

การมีส่วนร่วมตามแนวพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงาน
ของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

PEOPLE'S BUDDHIST PARTICIPATION IN THE PERFORMANCE OF
THE COMMUNITY ORGANIZATION COUNCILS IN CHONBURI PROVINCE

เจ้าอธิการ พิชิตศักดิ์ สุภาจาโร (จีบสันเทียะ)

ดุขฎฐินิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พุทธศักราช ๒๕๕๙

การมีส่วนร่วมตามแนวพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงาน
ของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

เจ้าอธิการ พิชิตศักดิ์ สุภาจาโร (จีบสันเทียะ)

ดุษฎีนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พุทธศักราช ๒๕๕๙

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

People's Buddhist Participation in the Performance of the Community
Organization Councils in Chonburi Province

Chaoathikan Pichitsak Supajaro (Chipsanthia)

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of
The Requirement for the Degree of
Doctor of Philosophy
(Public Administration)

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Bangkok, Thailand
C.E. 2016

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับคุณิพนธ์
เรื่อง “การมีส่วนร่วมตามแนวพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน
ในจังหวัดชลบุรี” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์

(พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบคุณิพนธ์

(ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง)

ประธานกรรมการ

(ผศ.ดร.วิชุกร นาคธน)

กรรมการ

(รศ.ดร.สมาน งามสนิทด)

กรรมการ

(ผศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์)

กรรมการ

(รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม)

กรรมการ

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์

ผศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์

ประธานกรรมการ

รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

(เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ สุภาจาโร)

- ชื่อผู้วิจัย :** การมีส่วนร่วมตามแนวพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของ
สภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี
- ผู้วิจัย :** เจ้าอธิการ พิชิตศักดิ์ สุภาจาโร (จีบสันเทียะ)
- ปริญญา :** พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
- คณะกรรมการควบคุมผู้วิจัย :**
- : ผศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์ พธ.บ.,(การสอนสังคม) M.A.(Political Science),
Ph.D. (Political Science)
- : รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม พธ.บ.(สังคมวิทยา), M.A.(Political Science),
Ph.D. (Political Science)
- วันสำเร็จการศึกษา :**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมตามแนวพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ๒) เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ๓) เพื่อนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมตามแนวพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๒๑ คน และการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑๒ รูป/คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลแบบหลัก SWOT Analysis และ เทคนิค 6'C Technique Analysis

ผลการวิจัยพบว่า

๑) สภาพปัจจุบันในการมีส่วนร่วมตามแนวพระพุทธศาสนาในการดำเนินงานของสภาชุมชนจังหวัดชลบุรีด้านการตัดสินใจ เกิดจากพลังยึดเหนี่ยวจิตใจจากกระแสพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และแนวทางจากหลักเศรษฐกิจพอเพียง ความศรัทธาในผู้นำและหลักศาสนา ด้านการดำเนินงาน มีการรวมตัวจัดตั้งสภาองค์กรชุมชน นำเสนอและขับเคลื่อนแผนพัฒนา มีการดำเนินงานเป็นรูปธรรม วิเคราะห์ปัญหา และแก้ไขอย่างเป็นระบบ ด้านการรับผลประโยชน์ มีสังคมที่อบอุ่น มีสุขภาวะที่

ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม ด้านการตรวจสอบ และประเมินผลของประชาชน มีการปรึกษาหารือเสนอแนะแนวทางแก้ไขและแนวทางการพัฒนา การประเมินผลจากการจัดให้มีเวทีเพื่อแสดงความคิดเห็นในโครงการหรือกิจกรรมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น การเสนอแนะปัญหา แนวทางแก้ไขและแนวทางการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตของประชาชน มีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มองค์กรชุมชน การสำรวจกลุ่มองค์กรชุมชน การจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนใหม่ การเชื่อมโยงองค์กรชุมชน ท้องถิ่นและท้องที่ในการจัดสวัสดิการให้ครอบคลุมทุกระดับและชุมชน

๒) แนวคิด ทฤษฎีและหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมตามแนวพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ได้แก่ ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชนของ Cohen, J.M. & Uphoff, N.T แบ่งเป็น ๔ ด้านได้แก่ ๑) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ๒) การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ๓) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ๔) การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผล และหลักอภิธานิธรรม ๗ ประการ คือ ๑) การหมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ ๒) การพร้อมเพรียงกันประชุมและพร้อมเพรียงกันเลิกประชุม ๓) การไม่บัญญัติหรือลัทธิลัทธิข้อบัญญัติตามอำเภอใจ ๔) การเคารพเชื้อพอง ผู้นำปราชญ์ ผู้รู้ ผู้อาวุโส ๕) การให้เกียรติและเคารพสิทธิสตรี ๖) การรักษาวินัยธรรมประเพณี ๗) การอารักขา ค้ำครองโดยชอบธรรมแก่ผู้ทรงศีล ผู้ทรงธรรมบริสุทธิ์

๓) รูปแบบการมีส่วนร่วมตามแนวพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิธานิธรรม มี ๔ รูปแบบ ได้แก่ ๑) รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการตัดสินใจโดยประชาชนมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม มีสัจจะร่วมกัน สร้างสรรค์สังคม ใช้คุณธรรม จริยธรรมนำทาง ๒) รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการดำเนินงานโดย สร้างธรรมนูญชุมชน สร้างภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างค่านิยมร่วมของชุมชนเป็นสังคมแห่งคนดีมีคุณธรรม ๓) รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านรับผลประโยชน์โดย นำสังคมไปสู่ธรรมาธิปไตย เกิดเอกลักษณ์ชุมชน เกิดอัตลักษณ์ชุมชน เป็นสังคมแห่งคนดี มีคุณธรรม เป็นการสร้างสรรค์สังคมแห่งความดี ประชาชนมีคุณภาพชีวิต ๔) รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านตรวจสอบ ประเมินผลโดยประชาชนร่วมกันประเมินสถานการณ์อยู่เสมอ หาแนวทางแก้ไขโดยใช้หลักสันติวิธี ผู้มีวัฒนธรรมที่สืบทอดธรรมทายาททางพระพุทธศาสนา มีความยั่งยืน เกิดองค์กรแห่งคุณธรรม จริยธรรม

Dissertation Title: People's Buddhist Participation in the Performance of the Community Organization Council in Chonburi Province

Researcher: Chaoathikan Phichitsak Supajaro (Chipsanthia)

Degree: Doctor of Philosophy (Public Administration)

Dissertation Supervisory Committee:

Asst. Prof. Dr.Termsak Thong-in B.A. (Social Science), M.A. (Political Science), Ph.D. (Political Science),

Assoc.Prof. Dr.Surapon Suyaprom B.A. (Sociology),
M.A. (Political Science), Ph.D. (Political Science),

Date of Graduation:

ABSTRACT

Objectives of this research were to; 1. Study the present condition of People's Buddhist Participation in the Performance of the Community Organization Council in Chonburi Province, 2. Study related Concept, theory and Dhamma to People's Buddhist Participation in the Performance of the Community Organization Council in Chonburi Province and 3. Propose a model of People's Buddhist Participation in the Performance of the Community Organization Council in Chonburi Province.

Methodology was the qualitative research method, collecting data from 21 key informants and 12 participants in focus group discussion and analyzing data by descriptive interpretation

Findings were as follows:

1. The present condition of people's Buddhist participation in the performance of the community organization council in Chonburi province in decision making; arose from beholding to His Majesty the King's speech and sufficiency economy philosophy, the faith in leaders and religious principle. Participation in operation; group organization to set up the community council, set up and drove development plan and problems analysis with

systematic problem solving. participation in benefit sharing; people had warm and harmonious community, good physical and mental health and economical, social, resource and environmental balance. Participation in evaluation; there were idea sharing and discussion forum to propose the community development plan to the council to improve the quality of environment and the people's quality of life. There were survey and community data collecting and record keeping for new community council organizing and networking community councils to provide better welfares to all families at all levels.

2. Related concept, theory and Dhamma to people's Buddhist participation in the performance of the community organization council in Chonburi province was related to the people's participation theory of Cohen, J.M. and Uphoff, N.T. divided into 4 areas; 1) Participation in decision making, 2) Participation in operation, 3) Participation in benefit sharing and 4) Participation in checking and evaluation and Apparihaniyadhamma 7; 1) Regular meeting, 2) Meeting in harmony, 3) Do not set up new rules as one wished, 4) wise person and elders respect, 5) woman right respect, 6) keep tradition and culture, 7) the righteous persons and persons of morality protection.

3. Models for people's Buddhist participation in the performance of the community organization council in Chonburi province were of 4 models; 1) model for participation in decision making was that people sacrifice and honest determination to develop society with morality and ethics as the guideline, 2) model for participation in operation; community rules, local wisdom and community common value creation to create the community of the good and righteous people. 3) model for participation in benefit sharing; Dhamma righteous community building for community identity with good and righteous people. 4) model for participation in checking and evaluation; regularly evaluated by people, problem solving by peaceful means and Buddhism inheritor building for the community sustainable, moral and ethical community.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมตามแนวทางพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี” สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุยะพรหม กรรมการผู้ควบคุมดุชนิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำ และได้กรุณาเสียสละเวลาให้คำปรึกษา ตรวจสอบ แก้ไขดุชนิพนธ์ฉบับนี้อย่างละเอียด รอบคอบ เพื่อให้เนื้อหาของดุชนิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณคณะผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาช่วยตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยซึ่งประกอบด้วย พระครูปริมาณุรักษ์, รศ.ดร., รศ.ดร.อภิรักษ์ จันตะนี, ดร.ยุทธนา พูนเกิดมะเร็ง, ดร.ยุทธนา ปราณีต และดร.บุษกร วัฒนบุตร ที่ให้ความอนุเคราะห์ ตรวจสอบ แนะนำ เพื่อแก้ไขให้แบบสอบถามมีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ส่งผลให้การศึกษาในระดับดุชนิพนธ์ในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

และการศึกษาในครั้งนี้ยังได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดีจากผู้บริหารจากหน่วยงานภาครัฐ การปกครองส่วนท้องถิ่น สภาองค์กรชุมชนของจังหวัดชลบุรี รวมไปถึงประชาชนในพื้นที่จังหวัดชลบุรีที่ได้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ทำให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ครบถ้วน ขอขอบคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

สุดท้ายขอขอบคุณและเจริญพรพระอาจารย์ทุกรูปและอาจารย์ทุกคน ที่ประสิทธิ์ ประสาท วิชาการ รวมไปถึงเพื่อนร่วมชั้นเรียนทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ที่ให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกและ เป็นกำลังใจมาโดยตลอด ความสำเร็จในครั้งนี้ขอบบวชเป็นกตเวทิตาคุณแด่พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ครู อาจารย์ รวมไปถึงญาติธรรมทุกท่าน

เจ้าอธิการ พิชิตศักดิ์ สุภาจาโร (จีบสันเทียะ)

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(ข)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(ง)
กิตติกรรมประกาศ	(ฉ)
สารบัญ	(ช)
สารบัญตาราง	(ญ)
สารบัญแผนภาพ	(ท)
คำอธิบายสัญลักษณ์ และคำย่อ	(ณ)
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๖
๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๖
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๖
๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๘
๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๙
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๐
๒.๑ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน	๑๐
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับสภาองค์กรชุมชน	๓๑
๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ SWOT Analysis	๖๒
๒.๔ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม	๗๒
๒.๕ การบูรณาการการมีส่วนร่วมของประชาชนกับหลักอปรีหานิยธรรม	๗๘
๒.๖ ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ในการวิจัย	๙๕
๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๐๐

สารบัญ(ต่อ)

เรื่อง	หน้า
๒.๙ กรอบแนวคิดการวิจัย	๑๑๘
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๑๑๙
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๑๑๙
๓.๒ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๑๑๙
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๑๒๓
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๑๒๓
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล	๑๒๔
บทที่ ๔ ผลการวิจัย	
๔.๑ ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงาน ของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี	๑๒๙
๔.๒ ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี	๑๕๘
๔.๓ รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ในจังหวัดชลบุรี	๑๗๙
๔.๔ สรุปรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กร ชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอุปหิยานิยธรรม	๒๔๓
๔.๕ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๒๗๒
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๒๗๐
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๒๗๔

สารบัญ(ต่อ)

เรื่อง	หน้า
๕.๓ ข้อเสนอแนะในการวิจัย	๒๘๙
๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๒๘๙
๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ	๒๘๙
๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป	๒๙๐
บรรณานุกรม	๒๙๑
ภาคผนวก	๓๐๔
ประวัติผู้วิจัย	๓๕๐

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๒.๑ แสดงความหมายของการมีส่วนร่วม	๑๒
๒.๒ แสดงกระบวนการหรือขั้นตอนของการมีส่วนร่วม	๑๙
๒.๓ แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน	๒๕
๒.๔ แสดงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม	๓๐
๒.๕ แสดงความเป็นมาและการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชน	๓๘
๒.๖ แสดงการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลตามมาตรา ๒๑	๔๓
๒.๗ แสดงรายชื่อสภาองค์กรชุมชนตำบลในจังหวัดชลบุรี	๔๙
๒.๘ แสดงการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี	๕๒
๒.๙ แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ SWOT Analysis	๗๑
๒.๑๐ แสดงหลักอภิธานิธรรม	๗๖
๒.๑๑ แสดงการมีส่วนร่วมด้วยการหมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์	๘๐
๒.๑๒ แสดงการมีส่วนร่วมโดยการพร้อมเพียงกันประชุมและเลิกประชุม	๘๓
๒.๑๓ แสดงการมีส่วนร่วมในการไม่บัญญัติ หรือไม่ล้มเลิกข้อบัญญัติตามอำเภอใจ	๘๔
๒.๑๔ แสดงการมีส่วนร่วมโดยการเชื้อฟังผู้นำ นักปราชญ์ ผู้รู้ ผู้อาวุโส	๘๖
๒.๑๕ แสดงการมีส่วนร่วมโดยให้เกียรติและเคารพสิทธิสตรี	๘๙
๒.๑๖ แสดงการมีส่วนร่วมโดยการส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม	๙๒
๒.๑๗ แสดงการมีส่วนร่วมในการอารักขา บำรุง คุ้มครอง อันชอบธรรมแก่ ผู้ทรงศีล ผู้ทรงธรรมบริสุทธิ์	๙๕
๒.๑๘ แสดงรายชื่อสภาองค์กรชุมชนตำบล ในจังหวัดชลบุรี	๙๘
๒.๑๙ แสดงงานวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน	๑๐๕
๒.๒๐ แสดงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักพุทธธรรม	๑๑๐
๒.๒๑ แสดงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาองค์กรชุมชน	๑๑๗

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๓.๑ แสดงรายชื่อให้ผู้สัมภาษณ์	๑๒๐
๓.๒ แสดงรายชื่อผู้สนทนากลุ่มเฉพาะ	๑๒๒
๔.๑ แสดงความถี่ของผู้ตอบประเด็นจุดแข็งของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี	๑๓๕
๔.๒ แสดงความถี่ของผู้ตอบประเด็นจุดอ่อนของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี	๑๓๘
๔.๓ แสดงความถี่ของผู้ตอบประเด็นโอกาสของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี	๑๔๐
๔.๔ แสดงความถี่ของผู้ตอบประเด็นอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี	๑๔๓
๔.๕ แสดงความถี่ของผู้ร่วมสนทนากลุ่มประเด็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจตามหลักอุปหิธานิธรรม	๑๔๐
๔.๖ แสดงความถี่ของผู้ร่วมสนทนากลุ่มประเด็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี ด้านการดำเนินงานตามหลักอุปหิธานิธรรม	๒๐๓
๔.๗ แสดงความถี่ของผู้ร่วมสนทนากลุ่มประเด็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ตามหลักอุปหิธานิธรรม	๒๑๔
๔.๘ แสดง ความถี่ของผู้ร่วมสนทนากลุ่มประเด็นของการมีส่วนร่วมของประชุมในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี ด้านการตรวจสอบและประเมินผลตามหลักอุปหิธานิธรรม	๒๒๒

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
๒.๑ แสดงระดับการมีส่วนร่วม	๑๔
๒.๒ แสดงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน	๑๕
๒.๓ แสดงขั้นตอนของการมีส่วนร่วม ๘ ขั้น ของอาร์นสไตน์	๑๗
๒.๔ แสดงขั้นตอน ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน	๑๙
๒.๕ โครงสร้างการจดแจ้งสภาองค์กรชุมชน	๓๔
๒.๖ ความเชื่อมโยงระหว่างสภาองค์กรชุมชนตำบล ที่ประชุมในระดับจังหวัดของ สภาองค์กรชุมชนตำบล และที่ประชุมในระดับชาติของสภาองค์กรชุมชน ตำบล	๓๕
๒.๘ กรอบแนวคิดการวิจัย	๑๑๘
๓.๑ แสดงขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย	๑๒๖
๔.๑ แสดงสภาพการณ์ปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน ของสภาองค์กรชุมชน	๑๕๔
๔.๒ แนวคิด ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี	๑๗๘
๔.๓ แสดงรูปแบบการมีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจของประชาชนต่อการดำเนินงาน ของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอุปทานิยธรรม	๒๓๙
๔.๔ แสดงรูปแบบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของประชาชนต่อการดำเนินงาน ของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอุปทานิยธรรม	๒๔๐
๔.๕ แสดงรูปแบบในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กร ชุมชนจังหวัดชลบุรีด้านการร่วมรับผลประโยชน์ตามหลักอุปทานิยธรรม	๒๔๑
๔.๖ แสดงรูปแบบการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ประเมินผลของประชาชนต่อ การดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอุปทานิยธรรม	๒๔๓

สารบัญแผนภาพ(ต่อ)

แผนภาพที่

หน้า

- ๔.๗ แสดงรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กร
ชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอุปทานิยธรรม ๒๔๔
- ๔.๘ แสดงองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน
ต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีในตามหลัก
อุปทานิยธรรม” ๒๔๗

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

๑. คำย่อภาษาไทยคำย่อเกี่ยวกับพระไตรปิฎก

งานวิจัยในครั้งนี้ได้ใช้ “พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๕๓๙”, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙. ซึ่งมีจำนวน ๔๕ เล่ม ใน การวิจัยได้ใช้ชื่อย่อ ดังต่อไปนี้

พระสุตตันตปิฎก

ที.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
อง.สตตก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	สัตตกนิบาต	(ภาษาไทย)

อรรถกถาพระสุตตันตปิฎก

ที.ม.อ.	(ไทย)	=	ทีฆนิกาย	สุมังคลวิลาสินี	มหาวรรคอรรถกถา	(ภาษาไทย)
---------	-------	---	----------	-----------------	----------------	-----------

๒. การระบุเลขหมายพระไตรปิฎก

ในงานวิจัยเล่มนี้ ใช้ “พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๙” เป็นหลักในการอ้างอิงพระไตรปิฎกฉบับภาษาไทยจะระบุ เล่ม ข้อ หน้า หลังคำย่อชื่อคัมภีร์ ดังตัวอย่างเช่น ที.ม. (ไทย) ๑๐/๒๐๘/๑๕๕. หมายถึง ทีฆนิกาย มหาวรรค พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๐ ข้อที่ ๒๐๘ หน้า ๑๕๕ เป็นต้น

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองของไทยในอดีตเป็นรูปแบบรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง และผู้บริหารท้องถิ่นส่วนใหญ่มาจากการแต่งตั้งจึงทำให้ขาดอำนาจในการตัดสินใจเพื่อแก้ไขปัญหาตามบริบทของท้องถิ่นนั้นๆ ต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๔๐ แล้ว จึงมีการปรับปรุงรูปแบบโดยเพิ่มหน้าที่และกระจายอำนาจด้านการเงิน การคลัง งบประมาณ และการจัดเก็บภาษีต่างๆมากขึ้น และเพิ่มมิติใหม่ในการควบคุมตัวผู้บริหารท้องถิ่นโดยประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการเสนอข้อบังคับท้องถิ่นและเข้าชื่อถอดถอนผู้บริหารท้องถิ่นได้ด้วย โดยส่วนกลางก็ยังมีกลไกในการกำกับดูแลการดำเนินการของท้องถิ่นผ่านคณะกรรมการระดับต่างๆในรูปแบบไตรภาคี ทำให้การใช้อำนาจจากส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น เกิดดุลยภาพที่เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ ได้ประกาศใช้โดยมีการออกพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ โดยมีเจตนารมณ์สำคัญว่าด้วยชุมชนอันฐานรากของสังคมที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ มีวิถีชีวิต วัฒนธรรมแตกต่างหลากหลายตามภูมินิเวศ โดยเห็นว่าการพัฒนาประเทศที่ผ่านมาก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ชุมชนอ่อนแอ ประสบปัญหาความยากจน เกิดปัญหาสังคมมากขึ้น ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของชุมชนถูกทำลายจนเสื่อมโทรมเพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถจัดการตนเองได้อย่างยั่งยืนรวมทั้งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ การสร้างระบอบประชาธิปไตยและระบบธรรมาภิบาลซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติรับรองสิทธิชุมชนและประชาชน ให้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นตามความหลากหลายของวิถีชีวิต วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่น จึงเห็นสมควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนและประชาชนได้ได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง

สามารถจัดการตนเองได้อย่างยั่งยืน^๑ บทบาทสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นของการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศตาม พ.ร.บ.ฉบับนี้ได้กำหนดให้สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ซึ่งเป็นหน่วยงานในการกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้ง และพัฒนากิจการของสภาองค์กรชุมชน การมีกฎหมายรองรับการเกิดเวทีปรีกษาหรือของชุมชนเพื่อให้มีสถานะที่ชัดเจนเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย เป็นกฎหมายที่ “ส่งเสริมไม่บังคับชุมชน” สามารถดำเนินการเมื่อเกิดความพร้อมและเห็นพ้องต้องกัน รวมทั้งการคงความเป็นอิสระและความร่วมมือต่อการกันของการทำงานในท้องถิ่น

พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงถือได้ว่าเป็นกฎหมายที่รองรับบทบัญญัติมาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งรับรองสิทธิของบุคคลที่รวมตัวกันเป็นชุมชน ชุมชนท้องถิ่นและชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ในอันที่จะอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมรวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.๒๕๕๑ ได้บัญญัติรับรู้และรับรองลักษณะของการที่บุคคลรวมตัวกันเป็นชุมชนท้องถิ่น และสภาองค์กรชุมชนว่าผู้แทนชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมในแต่ละหมู่บ้านซึ่งได้จดทะเบียนจัดตั้งไว้กับผู้ใหญ่บ้าน และผู้แทนชุมชนอื่นในตำบลซึ่งได้จดทะเบียนจัดตั้งไว้กับกำนันหรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้อำนวยการในเขตการปกครองพิเศษเช่น กรุงเทพมหานคร หรือเมืองพัทยาแล้วแต่กรณี อาจประชุมปรึกษากันจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบลขึ้นในแต่ละพื้นที่^๒

สภาองค์กรชุมชนจึงเป็นเวทีของการมีส่วนร่วมภาคประชาชนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนของคนในชุมชนท้องถิ่น โดยคนในชุมชนท้องถิ่นและเพื่อคนในชุมชนท้องถิ่น เป็นตัวแทนของสถาบันในชุมชนท้องถิ่น เช่น วัด โรงเรียน สถานีนามัย เป็นต้น ตัวแทนของกลุ่มองค์กรชุมชนต่างๆ เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มโรงสีรวม กลุ่มอนุรักษ์ป่า และกลุ่มกิจกรรม

^๑ ราชกิจจานุเบกษา, พระราชบัญญัติองค์กรสภาชุมชนพ.ศ. ๒๕๕๑, เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๑ ก, (กรุงเทพมหานคร, สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, พ.ศ. ๒๕๕๑), หน้า ๓๘.

^๒ ประสาน บุญโสภณ, และคณะ, “รายงานการศึกษาพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑”, รายงานผลการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน), ๒๕๕๒), หน้า ๑.

พัฒนาอื่นๆ ที่มีอยู่ในแต่ละชุมชน โดยมีผู้นำชุมชนที่ไม่เป็นทางการ เช่น ผู้รู้ภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้นำทางการได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในชุมชนท้องถิ่น เข้ามาร่วมใช้เวทีพูดคุยเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนท้องถิ่นร่วมกัน เป็นระบบการจัดการตนเองของชุมชนท้องถิ่นที่มีมาตั้งแต่อดีตแล้ว^๓

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นแนวทางหนึ่งในการสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชนและสมาชิกในสังคมสามารถเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือและมีอิทธิพลต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรม ในการพัฒนา รวมทั้งมีส่วนได้รับประโยชน์จากผลของการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน^๔ แบ่งออกเป็น ๔ ขั้นตอน ได้แก่ (๑) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจประกอบด้วย ๓ ขั้นตอน คือ ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ (๒) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ประกอบด้วย การสนับสนุนด้าน ทรัพยากร การบริหาร และการประสานของความร่วมมือ (๓) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ ผลประโยชน์ทางด้านสังคม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล (๔) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล^๕ การมีส่วนร่วมยังมีความสำคัญต่อการบริหารงานภาครัฐจะช่วยให้ประชาชนยอมรับมากขึ้น ประชาชนจะมีความรู้สึกผูกพัน เป็นเจ้าของโครงการ ส่งผลให้การดำเนินโครงการจะราบรื่น และจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถของประชาชนมากขึ้นโดยโครงการจะให้ประโยชน์แก่ประชาชนมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมการกระจายอำนาจ โดยประชาชนมีอิสระและสามารถกำหนดสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง ที่มีใช้เป็นการแบ่งส่วนอำนาจทางการเมืองเท่านั้น มีความสามารถในการตัดสินใจ ประชาชนมีอำนาจที่จะกำหนดสิ่งที่ตนต้องการได้

แนวทางพระพุทธศาสนามีหลักธรรมสำหรับการมีส่วนร่วมที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสแสดงแก่วัชชีทั้งหลายผู้ปกครองรัฐโดยระบอบสามัคคีธรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน เพื่อมิให้องค์การเสื่อมสลาย คือ หลักอปริหานิยธรรม ๗ ประการ ได้แก่ ๑.หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ ๒.พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจที่พึงทำ ๓.ไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติไว้

^๓ พรทิพย์ เพชรมาก, **สภาองค์กรชุมชน: รวมพลังสร้างความเข้มแข็งของชุมชน**, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(องค์กรมหาชน, ๒๕๕๐), หน้า ๘.

^๔ United Nation, **Department of International Economic and Social affair**, Popular Participation as Strategy for Program Community Level Action and Development. (New York: United Nation, 1981), p. 5.

^๕ Cohen and Uphoff, “**Participation Place in Rural Development: Seeking Clarity Through Specificity**”, (World Development, 1980), p.8.

ไม่ล้มล้างสิ่งที่บัญญัติไว้ ๔.เคารพนับถือผู้ใหญ่ ๕.ไม่ข่มเหงล่วงเกินสตรี ๖.เคารพสักการบูชาเจดีย์ ๗.จัดให้ ความอารักขา คุ่มครอง ป้องกัน อันชอบธรรม ซึ่งสามารถการนำหลักอปริหานิยธรรมนี้ไปประยุกต์ใช้ใน ทุกขั้นตอนของการดำเนินงานที่ทำความเจริญรุ่งเรืองของรัฐ และไม่มีผู้ใดมาทำลายได้

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาถึงการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนโดยรวมในช่วงที่ผ่านมา ยังมีปัญหาในหลายๆด้าน เช่น ปัญหาระบบการทำงาน การขับเคลื่อนงานของสภาองค์กรชุมชนยังขาดความ ต่อเนื่อง บางแห่งขาดการบูรณาการการทำงานกับท้องถิ่น/ท้องที่ (ปัญหากลไกการทำงานของสภาองค์กร ชุมชนตำบลยังขาดความเป็นอิสระ ปัญหาการขาดความรู้ในการบริหารงานสภาองค์กรชุมชนตำบล ปัญหา องค์กรชุมชนยังไม่เห็นความสำคัญของการพัฒนาระดับศักยภาพในการพัฒนาตนเอง ปัญหาการ เลือกตั้งในระดับท้องถิ่นทำให้สมาชิกสภาองค์กรชุมชนลาออกเพื่อลงสมัครเลือกตั้งท้องถิ่น ส่งผลต่อการ เปลี่ยนผู้แทนในหลายตำแหน่ง ปัญหาสมาชิกสภาองค์กรชุมชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ของตนเอง ปัญหาสมาชิกขาดความมั่นใจในการทำงาน ขาดทักษะในการบริหารจัดการและ ดำเนินการสภาองค์กรชุมชนตำบล ปัญหาการสนับสนุนทางด้านงบประมาณขาดความต่อเนื่อง ค่อนข้างมี ความล่าช้า โดยเฉพาะงบประมาณสนับสนุนการจัดประชุมสภาองค์กรชุมชน ปัญหาหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในพื้นที่ยังไม่ให้ความสำคัญในการประสานงาน และสนับสนุนการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตำบล ปัญหาการขาดระบบการประสานการทำงานร่วมกันระหว่างสภาองค์กรชุมชนตำบลกับที่ประชุมในระดับ จังหวัดของสภาองค์กรชุมชนตำบล รวมถึงสภาพพัฒนาการเมือง และปัญหาการสื่อสารประชาสัมพันธ์เรื่อง สภาองค์กรชุมชนไปยังหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องยังมีไม่มากพอ ส่งผลให้สภาองค์กรชุมชนยังไม่เป็นที่รู้จัก ทั่วๆ ไป เป็นต้น^๖ อีกทั้งมีผลการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการดำเนินงานของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละแห่งนั้น มักจะเน้นและเข้าใจกันเพียงแค่การให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้นซึ่งเป็นเหตุผลสำคัญที่มักจะทำให้กระบวนการมีส่วนร่วม เหล่านั้นกลายเป็นการมีส่วนร่วมเฉพาะในเชิงรูปแบบเท่านั้น และประชาชนยังมองว่าเป็นกิจกรรมที่อยู่

^๖ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน องค์กรมหาชน, คู่มือการจัดตั้ง และพัฒนากิจการของสภาองค์กรชุมชน ตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์กรมหาชน), ๒๕๕๓), หน้า ก.

ไกลตัวอีกด้วย^๗ ซึ่งปัญหาต่างๆจากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นล้วนเป็นอุปสรรคที่สำคัญในการดำเนินงานขององค์การสภาชุมชนต่อการบรรลุเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในส่วนของสภาองค์กรชุมชนที่ยังมีการศึกษาในปริมาณที่น้อยมากในประเทศไทย

จากการศึกษาสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีทราบข้อมูลเบื้องต้นว่ามีการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนเพียง ๔๕ แห่งเท่านั้น ทั้งที่มีการปกครองท้องถิ่นที่หลากหลายรูปแบบ คือ มีทั้งเขตปกครองพิเศษ เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล รวมจำนวนทั้งสิ้น ๙๙ แห่ง เมื่อเทียบเป็นร้อยละไม่ถึงร้อยละ ๕๐ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในพื้นที่ แสดงให้เห็นว่ายังไม่บรรลุถึงเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สามารถจัดการตนเองได้ เกิดชุมชนที่เข้มแข็ง ซึ่งเป็นบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืน

ดังนั้น เพื่อให้เกิดเป็นแนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนและการพัฒนากิจการสภาองค์กรชุมชนให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ อีกทั้งยังเพื่อการพัฒนาองค์ความรู้ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานภาครัฐให้เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตย ผู้วิจัยจึงสนใจทำการศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี โดยนำหลักอภิธานิยธรรมมาบูรณาการกับหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนไปศึกษาและสร้างเป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีเพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่มีอรรถประโยชน์ เป็นรูปธรรมใน และประเทศชาติอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

^๗ ไททัศน์ มาลา, “บทบาทในการทำงานร่วมกันระหว่างสภาองค์กรชุมชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต, (คณะรัฐประศาสนศาสตร์: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๕).

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมตามแนวทางพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมตามแนวทางพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

๑.๒.๓ เพื่อนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมตามแนวทางพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการวิจัยผู้วิจัยได้ตั้งคำถามในการวิจัย ดังนี้

๑.๓.๑ สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมตามแนวทางพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีเป็นอย่างไร

๑.๓.๒ แนวคิด ทฤษฎี และหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมตามแนวทางพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนเป็นอย่างไร

๑.๓.๓ รูปแบบการมีส่วนร่วมตามแนวทางพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีควรเป็นอย่างไร

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ เพื่อศึกษาสภาพการณ์ปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมตามแนวทางพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี และเพื่อนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมตามแนวทางพระพุทธศาสนาของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเป็นการวิจัยเพื่อค้นหา รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี โดยศึกษาถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตามหลักอภิธานิธรรม ๗ ประการ โดยได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๓ ส่วน ได้แก่

๑. ศึกษาสภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมตามแนวทางพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

๒. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์การสภาองค์กรชุมชน พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน ๒๕๕๑ ข้อมูลพื้นที่ในการวิจัย และหลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน

๓. ศึกษาถึงรูปแบบการของประชาชนตามแนวทางพระพุทธศาสนาในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี โดยบูรณาการหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนกับหลักอภิธานิธรรมเข้าด้วยกันเป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านตัวแปรเพื่อตอบคำถามการวิจัย คือ ตัวแปรเชิงคุณภาพ ซึ่งได้แก่

ตัวแปรเหตุ คือ แนวคิด ทฤษฎีการมีส่วนร่วม ๔ ประการ และหลักอภิธานิธรรม ๗ ประการ ได้แก่

๑. หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ ด้านการคิดตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ด้านการตรวจสอบ ประเมินผล

๒. หลักอภิธานิธรรม ได้แก่ หมั่นประชุมกันเนือง ๆ พร้อมเพรียงกันประชุมหรือเล็กประชุม และทำกิจของส่วนรวม ไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติ ไม่ถอนสิ่งที่ได้บัญญัติไว้ เคารพ นับถือ เชื่อฟัง ผู้รู้ ผู้นำ ปราศญ์ชาวบ้าน ไม่ลุแก่อำนาจของความอยาก ยินดีในความสงบ เพื่อนผู้มีศีลทั้งหลายมาสู่ ขอให้ อยู่เป็นสุข

ตัวแปรผล คือ การมีส่วนร่วมตามแนวพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

๑.๔.๓ ขอบเขตผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านประชากรที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งเป็นผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

๑ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบเจาะจงจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี คือ เจ้าหน้าที่จากภาครัฐ สมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบล และตัวแทนประชาชนกลุ่มต่างๆ รวมทั้งสิ้น จำนวน ๒๑ รูป/คน

๒ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ด้านการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussions) โดยคัดเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ พระสงฆ์ จำนวน ๒ รูป นักวิชาการที่เกี่ยวข้องชาญด้านการดำเนินงานสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี จำนวน ๓ คน ผู้บริหารสภาองค์กรชุมชน จำนวน ๓ คน สมาชิกสภาองค์กรชุมชน จำนวน ๔ คน รวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๒ รูป/คน

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตพื้นที่การศึกษาสภาองค์กรชุมชนในพื้นที่จังหวัดชลบุรีที่มีการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนโดยเป็นไปตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ จำนวนทั้งสิ้น ๔๕ แห่ง

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาของการศึกษาวิจัย ตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๕๙ รวมระยะเวลา ๒๒ เดือน

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากตัวแทนผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีจำนวน ๒๑ คน และจากการสนทนากลุ่มจากผู้เชี่ยวชาญ ๔ กลุ่ม ได้แก่ ตัวแทนพระสงฆ์ ตัวแทนนักวิชาการ ตัวแทนสภาองค์กรชุมชน และตัวแทนสมาชิกสภาองค์กรชุมชน

การดำเนินงาน หมายถึง การดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตามแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการคิดตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ และด้านการตรวจสอบ

และประเมิณผล นำมาบูรณาการกับหลักธรรมทางพุทธศาสนาอันได้แก่ หลักอปริหานิยธรรม ๗ ประการ คือ การหมั่นประชุมเป็นเนืองนิตย์ ประชุมกันอย่างพร้อมเพรียง ไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติไว้ เชื้อฟงผู้นำ ผู้รู้ และปราชญ์ชาวบ้าน ไม่ลู่แกอำนาจของความอยาก ยินดีในความสงบ เพื่อนผู้มีศีลทั้งหลายมาสู่ ขอให้ อยู่เป็นสุข

ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่มีการรวมตัวกันจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนของการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี

สภาองค์กรชุมชน หมายถึง สภาองค์กรชุมชนที่มีการจัดตั้งและจัดแจ้งโดยดำเนินการตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.๒๕๕๑ ในพื้นที่ในจังหวัดชลบุรีจำนวน ๔๕ องค์กร

หลักพุทธธรรม หมายถึง หลักธรรมในพระพุทธศาสนาที่ที่สอดคล้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ได้แก่ หลักอปริหานิยธรรม อันเป็นหลักธรรมที่ใช้เป็นหลักในการอยู่ร่วมกันของหมู่คณะและช่วยไม่ให้หมู่คณะเกิดความเสื่อม นำพาหมู่คณะไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง ๗ ประการอันได้แก่ การหมั่นประชุมเป็นเนืองนิตย์ ประชุมกันอย่างพร้อมเพรียง ไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติไว้ เชื้อฟงผู้นำ ผู้รู้ และปราชญ์ชาวบ้าน ไม่ลู่แกอำนาจของความอยาก ยินดีในความสงบ เพื่อนผู้มีศีลทั้งหลายมาสู่ ขอให้ อยู่เป็นสุข

๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๖.๑ ทราบและเข้าใจสภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี

๑.๖.๒ ทราบถึง แนวคิด ทฤษฎี และหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน

๑.๖.๓ ทราบถึงรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตามหลักพุทธธรรม

๑.๖.๔ ผลการวิจัยที่ได้รับสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนางานของสภาองค์กรชุมชนให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง และสามารถจัดการตนเองได้

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนใน จังหวัดชลบุรี โดยผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

- ๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
- ๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับสภาองค์กรชุมชน
- ๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ SWOT Analysis
- ๒.๔ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
- ๒.๕ การบูรณาการการมีส่วนร่วมของประชาชนกับหลักอภิธานิธรรม
- ๒.๖ ข้อมูลพื้นที่ในการวิจัย
- ๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๘ กรอบแนวคิดการวิจัย

๒.๑ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

การศึกษาถึงแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาได้อย่างถูกต้อง ผู้วิจัยได้แบ่งแนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ดังนี้

๒.๑.๑ ความหมายของการมีส่วนร่วม

แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้

การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่กลุ่มของประชาชนก่อให้เกิดการรวมตัวที่สามารถจะกระทำการตัดสินใจใช้ทรัพยากร และมีความรับผิดชอบในกิจกรรมที่กระทำในกลุ่ม^๑ เกี่ยวข้องกับ ศาสตร์หลายแขนงทั้งทางด้านจิตวิทยาสังคมหมายถึงเรื่องที่เกี่ยวข้องทางจิตใจและอารมณ์ของบุคคล หนึ่งในสถานการณ์กลุ่มการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของสังคม ทางด้านการเมืองให้ทัศนะว่า การมีส่วนร่วมเป็นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจให้แก่สมาชิกในสังคม สร้างความเท่าเทียมกัน และเพิ่มพลังอำนาจให้แก่สมาชิกทุกคนทาง ด้านการพัฒนาหมายถึง กระบวนการที่ผู้มีส่วนได้เสียในการพัฒนาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางในการพัฒนาด้วยตัวเอง พร้อมทั้งมีส่วน

^๑ วีระกิตต์ หาญปริพรรณ์ และคณะ, การมีส่วนร่วมของชุมชนในงานยุติธรรม, (กรุงเทพมหานคร: กระทรวงยุติธรรม, ๒๕๕๑), หน้า ๘.

รับผลประโยชน์และผลเสียที่เกี่ยวข้องจากการพัฒนา^๒ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิในกระบวนการนโยบายสาธารณะทั้งในด้านการให้และรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ การร่วมตัดสินใจ ทั้งในขั้นตอนการริเริ่มนโยบาย การจัดทำแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม^๓ การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงานเรียกได้ว่าเป็นการมีส่วนร่วมอย่างมีความหมาย (Meaningful Participation) เป็นกระบวนการซึ่งประชาชน หรือผู้มีส่วนได้เสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะ และเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น เพื่อแสวงหาทางเลือกและการตัดสินใจต่างๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน^๔ การที่ให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องในการตัดสินใจของรัฐ เกี่ยวกับโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชนเป็นการให้อำนาจแก่ประชาชนในการตัดสินใจ ซึ่งเป็นระดับสูงสุดของการมีส่วนร่วมของประชาชน^๕ ในด้านจิตใจเป็นการกระตุ้นให้เกิดการสร้างสรรค์ที่จะกระทำในสิ่งที่บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม และแบ่งความรับผิดชอบกันระหว่างสมาชิกในกลุ่มทำให้เกิดการมีส่วนร่วม^๖ โดยการสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือและเข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนา รวมถึงได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนานั้นอย่างเสมอภาค^๗

^๒ เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ, “การวิจัยการมีส่วนร่วมทางส่งเสริมการเกษตร”, **ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยเพื่อการพัฒนาการส่งเสริมการเกษตรหน่วยที่ ๙**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๔), หน้า ๑๕๐.

^๓ ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ”, **รายงานการศึกษา**, (นนทบุรี: มูลนิธิเอเชีย สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๒), หน้า ๑๘

^๔ นันทิยา หุตาวัตร และณรงค์ หุตาวัตร, **การพัฒนาองค์กรชุมชน**, (กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท. ๒๕๔๖), หน้า ๖๔.

^๕ พัชรี สีโรรส, **การมีส่วนร่วมของประชาชน**, (กรุงเทพมหานคร: คณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๖), หน้า ๑-๕.

^๖ Newstrom, J.W. and Davis, K, **Human Behavior at Work: Organizational Behavior**, 7 th. ed. (New York: McGraw – Hill Book Company, 1993), p. 8.

^๗ United Nation, **Department of Internation Economic and Social Affair**. Popular Participation as a Strategy for Promoting Community Level Action and Nation Development. Report of The Meeting for The Adhoc Group of Expert. (New York :United Nation , 1981), p. 5.

การมีส่วนร่วมหมายถึง การนำคนในท้องถิ่นที่รู้จักสังคมและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพอย่างแท้จริงมาร่วมกันทำงานทั้งในรูป ความคิด การตัดสินใจ และการกระทำโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน^๔ มีลักษณะที่เป็นกระบวนการพัฒนาที่ต้องมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชน และลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การเปลี่ยนแปลงกลไกการพัฒนาโดยรัฐมาเป็นการพัฒนาที่ประชาชนมีบทบาทหลัก โดยการกระจายอำนาจในการวางแผนจากส่วนกลางมาสู่ส่วนภูมิภาค เพื่อให้ภูมิภาคมีลักษณะเป็นเอกเทศ ให้มีอำนาจทางการเมือง การบริหารมีอำนาจต่อรองในการจัดการทรัพยากรโดยอยู่ในมาตรฐานเดียวกัน ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นการคืนอำนาจในการพัฒนาให้แก่ประชาชน เพื่อให้มีส่วนร่วมในการกำหนดอนาคตของตนเอง^๕

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมหมายถึงการที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีส่วนได้ส่วนเสีย มีการร่วมมือ มีส่วนเกี่ยวข้อง เข้าไปมีส่วนร่วมช่วย เข้าไปมีอิทธิพลและบทบาท ไม่ว่าขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือในทุกขั้นตอนของกิจกรรมในการดำเนินการ อันจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อชุมชน องค์กร หรือสังคมนั้น ๆ และยังเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิในกระบวนการนโยบายสาธารณะทั้งในด้านต่าง ๆ คือการให้และรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ ร่วมตัดสินใจ ทั้งในขั้นตอนการริเริ่มนโยบาย การจัดทำแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมการปฏิบัติตามโครงการ การติดตามและประเมินผลตามนโยบายแผนงาน กล่าวได้ว่าเป็นการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นครบถ้วน ทุกขั้นตอนตั้งแต่ในระดับเบื้องต้น ระดับกลาง และระดับสูง เพื่อสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือและเข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนาความร่วมมือ ร่วมใจ การประสานงาน ความรับผิดชอบ ความร่วมมือร่วมใจ รวมถึงได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนานั้นอย่างเสมอภาค

ตารางที่ ๒.๑ แสดงความหมายของการมีส่วนร่วม

นักวิชาการ/นักวิจัย	แนวคิดหลัก
วีระกิตติ์ หาญปริพรรณ์ และคณะ (๒๕๕๑, หน้า ๘)	การมีส่วนร่วมว่า หมายถึง ๑) การที่ประชาชนการรวมตัวกันตัดสินใจใช้ทรัพยากร ๒) มีความรับผิดชอบในกิจกรรมที่กระทำในกลุ่ม
เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ (๒๕๔๔, หน้า ๑๕๐)	การมีส่วนร่วมเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับ ๑) จิตใจและอารมณ์ของบุคคล

^๔ Philip, H, *Development Dilemmas in Rural Thailand*. (Oxford: Oxford University Press, 1990), pp. 185-186.

^๕ ปาริชาติ วลัยเสถียรและคณะ, “รายงานการวิจัยกระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา”, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๔๓), หน้า ๑๓๘-๑๓๙.

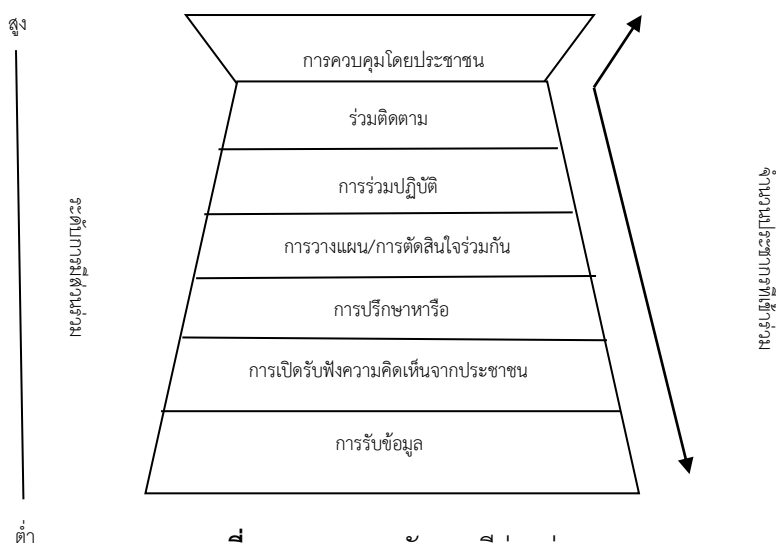
ตารางที่ ๒.๑ (ต่อ)

นักวิชาการ/นักวิจัย	แนวคิดหลัก
	๒) เป็นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจให้กับสมาชิก
อรรถัย กักผล และฉัตรระวี ปรีสุทธิญาณ, (๒๕๕๓, หน้า ๙)	การมีส่วนร่วม หมายถึง ๑) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นครบถ้วนทุกขั้นตอน ๒) เป็นกระบวนการให้ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแสดงทัศนคติและแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น ๓) เป็นการแสวงหาทางเลือกและการตัดสินใจต่างๆของโครงการที่เหมาะสม และเป็นที่ยอมรับ ๔) เกิดความเข้าใจและเรียนรู้ร่วมกันที่เป็นประโยชน์ทุกฝ่าย
พัชรีย์ สีโรรส (๒๕๕๖, หน้า ๑-๕)	๑) ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ รับทราบ ข้อมูล ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน ๒) การให้ประชาชนมีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อมูล ๓) การร่วมปรึกษาหารือ ๔) การให้อำนาจแก่ประชาชนในการตัดสินใจเป็นการมีส่วนร่วม
Newstrom, J.W. and Davis, K. (1993, p. 8)	๑) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ และความรู้สึกของบุคคลในสถานการณ์กลุ่ม ๒) เป็นการกระตุ้นให้เกิดการสร้างสรรค์ที่จะกระทำในสิ่งที่บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม ๓) แบ่งความรับผิดชอบกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม
United Nation (1981, p. 5)	๑) การสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชนเข้ามาช่วยเหลือ ๒) สมาชิกมีอิทธิพลที่มีต่อกระบวนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ๓) สมาชิกได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเสมอภาค
Philip. H, (1990, pp. 185-186)	๑.การนำคนในท้องถิ่นที่รู้จักสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริง ๒.การร่วมกันทำงาน และการกระทำโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน
ปาริชาติ วลัยเสถียรและคณะ, (๒๕๕๓, หน้า ๑๓๘-๑๓๙)	การมีส่วนร่วม ๑.มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชน ๒.เปลี่ยนแปลงกลไกการพัฒนาโดยรัฐเป็นประชาชนมีบทบาทหลัก

๒.๑.๒ กระบวนการหรือขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

การศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการหรือขั้นตอนของการมีส่วนร่วมว่ามีกระบวนการและขั้นตอนอย่างไรบ้าง ซึ่งนักวิชาการได้แสดงความคิดเห็นที่หลากหลายแนวทางโดยมีรายละเอียด ดังนี้

กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนานั้น คือ การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาการวางแผน ดำเนินกิจกรรม การปฏิบัติงาน และการติดตามและประเมินผล^{๑๐} ต้องยึดหลักความต้องการและปัญหาของประชาชนเป็นจุดเริ่มต้นของกิจกรรม หากกิจกรรมที่จะนำไปให้ประชาชนยอมรับเป็นเรื่องใหม่ก็ต้องใช้เวลาในการกระตุ้นแรงเร้าความสนใจให้ความรู้ความเข้าใจจนประชาชนยอมรับในความจำเป็น และประโยชน์จากการทำกิจกรรมเหล่านั้น^{๑๑} การแบ่งระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในแต่ละระดับจะเป็นปฏิภาคกับระดับการมีส่วนร่วม กล่าวคือ ถ้าระดับการมีส่วนร่วมต่ำ จำนวนประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมจะมาก และยิ่งระดับการมีส่วนร่วมสูงขึ้นเพียงใด จำนวนประชากรที่เข้ามามีส่วนร่วมจะลดลงตามลำดับ^{๑๒} ดังแผนภาพที่ ๒.๑

แผนภาพที่ ๒.๑ แสดงระดับการมีส่วนร่วม

ที่มา: ถวิลวดี บุรีกุล, ทศธรรม: ตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี, ๒๕๕๐, หน้า ๒

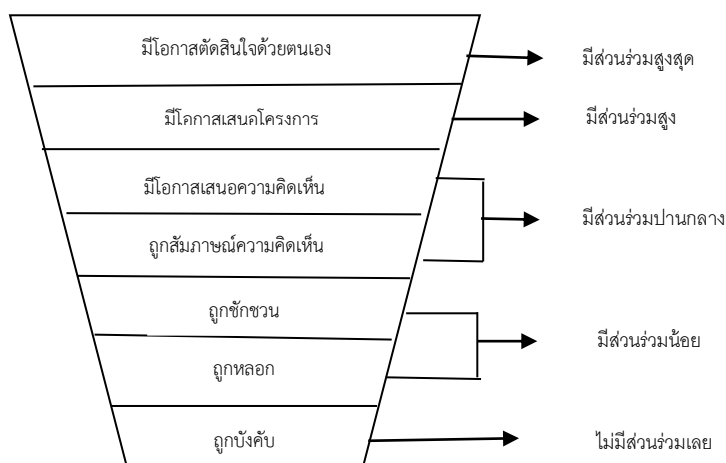
^{๑๐} วิรัช วิรัชนิการวรรณ, การบริหารและการจัดการทางทรัพยากรธรรมชาติ: บทบาทขององค์กรในท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๕๑), หน้า ๖๑-๖๓.

^{๑๑} สมนึก ปัญญาสิงห์, การทำงานแบบมีส่วนร่วม, (ขอนแก่น: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๒), หน้า ๒๗๕-๒๗๖.

^{๑๒} ถวิลวดี บุรีกุล, ทศธรรม: ตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๐), หน้า ๒.

การมีส่วนร่วมของประชาชนแบ่งออกเป็นระดับ (Degree) ของการมีส่วนร่วมที่จัดแบ่งจากระดับน้อยไปหามาก ดังนี้

๑. ระดับที่ ๑ ถูกบังคับให้ร่วม
๒. ระดับที่ ๒ ถูกหลอกให้ร่วม
๓. ระดับที่ ๓ ถูกชักชวนให้เข้าร่วม
๔. ระดับที่ ๔ สัมภาษณ์แล้ววางแผนให้
๕. ระดับที่ ๕ มีโอกาสเสนอความคิดเห็น
๖. ระดับที่ ๖ โอกาสเสนอ
๗. ระดับที่ ๗ มีโอกาสในการตัดสินใจ^{๓๓} ดังแผนภาพที่ ๒.๒

แผนภาพที่ ๒.๒ แสดงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ที่มา: โกวิท พวงงาม, **การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น**, ๒๕๕๓, หน้า ๒๐๒.

การมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถแบ่งขั้นตอนได้เป็น ๔ ขั้นตอน คือ

๑. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
๒. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
๓. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติ
๔. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน^{๓๔}

^{๓๓} ปรีดี โชติช่วงและคณะ, **การพัฒนาชุมชนและการบริหารงานพัฒนาชุมชน**, (กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์, ๒๕๓๖), หน้า ๑๑๐-๑๑๒, อ้างใน โกวิท พวงงาม, **การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น**, (กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์, ๒๕๕๓), หน้า ๒๐๑-๒๐๒.

และมีผู้ได้กล่าวขยายขั้นตอนการมีส่วนร่วมทั้ง ๔ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision- Making) ประกอบด้วย ๓ ขั้นตอน คือ ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ

๒. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบด้วย การสนับสนุน ด้าน ทรัพยากร การบริหาร และการประสานของความร่วมมือ

๓. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefit) ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ ผลประโยชน์ทางด้านสังคม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล

๔. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)^{๑๔}

การแบ่งระดับของการมีส่วนร่วมสามารถแยกได้ตามระดับความเข้มของการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมนั้นไม่ได้มีความแปรเปลี่ยนเฉพาะชนิด (Kinds) และปริมาณของกิจกรรมที่กระทำ เท่านั้น แต่ยังมีความแปรเปลี่ยนในระดับความเข้ม (Degree) ในการเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการ ริเริ่มและวางแผนกิจกรรม ดังนั้น พิสัยของการมีส่วนร่วม อาจจะมีตั้งแต่ระดับการยอมรับบริการที่จัดไว้ให้แล้วไปจนถึงการรวมกลุ่มเพื่อตัดสินใจและริเริ่มโครงการพัฒนาเอง ซึ่งระดับความเข้มของการมีส่วนร่วม หรือระดับการมีส่วนร่วมตามแนวคิดของสมาคมสาธารณสุขของอเมริกัน อาจจำแนกได้ ๓ ระดับ คือ

(๑) ระดับการตัดสินใจ (Decision Making) ในระดับนี้ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วม ในการวางแผน และจัดการกับกิจกรรมการพัฒนาด้วยตัวของเขาเอง (Level of Responsibility by Themselves)

(๒) ระดับการร่วมมือ (Cooperation) ในระดับนี้ประชาชนจะให้ความร่วมมือต่อ แผนงานที่ริเริ่ม โดยหน่วยงานภายนอก ซึ่งอาจต้องการความเสียสละจากประชาชน ในด้านเวลา ทรัพยากร และแรงงาน เพื่อช่วยให้โครงการประสบผลสำเร็จ การมีส่วนร่วมในระดับนี้ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมในระดับที่ยอมรับได้ (Acceptable Level of Participation)

(๓) ระดับการใช้ประโยชน์ (Utilization) ในระดับนี้ประชาชนจะยอมรับและใช้ ประโยชน์จากบริการที่ได้วางโครงการไว้ให้เป็นการมีส่วนร่วมในระดับการยอมรับบริการเท่านั้น^{๑๖}

^{๑๔} เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง, การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาในการบริหารงานพัฒนาชนบท, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๘), หน้า ๒๗๒-๒๗๓.

^{๑๕} Cohen and Uphoff, "Participation Place in Rural Development: Seeking Clarity Through Specificity", (World Development, 1980), p.8.

ส่วนความคิดเห็นว่าการมีส่วนร่วมมีลักษณะเป็นรูปของบันไดการมีส่วนร่วม (Participation Ladder) ๘ ขั้น ดังแผนภาพที่ ๒.๓

แผนภาพที่ ๒.๓ แสดงบันไดของการมีส่วนร่วม ๘ ขั้น ของอาร์นสไตน์ อ้างอิงใน ชีระพงษ์ แก้วหา วงษ์, ๒๕๔๓, หน้า ๑๕๔)

องค์กรการวิจัยอย่างมีส่วนร่วมแห่งเอเชีย (Participatory Research in Asia หรือ PRIA) เป็นผู้ริเริ่มการทำงานแบบมีส่วนร่วมได้นำเสนอรูปแบบการจัดระดับการมีส่วนร่วมของสหกรณ์ หมู่บ้านในอเมริกากลางและใต้ (ละตินอเมริกา) ในการประชุมเรื่องการจัดหมู่บ้านสหกรณ์ในละตินอเมริกาได้เสนอระดับ รูปแบบ และประเภทการฝึกอบรม เป้าหมายการมีส่วนร่วม^{๑๗}

นอกจากนี้นักวิชาการยังได้แบ่งระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็น ๗ ระดับ คือ

^{๑๖} ชีระพงษ์ แก้วหา วงษ์, กระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ประชาคม ประชาสังคม, (ขอนแก่น: โครงการจัดตั้งมูลนิธิเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ชมรมนักวิชาการสาธารณสุข ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ๒๕๔๓), หน้า ๑๕๔.

^{๑๗} องค์กรวิจัยแห่งเอเชีย (UNICEF), “Glossary: Communication Participation: What does it mean? Adult Education and Development, (Paris/Verhagen: Koen road, 1985), pp. 55 – 70.

ระดับที่ ๑ ไม่มีส่วนร่วมเลยเป็นลักษณะที่หน่วยงานของรัฐเข้าไปดำเนินงานให้ประชาชนทั้งหมด หรือบางครั้งบังคับให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยไม่มีทางเลือกเลยได้

ระดับที่ ๒ การมีส่วนร่วมน้อยมาก ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพราะมีสิ่งล่อใจหรือผลประโยชน์ บางประการที่ได้รับ

ระดับที่ ๓ การมีส่วนร่วมน้อย ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพราะถูกจูงใจ โดยโฆษณาประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ ที่มุ่งเน้นเห็นถึงผลดี และผลประโยชน์ที่จะได้รับซึ่งไม่คำนึงถึงความต้องการของประชาชนท้องถิ่น

ระดับที่ ๔ มีส่วนร่วมปานกลางทางราชการจะมีการสอบถามประชาชนถึงความต้องการของท้องถิ่นและสภาพข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่ แล้วทางราชการจะนำข้อมูลเหล่านี้ไปทำการกำหนดแผนงานเพื่อให้ประชาชนปฏิบัติตาม

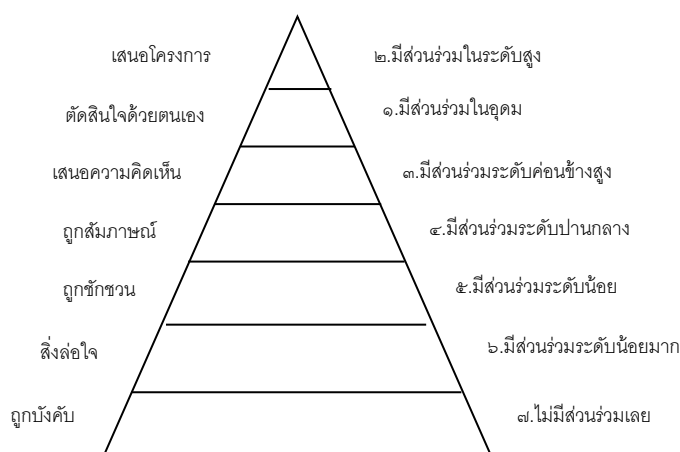
ระดับที่ ๕ มีส่วนร่วมค่อนข้างสูง เนื่องจากทางราชการยอมรับให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมค่อนข้างสูง โดยเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นต่างๆ รวมทั้งแนวทางแก้ไขปัญหา ความประสงค์ของประชาชน

ระดับที่ ๖ มีส่วนร่วมสูง ทางราชการจะเปิดโอกาสอย่างมากให้ประชาชนแสดงข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมที่มีส่วนร่วมกับประชาชนอย่างใกล้ชิด การดำเนินการขึ้นอยู่กับทางราชการ

ระดับที่ ๗ มีส่วนร่วมในอุดมคติ ประชาชนในท้องถิ่นจะร่วมมือดำเนินการด้วยตนเอง ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของประชาชนเองว่าจะแก้ไขปัญหาคูณอย่างไร

ระดับการมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น จนถึงสิ้นสุดการดำเนินงาน เป็นการอาศัยพื้นฐานความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเอง จึงได้รับการร่วมมือจากประชาชนเป็นอย่างดี ทางราชการอาจจะเข้าไปมีส่วนร่วมในแง่ของการช่วยเหลือ หรือสนับสนุนสิ่งที่เกินความสามารถของประชาชนเท่านั้น ^{๑๘} ดังแผนภาพที่ ๒.๔

^{๑๘} ดุสิต เวชกิจ, ๒๕๓๕, หน้า ๒๑๓ – ๒๑๔, อ้างอิงใน, เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ, **ประมวลสาระชุดวิชาการองค์การพัฒนาเพื่อการส่งเสริมการเกษตรมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช**, (นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๔), หน้า ๓๐๒ – ๓๐๕.

แผนภาพที่ ๒.๔ แสดงขั้นตอน ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ที่มา: เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ, ๒๕๔๔, อ้างอิงใน, ดุสิต เวชกิจ, ๒๕๓๕, หน้า ๒๑๓ – ๒๑๔

จากกระบวนการหรือขั้นตอนของการมีส่วนร่วมสามารถสรุปได้ว่า ขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ ต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นจนเสร็จสิ้นโครงการหรือกิจกรรม โดยร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ร่วมในการตัดสินใจ ร่วมในการดำเนินการร่วมในผลประโยชน์และร่วมในการติดตามประเมินผล ตลอดจนร่วมบำรุงรักษาในระยะยาว และการมีส่วนร่วมของประชาชนในแต่ละระดับ จะเป็นปฏิภาคกับระดับการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุดถึงมากที่สุด คือ การถูกบังคับ ถูกหลอกลวง ถูกชักชวน ถูกสัมภาษณ์ความคิดเห็น มีโอกาสเสนอความคิดเห็น มีโอกาสเสนอโครงการ และมีโอกาสตัดสินใจด้วยตนเองเรียงตามลำดับ

ตารางที่ ๒.๒ แสดงกระบวนการหรือขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

นักวิชาการ/นักวิจัย	แนวคิดหลัก
วิรัช วิรัชนิการวรรณ, (๒๕๕๑, หน้า ๖๑-๖๓)	การที่ประชาชนเข้าใจไปมีส่วนร่วมในการ ๑. ค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ๒. การวางแผนดำเนินกิจกรรม
	๓. การปฏิบัติงาน ๔. การติดตามและประเมินผล
ถวิลวดี บุรีกุล(๒๕๕๐, หน้า ๒)	๑. ระดับการมีส่วนร่วมเป็นปฏิภาคกับระดับการมีส่วนร่วม ๒. ระดับการมีส่วนร่วมต่ำจำนวนประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมจะมาก ๓. การมีส่วนร่วมของประชาชนจากต่ำสุดไปสูงสุด ได้แก่ ระดับการให้ข้อมูล ระดับการเปิดรับความคิดเห็นของประชาชน ระดับการ

ตารางที่ ๒.๒ (ต่อ)

นักวิชาการ/นักวิจัย	แนวคิดหลัก
	ปรึกษาหารือ ระดับการวางแผนจนถึงระดับการตัดสินใจร่วมกัน ระดับการร่วมปฏิบัติ ระดับการติดตามตรวจสอบ ระดับควบคุมโดย ประชาชน
เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง, (๒๕๔๘, หน้า ๒๗๒-๒๗๓)	การมีส่วนร่วมของประชาชนแบ่งขั้นตอนได้เป็น ๔ ขั้นตอน คือ ๑. การค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ๒. การวางแผนดำเนินกิจกรรม ๓. การลงทุนและปฏิบัติ ๔. การติดตามและประเมินผลงาน
Cohen and Uphoff (1980, p.8)	การมีส่วนร่วมที่แบ่งขั้นตอนออกเป็น ๔ ชนิด คือ ๑. การตัดสินใจประกอบด้วย การริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ ๒. การปฏิบัติการประกอบด้วย การสนับสนุนด้าน ทรัพยากร การ บริหาร และการประสานของความร่วมมือ๓. ผลประโยชน์ที่ได้รับ ทางด้านวัตถุ ทางด้านสังคม ส่วนบุคคล ๔. มีการประเมินผล

๒.๑.๓ การมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นแนวคิดหลักของการวิจัยในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดจากนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศโดยมีเนื้อหา สาระสำคัญ ดังนี้

แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนแบ่งเป็น ๓ แนวคิดหลัก คือ ด้านประชาชน ด้านการมีส่วนร่วม และด้านภาครัฐ โดยการมีส่วนร่วมมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ประชาชนที่เป็นบุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนต่างๆ ในการดำเนินการพัฒนาช่วยเหลือ สนับสนุนทำประโยชน์ในเรื่องต่างๆ และประชาชนต้องเข้าใจว่าตนและผู้อื่น ต่างก็มีสิทธิหน้าที่และส่วนร่วมเสมอ กันตามหลักการเท่าเทียมกัน ^{๑๙} การมีส่วนร่วมเป็นพลังอำนาจในการตัดสินใจจะเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ คือ การมีส่วนร่วมในอำนาจอย่างกว้างขวางและการตัดสินใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง โดยมี

^{๑๙} สมลักษณ์ ไชยเสรีรัฐ, การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจสถานีตำรวจนครบาล, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๙), หน้า ๑๔๒-๑๔๙.

การปรึกษาหารือกับผู้ที่ได้รับผลกระทบ ซึ่งกระบวนการที่เกี่ยวข้อง^{๒๐} การที่ประชาชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการควบคุม การใช้และการกระจายทรัพยากรตลอดจนปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคมให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งเป็นส่วนร่วมของประชาชนตามแนวทางการปกครองในระบบประชาธิปไตยซึ่งเปิดโอกาสให้ประชาชนพัฒนาระดับความรู้สติปัญญาและความสามารถในการตัดสินใจ กำหนดชีวิตด้วยตนเอง ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นทั้งวิธีการ (Mean) และเป้าหมาย (Ends) ในเวลาเดียวกัน^{๒๑} การมีส่วนร่วมในชุมชนเป็นการให้ประชาชนเป็นผู้คิดค้นปัญหาเป็นผู้นำทุกอย่าง โดยแบ่งการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนออกเป็น การค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดแนวทางแก้ไข การตัดสินใจเลือกแนวทางและวางแผนพัฒนาแก้ไขปัญหา การปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน การประเมินผลงานกิจกรรมพัฒนา^{๒๒} ในกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจจะไม่สามารถกระทำได้ในทุก ๆ ประเด็น ประเด็นสำคัญของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนได้แก่ ๑. การตัดสินใจและผลกระทบที่สำคัญ ๒. การตัดสินใจจะมีผลกระทบต่อบางคนมากกว่าคนอื่น ๓. การตัดสินใจจะมีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของบางคนหรือกลุ่มบางคนที่มีอยู่เดิม ๔. การตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความขัดแย้งอยู่ก่อนแล้วและ ๕. ความจำเป็นเพื่อต้องการให้มีการสนับสนุนต่อผลการตัดสินใจ^{๒๓} เป็นทั้งวิธีการและเป้าหมายในเวลาเดียวกัน การมีส่วนร่วมเป็นเรื่องของความเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและความรู้สึกนึกคิดของแต่ละคนที่มีต่อกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของกลุ่ม หรือเป็นแรงกระตุ้นที่ช่วยให้มีความสำเร็จ ซึ่งเป็นเป้าหมายของกลุ่มหรือเป็นความรับผิดชอบต่อกิจกรรมร่วมกัน ด้วยการเข้าไปเกี่ยวข้อง (Involvement) ช่วยเหลือ (Contribution) และร่วมรับผิดชอบ (Responsibility)”^{๒๔} การมีส่วนร่วมจึงเป็นพื้นฐานของกิจกรรมทุกกิจกรรม กระบวนการตัดสินใจของกลุ่มจะเกิดจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ซึ่งปัจจัยสำคัญของการมีส่วนร่วมมี ๔ ประการ คือ การพยายามที่

^{๒๐} Rogers, E. M. & Shoemaker, F. F., *Communication of Innovations: A Cross Culture Approach*, (New York: The Free Press, 1975), p. 34.

^{๒๑} ปาริชาติ วลัยเสถียร, *กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา*, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร: โครงการเสริมสร้างความรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข, ๒๕๕๒), หน้า ๑๙๕.

^{๒๒} อคิน รพีพัฒน์, *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย*, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๗), หน้า ๔๙.

^{๒๓} วันชัย วัฒนศัพท์, อ้างอิงใน สถาบันพระปกเกล้า, *แนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐: ปัญหา อุปสรรค และทางออก*, (นนทบุรี: บริษัทธรรมดาเพรส จำกัด, ๒๕๕๕), หน้า ๑๓-๑๔.

^{๒๔} Davis Keith & John Newstrom W., *Human Behavior*, 8th ed., (New York: Mc Graw-Hill, 1989), p. 232.

เกี่ยวข้องกันทางด้านจิตใจและความรู้สึก เป็นการกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ เป็นการให้บุคลากรรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน เป็นการพัฒนามีส่วนร่วม ซึ่งคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการมีส่วนร่วมอย่างไม่แท้จริงกับการมีส่วนร่วมมากเกินไป”^{๒๕}

การมีส่วนร่วมเป็นเทคนิคอย่างหนึ่งที่ผู้บริหารต้องการให้ได้รับการสนับสนุนที่เข้มแข็ง อันมีผลมาจากการวิจัยและทฤษฎีด้านการสร้างแรงจูงใจ ที่ตระหนักถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วม และการสร้างการยอมรับนับถือ^{๒๖} กระบวนการในการดำเนินการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการพัฒนา ร่วมคิด ตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเอง เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันของประชาชน ใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความชำนาญของประชาชนแก้ไขปัญหาาร่วมกับการใช้วิทยาการ^{๒๗} การที่ผู้ได้รับผลประโยชน์หรือมีส่วนได้เสียในการพัฒนาได้ใช้ความพยายามร่วมกันในขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการพัฒนา ด้วยความรู้สึกผูกพันในความเป็นเจ้าของหรือหุ้นส่วน เพื่อทำให้งานหรือโครงการนั้นบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ทุกฝ่ายได้รับประโยชน์ร่วมกัน^{๒๘}

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการแบ่งอำนาจในการกำหนดนโยบายและตัดสินใจในการกำหนดหรือจัดสรรทรัพยากร ซึ่งจะไม่สามารถทำได้โดยขาดความเข้าใจร่วมกัน ภายใต้จิตสำนึกและการประสานงานกัน โดยการร่วมมือกันของบุคคลส่วนใหญ่ที่แสดงออกโดยผ่านกลุ่มตัวแทนในการกำหนด และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน สามารถตัดสินใจในสิ่งที่กระทบต่อชีวิตเขา โดยเฉพาะผลประโยชน์ที่เขาควรได้รับจากบริการต่าง ๆ^{๒๙} เป็นแนวคิดที่มุ่งไปสู่ความใส่ใจต่อประเด็นปัญหาและการพัฒนาชุมชนร่วมกันของการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มีพลังทางความคิดเห็นมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดการสร้างสรรคความดีงามให้แก่ทุกด้านของชีวิตของประชาชนและชุมชน (Inclusiveness) มีความเท่าเทียมกัน (Equity) ของปัจเจกชนและกลุ่มคนในการมีส่วนร่วมให้ (Give) และมีส่วนได้รับประโยชน์ (Take) จากการกระจายทรัพยากรสาธารณะ เกิดความเป็นธรรม (Justice) แก่ปัจเจกชนและกลุ่มคนที่มีสถานภาพที่แตกต่างกันได้มีปฏิสัมพันธ์กันในลักษณะของการแบ่งปัน

^{๒๕} Putti Joseph M, **Management: A Functional**, (Singapore: Mc Graw-Hill, 1987), p. 305.

^{๒๖} Koontz & others, **Essential of management**, (New York: Mc Graw-Hill, 1986), p. 385.

^{๒๗} Erwin Williams, **Participation Management: Concept, Theory and Implementation**, (Atlanta, Ga: Georgia State University Press, 1976), p. 138.

^{๒๘} White, Alastair T, **The community A Discussion of the Agreement Community Participation**, Current issue and Lesson Learned, (USA.: The United Nations Children’s Fund, 1982), p. 18.

^{๒๙} Delen, Corazan Alma G, **People Participation**, (Philippine Encyclopedia of Social Works, 1977), pp. 230-236.

เกื้อกูลกัน อุ่มชูกันและเรียนรู้ร่วมกัน^{๓๐} ในขั้นพื้นฐานประชาชนสามารถเป็นผู้ให้ข้อมูลของตน/ครอบครัว/ชุมชนของตน และเป็นผู้รับรู้ข้อมูลข่าวสารด้วยเช่นกัน การมีส่วนร่วมตัดสินใจ (Co-decision) โดยเฉพาะเกี่ยวกับโครงการที่ตนจะมีส่วนได้เสียด้วย โดยแบ่งเป็น ๓ กรณีแล้วแต่กิจกรรมนั้นอยู่ในขั้นตอนใด^{๓๑} ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับโอกาสและได้ใช้โอกาสที่ได้รับแสดงออกซึ่งความรู้สึกรู้สึกคิด แสดงออกซึ่งสิ่งที่เขามี แสดงออกซึ่งสิ่งที่เขาต้องการ แสดงออกซึ่งปัญหาที่กำลังเผชิญ และแสดงซึ่งวิธีการแก้ไขปัญหา และลงมือปฏิบัติโดยการช่วยเหลือของหน่วยงานภายนอกน้อยที่สุด โดยรัฐบาลทำการส่งเสริม ชักนำ สนับสนุนและสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนทั้งรูปของบุคคล กลุ่มคน ชุมชน สมาคม มูลนิธิ^{๓๒} การมีส่วนร่วมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาประเทศ เป็นการมองเห็นศักยภาพของประชาชนในการร่วมมือกันจัดการกับสิ่งที่ไม่ตอบสนองต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทั้งหมดวิธีการจำแนกพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาออกเป็น ๑๐ แนวทางได้แก่

๑. การจำแนกตามขั้นตอนของการมีส่วนร่วม ๕ ขั้นตอน คือ ๑) การมีส่วนร่วมในขั้นริเริ่มโครงการ ๒) การมีส่วนร่วมในขั้นวางแผนโครงการ ๓) การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินการ ๔) การมีส่วนร่วมในขั้นรับผลประโยชน์ที่เกิดจากโครงการ ๕) การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลโครงการ

๒. การจำแนกตามระดับความเข้มของการมีส่วนร่วมมี ๓ ระดับ คือ การมีส่วนร่วมเทียม การมีส่วนร่วมบางส่วน และการมีส่วนร่วมแท้จริง

๓. การจำแนกตามประสิทธิผลของการมีส่วนร่วม ซึ่งประสิทธิผลของการมีส่วนร่วมนั้นพิจารณาจากความพยายามที่บุคคลทุ่มเทให้แก่การทำงานในโครงการจนโครงการนั้นประสบผลสำเร็จ โดยวัดจากการรับรู้ของสังคมอื่น ๆ ในลักษณะของสังคมมิติ ว่าการดำเนินโครงการในแต่ละขั้นตอน มีบุคคลใดบ้างที่ทุ่มเทความพยายาม จนการดำเนินโครงการในแต่ละขั้นตอนประสบผลสำเร็จ

๔. การจำแนกตามระดับความถี่ของการมีส่วนร่วม ความถี่ของการมีส่วนร่วมมี ๒ ระดับ คือ ระดับบุคคล พิจารณาจากจำนวนครั้งที่บุคคลเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ และระดับชุมชนพิจารณาจากจำนวนของผู้ที่เข้าไปมีส่วนร่วม

๕. การจำแนกตามพิสัยของกิจกรรมที่เข้าไปมีส่วนร่วม กล่าวคือ พิจารณาว่าการมีส่วนร่วมในการกระทำกิจกรรมมีตลอดช่วงระยะเวลาที่กิจกรรมดำเนินอยู่หรือไม่ ทั้งนี้เพื่อให้ภาพของการ

^{๓๐} ขาติชาย ณ เชียงใหม่, การมีส่วนร่วมกับพัฒนาชุมชนท้องถิ่นที่สมดุล, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทธรรมดาเพรส จำกัด, ๒๕๔๕), หน้า ๕๙.

^{๓๑} นรินทร์ชัย พัฒนพงศา, การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่าง, (เชียงใหม่: สิริลักษณ์การพิมพ์, ๒๕๔๗), หน้า ๑๗-๑๘.

^{๓๒} ทนงศักดิ์ คุ้มไข่น้ำ, หลักการพัฒนาชุมชน, (ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๐), หน้า ๙๓.

มีส่วนร่วมในการกระทำกิจกรรมชัดเจน มากกว่าการพิจารณาเฉพาะความถี่ของการมีส่วนร่วมแต่เพียงอย่างเดียว

๖. การจำแนกตามระดับความสมัครใจในการเข้าไปมีส่วนร่วม มี ๓ ระดับ คือ การมีส่วนร่วมโดยสมัครใจ การมีส่วนร่วมโดยการชักนำ และการมีส่วนร่วมโดยการบังคับ

๗. การจำแนกตามระดับขององค์การที่เข้าไปมีส่วนร่วม มี ๓ ระดับ คือ การมีส่วนร่วมในระดับล่างขององค์การ การมีส่วนร่วมในระดับกลางขององค์การ และการมีส่วนร่วมในระดับสูงขององค์การ

๘. การจำแนกตามประเภทของผู้เข้าไปมีส่วนร่วม พิจารณาจากคุณลักษณะของผู้เข้าไปมีส่วนร่วม เช่น เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว การศึกษา ชนชั้นทางสังคม ระดับรายได้ ระยะเวลาอยู่อาศัย ฯลฯ

๙. การจำแนกตามรูปแบบของการวางแผน มี ๒ ลักษณะ คือ การวางแผนแบบบนลงล่าง (Top-Down Planning) การมีส่วนร่วมจะน้อยเพราะอำนาจตัดสินใจจะอยู่ที่ชนชั้นนำระดับสูง และ การวางแผนแบบล่างขึ้นบน (Bottom-Up Planning) การมีส่วนร่วมจะมาก เพราะอำนาจในการตัดสินใจจะอยู่ในระดับล่าง

๑๐. การจำแนกตามรูปแบบของการมีส่วนร่วม มี ๒ รูปแบบ คือ การมีส่วนร่วมโดยตรง และการมีส่วนร่วมโดยทางอ้อม^{๓๓}

การมีส่วนร่วมของผู้ที่มีวัตถุประสงค์ใกล้เคียงกับอุดมการณ์ทางประชาธิปไตยจะต้องมีพฤติกรรมที่ความสนใจความเข้าใจถึงคุณค่าของการมีส่วนร่วมนั้นๆตลอดจนมีทัศนคติความรู้สึกรักใคร่คึกคักมีคุณสมบัติของพลเมืองที่ดีของสังคมประชาธิปไตยในระดับที่ดีพอควร โดยแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ได้แก่ ๑) ประชาพิจารณ์ (Public Hearing) ให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นก่อนการออกกฎ คำสั่งหรือการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร ๒) การสอบถามสาธารณะ (Public Inquiry) เป็นมาตรการทางปกครองที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่จะได้รับผลกระทบหรือความเสียหายในเรื่องนั้นๆ ได้ ๓) การออกเสียงประชามติ (Referendum) เป็นกระบวนการของการจัดทำกฎหมายที่ขอให้ประชาชนออกเสียงลงคะแนนเพื่อลงมติวินิจฉัยชี้ขาดเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญหรือร่างกฎหมายที่สำคัญ ๔) การลงชื่อ (Public Registries) หรือ ลงทะเบียน ที่แสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการ การประเมินผลต่างๆ เช่น การร่วมรักษาสีงแวดล้อม เป็นต้น^{๓๔}

^{๓๓} สุวรรณ พินิตานนท์, **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล**, (กรุงเทพมหานคร: อาสาธิกาตินแดน, ๒๕๕๖), หน้า ๔๖ – ๔๗.

^{๓๔} ประณต นันทิยะกุล, **การปฏิรูปการเมือง**, (กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการการเลือกตั้ง, ๒๕๔๐), หน้า ๑๑๕-๑๑๖.

จากแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนแบ่งเป็น ๓ ประเด็น คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน ภาครัฐ และกระบวนการมีส่วนร่วมจะนำไปสู่สังคมแห่งความพร้อมเพรียง ความร่วมมือ ความเข้าใจ การตัดสินใจในความเป็นเจ้าของท้องถิ่นโดยมีวิธีการ ลักษณะ ขั้นตอนต่าง ๆ มากมายรวมทั้งพฤติกรรมของประชาชนที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างถูกต้องกับระบอบประชาธิปไตยของคนในชาติ ในการร่วมการวางแผนหรือร่วมกันตัดสินใจ การร่วมกันปฏิบัติตามสิ่งที่ตนเองให้ความเห็นหรือเป็นข้อตกลงร่วมกัน ร่วมกันรับประโยชน์ที่เกิดจากการตัดสินใจในการกระทำของชุมชน ร่วมกันตรวจสอบประเมินผลภายหลังจากการกระทำ และร่วมกันปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นอย่างชัดเจน การมีส่วนร่วมของประชาชนผู้ที่มีอุดมการณ์ทางประชาธิปไตยจะต้องมีพฤติกรรมที่ความสนใจความเข้าใจถึงคุณค่าของการมีส่วนร่วมนั้นๆ ตลอดจนมีทัศนคติความรู้สึกรักหวงแหนค่านิยมของพลเมืองที่ดีของสังคมประชาธิปไตยในระดับที่ดี

ตารางที่ ๒.๓ แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน

นักวิชาการ/นักวิจัย	แนวคิดหลัก
สมลักษณ์ ไชยเสรีรัฐ, (๒๕๔๙, หน้า ๑๔๒-๑๔๙)	๑. การรับรู้สิ่งที่เปลี่ยนแปลง ๒. มีผลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนแปลง ๓. การตัดสินใจที่ยอมรับหรือปฏิเสธ ๔. การสื่อสารในการตัดสินใจ ๕. การกระทำตามการตัดสินใจ
ปาริชาติ วลัยเสถียร, (๒๕๕๒, หน้า ๑๙๕)	แนวคิดการมีส่วนร่วม คือ ๑.การพัฒนาขีดความสามารถของประชาชนในการจัดการทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ ๒. เป็นแนวทางการปกครองในระบบประชาธิปไตย ๓.เปิดโอกาสให้ประชาชนพัฒนาความรู้ความสามารถในการตัดสินใจด้วยตนเอง ๔. การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นทั้งวิธีการ และเป้าหมาย
อคิน รพีพัฒน์, (๒๕๔๗, หน้า ๔๙)	การให้ประชาชนเป็นผู้ดำเนินการ ๑. การค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ๒. หาแนวทางและวางแผนพัฒนาแก้ไขปัญหา ๓. การปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน ๔.การประเมินผลงานกิจกรรมพัฒนา

ตารางที่ ๒.๓ (ต่อ)

นักวิชาการ/นักวิจัย	แนวคิดหลัก
Davis Keith & John Newstrom W. (1989, p. 232)	๑. การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับทางด้านจิตใจ ๒. ความรู้สึกที่มีต่อกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของกลุ่ม
Putti Joseph M. (1987, p. 305)	๑. กระบวนการตัดสินใจของกลุ่ม ๒. การมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม
Koontz & others. (1986, p. 385)	๑. เทคนิคของผู้บริหาร ๒. การสนับสนุนที่เข้มแข็ง
Erwin, Williams, (1976, p. 138)	กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการพัฒนา ร่วมคิด ตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเอง
Delen, Corazan Alma G. (1977, pp. 230-236)	๑. การแบ่งอำนาจในการกำหนดนโยบาย ๒. การตัดสินใจในการกำหนดหรือจัดสรรทรัพยากร
ชาติชาย ณ เชียงใหม่ (๒๕๔๕, หน้า ๕๙)	การปฏิสัมพันธ์กันในลักษณะของการแบ่งปัน เกื้อกูลกัน อุ่มชูกัน และเรียนรู้ร่วมกัน
ทงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ, (๒๕๔๐, หน้า ๙๓)	การมีส่วนร่วมของประชาชน ๑. ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนา ๒ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจแก้ไขปัญหาตนเอง ๓. ร่วมให้ความคิดสร้างสรรค์ ๔. ติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
ประณต นันทียะกุล (๒๕๔๐, หน้า ๑๑๕-๑๑๖)	๑. ประชาพิจารณ์ ๒. การสอบถามสาธารณะ ๓. การออกเสียงประชามติ ๔. การลงชื่อ

๒.๑.๔ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

เนื่องจากแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนมีฐานความคิดมาจากหลักประชาธิปไตย เรื่องการกระจายอำนาจให้ประชาชน อีกทั้งการบริหารงานภาครัฐที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการตอบสนองความต้องการของประชาชน รวมไปถึงหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนต้องเป็นไปด้วยความเต็มใจ และจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนตามแนวทางดังกล่าว ดังต่อไปนี้

๑. ทฤษฎีการมีส่วนร่วมตามแนวทางประชาธิปไตย

ทฤษฎีการมีส่วนร่วมตามแนวทางประชาธิปไตยสามารถแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่มใหญ่ๆได้ ดังนี้

๑) **ทฤษฎีความเป็นผู้แทน (Representative)** ทฤษฎีนี้เน้นการเป็นผู้แทนและผู้นำ ถือว่าการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง/ถอดถอนผู้นำเป็นเครื่องหมายจะทำให้หลักประกันการบริหารงานที่ดี การมีส่วนร่วมตามทฤษฎีนี้มีได้เปิดโอกาสให้ผู้ตามได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจขององค์กรอย่างแท้จริง ผู้ที่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการตัดสินใจ ได้แก่ บรรดาผู้นำต่างๆที่เสนอตัวเข้ารับการเลือกตั้ง ส่วนผู้ตามนั้นเป็นแค่ไม้ประดับเท่านั้น^{๓๕}

๒) **ทฤษฎีประชาธิปไตย**ต้องการให้ประชาชนทุกคนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทางการเมืองที่มีผลต่อพวกเขา ความเชื่อเบื้องต้นของทฤษฎีนี้ ก็คือประชาชนทุกคนมีความเท่าเทียมกันทั้งในด้านการแสดงออก ความคิดเห็นในเรื่องของรัฐ และการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องนั้นในที่สุดประชาชนทุกคนควรที่จะมีส่วนร่วมต่อการตัดสินใจในเรื่องสาธารณะอย่างเท่าเทียมกัน และควรที่จะมีการใช้อิทธิพลต่อการตัดสินใจนั้นอย่างเท่าเทียมกันในระบบการเมืองการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ที่จะให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองนั้นประชาชนแต่ละคนจะต้องได้รับโอกาสที่จะได้รับข้อมูล และความสามารถที่จำเป็นที่จะแสดงบทบาทของประชาชน ถ้าปราศจากโอกาสอันนี้แล้วประชาชนก็จะเพิกเฉยในเรื่องของรัฐบาลและระบบทางการเมือง ซึ่งทำให้พวกเขาไม่สนใจในเรื่องของรัฐ และไม่สามารถที่จะมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพทางการเมือง^{๓๖}

๒. ทฤษฎีตามลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ (Hierarchy of Needs)

Maslow กล่าวว่าความต้องการของมนุษย์จะมีลำดับขั้นอยู่ ๕ ประการ ดังนี้ คือ

๑. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ เช่น ความต้องการอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค เป็นต้น

๒. ความต้องการทางด้านความปลอดภัย หรือความมั่นคง (Security and Safety Needs) เช่น ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การประกอบอาชีพ

^{๓๕} ดิน ปรชัญญพฤทธิ, การบริหารการพัฒนา: ความหมายเนื้อหาแนวทางและปัญหา, (กรุงเทพมหานคร:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒), หน้า ๖๒๔.

^{๓๖} Olsen, *Designing a Citizen Involvement Program*, (1982, p.5) อ้างใน, ประไพ พรหมเจริญ. ประไพ พรหมเจริญ, “การมีส่วนร่วมของครูในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาบ้าในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา จังหวัดชลบุรี”, *วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. ๒๕๔๓), หน้า ๑๖.

๓. ความต้องการทางด้านสังคม (Social or Belongingness Needs) เป็นความต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่มหรือสังคม สมาชิกขององค์กร ความรักจากเพื่อนร่วมงาน

๔. ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องนับถือ (Esteem Needs)

๕. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self-Actualization) คือ อยากบรรลุถึงสิ่งที่ตนสามารถจะเป็น เช่น ความต้องการที่เกิดจากความตระหนักรู้ในตนเอง^{๓๗}

๓. ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน มีกรอบพื้นฐานของการมีส่วนร่วมประกอบด้วย

๑. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งเป็นการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมตั้งแต่ระยะเริ่มต้น

๒. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม เป็นการเข้าร่วมโดยการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหาร และการเข้าร่วมในการร่วมแรงร่วมใจ

๓. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ โดยอาจจะเป็นผลประโยชน์ทางวัตถุ ทางสังคม หรือโดยส่วนตัว

๔. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งเป็นการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรม รวมทั้งเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป^{๓๘}

๔. ทฤษฎีการสร้างผู้นำ (Leadership) การสร้างผู้นำจะช่วยจูงใจให้ประชาชนทำงานด้วยความเต็มใจเพื่อบรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน ประกอบด้วยภาวะผู้นำ แรงจูงใจ การติดต่อสื่อสาร การปฏิสัมพันธ์และการใช้อิทธิพล การตัดสินใจ การตั้งเป้าหมาย การควบคุมคุณภาพ และสมรรถนะของเป้าหมาย ทั้งนี้ ผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญของการรวมกลุ่มคน มีการจูงใจไปยังเป้าหมาย การมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง (Participative – Democratic) มีความไว้วางใจ และเชื่อถือกัน ยอมรับความคิดเห็นกันและกันเสมอ มีการให้รางวัลตอบแทนเป็นความมั่นคงทางเศรษฐกิจแก่กลุ่ม มีการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตั้งจุดประสงค์ร่วมกัน มีการประเมินความก้าวหน้า มีการติดต่อสื่อสารแบบ ๒ ทางทั้งจากระดับบนและระดับล่าง ในระดับเดียวกันหรือในกลุ่มผู้ร่วมงาน สามารถตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารได้ทั้งในกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ร่วมงาน จะทำให้ผู้นำประสบ

^{๓๗} Maslow, Abraham, **Motivation and Personality**, (New York: Harper and Row Publishers, 1970), อ้างใน, สมคิด บางโม, **องค์การและการจัดการ**, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำกัด, ๒๕๔๘), ๑๗๐-๑๗๓.

^{๓๘} Cohen, J.M. & Uphoff, N.T, **Rural Development Participation : Concept and Measures for Project Design Implementation and Evolution** Rural Development Committee Center for International Studies, (New York: Longman, 1977), pp. 7-26.

ผลสำเร็จและเป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพ และยังพบว่าผลผลิตสูงขึ้นด้วย ซึ่งความสำเร็จขึ้นกับการมีส่วนร่วมมากน้อยของผู้ตาม^{๓๙}

สรุปได้ว่า ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นทฤษฎีกล่าวถึงการมีส่วนร่วมตามแนวทางประชาธิปไตย ได้แก่ทฤษฎีเกี่ยวกับตัวแทน ที่เน้นที่ตัวแทนหรือผู้นำในการบริหารงาน ทฤษฎีเกี่ยวกับประชาธิปไตยความเชื่อเบื้องต้นของทฤษฎีนี้ ก็คือประชาชนทุกคนมีความเท่าเทียมกันทั้งในด้านการแสดงออก ความคิดเห็นในเรื่องของรัฐที่ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงออก ทฤษฎีตามลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ กล่าวถึงความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ๕ ประการที่ภาครัฐจะต้องคำนึงถึงเป็นเบื้องต้นในความต้องการของประชาชน ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งเป็นการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรม รวมทั้งเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไปและทฤษฎีการสร้างผู้นำ กล่าวถึง การสร้างผู้นำจะช่วยจูงใจให้ประชาชนทำงานด้วยความเต็มใจเพื่อบรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน ประกอบด้วยภาวะผู้นำ แรงจูงใจ การติดต่อสื่อสาร การปฏิสัมพันธ์และการใช้อิทธิพล การตัดสินใจ การตั้งเป้าหมาย การควบคุมคุณภาพและสมรรถนะของเป้าหมายการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ต้องมีความไว้วางใจ และเชื่อถือกัน ยอมรับความคิดเห็นกันและกันเสมอ มีการให้รางวัลตอบแทนเป็นความมั่นคงทางเศรษฐกิจแก่กลุ่ม มีการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตั้งจุดประสงค์ร่วมกัน มีการประเมินความก้าวหน้า มีการติดต่อสื่อสารแบบ ๒ ทางสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารได้ทั้งในกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ร่วมงาน จะทำให้ผู้นำประสบผลสำเร็จและเป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพ และยังพบว่าผลผลิตสูงขึ้นด้วย ซึ่งความสำเร็จขึ้นกับการมีส่วนร่วมมากน้อยของผู้ตาม

^{๓๙} Rensis Likert, *The Human Organization*, (New York: McGraw- Hill Company, 1967),

ตารางที่ ๒.๔ แสดงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

นักวิชาการ/นักวิจัย	แนวคิดหลัก
ติน ปรัชญพฤทธิ, (๒๕๔๒, หน้า ๖๒๔)	ทฤษฎีความเป็นผู้แทน ๑.เน้นการเป็นผู้แทนและผู้นำ ๒.การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง/ถอดถอนผู้นำเพื่อประกันการบริหารงานที่ดี ๓.มิได้เปิดโอกาสให้ผู้ตามมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง
Olsen, ประไพ พรหมเจริญ, (๒๕๔๓, หน้า ๑๖)	ทฤษฎีประชาธิปไตย ๑. ต้องการให้ประชาชนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทางการเมืองที่ ๒. เชื่อว่าประชาชนทุกคนมีความเท่าเทียมกัน ๓. ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมต่อการตัดสินใจในเรื่องสาธารณะเท่าเทียมกัน
Maslow, Abraham, (1970)	ทฤษฎีตามลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ มี ๕ ขั้น ๑.ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) ๒. ความต้องการทางด้านความปลอดภัย หรือความมั่นคง (Security and Safety Needs) ๓. ความต้องการทางด้านสังคม (Social or Belongingness Needs) ๔. ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องนับถือ (Esteem Needs) ๕. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self-Actualization)
Cohen, J.M. & Uphooff, N.T, (1977, pp. 7-26)	ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย ๑. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ๒. การมีส่วนร่วมในการดำเนิน ๓. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ๔. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล
Rensis Likert,(1967, p.273)	ทฤษฎีการสร้างผู้นำ ๑.การสร้างผู้นำจะช่วยจูงใจให้ประชาชนทำงานด้วยความเต็มใจ ๒. ความไว้วางใจเชื่อถือ ยอมรับความคิดเห็นกันและกันและกันเสมอ ๓.มีจุดประสงค์ร่วมกัน มีการประเมินความก้าวหน้า มีการติดต่อสื่อสารแบบ ๒ ทาง

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับสภาองค์กรชุมชน

เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในความเป็นมา สถานะ บทบาทภารกิจ และเป้าหมาย ผู้วิจัยจึงขอนำเสนอถึง ความหมาย แนวคิดที่นำไปสู่การเกิดขึ้นของสภาองค์กรชุมชน ความเป็นมา และสาระสำคัญของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งอาจพิจารณาได้ ดังนี้

๒.๒.๑ ความเป็นมาของสภาองค์กรชุมชนและการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชน

สภาองค์กรชุมชน เป็นองค์กรชุมชนที่ประชาชนร่วมกันจัดตั้งขึ้น มาภายใต้การรับรองของกฎหมาย คือ พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยกฎหมายฉบับนี้ถือได้ว่าเป็นกฎหมายที่รองรับสิทธิของชุมชนตามบทบัญญัติในมาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งรับรองสิทธิของบุคคลที่รวมตัวกันเป็นชุมชน ชุมชนท้องถิ่น และชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ในอันที่จะอนุรักษ์ หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการการบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนของคนในชุมชนท้องถิ่น โดยคนในชุมชนท้องถิ่น ตัวแทนของสถาบันในชุมชนท้องถิ่น เช่น วัด โรงเรียน สถานีนามัย เป็นต้น ตัวแทนของกลุ่มองค์กรชุมชนต่าง ๆ เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอนุรักษ์ป่า และกลุ่มกิจกรรมพัฒนาอื่นๆ ที่มีอยู่ในแต่ละชุมชน โดยมีผู้นำชุมชนที่ไม่เป็นทางการ เช่น ผู้รู้ภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำทางการ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในชุมชนท้องถิ่น เข้ามาร่วมใช้เวทีพูดคุยเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนท้องถิ่นร่วมกัน^{๔๐} เป็นเครื่องมือขององค์กรชุมชน ใช้ในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาต่างๆของชุมชนท้องถิ่นบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ทั้งจากประชาชนในชุมชน ผู้นำ ชุมชนที่ไม่เป็นทางการ เช่น ผู้รู้ภูมิปัญญาปราชญ์ชาวบ้าน และผู้นำทางการ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งจะนำไปสู่การผลักดันเจตนารมณ์ร่วมสู่แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และนโยบายสาธารณะในทุกระดับถือเป็นเครื่องมือที่เชื่อมต่อฐานของความดี ความจริงไปสู่นโยบายทุกระดับ ไม่มีพระเจดีย์องค์ใดที่จะสร้างจากยอดได้สำเร็จ การสร้างพระเจดีย์ต้องสร้างจากฐานก่อน ฐานในที่นี้คือชุมชน เกิดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนทั้งอัน เกิดผู้นำตามธรรมชาติ ที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง เป็นสภาที่ไม่ไปแสวงหาอำนาจ ไม่ขัดแย้งกับใคร เป็นประชาธิปไตยตั้งแต่เริ่มต้น^{๔๑} อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือของชุมชน

^{๔๐} สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน, พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน), ๒๕๕๑), หน้า ๑๑.

^{๔๑} ประเวศ วะสี, ชุมชนเข้มแข็ง ทูทางสังคมของไทย, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนเพื่อสังคมและธนาการออมสิน, ๒๕๕๑), หน้า ๑๒.

ฐานรากในการสร้างการเมืองใหม่ ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสังคม ชุมชน และชีวิตผสมผสานกันไป ในการจัดการระดับท้องถิ่นพื้นที่ ชุมชน สังคม ที่รวมเอาทุกมิติ ทั้งเศรษฐกิจ วัฒนธรรม สุขภาพอนามัย การศึกษา และสิ่งแวดล้อม มีแผนในระดับท้องถิ่น เพื่อให้เกิดผลสุดท้าย คือ ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ครอบครัว ชุมชน เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมดีขึ้น^{๔๒} เป็นพื้นที่ของกลุ่มองค์กรชุมชนในการขับเคลื่อนเจตจำนงร่วมกันเพื่อตอบสนองต่อความต้องการที่จะแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ในชุมชนโดยการวางแผนของการพัฒนาชุมชนร่วมกันและสร้างประเด็นให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย อันจะนำไปสู่การผลักดันเจตจำนงร่วมกันเข้าสู่แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกระบวนการจัดทำนโยบายสาธารณะ

พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.๒๕๕๑ มีผลบังคับใช้เมื่อ วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑^{๔๓} “เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.๒๕๕๑ เพื่อรับรู้และรับรองสถานภาพและบทบาทขององค์กรชุมชนและสภาองค์กรชุมชน รองรับและคุ้มครองสิทธิชุมชนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ในมาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ เพื่อพัฒนาระบบประชาธิปไตยและระบบธรรมาภิบาลในระดับฐานราก โดยเปิดช่องทางให้ประชาชนได้เรียนรู้ประชาธิปไตย โดยการปฏิบัติจริงในกระบวนการประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม พื้นที่ทางสังคมแก่ชาวบ้านในหมู่บ้านและตำบลต่างๆ ในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนของตนเองและประเทศชาติ เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน^{๔๔}

หลักการสำคัญของสภาองค์กรชุมชน มีจุดมุ่งหมายสภาองค์กรชุมชนเพื่อเสริมสร้างองค์กรชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็งเป็นไปตามความพร้อมของชุมชนท้องถิ่นตามธรรมชาติสอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรมภูมิปัญญาของชุมชน และความเห็นพ้องต้องกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง เน้นการดำเนินงานตามภารกิจหน้าที่ที่ชุมชนสามารถดำเนินการได้ตามรัฐธรรมนูญ และ ไม่มีอำนาจทางกฎหมายเน้นการมีส่วนร่วมความร่วมมือ และการเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกองค์กรชุมชน กับสถาบันต่างๆ ในท้องถิ่นเช่น บ้าน วัด โรงเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ ส่วนราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยให้ความสำคัญกับสภาองค์กรชุมชนตำบล ส่งเสริมการเชื่อมโยงสภาองค์กรชุมชนตำบล ในระดับจังหวัดและ

^{๔๒} สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ๒๕๕๒ก, **ขอบปีที่ผ่านกับการสานสร้างสภาองค์กรชุมชน**, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน). ๒๕๕๒), หน้า ๑๖.

^{๔๓} ราชกิจจานุเบกษา, **พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.๒๕๕๑**, ฉบับกฤษฎีกา ๑๒๕, ๓๑ ก, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๕๑), หน้า ๒๖-๒๘.

^{๔๔} ประสาน บุญโสภาคย์และคณะ, การศึกษาพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑, **รายงานการวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน), ๒๕๕๒), หน้า ๑๓๕.

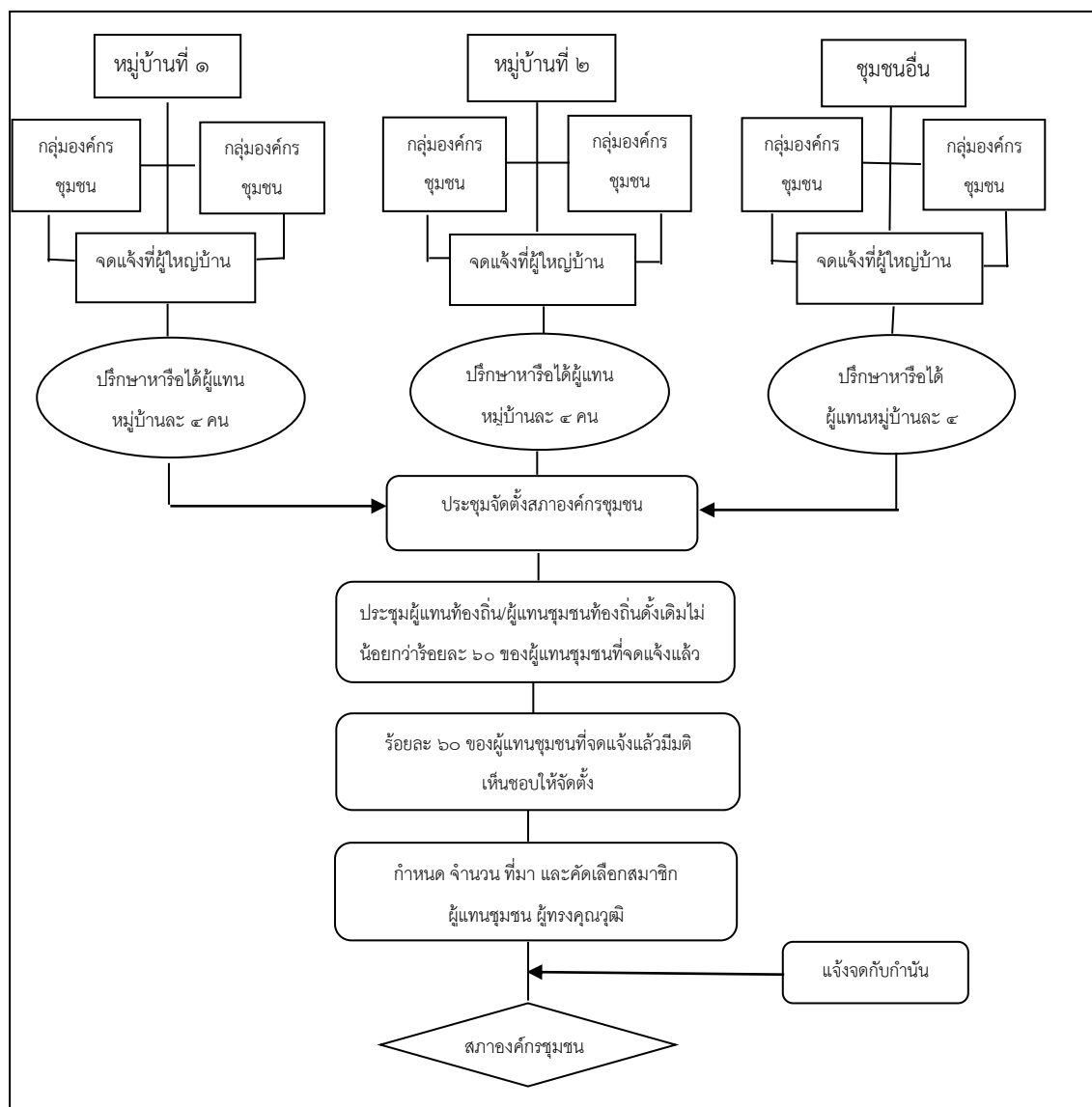
ระดับชาติ^{๔๕}การจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนมี ๒ ลักษณะ คือ เกิดขึ้นจากการที่ประชาชนอยู่ร่วมกันในพื้นที่หมู่บ้าน หรือตำบลซึ่งมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ เรียกว่า “ชุมชนท้องถิ่น” หรือ “ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม” แล้วแต่กรณี และเกิดขึ้นจากการที่ประชาชนรวมตัวกันเป็นกลุ่ม โดยมีผลประโยชน์และวัตถุประสงค์ร่วมกันเพื่อช่วยเหลือ หรือสนับสนุนซึ่งกันและกันทำกิจกรรมอันชอบด้วยกฎหมาย และศีลธรรม โดยไม่ต้องขออนุญาตจากทางราชการ และไม่ต้องจดแจ้งต่อทางราชการแต่อย่างใด สามารถดำเนินการเป็นกลุ่มหรือองค์กรของตนเองขึ้นมาเพื่อการพัฒนา นั้นเรียกว่า องค์กรเพื่อช่วยเหลือตนเองของชาวบ้าน (Self Help Management) เป็นองค์กรที่อยู่ในฐานะเป็นสถาบัน มีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มประชาชนที่เสียเปรียบในสังคม^{๔๖}กลุ่มคนดังกล่าวเกิดจากคนตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไปรวมกันในบริเวณใดบริเวณหนึ่งเป็นหมู่คณะเพื่อทำกิจการบางอย่างที่คล้ายคลึง เมื่อมารวมกันเป็นกลุ่มจึงได้มีการกำหนดเป้าหมาย และการดำเนินการบางอย่างร่วมกัน ซึ่งการรวมตัวกันนั้นทำให้เกิดพลังในการผลักดันหรือต่อรองเพื่อแก้ไขปัญหาที่ชุมชนเผชิญอยู่ให้หมดสิ้นไป^{๔๗}

การที่ประชาชนรวมตัวกันจัดตั้ง สภาองค์กรชุมชนมีความประสงค์จะให้กฎหมายรับรู้ และรับรองสถานภาพ และบทบาทของ “สภาองค์กรชุมชน” ของตน ต้องดำเนินการตาม พ.ร.บ.สภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ แบบการจัดตั้งชุมชนและการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนในพื้นที่เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และ เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล และเขตการปกครองพิเศษกรุงเทพมหานคร และพัทยาประชาชนในแต่ละเขตย่อยซึ่ง เรียกว่า ตำบล แขวง หรือเรียกชื่ออย่างอื่น มีสิทธิยื่นชื่อขอจัดตั้ง สภาองค์กรชุมชนได้ตำบลหรือแขวงละ ๑ สภา ดังนั้น ในพื้นที่เทศบาล แต่ละแห่งและในพื้นที่เขต แต่ละเขตในกรุงเทพมหานคร ประชาชนมีสิทธิขอจัดตั้งการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนได้มากกว่า ๑ สภานั้นเอง ซึ่งวิธีการจัดตั้งเพื่อจัดตั้งเป็นสภาองค์กรชุมชนตามกฎหมายนั้นสามารถอธิบายได้ดังแผนภาพที่ ๒.๕

^{๔๕} สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน), **สภาองค์กรชุมชน: รวมพลังสร้างความเข้มแข็งของชุมชน**, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน), ๒๕๕๐), หน้า ๑๘.

^{๔๖} กาญจนา แก้วเทพ, **การพึ่งพาตนเองศักยภาพในการพัฒนาชนบท**, อ่างอิงใน, โกวิท พวงงาม, **การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น**, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท บพิตรการพิมพ์, ๒๕๕๓), หน้า ๒๙๗.

^{๔๗} สนธยา พลศรี, **การพึ่งพาตนเองศักยภาพในการพัฒนาชนบท**, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๕๐), หน้า ๘๙.

แผนภาพที่ ๒.๕ โครงสร้างการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชน

แหล่งที่มา: ปรับปรุงมาจาก สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์กรมหาชน), ๒๕๕๓ ก, หน้า ๗.

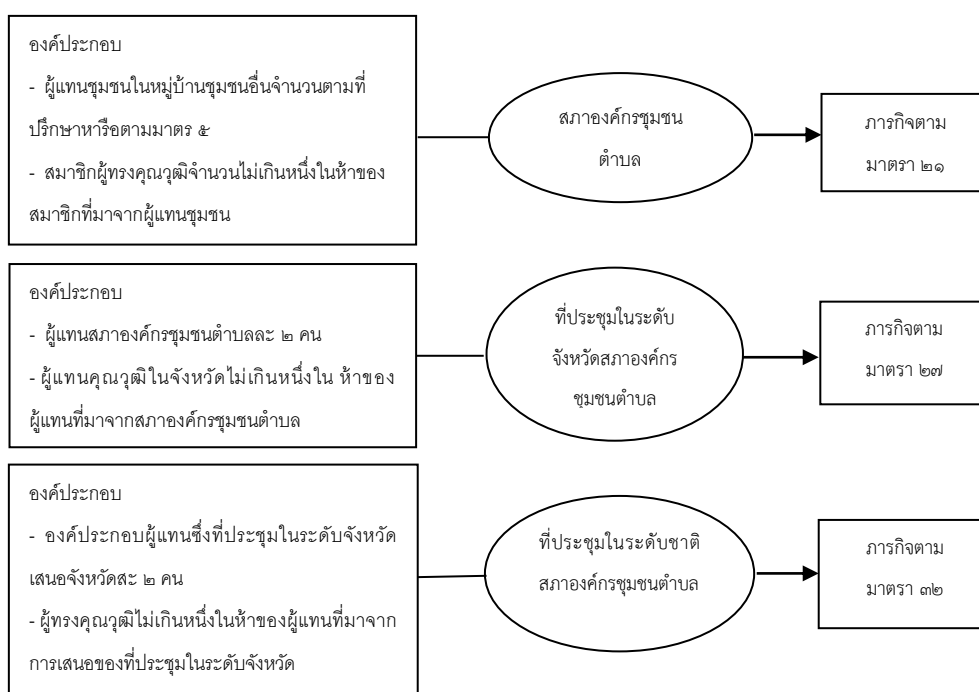
๒.๒.๒ สมาชิกของสภาองค์กรชุมชน

มาตรา ๖ ของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดให้สภาองค์กรชุมชนประกอบด้วยสมาชิก ๒ ประเภท คือ

๑) สมาชิกซึ่งเป็นผู้แทนของชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่น ดั้งเดิมในแต่ละหมู่บ้านและผู้แทนชุมชนอื่นในตำบล ซึ่งกำหนดจำนวน และคัดเลือก โดยที่ประชุมจัดตั้งสภาองค์กรชุมชน

๒) สมาชิกผู้ทรงคุณวุฒิ มีจำนวนไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกตามข้อ ๑ จัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบล ให้กำหนดจำนวนและคัดเลือกโดยที่ประชุมจัดตั้ง สภาองค์กรชุมชนตำบล

โครงสร้าง และบทบาทภารกิจของสภาองค์กรชุมชนที่เชื่อมโยงและเกื้อกูลกัน ๓ ระดับ คือ ระดับตำบล ระดับจังหวัด และระดับชาติ โดยมีสภาองค์กรชุมชนตำบลเป็นเวทีร่วมคิดร่วมตัดสินใจทุกเรื่องราวของชุมชนในระดับตำบลมีที่ประชุมในระดับจังหวัดของสภาองค์กรชุมชนตำบลเป็นเวทีเสนอแนวทางการพัฒนาจังหวัดเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาจังหวัดและสร้างความเชื่อมโยงระหว่างสภาองค์กรชุมชนตำบลและมีที่ประชุมในระดับชาติของสภาองค์กรชุมชนตำบลเป็นเวทีกำหนดมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งและการพัฒนาสภาองค์กรชุมชนตำบล^{๔๘} ดังแผนภาพที่ ๒.๖

แผนภาพที่ ๒.๖ ความเชื่อมโยงระหว่างสภาองค์กรชุมชนตำบล ที่ประชุมในระดับจังหวัดของสภาองค์กรชุมชนตำบล และที่ประชุมในระดับชาติของสภาองค์กรชุมชนตำบล

^{๔๘} สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ๒๕๕๓ก, คู่มือการจัดตั้งและพัฒนากิจการของสภาองค์กรชุมชนตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน), ๒๕๕๓), หน้า ๑๙.

แหล่งที่มา: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน), ๒๕๕๓ ก: ๑๐

สภาองค์กรชุมชนตำบล มีบทบาทภารกิจ ๑๒ ข้อ ได้แก่

๑) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกองค์กรชุมชนอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของชุมชนและของชาติ

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกองค์กรชุมชนร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐในการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่จะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและประเทศชาติอย่างยั่งยืน

๓) เผยแพร่และให้ความรู้ความเข้าใจแก่สมาชิกองค์กรชุมชนรวมตลอดทั้งการร่วมมือกันในการคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๔) เสนอแนะปัญหาและแนวทางแก้ไขและการพัฒนาต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๕) เสนอแนะปัญหาและแนวทางแก้ไข หรือความต้องการของประชาชนอันเกี่ยวกับการจัดทำบริการสาธารณะของหน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๖) จัดให้มีเวทีการปรึกษาหารือกันของประชาชนเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการให้ความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่มีผลหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือทรัพยากรธรรมชาติ สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน ทั้งนี้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้ดำเนินการหรือเป็นผู้อนุญาตให้ภาคเอกชนดำเนินการต้องนำความเห็นดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาด้วย

๗) ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรชุมชนในตำบลเกิดความเข้มแข็งและสมาชิกองค์กรชุมชนรวมตลอดทั้งประชาชนทั่วไปในตำบลสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

๘) ประสานและร่วมมือกับสภาองค์กรชุมชนตำบลอื่น

๙) รายงานปัญหาและผลที่เกิดขึ้น ในตำบลอันเนื่องจากการดำเนินงานใด ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานของรัฐ โดยรายงานต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

๑๐) วางกติกาในการดำเนินกิจการของสภาองค์กรชุมชนตำบล

๑๑) จัดทำรายงานประจำปีของสภาองค์กรชุมชนตำบล รวมถึงสถานการณ์ด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในตำบล เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปทราบ

๑๒) เสนอรายชื่อผู้แทนสภาองค์กรชุมชนตำบลเพื่อไปร่วมประชุมในระดับจังหวัดของสภาองค์กรชุมชนตำบล จำนวนสองคน

การประชุมในระดับชาติของสภาองค์กรชุมชนตำบลมีบทบาทภารกิจ ในการกำหนด มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้ง และการพัฒนาสภาองค์กรชุมชนในระดับตำบลให้เกิดความ เข้มแข็งและพึ่งตนเองได้เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ มีการแสดงความเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการ กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมและกฎหมาย รวมทั้งการจัดทำบริการ สาธารณะของหน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลต่อพื้นที่มากกว่าหนึ่งจังหวัดทั้ง ด้านเศรษฐกิจสังคม คุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม สรุปปัญหาที่ประชาชนในจังหวัดต่าง ๆ ประสบ และข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการโดยการดำเนินบทบาท ภารกิจของสภาองค์กรชุมชนระดับต่างๆ ในช่วงต้นจะมีความเชื่อมโยงกัน ดังแผนภาพที่ ๒.๖ ที่ได้ นำเสนอไปแล้ว

การส่งเสริมกิจการของสภาองค์กรชุมชนตำบลพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้บัญญัติให้หน่วยงานต่างๆมีบทบาทในการส่งเสริมกิจการของสภาองค์กรชุมชน โดยองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุน ให้ความร่วมมือและชี้แจง ทำความเข้าใจแก่สภาองค์กรชุมชนและชุมชนทุกประเภท เมื่อสภาองค์กรชุมชนหรือชุมชนนั้นๆร้อง ขอ ให้การอุดหนุน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของสภาองค์กรชุมชนตำบล เป็นเงินอุดหนุนทั่วไป ตาม หลักเกณฑ์ที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด องค์การบริหารส่วนจังหวัด และ กรุงเทพมหานคร อาจให้การอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดประชุมในระดับจังหวัดของสภา องค์กรชุมชนตำบลเป็นเงินอุดหนุนทั่วไป^{๔๙}

สรุป แนวคิดเกี่ยวกับสภาองค์กรชุมชน มีความเป็นมาจากประวัติศาสตร์ สภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ผลักดันแนวคิด ของการมีสภาองค์กรชุมชน กำหนดพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนขึ้นมา เพื่อสร้างการยอมรับการ ทำงานร่วมกันแบบสภาองค์กรชุมชน เพื่อให้กรณีตัวอย่างดีๆ ที่ทำมาแล้วขยายออกไปพื้นที่อื่น พื้นที่ที่สนใจ และพร้อมจะร่วมกันสร้างสภาองค์กรชุมชน ซึ่งถือเป็นเครื่องมือในการสร้างระบอบ ประชาธิปไตยในระดับฐานราก สาระสำคัญของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ ว่าด้วย สิทธิชุมชนและประชาชนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นตามความหลากหลายของวิถีชีวิต วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่นโดยมีภาครัฐส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนและประชาชนได้เข้า มามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้กำหนด กระบวนการจัดตั้ง คุณลักษณะของสมาชิก และโครงสร้างในการบริหารงาน

^{๔๙} ประสาน บุญโสภาคย์, และคณะ, การศึกษาพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑, หน้า ๑๑๖.

ตารางที่ ๒.๕ แสดงแนวคิดเกี่ยวกับองค์กรชุมชน

นักวิชาการ/นักวิจัย	แนวคิดหลัก
สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (๒๕๕๑, หน้า ๑๑)	สภาองค์กรชุมชน คือ ๑.เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ๒.แนวทางการพัฒนาชุมชนของคนในชุมชนท้องถิ่น
ประเวศ วะสี (๒๕๕๑, หน้า ๑๒)	สภาองค์กรชุมชน ๑.เครื่องมือที่เชื่อมต่อกันของความคิด ความจริงไปสู่นโยบาย ๒. เกิดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ๓. เกิดผู้นำตามธรรมชาติ ๔. เป็นสภาที่ไม่ไปแสวงหาอำนาจ และเป็นประชาธิปไตย
สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน). (ออนไลน์ ,๒๕๕๘).	๑. สภาพแวดล้อมทางสังคมเศรษฐกิจ การเมืองและเทคโนโลยี ผลักดันให้เกิดสภาองค์กรชุมชน ๒. การกระจายอำนาจให้ชุมชนท้องถิ่นมีอิสระในการจัดการตนเอง ๓. การพัฒนาคนให้มีคุณภาพนำไปสู่การพึ่งตนเอง
กาญจนา แก้วเทพ, อังอิงใน, โกวิทย์ พวงงาม, (๒๕๕๓, หน้า ๒๙๗)	การจัดตั้งสภาองค์กรชุมชน ๑.การจัดตั้งสามารถดำเนินการเป็นกลุ่มหรือองค์กรของตนเอง ๒.เป็นองค์กรเพื่อช่วยเหลือตนเอง ๓.องค์กรที่อยู่ในฐานะเป็นสถาบัน ๓.มีเป้าหมายสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มประชาชนที่ เสียเปรียบในสังคม
สนทยา พลศรี,(๒๕๕๐,หน้า ๘๙)	๑.กลุ่มคนตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไปรวมกันในบริเวณใดบริเวณหนึ่ง ๒.ทำกิจการบางอย่างที่คล้ายคลึง ๓.การกำหนดเป้าหมายและการดำเนินการบางอย่างร่วมกัน ๔.เกิดพลังในการผลักดันหรือต่อรองเพื่อแก้ไขปัญหา
สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ๒๕๕๓ก, (๒๕๕๓, หน้า ๑๙)	การจัดตั้งสภาองค์กรชุมชน ๑. ประชาชนอยู่ในพื้นที่รวมตัวกัน มีผลประโยชน์และ วัตถุประสงค์ร่วมกัน ๒. มีความประสงค์จะให้กฎหมายรับรู้ และรับรองสถานภาพ และบทบาทของ “สภาองค์กรชุมชน” ของตน ๔.ดำเนินการตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑

๒.๒.๓ การดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน

การปกครองระบอบประชาธิปไตยมีหลักการกระจายอำนาจที่ต้องการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่ออนาคตของตนเองและประเทศชาติ เกิดเป็นประชาธิปไตยทางตรง ที่เรียกว่าประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม หลังจากการเมืองที่เป็น “ประชาธิปไตยแบบตัวแทน” เกิดปมปัญหาทำให้ประชาชนกลุ่มต่างๆออกมาเคลื่อนไหวนำเสนอรูปแบบประชาธิปไตยที่เหมาะสมกับสังคมที่เรียกกันว่า “ประชาธิปไตยชุมชน” ซึ่งมีนัยของประชาธิปไตยบนพื้นฐานวัฒนธรรมความเป็นชุมชนที่สอดคล้องกับ “การเมืองสมานฉันท์” ซึ่งเป็นรูปแบบของการเมืองใหม่ที่ถูกเสนอขึ้นเพื่อเป็นทางเลือกสำหรับสังคมการเมือง^{๕๐} จากเหตุผลที่ว่า “การเมืองสมานฉันท์เป็นประชาธิปไตยมากกว่าการเมืองเลือกตั้ง และการเมืองสมานฉันท์คือประชาธิปไตยของชุมชน เมื่อชุมชนเข้มแข็งเป็นประชาธิปไตยจะช่วยด้านทานทุกสิ่งทุกอย่าง จะช่วยแก้ปัญหาทุกชนิด เพราะฉะนั้นเราต้องมีชุมชนเข้มแข็งเต็มพื้นที่ ก็จะช่วยสร้างประชาธิปไตยหรือการเมืองสมานฉันท์ให้เกิดขึ้น”^{๕๑} ขณะเดียวกันภาคชุมชนท้องถิ่นจำนวนมากได้พัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อการจัดการตนเองในรูปแบบของกลุ่มองค์กรชุมชนเพื่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน เกิดเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง ในการจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น เป็นกระบวนการที่นำมาพิจารณาว่าชุมชนและท้องถิ่นได้แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาศักยภาพของชุมชนและท้องถิ่นของตนเองอย่างไรบ้าง ทั้งในแง่ความสามารถและการจัดการเรียนรู้กระบวนการกลุ่ม การสังสมประสบการณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง จึงเป็นที่มาของ “สภาองค์กรชุมชน”^{๕๒} การเกิดขึ้นของสภาองค์กรชุมชนจึงถือเป็นการสร้างรากฐานให้กับการเมืองใหม่ที่จะทำให้ประชาชนมีจิตสำนึกในส่วนรวมมากขึ้นโดยสภาองค์กรชุมชนเป็นที่รวมตัวของบรรดาผู้นำชุมชน เป็นสภาที่ไม่ไปแสวงหาอำนาจไม่ขัดแย้งกับใคร และเป็นประชาธิปไตยตั้งแต่เริ่มต้นจริงๆ^{๕๓} สภาองค์กรชุมชน เป็นองค์กรชุมชนที่ประชาชนร่วมกันจัดตั้งขึ้นภายใต้การรับรองของ

^{๕๐} ไพฑูรย์ วัฒนศิริธรรม, “การเมืองสมานฉันท์: หนทางสู่การแก้ไขความขัดแย้งในสังคมสองชั่ว ” *ต้นทางชุมชน ชุมชนประชาธิปไตย*, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยการจัดการทางสังคม, ๒๕๕๙), หน้า ๔๔.

^{๕๑} ประเวศ วะสี, “การเมืองสมานฉันท์ สร้างสรรค์ความเข้มแข็งท้องถิ่น” ใน *ต้นทางชุมชน ชุมชนประชาธิปไตย*, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยการจัดการทางสังคม, ๒๕๕๙), หน้า ๖.

^{๕๒} โกวิท พวงงาม, *การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น*, (กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์, ๒๕๕๓), หน้า ๒๙๓.

^{๕๓} สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน). ๒๕๕๒ ก, *ฉบับปีที่ผ่านกับการสานสร้างสภาองค์กรชุมชน*, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน), ๒๕๕๒), หน้า ๑๒ – ๑๕.

กฎหมาย คือ พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยกฎหมายฉบับนี้ ถือได้ว่าเป็นกฎหมายที่รองรับสิทธิของชุมชนตามบทบัญญัติในมาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งรับรองสิทธิของบุคคลที่รวมตัวกันเป็นชุมชน ชุมชนท้องถิ่น และชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ในอันที่จะอนุรักษ์ หรือฟื้นฟูจารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการการบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล และยั่งยืน หน่วยงานพัฒนาทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน ได้ร่วมประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการจัดตั้งองค์กรที่มีหน้าที่ในการสนับสนุนการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง เพื่อเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาสังคม และประเทศชาติ^{๕๔} การดำเนินการประชุมสัมมนาผู้เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ องค์กรชุมชนเมืองและชนบท องค์กรพัฒนาเอกชน ผู้ทรงคุณวุฒิ รวมถึง ๘ เวที มีหน่วยงานร่วมระดมความคิดเห็นถึง ๑๐๑ องค์กร จนได้ข้อสรุปให้มีการจัดตั้งองค์กรเพื่อสนับสนุนกระบวนการพัฒนาและสนับสนุนการเงินให้แก่องค์กรชุมชนในรูปแบบองค์กรมหาชน โดยใช้ชื่อ "สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.)" ดังที่กล่าวมาเบื้องต้น

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) เป็นหน่วยงานหลักที่ก่อตั้งขึ้นมาเพื่อส่งเสริม และสนับสนุนการขับเคลื่อนองค์กรชุมชนทั่วประเทศ มีการสัมมนาร่วม “การมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน” เป้าหมายและวิธีการของชาวบ้านที่จะไปสู่การเป็นองค์กรชุมชนเข้มแข็ง การบริหารงานของ พอช.เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน โดยในคณะกรรมการสถาบัน (บอร์ด พอช.) ซึ่งมีจำนวน ๑๑ คน มีกรรมการผู้แทนองค์กรชุมชนอยู่จำนวน ๓ คน ซึ่งสรรหามาจากองค์กรชุมชนทั่วประเทศ นอกจากนั้นยังได้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการประสานงานการพัฒนาองค์กรชุมชน ประกอบด้วย ตัวแทนจากองค์กรชุมชนทุกภาคเพื่อเป็นให้คำปรึกษา เชื่อมประสานนโยบายและแนวทางการแก้ไขปัญหาให้กับชุมชนหลักการทำงานของ พอช. เน้นการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน^{๕๕}

การเมืองในระดับท้องถิ่นแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ได้แก่ กำนันและผู้ใหญ่บ้าน, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, สภาองค์กรชุมชน กำนันผู้ใหญ่บ้านนั้นเป็นองค์กรกึ่งราชการกึ่งการเลือกตั้ง ในขณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรจากการเลือกตั้ง และสภาองค์กรชุมชนเป็นองค์กรกึ่งเลือกตั้ง

^{๕๔} สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน, **ประวัติพอช.**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา, <http://www.codi.or.th/index.php/2015-07-21-04-08-51/history>, [วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๘].

^{๕๕} สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์กรมหาชน), **โครงสร้าง - แผนผังองค์กร**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.oic.go.th/ginfor/moreinfo>. [๒๔ มกราคม ๒๕๕๙].

กึ่งแต่งตั้ง^{๕๖} สภาองค์กรชุมชนมี ๒ ลักษณะ คือ การที่ประชาชนอยู่ร่วมกันในพื้นที่หมู่บ้าน หรือ ตำบลซึ่งมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ เรียกว่า “ชุมชนท้องถิ่น” หรือ “ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม” แล้วแต่กรณี และการที่ประชาชนรวมตัวกันเป็นกลุ่ม โดยมีผลประโยชน์และวัตถุประสงค์ร่วมกันเพื่อช่วยเหลือ หรือสนับสนุนซึ่งกันและกัน หรือทำกิจกรรมอันชอบด้วยกฎหมาย และศีลธรรมร่วมกัน หรือดำเนินการอื่นอันเป็นประโยชน์ร่วมกันของสมาชิก มีการดำเนินการอยู่ ต่อเนื่อง มีระบบบริหารจัดการ และมีการแสดงเจตนาแทนกลุ่มได้^{๕๗} ชุมชนแต่ละลักษณะเกิดขึ้นได้ในตัวเอง โดยไม่ต้องยื่นคำขอต่อทางราชการขอจัดตั้งเป็นชุมชน และไม่ต้องจดทะเบียนขึ้นของชุมชนแต่อย่างใด และในกรณีที่ประชาชนในชุมชนรวมตัวกันทำกิจกรรมที่ชอบด้วยกฎหมาย และศีลธรรมอันดี เช่น รวมตัวกันจัดตั้ง สภาองค์กรชุมชน ย่อมสามารถทำได้โดยไม่ต้องขออนุญาตจากทางราชการ และไม่ต้องขออนุญาตจากทางราชการ และไม่ต้องจดทะเบียนต่อทางราชการแต่อย่างใด แต่ถ้าประชาชนซึ่งรวมตัวกันจัดตั้ง สภาองค์กรชุมชน มีความประสงค์จะให้กฎหมายรับรู้ และรับรอง สถานภาพ และบทบาทของ “สภาองค์กรชุมชน” ของตน ก็ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ และประกาศสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ แบบการจดทะเบียนการจัดตั้งชุมชนและการจดทะเบียนจัดตั้งสภาองค์กรชุมชน ตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ส่วนในพื้นที่ เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และ เขตในกรุงเทพมหานครประชาชนในแต่ละเขตย่อยซึ่งเรียกว่า ตำบล แขวง หรือเรียกชื่ออย่างอื่น มีสิทธิยื่นชื่อขอจดทะเบียนจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนได้ ตำบล หรือแขวงละ ๑ สภา ดังนั้น ในพื้นที่ เทศบาล แต่ละแห่งและในพื้นที่ เขต แต่ละเขตใน กรุงเทพมหานคร ประชาชนมีสิทธิขอจดทะเบียนจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนได้มากกว่า ๑ สภานั้นเอง ซึ่งวิธีการจดทะเบียนเพื่อจัดตั้งเป็นสภาองค์กรชุมชนตามกฎหมาย

การดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้บัญญัติให้สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) มีหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้ง และพัฒนากิจการของสภาองค์กรชุมชน ในช่วงที่ผ่านมา สถาบันฯ ได้กำหนดแนวทางสำคัญในการขับเคลื่อนงานโดยมุ่งเน้นให้เครือข่ายองค์กรชุมชนในระดับต่างๆมีบทบาทสำคัญ โดยเฉพาะการ

^{๕๖} ยุคติ มุกดาภิธร, “ชนชั้นใหม่ ชนบทใหม่ และท้องถิ่นใหม่ บทบทวนวรรณกรรมว่าด้วยการเมืองไทย ทศวรรษ ๒๕๓๐-๒๕๕๐”, **ฟ้าเดียวกัน**, ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๘ (ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๕๓): ๙๗.

^{๕๗} ประสาน บุญโสภาคย์, ศรีราชา เจริญพานิช และพวงผกา บุญโสภาคย์, **รายงานการศึกษาพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.๒๕๕๑**, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน), ๒๕๕๒), หน้า ๑๓๕.

ส่งเสริมการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนสนับสนุนให้สภาองค์กรชุมชนเป็นเวทีกลางในการเชื่อมโยงงานพัฒนาด้านต่างๆ ของชุมชนทั้งในระดับตำบลและจังหวัด การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชนท้องถิ่น พัฒนาพื้นที่เรียนรู้รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดกระบวนการในการทบทวนผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

ผลการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ ในภาพรวมทั้งประเทศ นับตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ จนถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ มีรายละเอียด ดังนี้

การส่งเสริมการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบล นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ จนถึงปัจจุบัน (๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘) มีการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบลรวมทั้งสิ้น ๔,๖๒๑ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๐๕ ของจำนวนตำบล/เทศบาล/เขตทั่วประเทศ โดยในปี ๒๕๕๑ การส่งเสริมจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบล มีจำนวนมากที่สุด เนื่องจากเครือข่ายองค์กรชุมชนได้ร่วมกันกำหนดเป้าหมายในการส่งเสริมจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบลให้มีปริมาณเพียงพอและครอบคลุมในทุกพื้นที่ เพื่อเป็นตัวอย่างสำหรับการขยายผล โดยสถาบันพัฒนาสภาองค์กรชุมชนให้การสนับสนุนองค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนที่มีการเชื่อมโยงขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชนตามฐานประเด็นงานพัฒนาที่หลากหลายได้ร่วมกันจัดกระบวนการในการรับรองกลุ่ม/องค์กรชุมชน และจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบล ในขณะที่การส่งเสริมจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบลในช่วงระหว่างปี ๒๕๕๒-๒๕๕๘ จะมีจำนวนลดลงเนื่องจากต้องดำเนินการส่งเสริมจัดตั้ง ควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพสภาองค์กรชุมชนตำบลที่จัดตั้งแล้ว^{๕๘}

ด้านสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลจากจำนวนสภาองค์กรชุมชนตำบลทั้งหมด ๔,๖๒๑ แห่ง มีจำนวนสมาชิกรวมทั้งสิ้น ๑๕๖,๙๗๖ คน หรือจำนวนสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลโดยเฉลี่ยแห่งละประมาณ ๓๔ คน โดยในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ มีสมาชิก จำนวน ๑๓,๗๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๗๕ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดรายละเอียด

การดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตำบล

สภาองค์กรชุมชนมีการดำเนินงานตามบทบาทภารกิจตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ จากการรายงานผลการดำเนินงานประจำปี ๒๕๕๘ มีสภาองค์กรชุมชนตำบลที่จัดตั้งขึ้น

^{๕๘}สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน), รายงานผลการดำเนินการส่งเสริมจัดตั้งและพัฒนา
กิจการของสภาองค์กรชุมชนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑, (กรุงเทพมหานคร:
สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน), ๒๕๕๘), หน้า ๓๗.

ในช่วงปี ๒๕๕๑ – ๒๕๕๘ จำนวน ๔,๖๒๑ แห่ง จัดส่งรายงานผลการดำเนินงานประจำปี จำนวน ๑,๙๒๒ แห่ง หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๑.๕๙ ของจำนวนสภาองค์กรชุมชนตำบลที่จัดตั้งทั้งหมด ซึ่งจากการรายงานพบว่าสภาองค์กรชุมชนตำบลส่วนใหญ่สามารถจัดให้มีการประชุมอย่างน้อยปีละสี่ครั้งตามที่พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.๒๕๕๑ มาตรา ๑๙ ได้บัญญัติไว้

ในส่วนของการดำเนินการตามบทบาทภารกิจมาตรา ๒๑ ซึ่ง พ.ร.บ.สภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดให้สภาองค์กรชุมชนตำบลดำเนินการจำนวน ๑๒ ด้าน จากการรายงานปรากฏว่า สภาองค์กรชุมชนตำบลสามารถเสนอชื่อผู้แทนสภาองค์กรชุมชนตำบลเพื่อไปร่วมประชุมในระดับจังหวัดของสภาองค์กรชุมชนตำบลจำนวนสองคนมากที่สุด จำนวน ๑,๓๐๑ แห่ง ซึ่งไม่แตกต่างจากทุกปีที่ผ่านมา อาจเนื่องมาจากเป็นภารกิจหลักที่สภาองค์กรชุมชนตำบลต้องดำเนินการ เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงการทำงานกับที่ประชุมในระดับจังหวัดของสภาองค์กรชุมชนตำบล ในส่วนของบทบาทภารกิจอื่นที่เหลืออีก ๑๑ ข้อ พบว่ามีสภาองค์กรชุมชนตำบลจำนวนไม่ถึงครึ่งหนึ่งของสภาองค์กรชุมชนตำบลที่ได้จัดส่งรายงาน และมีการดำเนินการตามบทบาทภารกิจตามที่กฎหมายกำหนด^{๕๙}

ตารางที่ ๒.๖ การดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลตามมาตรา ๒๑

บทบาทภารกิจตามมาตรา ๒๑	จำนวน (แห่ง)
๑. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกองค์กรชุมชนอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของชุมชนและของชาติ	๑,๒๘๓
๒. ส่งเสริมสนับสนุนให้สมาชิกองค์กรชุมชนร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒.หน่วยงานของรัฐในการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติที่จะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและประเทศชาติอย่างยั่งยืน	๑,๑๗๕
๓. เผยแพร่และให้ความรู้ความเข้าใจรวมตลอดทั้งการร่วมมือกันในการคุ้มครองคุณภาพ สิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน	๑,๑๐๗
๔. เสนอแนะปัญหาและแนวทางแก้ไขและการพัฒนาต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อ นำไปประกอบการพิจารณาในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑,๐๙๖
๕.เสนอแนะปัญหาและแนวทางแก้ไขหรือความต้องการของประชาชนอันเกี่ยวกับการ	๙๘๒

^{๕๙} สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน, ผลการดำเนินงานส่งเสริมการจัดตั้งและพัฒนาสภาองค์กรชุมชนประจำปี ๒๕๕๘, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.codi.or.th/index.php/2015-08-04-11-00-16/14142-2558> , [๒๒ มกราคม ๒๕๕๙].

บทบาทภารกิจตามมาตรา ๒๑	จำนวน (แห่ง)
จัดทำบริการสาธารณะของหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
๖. จัดให้มีเวทีการปรึกษาหารือกันของประชาชน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการให้ความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานรัฐหรือเอกชนที่มีผลหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติ สุขภาพอนามัยคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน	๙๔๕
๗. ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรชุมชนในตำบลเกิดความเข้มแข็งและสมาชิกองค์กรชุมชนรวมตลอดทั้งประชาชนทั่วไปในตำบลสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน	๑,๐๗๗
๘. ประสานและร่วมมือกับสภาองค์กรชุมชนตำบลอื่น	๑,๐๙๔
๙. รายงานปัญหาและผลที่เกิดขึ้นในตำบลอันเนื่องจากการดำเนินงานใดๆขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐ โดยรายงานต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๙๑๓
๑๐. วางกติกาในการดำเนินกิจการของสภาองค์กรชุมชนตำบล	๑,๒๘๔
๑๑. จัดทำรายงานประจำปีของสภาองค์กรชุมชนตำบลรวมถึงสถานการณ์ด้านต่างๆ ที่เกิดในตำบล เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปทราบ	๑,๒๗๐
๑๒. เสนอชื่อผู้แทนสภาองค์กรชุมชนตำบลเพื่อไปร่วมประชุมในระดับจังหวัดของสภาองค์กรชุมชนตำบลจำนวนสองคน	๑,๓๐๑

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

ที่มา: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ๒๕๕๘

๒.๒.๔ การดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนเครือข่ายภาคตะวันออก

สภาองค์กรชุมชนเครือข่ายภาคตะวันออก เกิดขึ้นจากการเชื่อมโยงแนวคิดการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนในระดับชาติ โดยมีสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนเป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริมการจัดตั้งสภาองค์กรให้เกิดเครือข่ายครอบคลุมทั่วทั้งประเทศโดยแบ่งออกเป็น ๑๑ ภาคส่วน มีการรวมตัวกันของสภาองค์กรชุมชนในระดับจังหวัดในภาคตะวันออกของประเทศไทย มีทั้งหมด ๘ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดนครนายก จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี จังหวัดตราด มีความหลากหลายทางชีวภาพและมีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติตอนบนของภาคปกคลุมพื้นที่ป่ามรดกโลกที่เป็นแหล่งอาหารและยาพื้นบ้าน อีกทั้งพืชและสัตว์พื้นสุดท้ายของประเทศ จนถึงพื้นที่ชายฝั่งทะเลอันอุดมสมบูรณ์เป็นที่พำนักของสัตว์น้ำ ทั้งหมดนี้ทำให้ภาคตะวันออกเป็นพื้นที่ผลิตอาหารที่สำคัญของโลกสังคมและวัฒนธรรมของพื้นที่ภาคตะวันออกเดิมเป็นพื้นที่ทรงคุณค่าก่อนที่การพัฒนาแบบตะวันตกจะแผ่ขยายเข้ามา การมีวัฒนธรรมด้านการดำเนิน

ชีวิตที่มีกิน มีใช้ มีหลักประกันชีวิตที่มีความสมดุล เพียงพอตลอดชีวิตส่งต่อชั่วลูกชั่วหลาน เช่น วัฒนธรรมข้าว วัฒนธรรมน้ำ เป็นต้น

แต่ในช่วงระยะเวลา ๓๐ ปีที่ผ่านมาภาคพื้นตะวันออกต้องเผชิญกับแผนพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก (Eastern Seaboard Development Plan) ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่เป็นอย่างมาก มีโครงการขนาดใหญ่เกิดขึ้นมากมาย เช่น ถนน ท่าเรือน้ำลึก สนามบิน โรงไฟฟ้า อ่างเก็บน้ำ อุตสาหกรรมหนัก นิคมอุตสาหกรรม เขตประกอบอุตสาหกรรม เขตพาณิชย์กรรม และอื่นๆอีกมากมาย^{๖๐} ผลกระทบจากแผนพัฒนาดังกล่าว คือ ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ การแย่งชิงทรัพยากรอย่างรุนแรง เป็นผลให้เกิดความขัดแย้งรุกรามไปสู่ปัญหาระดับประเทศ การเปลี่ยนมือการถือครองที่ดินจำนวนมาก นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่เหมาะสมขนาดใหญ่ พื้นที่ผลิตอาหารลดลง กระทบต่อความมั่นคงของชุมชนท้องถิ่นของสังคม และเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศจนถึงระดับโลก ความเสื่อมโทรมทางทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ที่ถูกทิ้งไว้ให้คนภาคตะวันออกเป็นผู้แบกรับชะตากรรม มลพิษที่ตกค้างในระบบนิเวศน์ทั้งดิน น้ำ อากาศ ผลผลิตอาหาร และสุขภาพของชุมชนจากการศึกษาพบว่าจังหวัดที่ปลูกข้าวไม่เพียงพอต่อความต้องการภายในจังหวัด คือ จังหวัดสมุทรสาครอยู่ในอันดับสูงสุด ๔๖.๗๙ % รองลงมา คือ จังหวัดตราด สมุทรปราการ กรุงเทพมหานคร ชลบุรี จันทบุรี ระยอง ซึ่งแสดงให้เห็นได้ว่าเป็นพื้นที่ภาคตะวันออกเป็นส่วนใหญ่ และเป็นพื้นที่พัฒนาทางอุตสาหกรรมด้วย ซึ่งถูกชี้แนะให้เชื่อว่าเมื่อพัฒนาแล้วจะเกิดความเจริญรุ่งเรือง ซึ่งแท้จริงแล้ว กลับทำให้เกิดความเสื่อมโทรมของทรัพยากรทางธรรมชาติ สังคมเกิดความอ่อนแอ และประชาชนพึ่งตนเองไม่ได้

สภาองค์กรชุมชนเครือข่ายภาคตะวันออก เกิดจากความตระหนักรู้ เห็นปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของประชาชน จึงรวมตัวกันจัดตั้ง จัดตั้งสภาองค์กรภาคพื้นตะวันออกใน ๘ จังหวัดดังกล่าว ๖๑ สภาองค์กรชุมชน ได้ร่วมมือกันประกาศถึง “วาระเปลี่ยนตะวันออก” ด้วยการหยุดภัยคุกคามเพื่อปกป้องพื้นที่ผลิตอาหารและร่วมกันกำหนดอนาคตที่ยั่งยืนของคนภาคตะวันออก

สภาองค์กรชุมชนเครือข่ายภาคตะวันออกได้ดำเนินงานขับเคลื่อนเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ได้ร่วมมือกันกำหนดวิสัยทัศน์ ได้แก่ “เมื่อการพัฒนาที่ผ่านมาไม่ยั่งยืน ก็ถึงเวลาต้องเปลี่ยน ๒๕๕๕ – ๒๕๗๕” มีเป้าหมายเพื่อเปลี่ยนทิศทางการพัฒนา จากการพัฒนาที่ไม่ยั่งยืนและไม่เป็นธรรมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและเป็นธรรมเปลี่ยนผู้กำหนดการพัฒนา จากคนนอกเป็นหลักสู่ การมีคนในเป็นหลักเปลี่ยนตัวชี้วัดการพัฒนา จากการชี้วัดด้วยผลิตภัณฑ์สู่การชี้วัดด้วยความสุขและความยั่งยืน

^{๖๐} อีรียาชากรณ พันธ์อำพรและคณะ, รายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการประสานเครือข่ายอาหารปลอดภัยของคนชลบุรี, (๒๕๕๘), สำเนาเอกสาร,

และได้กำหนดเป็น แผนการดำเนินงานใน ๖ ด้าน ได้แก่ การจัดการข้อมูลและองค์ความรู้ การปกป้องพื้นที่ผลิตอาหารและความมั่นคงด้านอาหาร การรณรงค์และสื่อสารสาธารณะ เฝ้าระวังติดตามสถานการณ์ แผนและนโยบาย การขับเคลื่อนพลังเยาวชนเปลี่ยนแปลงตะวันออก และเปลี่ยนจาก ME สู่ WE (เปลี่ยนด้วยเรา)^{๖๑}

การดำเนินงานสภาองค์กรชุมชนเครือข่ายภาคตะวันออก ด้วยการปรับเปลี่ยนวิธีการด้วยการสร้างความร่วมมือของ ๖๐ องค์กร และ ๒ หน่วยงาน หยุตภัยคุกคาม เพื่อปกป้องพื้นที่ผลิตอาหาร “ภาคตะวันออกคือแหล่งอาหารสำคัญของโลกที่ต้องร่วมกันรักษา รวมไปถึงการรณรงค์และสื่อสารในการปกป้องพื้นที่อาหารอย่างเป็นระบบ แสดงถึงลำดับการเปลี่ยนแปลง บริบท สถานการณ์ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ โดยจัดทำเป็นแผนพัฒนาภาคพื้นตะวันออก (Road Map 2575) ชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มสถานการณ์การพัฒนาในระดับโลก ระดับประเทศ ประเด็นท้าทายการพัฒนา เป้าหมายในอนาคต ทิศทางและกรอบในการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อผลักดันเป็นนโยบายในระดับประเทศ โดยดำเนินการไปตามแผนที่วางไว้ คือ **การจัดการข้อมูลและองค์ความรู้** โดยการจัดทีมภาคีร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และภาคประชาชน เพื่อศึกษาข้อมูลในท้องถิ่นเกี่ยวกับแผนที่แหล่งผลิตอาหาร และทรัพยากรในพื้นที่โดยจัดทำเป็นผังชุมชน จัดทำบัญชีฐานทุนของการพัฒนา การประเมินผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ในอนาคต และการประเมินผลกระทบจากโครงการและนโยบาย หาแนวทางแก้ไขโดยทางเลือกที่เกิิดการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการค้นหาความจริงผ่านการวิจัย) จัดระเบียบเรียงอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างภาพในอนาคตของคนชาวภาคตะวันออกร่วมกัน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยความร่วมมือระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องไปจัดทำเป็นแผนการดำเนินงาน **การปกป้องพื้นที่ผลิตอาหารและความมั่นคงด้านอาหาร** การสร้างความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ และภาคประชาชน สร้างเครือข่ายเป็นทีมภาคี ระหว่าง ทีมเกษตรทางเลือก กลไกกรรมธรรมชาติ ประมงชายฝั่ง เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ หมอดิน เพื่อนภาคใต้ ฯลฯ และ ภาคีด้านเกษตร เอชไอเอ สุข. สมัชชาสุขภาพ และผังเมืองเพื่อสังคม ดำเนินการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องพื้นที่อาหาร ด้วยการผนึกกำลังสร้างแนวร่วมกับทุกภาคส่วน สร้างมาตรการ/ กฎหมายเพื่อปกป้องพื้นที่อาหาร มีการรณรงค์และของภาคพื้นที่ผลิตอาหาร ประกาศภาคตะวันออกเป็นแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญของโลก โดยทำแผนที่ทรัพยากรและจัดงานประกาศปกป้องพื้นที่ผลิตอาหาร สร้างพื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืน อย่างเป็นรูปธรรม ถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีภาคเกษตร โดยปรับเปลี่ยนแนวคิด และขยายผลให้มองวงจรอาหารทั้งระบบ จากปัจจัยการผลิต (ดิน น้ำ ลม ไฟ คน) สู่ระบบการผลิต และระบบการค้า

^{๖๑} ธีรลาภรณ์ พันธ์อัมพรและคณะ, รายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการประสานเครือข่ายอาหารปลอดภัยของคนชลบุรี, (๒๕๕๘), สำเนาเอกสาร,

การณรงค์และสื่อสารสาธารณะ เพื่อสร้างอัตลักษณ์ของการณรงค์ (Identity) เช่น ตราสัญลักษณ์ คำขวัญ ป้ายประชาสัมพันธ์ ฯลฯ เพื่อเปิดตัวให้สังคมทั่วไปรับรู้ โดยจัดทำเป็นเอกสารแนะนำ เกิดความเข้มแข็งทางความคิดเกี่ยวกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการพัฒนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้กับคนในพื้นที่ เพื่อกระตุ้นเตือนทางความคิด และเกิดการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องเป็นพลวัต **การเฝ้าระวังติดตามสถานการณ์ แผนและนโยบาย** การสร้างภาควิชาการร่วมเพื่อการเฝ้าระวังติดตามสถานการณ์ แผนและนโยบาย โดยการจัดทีมงานทำหน้าที่เฝ้าระวังและติดตาม ๑ ตำบล ๑ สายสืบ เพื่อประมวลสังเคราะห์และบันทึกเรื่องราวไว้เป็นระบบ **การขับเคลื่อนพลังเยาวชนเปลี่ยนแปลงตะวันออก** สร้างภาควิชาการร่วมโดยการขับเคลื่อนทีมเยาวชน ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และภาคประชาสังคม สร้างแกนนำเด็กและเยาวชนในการปลูกจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม การรวบรวมปัญหาเด็กและเยาวชน ร่วมในการประเมินสถานการณ์ภาคตะวันออก มีการส่งเสริมแนวทางการศึกษาบนฐานชุมชน โดยจัดโครงการสร้างสื่อทางเลือกของเด็กและเยาวชน สื่อศิลปดิน น้ำ ป่า (รักษโลกก่อนที่โลกจะหมดรักเรา) มีการจัดกิจกรรมจัดสร้างเวทีสร้างสำนักพลเมืองร่วมกับองค์กรสื่อสาร เพื่อเกิดทางเลือกงานที่ดี งานที่มีความหมาย ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตและคุณค่าของชีวิต **การเปลี่ยนจาก ME สู่ WE (เปลี่ยนด้วยเรา)** การมีส่วนร่วมโดยการจัดทำพิมพ์เขียวเพื่อการเปลี่ยนแปลง (Blue Print for Change) จัดเวทีปรึกษาหารือแบบมีส่วนร่วม มีเวทีสัญจร เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันเพื่อเกิดการเรียนรู้ และทราบถึงข้อมูลเชิงประจักษ์ นำไปจัดประชุมทีมแผนงาน จัดทีมงานกระบวนการ มีวิธีการทำงานที่สร้างสรรค์ จนเกิดเป็นพลังเปิดพื้นที่ทางสังคมให้กว้างมากขึ้นโดยเพิ่มช่องทางการสื่อสารทางเครือข่ายทางอินเทอร์เน็ต จัดทำเว็บไซต์ เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้รับรู้ข้อมูลความเคลื่อนไหวทราบถึงความป็นมา ความสำคัญ การกำหนดเป้าหมายร่วมกัน สามารถแสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำที่เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม แสดงถึงการเกิดความร่วมมือทางสังคมในทุกภาคส่วนอย่างเท่าเทียม เสมอภาคกัน เปลี่ยนจากคำว่า “ฉัน” เป็น “เรา” ซึ่งหมายถึงการเกิดความร่วมมือกันอย่างแท้จริง^{๒๒}

สรุปการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนเครือข่ายภาคตะวันออก โดยรวม

จากการเชื่อมโยงการขับเคลื่อนสภาองค์กรชุมชนให้ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยสภาองค์กรชุมชนเครือข่ายภาคตะวันออกเป็น ๑ ใน ๑๑ ภาคที่เกิดจากการสนับสนุนส่งเสริมโดยสถาบันองค์กรชุมชนซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการผลักดันให้สภาองค์กรชุมชนสามารถบริหารจัดการท้องถิ่นด้วยตนเองได้ พื้นที่ภาคตะวันออกมีด้วยกัน ๘ จังหวัดเกิดปัญหาของการพัฒนาทางอุตสาหกรรมที่ผ่านมา กล่าวคือ ประชาชนไม่มีสิทธิในการกำหนดทิศทางการพัฒนาของตนเอง ภาครัฐและภาคเอกชน

^{๒๒} ธีรสาครณ์ พนัสอมพรและคณะ, รายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการประสานเครือข่าย

รวมไปถึงนักวิชาการร่วมกันกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศเพื่อต่อระบบทุนนิยม การพัฒนาที่ไม่ปกป้องคุ้มครองวิถีเกษตรกรรม เกิดความไม่เท่าเทียมกันของสิทธิของเกษตรกรกับสิทธิของเกษตรกรรมอุตสาหกรรม รัฐไม่ส่งเสริมเกษตรกรอย่างจริงจัง ภาคการเกษตรมีความอ่อนแอและยอมรับในชะตากรรม ส่งผลให้เกิดความยากจนอย่างรุนแรง ความเหลื่อมล้ำทางสังคมมีเพิ่มมากขึ้น สิ่งแวดล้อมกำลังเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว แม้ทุกฝ่ายพยายามจะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น การรวมกลุ่มของประชาชนที่ตระหนักรู้ถึงปัญหาดังกล่าว จัดตั้งสภาองค์กรชุมชนในภาคพื้นภาคตะวันออก ๘ จังหวัด โดยกำหนดวิสัยทัศน์ร่วม คือ “เมื่อการพัฒนาที่ผ่านมาไม่ยั่งยืน ก็ถึงเวลาต้องเปลี่ยน ๒๕๕๕ – ๒๕๗๕” ผลการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนเครือข่ายภาคตะวันออก ได้แก่ ด้านการจัดการข้อมูลและองค์ความรู้ การปกป้องพื้นที่ผลิตอาหารและความมั่นคงด้านอาหาร การรณรงค์และสื่อสารสาธารณะ การเฝ้าระวังติดตามสถานการณ์ การขับเคลื่อนพลังเยาวชนเปลี่ยนแปลงตะวันออก การเปลี่ยนด้วย “เรา” การมีส่วนร่วมในทุกภาค

๒.๒.๕ การดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี เชื่อมโยงข้อมูลมาจากการศึกษาถึงสภาองค์กรชุมชนเครือข่ายภาคตะวันออก เนื่องจากจังหวัดชลบุรีเป็น ๑ ใน ๘ จังหวัดของเครือข่ายภาคตะวันออก และเป็นวัตถุประสงค์ข้อที่ ๑ ของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ การศึกษาสภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อออกเป็นประวัติความเป็นมา การดำเนินการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบล วัตถุประสงค์ การวางแผน การดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน โดยมีรายละเอียด และขั้นตอนในการดำเนินการกล่าว ได้แสดงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการทราบ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

๑) ประวัติความเป็นมาของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี

สภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ เมื่อปี พุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยมีการจัดตั้ง จัดตั้งเป็นสภาองค์กรชุมชนในระดับตำบล โดยให้องค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชนได้นำเสนอข้อมูลของกลุ่มองค์กรที่มีการจัดตั้ง จัดตั้ง ถ้าเป็นองค์กรในระดับหมู่บ้านจะได้รับจัดตั้งโดยผู้ใหญ่บ้าน ถ้าเป็นเครือข่ายองค์กรชุมชนจะได้รับการจัดตั้งจัดตั้งโดยกำนัน หรือนายกเทศมนตรีของแต่ละตำบล และเมื่อมีการจัดตั้งจัดตั้งในระดับหมู่บ้านแล้ว จะมีการคัดเลือกคณะกรรมการของสภาองค์กรชุมชนในระดับตำบล โดยแต่ละหมู่บ้านจะส่งผู้แทนของกลุ่มองค์กรจำนวน ๔ กลุ่ม (๔ คน) เพื่อที่จะคัดเลือกเป็นคณะกรรมการของสภาองค์กรชุมชนแต่ละตำบล พร้อมทั้งคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ และที่ปรึกษาสภาองค์กรชุมชน

การก่อตัวของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีเริ่มขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ที่อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี ซึ่งขณะนั้นยังเป็นกิ่งอำเภอเกาะจันทร์อยู่ เกิดจากการรวมตัวของประชาชนโดยมีเจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ สุภาจาโร (ผู้วิชัย) เจ้าคณะตำบล (ตำแหน่งในขณะนั้น) และเจ้าอาวาสวัดปรกฟ้า อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี เป็นแกนนำในการจัดตั้งกลุ่มวิฑูชุมชน โดยอาศัยมาตรา ๔๐ เปิดโอกาสให้มีวิฑูชุมชน เพื่อใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาชุมชน ประกอบกับ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนซึ่งเป็นสถาบันหลักในการสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนทั่วประเทศได้ขยายเข้ามาในพื้นที่จังหวัดชลบุรี ซึ่งขณะนั้นเข้ามาในนามองค์กรพัฒนาชุมชนเมือง (พชม.) เข้ามาจัดตั้งกลุ่มปัญญาพัฒนาเกาะจันทร์ในหมู่ที่ ๓ และสถาบันส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้เข้ามาพัฒนาชุมชนโดยการส่งเสริม โครงการชุมชนเป็นสุข ด้วยการ ลด ละ เลิกอบายมุขในพื้นที่อำเภอเกาะจันทร์ แต่เนื่องจากในพื้นที่ไม่ได้มีปัญหาเกี่ยวกับอบายมุขเท่าใดนัก แต่ด้วยบริบทในพื้นที่ ประชาชนประกอบอาชีพเกษตรกรรมจึงหันมามุ่งเน้นไปในการลด ละ เลิกสารเคมีเป็นหลัก โดยประชาชนผู้เข้าร่วมโครงการมีตัวแทนชาวบ้านในพื้นที่จาก หมู่ ๑ หมู่ ๒ หมู่ ๔ หมู่ ๕ หมู่ ๖ หมู่ ๗ และหมู่ ๑๐ รวมทั้งสิ้นประมาณ ๕๐ คน

ต่อมาในปีพ.ศ. ๒๕๕๑ มีพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนเกิดขึ้น พื้นที่จังหวัดชลบุรีจึงได้มีการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนในเบื้องต้นจำนวน ๑๐ สภาองค์กรชุมชน โดยมีสภาองค์กรชุมชนตำบลเกาะจันทร์เป็นสภาองค์กรชุมชนแห่งแรกที่มีการจัดตั้ง และในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้มีการจัดตั้งขยายเพิ่มขึ้นอีก ๒ สภาองค์กรชุมชน จึงรวมเป็น ๑๒ สภาองค์กรชุมชน^{๖๓}

๒) การดำเนินการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

ปัจจุบัน พ.ศ.๒๕๕๙ มีสภาองค์กรชุมชนตำบล พื้นที่จังหวัดชลบุรีรวมทั้งสิ้นจำนวน ๔๕ แห่ง

ตารางที่ ๒.๗ แสดงรายชื่อสภาองค์กรชุมชนตำบลในจังหวัดชลบุรี

เขตพื้นที่	สภาองค์กรชุมชน
๑. สภาองค์กรชุมชนตำบลอำเภอพนัสนิคม	๑. สภาองค์กรชุมชนตำบลไร่หลักทอง
	๒. สภาองค์กรชุมชนตำบลโคกเพราะ
	๓. สภาองค์กรชุมชนตำบลวัดหลวง
	๔. สภาองค์กรชุมชนตำบลสระสีเหลี่ยม
	๕. สภาองค์กรชุมชนตำบลหัวถนน

^{๖๓} สัมภาษณ์นางสาวธีรลาภรณ์ พันธ์อัมพร, ประธานสภาองค์กรชุมชนตำบลเกาะจันทร์, จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๘.

ตารางที่ ๒.๗ (ต่อ)

เขตพื้นที่	สภาองค์กรชุมชน
	๖. สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองเหียง ๗. สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองปรือ ๘. สภาองค์กรชุมชนตำบลทุ่งขวาง ๙. สภาองค์กรชุมชนตำบลนามะตูม ๑๐. สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองขยาด ๑๑. สภาองค์กรชุมชนตำบลนาเร็ก ๑๒. สภาองค์กรชุมชนหน้าพระธาตุ ๑๓. สภาองค์กรชุมชนไร่หลักทอง ๑๔. สภาองค์กรชุมชนบ้านเข็ด ๑๕. สภาองค์กรชุมชนหมอนกลาง ๑๖. สภาองค์กรชุมชนตำบลท่าข้าม
๒. สภาองค์กรชุมชนตำบลอำเภอมือง	๑. สภาองค์กรชุมชนเทศบาลเมืองอ่างศิลา ๒. สภาองค์กรชุมชนเทศบาลแสนสุข ๓. สภาองค์กรชุมชนตำบลเหมือง ๔. สภาองค์กรชุมชนตำบลคลองตำหรุ ๕. สภาองค์กรชุมชนเทศบาลตำบลคลองตำหรุ
๓. สภาองค์กรชุมชนตำบล อำเภอสรีราชา	๑. สภาองค์กรชุมชนตำบลบางพระ
๔. สภาองค์กรชุมชนตำบลอำเภอบางละมุง	๑. สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองปลาไหล ๒. สภาองค์กรชุมชนตำบลเขาไม้แก้ว ๓. สภาองค์กรชุมชนเทศบาลตำบลหนองปรือ
๖. สภาองค์กรชุมชนตำบล อำเภอนองใหญ่	๑. สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองใหญ่ ๒. สภาองค์กรชุมชนตำบลคลองพุล ๓. สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองเสือช้าง
๗. สภาองค์กรชุมชนตำบลบ่อทอง	๑. สภาองค์กรชุมชนตำบลพลวงทอง ๒. สภาองค์กรชุมชนตำบลบ่อกว้างทอง ๓. สภาองค์กรชุมชนตำบลธาตุทอง ๔. สภาองค์กรชุมชนตำบลบ่อทอง ๕. สภาองค์กรชุมชนตำบลเกษตรสุวรรณ

ตารางที่ ๒.๗ (ต่อ)

เขตพื้นที่	สภาองค์กรชุมชน
	๖. สภาองค์กรชุมชนตำบลวัดสุวรรณ
๙. สภาองค์กรชุมชนตำบล เกาะจันทร์	๑. สภาองค์กรชุมชนเทศบาลเมืองปรกฟ้า ๒. สภาองค์กรชุมชนตำบลท่าบุญมี ๓. สภาองค์กรชุมชนตำบลเกาะจันทร์
๑๑ สภาองค์กรชุมชนตำบลอำเภอเกาะสีชัง	๑. สภาองค์กรชุมชนตำบลเกาะสีชัง

ที่มา: รายงานสรุปผลการดำเนินงาน โครงการประสานเครือข่ายสร้างสุขภาพเพื่ออาหารปลอดภัยของคนชลบุรี (เอกสารอัดสำเนา)

๓) วัตถุประสงค์การจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

สภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างประชาชนซึ่งเป็นสมาชิกสภาองค์กรชุมชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานของภาครัฐ ดำเนินการในการคุ้มครอง บำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์ร่วมในทรัพยากรทางธรรมชาติของท้องถิ่น โดยจัดให้มีเวทีการศึกษาหารือกันเพื่อแสดงความคิดเห็นในโครงการหรือกิจกรรมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีผลหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือทรัพยากรทางธรรมชาติ สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะปัญหา แนวทางแก้ไขและแนวทางการพัฒนาต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่แสดงถึงองค์กรชุมชนในตำบลเกิดความเข้มแข็ง และสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน^{๖๔}

๔) การวางแผนขับเคลื่อนการดำเนินงานองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีได้มีการวางแผนการขับเคลื่อนสภาองค์กรชุมชน โดยการขยายพื้นที่สภาองค์กรชุมชนตำบลใหม่ใน ๘ พื้นที่ของจังหวัดชลบุรี เพื่อดำเนินการให้ครอบคลุมทั่วทั้งพื้นที่ เก็บข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มองค์กรชุมชน การสำรวจกลุ่มองค์กรชุมชน และการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนใหม่

๕) การดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี

สภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีเป็น ๑ ใน ๘ จังหวัดของสภาองค์กรชุมชนเครือข่ายภาคตะวันออก การจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนเพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนข้อมูล และการเรียนรู้ที่สำคัญรวมถึงการรับทราบปัญหาของชุมชนในระดับหมู่บ้าน และนำเสนอสู่สภาองค์กรชุมชนในระดับตำบลเพื่อ

^{๖๔} ธีรลาขกรณ์ พันธ์อัมพรและคณะ, รายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการประสานเครือข่ายอาหารปลอดภัยของคนชลบุรี, (๒๕๕๘), สำเนาเอกสาร,

เสนอต่อท้องที่ ท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด และในระดับชาติ เป็นปัญหาที่ชุมชนต้องการแก้ไข และนอกเหนือจากความสามารถของท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด เพื่อนำเสนอในระดับนโยบาย นอกเหนือจากนั้นยังเป็นการนำเสนอแผนการพัฒนาในแต่ละด้าน เพื่อให้เกิดการจัดทำแผนพัฒนา โดยเกิดการมีส่วนร่วมของกลุ่มองค์กรชุมชนท้องที่ ท้องถิ่น การดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีได้มีการจัดตั้ง สภาองค์กรชุมชนตำบลทั้ง ๔๕ องค์กรดังที่กล่าวมาแล้วนั้น ยังมีกลุ่มเครือข่ายองค์กรชุมชนที่สนับสนุนการพัฒนาต่างๆ โดยมีรายละเอียดของการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๒.๘ การดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี

งานพัฒนา	ผลการดำเนินงาน	พื้นที่รูปธรรม
สวัสดิการชุมชนตำบล	๖๓ กองทุน	ตำบลหนองขลาด, เทศบาลตำบลหมอนนาง เทศบาลเมือง ปรกฟ้า เทศบาลเมืองพนัสนิคม
สภาองค์กรชุมชนตำบล	๔๕ ตำบล	เทศบาลเมืองปรกฟ้า เทศบาลเมืองหมอนนาง เทศบาลเมืองพลูตาหลวง
ที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยชนบท	๒ ตำบล	ตำบลพลวงทอง ตำบลคลองกิ้ว ตำบลธาตุทอง ตำบลหนองปรือ เทศบาลเมืองปรกฟ้า เทศบาลตำบลเกาะจันทร์
ศูนย์เรียนรู้สวัสดิการ	๒ ตำบล	ตำบลหนองขลาด เทศบาลเมืองพนัสนิคม
บ้านมั่นคงขอนแก่นเมือง	๔ ตำบล	ตำบลบางพระ ตำบลแสนสุข พัทยา ตำบลพลูตาหลวง
งานพัฒนาคนกลไกเป็นการพัฒนาศักยภาพแกนนำพื้น	๔ ตำบล	ตำบลหนองเหียง ตำบลเกาะจันทร์ ตำบลหนองปลาไหล ตำบลสระสีหะลิยม

๑) การดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ด้านสวัสดิการชุมชน

สภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีได้ดำเนินการขับเคลื่อนสวัสดิการชุมชน โดยขยายพื้นที่เพิ่มขึ้นอีก ๑๕ พื้นที่ โดยมีสมาชิกเพิ่ม ๒,๐๐๐ คน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสมทบงบประมาณกองทุน ๓๕ พื้นที่โดยกำหนดเป้าหมายให้ประชาชนในพื้นที่ ได้รับสวัสดิการชุมชน โดยการเชื่อมโยงองค์กรชุมชน - ท้องถิ่นและท้องที่ในการจัดสวัสดิการให้ครอบคลุมทุกระดับ ทุกหมู่บ้าน และทุกชุมชน ในการขยายสมาชิกให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน จัดสวัสดิการให้ครอบคลุมทุกด้าน พัฒนาเชื่อมโยงกับงานด้านทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มสวัสดิการให้เกษตรกร การเพิ่มสวัสดิการให้แก่คนพิการ และสวัสดิการให้แก่เด็ก

๒) การดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ด้านเกษตรอินทรีย์ มีเป้าหมายในการ

พัฒนาอาชีพเกษตรกรรมให้กับเกษตรกรในพื้นที่และเยาวชนในสถานศึกษา ด้วยการกำหนดยุทธศาสตร์ในการส่งเสริม พัฒนาการเรียนรู้เรื่องแนวทางเกษตรอินทรีย์บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง ให้ครัวบวรส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรเพื่อนำมาเป็นอาหารและยารักษาโรค โดยมีแนวทางในการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เรื่องการลด ละ เลิกการใช้สารเคมีในการทำการเกษตร มีการรวบรวมสมาชิกผู้ทำเกษตรอินทรีย์จัดทำแผนพัฒนาตลาดเกษตรอินทรีย์ และส่งเสริมพัฒนาด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร พืชผักผลไม้สมุนไพร มีการรวบรวมสมาชิกที่ทำเกษตรอินทรีย์ดำเนินการจัดการเพื่อการพัฒนา และเชื่อมโยงกับขบวนการดำเนินการในระดับจังหวัด

๓) การดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ด้านกลุ่มทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม กำหนดเป้าหมาย คือ การบริหารจัดการน้ำ ในการขยายพื้นที่ปลูกป่า เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้คนในชุมชนหันมามองเห็นคุณค่าประโยชน์ของป่า และให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลรักษาป่ามากขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปลูกฝังเรื่องการสร้างจิตสำนึกให้คนในชุมชนหันมามองเห็นคุณค่าประโยชน์ของป่า และให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการรักษาป่ามากขึ้น โดยการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และคนในชุมชนเข้าร่วมการปลูกป่า ดูแล อนุรักษ์ป่าชุมชนให้เป็นศูนย์การเรียนรู้เรื่องป่า

๔) การดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ด้านแผนการพัฒนาชุมชน กำหนด

เป้าหมายให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน กำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานจัดทำแผนของชุมชนในระดับหมู่บ้านในแต่ละหมู่บ้าน โดยการสร้างความเข้าใจในเรื่องการทำแผนชุมชนในระดับหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน นำเสนอแผนเพื่อการพัฒนาหมู่บ้านในแต่ละตำบลเข้าสู่สภาองค์กรชุมชนเชื่อมโยงการทำงาน of ท้องถิ่น และท้องที่ ส่งผลต่อการขับเคลื่อนงานจากในแต่ละพื้นที่หมู่บ้านจากแผนที่วางไว้

๕) การดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ด้านเศรษฐกิจชุมชน มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพในแต่ละชุมชน เพื่อช่วยให้คนในชุมชนมีอาชีพเพื่อสร้างรายได้ เพื่อมาใช้จ่ายในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยผลักดันเชื่อมโยงกับเกษตรกรอินทรีย์

๖) การดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ โดยส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวในชุมชน โดยให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว โดยเน้นพื้นที่ที่มีศักยภาพเพียงพอที่จะกำหนดให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ได้

๗) การดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ด้านสุขภาพและสุขภาวะ กำหนดเป้าหมายประชาชนในพื้นที่ โดยเชื่อมโยงการทำงานร่วมกับเกษตรกรอินทรีย์หรือสิ่งแวดล้อม ในการส่งเสริมการดูแลสุขภาพของชุมชนด้วยการพึ่งตนเอง ส่งเสริมให้คนในชุมชนมีสุขภาพอนามัยและโภชนาการที่ดี มีการป้องกันโรคภัย และมีสุขภาพที่แข็งแรง มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านการออกกำลังกาย การกีฬา และนันทนาการ แก่เด็ก เยาวชน และคนในชุมชน

๘) การดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ด้านวัฒนธรรมชุมชน กลุ่มและองค์กร และเครือข่ายที่เป็นวัฒนธรรมของชุมชน มีการอนุรักษ์ พื้นฟู ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ด้วยการส่งเสริม อนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สามารถดำรงอยู่ และสืบทอดประเพณี และวัฒนธรรมให้คงอยู่ต่อไป เช่น การส่งเสริมให้กลุ่มกลองยาวของชุมชน มีความเข้มแข็งเพื่อเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชนมากขึ้น

๒.๒.๕ ผลการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี

สภาองค์กรชุมชนตำบลได้รับรองสถานภาพองค์กรชุมชน และสภาองค์กรชุมชน ในปีแรกมีกลุ่มเข้าร่วมรับรองสภาตามข้อเสนอของท้องที่ ท้องถิ่น จำนวน ๔๑ และขยายเพิ่มขึ้นเป็น ๗๙ กลุ่ม โดยชาวบ้านสามารถขับเคลื่อนแผนพัฒนาได้บ้างเป็นบางด้านเท่านั้น มีการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน โดยสภาองค์กรในจังหวัดชลบุรีได้ส่งเสริมให้แต่ละหมู่บ้านได้จัดทำแผนชุมชน โดยสภาองค์กรชุมชนตำบลร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่นได้มีการนำเสนอแผนการพัฒนาตำบล ต่อระดับนโยบายท้องถิ่น/จังหวัด/ หน่วยงานผู้รับผิดชอบที่ดิน ต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยมีข้อมูลปัญหาที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย โดยผู้เดือดร้อนเข้ามามีส่วนร่วมแก้ไขปัญหของตนเองในรูปคณะทำงานแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยชนบท ผังตำบล แผนที่ทำมือ/ GPS/GIS ซึ่งมีระบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ในตำบล โดยผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม มีดังนี้

๑) ผลการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ด้านเกษตรอินทรีย์

การฟื้นฟูพื้นที่ในชุมชนให้มีการลด ละ เลิก การใช้สารเคมี โดยหันมาใช้เกษตรอินทรีย์มากขึ้น มีการจัดตั้งกลุ่มเกษตรอินทรีย์ทุกหมู่บ้าน ดังกรณีต่อไปนี้

ในตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๕๕๓ จนถึงปัจจุบันพื้นที่สภาองค์กรตำบลเกาะจันทร์ ชาวบ้านได้ร่วมมือกันทำปุ๋ยหมักแล้วนำมาใช้กันเองได้ เมื่อจัดตั้งกลุ่มจะมีการสนับสนุนการทำปุ๋ยน้ำและปุ๋ยหมักหลังจากการรวมกลุ่มเกิดการมีส่วนร่วมมากขึ้น และได้รับการยอมรับจากกลุ่มอื่นๆ ซึ่งมีกลุ่มเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ถึง ๑๗ กลุ่ม มีสมาชิกเกษตรอินทรีย์ ๒๑๐ คน การรวมตัวกันดังกล่าวทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสนับสนุนเครื่องมือในการทำปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยน้ำ

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ สภาองค์กรชุมชนหนองปลาไหล จัดโครงการ “อนุรักษ์ นาท้องถื่น ปลุกข้าวไว้กินเอง ฟื้นแผ่นดินบรรพบุรุษ” โดยสภาองค์กรชุมชนได้ถ่ายทอดภูมิปัญญาการทำนาให้กับเยาวชน นักเรียน นักศึกษา และกับประชาชนโดยทั่วไป ได้ศึกษาการทำนา ในพื้นที่จำนวน ๒๔๐ ไร่ มีการดำเนินงานโดยการจัดเวทีในการประชุม ๒ ครั้ง ครั้งแรกเป็นการประชุมเพื่อจัดตั้งคณะกรรมการและแนวทางการทำงาน โดยการเสนอชื่อตัวแทนของแต่ละหมู่บ้าน เข้าเป็นคณะกรรมการในการทำงาน (ปราชญ์ชาวบ้าน) ครั้งที่ต่อมาเป็นการจัดทำโครงการและแสดงความคิดเห็นของคณะกรรมการและปราชญ์ชาวบ้าน จัดเตรียมพื้นที่ในการจัดกิจกรรมโครงการ เครื่องมือสร้างการมีส่วนร่วม การประเมินโครงการ โดยใช้แบบประเมินความพอใจ มีผู้เข้าร่วมโครงการจำนวน ๒๐๐ คน

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ สภาองค์กรชุมชนไร่หลักทอง เป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่ได้จัดทำโครงการแปลงนาสาธิตแบบเกษตรอินทรีย์ โดยสภาองค์กรชุมชนตำบลไร่หลักทอง ได้จัดเวทีให้ประชาชนเข้าร่วมรับรู้ และชี้แจงเรื่องการทำนาแบบเกษตรอินทรีย์ วิเคราะห์ปัญหาจากการทำงานแบบเกษตรอินทรีย์รวมถึงวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย พร้อมหาแนวทางในการแก้ไขอย่างเป็นระบบ

ผลการดำเนินงานได้ปัญญาทำให้ทราบถึงข้อดี ข้อเสีย ในการทำนาแบบเกษตรอินทรีย์ของตำบลไร่หลักทอง พร้อมทั้งสามารถนำปัญหามาวิเคราะห์แบบองค์รวม เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน เช่นการทำสารกำจัดแมลงและกำจัดวัชพืชขึ้นมาใช้ทนสารเคมี การใช้ปุ๋ยชีวภาพและปุ๋ยอินทรีย์มาใช้ในไร่นาของชาวบ้าน^{๖๕}

^{๖๕} ถนอมศักดิ์ ผาติเสนอ ประธานสภาชุมชนตำบลหนองปลาไหล, รายงานการประชุม ผลการดำเนินงานสภาชุมชนตำบลหนองปลาไหล, เอกสารอัดสำเนา, วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๘.

๒. ผลการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

ประชาชนในพื้นที่รวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มปกป้องรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่อำเภอเกาะจันทร์มีการปรับพื้นที่ในการปลูกพืชทางเลือกใหม่ คือ ไม้ตงได้หวัน และไม้หวาน โดยการขยายพันธุ์ และคืนพันธุ์ให้กับเครือข่าย เพื่อนำไปขยายพันธุ์ต่อ และจัดทำแผนขององค์กรชุมชนเพื่อสนับสนุนงบประมาณในการทำฝาย บ่อบาดาล เพื่อการบริโภคและการเพาะปลูก ซึ่งชาวบ้านสามารถขยายพันธุ์ไม่เองเพื่อปลูกในป่าชุมชน และสร้างรายได้ให้กับชุมชน ผลการดำเนินงานทำให้มีสมาชิกเข้าร่วมโครงการ ๓๐ ราย ในจำนวน ๒๐ ครัวเรือน และยังมีโครงการบริหารจัดการน้ำอย่างมีคุณภาพ ที่มีสมาชิกจากในแต่ละหมู่บ้านของตำบลเกาะจันทร์เข้าร่วมในการดำเนินการจำนวนทั้งสิ้น ๗๐ คน โดยการจัดประชุมประชาคมเพื่อรับฟังปัญหา ลงสำรวจพื้นที่ที่เกิดปัญหา นำปัญหาที่พบมาวิเคราะห์และวางแผนแก้ไข นำข้อมูลที่ได้ไปเขียนเป็นแผนงาน โครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ มีการติดตามผลการดำเนินงาน และพัฒนาจนครบทุกหมู่บ้านในตำบลเกาะจันทร์ โดยดำเนินงาน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ จนถึงปัจจุบัน

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ได้ริเริ่มจัดทำโครงการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตร ด้วยสาเหตุจากการใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างแพร่หลายจนทำให้ดินเกิดการเสื่อมโทรม มีมลภาวะจากสารปนเปื้อนลงในดิน ทำให้พืชไม่เจริญเติบโต อีกทั้งประชาชนหันไปทำงานรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม ส่งผลให้แรงงานเกษตรกรรมขาดแคลน พืชผลทางการเกษตรก็ไม่คงที่ มีราคาตกต่ำ ชาวบ้านจึงรวมตัวกันแก้ปัญหาดังกล่าว โดยจัดเวทีนำเสนอให้ชาวบ้านในตำบลหนองเหียงหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อปรับปรุงดิน จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชนมีการรวมกลุ่มกันผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อใช้เองและลดต้นทุนทางการเกษตร และลดการใช้สารเคมี และประชาชนไม่ขายที่ดินทำกินให้กับนายทุนเพื่อนำไปสร้างโรงงานอุตสาหกรรม และยังสนับสนุนให้ประชาชนปลูกพืชผสมผสานแทนการปลูกพืชเชิงเดี่ยว เป็นการป้องกันปัญหาราคาพืชผลที่ล้นตลาด ในการดำเนินการมีส่วนร่วมโดยการจัดประชุม ๒ ครั้ง ครั้งแรกมีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน ๖๐ คน ประกอบด้วยผู้นำชุมชนและประชาชนกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ในการประชุมครั้งต่อมา มีผู้เข้าร่วมประชุม ๑๒๐ คน ผลการดำเนินงาน คือ ประชาชนเข้าร่วมอนุรักษ์ดินโดยการลดการใช้ปุ๋ยเคมี และหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทน ชาวบ้านเกิดความรักและหวงแหนที่ดินทำกิน และมีการปลูกพืชผสมผสานเพื่อป้องกันผลผลิตล้นตลาด

๓) ผลการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ด้านวัฒนธรรมชุมชน

พ.ศ. ๒๕๕๗ สภาองค์กรชุมชนตำบลห้วยกะปิโดยประชาชนในพื้นที่ของภูมิปัญญาและทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน โดยหันกลับมาทบทวนใหม่เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ทั้งภูมิปัญญาและทรัพยากรทางธรรมชาติในพื้นที่ เพื่อเป็นมรดกแก่ลูกหลาน โดยจัดเวทีเสวนา มีการเชิญปราชญ์ และคนในพื้นที่เดิมที่เคยได้รู้เห็นเรื่องราวในอดีตมาเล่าเรื่องของชุมชนในอดีตให้กลุ่มเยาวชนกับคนหนุ่มสาวฟังและจัดเป็นบันทึกของชุมชนเหตุการณ์ต่างในอดีต ซึ่งเกิดการเปรียบเทียบภาพเหตุการณ์ในปัจจุบัน และเกิดการคาดการณ์ถึงภาพเหตุการณ์ในอนาคต โดยมีผู้ร่วมประชุมประมาณ ๕๐ คน ผลการดำเนินงานจะทำการเรียนรู้ของเยาวชนจนเป็นจิตสำนึกรักบ้านเกิด เกิดการค้นพบข้อมูลต้นทุนชุมชน เกิดความสัมพันธ์ระหว่างคนหลายวัย และเกิดการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองเสือช้าง ในอดีตพื้นที่ตำบลหนองเสือช้างประชาชนใช้ชีวิตอย่างมีความสุขกับธรรมชาติของผืนป่าที่มีคุณค่าต่อสุขภาวะแต่ปัจจุบันวิถีชีวิตที่มีความสุขดังก่อนเปลี่ยนแปลงไป ทรัพยากรทางธรรมชาติถูกทำลายแทบหมดสิ้น รวมไปถึงแหล่งอาหารกำลังจะหมดสิ้นไป หากไม่ช่วยกันบำรุงรักษาและปกป้องไว้เป็นมรดกแก่เยาวชนรุ่นหลัง

ประชาชนในตำบลหนองเสือช้างจึงได้ร่วมมือกันรักษาสีเขียวและปกป้องแหล่งอาหารทางธรรมชาติไว้ โดยดำเนินการร่วมกันเขียนโครงการของงบประมาณกองทุนสมัชชาสุขภาพจังหวัดชลบุรี ออกหนังสือเชิญชวนสมาชิกร่วมโครงการเปิดเวที ค้นหาองค์ความรู้ สร้างขบวนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยคัดเลือกแกนนำหมู่บ้านละ ๕ คน เป็นตัวขับเคลื่อนโครงการ และประเมินผลโครงการโดยคณะทำงานร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผลที่ได้รับ ทำให้ประชาชนเข้าใจเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสุขภาพมากขึ้น อีกทั้งเป็นผู้สอดส่องดูแลทรัพยากรทางธรรมชาติไม่ให้ถูกทำลายร่วมกับ เป็นการปกป้องที่ดินทำกิน และแหล่งอาหารทางธรรมชาติของพื้นที่ตำบลหนองเสือช้าง อันแสดงถึงการเกิดความร่วมมือของประชาชนในชุมชนหนองเสือช้าง

องค์กรสภาชุมชนตำบลพลูตาหลวง ได้ร่วมมือกันอนุรักษ์สัตว์น้ำสายพันธุ์ปลากัดพื้นบ้านเนื่องจากปัจจุบันประชาชนในพื้นที่มองเห็นคุณค่าประโยชน์และคุณค่าของปลากัดพื้นบ้านน้อยลง โดยผู้นำชุมชน ได้เห็นความสำคัญว่าปลากัดพื้นบ้านมีความแข็งแรง อดทนต่อสภาพน้ำและอากาศ มีสีสันสวยงาม เป็นปลาที่ติดตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศสามารถจำหน่ายได้ตลอดปี สร้างเป็นอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้อีกทางหนึ่ง อีกทั้งน่าจะมีประโยชน์ด้านการเลี้ยงไว้ดูเล่นเพื่อความบันเทิงใจ และสามารถกำจัดลูกน้ำยุงลาย และยังเป็นกิจกรรมหนึ่งที่น่าสนใจให้เยาวชนหันมาสนใจและไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด โดยมีผู้ร่วมโครงการ ๘ หมู่บ้าน หมู่บ้านละ ๑๐๐ ครั้วเรือน รวมทั้งหมด ๘๐๐ ครั้วเรือน ผล

การดำเนินงานทำให้ ประชาชนสนใจในการอนุรักษ์ปลาสายพันธุ์พื้นบ้าน เยาวชนในชุมชนมีกิจกรรมทำในยามว่าง สามารถลดปริมาณขยะซึ่งเป็นสาเหตุของไข้เลือดออก และที่สำคัญ คือสามารถนำมาสร้างเป็นอาชีพเสริมในการสร้างรายได้ให้กับครอบครัว

๔) ผลการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ด้านสุขภาพและสุขภาวะ

สภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีได้มีการประสานเครือข่ายสร้างสุขภาพเพื่ออาหารปลอดภัยของคนชลบุรี โดยตระหนักถึงความสำคัญอันหลากหลายทางชีวภาพที่ทรงคุณค่าและความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ โดยเฉพาะข้าวพันธุ์หอมมะลิที่โด่งดังไปทั่วและขยายพันธุ์ไปที่ภาคอีสานในอดีตจังหวัดชลบุรีมีวิถีชีวิตอยู่บน “วัฒนธรรมข้าว” และ “วัฒนธรรมน้ำ” เป็นหลักในชีวิตประจำวัน และเป็นหลักประกันในการ “มีกิน มีใช้” และความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม โดยมีได้อิงอยู่กับความร่ำรวย แต่ในระยะเวลา ๓๐ ปีที่ผ่านมาแผนการพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่จังหวัดชลบุรี จากการผูกขาดด้วยอำนาจของภาครัฐ พลังอำนาจของกลุ่มนายทุนข้ามชาติ การจัดทำผังประเทศไทย ๒๖๐๐ และภาครัฐยังได้กำหนดเขตพื้นที่ของภาคตะวันออกในกลุ่มจังหวัดชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทราให้เป็นพื้นที่กลุ่มอุตสาหกรรมปิโตรเคมี เหล็ก พลังงานกลุ่มอุตสาหกรรม พลังการพัฒนาเหล่านั้นนำมาซึ่งปัญหาต่างๆ มากมายเช่น ความเหลื่อมล้ำทางสังคม การกระจายรายได้ที่ไม่เท่าเทียม รวมไปถึงการแย่งชิงทรัพยากรทางธรรมชาติอย่างรุนแรง นำไปสู่ความขัดแย้ง และรุกรามไปสู่ปัญหาระดับประเทศ ความรุนแรงและรวดเร็วของพลังทุนข้ามชาติ ประชาชนในพื้นที่จึงไม่อยู่นิ่งเฉย ได้รวมตัวกัน เชื่อมโยงทั้งองค์ความรู้ และพลังในการปกป้องพื้นที่ดำรงไว้ซึ่งนิเวศวัฒนธรรมอันดีงาม ละร่วมกันกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยคนชลบุรีเอง ทั้งนี้เพื่อสร้างความมั่นคงและยั่งยืนให้แก่เยาวชนรุ่นหลัง

ขั้นตอนการดำเนินงานด้วยการสร้างความเข้าใจ สร้างความตระหนัก และเกิดการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคมท้องถิ่น และประชาชนในการขับเคลื่อนแก้ปัญหาสุขภาวะ ในมิติต่างๆของจังหวัดชลบุรีร่วมกัน มีการหนุนเสริมพื้นที่นำร่องในการขับเคลื่อนสร้างสุขภาวะ เพื่อให้เกิดรูปธรรมที่ชัดเจน ไม่น้อยกว่าอำเภอละ ๑ ตำบล โดยพิจารณาจากพื้นที่ที่มีการใช้เครื่องมือ “ธรรมนูญสุขภาพ” ผังตำบล กองทุนประกันสุขภาพ แผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ สภาองค์กรชุมชนเป็นต้น เพื่อให้ก่อเกิดสัญญาประชาคมสุขภาพ หรือมาตรการทางสังคม พัฒนาให้เป็นนโยบายสาธารณะ การแก้ไขปัญหา พัฒนาสุขภาพ เพื่อนำไปสู่สุขภาพ สุขภาวะของประชาชนในจังหวัดชลบุรี มีการเชื่อมโยงประเด็นในทุกมิติ เพื่อขับเคลื่อนงานสร้างสุขภาวะที่สำคัญของจังหวัดชลบุรี

ผลการดำเนินงานทำให้เกิดการวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปสถานการณ์ที่สำคัญ หรือภัยคุกคามของจังหวัดในมิติต่างๆ เช่น ด้านสังคม วัฒนธรรม ทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพ โดยมีการอ้างอิงฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบ อีกทั้งมีการจัดกลุ่ม องค์กรเครือข่ายทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประชาสังคม วิชาการ องค์กรเอกชนจังหวัดชลบุรี มีข้อตกลงร่วมกันโดยใช้ธรรมนูญสุขภาพ ผังตำบล สภาองค์กรชุมชน กองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลสุขภาพะ และอื่นๆที่มีการขับเคลื่อนอยู่ในระดับตำบลนาร่องเพื่อผลักดันให้เกิดมาตรการทางสังคมจนพัฒนาเป็นนโยบายสาธารณะระดับจังหวัด

สรุป การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี

สภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยกำหนดให้มีการจดทะเบียนจัดตั้งเป็นสภาองค์กรชุมชนในระดับตำบลได้โดยให้้องค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชนได้นำเสนอข้อมูลของกลุ่มองค์กรที่มีการจดทะเบียน จัดตั้งในระดับหมู่บ้านจะได้รับจดทะเบียนโดยผู้ใหญ่บ้าน เครือข่ายองค์กรชุมชนจดทะเบียนจัดตั้งโดยกำนัน หรือนายกเทศมนตรีของแต่ละตำบล และเมื่อมีการจดทะเบียนจัดตั้งในระดับหมู่บ้านแล้ว จะมีการคัดเลือกคณะกรรมการของสภาองค์กรชุมชนในระดับตำบล โดยแต่ละหมู่บ้านจะส่งผู้แทนของกลุ่มองค์กรจำนวน ๔ กลุ่ม เพื่อที่จะคัดเลือกเป็นคณะกรรมการของสภาองค์กรชุมชนแต่ละตำบล พร้อมทั้งคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ และที่ปรึกษาสภาองค์กรชุมชน

การก่อตัวของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีเริ่มขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ที่อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี เกิดจากการรวมตัวของประชาชนโดยมีเจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ สุภาจาโร(ผู้วิจัย) ผู้นำสถาบันทางศาสนาเป็นแกนนำในการพัฒนาชุมชนด้านการสื่อสารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ต่อมาสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนจัดตั้งกลุ่มปัญญาพัฒนาเกาะจันทร์ในหมู่ที่ ๓ และสถาบันส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้เข้ามาพัฒนาชุมชนโดยการส่งเสริม โครงการชุมชนเป็นสุข มีชาวบ้าน ร่วมในโครงการรวมทั้งสิ้นประมาณ ๕๐ คน ต่อมาในปีพ.ศ. ๒๕๕๑ มีพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนจึงได้มีการจดทะเบียนจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีจำนวน ๑๐ สภาองค์กรชุมชน โดยมีสภาองค์กรชุมชนตำบลเกาะจันทร์เป็นสภาองค์กรชุมชนแห่งแรกที่มีการจดทะเบียน จนกระทั่งปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๕๘ มีสภาองค์กรชุมชนรวมทั้งสิ้นจำนวน ๔๕ องค์กร กระจายทั่วทั้งจังหวัดชลบุรี

วัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างประชาชนซึ่งเป็นสมาชิกสภาองค์กรชุมชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานของภาครัฐ ดำเนินการในการคุ้มครอง บำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์ร่วมในทรัพยากรทางธรรมชาติของท้องถิ่น โดยจัดให้มีจัดให้มีเวทีการศึกษาหารือ

กันเพื่อแสดงความคิดเห็นในโครงการหรือกิจกรรมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีผลหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือทรัพยากรทางธรรมชาติ สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะปัญหา แนวทางแก้ไขและแนวทางการพัฒนาต่อองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่แสดงถึงองค์การชุมชนในตำบลเกิดความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

การวางแผนขยายพื้นที่สภาองค์กรชุมชนตำบลใหม่ใน ๘ พื้นที่เพื่อครอบคลุมพื้นที่ของจังหวัดชลบุรี การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มองค์กรชุมชน การสำรวจกลุ่มองค์กรชุมชน การจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนใหม่

การดำเนินงานด้านสวัสดิการชุมชน โดยการเชื่อมโยงองค์กรชุมชน - ท้องถิ่นและท้องที่ในการจัดสวัสดิการให้ครอบคลุมทุกระดับ ทุกหมู่บ้าน และทุกชุมชน โดยพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมให้กับเกษตรกรและเยาวชนในสถานศึกษา บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียงให้ครบวงจรส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรเพื่อนำมาเป็นอาหารและยารักษาโรค สร้างจิตสำนึกของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม จัดทำแผนการพัฒนาชุมชนให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้านเกิดการเชื่อมโยงการทำงานของท้องถิ่น และท้องที่ มีการพัฒนาอาชีพในแต่ละชุมชนเพื่อสร้างรายได้ และดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว เชื่อมโยงเกษตรกรอินทรีย์หรือสิ่งแวดล้อมในการดูแลสุขภาพของชุมชนให้คนในชุมชนมีสุขภาพอนามัย และโภชนาการที่ดี มีสุขภาพที่แข็งแรง มีคุณภาพชีวิตที่ดี สร้างเครือข่ายที่เป็นวัฒนธรรมของชุมชน มีการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สามารถดำรงอยู่ และสืบทอดต่อไปอย่างยั่งยืน

ผลการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี จากปี ๒๕๕๑ - ๒๕๕๘ ได้รับรองสถานภาพองค์กรชุมชนถึง ๗๙ กลุ่ม และจัดตั้งสภาองค์กรชุมชน ๔๕ องค์การ โดยชาวบ้านสามารถขับเคลื่อนแผนพัฒนาได้บ้างเป็นบางด้านเท่านั้น มีการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนและนำเสนอแผนการพัฒนาตำบล ต่อระดับนโยบายท้องถิ่น หน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม

ด้านเกษตรกรอินทรีย์ การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ทุกหมู่บ้าน ฟื้นฟูพื้นที่ในชุมชนให้มีการลด ละ เลิก การใช้สารเคมี ดังกรณีพื้นที่สภาองค์กรตำบลเกาะจันทร์ชาวบ้านได้ร่วมมือกันทำปุ๋ยหมักแล้วนำมาใช้กันเองได้ สภาองค์กรชุมชนหนองปลาไหล อนุรักษ์ นาท้องถิ่น ปลูกข้าวไว้กินเอง พื้นแผ่นดินบรรพบุรุษ” โดยได้ถ่ายทอดภูมิปัญญาการทำนาให้กับเยาวชน นักเรียน นักศึกษา และกับประชาชนโดยทั่วไป ได้ศึกษาการทำนา องค์กรชุมชนไร่หลักทอง ได้จัดทำโครงการแปลงนาสาธิตแบบเกษตร

อินทรีย์ จัดเวทีให้ประชาชนเข้าร่วมรับรู้ และชี้แจงเรื่องการทำนาแบบเกษตรอินทรีย์ วิเคราะห์ปัญหา ข้อดี ข้อเสีย พร้อมหาแนวทางในการแก้ไขอย่างเป็นระบบ สภาองค์กรชุมชนเทศบาลตำบลเกาะจันทร์มีการปรับพื้นที่ในการปลูกพืชทางเลือกใหม่ และจัดทำแผนขององค์กรชุมชน การทำฝาย บ่อ บาดาล เพื่อการบริโภคและการเพาะปลูก การบริหารจัดการน้ำอย่างมีคุณภาพ มีการจัดประชุม ประชาคมเพื่อรับฟังปัญหา ลงสำรวจพื้นที่ที่เกิดปัญหา นำปัญหาที่พบมาวิเคราะห์และวางแผนแก้ไข นำข้อมูลที่ได้ไปเขียนเป็นแผนงาน โครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ มีการติดตามผลการดำเนินงาน และพัฒนาจนครบทุกหมู่บ้าน

สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองเหียง อำเภอนาสายทมิฬ จังหวัดชลบุรี ได้ริเริ่มจัดทำโครงการ อนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตร ปัญหาพืชผลทางการเกษตรมีราคาตกต่ำ ดินปนเปื้อนสารเคมี ชาวบ้านจึงรวมตัวกันแก้ปัญหาโดยหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อปรับปรุงดิน การรวมกลุ่มกันผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อใช้เอง และลดต้นทุนทางการเกษตร และลดการใช้สารเคมี การดำเนินการมีส่วนร่วมโดยการจัดประชุม ๒ ครั้ง ผลการดำเนินงาน คือ ประชาชนใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ชาวบ้านเกิดความรักและหวงแหนที่ดินทำกิน และมีการปลูกพืชผสมผสานเพื่อป้องกันผลผลิตล้นตลาด

ผลการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ด้านวัฒนธรรมชุมชน สภาองค์กรชุมชนตำบลห้วยกะปิประชาชนในพื้นที่เชิญปราชญ์ และคนในพื้นที่เดิมที่เคยได้รู้เห็นเรื่องราวในอดีตมาเล่าเรื่องของชุมชนในอดีตให้กลุ่มเยาวชนฟังและจดเป็นบันทึกของชุมชนเหตุการณ์ต่างในอดีต ทำให้การเรียนรู้ของเยาวชนปลูกจิตสำนึกรักบ้านเกิด เกิดความสัมพันธ์ระหว่างคนหลายวัย และเกิดการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองเสือช้าง ประชาชนร่วมมือกัน ค้นหาองค์ความรู้ สร้างขบวนการเรียนรู้ เกิดความเข้าใจเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสุขภาพและสอดคล้องดูแลทรัพยากรทางธรรมชาติไม่ให้ถูกทำลาย องค์กรสภาชุมชนตำบลพลูตาหลวงร่วมมือกันอนุรักษ์สัตว์น้ำสายพันธุ์ ปลาเก็ดพื้นบ้าน เพื่อสร้างเป็นอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ และสามารถกำจัดลูกน้ำยุงลาย

ผลการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ด้านสุขภาพและสุขภาวะ สภาองค์กรชุมชนเครือข่ายจังหวัดชลบุรี สร้างสุขภาพเพื่ออาหารปลอดภัย โดยตระหนักถึงความสำคัญอันหลากหลายทางชีวภาพที่ทรงคุณค่าและความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ มีวิถีชีวิตอยู่บน “วัฒนธรรมข้าว” และ “วัฒนธรรมน้ำ” เป็นหลักในชีวิตประจำวัน และเป็นหลักประกันในการ “มีกิน มีใช้” และความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม โดยมีได้อิงอยู่กับความร่ำรวย ประชาชนในพื้นที่รวมตัวกัน เชื่อมโยงทั้งองค์ความรู้ และพลังในการปกป้องพื้นที่ดำรงไว้ซึ่งนิเวศวัฒนธรรมอันดีงาม กำหนดทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืน ด้วยการสร้างความเข้าใจ สร้างความตระหนัก และเกิดการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคมท้องถิ่น มีการใช้เครื่องมือ “ธรรมนูญสุขภาพ” อัน

ก่อให้เกิดสัญญาประชาคมสุขภาพ พัฒนาให้เป็นนโยบายสาธารณะ การแก้ไขปัญหา พัฒนาสุขภาพ เพื่อนำไปสู่สุขภาพ สุขภาวะของประชาชนในจังหวัดชลบุรี มีการเชื่อมโยงประเด็นในทุกมิติ มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปสถานการณ์ที่สำคัญโดยมีการอ้างอิงฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบ การขับเคลื่อนอยู่ในระดับตำบลนำร่องเพื่อผลักดันให้เกิดมาตรการทางสังคมจนพัฒนาเป็นนโยบาย สาธารณะระดับจังหวัด

๒.๓ แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ SWOT Analysis

การศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ SWOT Analysis ในครั้งนี้ที่ผู้วิจัยนำไปใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ข้อที่ ๑ ของการวิจัย โดยนักวิชาการได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ SWOT Analysis ดังต่อไปนี้

๑) การวิเคราะห์ SWOT

นักวิชาการในสังกัด Harvard Business School ได้กำหนดตัวแบบที่เรียกว่า “ Core Design School” Model of Strategy Formation SWOT หรือ SWOT Analysis เป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ขององค์กร ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารกำหนดจุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายในโอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก ตลอดจนผลกระทบที่มีศักยภาพจากปัจจัยเหล่านี้ต่อการทำงานขององค์กร หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า SWOT Analysis หมายถึงการวิเคราะห์ และประเมินว่าองค์กรมีจุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) เป็นตัวแบบที่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไปว่า SWOT Model (for strengths and weaknesses, opportunity and threats) ซึ่งหัวใจสำคัญ คือ การพิจารณา โอกาส และข้อจำกัดของสภาพแวดล้อมภายนอก ที่น่าจะมีผลต่อองค์กร โดยถือเป็นปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ (Key Success Factors = KSF) การประเมินจุดแข็ง และจุดอ่อนภายใน เพื่อกลั่นกรองสมรรถนะที่โดดเด่นขององค์กร (Distinctive Competences) โอกาสภายนอกจะเก็บมาเป็นความได้เปรียบ โดยอาศัยจุดแข็งภายใน และข้อจำกัดที่ถือเป็นภาวะคุกคาม โดยจะถือเป็นสิ่งที่ต้องหลบหลีกเลี่ยง ขณะเดียวกันจุดอ่อนต่างๆ ก็จะต้องปิดหรือแก้ไขให้ได้ ^{๖๖}

^{๖๖} Minzberg, 1994, อ้างอิงใน, ปกรณ์ ปรียากร, การวางแผนกลยุทธ์ แนวคิดและแนวทางเชิงประยุกต์, พิมพ์ครั้งที่ ๑๓, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสมาธรรม, ๒๕๕๒), หน้า ๘๓.

การวิเคราะห์ SWOT หรือ SWOT Analysis ซึ่งเป็นวิธีการที่รู้จักและใช้กันอย่างแพร่หลายในฐานะเครื่องมือในการประเมินหรือวิเคราะห์องค์กรเพื่อการวางแผนและการกำหนดกลยุทธ์องค์กร

SWOT มาจากตัวย่อภาษาอังกฤษ ๔ ตัว คือ Strengths Weaknesses Opportunities และ Threats มีรายละเอียดอักษรย่อดังนี้

Strengths คือ จุดแข็ง หมายถึง ความสามารถและสถานการณ์ภายในองค์กรที่เป็นบวก ซึ่งองค์กรสามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์หรือหมายถึงการดำเนินงานภายในที่องค์กรทำได้ดี

Weaknesses คือ จุดอ่อน หมายถึง สถานการณ์ภายในองค์กรที่องค์กรเป็นลบและความสามารถซึ่งองค์กร ไม่สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์หรือหมายถึงการดำเนินงานภายในองค์กรที่ทำได้ไม่ดี

Opportunities คือ โอกาส หมายถึง ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่เอื้ออำนวยให้การทำงานขององค์กรบรรลุวัตถุประสงค์หรือหมายถึงสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานขององค์กร

Threats คือ อุปสรรค หมายถึง ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่ขัดขวางการทำงานขององค์กรไม่ให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือหมายถึงสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นปัญหาต่อองค์กร^{๖๗}

โดยเฉพาะการกำหนดประเด็นหลัก (Key Area) ได้ถูกต้องจะทำให้การวิเคราะห์ถูกต้องยิ่งขึ้นสำหรับเงื่อนไขและข้อจำกัดของกระบวนการวิเคราะห์ SWOT Analysis มี ๖ ประการคือ

๑) การตระหนักถึงความต้องการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญของผู้นำ การตระหนักถึงความต้องการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญของผู้นำ เป็นเงื่อนไขเบื้องต้นสำหรับกระบวนการวิเคราะห์ SWOT Analysis จะเป็นไปได้ยากและจะไม่เกิดประโยชน์แต่อย่างใด

๒) ความสามารถในการมองการณ์ไกลของผู้นำและการเสริมข้อมูลจากวิทยากรภายนอกความสามารถมองการณ์ไกลเป็นทั้งเงื่อนไขและขีดจำกัดของผู้เข้าร่วม จากการวิจัยพบว่าผู้เข้าร่วมมีความตื่นตัวต่อการรับข้อมูลและการเรียนรู้เมื่อเปรียบเทียบกับชาวบ้านทั่วไป เขาได้ไปศึกษาดูงานในที่ต่างๆ และเข้าร่วมการอบรมโดยการสนับสนุนของหน่วยงานภายนอกทำให้ผู้เข้าร่วมมี

^{๖๗} อาทิตย์ วงษ์สง่า, “เอกสารประกอบการสัมมนาบุคลากรกองแผนงาน”, [ออนไลน์], แหล่งข้อมูล: [www.http://th.wikipedia.org/wiki/swot_Analysis](http://th.wikipedia.org/wiki/swot_Analysis), [๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๗].

การพัฒนาขีดความสามารถในการคิดอย่างจริงจัง และยอมรับการเปลี่ยนแปลงความคิดเป็นอันมาก ความสามารถเหล่านี้เป็นเงื่อนไขที่สำคัญที่ทำให้การใช้กระบวนการวิเคราะห์ SWOT Analysis มีประสิทธิภาพ

๓) ความสอดคล้องกับบริบทสังคมวัฒนธรรมชนบทในด้านภาษา ช่วงเวลา สถานที่ สถานภาพหญิงชาย ความคุ้นเคย และความเป็นอาชีพเกษตรกร ซึ่งบริบทเหล่านี้อาจกลายเป็นข้อจำกัดของกระบวนการวิเคราะห์ SWOT Analysis ได้

๔) ผู้เข้าร่วมและจำนวนเพื่อให้กลยุทธ์ที่ได้มีผลในการปฏิบัติ ผู้เข้าร่วมควรเป็นผู้นำหลัก กรรมการบริหาร และผู้ปฏิบัติหลัก ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้เป็นตัวจักรสำคัญในการทำงานให้กับกลุ่ม เงื่อนไขการเลือกบุคคลที่จะเป็นผู้เข้าร่วมจึงต้องอิงอยู่ในหลักการ “คนทำคือคนกำหนดและคนกำหนดคือคนทำ” ส่วนจำนวนผู้เข้าร่วมที่มีความเหมาะสมกับกระบวนการ SWOT Analysis งานวิจัยพบว่า จำนวน ๑๐ – ๑๕ คน เป็นจำนวนที่เหมาะสมเพราะกระบวนการ SWOT Analysis ต้องอภิปรายและการใช้ความคิด

๕) การป้องกันตนเอง ข้อจำกัดประการหนึ่งของกระบวนการ SWOT Analysis คือ ผู้เข้าร่วมจะมีการป้องกันตนเอง ลักษณะการป้องกันตนเองจะเป็นเงื่อนไขของกระบวนการ SWOT Analysis ที่ผู้เข้าร่วมต้องลดกลไกการป้องกันตนเองให้น้อยที่สุด วิธีหนึ่งอาจลดการป้องกันตนเองคือ คนในกลุ่มหรือองค์กรเป็นผู้กระทำกระบวนการ SWOT Analysis เองซึ่งอาจทำให้กระบวนการ SWOT Analysis มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๖) ความยากซึ่งเกิดจากตัวกระบวนการของ SWOT Analysis มีความยากในตัวเอง ของกระบวนการเอง ความยากนี้เป็นข้อจำกัดหนึ่งซึ่งผู้ดำเนินการต้องมีเทคนิคช่วยลดความยุ่งยาก ความยากของกระบวนการ SWOT ที่สำคัญ คือ การค้นหาจุดอ่อนและจุดแข็งที่เป็นจริงและถูกต้อง เป็นความยากประการแรก การคาดการณ์โอกาสและอุปสรรคให้ได้ใกล้เคียงเป็นสิ่งที่ยากเช่นกัน^{๖๘}

^{๖๘} สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด, (ม.ป.ป.: ๑-๓), อ่างโน อัญชลี โสมดี, “การประยุกต์พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นงานหัตถกรรมสาขากะดาษของจังหวัด เชียงใหม่”, **รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์**, (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, ๒๕๕๔), หน้า ๑๔ – ๑๖.

๒) ประโยชน์ของการวิเคราะห์ SWOT Analysis

วิเคราะห์ SWOT Analysis เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมต่างๆทั้งภายนอกและภายในองค์กรซึ่งปัจจัยเหล่านี้แต่ละอย่างจะช่วยให้เข้าใจได้ว่ามีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานขององค์กรอย่างไรจุดแข็งขององค์กรจะเป็นความสามารถภายในที่ถูกใช้ประโยชน์เพื่อการบรรลุเป้าหมายในขณะที่จุดอ่อนขององค์กรจะเป็นคุณลักษณะภายใน ที่อาจจะทำลายผลการดำเนินงานโอกาสทางสภาพแวดล้อมจะเป็นสถานการณ์ที่ให้โอกาสเพื่อการบรรลุเป้าหมายองค์กรนางกลับกันอุปสรรคทางสภาพแวดล้อมจะเป็นสถานการณ์ที่ขัดขวางการบรรลุเป้าหมายขององค์กรผลจากการวิเคราะห์ SWOT Analysis นี้จะใช้เป็นแนวทางในการกำหนดวิสัยทัศน์การกำหนดกลยุทธ์ เพื่อให้องค์กรเกิดการพัฒนาไปในทางที่เหมาะสม

หลักการสำคัญของ SWOT Analysis ก็คือ การวิเคราะห์โดยการสำรวจจากสภาพการณ์ ๒ ด้าน คือ สภาพการณ์ภายในและสภาพการณ์ภายนอก ดังนั้นการวิเคราะห์ SWOT Analysis จึงเรียกได้ว่าเป็นการวิเคราะห์สภาพการณ์ (Situation Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนเพื่อให้รู้ตนเอง(รู้เรา) รู้จักสภาพแวดล้อม(รู้เขา) ชัดเจน และวิเคราะห์โอกาส – อุปสรรค การวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ทั้งภายนอกและภายในองค์กรซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารองค์กรทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในองค์กรทั้งสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้วและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคตรวมทั้งผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีต่อองค์กรธุรกิจ และจุดแข็ง จุดอ่อนและความสามารถด้านต่างๆ ที่องค์กรมีอยู่ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการกำหนดวิสัยทัศน์การกำหนดกลยุทธ์และการดำเนินตามกลยุทธ์ขององค์กรระดับองค์กรที่เหมาะสมต่อไป

SWOT Analysis^{๖๙} คือปัจจัย ๔ ประการ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ศักยภาพภายในของกิจการ ประกอบด้วย Strength Weakness Opportunities และ Threat

Strength และ Opportunities คือ ปัจจัยเสริมสร้างศักยภาพขององค์กร ส่วน Weakness และ Threat คือ ปัจจัยบั่นทอนศักยภาพขององค์กร

จึงเป็นเหมือนขั้วบวก และ ขั้วลบ ที่ปะปนเคล้ากันซึ่งถ้าเราเพิ่มปัจจัยบวกและลดปัจจัยลบให้ได้มากที่สุด ศักยภาพของธุรกิจก็จะมีคามเข้มแข็งโดยปริยาย

^{๖๙} วัฒนา อนันตภักขันธ์, จากหนังสือบรรษัทบริหารธุรกิจ, SWOT Analysis, [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล
www: http://drcprintery.com/article_8.html, [๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๘].

Strength คือจุดแข็ง จุดที่ได้เปรียบหรือจุดที่สามารถแข่งขันได้ Strength ของบริษัทอยู่ที่การเงิน ความเป็นผู้นำทางการตลาด ภาพพจน์ที่มีมานาน ความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าและซัพพลายเออร์ คุณภาพของวัตถุดิบ ทักษะของพนักงาน ฯลฯ

Opportunities คือ โอกาสหรือช่องทางที่สามารถจะนำมาใช้เพื่อให้เป็นประโยชน์กับธุรกิจของเราได้ เช่น ส่วนแบ่งทางการตลาดที่ยังพอมือที่ว่างให้เราแทรกเข้าไป การเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่มากระทบจนคิดว่าคู่แข่งต้องปรับตัว การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องซึ่งอาจจะพลิกสถานการณ์ทางการตลาดให้กับสินค้าของเราได้

Threat คือสิ่งที่ธุรกิจอยากหลีกเลี่ยงและไม่ต้องการพบ เพราะหมายถึงผลกระทบทางลบที่จะมีต่อการประกอบธุรกิจ เช่นภาวะถดถอยทางธุรกิจ การเข้าสู่ตลาดของคู่แข่งรายใหม่ๆ ซัพพลายเออร์หรือคู่ค้ามีอำนาจต่อรองมากขึ้น รวมถึงการออกกฎหมาย ข้อระเบียบใหม่ๆของทางการ ซึ่งอาจสร้างกรอบ หรือข้อจำกัดในการประกอบธุรกิจให้เกิดขึ้นได้

Weakness หมายถึง จุดอ่อนหรือจุดเสียเปรียบอันจะเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน เช่น เงินทุน ความสามารถในการจัดการ หรือทักษะทางการตลาด หรือภาพพจน์ของสินค้าเอง

การนำ SWOT มาใช้วิเคราะห์ศักยภาพและปรับปรุงการดำเนินงานขององค์การ SWOT Analysis ผู้ดำเนินการสามารถทำขึ้นเองหรือจัดจ้างบุคคลภายนอกเพื่อป้องกันการลำเอียงเข้าข้างตัวเองก็ได้

ภายหลังการทำ SWOT Analysis ผู้ประกอบการจะเห็นจุดดี จุดอ่อน อุปสรรค และโอกาสได้อย่างชัดเจน โดยหลักการแล้วสิ่งที่ควรทำต่อไปก็คือ ขจัดจุดอ่อน หาทางป้องกันอุปสรรคไว้ล่วงหน้ารวมทั้งเสริมจุดดี หรือพยายามช่วงชิงสร้างโอกาสที่เห็นให้เป็นความจริงในทางปฏิบัติโดยเร็ว

SWOT Analysis^{๗๐} เป็นการวิเคราะห์สภาพองค์กรหรือหน่วยงานในปัจจุบันเพื่อค้นหา จุดแข็ง จุดเด่น จุดด้อย หรือสิ่งทีอาจเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงานสู่สภาพที่ต้องการ ในอนาคต SWOT เป็นตัวย่อที่มีความหมายดังนี้

S : Strengths	- จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบ
W: Weaknesses	- จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบ
O : Opportunities	- โอกาสที่จะดำเนินการได้

^{๗๐} เมธาวิทย์ ไชยะจิตกรกำธร, **SWOT Analysis**, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://methawit.blogspot.com/2012/04/blog-post.html>, [๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๘].

T : Threats

- อุปสรรค ข้อจำกัด ที่คุกคามการดำเนินงานขององค์กร

หลักการสำคัญของ SWOT Analysis ก็คือการวิเคราะห์โดยการสำรวจจากสภาพการณ์ ๒ ด้าน คือ สภาพการณ์ภายในและสภาพการณ์ภายนอก ดังนั้นการวิเคราะห์ SWOT Analysis จึงเรียกได้ว่าเป็นการวิเคราะห์สภาพการณ์ (Situation Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อให้รู้ตนเอง (รู้เรา) รู้จักสภาพแวดล้อม(รู้เขา) ชัดเจน และวิเคราะห์โอกาส – อุปสรรค การวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ทั้งภายนอกและภายในองค์กร ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารขององค์กรทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในองค์กร ทั้งสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้วและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมทั้งผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ที่มีต่อองค์กรธุรกิจ และจุดแข็ง จุดอ่อน และความสามารถด้านต่างๆ ที่องค์กรมีอยู่ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดกลยุทธ์และการดำเนินตามกลยุทธ์ขององค์กรระดับองค์กรที่เหมาะสมต่อไป

วิเคราะห์ SWOT Analysis เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมต่างๆ ทั้งภายนอกและภายในองค์กร ซึ่งปัจจัยเหล่านี้แต่ละอย่างจะช่วยให้เข้าใจได้ว่ามีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานขององค์กรอย่างไร จุดแข็งขององค์กรจะเป็นความสามารถภายในที่ถูกใช้ประโยชน์เพื่อการบรรลุเป้าหมายในขณะที่จุดอ่อนขององค์กรจะเป็นคุณลักษณะภายใน ที่อาจจะทำลายผลการดำเนินงาน โอกาสทางสภาพแวดล้อมจะเป็นสถานการณ์ที่ให้โอกาสเพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กรในทางกลับกัน อุปสรรคทางสภาพแวดล้อมจะเป็นสถานการณ์ที่ขัดขวางการบรรลุเป้าหมายขององค์กร ผลจากการวิเคราะห์ SWOT Analysis นี้จะใช้เป็นแนวทางในการกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดกลยุทธ์เพื่อให้องค์กรเกิดการพัฒนาไปในทางที่เหมาะสม

๔) ขั้นตอน/วิธีการดำเนินการทำ SWOT Analysis

การวิเคราะห์ SWOT Analysis จะครอบคลุมขอบเขตของปัจจัยที่กว้างด้วยการระบุจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคขององค์กร ทำให้มีข้อมูล ในการกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายที่จะถูกสร้างขึ้นมาบนจุดแข็งขององค์กร และแสวงหาประโยชน์จากโอกาสทางสภาพแวดล้อม และสามารถกำหนดกลยุทธ์ที่มุ่งเอาชนะอุปสรรคทางสภาพแวดล้อมหรือลดจุดอ่อนขององค์กรให้มันน้อยที่สุดได้ ภายใต้การวิเคราะห์ SWOT Analysis นั้นจะต้องวิเคราะห์ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร โดยมีขั้นตอนดังนี้

(๑) การประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กร

การประเมินสภาพแวดล้อมภายในองค์กร จะเกี่ยวกับการวิเคราะห์และพิจารณาทรัพยากรและความสามารถภายในองค์กร ทุกๆด้าน เพื่อที่จะระบุจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กรแหล่งที่มา

เบื้องต้นของข้อมูลเพื่อการประเมินสภาพแวดล้อมภายใน คือระบบข้อมูลเพื่อ การบริหารที่ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งในด้านโครงสร้างระบบ ระเบียบ วิธีปฏิบัติงาน บรรยากาศในการทำงานและทรัพยากรในการบริหาร (คน เงิน วัสดุ การจัดการ) รวมถึงการพิจารณาผลการดำเนินงานที่ผ่านมาขององค์กร เพื่อที่จะเข้าใจสถานการณ์และผลกลยุทธ์ก่อนหน้านี้ด้วย การหาจุดแข็งขององค์กร (S-Strengths) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ในองค์กรนั่นเองว่าปัจจัยใดภายในองค์กรที่เป็นข้อได้เปรียบหรือจุดเด่นขององค์กรที่องค์กรควรนำมาใช้ในการพัฒนาองค์กรได้ และควรดำรงไว้เพื่อการ เสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กร (W-Weaknesses) เป็นการวิเคราะห์ ปัจจัยภายในจากมุมมองของผู้ที่อยู่ในจากมุมมอง ของผู้ที่อยู่ในองค์กรนั้นๆ เองว่าปัจจัยภายในองค์กรที่เป็นจุดด้อยข้อเสียเปรียบขององค์กรที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือขจัดให้หมดไป อันจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กร

(๒) การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก

ภายใต้การประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรนั้น สามารถค้นหาโอกาสและอุปสรรคทางการดำเนินงานขององค์กรที่ได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจทั้งในและระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กร เช่น อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ นโยบาย การเงิน การงบประมาณ สภาพแวดล้อมทางสังคม เช่น ระดับการศึกษาและอัตรารู้หนังสือของประชาชนการตั้งถิ่นฐานและการอพยพของประชาชน ลักษณะชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ และวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมทางการเมือง เช่น พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา มติคณะรัฐมนตรี และสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยี หมายถึงกรรมวิธีใหม่ๆและการพัฒนาทางด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและให้บริการ

(๑) โอกาสทางสภาพแวดล้อม (O-Opportunities) เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกองค์กร ปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบประโยชน์ ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการดำเนินการขององค์กรในระดับมหภาค และองค์กรสามารถฉกฉวยข้อดีเหล่านี้มาเสริมสร้างให้ หน่วยงานเข้มแข็งขึ้นได้

(๒) อุปสรรคทางสภาพแวดล้อม (T-Threats) เป็นการวิเคราะห์ว่าปัจจัยภายนอกองค์กรปัจจัยใดที่สามารถส่งผลกระทบในระดับมหภาคในทางที่จะก่อให้เกิดความเสียหายทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งองค์กรจำต้องหลีกเลี่ยง หรือปรับสภาพองค์กรให้มี ความแข็งแกร่งพร้อมที่จะเผชิญแรงกระแทกดังกล่าวได้

(๓) ระบุสถานการณ์จากการประเมินสภาพแวดล้อม

เมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับ จุดแข็ง – จุดอ่อน โอกาส – อุปสรรค จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกด้วยการประเมินสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกแล้ว ให้นำจุดแข็ง – จุดอ่อนภายในมาเปรียบเทียบกับ โอกาส – อุปสรรค จากภายนอกเพื่อดูว่าองค์กร กำลังเผชิญสถานการณ์เช่นใด และภายใต้สถานการณ์ เช่นนั้น องค์กรควรจะทำอย่างไร โดยทั่วไปในการวิเคราะห์ SWOT Analysis ดังกล่าวนี้องค์กร จะอยู่ในสถานการณ์ ๔ รูปแบบดังนี้

(๑) สถานการณ์ที่ ๑ (จุดแข็ง – โอกาส) สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่พึงปรารถนาที่สุดเนื่องจากองค์กรค่อนข้างจะมีหลายอย่าง ดังนั้น ผู้บริหารขององค์กรควรกำหนดกลยุทธ์ในเชิงรุก (Aggressive – Strategy) เพื่อดึงเอาจุดแข็งที่มีอยู่มาเสริมสร้างและปรับใช้และฉกฉวยโอกาสต่างๆที่เปิดมาหาประโยชน์อย่างเต็มที่

(๒) สถานการณ์ที่ ๒ (จุดอ่อน – ภัยอุปสรรค) สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่เลวร้ายที่สุดเนื่องจากองค์กรกำลังเผชิญอยู่กับอุปสรรคจากภายนอกและมีปัญหาจุดอ่อนภายในหลายประการดังนั้น ทางเลือกที่ดีที่สุดคือกลยุทธ์ การตั้งรับหรือป้องกันตัว (Defensive Strategy) เพื่อพยายามลดหรือหลบหลีกภัยอุปสรรคต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ตลอดจนหามาตรการที่จะทำให้องค์กรเกิดความสูญเสียที่น้อยที่สุด

(๓) สถานการณ์ที่ ๓ (จุดอ่อน – โอกาส) สถานการณ์องค์กรมีโอกาเป็นข้อได้เปรียบด้านการแข่งขันอยู่หลายประการ แต่ติดขัดอยู่ตรงที่มีปัญหาอุปสรรคที่เป็นจุดอ่อนอยู่ หลายอย่าง เช่นกัน ดังนั้น ทางออกคือ กลยุทธ์การพลิกตัว (Turnaround-oriented Strategy) เพื่อจุดหรือแก้ไขจุดอ่อนภายในต่างๆ ให้พร้อมที่จะฉกฉวยโอกาสต่างๆ ที่เปิดให้

(๔) สถานการณ์ที่ ๔ (จุดแข็ง – อุปสรรค) สถานการณ์นี้เกิดขึ้นจากการที่สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงาน แต่ตัวองค์กรมีข้อได้เปรียบที่เป็นจุดแข็งหลายประการ ดังนั้น แทนที่จะรอจนกระทั่งสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ก็สามารถที่จะเลือกกลยุทธ์การแตกตัวหรือขยายขอบข่ายกิจการ (Diversification Strategy) เพื่อใช้ประโยชน์จากจุดแข็งที่มีโอกาสในระยะยาวด้านอื่นๆ แทน

๕) ข้อพิจารณาในการวิเคราะห์ SWOT Analysis มีดังนี้

(๑) ควรวิเคราะห์แยกแยะควรทำอย่างลึกซึ้ง เพื่อให้ได้ปัจจัยที่มีความสำคัญจริงๆ เป็นสาเหตุหลักๆ ของปัญหาที่แท้จริง กล่าวคือ เป็นปัจจัยที่มีประโยชน์ในการนำไปกำหนดเป็น

นโยบายตลอดจนสามารถนำไปกำหนดกลยุทธ์ ที่จะทำให้องค์กร/ชุมชนบรรลุเป้าหมายที่เป็นผลลัพธ์ขั้นสุดท้าย (Result) ได้จริง

(๒) การกำหนดปัจจัยต่างๆ ไม่ควรกำหนดขอบเขตของความหมายของปัจจัยต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นจุดอ่อน (W) หรือจุดแข็ง (S) หรือโอกาส(O) หรืออุปสรรค(T) ให้มีความหมายคาบเกี่ยวกัน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องตัดสินใจและชี้ชัดว่าปัจจัยที่กำหนดขึ้นมานั้นเป็นปัจจัยกลุ่มใด ทั้งนี้เพราะปัจจัยที่อยู่ต่างกลุ่มกัน ก็ต้องสมควรที่จะนำไปกำหนดกลยุทธ์ที่ต่างกันออกไป^{๗๑}

สรุป การวิเคราะห์ SWOT เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์และประเมินว่าองค์กรมีจุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) หัวใจสำคัญ คือ การพิจารณา โอกาส และข้อจำกัดของสภาพแวดล้อมภายนอก ที่น่าจะมีผลต่อองค์กร โดยถือเป็นปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ (Key Success Factors = KSF) และการกลั่นกรองสมรรถนะที่โดดเด่นขององค์กร (Distinctive Competences) โอกาสภายนอกจะเก็บมาเป็นความได้เปรียบ โดยอาศัยจุดแข็งภายใน และข้อจำกัดที่ถือเป็นภาวะคุกคาม โดยจะถือเป็นสิ่งที่ต้องหลบหลีกเลี่ยงขณะเดียวกันจุดอ่อนต่างๆ ก็จะต้องปิดหรือแก้ไขให้ได้ สำหรับเงื่อนไขและข้อจำกัดของกระบวนการวิเคราะห์ SWOT Analysis คือ การตระหนักถึงความต้องการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญของผู้นำ ความสามารถในการมองการณ์ไกลของผู้นำ ความสอดคล้องกับบริบทสังคมวัฒนธรรมชนบท ผู้เข้าร่วมดำเนินการและจำนวนที่ได้มีผลในการปฏิบัติ การป้องกันตนเอง ความยากซึ่งเกิดจากตัวกระบวนการของ SWOT Analysis มีความยากในตัวเองของกระบวนการเอง คือ การค้นหาจุดอ่อนและจุดแข็งที่เป็นจริงและถูกต้อง ประโยชน์ของการวิเคราะห์ SWOT Analysis จะช่วยให้เข้าใจถึงอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานขององค์กร และใช้เป็นแนวทางในการกำหนดวิสัยทัศน์การกำหนดกลยุทธ์ เพื่อให้องค์กรเกิดการพัฒนาไปในทางที่เหมาะสม หลักการสำคัญของ SWOT Analysis ก็คือการวิเคราะห์โดยการสำรวจจากสภาพการณ์ ๒ ด้าน คือ สภาพการณ์ภายในและสภาพการณ์ภายนอก จึงเรียกได้ว่าเป็นการวิเคราะห์สภาพการณ์ (Situation Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนเพื่อให้รู้ตนเอง (รู้เรา) รู้จักสภาพแวดล้อม(รู้เขา) ชัดเจน และวิเคราะห์โอกาส – อุปสรรค การวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ทั้งภายนอกและภายในองค์กร ทำให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่

^{๗๑} ชูเพ็ญ วิบูลสันติ, การวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน จุดด้อยโอกาส และอุปสรรค(ความเสี่ยง) ขององค์กร (SWOT Analysis), [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.pharmacy.cmu.ac.th/pharmcare/pharad/swot982.htm>, [๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘].

เกิดขึ้นภายในองค์กร ทั้งสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้วและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมทั้งผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้

ตารางที่ ๒.๙ แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ SWOT Analysis

นักวิชาการหรือนักวิจัย	แนวคิดหลัก
ปกรณ์ ปรียากร, (๒๕๕๒, หน้า ๘๓)	SWOT Analysis ๑. เครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ขององค์กร ๒. ประเมินผลกระทบที่ต่อการทำงานขององค์กร ๓. เป็นปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ ๕. การประเมินเพื่อกลั่นกรองสมรรถนะที่โดดเด่นขององค์กร ๖. ใช้เป็นความได้เปรียบโดยอาศัยจุดแข็งภายใน ๗. ข้อจำกัดที่ถือเป็นภาวะคุกคาม โดยจะถือเป็นสิ่งที่ต้องหลบหลีกเลียง และจุดอ่อนต่างๆ ก็จะต้องปิดหรือแก้ไขให้ได้
อาทิตย์ วงษ์สง่า, (๒๕๕๕, หน้า ๑ – ๒)	SWOT มาจากตัวย่อภาษาอังกฤษ ๔ ตัว ๑. Strengths คือ จุดแข็ง หมายถึง ความสามารถและสถานการณ์ภายในองค์กรที่เป็นบวก ๒. Weaknesses คือ จุดอ่อน หมายถึง สถานการณ์ภายในองค์กรที่องค์กรเป็นลบ ๓. Opportunities คือ โอกาส หมายถึง ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่เอื้ออำนวยให้การทำงานขององค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ ๔. Threats คือ อุปสรรค หมายถึง ปัจจัยและสถานการณ์ภายนอกที่ขัดขวางการทำงานขององค์กรไม่ให้บรรลุวัตถุประสงค์
วัฒนา อนันตภินันท์, (ออนไลน์, ๒๕๕๘)	SWOT Analysis คือปัจจัย ๔ ประการ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ศักยภาพภายในของกิจการ Strength และ Opportunities คือ ปัจจัยเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรส่วน Weakness และ Threat คือปัจจัยบั่นทอนศักยภาพขององค์กรจึงเป็นเหมือนข้าวบวกและข้าวลบ ที่ปะปนคละเคล้ากัน

ตารางที่ ๒.๙	
นักวิชาการหรือนักวิจัย	แนวคิดหลัก
ชูเพ็ญ วิบูลสันติ, (ออนไลน์, ๒๕๕๘)	ข้อพิจารณาในการวิเคราะห์ SWOT Analysis มีดังนี้ (๑) ควรวิเคราะห์แยกแยะควรทำอย่างลึกซึ้ง (๒) การกำหนดปัจจัยต่างๆ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องตัดสินใจและชี้ชัดว่าปัจจัยที่กำหนดขึ้นมานั้นเป็นปัจจัยกลุ่มใด ทั้งนี้ เพราะปัจจัยที่อยู่ต่างกลุ่มกัน ก็ต้องสมควรที่จะนำไปกำหนดกลยุทธ์ที่ต่างกันออกไป

๒.๔ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้นำหลักอปริหานิยธรรมซึ่งเป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

หลักอปริหานิยธรรม

หลักธรรมอปริหานิยธรรม หมวด ๓. มหาปริณิพพานสูตร ว่าด้วยมหาปริณิพพานข้าพเจ้าได้สดับมาอย่างนี้สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคประทับอยู่ที่ภูเขาคิชฌกูฏ เขตกรุงราชคฤห์ สมัยนั้น พระราชาแห่งแคว้นมคธพระนามว่าอชาตศัตรู เวเทหิบุตร มีพระประสงค์จะเสด็จไปปราบแคว้นวัชชีรับสั่งว่า “เราจะโค่นล้มพวกวัชชีผู้มีฤทธิ์มากอย่างนี้ มีอำนาจมากอย่างนี้ให้พินาศย่อยยับ” พระราชาแห่งแคว้นมคธพระนามว่าอชาตศัตรู เวเทหิบุตร รับสั่งเรียกวัสสการพราหมณ์มหาอำมาตย์แคว้นมคธมาตรัสว่า “มาเถิด พราหมณ์ ท่านจงไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคถึงที่ประทับ กราบพระยุคลบาทด้วยเศียรเกล้า แล้วทูลถามถึงพระสุขภาพ ความมีพระโรคพาณน้อย กระปรี้กระเปร่า มีพระพลานามัยสมบูรณ์อยู่สำราญตามคำของเราว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ พระราชาแห่งแคว้นมคธพระนามว่าอชาตศัตรู เวเทหิบุตร มีพระประสงค์จะเสด็จไปปราบแคว้นวัชชีมีรับสั่งอย่างนี้ว่า “เราจะโค่นล้มพวกวัชชีผู้มีฤทธิ์มากอย่างนี้ มีอำนาจมากอย่างนี้ให้พินาศย่อยยับ” พระผู้มีพระภาคทรงพยากรณ์แก่ท่านอย่างไร ท่านพึงจำคำพยากรณ์นั้นให้ดีแล้วมาบอกเรา เพราะว่าพระคณาตทั้งหลายย่อมไม่ตรัสคำเท็จ^{๗๒}

วัสสการพราหมณ์มหาอำมาตย์แคว้นมคธ ทูลรับสนองพระดำรัสแล้วเทียมนานพาทนะคันงามๆ ขึ้นยานพาทนะคันงามๆ ออกจากกรุงราชคฤห์พร้อมด้วยยานพาทนะคันงามๆ ติดตามอีกหลายคันไปยังภูเขาคิชฌกูฏ จนสุดทางที่ยานพาทนะจะเข้าไปได้ ลงจากยานพาทนะเดินเข้าไปเฝ้าพระผู้มี

^{๗๒} อัง สตตก. (ไทย) ๒๓/๒๒/๓๒-๓๖.

พระภาคถึงที่ประทับ ได้สนทนาปราศรัยพอเป็นที่บันเทิงใจ พอเป็นที่ระลึกถึงกัน จึงนั่ง ณ ที่สมควรได้ กราบทูลพระผู้มีพระภาคดังนี้ว่า “ข้าแต่ท่านพระโคตม พระราชาแห่งแคว้นมคธพระนามว่าชาต ศัทรูเวเทหิบุตร ขอกราบพระยุคลบาทของพระโคตมด้วยพระเศียร ทูลถามถึงพระสุภาพ ความมีพระ โรคาพาธน้อย กระปรี้กระเปร่า มีพระพลานามัยสมบูรณ์อยู่สำราญ พระราชาแห่งแคว้นมคธพระนาม ว่าชาตศัทรู เวเทหิบุตร มีพระประสงค์จะตั้งใจไปปราบแคว้นวัชชี มีรับสั่งอย่างนี้ว่า “เราจะโค่นล้ม พวกวัชชีผู้มีฤทธิ์มากนี้ มีอาณานิคมมากอย่างนี้ ให้พินาศย่อยยับ”

อภิธานิยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นเหตุให้เกิดความเจริญโดยส่วนเดียว ไม่มีความเสื่อม มี ๒ ประเภท คือ ราขอภิธานิยธรรมและภิกขุอภิธานิยธรรม^{๗๓}

หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่สะท้อนให้เห็นในเรื่องความสามัคคีได้ดีที่สุด คือ หลักอภิธานิยธรรม ธรรมอันไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเสื่อม เป็นไปเพื่อความเจริญฝ่ายเดียวสำหรับหมู่ ชนหรือผู้บริหารบ้านเมืองมี ๗ ประการ คือ

(๑) หมั่นประชุมกันเนื่องนิยต ประชุมกันมากครั้ง

(๒) พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจที่ จะพึงทำ

(๓) ไม่บัญญัติสิ่งที่มีไต่บัญญัติไว้ (อันขัดต่อหลักการเดิม) ไม่ละทิ้งสิ่งบัญญัติ ไว้ถือ ปฏิบัติมั่นตามวัชชีธรรมที่วางไว้เดิม^{๗๔}

(๔) สักการะ เคารพ นับถือ บูชาเจ้าวัชชี ผู้มีพระชนมายุมากของชาววัชชี และ สำคัญถ้อยคำของท่านเหล่านั้น นวาเป็นสิ่งที่อันควรรับฟัง

(๕) ไม่ฉุดคร่าขึ้นใจกุลสตรีหรือกุมารี ให้อยูรวมดวย

(๖) สักการะ เคารพ นับถือ บูชาเจดีย์ในแคว้นวัชชีของชาววัชชี ทั้งในเมืองและนอก เมืองและไม่ละเลยการบูชาอันชอบธรรมที่ เคยให้เคยกระทำต่อเจดีย์เหล่านั้นให้เสื่อมสูญไป

(๗) จัดให้ความอารักขา ค้ำครอง ป้องกัน อันชอบธรรม แก่พระอรหันต์ทั้งหลาย

อภิธานิยธรรมของกษัตริย์วัชชีหรือวัชชี (ธรรมอันไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเสื่อม เป็นไป เพื่อความเจริญฝ่ายเดียว สำหรับหมู่ชนหรือผู้บริหารบ้านเมือง อันได้แก่

๑. หมั่นประชุมกันเนื่องนิยต

๒. พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจที่พึงทำข้อ นี้แปลอีกอย่างหนึ่งว่า: พร้อมเพรียงกันลุกขึ้นป้องกันบ้านเมือง พร้อมเพรียงกันทำกิจทั้งหลาย

^{๗๓} ที.ม.อ. ๒/๑๓๔-๑๓๖/๑๑๖-๑๒๘.

^{๗๔} ที. ม.(ไทย) ๑๐/๑๓๔/๗๙.

๓. ไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติไว้ (อันขัดต่อหลักการเดิม) ไม่ล้มล้างสิ่งที่บัญญัติไว้ (ตามหลักการเดิม) ถือปฏิบัติมั่นตามวัชชีธรรม (หลักการ) ตามที่วางไว้เดิม

๔. ท่านเหล่าใดเป็นผู้ใหญ่ในชนชาววัชชี เคารพนับถือท่านเหล่านั้น เห็นถ้อยคำของท่านว่าเป็นสิ่งอันควรรับฟัง

๕. บรรดากุลสตรีกุลมารีทั้งหลาย ให้อยู่ดีโดยมิถูกข่มเหง หรือฉุดคร่าขึ้นใจ

๖. เคารพสักการะบูชาเจดีย์ (ปูชนียสถานและปูชนียวัตถุ ตลอดถึงอนุสาวรีย์ต่างๆ) ของวัชชี (ประจำชาติ) ทั้งหลาย ทั้งภายในและภายนอก ไม่ปล่อยให้ธรรมิกพลีที่เคยให้เคยทำแก่เจดีย์เหล่านั้นเสื่อมทรามไป

๗. จัดให้ความอารักขา ค้ำครอง ป้องกัน อันชอบธรรม แก่พระอรหันต์ทั้งหลาย (ในที่นี้กินความกว้าง หมายถึงบรรพชิตผู้ดำรงธรรมเป็นหลักใจของประชาชนทั่วไป) ตั้งใจว่า ขอพระอรหันต์ทั้งหลายที่ยังมีได้มา พึงมาสู่แคว้นแคว้น ที่มาแล้วพึงอยู่ในแคว้นแคว้นโดยผาสุก ^{๗๕}

หลักอปริหานิยธรรม ๗ ประการนี้ พระพุทธเจ้าตรัสแสดงแก่เจ้าวัชชี ทั้งหลายผู้ปกครองรัฐโดยระบอบสามัคคีธรรม ซึ่งรัฐคูริยอมรับว่าเมื่อชาววัชชี ยังปฏิบัติตามหลักธรรมนี้จะเอาชนะด้วยการรบไม่ได้ นอกจากจะใช้การเกลี้ยกล่อมหรือยุแหย่ให้แตกสามัคคีกัน เมื่อนำหลักการทั้ง ๗ ประการมาใช้ในการปกครองบ้านเมืองแล้ว สิ่งที่จะสะท้อนให้เห็นถึงหลักการที่พระพุทธเจ้า ตรัสไว้อย่างชัดเจนก็คือ ความเป็นปึกแผ่นในการทำงาน ความสามัคคีในหน่วยงานของแต่ละสถานที่ได้อย่างไม่ต้องสงสัย ดังนั้น หลักอปริหานิยธรรมจึงชื่อว่าเป็นหลักธรรมเพื่อสร้างให้เกิดความสามัคคีอย่างแท้จริง

หลักอปริหานิยธรรม ว่าเป็นหลักธรรมกับความสำเร็จและความมั่นคงขององค์กร โดยพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงพบสิ่งที่เป็นต้นเหตุแห่งความไม่เข้าใจกัน ต้นเหตุแห่งความกระทบกระทั่งกัน จนก่อให้เกิดเป็นปัญหาในการอยู่ร่วมกัน แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นเป็นผลมาจากการพุดจา การสื่อสาร การประสานงานที่ไม่เหมาะสม ความไม่เข้าใจความต้องการพื้นฐานนั้นไม่ใช่เป็นต้นเหตุแต่เป็นผล ซึ่งต้องเร่งแก้ไขเพื่อไม่ให้ปัญหานั้นบานปลายรุนแรงองค์กรที่จะประสบความสำเร็จในการทำงานได้นั้น สิ่งสำคัญประการหนึ่งคือสมาชิกในองค์กรต้องทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข หรือครอบครัวจะอยู่กันอย่างมีความสุขได้ สมาชิกในครอบครัวต้องให้ความสำคัญกัน ดังนั้นจึงต้องหมั่นมีการพุดคุย แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน ทั้งภายในครอบครัวและภายในองค์กร พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงให้หลักในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และสามารถทำงานเป็นทีมได้ด้วยหลักอปริหานิยธรรม ๗

^{๗๕} พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**, พิมพ์ครั้งที่ ๑๒, (กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖), หน้า ๕๖.

ประการนี้ ซึ่งเป็นธรรมะอันเป็นที่ตั้งแห่งความไม่รู้จักเสื่อม เป็นเหตุที่ตั้งแห่งความสามัคคี ความเป็นปึกแผ่นแห่งครัวเรือน หมู่คณะ และประเทศชาติ^{๗๖}

หากจะวิเคราะห์ “อปปริหานิยธรรม ๗” ซึ่งกษัตริย์แห่งแคว้นวัชชีซึ่งรวมกันเรียกว่ากษัตริย์ลิจฉวีใช้เป็น “ธรรมาภิบาล” ในการบริหารองค์กรแล้วพบว่าธรรมะทั้ง ๗ ขึ้นนั้นเป็นข้อปฏิบัติซึ่งจะสร้างความสามัคคีกลมเกลียวกันอย่างมั่นคงในองค์กรใดๆ ก็ตามที่ประพฤติได้อย่างสม่ำเสมอและมั่นคง^{๗๗} อปปริหานิยธรรมนี้เป็นหลักธรรมสำหรับการมีส่วนร่วมในการปกครอง ซึ่งเหมาะสมอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบัน ที่มุ่งเน้นการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมคุณธรรมสำหรับสมาชิกของชุมชน คือ มีส่วนในการปกครอง โดยปฏิบัติตามหลักการร่วมรับผิดชอบที่จะช่วยป้องกันความเสื่อมนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองโดยส่วนเดียวที่เรียกว่า อปปริหานิยธรรม ๗ ประการ ^{๗๘}การประยุกต์อปปริหานิยธรรมในองค์กรทางบ้านเมืองเพื่อสันติภาพสู่สังคมไทยคือหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ เพื่อหาแนวทางแก้ไข, ทั้งสองฝ่ายพร้อมเพรียงกันประชุมเล็กประชุม, ไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่ได้บัญญัติและไม่เลิกสิ่งที่ยังบัญญัติไว้แล้ว ไม่ยกเลิกระบวนการ หรือกฎเกณฑ์เพื่อตนเอง เคารพนับถือผู้ใหญ่การเคารพและรับฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ถือว่าเป็นสิ่งที่ดี คือ การเคารพในกติกาสังคม ไม่ข่มเหงล่วงเกิน และปกป้องไม่ให้ใครละเมิดสิทธิหรือข่มเหงรังแกสักการะเคารพเจตีย์ หมายถึง การให้ความเคารพและปกป้องรักษาปูชนียสถานที่สำคัญในศาสนา เพื่อจะเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของกลุ่มคนในหมู่คณะที่อยู่ร่วมกัน, ให้การอารักขา คัมครองอันชอบธรรมแก่ผู้ครองธรรม ซึ่งเป็นผู้สืบทอดพระพุทธศาสนาให้คงอยู่ตลอดไปคือการเสียสละรู้จักการให้ หากผู้ปกครองผู้บริหาร หรือผู้นำองค์กร นำหลักธรรมดังกล่าวนี้ไปประยุกต์ใช้โดยบูรณาการเข้ากับการบริหารบ้านเมือง ย่อมเป็นการนำมาซึ่งสันติภาพในสังคมโดยแท้ การประยุกต์อปปริหานิยธรรม ในองค์กรทางบ้านเมืองเพื่อสันติภาพสู่สังคมไทย^{๗๙}

^{๗๖} ชฎานิศ เจียวิสด, อปปริหานิยธรรม: หลักธรรมกับความสำเร็จและความมั่นคงขององค์กร, [ออนไลน์], แหล่งข้อมูล : <http://www.file:///C:/Users/user/Downloads>, [๒๕ ธ.ค.๕๗].

^{๗๗} วศิน อินทสระ, หลักธรรมอันเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา, (กรุงเทพมหานคร: ธรรมดาการพิมพ์, ๒๕๔๘), หน้า ๓๒ – ๓๕.

^{๗๘} อภิชาติ คำดี,ดร., กระบวนทัศน์ใหม่ในการพัฒนาท้องถิ่น, [ออนไลน์], แหล่งข้อมูล: <http://www.tlg.rmutt.ac.th/wp-content/>, [๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๘].

^{๗๙} พระครูปลัดไพฑูรย์ เมธิโก (มหาบุญ), “อปปริหานิยธรรม ๗: สันติภาพสู่สังคมไทย”, บทความวิชาการ, Vol.8 No.2, Nakornratchasima: Nakornratchasima College, (July – December 2014), p. 77.

กล่าวได้ว่า หลักอปริทานิยธรรม เป็นหลักธรรมที่นำมาสู่ความสามัคคี ความเจริญรุ่งเรืองของหน่วยงานองค์กรที่ได้ประพฤติปฏิบัติตาม คือ การหมั่นประชุมกันเป็นประจำ บ่อยๆ เป็นการระดมมันสมอง รวมความสามารถที่ทุกคนมี นำมาแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่อง ส่งเสริมพัฒนาหมู่คณะ ให้มีความเจริญในด้านต่างๆ ความพร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม และพร้อมเพรียงกันปฏิบัติกิจของหมู่คณะ รับผิดชอบร่วมกัน ดำเนินไปอย่างพร้อมเพรียง และเมื่อถึงตอนทำงานก็ต้องทำงานของส่วนรวมให้ดี การปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ โดยทุกคนที่เป็นสมาชิกของสังคม จะต้องถือระเบียบข้อบังคับเพื่อปฏิบัติอย่างเสมอภาคกัน และเป็นเหตุส่งเสริมให้การปกครองการบริหารเกิดผลดี มีประสิทธิภาพ การให้ความเคารพนับถือผู้ใหญ่ เชื่อฟังคำสอนของท่าน ความเป็นผู้ใหญ่กับความเป็นผู้น้อยเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออกเพราะการปกครองการบริหาร จำเป็นต้องมีผู้นำและผู้ตาม หน้าที่ปกครอง หน้าที่สั่งการ เป็นต้น เป็นเรื่องที่ผู้ใหญ่หรือผู้นำจำเป็นต้องปฏิบัติ โดยไม่ลู่แก่อำนาจความอยาก ความเห็นแก่ตัว ถ้าใครปฏิบัติได้ดั่งนี้ย่อมทำให้สังคมมีระเบียบวินัยดีขึ้น สามารถที่จะดำรงรักษาสິงที่มีคุณค่าของสังคมไว้ได้ยั่งยืน ไม่ก่อให้เกิดความสูญเสียด้านเศรษฐกิจ การปกครอง รักสันติภาพขัดเกลากิจใจอยู่เสมอ ตลอดจนการดูแลอารักขาพระภิกษุสงฆ์ หรือผู้ทรงศีล เป็นการจัดการให้ความอารักขา บำรุง คุ้มครอง อันชอบธรรม แก่บรรพชิต ผู้ทรงศีล ผู้ทรงธรรมบริสุทธิ ซึ่งเป็นหลักใจและเป็นตัวอย่างทางศีลธรรมของประชาชน เต็มใจต้อนรับและหวังให้ท่านอยู่โดยผาสุกตลอดไป

ตารางที่ ๒.๑๐ แสดงหลักอปริทานิยธรรม

นักวิชาการ/นักวิจัย	แนวคิดหลัก
อง สดตทก. (ไทย) ๒๓/๒๒/๓๒-๓๖.	หลักธรรมอปริทานิยธรรมอยู่ในหมวด ๓. มหาปรินิพพานสูตร ว่าด้วยมหาปรินิพพาน
ที.ม.อ. ๒/๑๓๔-๑๓๖/๑๑๖-๑๒๘.	อปริทานิยธรรม หมายถึง ๑. ธรรมที่เป็นเหตุให้เกิดความเจริญโดยส่วนเดียว ไม่มี ความเสื่อม ๒. มี ๒ ประเภท คือ ราชอปริทานิยธรรมและภิกขุอปริ ทานิยธรรม
ที. ม.(ไทย) ๑๐/๑๓๔/๗๙.	(๑) หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ (๒) พร้อมเพรียงกันประชุม (๓) ไม่บัญญัติสิ่งที่มีไต่บัญญัติไว้ (๔) สักการะ เคารพ นับถือ

ตารางที่ ๒.๑๐ (ต่อ)

นักวิชาการ/นักวิจัย	แนวคิดหลัก
	(๕) ไมอูตครา ขึ้นใจกุลสตรีหรือกุมารี (๖) สักการะ เคารพ นั้บถือ (๗) จัดให้ความอารักขา คุ่มครอง ป้องกัน อันชอบธรรม แก่พระอรหันต์ทั้งหลาย
ชยวนิศ เขียวสด [ออนไลน์]	๑. ธรรมะอันเป็นที่ตั้งแห่งความไม่รู้จักเสื่อม ๒. เป็นเหตุที่ตั้งแห่งความสามัคคี ความเป็นปึกแผ่นแห่ง ครั้วเรือน หมู่คณะ และประเทศชาติ
วศิน อินทสระ, (๒๕๔๘, หน้า ๓๒ – ๓๕)	“อธิธานิยธรรม” ๑. ใช้เป็น “ธรรมาภิบาล” ในการบริหารองค์กร ๒. เป็นข้อปฏิบัติซึ่งจะสร้างความสามัคคีอย่างมั่นคง
อภิชาติ ดำดี,ดร., (ออนไลน์, ๒๕๕๘)	อธิธานิยธรรม ๑.เป็นหลักธรรมสำหรับการมีส่วนร่วมในการปกครอง ๒.เหมาะสมอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบัน ๓.เน้นการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม ๔.เป็นคุณธรรมสำหรับสมาชิกของชุมชน ๕.ปฏิบัติตามหลักการร่วมรับผิดชอบที่ ๖.ช่วยป้องกันความเสื่อมนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง
พระครูปลัดไพฑูรย์ เมธิโก (มหา บุญ), (2014, p. 77)	๑,การประยุกต์อธิธานิยธรรมเพื่อสันติภาพ ๒. หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ เพื่อหาแนวทางแก้ไข ๓. สองฝ่ายพร้อมเพรียงกันประชุมเล็กประชุม ๔. ไม่ยกเลิกระบวรการ หรือกฎเกณฑ์เพื่อตนเอง ๕ เคารพนับถือนั้บถือใหญ่ คือ การเคารพในกติกาสังคม ๖. การให้ความเคารพและปกป้องรักษาปูชนียสถานที่ เพื่อจะเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของกลุ่มคน ๗ การอารักขาคุ่มครองบรรพชิต ซึ่งเป็นผู้สืบทอด พระพุทธศาสนาให้คงอยู่ตลอดไป

๒.๕ แนวคิดการบูรณาการการมีส่วนร่วมของประชาชนกับหลักอปริหานิยธรรม

หลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาเป็นหลักธรรมที่มีคุณค่าและประโยชน์มากมาย ซึ่งมีทั้งหลักธรรมที่ใช้สำหรับปัจเจกบุคคล และหลักธรรมที่ใช้สำหรับการอยู่ร่วมกันเป็นสังคม เป็นหมู่คณะให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข โดยเฉพาะหลักอปริหานิยธรรม ซึ่งเป็นธรรมสำหรับการปกครองที่จะช่วยป้องกันความเสื่อม นำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองของหมู่ คณะ องค์กร หน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงการปกครองระดับประเทศ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้บูรณาการแนวคิดการมีส่วนร่วมโดยจำแนกตามหลักอปริหานิยธรรม ๗ ประการเพื่อสร้างความเข้าใจให้ดียิ่งขึ้น ดังนี้

๒.๕.๑ การมีส่วนร่วมด้วยการหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์

การมีส่วนร่วมด้วยการหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ หมายถึง ธรรมข้อแรกในหลัก “อปริหานิยธรรม ๗” ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ให้ไว้หากนำมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ การประชุมของคนที่อยู่เป็นหมวดหมู่กัน จำเป็นจะต้องมีการประชุมปรึกษาในกิจการงานและกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามหน้าที่ การประชุมจึงต้องมีบ่อยๆ เพื่อให้สามารถติดตามศึกษา และแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันทั่วทั้ง^{๔๐} การทำงานในยุคปัจจุบันนิยมการประชุมกันเป็นนิตย์ เพราะจะได้มีการพูดคุยกันบ่อย ๆ งานก็น่าจะก้าวหน้าไปด้วยดี นอกจากนี้ การประชุมกันเนืองนิตย์ยังเป็นการสร้างบรรยากาศของการแลกเปลี่ยนความรู้ระดมสติปัญญาในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่หรือเพื่อหาทางแก้ไข ปัญหา^{๔๑} จะนำไปสู่ความเจริญ ดังเช่น ในหัวข้อเรื่องการประชุมในหนังสือการคณะสงฆ์และการพระศาสนาซึ่งได้ยกมาเป็นความรู้และเพื่อให้เป็นข้อสนับสนุนอปริหานิยธรรม ๗ ประการใน ข้อที่ ๑ ในเรื่องการประชุมกันเนืองนิตย์นั้นแม้จะมีมากก็ตามแต่พอสรุปโดยลักษณะเป็น ๖ ข้อ ดังนี้

- ๑) การประชุมปรึกษาหารือหรือพิจารณาหรือเพื่อรับทราบ
- ๒) ประชุมชี้แจงสั่งการมอบงานหรือนโยบาย หมายถึง การประชุมที่จัดขึ้นเพื่อนำชี้แจงเรื่องที่ควรแนะนำชี้แจง เพื่อสั่งการในเรื่องที่ควรสั่งการ เพื่อบริหารงานใดๆ ให้รับไปปฏิบัติเพื่อให้รับทราบนโยบาย
- ๓) ประชุมอบรมหรือประชุมเชิงวิชาการหรือเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การประชุมผู้ได้บังคับบัญชาหรือกลุ่มชนอื่น เพื่อให้ได้รับความรู้ในเชิงวิชาการเกิดทักษะในการปฏิบัติการ

^{๔๐} พระเทพดิลก (ระแบบ ฐิตญาโณ), **ธรรมปริทรรศน์**, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย, ๒๕๔๔), หน้า ๑๐๖.

^{๔๑} ชัยวัฒน์ ธีระพันธุ์ และปาริชาติ สถาปิตานนท์, ดร., **การประชุมอย่างสร้างสรรค์**, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันการเรียนรู้และพัฒนาประชาสังคม, ๒๕๔๗), หน้า ๔.

๔) ประชุมสัมมนา เป็นการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทั้งที่อยู่ในวงงานรับผิดชอบหรือเรื่องโดยทั่วไป เพื่อหาข้อสรุปแต่ผลของการประชุมเป็นเพียงข้อเสนอแนะผู้เกี่ยวข้องจะต้องปฏิบัติตามหรือไม่ก็ได้เพื่อให้รับทราบนโยบาย

๕) ประชุมปฏิบัติการ การประชุมที่ร่วมกันกระทำการณีกิจทั้งที่อยู่ในความรับผิดชอบและในกรณีกิจทั่วไป

๖) ประชุมสังสรรค์หรือสร้างสรรค์ความสัมพันธ์ หมายถึง การประชุมพบปะสังสรรค์ เพื่อให้เกิดความสนิทสนมกลมเกลียวกัน เกิดพลังแห่งความสมัครสมานสามัคคี โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ การยุติหรือชี้ขาดปัญหาต่างๆ การรับทราบนโยบายคำสั่งหรือแนวการปฏิบัติ ในการพัฒนาทางวิชาการและการปฏิบัติ ทราบถึงข้อมูลและหาข้อสรุป และเพื่อดำเนินภารกิจในความรับผิดชอบ และสร้างสรรค์ความสัมพันธ์^{๘๒}

อย่างไรก็ตาม การประชุมรวมหมู่คณะเป็นเงื่อนไขถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการดำรงรักษาองค์กรให้มีอุดมการณ์ร่วมกันในระยะยาว ทั้งนี้เพราะการรวมกันอย่างพร้อมหน้าพร้อมตาจะทำให้สมาชิกขององค์กรเกิดความรู้สึกที่ดีในการอยู่ร่วมกันอย่างน้อย ๓ ประการ คือ

๑. รู้สึกว่าตนเป็นเจ้าขององค์กร
๒. รู้สึกว่าตนมีโอกาสในการสร้างสรรค์องค์กร
๓. รู้สึกว่าตนเป็นผู้รับผิดชอบองค์กร

องค์กรใดที่สมาชิกมีความรู้สึกที่ดีทั้ง ๓ ประการนี้ย่อมจะนำไปสู่ความมีอุดมการณ์เป็นหนึ่งเดียวกันและพร้อมที่จะพิทักษ์ปกป้องรักษาองค์กรอย่างเต็มกำลังความรู้ความสามารถแม้แต่ชีวิตก็อุทิศให้กับองค์กรได้นี้คืออานุภาพของการประชุมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอของหมู่สงฆ์ ซึ่งทำให้พระพุทธศาสนามีความมั่นคงอยู่ในโลกนี้ยาวนานกว่าสองพันห้าร้อยปีแล้ว^{๘๓}

การหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ทำให้เกิดประโยชน์ในการได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา รวมถึงการพิจารณาในเรื่องต่างๆ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรและโดยเฉพาะการประชุมนั้นจะต้องเป็นไปในทางสร้างสรรค์ไม่นำมาซึ่งความเบื่อหน่ายหรือร้าย

^{๘๒} พระธรรมปริยัติโสภณ (วรวิทย์ คงคปญโญ), การคณะสงฆ์และการพระศาสนา, (กรุงเทพมหานคร: มหาเถรสมาคม, ๒๕๔๘), หน้า ๒๓.

^{๘๓} พระภิกษุญาณวชิโรดม (เผด็จ ทตตชีโว), ความรู้ประมาณฐานรากของพระพุทธศาสนา, (กรุงเทพมหานคร: พี พี พรินตติ้ง, ๒๕๔๘), หน้า ๑๙.

ฉ๔ การหมั่นประชุมกันเป็นประจำ เป็นการระดมสมอง รวมความสามารถที่ทุกคนมีมาแก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่อง ส่งเสริมพัฒนาหมู่คณะให้มีความเจริญในด้านต่างๆได้๔๕

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมด้วยการหมั่นประชุมกันเนื่องนิത്യ ในสังคมที่คนอยู่รวมกันเป็นหมู่คณะ และแนวทางในการแก้ไขปัญหา การร่วมกันปรึกษาหารือบ่อยๆจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เกิดความคิดสร้างสรรค์ส่งผลให้งานก้าวหน้าไปด้วยดี

ตารางที่ ๒.๑๑ แสดงการมีส่วนร่วมด้วยการหมั่นประชุมกันเนื่องนิത്യ

นักวิชาการ/นักวิจัย	แนวคิดหลัก
พระเทพดิลก (ระแบบ ฐิตญาโณ), , (๒๕๔๔, หน้า ๑๐๖)	๑.การอยู่กันเป็นหมู่ คณะต้องมีการประชุมปรึกษาในกิจกรรมตามหน้าที่ ๒.การร่วมกันติดตามศึกษา และแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วทั้งที่
ชัยวัฒน์ ธีระพันธุ์ และปาริชาติ สถาปิตานนท์, ดร., (๒๕๔๗, หน้า ๔)	การทำงานที่มีการประชุมกันเป็นนิത്യ ๑.มีการสนทนากันบ่อย ๆ ๒.งานจะก้าวหน้าไปด้วยดี ๓.เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ ๔ ระดมสติปัญญาในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ในการแก้ไขปัญหา
พระธรรมปริยัติโสภณ (วรวิทย์ คงคปญโญ), (๒๕๔๘, หน้า ๒๓)	๑) การประชุมปรึกษาหารือ ๒) ประชุมชี้แจงสั่งการมอบงานหรือนโยบาย ๓) ประชุมอบรม เพื่อให้ได้รับความรู้ในเชิงวิชาการเกิดทักษะในการปฏิบัติการ ๔) ประชุมสัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็น ๕) ประชุมปฏิบัติการกิจ เพื่อร่วมกันกระทำความกิจที่อยู่ในความรับผิดชอบและในกรณีกิจทั่วไป ๖) ประชุมสังสรรค์หรือสร้างสรรค์ความสามัคคี

๔๔ เสนอ อัครมณฑา, “รูปแบบการบริหารจัดการตามหลักอปริหานิยธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

๔๕ พระครูปลัดไพฑูรณ์ เมธิโก (มหาบุญ), อปริหานิยธรรม: สันติภาพสู่สังคมไทย, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://www.culturalapproach.siam.edu/images/magazine/w16ch29/73-82.pdf>, [๒๓ มกราคม ๒๕๕๙]. หน้า ๗๖.

ตารางที่ ๒.๑๑ (ต่อ)

นักวิชาการ/นักวิจัย	แนวคิดหลัก
พระภวนาวิริยคุณ (เผด็จ ทตฺตชีโว), (๒๕๔๘, หน้า ๑๙)	๑.การประชุมถือเป็นหัวใจสำคัญของการดำรงรักษา ๒.ทำให้องค์กรอุดมการณ์ร่วมกันในระยะยาว ๓.ทำให้สมาชิกขององค์กรเกิดความรู้สึกร่วมกัน ๓ ประการ คือ ๑) รู้สึกว่าตนเป็นเจ้าขององค์กร ๒) รู้สึกว่าตนมีโอกาสในการสร้างสรรค์องค์กร ๓) รู้สึกว่าตนเป็นผู้รับผิดชอบองค์กร
เสนอ อัครมณฑา, (๒๕๕๗, หน้า ๗๕)	๑.การได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ๒.เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา ๓.เกิดความคิดสร้างสรรค์ ๔.เกิดความรัก สามัคคี
พระครูปลัดไพฑูรณ์ เมธิโก (มหาบุญ), [ออนไลน์, ๒๕๕๙. หน้า ๗๖]	๑.เป็นการระดมสมอง ๒.รวมความสามารถของทุกคนมาแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่อง ๓.ส่งเสริมพัฒนาหมู่คณะให้มีความเจริญ

๒.๕.๒ การมีส่วนร่วมโดยการพร้อมเพียงกันประชุมและพร้อมเพียงกันเลิกประชุม

การมีส่วนร่วมโดยการพร้อมเพียงกันประชุมและพร้อมเพียงกันเลิกประชุม หมายถึง การประชุม และเลิกประชุม หรือกระทำการใดๆ ที่ควรทำโดยพร้อมเพียงกัน เพื่อให้เกิดความยุติธรรมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของหมู่คนที่อยู่รวมกัน ไม่กินแบ่งแคลงใจกัน จะทำงานอะไรก็สำเร็จได้ เช่นในครอบครัวมีอะไรปรึกษาหารือกันก็ต้องอยู่พร้อม ๆ กัน เพื่อทุกคนจะได้ยอมรับในสิ่งที่จะทำลงไปด้วยความเต็มใจ ซึ่งการพร้อมเพียงกันประชุม เลิกประชุมโดยพร้อมเพียงกันซึ่งเป็น ๑ ในหลักของการประชุมที่ดี^{๔๖} ในการเข้าร่วมประชุมนั้น ต้องพร้อมเพียงกันประชุม เพราะกรรมในพระพุทธศาสนาที่ถือว่าถูกต้อง จะต้องพร้อมเพียงกันกระทำ ไม่ใช่ต่างคนต่างทำหรือว่าคนหนึ่งทำ คนหนึ่งไม่เห็นด้วย และเมื่อประชุมไปแล้วก็ต้องอยู่ในระเบียบวินัย ต้องประชุมกันจนตลอดไป นอกจากเกิดเหตุสุดวิสัยขึ้นมาจริงๆ กิจกรรมอันใดที่เป็นภาระของหมู่คณะ ไม่ว่าภายในบ้านหรือว่าภายในวัด หรือว่าภายใน

^{๔๖} ปรมะ สตะเวทิน, **หลักและทฤษฎีการสื่อสาร**, (นนทบุรี: สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๖), หน้า ๑๐-๑๑.

สังคม ตลอดถึงประเทศชาติก็ตาม จะต้องพร้อมเพรียงกันปฏิบัติภารกิจเหล่านั้นให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีและพร้อมเพรียงกันทำงานอันเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหมู่ของคณะนั้นๆ ไม่ให้มีความบกพร่อง^{๘๗} นอกจากนี้การพร้อมกันประชุมและ พร้อมกันเลิกประชุมก็ควรร่วมกันประชุมพร้อมกันเลิกประชุมก็เลิกพร้อมกันไม่หนีประชุม รับเบี้ยประชุมก็อยู่จนเลิกไม่ใช่รับเบี้ยประชุมเสร็จก็หายไปจนได้ว่าเขาประชุมกันเรื่องอะไร มอบหมาย ภารกิจอะไรให้ใครบ้างจะได้ติดตามงานกันได้ถูกต้องข้อนี้ทำได้ (แต่ยาก) องค์กรไหนๆ ก็เข้มแข็ง อย่างไรก็ตามการประชุมพร้อมเพรียงกันประชุมพร้อมเพรียงกันเลิกประชุมและพร้อมเพรียงกันปฏิบัติ ของหมู่คณะมีความรับผิดชอบร่วมกันดำเนินไปอย่างพร้อมเพรียงและเมื่อถึงตอนทำงานก็ต้องทำงานของส่วนรวมให้ดี^{๘๘} เป็นการแสดงออกถึงเอกภาพของหมู่คณะหรือความพร้อมใจเป็นหนึ่งเดียวกันของสมาชิกทั้งหมู่คณะ ยินดีเต็มใจที่จะร่วมเป็นร่วมตายกันทั้งในยามทุกข์และในยามสุขเพื่อแบกรับภารกิจของหมู่คณะให้สำเร็จลุล่วงไปได้ตามเป้าหมายและกำหนดเวลา ขณะเดียวกันหากยามใดที่มีภัยอันตรายมากล้ากรายสมาชิกทั้งหมดต่างก็พร้อมใจกันพิทักษ์รักษาองค์กรให้ผ่านพ้นอุปสรรคและวิกฤติอันตรายไปได้อย่างปลอดภัยและสง่างามโดยไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยากลำบากใดๆ ทั้งสิ้นนี่คือ อานุภาพแห่งความเป็นเอกภาพของหมู่คณะซึ่งทำให้องค์กรมีความมั่นคงเป็นปึกแผ่นยืนยาวมาจนถึงปัจจุบัน^{๘๙}

สรุป การมีส่วนร่วมโดยการพร้อมเพรียงกันประชุมและพร้อมเพรียงกันเลิกประชุม เป็นหลักการของการประชุมที่ดี แสดงถึงการอยู่ในระเบียบวินัย เป็นความรับผิดชอบของหมู่ของคณะ ไม่ให้มีความบกพร่อง สามารถทำงานของส่วนรวมให้ดีและติดตามงานได้ถูกต้องแสดงถึงความพร้อมใจเป็นหนึ่งเดียวกันการร่วมทุกข์ สุขกันเพื่อปฏิบัติภารกิจของหมู่คณะให้ลุล่วงไปได้ตามเป้าหมายและกำหนดเวลา การพร้อมใจกันพิทักษ์รักษาองค์กรให้ผ่านพ้นอุปสรรคและวิกฤติอันตรายแสดงถึงความพร้อมใจเป็นหนึ่งเดียวกัน เป็นพลังในการแสดงออกถึงเอกภาพของหมู่คณะ

^{๘๗} พระเทพดิลก (ระแบบ ฐิตญาโณ), **ธรรมปริทัศน์**, หน้า ๑๐๖.

^{๘๘} พระเทพคุณาภรณ์ (โสภณ โสภณจิตโต), **อภิธานียธรรม**, (กรุงเทพมหานคร: หจก. ดวงมล ปรีณัติ , ๒๕๕๐), หน้า ๑๐.

^{๘๙} พระภาวนาวิริยคุณ (เผด็จ ทตตชีโว), **ความรู้ประมาณฐานรากของพระพุทธศาสนา**, หน้า ๒๐.

ตารางที่ ๒.๑๒ แสดงการมีส่วนร่วมโดยการพร้อมเพียงกันประชุมและพร้อมเพียงกันเล็กประชุม

นักวิชาการ/นักวิจัย	แนวคิดหลัก
ปรมะ สตะเวทิน, (๒๕๔๖, หน้า ๑๐-๑๑)	๑. เกิดความยุติธรรมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ๒. ไม่กินแบ่งแคลงใจกัน ๓. ร่วมกันทำงานได้สำเร็จ ๔. เป็นหลักของการประชุมที่ดี
พระเทพดิลก (ระแบบ ฐิตญาโณ), (๒๕๔๔, หน้า ๑๐๖)	๑. ในพระพุทธศาสนาถือว่าถูกต้อง ต้องพร้อมเพียงกันกระทำ ๒. ต้องอยู่ในระเบียบวินัย ๓. เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหมู่ของคณะไม่ให้เกิดความบกพร่อง
พระเทพคุณาภรณ์ (โสภณ โสภณ จิตโต), (๒๕๕๐, หน้า ๑๐)	๑. การพร้อมเพียงกันประชุมสามารถติดตามงานได้ถูกต้อง ๒. มีความรับผิดชอบร่วมกัน ๓. สามารถทำงานของส่วนรวมให้ดี
พระภวนาวิริยคุณ (เผด็จ ทตฺตชีโว), (๒๕๔๘, หน้า ๒๐)	๑. เป็นการแสดงออกถึงเอกภาพของหมู่คณะ ๒. แสดงถึงความพร้อมใจเป็นหนึ่งเดียวกัน ๓. การร่วมทุกข์ สุขกันเพื่อปฏิบัติภารกิจของหมู่คณะให้ลุล่วงไปได้ตามเป้าหมายและกำหนดเวลา ๔. การพร้อมใจกันพิทักษ์รักษาองค์กรให้ผ่านพ้นอุปสรรคและวิกฤติอันตราย

๒.๕.๓ การมีส่วนร่วมในการไม่บัญญัติ หรือไม่ล้มเลิกข้อบัญญัติตามอำเภอใจ

การไม่บัญญัติหรือไม่ล้มเลิก ระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ ขององค์กร หรือกฎระเบียบ ข้อบังคับอื่นๆ ตามความต้องการของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือตามความต้องการของกลุ่มคนใดกลุ่มคนหนึ่ง หรือตามอิทธิพลใดอิทธิพลหนึ่ง โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง และชอบธรรม

ในทางพระพุทธศาสนาสิกขาบททุกข้อที่พระพุทธองค์ทรงบัญญัติไว้แล้วใครๆ ไม่พึงถอน คือ ไม่ตัดออกไม่ยกเลิกแม้บางข้ออาจไม่เหมาะสมแก่กาลสถานที่ ก็มีพระพุทธานุญาตพิเศษไว้แล้วจึงไม่จำเป็นต้องถอนสิกขาบทใดๆ ทั้งสิ้นเหมือนกฎหมายทางพระราชอาณาจักร ใครๆ ไม่พึงถอนเพราะถ้าต่างคนต่างเลิกถอนสิกขาบทที่ทรงบัญญัติไว้ตามความต้องการของตน ผลสุดท้ายก็ไม่มีอะไรเหลือเป็นหลักไว้ควบคุมหมู่คณะ พระศาสนาย่อมตั้งอยู่ไม่ได้ เหมือนกฎหมายถ้าต่างคนต่างถอนที่ละมาตราไม่

ข้าก็หมด ประเทศชาติบ้านเมืองไม่มีกฎหมายก็เหมือนบ้านเรือนไม่มีชื่อไม่มีแปกมีแต่พินาศ^{๙๐} ในทางบ้านเมืองการไม่บัญญัติสิ่งที่ขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ และไม่เลิกล้มกฎหมายรัฐธรรมนูญหรือสิ่งที่บัญญัติไว้แล้ว เพราะกฎหมายรัฐธรรมนูญ นั้นเป็นกฎหมายแม่บทของการปกครองและบริหารประเทศ บ้านเมืองจะสงบสุขได้ ทุกคนจะต้องไม่บัญญัติและไม่ล้มเลิก ระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ขององค์กร หรือกฎระเบียบข้อบังคับอื่น ๆ ตามความพอใจของตนหรือของกลุ่มโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง การปฏิบัติตามกฎข้อบังคับทุกคนที่เป็นสมาชิกของสังคมจะต้องถือระเบียบข้อบังคับ เพื่อปฏิบัติอย่างเสมอภาคกัน และเป็นเหตุส่งเสริมให้การปกครอง การบริหารเกิดผลดี มีประสิทธิภาพ^{๙๑} บ้านเมืองจะสงบสุขได้ ทุกคนจะต้องบัญญัติและไม่ล้มเลิกระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ ของคณะและสังคม ตามความพอใจของตนหรือของกลุ่ม โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง^{๙๒}

สรุปได้ว่า บทบัญญัติที่พระพุทธรองค์ทรงบัญญัติไว้แล้วใครๆ ไม่พึงเปรียบเทียบในทางบ้านเมือง การไม่บัญญัติสิ่งที่ขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ และไม่เลิกล้มกฎหมายรัฐธรรมนูญเพราะเป็นกฎหมายแม่บทของการปกครองเพื่อให้บ้านเมืองสงบสุข อีกทั้งไม่บัญญัติและไม่ล้มเลิก ระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ ขององค์กรตามความพอใจของตนหรือของกลุ่มโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง การปฏิบัติอย่างเสมอภาคกันส่งผลให้การบริหารเกิดผลดี มีประสิทธิภาพ

ตารางที่ ๒.๑๓ แสดงการมีส่วนร่วมในการไม่บัญญัติ หรือไม่ล้มเลิกข้อบัญญัติตามอำเภอใจ

นักวิชาการ/นักวิจัย	แนวคิดหลัก
พระเทพวิสุทธิญาณ (อุบล นนทโก), (๒๕๕๒, หน้า ๑๘๔-๑๘๕)	๑.ศึกษาบททุกข้อที่พระพุทธรองค์ทรงบัญญัติไว้ไม่พึงถอน ๒.แม้บางข้ออาจไม่เหมาะสมแก่กาลสถานที่ที่มีพระพุทธานุญาตพิเศษไว้แล้ว ๓. ประเทศชาติบ้านเมืองไม่มีกฎหมายมีแต่พินาศ
พระครูปลัดไพฑูรณ์ เมธิโก (มหาบุญ), [ออนไลน์, ๒๕๕๙. หน้า ๗๖]	๑.การไม่บัญญัติสิ่งที่ขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ ๒.ไม่เลิกล้มกฎหมายรัฐธรรมนูญหรือสิ่งที่บัญญัติไว้แล้ว ๓.บ้านเมืองจะสงบสุขได้ ทุกคนจะต้องไม่บัญญัติและไม่ล้มเลิก ระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ขององค์กร

^{๙๐} พระเทพวิสุทธิญาณ (อุบล นนทโก), *อธิบายธรรมวิภาค*, พิมพ์ครั้งที่ ๘, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒), หน้า ๑๘๔-๑๘๕.

^{๙๑} พระครูปลัดไพฑูรณ์ เมธิโก (มหาบุญ), *อธิธานิยธรรม: สันติภาพสู่สังคมไทย*, หน้า ๗๖.

^{๙๒} ชญานิศ เขียวสด, *อธิธานิยธรรม: หลักธรรมกับความสำเร็จและความมั่นคงขององค์กร*, ออนไลน์.

ตารางที่ ๒.๑๓ (ต่อ)	
นักวิชาการ/นักวิจัย	แนวคิดหลัก
	๔. ไม่ยกเลิกกฎระเบียบข้อบังคับตามความพอใจของตนหรือของกลุ่มโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง ๕. การปฏิบัติตามกฎข้อบังคับอย่างเสมอภาคกัน ๖. ส่งเสริมให้การปกครอง การบริหารเกิดผลดี มีประสิทธิภาพ
ชญาณิศ เขียวสด, (ออนไลน์)	๑.กฎหมายรัฐธรรมนูญ นั้นเป็นกฎหมายแม่บทของการปกครองและบริหารประเทศ ๒. บ้านเมืองจะสงบสุขได้ ทุกคนจะต้องไม่บัญญัติตามกฎหมายและคำนึงถึงความถูกต้อง ๓. สมาชิกของสังคมจะต้องถือระเบียบข้อบังคับ เพื่อปฏิบัติอย่างเสมอภาคกัน และเป็นเหตุส่งเสริมให้การปกครอง การบริหารเกิดผลดี มีประสิทธิภาพ

๒.๕.๔ การมีส่วนร่วมโดยการเชื้อฟังผู้นำ นักปราชญ์ ผู้รู้ ผู้อาวุโส

การมีส่วนร่วมโดยการเชื้อฟังนักปราชญ์ ผู้รู้ ผู้อาวุโสหมายถึง การส่งเสริม สนับสนุนและปฏิบัติตามผู้นำ นักปราชญ์ ผู้รู้ ผู้อาวุโส ให้บรรลุไปตามวัตถุประสงค์และนโยบายขององค์กร ท่านใดเป็นผู้ใหญ่ในชุมชนนั้น เคารพนับถือท่านเหล่านั้น เห็นถ้อยคำของท่านว่าเป็นสิ่งอันควรรับฟัง เพราะการบริหารระบบราชการ หรือผู้นำชุมชนต่าง ๆ ฝ่ายผู้ปกครองจะต้องทำตนเองให้ฝ่ายผู้ถูกปกครองเกิดความเคารพศรัทธา เลื่อมใส และไว้วางใจในการใช้อำนาจอย่างเป็นรูปธรรม เพราะการเป็นผู้นำชุมชน การเป็นข้าราชการย่อมถูกคาดหวังจากประชาชนเป็นอย่างมากว่าจะสามารถช่วยเหลือให้ประชาชนเกิดความสุขใจ เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ก็เพราะข้าราชการได้ทำหน้าที่ของตนอย่างดี ซึ่งเมื่อมีกิจกรรมอะไรขึ้นมาสักอย่างฝ่ายประชาชนก็就会有ความเคารพยำเกรงเพราะข้าราชการได้ปฏิบัติตนเองเพื่อประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง^{๙๓}ปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจที่กำหนดร่วมกันมอบหมาย ด้วยความซื่อสัตย์และขยันหมั่นเพียร ให้ความเคารพ เชื้อฟัง ให้เกียรติ และปฏิบัติตามในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภารกิจหน้าที่ ฟังปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ รอบคอบรวดเร็ว ขยันหมั่นเพียร ถูกต้องสมเหตุสมผลตระหนักถึงหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน

^{๙๓} ฐาณูร จิตตานุรักษ์, การใช้ธรรมาภิบาลเพื่อการบริหารงานราชการเชิงพุทธ, รายงานการวิจัย, (พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙), หน้า ๑๐.

เพื่อประโยชน์สูงสุดของหน่วยงานการเคารพนับถือผู้ใหญ่ เชื่อฟังคำสอนของท่านความเป็นผู้ใหญ่ กับการเป็นผู้น้อยเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก เพราะการปกครอง การบริหารจำเป็นต้องมีผู้นำมีหน้าที่ปกครอง มีหน้าที่สั่งการ เป็นต้น เป็นเรื่องที่ยุใหญ่หรือผู้นำจำต้องปฏิบัติ^{๙๔} ในทางตรงกันข้าม การเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเจริญก้าวหน้าในอาชีพโดยอาจส่งไปอบรมสัมมนาค้นคว้าวิจัย สนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแต่ละคนได้ทำงานที่เหมาะสมแก่ตนทั้งด้านความสามารถและบุคลิกภาพเพื่อให้ทำงานได้ด้วยดีและมีความสุขในงาน สื่อสารกับผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างชัดเจนเมื่อต้องการให้ทำงานใดหรือปฏิบัติอย่างไรหลีกเลี่ยงการสื่อสารทางเดียวให้มากที่สุด รักษาผลประโยชน์ของผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อให้ทุกคนอยู่ได้อย่างไม่ลำบากและเป็นสุขซึ่งจะเป็นแรงจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเสียสละและทำประโยชน์ให้หน่วยงานเพิ่มขึ้น ยกย่องผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปรากฏแก่ผู้อื่นเมื่อเขาทำดีแต่เมื่อมีสิ่งผิดพลาดเกิดขึ้นควรเชิญเข้าพบพูดคุยเป็นการส่วนตัวในบรรยากาศของความจริงใจ^{๙๕} การมีผู้นำและผู้ตามนับเป็นปัจจัยพื้นฐานในการทำงานร่วมกัน ธรรมชาติของความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและผู้ตามคือ จะต้องพึ่งพาอาศัยกัน และแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน และความปรารถนาของผู้นำคือ ประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ตามที่สามารถสร้างผลงานที่นับเป็นสิ่งที่ผู้นำปรารถนาที่จะได้จากผู้ตาม^{๙๖}

สรุป การมีส่วนร่วมโดยการเชื่อฟังผู้นำ นักปราชญ์ ผู้รู้ ผู้อาวุโสเป็นการสร้างความร่วมมือกันในการทำงาน พึ่งพาอาศัยกัน และแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันบรรลุไปตามวัตถุประสงค์และนโยบายขององค์กรด้วยความซื่อสัตย์และขยันหมั่นเพียร โดยผู้นำ นักปราชญ์ ผู้รู้ ผู้อาวุโสต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมที่น่าเชื่อถือศรัทธา จะเป็นแรงจูงใจให้ผู้ตามเสียสละและทำประโยชน์ให้ชุมชนพื้นที่ เพิ่มขึ้น

ตารางที่ ๒.๑๔ แสดงการมีส่วนร่วมโดยการเชื่อฟังผู้นำ นักปราชญ์ ผู้รู้ ผู้อาวุโส

นักวิชาการ/นักวิจัย	แนวคิดหลัก
ฐาตุร จิตตานุรักษ์, (๒๕๕๙, หน้า ๑๐)	๑. การให้ความเคารพนับถือผู้ใหญ่ในชุมชน ๒. ผู้ปกครองจะต้องทำตนเองให้เกิดความเคารพศรัทธา เลื่อมใส และไว้วางใจในการใช้อำนาจอย่างเป็นรูปธรรม

^{๙๔} พระครูปลัดไพฑูรณ์ เมธิโก (มหาบุญ), **อภิธานียธรรม: สันติภาพสู่สังคมไทย**, หน้า ๗๖.

^{๙๕} นันทรัตน์ จำปาแดง, **การเป็นลูกน้องที่ดี**, (กรุงเทพมหานคร: วังอักษร, ๒๕๔๘), หน้า ๒๗.

^{๙๖} เนตรพัฒนา ยาวีราข, **ภาวะผู้นำและผู้ตามเชิงกลยุทธ์**, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท ทริบเบิลกรุ๊ป จำกัด, ๒๕๕๒), หน้า ๔๙

ตารางที่ ๒.๑๔ (ต่อ)

นักวิชาการ/นักวิจัย	แนวคิดหลัก
พระครูปลัดไพฑูรณ์ เมธิโก (มหา บุญ), (๒๕๔๙, หน้า ๗๖)	๑.การปกครอง การบริหารจำเป็นต้องมีผู้นำ ๒.มีหน้าที่ปกครอง มีหน้าที่สั่งการ
นันทรัตน์ จำปาแดง, (๒๕๔๘, หน้า ๒๗)	ความต้องการให้ผู้ร่วมงานเคารพ เชื่อฟัง โดย ๑. การเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาเจริญก้าวหน้าในอาชีพ ๒. สนับสนุนให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้ทำงานที่เหมาะสมแก่ตน ๓ ผู้ได้บังคับบัญชาทำงานได้ด้วยดีและมีความสุขในงาน ๔.สื่อสารกับผู้ได้บังคับบัญชาอย่างชัดเจน

๒.๕.๕ การมีส่วนร่วมโดยให้เกียรติและเคารพสิทธิสตรี

การมีส่วนร่วมโดยเคารพสิทธิสตรี หมายถึง การเปิดโอกาสให้สตรีมีส่วนร่วมทางการเมืองหรือการเข้าไปมีบทบาทในตำแหน่งสำคัญของภาคราชการและเอกชน ผู้หญิงควรได้ตำแหน่งโดยมีสัดส่วนที่เทียบกับผู้ชาย ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๔๐ มาตรา ๓ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกันชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน ตามหลักปรัชญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ^{๙๗} สิทธิสตรี ในระดับสากลมีการออกอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ค.ศ. ๑๙๗๙ (พ.ศ.๒๕๒๒) ซึ่งประเทศไทยได้รับรองอนุสัญญาฯ ดังกล่าวไว้ สิทธิสตรีได้รับการคุ้มครองอย่างน้อยก็ไม่ให้ถูกเลือกปฏิบัติ และเสมอภาคเท่าเทียมกันในด้านการทำงาน ค่าจ้าง การประกันสังคม การตัดสินใจมีบุตร สิทธิในการพัฒนา ทั้งการศึกษาและสันติภาพ การมีส่วนร่วมทั้งการเลือกตั้ง การรับตำแหน่ง การปฏิบัติหน้าที่ราชการในทุกๆ ระดับ ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีมาตรการพิเศษที่เอื้อให้คุ้มครองสิทธิสตรี เช่น การให้บริการสำหรับสตรีที่มีครรภ์^{๙๘} การไม่ข่มเหงล่วงเกินสตรีซึ่งถือว่าเป็นเพศแม่ เป็นเพศที่อ่อนแอ บุรุษควรให้เกียรติให้การยกย่อง ปกป้องไม่ให้ใครละเมิดสิทธิหรือข่มเหงรังแก ถ้าสังคมใดๆผู้หญิงถูกกดขี่ข่มขืนมากขึ้นเรื่อยๆ ความเสื่อมจะเกิดกับสังคมนั้น อีกทั้งยังหมายถึงการไม่ดูแลอำนาจความอยุ่ความเห็นแก่ตัว ถ้าใครปฏิบัติได้ดั่งนี้ย่อมทำให้สังคมมีระเบียบวินัยดีขึ้น สามารถดำรงรักษาสิ่งที่มี

^{๙๗} สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน, ปณิญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: www.pda.or.th, [๒๘ มีนาคม ๒๕๕๘].

^{๙๘} จรัส ดิษฐาภิรักษ์, ผศ., เรื่องสิทธิมนุษยชน: การละเมิดสิทธิสตรี, สถาบันนโยบายศึกษา, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.fpps.or.th/news.php?detail=n1137953826.news>, [๒๓, มกราคม ๒๕๕๙].

คุณค่าของสังคมไว้ได้อย่างยั่งยืนไม่ก่อให้เกิดความสูญเสียด้านเศรษฐกิจและการปกครอง^{๙๙} การให้ความเคารพต่อเพศสตรีข้อนี้สำคัญมีใช้น้อยเพราะเตือนเพราะห้ามมิให้ล่วงเกินบุตริยาของใครเรื่องบุตริยาของผู้ร่วมงานของคนอื่น ควรให้เกียรติกันไม่นินทาว่าร้ายหรือพูดถึงกันในทางไม่ดีเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญในองค์กรใดๆ ก็ตามหากวันหากละไม่ปฏิบัติเช่นนี้เสียได้ย่อมมีแต่ความสงบย่อมมีแต่ความสามัคคี อย่าลืมนึกว่าลูกเมียมีอิทธิพลต่อจิตใจของทุกคน การให้ร้ายการนินทาว่กล่าวมีผลกระทบต่อนำและบุคลากรในองค์กร องค์กรใดมีเรื่องเช่นนี้มากๆ ย่อมขาดความมั่นคงอย่างไรก็ตามการให้ความเคารพต่อเพศสตรีไม่ทำไม่พูดไม่คิดอะไรตามอำนาจของความอยากอันธรรมดาปุณทุกคณยังมีตัณหาคือความอยากจึงจำเป็นต้องระวังตนคอยข่มจิตตนอดทนต่อความอยากไม่ปล่อยให้จิตตกอยู่ภายใต้อำนาจความอยากนั้นเมื่อควบคุมจิตได้ก็ไม่ทำไม่พูดไม่คิดด้วยอำนาจความอยากก็ชื่อว่าไม่ลุอำนาจแก่ความอยากก็มีแต่ความเจริญ^{๑๐๐}

มาตรฐานความเสมอภาคระหว่างหญิงและชายมีการกำหนดไว้ ๔ มาตรฐาน อันได้แก่

๑. ความเสมอภาคในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งได้แก่ การสามารถมีชีวิตอยู่โดยปราศจากความกลัวในความรุนแรงทางเพศ การปรับเปลี่ยนเจตคติดั้งเดิมของคนในสังคมต่อเรื่องความเสมอภาคทางเพศ การได้รับความคุ้มครองจากกฎหมาย

๒. ความเสมอภาคทางสังคม อันได้แก่ ความสามารถในการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหารการปกครอง ตลอดจนการได้รับแต่งตั้งในคณะกรรมการระดับชาติและท้องถิ่น

๓. ความเสมอภาคในครอบครัว ซึ่งได้แก่ ความเสมอภาคต่อความรับผิดชอบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนในครอบครัว ความเสมอภาคในการปรับเปลี่ยนบทบาทระหว่างหญิงชายต่อหน้าที่ความรับผิดชอบในครอบครัว ความเสมอภาคต่อการตัดสินใจในครอบครัว

๔. ความเสมอภาคในการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ ซึ่งได้แก่ ความเสมอภาคในค่าตอบแทนและความเสมอภาคในอายุการทำงาน^{๑๐๑}

ถ้าต้องการให้สังคมไทยในอนาคตเป็นสังคมที่ปราศจากการเลือกปฏิบัติ ไม่เอาเปรียบ มีเสรีภาพ และเสมอภาคในสิทธิและศักดิ์ศรี ไม่ละเมิดสิทธิกันและกันควรต้องมีการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนให้แพร่หลายอย่างกว้างขวางในสังคมไทย โดยการหล่อหลอมทัศนคติ ก่อให้เกิดจิตสำนึกต่อศักดิ์ศรีและสิทธิมนุษยชนกระทั่งเกิดเป็นวิถีชีวิต อันจะนำไปสู่วัฒนธรรมแห่งสิทธิมนุษยชนในประเทศ

^{๙๙} พระครูปลัดไพฑูรณ์ เมธิโก (มหาบุญ), **อภิธานียธรรม: สันติภาพสู่สังคมไทย**, หน้า ๗๘.

^{๑๐๐} พระเทพวิสุทธิญาณ (อุบล นนทโก), **อธิบายธรรมวิภาค**, หน้า ๑๘๖.

^{๑๐๑} โครงการสตรีและเยาวชนศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, **มาตรฐานและตัวชี้วัดความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย**, (กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, ๒๕๕๒), หน้า ๔๖.

ไทย ปลุกฝังค่านิยมที่ส่งเสริมสิทธิมนุษยชนอาจจะเป็นค่านิยมดั้งเดิมที่สั่งสมกันมาในสังคมไทยที่มีพื้นฐานมาจากพระพุทธศาสนา เช่น ความเมตตากรุณา ความเอื้ออาทร การแบ่งปัน การเคารพในชีวิต ความมีน้ำใจ เป็นต้น ปลุกฝังให้เกิดขึ้นในจิตใจของคนในสังคมไทยโดยเริ่มจากครอบครัวไทย โรงเรียนสถาบันการศึกษาทุกระดับ และสถาบันอื่นๆ ในสังคม^{๑๐๒}

สรุป การมีส่วนร่วมโดยให้เกียรติและเคารพสิทธิสตรี เป็นการเปิดโอกาสให้สตรี มีสิทธิ มีบทบาทในสังคมเท่าเทียมผู้ชาย โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติ และมีความเสมอภาคเท่าเทียมกันในด้านการทำงาน ค่าจ้าง การประกันสังคม การตัดสินใจ และสตรีมีสิทธิในการพัฒนา ทั้งการศึกษา สันทนาการ การมีส่วนร่วมทั้งการเลือกตั้ง การรับตำแหน่ง การปฏิบัติหน้าที่ราชการในทุกๆระดับ มีการคุ้มครองสิทธิสตรี ไม่ข่มเหงล่วงเกินสตรี ควรให้เกียรติ และยกย่อง โดยมีมาตรฐานความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย คือ ความเสมอภาคในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาคทางสังคม ความเสมอภาคในครอบครัว ความเสมอภาคในการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ โดยการสร้างค่านิยมที่ส่งเสริมสิทธิมนุษยชนอาจจะเป็นค่านิยมดั้งเดิมที่สั่งสมกันมาในสังคมไทยที่มีพื้นฐานมาจากพระพุทธศาสนา คือ ความเมตตาต่อกัน การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน การแบ่งปันกัน จะนำไปสู่สังคมที่สงบสุขในที่สุด

ตารางที่ ๒.๑๕ แสดงการมีส่วนร่วมโดยให้เกียรติและเคารพสิทธิสตรี

นักวิชาการ/นักวิจัย	แนวคิดหลัก
สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน, (ออนไลน์, ๒๕๕๘).	๑.การเปิดโอกาสให้สตรีมีบทบาทสำคัญทางสังคม ๒.ผู้หญิงมีโอกาสได้รับตำแหน่งโดยมีสัดส่วนที่เทียบเท่าผู้ชาย ๓.การได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกับชาย
จรัล ดิษฐาอภิชัย, ผศ.,(ออนไลน์, ๒๕๕๙)	๑.สิทธิสตรีได้รับการคุ้มครองอย่างน้อยก็ไม่ให้ถูกเลือกปฏิบัติ ๒.เสมอภาคเท่าเทียมกันในด้านการทำงาน ค่าจ้าง การประกันสังคม ๓.สิทธิในการพัฒนา ด้านการศึกษา สันทนาการ ๔.การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง การรับตำแหน่ง การปฏิบัติหน้าที่ราชการในทุกๆ ระดับ
พระครูปลัดไพฑูรณ์ เมธิโก (มหาบุญ), (๒๕๕๒, หน้า ๗๙)	๑.การไม่ข่มเหงล่วงเกินสตรีเนื่องจากเป็นเพศที่อ่อนแอ ๒.บุรุษควรให้เกียรติให้การยกย่อง ปกป้องไม่ให้ใครละเมิดสิทธิหรือข่มเหงรังแก

^{๑๐๒} คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, **เส้นทางสู่สิทธิมนุษยชนศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, ๒๕๕๖), หน้า ๗-๘.

ตารางที่ ๒.๑๕ (ต่อ)

นักวิชาการ/นักวิจัย	แนวคิดหลัก
	๓. การคุ้มครองสตรีทำให้สังคมมีระเบียบวินัยดี ดำรง รักษาคุณค่าของสังคมได้อย่างยั่งยืน
พระเทพวิสุทธิญาณ (อุบล นนทโก), (๒๕๕๕, หน้า ๑๘๖)	๑.การให้ความเคารพต่อเพศสตรีเป็นข้อเตือนมิให้ล่วงเกินบุตรภริยาผู้อื่น ๒.การให้ความเคารพต่อเพศสตรี ไม่ทำไม่พูดไม่คิดอะไรตามอำนาจของตณหา ๓. เป็นการควบคุมจิตได้ส่งผลให้มีแต่ความเจริญ
โครงการสตรีและเยาวชนศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (๒๕๕๒, หน้า ๔๖)	มาตรฐานความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย ได้แก่ ๑. ความเสมอภาคในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ๒. ความเสมอภาคทางสังคม ๓. ความเสมอภาคในครอบครัว ๔. ความเสมอภาคในการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, (๒๕๔๖, หน้า ๗-๘)	๑.การส่งเสริมสิทธิมนุษยชนทำให้สังคมไทยในอนาคตเป็นสังคมที่ปราศจากการเลือกปฏิบัติ ๒.วัฒนธรรมแห่งสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยด้วยการปลูกฝังค่านิยม ๓.วัฒนธรรมของสังคมไทยที่มีพื้นฐานมาจากพระพุทธศาสนา

๒.๕.๖ การมีส่วนร่วมโดยการส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม

การมีส่วนร่วมโดยการส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม หมายถึง วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นนั้นมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต มาช่วยปลูกฝังจิตสำนึกให้คนรักท้องถิ่นรักแผ่นดินของตนเองการคุ้มครอง การปกป้อง และการดำรงรักษาพระพุทธศาสนาให้คงอยู่ตลอดไป การเคารพสักการบูชาเจดีย์ ปูชนียสถานและปูชนียวัตถุ ตลอดถึงอนุสาวรีย์ต่าง ๆ ไม่ปล่อยให้ธรรมชาติที่เคยให้เคยทำแก่เจดีย์เหล่านั้นเสื่อมทรามไป จะเห็นได้ว่า การสืบทอดเจตนารมณ์ที่เกี่ยวข้องด้วยวัฒนธรรม ประเพณี ขนบธรรมเนียม จารีตของหน่วยงานราชการ จะช่วยในการส่งเสริมความรัก ความสามัคคีในชุมชนได้เป็นอย่างดี รวมทั้งการสามารถจะส่งเสริมธุรกิจของชุมชนให้สามารถมีรายได้เชิงการท่องเที่ยว อีกทั้งการส่งเสริมกิจกรรมดังกล่าวจะต้องดึงเครือข่ายต่าง ๆ ทั้งที่เป็นเยาวชน เป็นผู้นำชุมชน เป็นสตรี เป็นบรรพชิต เป็นต้น ให้เข้ามามีส่วนร่วม

ในการสืบทอดกิจกรรมประเพณีที่คนรุ่นก่อนได้พยายามรักษา และปฏิบัติสืบกันมาอย่างยาวนานให้คง สืบต่อไป^{๑๐๓} อีกทั้งวัฒนธรรมของคนไทยที่รักสันติภาพ ช่วยขัดเกลาจิตใจอยู่เสมอ แสดงถึงความเป็น ผู้มีนิสัยดี พร้อมทั้งจะปฏิบัติโดยไม่ประมาท การที่สมาชิกของสังคมเป็นคนดีย่อมเป็นเกียรติเป็น ศักดิ์ศรีเป็นเครื่องยืนยันความบริสุทธิ์ใจในการปฏิบัติภารกิจได้ดี^{๑๐๔} การแสดงถึงการให้ความเคารพ ต่อสถานที่สำคัญของหน่วยงาน คนไทยส่วนใหญ่นับถือถึงความสำคัญของสถานที่ที่อยู่ไม่ว่าจะเป็น บ้านหรือที่ทำงานหากใครไม่เชื่อถือ ใครดูถูกของที่คนอื่นในองค์กรเขาเชื่อถือหรือเช่นไหว้บูชา กราบ ไหว้อยู่ก็ต้องเกิดอาการขัดใจกันองค์กรก็อยู่ไม่ได้ข้อนี้หมายรวมไปถึงขนบธรรมเนียมประเพณีและ ศาสนาซึ่งคนในองค์กรก็ต้องให้เกียรติกันไม่ลบหลู่ของของใครถือเป็นธรรมาภิบาลที่ต้องใช้จิตวิทยา เข้ามาช่วยเป็นอย่างยิ่ง^{๑๐๕} มนุษย์สร้างวัฒนธรรมขึ้นมาเพื่อประโยชน์แห่งการดำรงชีวิตและการ สืบทอดเผ่าพันธุ์ ในการดำรงชีวิตของมนุษย์เป็นเรื่องที่กว้างใหญ่และมีแง่มุมต่างๆ ให้พิจารณาอย่าง ชับซ้อน เรื่องของวัฒนธรรมจึงมองได้หลายแง่มุมไปด้วย วัฒนธรรมเป็นผลรวมของทุกสิ่งซึ่งเป็นความ เจริญงอกงามที่สังคมนั้น ๆ ได้ทำไว้หรือได้สั่งสมมาจนถึงบัดนี้ เป็นผลงานสร้างสรรค์ทางศิลปะและ พุทธิปัญญาทุกแขนง สิ่งที่เป็นขนบธรรมเนียมประเพณีตกทอดมาจากบรรพบุรุษวัฒนธรรมเป็น สิ่งที่ดี มีค่าแสดงรสนิยมของผู้ดีหรือชนชั้นสูงที่มีการศึกษาและฐานะดี^{๑๐๖} วัฒนธรรมสิ่งที่ทำให้เจริญงอกงาม แก่หมู่คณะ เป็นวิถีชีวิตของหมู่คณะลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบ เรียบร้อยความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติ และศีลธรรมอันดีของประชาชนพฤติกรรมและสิ่งที่คนใน หมู่ผลิตสร้างขึ้นด้วยการเรียนรู้จากกันและกันและร่วมใจอยู่ในหมู่พวกของตน^{๑๐๗} วัฒนธรรมเป็น ผลรวมของการสั่งสมสิ่งสร้างสรรค์และภูมิธรรม ภูมิปัญญาที่ถ่ายทอดสืบทอดกันมาของสังคมนั้นๆเป็น การสั่งสมประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถภูมิธรรมภูมิปัญญาทั้งหมดที่ได้ช่วยให้มนุษย์ในสังคม นั้นๆ อยู่รอดและเจริญสืบต่อมาได้ และเป็นอยู่อย่างที่เป็นในบัดนี้ วัฒนธรรมเป็นผลรวมของทุกสิ่งซึ่ง

^{๑๐๓} ฐาตุร จิตตานุกรักษ์, การใช้ธรรมาภิบาลเพื่อการบริหารงานราชการเชิงพุทธ, รายงานการวิจัย, หน้า ๑๐.

^{๑๐๔} พระครูปลัดไพฑูรณ์ เมธิโก (มหาบุญ), อปทานิยธรรม: สันติภาพสู่สังคมไทย, หน้า ๗๖.

^{๑๐๕} เสนอ อัครมนต์ดา, “รูปแบบการบริหารจัดการตามหลักอปทานิยธรรมขององค์การบริหาร ส่วน จังหวัดนนทบุรี”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต.

^{๑๐๖} ฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร, คู่มือศูนย์วัฒนธรรมในสถานศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: โรง พิมพ์องค์การส่งเสริมการค้าผ่านศึก, ๒๕๕๒), หน้า๑๑.

^{๑๐๗} สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, วัฒนธรรม, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : <http://www.royin.go.th/?knowledges>, [๒๓, มกราคม ๒๕๕๙].

ความเจริญงอกงามที่สังคมนั้นๆ ได้ทำไว้หรือได้สั่งสมมาจนถึงบัดนี้ วัฒนธรรม เป็นทั้งสิ่งที่ทำให้เจริญงอกงามสืบมา และเป็นเนื้อตัวของความเจริญงอกงามที่มีอยู่ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานของความเจริญงอกงามต่อไป ตลอดจนเป็นเครื่องวัดระดับความเจริญงอกงามของสังคมนั้นๆ^{๑๐๘}

สรุปว่า การมีส่วนร่วมโดยการส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามวัฒนธรรมของคนไทยที่แสดงถึงความเป็นผู้มีนัยดี รักสันติภาพ ช่วยขัดเกลาจิตใจอยู่เสมอ เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต มาช่วยปลูกฝังจิตสำนึกให้คนรักท้องถิ่นรักแผ่นดินของตนเองการคุ้มครอง การปกป้อง และการดำรงรักษา พระพุทธศาสนาให้คงอยู่ตลอดไป โดยสั่งสมสิ่งสร้างสรรค์และภูมิธรรม ภูมิปัญญาที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมาของสังคมนั้นๆเป็นการสั่งสมประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถภูมิธรรมภูมิปัญญาทั้งหมดที่ได้ช่วยให้มนุษย์ในสังคมนั้นๆ อยู่รอดและเจริญสืบต่อมา เป็นผลรวมของทุกสิ่งซึ่งความเจริญงอกงามที่สังคมนั้นๆ ได้ทำไว้หรือได้สั่งสมมาจนถึงบัดนี้ และเป็นพื้นฐานของความเจริญงอกงามต่อไป

ตารางที่ ๒.๑๖ แสดงการมีส่วนร่วมโดยการส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม

นักวิชาการ/นักวิจัย	แนวคิดหลัก
ฐาณู จิตตานุรักษ์, (๒๕๕๙, หน้า ๑๐)	๑. การสืบทอดเจตนารมณ์ที่เกี่ยวข้องด้วยวัฒนธรรม ประเพณี ขนบธรรมเนียม จารีตของหน่วยงานราชการจะช่วยในการส่งเสริมความรัก ความสามัคคีในชุมชนได้เป็นอย่างดี ๒.การส่งเสริมการท่องเที่ยว ๓.การปลูกฝังจิตสำนึกการมีส่วนร่วมกิจกรรมในทางพระพุทธศาสนา ๔.การนำหลักธรรมของศาสนามาใช้พัฒนาคุณภาพชีวิต
พระครูปลัดไพฑูรณ์ เมธิโก (มหาบุญ), (๒๕๕๙, หน้า ๗๖)	๑.วัฒนธรรมของคนไทยคือรักสันติภาพ ๒.ขัดเกลาจิตใจอยู่เสมอ แสดงถึงความเป็นผู้มีนัยดี ๓.การที่สมาชิกเป็นคนดีเป็นเครื่องยืนยันการปฏิบัติภารกิจได้ดี
เสนอ อัสวมันตา, (๒๕๕๗, หน้า ๗๙)	๑.การแสดงถึงการให้ความเคารพต่อสถานที่สำคัญของหน่วยงานคนเป็นการให้เกียรติกัน ๒.เป็นการใช้จิตวิทยาในการปกครองที่ดี

^{๑๐๘} พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต), “วัฒนธรรมกับการพัฒนา”, ปาฐกถาพิเศษ ๑๐๐ ปี พระยาอนุমানราชชน, เอกสารอัดสำเนา.

ตารางที่ ๒.๑๖ (ต่อ)

นักวิชาการ/นักวิจัย	แนวคิดหลัก
ฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร, (๒๕๕๒, หน้า๑๑)	๑.มนุษย์สร้างวัฒนธรรมมาเพื่อประโยชน์แห่งการดำรงชีวิตและการสืบทอดเผ่าพันธุ์ ๒.วัฒนธรรมเป็นผลรวมของทุกสิ่งซึ่งเป็นความเจริญงอกงาม ๓. การสั่งสมของสังคมในอดีตมาจนถึงปัจจุบัน ๔.เป็นผลงานสร้างสรรค์ทางศิลปะและพุทธิปัญญาทุกแขนง ๕.เป็นขนบธรรมเนียมประเพณีตกทอดมาจากบรรพบุรุษ ๖.เป็นสิ่งที่ดีแสดงรสนิยมของผู้ดีหรือผู้ที่มีการศึกษาและฐานะดี
พระเทพเวที (ประยุทธิ์ ปยุตโต), (เอกสารอัดสำเนา)	๑.วัฒนธรรมเป็นผลรวมของการสั่งสมสิ่งสร้างสรรค์และภูมิธรรม ๒.เป็นภูมิปัญญาที่ถ่ายทอดสืบทอดกันมาของสังคมนั้นๆ ๓.เป็นการสั่งสมประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ ๔.ภูมิธรรมภูมิปัญญาทั้งหมดที่ได้ช่วยให้มนุษย์ในสังคมนั้นๆ อยู่รอดและเจริญ ๕.เป็นเครื่องวัดระดับความเจริญงอกงามของสังคมนั้นๆ

๒.๕.๗ การมีส่วนร่วมในการอารักขา บำรุง คຸ້ມครอง อันชอบธรรมแก่ ผู้ทรงศีล ผู้ทรงธรรมบริสุทธิ์

การมีส่วนร่วมในการอารักขา บำรุง คຸ້ມครอง อันชอบธรรมแก่ ผู้ทรงศีล ผู้ทรงธรรมบริสุทธิ์ เป็นการคຸ້ມครอง การปกป้อง และการดำรงรักษา พระพุทธศาสนาให้คงอยู่ตลอดไปโดยการสร้างแรงจูงใจให้คนดีเข้ามาอยู่ในชุมชนที่เป็นการดึงดูดคนดี ดึงดูดความดีเข้ามาสู่ชุมชนให้มากที่สุดที่จะกระทำได้เพราะคนดีอยู่ที่ไหนย่อมสร้างความเจริญให้กับสังคมนั้นๆ ตลอดไป^{๑๐๙} สำหรับพระภิกษุสามเณรทุกรูปที่บวชมาถูกต้องตามพระธรรมวินัย มีศีล มีความคิดเห็นตรงต่อหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา จึงมีสิทธิที่จะเข้าอยู่ในอารามนั้นในวัดนั้น ดังนั้น ใครจะอยู่ในวัดใดก็ตามก็ต้องสร้างความรู้สึกร่วมที่จะพบเห็นเพื่อนภิกษุสามเณร ที่ยังไม่ได้อยู่ในวัดของเรา ก็ขอให้มา ที่มาแล้ว ก็ขอให้อยู่เป็นสุขซึ่งทั้งหมดนี้เป็นเรื่องของการสร้างความรู้สึกร่วมทั้งนั้น แม้จะไม่ลงมือประพฤติดิปฏิบัติ คือ ไม่ลงมือช่วยเหลือเกื้อกูลอะไรก็ตาม แต่เป็นการแสดงออกถึงความไม่เห็นแก่ตัว ความไม่หวังที่อยู่ ความไม่อิจฉาริษยา

^{๑๐๙} ฐาปุร จิตตานุรักษ์, การใช้ธรรมาภิบาลเพื่อการบริหารงานราชการเชิงพุทธ, รายงานการวิจัย, หน้า

คนอื่น ซึ่งแต่ละอย่างนั้นไม่ใช่เป็นสิ่งที่ทำได้ง่ายนัก^{๑๑๐} สำหรับสังคมทั่วไปในการตั้งใจสนับสนุนคนดี ปกป้องคนดี ส่งเสริมคนดี เลือกคนดีมีความสามารถเข้ามา เป็นกำลังพัฒนาหมู่คณะของตน อีกทั้ง การการอารักขาคຸ່ມครองอันชอบธรรมแก่พระอรหันต์ คือการคຸ່ມครองบรรพชิตผู้สืบทอด พระพุทธศาสนาให้คงอยู่ตลอดไป คือ การเสียสละ รู้จักการให้ หากผู้ปกครอง ผู้บริหาร หรือผู้นำองค์กร นำหลักธรรมนี้มาประยุกต์ใช้บูรณาการเข้ากับการบริหารบ้านเมืองย่อมเป็นการนำมาซึ่ง สันติภาพในสังคมโดยแท้^{๑๑๑} การบำรุงรักษาผู้มีธรรมทั้งหลายที่เป็นที่พึ่งของประชาชน นักปกครอง ควรให้การสนับสนุนผู้ที่มีคุณธรรมทั้งหลาย ให้ได้รับโอกาสที่จะใช้ความสามารถในการได้รับการศึกษา โอกาสที่จะแสวงหาเพื่อความเจริญก้าวหน้าในการดำรงชีพหรือการเลื่อนฐานะทางเศรษฐกิจและ สังคม กล่าวคือ รัฐจะต้องให้ความอุปถัมภ์และคຸ່ມครองพระพุทธศาสนา ส่งเสริมความเข้าใจ อันดีและความสมานฉันท์ระหว่างพุทธศาสนิกชน รวมทั้งสนับสนุนการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้ เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต^{๑๑๒}

สรุป การมีส่วนร่วมในการอารักขา บำรุง คຸ່ມครอง อันชอบธรรมแก่ ผู้ทรงศีล ผู้ทรงธรรม บริสุทธิ เป็นการคຸ່ມครอง การปกป้อง และการดำรงรักษา พระพุทธศาสนาให้คงอยู่ตลอดไป ด้วยการ ถวายปัจจัยสี่ การปลูกฝังจิตสำนึกการมีส่วนร่วมกิจกรรมในทางพระพุทธศาสนา การสนับสนุนการนำ หลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และพัฒนาคุณภาพชีวิต สำหรับวัดเป็น การสร้างความรู้สึกร่วมที่จะพบเห็นเพื่อนภิกษุสามเณร ที่แสดงออกถึงความไม่เห็นแก่ตัว ความไม่ หวงที่อยู่ ความไม่โอ้อวดริษยาคนอื่น สำหรับสังคมทั่วไปในการตั้งใจสนับสนุนคนดี ปกป้องคนดี ส่งเสริมคนดี เลือกคนดีมีความสามารถเข้ามา เป็นกำลังพัฒนาหมู่คณะของตน มีความเสียสละ รู้จัก การให้ เป็นการนำมาซึ่งสันติภาพในสังคม และรัฐจะต้องให้ความอุปถัมภ์และคຸ່ມครอง พระพุทธศาสนา ส่งเสริมความเข้าใจ อันดีและความสมานฉันท์ระหว่างพุทธศาสนิกชน รวมทั้ง สนับสนุนการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต

^{๑๑๐} พระเทพดิลก (ระแบบ ฐิตาโณ), **ธรรมปริทรรศน์**, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหา มกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๔), หน้า ๑๐ - ๑๑.

^{๑๑๑} พระครูปลัดไพฑูรย์ เมธิโก (มหาบุญ), **อภิธานียธรรม: สันติภาพสู่สังคมไทย**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา, <http://www.culturalapproach.siam.edu/images/magazine/w16ch29/73-82.pdf>, [๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘].

^{๑๑๒} กันต์ สาระทิศ, **พุทธสันติวิธีเพื่อสร้างความปรองดอง**, บทความวิชาการ, [ออนไลน์], แหล่งที่มา, <http://kantacandidate.blogspot.com/2012/04/blog-post.html>, [๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๘].

ตารางที่ ๒.๑๗ แสดงการมีส่วนร่วมในการอารักขา บำรุง ค้ำครอง อันชอบธรรมแก่ ผู้ทรงศีล ผู้ทรงธรรมบริสุทธิ

นักวิชาการ/นักวิจัย	แนวคิดหลัก
ฐาตุร จิตตานุรักษ์, (๒๕๕๙, หน้า ๑๐)	๑. การค้ำครองผู้ทรงศีล ทรงธรรม ๒. การดำรงรักษาพระพุทธรูปศาสนาให้คงอยู่ตลอดไป ๓. การปลูกฝังจิตสำนึกการมีส่วนร่วมกิจกรรมในทางพระพุทธศาสนา ๔. การสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และพัฒนาคุณภาพชีวิต
พระเทพดิลก (ระแบบ ฐิตาโณ), (๒๕๕๔, หน้า ๑๐ – ๑๑)	๑. พระภิกษุสามเณรปฏิบัติถูกต้องตามพระธรรมมีสิทธิเข้าอยู่ในอารามนั้นในวัด ที่สำหรับผู้มาเยือนก็อยู่เป็นสุข ๒. การแสดงออกถึงความไม่เห็นแก่ตัว ๓. ความไม่หวังที่อยู่ ๔. ความไม่โอ้อวดริษยาคนอื่น
กันต์ สาระทิศ, (ออนไลน์, ๒๕๕๘)	๑. การบำรุงรักษาผู้มีธรรมทั้งหลายที่เป็นที่พึ่งของประชาชน ๒. ให้โอกาสทางการศึกษา การดำรงชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ๓. รัฐจะต้องให้ความอุปถัมภ์และค้ำครองพระพุทธศาสนา ๔. ส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างพุทธศาสนิกชน ๕. สนับสนุนการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต

๒.๖ ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ในการวิจัย

สภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี^{๑๓๓}

การจัดตั้งสภาองค์กรชลบุรี สืบเนื่องมาจากพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่มีเจตนารมณ์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง เป็นเครื่องมือของประชาชนในการแก้ไข

^{๑๓๓} สำนักงานจังหวัดชลบุรี กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร พฤษภาคม ๒๕๕๕, ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดชลบุรี, ออนไลน์, แหล่งที่มา: <http://www.chonburi.chonburi.go.th/Portals/0/1.1> , [๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๗].

ปัญหาและพัฒนาชุมชนท้องถิ่นนำไปสู่เป้าหมายร่วม คือ “ท้องถิ่นสามารถจัดการตนเอง” อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เป็นการกระจายอำนาจตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๑) เจตนารมณ์ของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

๑. มุ่งให้เป็นไปตาม “กฎหมายส่งเสริม” การทำงานระหว่างภาครัฐ และภาคประชาชน

๒. เพื่อให้องค์กรชุมชนดำเนินกิจการด้วยความเป็นอิสระ ในการดำเนินงาน

๓. เพื่อให้ทุกภาคส่วนของสังคม มีส่วนร่วมในการพัฒนา ให้เกิดความสมดุล ยั่งยืน และ “อยู่เย็น เป็นสุข”

๔. เพื่อให้เป็นกลไก และมาตรการในการส่งเสริมให้เกิดการรวมตัวและสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วยความสมัครใจ

๕. เพื่อให้เป็นกลไกขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงมหาดไทยที่สำคัญ ได้แก่ การประกาศระเบียบวาระแห่งชุมชน การบูรณาการแผนชุมชน การดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการส่งเสริมประชาธิปไตย เป็นต้น

๒) สาระสำคัญของการจัดตั้งสภาองค์กรจังหวัดชลบุรี

๑. การกำหนดคำนิยามขององค์กรชุมชน หมายถึง องค์กรเครือข่ายภาคประชาชนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรวมพลังระหว่าง ผู้นำ และกลุ่มหรือองค์กรที่มีอยู่ในหมู่บ้าน ตำบล ในการทำงานร่วมกับ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน และ อบต. รวมทั้ง ประสานการมีส่วนร่วม กับ ภาครัฐและภาคประชาสังคมในการบริหารจัดการสังคม การพัฒนาชุมชน และท้องถิ่น

๒. ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า คณะกรรมการกลาง ศอช. และกำหนดที่มาอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการดังกล่าว (ร่าง ฯ ข้อ ๗ และ ๘) โดยให้กรมการพัฒนาชุมชน จัดตั้งสำนักงานอำนวยการคณะกรรมการกลางเป็นหน่วยงานภายใน มีหน้าที่ปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการงานธุรการ และอุดหนุนงบประมาณในการจัดประชุมคณะกรรมการกลาง

๓. ให้มีคณะกรรมการส่งเสริม ศอช. ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และกำหนดที่มาอำนาจหน้าที่ ของคณะทำงานคณะนี้โดยจำลองรูปแบบจากคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติงานพัฒนาชนบท

๔. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ การให้ความสนับสนุนของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓) โครงสร้างสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี

สภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี มีการรวบรวมองค์กรเครือข่ายภาคประชาชน ผู้นำ กลุ่มประชาชน จัดตั้งเป็นศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน ทำหน้าที่ประสานงาน และทำงานร่วมกับส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการหมู่บ้าน องค์กรภาคประชาชนที่จัดตั้งขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างภาคประชาชนและกรมการพัฒนาชุมชน และองค์กรประชาชนอื่น ๆ ที่สมัครใจเข้าร่วมในการดำเนินกิจการของศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน ในแต่ละระดับ มีคณะกรรมการบริหารไม่น้อยกว่า เก้าคน และไม่เกิน ยี่สิบห้าคน ทำหน้าที่บริหารการดำเนินงานทั้งภายในและภายนอก สอช. ประกอบด้วย ผู้แทนองค์การ ผู้นำ และประชาชนทั่วไป ตามมติของเวทีประชาคม ผู้แทนของ สอช.อ.ทุกแห่งๆละหนึ่งคน ซึ่งมีจำนวนมากกว่าสิบแปดคน และเมื่อรวมกับผู้แทนองค์กรชุมชนอื่น ๆ และผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วจะทำให้มีองค์ประกอบเกินกว่ายี่สิบห้าคน อำนาจหน้าที่ สนับสนุนและประสานการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคประชาชน โดยมีสถานะทั้งเป็นตัวแทนขององค์การภาคประชาชน เป็นผู้สนับสนุนการดำเนินงานของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และในฐานะการเป็นตัวการหรือผู้ดำเนินการ เพื่อเปิดโอกาสให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคประชาชน ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และกำหนดทิศทางในการให้ความสนับสนุนแก่ สอช. ที่มาของคณะกรรมการดังกล่าว มาจากภาคราชการ (โดยตำแหน่ง) สิบสองตำแหน่ง และภาคประชาชน (โดยการสรรหา) สิบห้าตำแหน่ง รวมทั้งสิ้น ยี่สิบเจ็ดตำแหน่ง ทำหน้าที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการ ในด้านธุรการ และการประชุม การเปลี่ยนแปลง กฎ ระเบียบที่ใช้ในการสนับสนุนการดำเนินงาน สอช. ของส่วนราชการ จากเดิมเป็นเพียงระเบียบกรมการพัฒนาชุมชน ฯ ที่อาจมีข้อจำกัดที่ถือว่า กิจการ สอช. เป็นเพียงกิจการภายในของกรมการพัฒนาชุมชน เมื่อเปลี่ยนแปลงเป็นระเบียบกระทรวงมหาดไทย ได้เปิดโอกาสให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในสังกัดกระทรวงมหาดไทย สามารถสนับสนุน สอช. ได้ ทั้งในทางตรง และทางอ้อม

๔) การบริหารจัดการสภาองค์กรชุมชน

คณะทำงานส่งเสริม สอช. ในทุกระดับทำหน้าที่ ให้คำปรึกษา เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา ประสานการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ และให้การสนับสนุนการดำเนินงานของ สอช. ภายใต้การ ควบคุม กำกับ ของคณะกรรมการกลาง สอช. จึงเปรียบเสมือนทีมปฏิบัติการในพื้นที่ของส่วนราชการต่าง ๆ ในกระทรวงมหาดไทย ในการบูรณาการแผนงาน ต่าง ๆ ให้สอดคล้องกัน โดยเฉพาะทีมปฏิบัติการในระดับตำบล (สอช. ระดับตำบล) ซึ่งจะช่วยให้บทบาทของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนมีความโดดเด่นขึ้น การเข้าสู่ตำแหน่งของคณะกรรมการบริหาร สอช. ในทุกระดับ จะมาจากมติของเวทีประชาคม นายอำเภอ หรือ ผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี เป็นผู้ลงนามประกาศรับรองผล

ตามมติของเวทีประชาคม ศอช. ทุกระดับสามารถใช้ดุลพินิจในการบริหารจัดการตนเองได้ โดยการให้ ศอช. มีอำนาจในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศอื่นใด เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติหรือเพื่อกำหนด คุณสมบัติการเข้าสู่ตำแหน่ง การรับสมาชิก การบริหารงบประมาณ ทั้งนี้ โดยไม่ขัดต่อระเบียบนี้ หรือ ขัดต่อศีลธรรม ความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง หรือของท้องถิ่น ที่วิญญูชนพึงปฏิบัติ ระบบการ รายงาน การประเมินผลความก้าวหน้า การประชาสัมพันธ์ โดยให้ถือเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่พัฒนา ชุมชน ทั้งในระดับ อำเภอ จังหวัด และ ศพช. เขต รายงานผลความก้าวหน้า ต่อกรมการพัฒนาชุมชน และคณะกรรมการกลาง ศอช. เพื่อจัดทำรายงานประจำปี เสนอกระทรวงมหาดไทย การสนับสนุน การดำเนินงานและงบประมาณ ด้วยประสานความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด กระทรวง ทบวง กรม ตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติ ตาม พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐

๕) การจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

สภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี มีการจัดตั้ง และจัดตั้งจำนวนทั้งสิ้น ๔๕ แห่ง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้^{๑๑๔}

ตารางที่ ๒.๑๘ แสดงรายชื่อสภาองค์กรชุมชนตำบล ในจังหวัดชลบุรี

ลำดับที่	รหัสสภาองค์กรชุมชน	รายชื่อสภาองค์กรชุมชน
๑.	๒๐๐๐๑	ตำบลวัดหลวง
๒.	๒๐๐๐๒	ตำบลนาเร็ก
๓.	๒๐๐๐๓	ตำบลเกาะจันทร์
๔.	๒๐๐๐๔	ตำบลท่าบุญมี
๕.	๒๐๐๐๕	ตำบลเกษตรสุวรรณ
๖.	๒๐๐๐๖	ตำบลเหมือง
๗.	๒๐๐๐๗	ตำบลพลวงทอง
๘.	๒๐๐๐๘	ตำบลบ้านบึง
๙.	๒๐๐๐๙	ตำบลมาบไฟ
๑๐.	๒๐๐๑๐	ตำบลไร่หลักทอง
๑๑.	๒๐๐๑๑	ตำบลบางพระ
๑๒.	๒๐๐๑๒	ตำบลโคกเพลาะ

^{๑๑๔} สภาพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์กรมหาชน), รายงานผลการดำเนินงานสถาบันพัฒนาองค์กร ชุมชนประจำปี ๒๕๕๖, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน, ๒๕๕๖), หน้า ๒๕- ๒๖.

ตารางที่ ๒.๑๘ (ต่อ)

ลำดับที่	รหัสสภาองค์กรชุมชน	รายชื่อสภาองค์กรชุมชน
๑๓.	๒๐๐๑๓	เทศบาลตำบลแสนสุข
๑๔.	๒๐๐๑๔	ตำบลหนองข้าซาก
๑๕.	๒๐๐๑๕	ตำบลคลองตำหรุ
๑๖.	๒๐๐๑๖	ตำบลบ่อขวางทอง
๑๗.	๒๐๐๑๗	ตำบลหนองขยาด
๑๘.	๒๐๐๑๘	ตำบลนามะตูม
๑๙.	๒๐๐๑๙	ตำบลบ้านเข็ด
๒๐.	๒๐๐๒๐	ตำบลธาตุทอง
๒๑.	๒๐๐๒๑	ตำบลทุ่งขวาง
๒๒.	๒๐๐๒๒	ตำบลห้วยกะปิ
๒๓.	๒๐๐๒๓	ตำบลหนองปรือ
๒๔.	๒๐๐๒๔	ตำบลหนองเสือช้าง
๒๕.	๒๐๐๒๕	ตำบลหนองใหญ่
๒๖.	๒๐๐๒๖	ตำบลท่าข้าม
๒๗.	๒๐๐๒๗	ตำบลหมอนนาง
๒๘.	๒๐๐๒๘	ตำบลวัดโบสถ์
๒๙.	๒๐๐๒๙	เทศบาลตำบลเขตุอุดมศักดิ์
๓๐.	๒๐๐๓๐	ตำบลคลองกิว
๓๑.	๒๐๐๓๑	ตำบลสระสี่เหลี่ยม
๓๒.	๒๐๐๓๒	เทศบาลเมืองหนองปรือ
๓๓.	๒๐๐๓๓	ตำบลบ่อทอง
๓๔.	๒๐๐๓๔	ตำบลวัดสุวรรณ
๓๖.	๒๐๐๓๖	ตำบลคลองพูล
๓๗.	๒๐๐๓๗	ตำบลหนองเหียง
๓๘.	๒๐๐๓๘	ตำบลหนองปลาไหล
๓๙.	๒๐๐๓๙	เทศบาลตำบลเกาะจันทร์
๔๐.	๒๐๐๔๐	ตำบลพูลตาหลวง

ตารางที่ ๒.๑๘ (ต่อ)

ลำดับที่	รหัสสภาองค์กรชุมชน	รายชื่อสภาองค์กรชุมชน
๔๒.	๒๐๐๔๒	เทศบาลเมืองอ่างศิลา
๔๓.	๒๐๐๔๓	เทศบาลตำบลคลองตำหรุ
๔๔.	๒๐๐๔๔	ตำบลหน้าพระธาตุ

๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และอธิบายข้อมูล ดังนี้

๒.๗.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

การศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ดังนี้

เลอภพ โสรรัตน์ ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทสื่อมวลชนกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองไทย ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมช่วงแรกที่ศึกษาระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๓ – ๒๕๓๕ นั้นกระแสการเมืองเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนทางการเมืองมากขึ้น สื่อมวลชนก็มีเสรีภาพมากพอสมควรในการทำหน้าที่ ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ – ๒๕๕๒ เป็นยุคที่เสรีภาพเปิดกว้าง เนื่องจากมีรัฐบาลที่มาจากกระบวนการเลือกตั้ง และมีรัฐธรรมนูญที่ให้เสรีภาพในการแสดงออก ทั้งของสื่อมวลชน และเสรีภาพของประชาชน และบางครั้งสื่อมวลชนและประชาชนใช้เสรีภาพที่ได้มา เกินขอบเขตจนกลายเป็นการละเมิดเสรีภาพของผู้อื่นนอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า การที่จะให้สื่อมวลชนทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างสมบูรณ์นั้น สื่อมวลชนเองยังต้องพัฒนาตนเองทั้งในด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย ด้านการเสนอเนื้อหาข่าวสาร ตลอดจนด้านความรับผิดชอบต่อสังคมให้คู่ขนานกับเสรีภาพที่ได้รับ^{๑๑๕}

ศุริชัย เพชรรักษ์ ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีการเปิดรับข่าวสาร การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับน้อย ขาดการรับรู้ในสิทธิหน้าที่ของ

^{๑๑๕} เลอภพ โสรรัตน์, “บทบาทสื่อมวลชนกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองไทย”, วิทยานิพนธ์รัฐ

ตนเอง ความหวาดกลัวอิทธิพลของนักการเมืองท้องถิ่น เปื้อนข่ายต่อระบบอุปถัมภ์ และการขาดแรงจูงใจในการเข้าไปมีส่วนร่วม ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับน้อย การจะพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบองค์การบริหารส่วนตำบลให้ประสบความสำเร็จและยั่งยืน จะต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงาน ภาครัฐ ภาคเอกชน NGO สื่อมวลชน และภาคประชาชนในการสร้างเครือข่าย ในการตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล^{๑๑๖}

ณัฐพงษ์ สุวรรณพาณิชย์ ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมชุมชน : ศึกษากรณีสำนักงานอัยการสูงสุด มีความเป็นไปได้สูงในการนำยุติธรรมชุมชนมาใช้ปรับเสริมกับภารกิจของสำนักงานอัยการสูงสุด เพราะยุติธรรมชุมชนมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการยุติธรรมและต่อสำนักงานอัยการสูงสุด รูปแบบที่เหมาะสมของการนำยุติธรรมชุมชนเข้ามาปรับเสริมกับภารกิจของสำนักงานอัยการสูงสุดมีอยู่ ๓ รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบคณะกรรมการรูปแบบการประสานงาน และรูปแบบเป็นที่ปรึกษา แนวทางเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริการจัดการภารกิจหลักของสำนักงานอัยการสูงสุด รูปแบบใหม่ ที่ให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม^{๑๑๗}

วิวัฒน์ หามนตรี ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดทำแผนพัฒนาการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า การทำตามแผนตามกระบวนการและปฏิบัติการจัดทำแผนตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย แต่ขาดการดำเนินการเชิงคุณภาพ ขาดความรู้และขาดข้อมูลเชิงลึกในการจัดทำแผน ขาดวิสัยทัศน์การทำแผนยุทธศาสตร์ของชุมชน และขาดการบูรณาการแผนยุทธศาสตร์ชุมชนเข้ากับกระบวนการทำแผนขององค์การบริหารส่วนตำบล ปัจจัยสนับสนุนการทำแผนพัฒนาแบบมีส่วนร่วมได้แก่ การเรียนรู้การทำงานร่วมกัน การสื่อสารประชาสัมพันธ์ คุณภาพของผู้นำชุมชน การมีเครือข่ายบุคคล และเครือข่ายองค์กร การพัฒนารูปแบบการจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม ใช้วิธีการ ๗ ขั้นตอน ประกอบด้วย ๑) ขึ้นเตรียมการ ๒) ขึ้นการเรียนรู้ร่วมกัน ๓) ขึ้นสำรวจและการเก็บข้อมูล ๔) ขึ้นวิเคราะห์ข้อมูล ๕) ขึ้นร่างแผน ๖) ขึ้นประชา

^{๑๑๖} ศิริชัย เพชรรักษ์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทย”, *วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต* สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย, ๒๕๕๓).

^{๑๑๗} ณัฐพงษ์ สุวรรณพาณิชย์, “การมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมชุมชน: ศึกษากรณีสำนักงานอัยการสูงสุด”, *วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๐).

พิจารณา ๗) ขึ้นติดตามและประเมินผล ทั้งนี้การจัดทำแผนพัฒนาทั้ง ๗ มาจากปัญหาที่แท้จริงตามบริบทของชุมชน ^{๑๑๘}

ธงชัย ปัญญรัตน์ ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้นำองค์กรชุมชนในการทำแผนพัฒนาสุขภาพระดับตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่าผู้นำองค์กรชุมชนมีส่วนร่วมในการทำแผนพัฒนาสุขภาพระดับตำบล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากในด้านการดำเนินการพัฒนา ส่วนอีกสี่ด้านเหลืออยู่ในระดับปานกลาง ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ คือ ด้านการวางแผนการพัฒนา ด้านการริเริ่มการพัฒนา ด้านรับผลประโยชน์ ในการพัฒนา และด้านการประเมินผลการพัฒนา ผู้นำองค์กรชุมชนที่มีตำแหน่งต่างกันมีส่วนร่วมในการทำแผนพัฒนาสุขภาพระดับตำบล โดยรวมและรายด้านทั้งห้าด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ โดยอาสาสมัครสาธารณสุขมีส่วนร่วมสูงกว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้านและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล สี่ด้านคือด้านการริเริ่มการพัฒนา ด้านการวางแผนการพัฒนา ด้านการดำเนินการพัฒนาและด้านการรับผลประโยชน์ ในการพัฒนา ส่วนด้านการประเมินผลการพัฒนา กลับพบว่าอาสาสมัครสาธารณสุขมีส่วนร่วมสูงกว่าสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล แต่ไม่แตกต่างกับกำนันผู้ใหญ่บ้าน และด้านการรับผลประโยชน์ในการพัฒนากำนันผู้ใหญ่บ้านมีส่วนร่วมแต่ไม่แตกต่างกับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำองค์กรชุมชนส่วนใหญ่เสนอแนะให้ คณะทำงานที่ได้รับการแต่งตั้งรับผิดชอบและปฏิบัติตามคำสั่ง รองลงมาคือควรจัดงบประมาณสนับสนุนคณะทำงานเพิ่มขึ้น และควรเตรียมข้อมูลประกอบการทำแผนให้สมบูรณ์และถูกต้อง ^{๑๑๙}

รัฐ กันภัย ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ๑. การมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองชะอำ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ๒. ปัจจัยภายในมีความสัมพันธ์กับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองชะอำ ระดับสูงมาก ($r=0.928$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และ ปัจจัยภายนอก มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาท้องถิ่นด้าน

^{๑๑๘} วิวัฒน์ หามนตรี, “การพัฒนารูปแบบการจัดทำแผนพัฒนาการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง”, **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชาการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์, ๒๕๕๔).

^{๑๑๙} ธงชัย ปัญญรัตน์, “การมีส่วนร่วมของผู้นำองค์กรชุมชนในการทำแผนพัฒนาสุขภาพระดับตำบล ในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์”, **รายงานวิจัย**, (แผนพัฒนาระบบสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข, ๒๕๕๑), หน้า ๓๗.

การท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองชะอำ ระดับสูงมาก ($r=0.531$) ๓. กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในแผนพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนกลุ่มตัวอย่าง ที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในแผนพัฒนาท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน และพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีโอกาสหรือมีโอกาสน้อยในการเข้าไปมีส่วนร่วมในแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองชะอำ^{๑๒๐}

กฤษฎากรณ์ ยุงทอง ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนางัว อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา : กรณีศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนางัว” พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลนางัวอยู่ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในองค์ประกอบแต่ละด้านพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการและด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ดังนี้ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและประชาชนที่เข้าร่วมประชุมที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรมต่างๆของเทศบาลตำบลนางัว โดยที่ประชาชนได้เสนอความ ต้องการของชุมชนให้ได้รับการบรรจุในโครงการหรือกิจกรรมของเทศบาลตำบลนางัวเพื่อนำมา เป็นแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาในปัดต่อไป ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ พบว่าประชาชนได้ผลจากการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลนางัว ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการพบว่า การดำเนินการ ประชาชนมีส่วนร่วมในการได้เข้าร่วมประชุมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเพราะคิดว่าจะทำให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลพบว่า เทศบาลตำบลนางัวได้เปิดโอกาสให้เข้ามาร่วมควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยได้มีการแต่งตั้งประชาชนเข้าเป็นกรรมการประเมินผลแผนงานหรือโครงการ^{๑๒๑}

ภูสิทธิ์ ชันติกุล ได้วิจัยเรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร” พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองเพียง ๒ ระดับเท่านั้นได้แก่ ระดับปาน

^{๑๒๐}รัฐ กันภัย, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองชะอำ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดยะลา”, **รายงานการวิจัย**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ๒๕๕๗), หน้า ๓๑.

^{๑๒๑} กฤษฎากรณ์ ยุงทอง, การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนางัว อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา : กรณีศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนางัว”, **รายงานการวิจัย**, (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ๒๕๕๕). หน้า ๕๖.

กลาง และต่ำ ซึ่งรายด้านที่อยู่ระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง และด้านการสนทนาเรื่องการเมือง ส่วนรายด้านที่อยู่ระดับต่ำ ได้แก่ ด้านการชุมนุมทางการเมือง ด้านการติดต่อกับนักการเมือง และด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมืองต่าง ๆ ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และสถานภาพ ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม บทบาทหน้าที่ในครอบครัว และบทบาทหน้าที่ในชุมชน ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง และการพัฒนาทางการเมือง ปัจจัยทางจิตวิทยาทางการเมือง ได้แก่ ความสนใจทางการเมือง พฤติกรรมทางการเมือง และการกล่อมเกลากิจกรรมทางการเมือง ^{๑๒๒}

สรุปว่า การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม พบว่า ปัจจุบันได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนทางการเมืองมากขึ้น สื่อมวลชนก็มีหน้าที่ ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง และพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับน้อย ขาดการรับรู้ในสิทธิหน้าที่ของตนเอง ความหวาดกลัวอิทธิพลของนักการเมืองท้องถิ่น เปื้อนข่ายต่อระบบอุปถัมภ์ และการขาดแรงจูงใจในการเข้าไปมีส่วนร่วม จากข้อมูลผลการวิจัยการมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมชุมชน มีความเป็นไปได้สูงในการนำยุติธรรมชุมชนมาใช้ปรับเสริมกับภารกิจของสำนักงานอัยการสูงสุด เพราะยุติธรรมชุมชนมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการยุติธรรมและต่อสำนักงานอัยการสูงสุด และยังมีการศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในจัดทำแผนตามกระบวนการและปฏิบัติการจัดทำแผนตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย พบว่ายังขาดการดำเนินการเชิงคุณภาพ ขาดความรู้และขาดข้อมูลเชิงลึกในการจัดทำแผน ขาดวิสัยทัศน์การทำแผนยุทธศาสตร์ของชุมชน และขาดการบูรณาการ การมีส่วนร่วมกิจกรรมชุมชนได้รับอิทธิพลโดยตรงมากที่สุดจากทัศนคติที่มีต่อกิจกรรมชุมชน ผู้นำองค์กรชุมชนมีส่วนร่วมในการทำแผนพัฒนาสุขภาพระดับตำบล และผลการวิจัยยังพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองเพียง ๒ ระดับเท่านั้นได้แก่ ระดับปานกลาง และต่ำ

^{๑๒๒} ฐิติธ ขันติกุล, “รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตดุสิตกรุงเทพมหานคร”, รายงานวิจัย, (คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, ๒๕๕๔), หน้า ๒๐๐.

ตารางที่ ๒.๑๙ งานวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

นักวิชาการ/นักวิจัย	ข้อค้นพบ
เลอภพ โสรรัตน์, (๒๕๕๔)	ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทสื่อมวลชนกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองไทย” พบว่า ๑.ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๓ – ๒๕๔๕ การเมืองเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ๒.สื่อมวลชนก็มีเสรีภาพในการทำหน้าที่ ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ๓.การที่จะให้สื่อมวลชนทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต้องพัฒนาตนเองทั้งในด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย ด้านการเสนอเนื้อหาข่าวสาร ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมให้คู่ขนานกับเสรีภาพที่ได้รับ
ศิริชัย เพชรรักษ์, (๒๕๕๓)	วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทย” ผลการวิจัยพบว่า ๑. การเปิดรับข่าวสาร ของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับน้อย ๒. ประชาชนขาดการรับรู้ในสิทธิหน้าที่ของตนเอง ๓. ความหวาดกลัวอิทธิพลของนักการเมืองท้องถิ่น ๔. เปื้อหนายต่อระบบอุปถัมภ์ และการขาดแรงจูงใจในการเข้าไปมีส่วนร่วม
ณัฐพงษ์ สุวรรณพานิชย์, (๒๕๕๐)	วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมชุมชน : ศึกษากรณีสำนักงานอัยการสูงสุด” พบว่าความเป็นไปได้สูงในการนำยุติธรรมชุมชนมาใช้ปรับเสริมกับภารกิจของสำนักงานอัยการสูงสุด เพราะยุติธรรมชุมชนมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการยุติธรรมและต่อสำนักงานอัยการสูงสุด
รัฐ กันภัย, (๒๕๕๔, หน้า ๓๑)	ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ๑. การมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการ

ตารางที่ ๒.๑๙ (ต่อ)

นักวิชาการ/นักวิจัย	ข้อค้นพบ
	ท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองชะอำ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยภายในมีความสัมพันธ์กับ การมีส่วนร่วมของประชาชนมีระดับสูงมาก ๒. ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีโอกาสหรือมีโอกาสน้อยในการเข้าไปมีส่วนร่วมในแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองชะอำ
วิวัฒน์ หามนตรี, (๒๕๕๔)	วิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดทำแผนพัฒนาการมีส่วนร่วมขององค์กรบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง” พบว่า จัดทำแผนตามกระบวนการและปฏิบัติการจัดทำแผนตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย ขาดการดำเนินการเชิงคุณภาพ ขาดความรู้และขาดข้อมูลเชิงลึกในการจัดทำแผน

๒.๗.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักพุทธธรรม

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ในจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักพุทธธรรมซึ่งเป็นแนวทางในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน โดยได้ข้อมูลที่ศึกษา ดังนี้

ภาส ภาสสิทธิ์ ศึกษาวิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการด้านความโปร่งใสขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า การนำหลักธรรม อปฺริหานิยธรรม ๗ กับหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติเพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารงานร่วมกับหลักธรรมาภิบาลทำให้ได้รูปแบบในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๓ รูปแบบหลัก ประกอบด้วย รูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อความโปร่งใส ในงานบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านนิติธรรม ด้านการมีส่วนร่วม ในด้านความรับผิดชอบ รูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อความโปร่งใสในงานบริการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านนิติธรรม ในด้านการมีส่วนร่วม ในด้านความรับผิดชอบ และรูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อความโปร่งใสในงานสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านนิติธรรมในด้านการมีส่วนร่วมในด้านความรับผิดชอบ โดยนำรูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมและหลักธรรมาภิบาลในงานบริหาร บริการ และงานสนับสนุนเพื่อความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การบูรณาการครบถ้วน และมี

ความเหมาะสมในการนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหาร และบุคลากร เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป ^{๑๒๓}

เสนอ อัครมณฑา ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการตามหลักอภินิหารธรรมขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมที่เหมาะสมเพื่อให้องค์กรเป็นระบบระเบียบที่ชัดเจน เพื่อความคล่องตัวในทางปฏิบัติในอนาคต (๒) การประยุกต์ใช้หลักอภินิหารธรรมในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี สามารถนำหลักอภินิหารธรรมไปบูรณาการเข้าไปในทุกขั้นตอนของกระบวนการบริหาร เพื่อพัฒนาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม ความสามัคคีเป็นทีม (Teamwork) และสามารถนำมาบูรณาการเข้ากับบริหารงานทั้งในด้านการบริหารจัดการบุคลากร (Staffing) การประสานงาน (Coordinating) และการจัดองค์กร (Organizing) โดยการร่วมแรงร่วมใจเป็นคณะแต่ละฝ่าย เป็นการผนึกกำลัง (Synergy) เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และพบว่า อภินิหารธรรม ๗ เป็นหลักป้องกันความเสื่อม เป็นไปเพื่อความเจริญขององค์การฝ่ายเดียว องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี สามารถนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติด้านการบริหารจัดการได้เป็นอย่างดี^{๑๒๔}

สุทธธัญญ์ โอบอ้อม ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่า แนวคิด ทฤษฎี และหลักพุทธธรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ ๑) ด้านการฝึกอบรม จัดโครงการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ และทักษะ ตามความแตกต่างของแต่ละบุคคล การฝึกอบรมขั้นศีล คือ ปรับแก้การแสดงออกของพฤติกรรมกาย วาจา ใจสามาริ คือ พัฒนาจิตใจให้มีสภาวะอดทน ขึ้นปัญญา คือ ชี้แนะให้เห็นพฤติกรรมที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ ๒) ด้านการศึกษา ได้ส่งเสริมให้บุคลากรศึกษาต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ ขั้นศีล คือ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้วยระบบการศึกษา ขั้นสามาริ คือ พัฒนาพฤติกรรมจิตใจให้มี EQ ขึ้นปัญญา คือ ให้มีการศึกษาเพิ่มเติม ๓) ด้านการพัฒนา ขั้นศีล คือ ให้การบ่มเพาะพฤติกรรมนิสัยที่ดีงาม ขั้นสามาริ คือ ฝึกจิตใจให้เป็นไปในทิศทางที่ควร ขึ้นปัญญา คือ ส่งเสริมพัฒนาให้มีการศึกษาเพิ่มเติม ส่วน

^{๑๒๓} ภาส ภาสสัทธา, “การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการด้านความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต* สาขารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๑๒๔} เสนอ อัครมณฑา, “รูปแบบการบริหารจัดการตามหลักอภินิหารธรรมขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัดนนทบุรี”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต* สาขารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

การพัฒนาศักยภาพ คือกลุ่มของความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และคุณลักษณะ (Attributes) ที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งมีผลกระทบต่องานหลักของตำแหน่งงานหนึ่งๆ โดยกลุ่มความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะดังกล่าวสัมพันธ์กับผลงานของตำแหน่งงานนั้น ๆ และสามารถวัดผลเทียบกับมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับ และเป็นสิ่งที่สามารถเสริมสร้างขึ้นได้ โดยผ่านการฝึกอบรมและการพัฒนา ๓.แนวทาง การพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา ซึ่งมี องค์ประกอบ คือ จะต้องเริ่มจากกระบวนการหรือวิธีการพัฒนาทรัพยากรบุคคลใน ๓ ด้าน คือ T (Training) การฝึกอบรม, E (Education) การศึกษา และ D (Development) การพัฒนานำมาบูรณาการกับหลักพระพุทธศาสนา คือ หลัก ไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ และปัญญาจะก่อให้เกิดศักยภาพของบุคลากร ใน ๓ ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ดังนั้น แนวทางการพัฒนานี้สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะได้แนวทางจากการสังเคราะห์ (Synthesis Model) คือ $TED + SSP = KSA$ ^{๑๒๕}

วีระศักดิ์ เครือเทพ ได้วิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ความเข้มแข็งทางการคลังของเทศบาล ผลการวิจัยพบว่า เทศบาลนครขนาดใหญ่ที่มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น และรวมถึงเทศบาลเมืองที่ตั้งอยู่ในพื้นที่กึ่งเมืองกึ่งชนบท มักประสบปัญหาความอ่อนแอทางการคลังมากกว่าเทศบาลนครหรือเทศบาลเมืองที่ตั้งอยู่ใน/ติดกับพื้นที่เศรษฐกิจหรือพื้นที่อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่าความพยายามในการจัดเก็บภาษีโดยเฉลี่ยของเทศบาลที่ศึกษาไม่สูงนัก และเป็นระดับความพยายามในการจัดเก็บภาษีที่ค่อนข้างคงที่ตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษาวิจัย เทศบาลที่ได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนในสัดส่วนที่สูง (ทั้งเงินอุดหนุนทั่วไปและเงินอุดหนุนแบบกำหนดวัตถุประสงค์) มักจะไขความพยายามในการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นที่ไม่สูงนัก นอกจากนี้ ยังพบว่าการนโยบายประชานิยมทางการคลัง (fiscal populism) และการขาดประสิทธิภาพการบริหารจัดการต่างส่งผลให้สุขภาพทางการคลังขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นเกิดความอ่อนแอได้เช่นกัน^{๑๒๖}

สิริกาญจน์ เอี่ยมอาจหาญ ได้วิจัยเรื่อง การนำนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: วิเคราะห์กรณี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี

^{๑๒๕} สุทธธัญญาณ์ โอบอ้อม, “การพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต* สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

^{๑๒๖} วีระศักดิ์ เครือเทพ, “การวิเคราะห์ความเข้มแข็งทางการคลังของเทศบาล”, *รายงานวิจัย*, (คณะรัฐศาสตร์: มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๑), หน้า ๑.

ผลการวิจัยพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรีมีการดำเนินการตามปัจจัยในการบริหารงานที่กำหนดทุกด้าน ซึ่งได้แก่ การใช้หลักนิติธรรม คุณธรรม ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ และความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก การทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านการกำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน ปัจจัยด้านผู้บริหารและบุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล ปัจจัยด้านสมรรถนะองค์กร รวมทั้งปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเมื่อมีการวิเคราะห์มูลโดยวิธีการแบบถดถอยพหุคูณเพื่อทำนายความเป็นไปได้ของปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติทั้ง ๖ ด้าน พบว่า มีเพียง ๒ ปัจจัยเท่านั้นคือ ปัจจัยด้านผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน และปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล ที่สามารถทำนายความเป็นไปได้ (อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ) ที่มีอิทธิพลต่อผลการนำนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกด้าน ผลการศึกษาโดยวิธีการเชิงคุณภาพ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ปัญหาด้านบุคลากร ระบบอุปถัมภ์ งบประมาณ กฏระเบียบ การประเมินผลงาน วัสดุอุปกรณ์ ความเข้าใจจากประชาชน เทคโนโลยี ความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ รวมถึงเรื่องสถานที่การปฏิบัติงานและโครงสร้างองค์กร อย่างไรก็ตาม แม้ว่า ทั้งผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่จะทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่ขัดขวางการดำเนินงานภายในองค์กรของตน แต่มีทัศนคติที่ดีโดยเห็นว่า ได้เกิดแนวทางที่ดีที่จะสามารถจะประยุกต์ใช้เพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ดังกล่าวต่อไปในอนาคต^{๑๒๗}

สิริพงษ์ ปานจันทร์ ได้วิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ทั้งประชาชนและพนักงานของเทศบาลตำบลมีความเห็นตรงกันว่า การบริหารงานของเทศบาลตำบล ในการให้บริการสาธารณะด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตมีประสิทธิภาพมากที่สุด และด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นมีประสิทธิภาพน้อยที่สุด ส่วนตัวชี้วัดประสิทธิภาพในการบริหารงานที่ได้ค่าเฉลี่ยสูงสุดของภารกิจแต่ละด้านจะมีความแตกต่างกันไปตามภารกิจ แต่เกือบทุกภารกิจทั้งประชาชนและพนักงานของเทศบาลตำบลมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ตัวชี้วัดประสิทธิภาพในการบริหารงานด้านประสิทธิภาพมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด และปัจจัยแวดล้อมทางการบริหารจัดการภายในองค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานมากที่สุดคือภาวะผู้นำ (เผด็จการแบบมีศิลป์) รองลงมา คือ ทรัพยากรทางการบริหารจัดการ (งบประมาณ), นโยบายขององค์กร (ขึ้นการออกแบบแผนงาน), วัฒนธรรมองค์กร (การทำงานเป็นทีมและการ

^{๑๒๗} สิริกาญจน์ เอี่ยมอาจหาญ, “ประสิทธิภาพในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดนครปฐม”, **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ๒๕๕๔).

ปรึกษาหารือ), สมรรถนะ/ความสามารถขององค์กร (การตอบสนองความต้องการของประชาชน), เทคโนโลยีขององค์กร (แบบร่วมกันทำงาน) และโครงสร้างองค์กร (แบบโครงการ) ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานน้อยที่สุดส่วนปัจจัยแวดล้อมทางการบริหารจัดการภายนอก องค์กรพบว่า สภาพแวดล้อมทั่วไปด้านการเมืองและสภาพแวดล้อมเฉพาะด้านผู้สนับสนุนหรือผู้ส่งมอบปัจจัยการผลิตแก่องค์กร ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานมากที่สุด สำหรับการวิเคราะห์ แบบถดถอยพหุคูณพบว่า มีปัจจัยเพียง ๔ ปัจจัยเท่านั้นที่สามารถทำนายความเป็นไปได้ที่มีผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดนครปฐมได้มากที่สุดซึ่งได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ, ด้านทรัพยากรทางการบริหารจัดการ, ด้านการเมือง และด้านผู้สนับสนุนหรือผู้ส่งมอบปัจจัยการผลิตแก่องค์กร^{๑๒๘}

สรุป จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักพุทธธรรม พบว่ามีการหลักพุทธธรรมมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารได้แก่หลักทิริ โอตตปปะ หลักอปริหานิยธรรม กับหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติเพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารงาน การบริการและงานสนับสนุนเพื่อความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การศึกษาถึงการนำหลักอปริหานิยธรรมมาประยุกต์ใช้การบริหารงานตามหน้าที่การบริหาร เพื่อจัดองค์กรให้เป็นระบบระเบียบที่ชัดเจน ในทุกขั้นตอนของกระบวนการบริหาร เกิดการมีส่วนร่วม ความสามัคคีเป็นทีม (Teamwork) หลักสัปปุริสธรรม มาใช้ในผู้นำของชุมชนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีพัฒนาตนเอง มีความรับผิดชอบ รู้จักเลือกใช้คนให้เหมาะกับงาน มีความรักในชุมชนที่อาศัย หลักพุทธธรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการฝึกอบรม ช่วยปรับแก้การแสดงออกของพฤติกรรมกาย วาจา พัฒนาจิตใจให้มีสภาวะ ชี้นำให้เห็นพฤติกรรมที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ และผลการวิจัยยังพบว่าการใช้นโยบายประชานิยมทางการคลัง (fiscal populism) และการขาดประสิทธิภาพทางการบริหารจัดการตาสงผลให้สุขภาพทางการคลังขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นเกิดความอ่อนแอได้เช่นกัน

ตารางที่ ๒.๒๐ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักพุทธธรรม

นักวิจัย/นักวิชาการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย
ภาส ภาสสัทธา, (๒๕๕๘)	“การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการด้านความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า หลักอปริหานิยธรรมกับหลัก

^{๑๒๘} สิริพงษ์ ปานจันทร์, “ประสิทธิผลในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดนครปฐม”, วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ๒๕๕๔).

ตารางที่ ๒.๒๐ (ต่อ)

นักวิจัย/นักวิชาการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย
	ธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารงานร่วมกับหลักธรรมาภิบาล ทำให้ได้รูปแบบในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๓ รูปแบบหลัก ประกอบด้วย รูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อความโปร่งใส ในงานบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านนิติธรรม ด้านการมีส่วนร่วม ในด้านความรับผิดชอบ
สุทธญาณ โอบอ้อม, (๒๕๕๘)	ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา” ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ๑)การฝึกอบรมขั้นศีล คือ ปรับแก้การแสดงออกของพฤติกรรมกาย วาจา ชั้นสมาธิ คือ พัฒนาจิตใจให้มีสภาวะอดทน ชั้นปัญญา คือชี้แนะให้เห็นพฤติกรรมที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ ๒) ด้านการศึกษา ขั้นศีล คือ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้วยระบบการศึกษา ชั้นสมาธิ คือ พัฒนาพฤติกรรมจิตใจให้มี EQ ชั้นปัญญา คือ ให้มีการศึกษาเพิ่มเติม ๓) ด้านการพัฒนา ขั้นศีล คือ ให้การบ่มเพาะพฤติกรรมนิสัยที่ดีงาม ชั้นสมาธิ คือ ฝึกจิตใจให้เป็นไปในทิศทางที่ควร ชั้นปัญญาคือ ส่งเสริมพัฒนาให้มีการศึกษาเพิ่มเติม
วีระศักดิ์ เครือเทพ,(๒๕๕๑, หน้า ๑)	วิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ความเข้มแข็งทางการคลังของเทศบาล ผลการวิจัยพบว่า ๑.เทศบาลนครขนาดใหญ่ที่มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น และรวมถึงเทศบาลเมืองที่ตั้งอยู่ในพื้นที่กิ่งเมืองกิ่งชนบท มักประสบปัญหาความอ่อนแอทางการคลังมากกว่าเทศบาลนครหรือเทศบาลเมืองที่ตั้งอยู่ใน/ติดกับพื้นที่เศรษฐกิจหรือพื้นที่อุตสาหกรรมขนาดใหญ่

ตารางที่ ๒.๒๐ (ต่อ)

นักวิจัย/นักวิชาการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย
	๒. เทศบาลที่ได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนในสัดส่วนที่สูง (ทั้งเงินอุดหนุนทั่วไปและเงินอุดหนุนแบบกำหนดวัตถุประสงค์) มักจะให้ความสำคัญในการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นที่ไม่สูงนัก ๓. การใช้นโยบายประชานิยมทางการคลัง ส่งผลให้สุขภาพทางการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดความอ่อนแอได้
สิริกาญจน์ เอี่ยมอาจหาญ, (๒๕๕๔)	ได้วิจัยเรื่อง การนำนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: วิเคราะห์กรณี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ๑. ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ ปัจจัยด้านผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน และปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล ๒. ปัญหาและอุปสรรคในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ปัญหาด้านบุคลากร ระบบอุปถัมภ์ งบประมาณ กฎระเบียบ การประเมินผลงาน วัสดุอุปกรณ์ ความเข้าใจจากประชาชน เทคโนโลยี ความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ
สิริพงษ์ ปานจันทร์, (๒๕๕๔)	ประชาชนและพนักงานของเทศบาลตำบลมีความเห็นตรงกันว่า ๑. การบริหารงานของเทศบาลตำบล ในการให้บริการสาธารณะด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตมีประสิทธิผลมากที่สุด ส่วนด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นมีประสิทธิผลน้อยที่สุด ๒. สมรรถนะ/ความสามารถขององค์การ, เทคโนโลยีขององค์การ และโครงสร้างองค์การ ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานน้อยที่สุด

ตารางที่ ๒.๒๐ (ต่อ)

นักวิจัย/นักวิชาการ	ข้อค้นพบ/ผลการวิจัย
	๓. สภาพแวดล้อมทั่วไปด้านการเมืองและสภาพแวดล้อมเฉพาะด้านผู้สนับสนุนหรือผู้ส่งมอบปัจจัยการผลิตแก่องค์กร ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานมากที่สุด

๒.๗.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาองค์กรชุมชน

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาองค์กรชุมชน เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญในการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อทราบถึงการวิจัยที่ผ่านมาว่ามีผู้ใดศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาองค์กรชุมชนอย่างไรบ้าง ทั้งด้านการจัดตั้งการดำเนินงานต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการประกอบการวิเคราะห์ สรุป อภิปรายผลต่อไป จากการศึกษาค้นคว้าได้ข้อมูลดังต่อไปนี้

วิทยา จันทรแดง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน” ผลการวิจัยพบว่า ๑) นโยบายการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีการดำเนินการในด้านการเพิ่มศักยภาพขององค์กรชุมชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วม การจัดการความรู้และการเรียนรู้ของคนในชุมชน ๒) ชุมชนมีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการชุมชน การประกอบอาชีพการจัดการทรัพยากรในชุมชน และการพัฒนาองค์กรในชุมชน ๓) รูปแบบใหม่ที่ค้นพบคือ การบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งแบบบูรณาการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการวิจัยในครั้งนี้นำไปสู่ข้อค้นพบใหม่ คือ ๑) การมีส่วนร่วมที่สนับสนุนให้ชุมชนเข้มแข็งแบบไตรภาคี ได้แก่ องค์กรชุมชน องค์กรภาครัฐ องค์กรภาคีสนับสนุน ๒) ระบบสนับสนุนชุมชนเข้มแข็ง ได้แก่ ระบบความรู้ ระบบข้อมูล ระบบความสัมพันธ์ และมีแนวทาง ในการนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง ๓) แนวทางในการสร้างชุมชนเข้มแข็ง คือ แนวทางด้านการฟื้นฟูชุมชน แนวทางด้านการปรับตัวของชุมชน และแนวทางด้านการดำรงอยู่ของชุมชน^{๑๒๙}

^{๑๒๙} วิทยา จันทรแดง, “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต**, (วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์, ๒๕๕๕).

ประพันธ์ นิกกระโทก ศึกษาวิจัยเรื่อง “ทุนทางสังคมกับการจัดการความรู้สู่องค์กรชุมชนพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง” ผลการวิจัยพบว่า ๑. สภาพทุนทางสังคมกับการจัดการความรู้สู่องค์กรชุมชนพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ด้านความไว้วางใจเป็นการขอคำปรึกษาจากสมาชิกภายในชุมชน การขอคำปรึกษาจากพระสงฆ์ ด้านการเงินโดยอาศัยความร่วมมือจากภาครัฐและเอกชนนำเอาความเชี่ยวชาญด้านการบริหารธุรกิจ ด้านธรรมชาติมีการนำป่าไม้ในชุมชนมีแหล่งอาหารให้ชาวบ้านดำรงชีวิต มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติที่ใช้พอเพียงสำหรับใช้ทำการเกษตร ด้านบุคคลเป็นการนำองค์ความรู้ของบุคคลที่ได้จากการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพการประกอบสัมมาอาชีพหาเลี้ยงตนเองและครอบครัวคนในชุมชนได้รับการดูแลสุขภาพด้านร่างกายและจิตใจอย่างทั่วถึงด้านการให้ความรู้มีการพัฒนาการเรียนรู้ครั้งในระบบนอกระบบการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตการสร้างสมดุลและความพอดีในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒. ศึกษากระบวนการจัดการความรู้ของชุมชนพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน และความรู้ของชุมชนที่เกิดขึ้นหลังจากมีการจัดการความรู้สู่ชุมชนพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน พบว่าการจัดการความรู้ขององค์กรชุมชน ^{๑๓๐}

โชติ ถาวร ศึกษาวิจัยเรื่อง “องค์กรชุมชนในการจัดการป่าชายเลน อ่าวป่าคลอก จังหวัดภูเก็ต” ผลการวิจัยพบว่า พัฒนาการขององค์กรชุมชนในการจัดการป่าชายเลน ชุมชนบ้านป่าคลอกเกิดจากประชาชนที่ร่วมกันจับกุมนายทุนบุกรุกป่าชายเลน แล้วพัฒนามาเป็นกลุ่มอนุรักษ์ป่าชายเลน และทรัพยากรชายฝั่งและสร้างกลุ่มสวัสดิการเพื่อความมั่นคงให้กับสมาชิกในระยะต่อมา โดยมีองค์กรพัฒนาเอกชนให้การสนับสนุน ส่วนองค์กรชุมชนในการจัดการป่าชายเลน ชุมชนบ้านบางโรงเกิดขึ้นจากการพบปะพูดคุยกันประจำ ที่มีสียัด ร้านน้ำชาในชุมชน แล้วจัดตั้งกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ และสวัสดิการให้กับสมาชิก สำหรับบทบาทขององค์กรชุมชนในการจัดการป่าชายเลนทั้งสองชุมชนจำแนกออกเป็น ๒ บทบาท คือบทบาทโดยตรงในการกำหนดกติกาในการรักษาป่าชายเลน จัดทำสื่อเผยแพร่ และกระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญของป่าชายเลน และบทบาทโดยอ้อม โดยการสร้างความมั่นคงให้กับสมาชิกของชุมชน เพื่อให้มีอาชีพ รายได้ สวัสดิการ และสร้างประโยชน์สาธารณะให้กับชุมชน ^{๑๓๑}

^{๑๓๐} ประพันธ์ นิกกระโทก, “ทุนทางสังคมกับการจัดการความรู้สู่องค์กรชุมชนพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, ๒๕๕๘).

^{๑๓๑} โชติ ถาวร, “องค์กรชุมชนในการจัดการป่าชายเลน อ่าวป่าคลอก จังหวัดภูเก็ต”, *วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรดุษฎีบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๔).

สุพัฒน์ ไพไธล ศึกษาวิจัยเรื่อง “กระบวนการทัศน์พัฒนาเพื่อการพึ่งตนเองของกลุ่มเครือข่ายอินแปง ในจังหวัดสกลนคร อุตรธานี กาฬสินธุ์ และมุกดาหาร” ผลการวิจัยพบว่า ๑.) รูปแบบ วิธีการกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนากระบวนการทัศน์ของกลุ่มเครือข่ายอินแปงมีรูปแบบเป็นแบบบอกเล่าแบบกลุ่ม ด้วยการปฏิบัติ การเลียนแบบธรรมชาติ บุคคล ชุมชน และจากวิถีชีวิต โดยใช้วิธีการเฉพาะของตนเองคือ ประชาวิจย และพัฒนา การจัดการตนเอง และเครือข่ายทางสังคม การพัฒนากระบวนการทัศน์ของอินแปงแบ่งได้เป็น ๓ ยุค ๒.) โครงสร้างและระบบ เศรษฐกิจ สังคมแบบอินแปง มีทั้งในแนวลึกและแนวกว้างที่นำไปสู่การพึ่งตนเอง ในแนวลึก ประกอบด้วยเศรษฐกิจครัวเรือนหรือแบบพอเพียงและเศรษฐกิจวัฒนธรรม โดยสัมพันธ์กับการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยี ในแนวกว้างประกอบด้วยเศรษฐกิจชุมชนและวิสาหกิจชุมชน ส่วนระบบสังคมในแนวลึกมีวัฒนธรรมชุมชนเป็นหลักโดยเฉพาะ ฮีตสิบสอง และแนวกว้างได้แก่ทุนทางสังคมและเครือข่ายทางสังคมที่นำไปสู่การพึ่งตนเองได้และ ๓.) ปัจจัยเงื่อนไขของระบบเศรษฐกิจและสังคมแบบอินแปงที่พึ่งตนเองและแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วย ปัจจัยภายในและ ปัจจัยภายนอก ส่วนแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนของอินแปง มีดังนี้ ยกปาฎพานมาไว้ส่วนส่งเสริมการทำวิสาหกิจชุมชน สร้างสถาบันการเงินและสวัสดิการชุมชน สร้างตลาดสัมพันธ์ (ภายในเครือข่าย) และสร้างสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน (มหาวิทยาลัยชีวิต) โดยมีตัวชี้วัดความสำเร็จการพึ่งตนเองและการพัฒนาที่ยั่งยืน ๓ ประการ คือ รอด (Survival) พอเพียง (Sufficiency) และยั่งยืน (Sustainability)^{๑๓๒}

ปรียา โสภณา ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อความเข้มแข็งของหมู่บ้านชุมชนชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งของหมู่บ้านชุมชนชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างเรียงตามลำดับของความสำคัญ คือ ๑) บุคคล ๒) ครัวเรือน ๓) กองทุนชุมชน ๔) กลุ่มองค์กรชุมชน ๕) เครือข่ายองค์กรชุมชนโดยมีความสัมพันธ์ทางโครงสร้าง ดังนี้ ๑. บุคคลที่มีอิทธิพลทางตรงต่อกองทุนชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน ๒. ครัวเรือนมีอิทธิพลทางตรงกับกองทุนชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน ๓. กลุ่มองค์กรชุมชนมีอิทธิพลทางตรงกับกองทุนชุมชน กลุ่มองค์กรชุมชน ๔. บุคคล ครัวเรือน และกลุ่มองค์กร

^{๑๓๒} สุพัฒน์ ไพไธล, “กระบวนการทัศน์พัฒนาเพื่อการพึ่งตนเองของกลุ่มเครือข่ายอินแปง ในจังหวัดสกลนคร อุตรธานี กาฬสินธุ์ และมุกดาหาร”, วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา, (บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๖).

ชุมชน ต่างมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความเข้มแข็งของหมู่บ้านชุมชนโดยมีอิทธิพลทางตรงมากกว่าทางอ้อมทั้ง ๓ ปัจจัย^{๑๓๓}

สรุป การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาองค์กรชุมชน พบว่า การบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีการดำเนินการในด้านการเพิ่มศักยภาพขององค์กรชุมชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วม การจัดการความรู้และการเรียนรู้ของคนในชุมชน การประกอบอาชีพการจัดการทรัพยากรในชุมชน และการพัฒนาองค์กรในชุมชน รูปแบบใหม่ที่ค้นพบ คือ การบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งแบบบูรณาการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การมีส่วนร่วมที่สนับสนุนให้ชุมชนเข้มแข็งแบบไตรภาคี ได้แก่ องค์กรชุมชน องค์กรภาครัฐ องค์กรภาคีสนับสนุน ระบบสนับสนุนชุมชนเข้มแข็ง ได้แก่ ระบบความรู้ ระบบข้อมูล ระบบความสัมพันธ์ และมีแนวทาง ในการนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง แนวทางในการสร้างชุมชนเข้มแข็ง คือ แนวทางด้านการฟื้นฟูชุมชน แนวทางด้านการปรับตัวของชุมชน และแนวทางด้านการดำรงอยู่ของชุมชน การศึกษาเกี่ยวกับทุนทางสังคมกับการจัดการความรู้สู่องค์กรชุมชนพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน นำความไว้วางใจเป็นการขอคำปรึกษาจากสมาชิกภายในชุมชน การขอคำปรึกษาจากพระสงฆ์ ด้านการเงินโดยอาศัยความร่วมมือจากภาครัฐและเอกชนนำเอาความเชี่ยวชาญด้านการบริหารธุรกิจ ด้านธรรมชาติมีการนำป่าไม้ในชุมชนมีแหล่งอาหารให้ชาวบ้านดำรงชีวิต องค์กรชุมชนในการจัดการป่าชายเลน พบว่า เกิดจากประชาชนที่ร่วมกันจับกุมนายทุนบุกรุกป่าชายเลน แล้วพัฒนามาเป็นกลุ่มอนุรักษ์ป่าชายเลนและทรัพยากรชายฝั่งและสร้างกลุ่มสวัสดิการเพื่อความมั่นคงให้กับสมาชิกในระยะต่อมา โดยมีการพบปะพูดคุยกันประจำ แล้วจัดตั้งกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ และสวัสดิการให้กับสมาชิก การศึกษากระบวนการทัศน์พัฒนาเพื่อการพึ่งตนเองพบว่า รูปแบบ วิธีการ กระบวนการเรียนรู้และการพัฒนากระบวนการทัศน์เป็นแบบบอกเล่าแบบกลุ่ม ด้วยการปฏิบัติ การเลียนแบบธรรมชาติ บุคคล ชุมชน และจากวิถีชีวิต โดยใช้วิธีการเฉพาะของตนเองคือ ประชาวิสัย และพัฒนา การจัดการตนเอง และเครือข่ายทางสังคม การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อความเข้มแข็งของหมู่บ้านชุมชนชนบท พบว่า ปัจจัยที่สำคัญ คือ บุคคล ครวัเรือน กองทุนชุมชน กลุ่มองค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน โดยมีความสัมพันธ์ทางโครงสร้าง

^{๑๓๓} ปรีญา โสภณา, “ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อความเข้มแข็งของหมู่บ้านชุมชนชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย”, วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสตร์และพัฒนาภูมิภาค, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๓).

ตารางที่ ๒.๒๑ แสดงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาองค์กรชุมชน

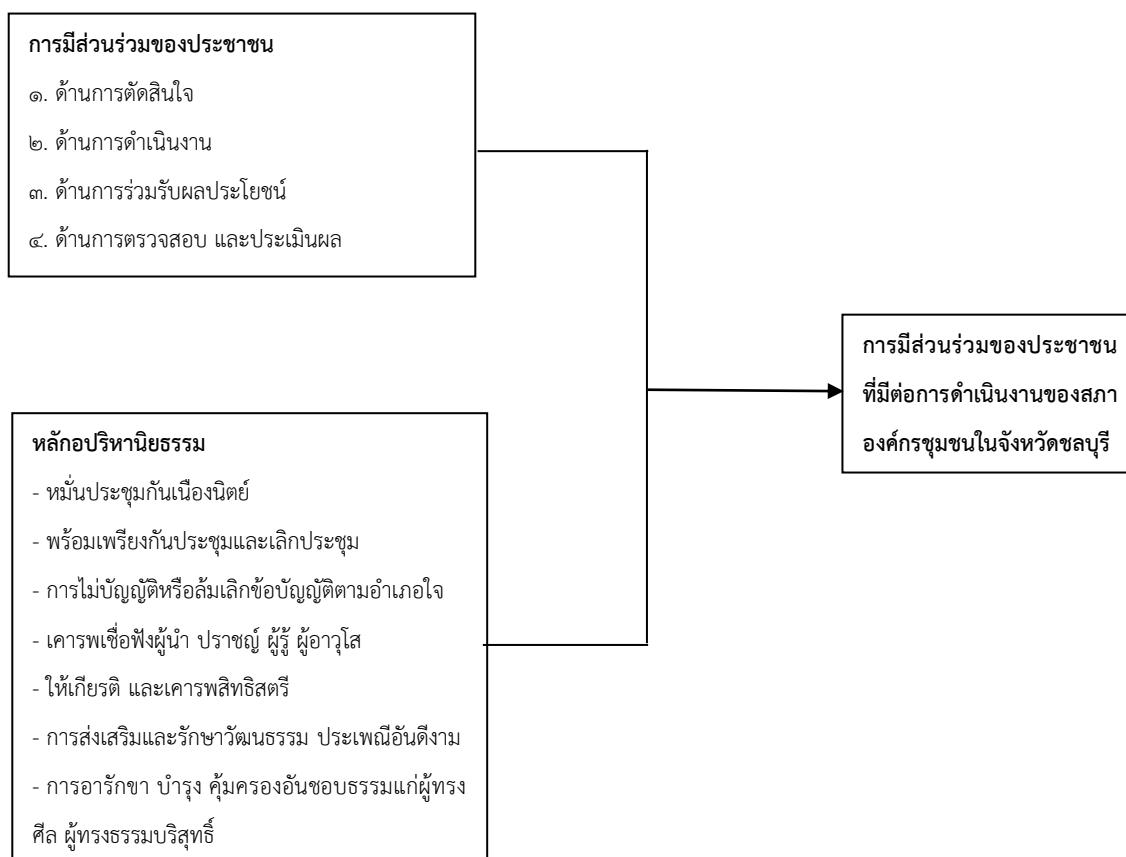
นักวิชาการ/นักวิจัย	ข้อค้นพบ
วิทยา จันทรแดง, (๒๕๕๕)	ศึกษาเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน” พบว่า การบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งแบบบูรณาการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ๑) การมีส่วนร่วมที่สนับสนุนให้ชุมชนเข้มแข็งแบบไตรภาคี ได้แก่ องค์กรชุมชน องค์กรภาครัฐ องค์กรภาคีสนับสนุน ๒) ระบบสนับสนุนชุมชนเข้มแข็ง ได้แก่ ระบบความรู้ ระบบข้อมูล ระบบความสัมพันธ์สู่การปฏิบัติเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง ๓) แนวทางในการสร้างชุมชนเข้มแข็ง คือ แนวทางด้านการฟื้นฟูชุมชน การปรับตัวของชุมชน และ การดำรงอยู่ของชุมชน
ประพันธ์ นีกระโทก, (๒๕๕๘)	ศึกษาเรื่อง “ทุนทางสังคมกับการจัดการความรู้สู่องค์กรชุมชนพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง” พบว่า สภาพทุนทางสังคมกับการจัดการความรู้สู่องค์กรชุมชนพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ด้วยการขอคำปรึกษาจากสมาชิกภายในชุมชน พระสงฆ์ ภาครัฐและเอกชน การนำองค์ความรู้จากการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีคุณภาพมาประกอบสัมมาอาชีพหาเลี้ยงตนเองและครอบครัวคน
สุพัฒน์ ไพไธล, (๒๕๕๖)	ศึกษาเรื่อง “กระบวนการทัศน์พัฒนาเพื่อการพึ่งตนเองของกลุ่มเครือข่ายอินแปง ในจังหวัดสกลนคร อุดรธานี กาฬสินธุ์ และมุกดาหาร” พบว่า ๑) รูปแบบ วิธีการ กระบวนการเรียนรู้และการพัฒนากระบวนการทัศน์ของกลุ่มเครือข่ายมีรูปแบบเป็นแบบบอกเล่า แบบกลุ่ม ด้วยการปฏิบัติ การเลียนแบบธรรมชาติ บุคคล ชุมชน และจากวิถีชีวิต โดยใช้วิธีการเฉพาะของตนเองคือ ประชาวิจัย และพัฒนา การจัดการตนเอง และเครือข่ายทางสังคม ๒) โครงสร้างและระบบ เศรษฐกิจ สังคมแบบอินแปง มีทั้งในแนว

ตารางที่ ๒.๒๑ (ต่อ)

นักวิชาการ/นักวิจัย	ข้อค้นพบ
	ลึกและแนวกว้างที่นำไปสู่การพึ่งตนเองประกอบด้วยเศรษฐกิจครัวเรือนหรือแบบพอเพียงและเศรษฐกิจวัฒนธรรม โดยสัมพันธ์กับการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยี ๓. ตัวชี้วัดความสำเร็จการพึ่งตนเองและการพัฒนาที่ยั่งยืน ๓ ประการ คือ รอด พอเพียง และยั่งยืน

๒.๘ กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีข้างต้น ผู้ศึกษาได้นำมาสังเคราะห์ เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ ๒.๗ กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี ในการวิจัยครั้งนี้ มีการศึกษาหรือระเบียบวิธีวิจัย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และนำผลการวิจัยเชิงคุณภาพไปวิเคราะห์ เพื่อสร้างรูปแบบที่เหมาะสม โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๒ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๔ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบ่งเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

๑) การเชิงสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และ

๒) การสนทนากลุ่ม เฉพาะผู้เชี่ยวชาญพิเศษ (Focus Group Discussion)

๓.๒ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกำหนดขอบเขตผู้ให้ข้อมูลสำคัญในเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี” ได้แก่

๑) ผู้ให้ข้อมูลหลักด้านการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี โดยผู้วิจัย ได้คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจง โดยมีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๒๑ คน ได้แก่

ตารางที่ ๓.๑ แสดงรายชื่อผู้สัมภาษณ์

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
๑	นางสุวรรณา สุชาติ	สมาชิกสภาชุมชนทุ่งขวาง จังหวัดชลบุรี
๒	นายนิพนธ์ นวลนาธา	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
๓	นางวรัมภร นาควันดี	สมาชิกสภาชุมชนหมอนนาง จังหวัดชลบุรี
๔	นางสฤกษ์ จันทรทอง	ประธานสภาชุมชนเทศบาลชุมชนเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี
๕	นางณอม ไชยวรรณ	ประธานกองทุนที่ดินทำกินชุมชนเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี
๖	นายวิไล ปรีเปรม	สมาชิกสภาชุมชนเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี
๗	นายสุรพล เถลิงพงษ์	สมาชิกสภาชุมชนทุ่งขวาง จังหวัดชลบุรี
๘	นายสุชาติ แสงทอง	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโคกพะยะ จังหวัดชลบุรี
๙	นายบุญเลิศ จันทรทอง	รองประธานกองทุนที่ดินทำกินชุมชนเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี
๑๐	นางสุดา ก่อกิจ	สมาชิกสภาชุมชนบ่อทองขวาง จังหวัดชลบุรี
๑๑	นายเจริญ พันพรม	สมาชิกสภาชุมชนทุ่งขวาง จังหวัดชลบุรี
๑๒	นายพริ้งโก้ ไม้อ้อกชี	สมาชิกสภาชุมชนท่าบุญมี จังหวัดชลบุรี
๑๓	นายฤทธิ ธาราดล	สมาชิกชุมชนไร่หลักทอง จังหวัดชลบุรี
๑๔	นางพิกุล เข็มนาค	สมาชิกชุมชนบ่อทอง จังหวัดชลบุรี
๑๕	นางวัลยา แดงพยนต์	สมาชิกชุมชนบ่อทอง จังหวัดชลบุรี
๑๖	นางหทัยรัตน์ ปันดี	สมาชิกสภาชุมชนเกษตรสุวรรณ จังหวัดชลบุรี
๑๗	นายวิเชียร เจริญทอง	สมาชิกสภาชุมชนหนองปรือ จังหวัดชลบุรี
๑๘	นายเฉียบ เจริญทอง	สมาชิกสภาชุมชนหนองปรือ จังหวัดชลบุรี
๑๙	นายขจร ขงมีสุข	สมาชิกสภาชุมชนวัดโบสถ์ จังหวัดชลบุรี
๒๐	นางสุดา ประกอบกิจ	สมาชิกสภาชุมชนบ่อขวางทอง จังหวัดชลบุรี
๒๑	นางสาวจุฬารัตน์ ก่อแก้ว	เจ้าหน้าที่สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี

โดยผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้าง ดังนี้

(๑) กำหนดแนวคำถามการวิจัยจากแนวคิด ทฤษฎี และหลักพุทธธรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการและกรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อให้เห็นประเด็นคำถามในการวิจัย

(๒) การกำหนดแหล่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจากพื้นที่การวิจัยในสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

(๓) การกำหนดรูปแบบของโครงสร้างแนวคำถามการวิจัยโดยการนำไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อความชัดเจนต่อแนวคำถามให้เหมาะสมกับผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับสภาองค์กรชุมชนเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

(๔) การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักและผู้วิจัยจะตั้งคำถามเพิ่มเติมหากมีข้อสงสัยในเรื่องหนึ่งเรื่องใดที่เกี่ยวกับประเด็นประเด็นคำถามการวิจัย เพื่อให้ข้อมูลอย่างรอบด้าน การเข้าถึงข้อมูล และการเก็บข้อมูล แบ่งออกเป็น ๒ แบบ คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเอกสารและการเก็บข้อมูลภาคสนาม ใช้การสัมภาษณ์แบบถึงตัว เป็นการคุยแบบไม่เป็นทางการก่อนถึงแนวความคิด

(๕) การตรวจสอบข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกว่ามีความเพียงพอในการตรวจสอบข้อมูล เพื่อนำมาเป็นแนวคำถามการวิจัยสำหรับการสนทนากลุ่มต่อไป

๒) ผู้ให้ข้อมูลหลักด้านการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยผู้วิจัย ได้กำหนดไว้ ๔ กลุ่ม ได้แก่ รวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๒ รูป/คน โดยคัดเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ พระสงฆ์จำนวน ๒ รูป นักวิชาการที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๓ คน ประธานสภาองค์กรชุมชน จำนวน ๑ คน รองประธานสภาองค์กรชุมชนจำนวน ๒ คน สมาชิกสภาองค์กรชุมชน จำนวน ๔ คน ได้แก่

ตารางที่ ๓.๒ แสดงรายชื่อผู้สนทนากลุ่มเฉพาะ

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
๑	พระครูประภัสธรรมนาถ	เจ้าอาวาสวัดเกาะจันทร์
๒	พระมหานลวัชร ธมมจารี	เจ้าคณะตำบลเกาะจันทร์
๓	ว่าที่ ร้อยตรี ประสาท ทรัพย์ประเสริฐ	พัฒนาการอำเภอเกาะจันทร์
๔	สิบเอกอภินพ มังกรแก้ว	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
๕	นายวิสิทธิ์ ยิ้มแย้ม	นักวิชาการชุมชนปฏิบัติการ
๖	นางสาวธิดาภรณ์ พันธ์อัมพร	ประธานสภาองค์กรชุมชน
๗	นายโสภณ ชูตแก้ว	รองประธานสภาองค์กรชุมชน
๘	นางชุตติกาญจน์ ฉิมพลีกุล	สมาชิกสภาองค์กรชุมชน
๙	นางวาสนา ศรีสมุทร	สมาชิกองค์กรชุมชน
๑๐	นายสิทธิชัย สมานมิตร	สมาชิกสภาองค์กรชุมชน
๑๑	นายไพรัตน์ อมรเอกอิทธิ	ประธานสภาเทศบาลเมืองปรกฟ้า
๑๒	นายบุญชัย ผลบุญเจริญชัย	ที่ปรึกษาสภาองค์กรชุมชน

การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี โดยผู้วิจัยกำหนดรูปแบบการสนทนากลุ่มให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

๑) การกำหนดรูปแบบคำถามการวิจัยจากข้อมูลการสัมภาษณ์เจาะลึกเพื่อนำมาเป็นข้อมูลเบื้องต้นแก่การจัดสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

๒) การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักโดยใช้รูปแบบของตัวแทนจากภาคส่วนต่างๆจำนวน ๑๒ รูป/คน เพื่อให้เห็นถึงความหลากหลายในประเด็นต่างๆที่เพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

๓) การกำหนดรูปแบบในการสนทนากลุ่มโดยผู้วิจัยได้กำหนดลักษณะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด ๑๒ รูป/คน โดยผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดมีสิทธิจะตั้งกระทู้ต่อประเด็นคำถามเพิ่มเติม ซึ่งหากผู้วิจัยมีคำถามสงสัย หรือไม่เข้าใจเรื่องหนึ่งเรื่องใด ก็จะสามารถสอบถามผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะเพื่อความชัดเจนต่อไป

๔) การตรวจสอบข้อมูลจากการสนทนากลุ่มว่ามีความสมบูรณ์เพียงพอต่อการนำไปวิเคราะห์ และสังเคราะห์ โดยเป็นไปตามหลักการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ใช้เทคนิค 6'C ได้แก่ Concept (มโนทัศน์) Content (สาระสำคัญ) Classify (จำแนกประเด็นของข้อมูลที่สำคัญ) Category (การจัดหมวดหมู่) Conceptualize (การจัดกรอบความคิด) Communication (การตีความหรือแปลความ)^๑ ในความสำคัญของรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอ โดยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือแต่ละขั้นตอน รวมทั้งหมด ๒ ประเภท ได้แก่

๑. แบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๒๑ รูปหรือคน

๒. แบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ที่มีโครงสร้างจากผู้เชี่ยวชาญพิเศษ จำนวน ๑๒ รูปหรือคน โดยวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยจะได้กำหนดจากแนวคิด ทฤษฎี และ หลักพุทธธรรมซึ่งได้นิยามศัพท์ไว้แล้ว และนำกรอบประเด็น ที่ต้องการสำหรับการศึกษาวิจัยพร้อมทั้งขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์) เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อไปสัมภาษณ์เจาะลึกผู้เชี่ยวชาญ และ ขอหนังสือขอเก็บข้อมูลการวิจัยต่อไป

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เป็น การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มุ่งศึกษาประเด็นเกี่ยวกับ “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี” ซึ่งผู้วิจัย ได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ ๒ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี หลักพุทธธรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ได้แก่ สภาพทั่วไปการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ประวัติความเป็นมาสภาองค์กรชุมชน พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน แนวคิดการดำเนินงาน แนวคิด

^๑ นภัทร์ แก้วนาถ, นอ.ตร., หลักการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ 6' C. Technic Analysis, เอกสารประกอบการสอนการวิจัยเชิงคุณภาพ, วิทยาลัยการทัพอากาศ, ๒๕๕๕.

เกี่ยวกับสภาองค์กรชุมชน แนวคิดเกี่ยวกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหลักการบริหารนิยธรรม พื้นที่ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ ๒ บุรณาการหลักการบริหารนิยธรรมตรงกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน กำหนดเป็นกรอบแนวคิด การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

ขั้นตอนที่ ๓ การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจงไว้ รวมทั้งสิ้นจำนวน ๒๑ คน

ขั้นตอนที่ ๔ การสนทนากลุ่มโดยผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจงไว้ ๔ กลุ่ม ได้แก่ พระสงฆ์ จำนวน ๒ รูป นักวิชาการที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๓ คน ประธานสภาองค์กรชุมชน จำนวน ๑ คน รองประธานสภาองค์กรชุมชนจำนวน ๒ คน สมาชิกสภาองค์กรชุมชน จำนวน ๔ คน รวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๒ รูป/คน

ขั้นตอนที่ ๕ วิเคราะห์และสังเคราะห์ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

ขั้นตอนที่ ๖ นำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนชลบุรี

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามชนิดเทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่

๑. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนาความ (Descriptive Interpretation)

๒. การวิเคราะห์ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ทั้งหมด โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลแบบหลัก SWOT Analysis เพื่อวิเคราะห์สภาพการณ์ปัจจุบัน ได้แก่

S มาจาก Strengths หมายถึง จุดเด่นหรือจุดแข็ง

W มาจาก Weaknesses หมายถึง จุดด้อยหรือจุดอ่อน

O มาจาก Opportunities หมายถึง โอกาส

T มาจาก Threats หมายถึง อุปสรรค

จะกระทำไปพร้อมๆกันตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการวิจัย และหลังจากเสร็จสิ้นการเก็บข้อมูลทั้งที่ได้จากการบันทึกข้อมูล การถอดเทปสัมภาษณ์ รวมไปถึงการถ่ายภาพในแต่ละครั้งมาจัดหมวดหมู่ตามแต่ละตัวแปร ให้ครบถ้วนเพียงพอและเหมาะสมแก่การนำไปวิเคราะห์สรุปผล

๓. การวิเคราะห์ข้อมูลสนทนากลุ่ม เป็นการนำข้อมูลจากการสนทนากลุ่มเฉพาะของผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๒๑ รูป/คน โดยผู้วิจัยได้ตีความหมายและแปลความหมายในรูปของการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ใช้เทคนิค 6'C ได้แก่ Concept (มโนทัศน์) Content (สาระสำคัญ) Classify (จำแนกประเด็นของข้อมูลที่สำคัญ) Category (การจัดหมวดหมู่) Conceptualize (การจัดกรอบความคิด) Communication (การตีความหรือแปลความ) โดยผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งที่ได้จากการบันทึกข้อมูลมาถอดเทปสัมภาษณ์ จัดหมวดหมู่ตามแต่ละตัวแปรให้ครบถ้วนเพียงพอ เหมาะสม แก่การนำไปวิเคราะห์ สรุป อภิปรายผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนา ผู้วิจัยมีลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ ดังนี้

๑) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยนำบันทึกจากการสัมภาษณ์มาเปรียบเทียบระหว่างบุคคลแต่ละบุคคล โดยจัดลำดับความสำคัญ และคุณลักษณะของข้อมูล

๒) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจัดลำดับความสำคัญ แล้วเปรียบเทียบข้อมูลเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นแนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อทราบลักษณะที่มีความคล้ายคลึงและความแตกต่างของข้อมูล

๓) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารต่างๆมาทำการวิเคราะห์ร่วมกันอย่างเป็นระบบ และนำไปสู่การเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน เพื่อแสดงความสำคัญของข้อมูลให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น และเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ตามข้อเท็จจริง ทั้งในเชิงเหตุผล เพื่อสะดวกในการวิเคราะห์ และการเขียนรายงานสรุปตีความตามหลักวิชาการ เขียนรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยด้วยวิธีการพรรณนา เพื่อชี้ให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี

สรุปขั้นตอนวิธีการดำเนินการวิจัย

แผนภาพที่ ๓.๑ แสดงขั้นตอนวิธีการดำเนินการวิจัย

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมตามแนวทางพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อ

(๑) ศึกษาสภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมตามแนวทางพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

(๒) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับ การมีส่วนร่วมตามแนวทางพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

(๓) นำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมตามแนวทางพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

การดำเนินการวิจัยผู้วิจัยได้ค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ ตำราทางวิชาการและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนได้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ในการดำเนินกิจกรรมของสภาองค์กรชุมชนในด้านต่างๆ และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๒๑ รูป/คน (Key Informants) ตามลักษณะการเป็นตัวแทนกลุ่มที่เหมาะสม การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจำนวน ๑๒ รูป/คนโดยผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้าง ดังนี้

(๑) กำหนดแนวคำถามการวิจัยจากแนวคิด ทฤษฎี และหลักพุทธธรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการและกรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อให้เห็นประเด็นคำถามในการวิจัย

(๒) การกำหนดแหล่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจากพื้นที่การวิจัยในสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

(๓) การกำหนดรูปแบบของโครงสร้างแนวคำถามการวิจัยโดยการนำไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อความชัดเจนต่อแนวคำถามให้เหมาะสมกับผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับสภาองค์กรชุมชนเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

(๔) การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักและผู้วิจัยจะตั้งคำถามเพิ่มเติมหากมีข้อสงสัยในเรื่องหนึ่งเรื่องใดที่เกี่ยวกับประเด็นประเด็นคำถามการวิจัย เพื่อให้ข้อมูลอย่างรอบด้าน การเข้าถึงข้อมูล และการเก็บข้อมูล แบ่งออกเป็น ๒ แบบ คือ การเก็บ

รวบรวมข้อมูลด้วยเอกสารและการเก็บข้อมูลภาคสนาม ใช้การสัมภาษณ์แบบถึงตัว เป็นการคุ้ยแบบไม่เป็นทางการก่อนถึงแนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

(๕) การตรวจสอบข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกว่ามีความเพียงพอในการตรวจสอบข้อมูล เพื่อนำมาเป็นแนวคำถามการวิจัยสำหรับการสนทนากลุ่มต่อไป

การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี โดยผู้วิจัยกำหนดรูปแบบการสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

๑) การกำหนดรูปแบบคำถามการวิจัยจากข้อมูลการสัมภาษณ์เจาะลึกเพื่อนำมาเป็นข้อมูลเบื้องต้นแก่การจัดสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

๒) การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักโดยใช้รูปแบบของตัวแทนจากภาคส่วนต่างๆจำนวน ๑๒ รูป/คน เพื่อให้เห็นถึงความหลากหลายในประเด็นต่างๆที่เพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

๓) การกำหนดรูปแบบในการสนทนากลุ่มโดยผู้วิจัยได้กำหนดลักษณะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด ๑๒ รูป/คน โดยผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดมีสิทธิจะตั้งกระทู้ต่อประเด็นคำถามเพิ่มเติม ซึ่งหากผู้วิจัยมีคำถามสงสัย หรือไม่เข้าใจเรื่องหนึ่งเรื่องใด ก็จะสามารถสอบถามผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะเพื่อความชัดเจนต่อไป

๔) การตรวจสอบข้อมูลจากการสนทนากลุ่มว่ามีความสมบูรณ์เพียงพอต่อการนำไปวิเคราะห์ และสังเคราะห์ โดยเป็นไปตามหลักการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ใช้เทคนิค 6'C ได้แก่ Concept (มโนทัศน์) Content (สาระสำคัญ) Classify (จำแนกประเด็นของข้อมูลที่สำคัญ) Category (การจัดหมวดหมู่) Conceptualize (การจัดกรอบความคิด) Communication (การตีความหรือแปลความ) ในความสำคัญของรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอ โดยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

๔.๑ สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมตามแนวทางพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

๔.๑.๑ การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมตามแนวทางพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี จากการวิเคราะห์เชิงเอกสาร มีดังนี้

สภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยกำหนดให้มีการจัดตั้ง จัดตั้งเป็นสภาองค์กรชุมชนในระดับตำบลได้โดยให้ห้องค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชนได้นำเสนอข้อมูลของกลุ่มองค์กรที่มีการจัดตั้ง จัดตั้งในระดับหมู่บ้านจะได้รับจัดตั้งโดยผู้ใหญ่บ้าน เครือข่ายองค์กรชุมชนจัดตั้งจัดตั้งโดยกำนัน หรือนายกเทศมนตรีของแต่ละตำบล และเมื่อมีการจัดตั้งจัดตั้งในระดับหมู่บ้านแล้ว จะมีการคัดเลือกคณะกรรมการของสภาองค์กรชุมชนในระดับตำบล โดยแต่ละหมู่บ้านจะส่งผู้แทนของกลุ่มองค์กรจำนวน ๔ กลุ่ม เพื่อที่จะคัดเลือกเป็นคณะกรรมการของสภาองค์กรชุมชนแต่ละตำบล พร้อมทั้งคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ และที่ปรึกษาสภาองค์กรชุมชน

การก่อตัวของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีเริ่มขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ที่อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี เกิดจากการรวมตัวของประชาชนโดยมีเจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ สุภาจาโร(ผู้วิจัย) ผู้นำสถาบันทางศาสนาเป็นแกนนำในการพัฒนาชุมชนด้านการสื่อสารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ต่อมาสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนจัดตั้งกลุ่มปัญญาพัฒนาเกาะจันทร์ในหมู่ที่ ๓ และสถาบันส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้เข้ามาพัฒนาชุมชนโดยการส่งเสริม โครงการชุมชนเป็นสุข มีชาวบ้าน ร่วมในโครงการรวมทั้งสิ้นประมาณ ๕๐ คน ต่อมาในปีพ.ศ. ๒๕๕๑ มีพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนจึงได้มีการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีจำนวน ๑๐ สภาองค์กรชุมชน โดยมีสภาองค์กรชุมชนตำบลเกาะจันทร์เป็นสภาองค์กรชุมชนแห่งแรกที่มีการจัดตั้ง จนกระทั่งปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๕๘ มีสภาองค์กรชุมชนรวมทั้งสิ้นจำนวน ๔๕ องค์กรกระจายทั่วทั้งจังหวัดชลบุรี

วัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างประชาชนซึ่งเป็นสมาชิกสภาองค์กรชุมชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานของภาครัฐ ดำเนินการในการคุ้มครอง บำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์ร่วมในทรัพยากรทางธรรมชาติของท้องถิ่น โดยจัดให้มีเวทีการศึกษาหารือกันเพื่อแสดงความคิดเห็นในโครงการหรือกิจกรรมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีผลหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือทรัพยากรทางธรรมชาติ สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน

โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะปัญหา แนวทางแก้ไขและแนวทางการพัฒนาต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่แสดงถึงองค์กรชุมชนในตำบลเกิดความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

การวางแผนขยายพื้นที่สภาองค์กรชุมชนตำบลใหม่ใน ๘ พื้นที่เพื่อครอบคลุมพื้นที่ของจังหวัดชลบุรี การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มองค์กรชุมชน การสำรวจกลุ่มองค์กรชุมชน การจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนใหม่

การดำเนินงานด้านสวัสดิการชุมชน โดยการเชื่อมโยงองค์กรชุมชน - ท้องถิ่นและท้องที่ในการจัดสวัสดิการให้ครอบคลุมทุกระดับ ทุกหมู่บ้าน และทุกชุมชน โดยพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมให้กับเกษตรกรและเยาวชนในสถานศึกษา บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียงให้ครบวงจรส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรเพื่อนำมาเป็นอาหารและยารักษาโรค สร้างจิตสำนึกของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม จัดทำแผนการพัฒนาชุมชนให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้านเกิดการเชื่อมโยงการทำงานของท้องถิ่น และท้องที่ มีการพัฒนาอาชีพในแต่ละชุมชนเพื่อสร้างรายได้ และดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว เชื่อมโยงเกษตรกรอินทรีย์หรือสิ่งแวดล้อมในการดูแลสุขภาพของชุมชนให้คนในชุมชนมีสุขภาพอนามัยและโภชนาการที่ดี มีสุขภาพที่แข็งแรง มีคุณภาพชีวิตที่ดี สร้างเครือข่ายที่เป็นวัฒนธรรมของชุมชน มีการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สามารถดำรงอยู่ และสืบทอดต่อไปอย่างยั่งยืน

ผลการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี จากปี ๒๕๕๑ - ๒๕๕๘ ได้รับรองสถานภาพองค์กรชุมชนถึง ๗๙ กลุ่ม และจัดตั้งสภาองค์กรชุมชน ๔๕ องค์กร โดยชาวบ้านสามารถขับเคลื่อนแผนพัฒนาได้บ้างเป็นบางด้านเท่านั้น มีการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนและนำเสนอแผนการพัฒนาตำบล ต่อระดับนโยบายท้องถิ่น หน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม

ด้านเกษตรอินทรีย์ การจัดตั้งกลุ่มเกษตรอินทรีย์ทุกหมู่บ้าน ฟื้นฟูพื้นที่ในชุมชนให้มีการลด ละ เลิก การใช้สารเคมี ดังกรณีพื้นที่สภาองค์กรตำบลเกาะจันทร์ชาวบ้านได้ร่วมมือกันทำปุ๋ยหมักแล้วนำมาใช้กันเองได้ สภาองค์กรชุมชนหนองปลาไหล อนุรักษ์ นาท้องถิ่น ปลูกข้าวไว้กินเอง พื้นแผ่นดินบรรพบุรุษ” โดยได้ถ่ายทอดภูมิปัญญาการทำนาให้กับเยาวชน นักเรียน นักศึกษา และกับประชาชนโดยทั่วไป ได้ศึกษาการทำนา องค์กรชุมชนไร่หลักทอง ได้จัดทำโครงการแปลงนาสาธิตแบบเกษตรอินทรีย์ จัดเวทีให้ประชาชนเข้าร่วมรับรู้ และชี้แจงเรื่องการทำนาแบบเกษตรอินทรีย์ วิเคราะห์ปัญหา ข้อดี ข้อเสีย พร้อมหาแนวทางในการแก้ไขอย่างเป็นระบบ สภาองค์กรชุมชนเทศบาลตำบลเกาะจันทร์มีการปรับพื้นที่ในการ

ปลูกพืชทางเลือกใหม่ และจัดทำแผนขององค์กรชุมชน การทำฝาย บ่อบาดาล เพื่อการบริโภคและการเพาะปลูก การบริหารจัดการน้ำอย่างมีคุณภาพ มีการจัดประชุมประชาคมเพื่อรับฟังปัญหา ลงสำรวจพื้นที่ที่เกิดปัญหา นำปัญหาที่พบมาวิเคราะห์และวางแผนแก้ไข นำข้อมูลที่ได้ไปเขียนเป็นแผนงาน โครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ มีการติดตามผลการดำเนินงาน และพัฒนาจนครบทุกหมู่บ้าน สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ได้ริเริ่มจัดทำโครงการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตร ปัญหาพืชผลทางการเกษตรมีราคาตกต่ำ ดินปนเปื้อนสารเคมี ชาวบ้านจึงรวมตัวกันแก้ปัญหาโดยหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อปรับปรุงดิน การรวมกลุ่มกันผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อใช้เองและลดต้นทุนทางการเกษตร และลดการใช้สารเคมี การดำเนินการมีส่วนร่วมโดยการจัดประชุม ๒ ครั้ง ผลการดำเนินงานคือ ประชาชนใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ชาวบ้านเกิดความรักและหวงแหนที่ดินทำกิน และมีการปลูกพืชผสมผสานเพื่อป้องกันผลผลิตล้นตลาด

ผลการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ด้านวัฒนธรรมชุมชน สภาองค์กรชุมชนตำบลห้วยกะปิประชาชนในพื้นที่เชิญปราชญ์ และคนในพื้นที่เดิมที่เคยได้รู้เห็นเรื่องราวในอดีตมาเล่าเรื่องของชุมชนในอดีตให้กลุ่มเยาวชนฟังและจัดเป็นบันทึกของชุมชนเหตุการณ์ต่างในอดีต ทำให้การเรียนรู้ของเยาวชนปลูกจิตสำนึกรักบ้านเกิด เกิดความสัมพันธ์ระหว่างคนหลายวัย และเกิดการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองเสือช้าง ประชาชนร่วมมือกัน ค้นหาค้นคว้าความรู้ สร้างขบวนการเรียนรู้ เกิดความเข้าใจเรื่องการรักษาสีงแวดล้อมเพื่อสุขภาพและสอดส่องดูแลทรัพยากรทางธรรมชาติไม่ให้ถูกทำลาย องค์กรสภาชุมชนตำบลพลูตาหลวงร่วมมือกันอนุรักษ์สัตว์น้ำสายพันธุ์ปลากัดพื้นบ้าน เพื่อสร้างเป็นอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ และสามารถกำจัดลูกน้ำยุงลาย

ผลการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ด้านสุขภาพและสุขภาวะ สภาองค์กรชุมชนเครือข่ายจังหวัดชลบุรี สร้างสุขภาพเพื่ออาหารปลอดภัย โดยตระหนักถึงความสำคัญอันหลากหลายทางชีวภาพที่ทรงคุณค่าและความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ มีวิถีชีวิตอยู่บน “วัฒนธรรมข้าว” และ “วัฒนธรรมน้ำ” เป็นหลักในชีวิตประจำวัน และเป็นหลักประกันในการ “มีกิน มีใช้” และความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม โดยมีได้อิงอยู่กับความร่ำรวย ประชาชนในพื้นที่รวมตัวกัน เชื่อมโยงทั้งองค์ความรู้ และพลังในการปกป้องพื้นที่ดำรงไว้ซึ่งนิเวศน์วัฒนธรรมอันดีงาม กำหนดทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืน ด้วยการสร้างความเข้าใจ สร้างความตระหนัก และเกิดการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคมท้องถิ่น มีการใช้เครื่องมือ “ธรรมนูญสุขภาพ” อันก่อให้เกิดสัญญาประชาคมสุขภาพ พัฒนาให้เป็นนโยบายสาธารณะ การแก้ไขปัญหา พัฒนาสุขภาพ เพื่อนำไปสู่สุขภาพ สุขภาวะของประชาชนใน

จังหวัดชลบุรี มีการเชื่อมโยงประเด็นในทุกมิติ มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปสถานการณ์ที่สำคัญโดยมีการอ้างอิงฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบ การขับเคลื่อนอยู่ในระดับตำบลนำร่องเพื่อผลักดันให้เกิดมาตรการทางสังคมจนพัฒนาเป็นนโยบายสาธารณะระดับจังหวัด

๔.๑.๒ การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมตามแนวทางพระพุทธศาสนาของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หลักการวิเคราะห์ SWOT Analysis มาเป็นหลักในการวิเคราะห์ โดยแบ่งเป็น ๔ ประเด็นหลัก คือ การวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส อุปสรรคของสภาพการณ์ปัจจุบัน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้

(๑) การวิเคราะห์ปัจจัยภายในที่เป็นจุดแข็งในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี

สภาองค์กรชุมชนมีปัจจัยภายในที่เป็นจุดแข็ง คือ สภาองค์กรชุมชนเป็นองค์กรภาคประชาชนที่เป็นไปตามแนวทางประชาธิปไตยในการจัดการตนเอง มีความโดดเด่นอยู่ที่การรวมตัวของประชาชนที่มีความคิด มีอุดมการณ์เหมือนกันเพื่อบริหารจัดการตนเอง และการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นของตนเอง^๑ การอยู่ในชุมชนเดียวกัน บริบทสภาพแวดล้อมที่เหมือนกัน การมีวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นเดียวกันทำให้เผชิญปัญหาที่ไม่แตกต่างกันเท่าใดนัก จึงมีความเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง^๒ การมีกฎหมายรองรับการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนนับว่าเป็นสิ่งที่สร้างเสริมความเชื่อมั่น ความมั่นใจของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน^๓ และสถาบันพัฒนาสภาองค์กรชุมชน (พอช.) เป็นหน่วยงานหลักที่คอยสนับสนุน ส่งเสริม ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือการจัดตั้งสภาองค์กร

^๑ สัมภาษณ์ นายนิพนธ์ นวลนาธา, สมาชิกเทศบาลเมืองพนัสนิคม เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี, ๗ มีนาคม ๒๕๕๘.

^๒ สัมภาษณ์ นายพริ้งโก ไม้อีกชี, สมาชิกสภาชุมชนท่าบุญมี เทศบาลตำบลท่าบุญมี จังหวัดชลบุรี, ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๘.

^๓ สัมภาษณ์ นายบุญเลิศ จันทร์ทอง, รองประธานกองทุนที่ดินทำกิน เทศบาลชุมชนเกาะจันทร์ อำเภอกะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, ๕ มีนาคม ๒๕๕๘.

ชุมชน^๔ การใช้พื้นที่ชุมชนเป็นตัวตั้งในการดำเนินงานสภาองค์กรชุมชนทำให้การสร้างความเข้าใจในกระบวนการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนเป็นไปได้ง่ายขึ้นและการดำเนินงานที่มีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้การแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นเป็นไปในแนวทางเดียวกัน^๕ การดำเนินงานทำได้โดยการถ่ายทอดภูมิปัญญาที่มีอยู่ในชุมชนจากผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้านซึ่งเป็นที่เคารพ ศรัทธาจากประชาชนในพื้นที่อยู่แล้ว โดยวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ประชาชนดำเนินชีวิตอยู่กันอย่างวัฒนธรรมเครือญาติจึงสามารถสร้างความร่วมมือได้เป็นอย่างดีในชุมชน^๖ การดำเนินการเชื่อมโยงกับองค์กรชุมชนอื่นๆ การวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการอย่างแท้จริงเป็นส่วนที่ผลักดันให้เกิดการมีสมาชิกสภาองค์กรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง^๗ เป็นองค์กรภาคประชาชนที่มีความสำคัญในการปฏิรูปเชิงโครงสร้างของสังคมในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ การมีส่วนร่วมของสภาองค์กรชุมชนในลักษณะภาคีเครือข่ายทำให้เกิดความเข้มแข็งของการเมืองภาคประชาชนมากยิ่งขึ้น^๘ เมื่อเกิดปัญหาในชุมชน ประชาชนจะเข้ามามีบทบาทร่วมพูดคุย แสดงความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และด้วยพื้นฐานของวัฒนธรรมของคนในพื้นที่ได้รับการปลูกฝังวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนที่อยู่กันอย่างญาติพี่น้องมีความถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน จึงมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน เต็มใจให้ความช่วยเหลือ และมีจิตผูกพันในผืนแผ่นดินที่ตนเองอยู่อาศัย จึงมีความเสียสละเพื่อส่วนรวมสูง^๙ วัด เป็นแหล่งในการรวมตัวกันของคนในชุมชน เป็นสถาบันทางพระพุทธศาสนามีส่วนช่วยในการรวมกลุ่มของสภาองค์กรชุมชนได้เป็นอย่างดี นับเป็นการมีส่วนร่วมที่เป็นไปตาม

^๔ สัมภาษณ์ นายฤทธิ ธาราดล, สมาชิกสภาชุมชนไร่หลักทอง องค์การบริหารส่วนตำบลไร่หลักทอง จังหวัดชลบุรี, ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๘.

^๕ สัมภาษณ์นางสุตา ประกอบกิจ, สมาชิกสภาชุมชนบ่อกวางทอง องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อกวางทอง จังหวัดชลบุรี, ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๘.

^๖ สัมภาษณ์ นางสาวจุฬารัตน์ ก่อแก้ว, เจ้าหน้าที่สถาบันองค์กรพัฒนาชุมชน สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน, จังหวัดชลบุรี, ๒ มีนาคม ๒๕๕๘.

^๗ สัมภาษณ์ นายพริ้งโก ไม้ออกสี, สมาชิกสภาองค์กรชุมชน ท่าบุญมี เทศบาลตำบลท่าบุญมี จังหวัดชลบุรี, ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๘.

^๘ สัมภาษณ์ นางพิกุล เข็มนาค, สมาชิกองค์กรชุมชนวัดบ่อทอง องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อทอง จังหวัดชลบุรี, ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๘.

^๙ สัมภาษณ์ นายจรร ชงมีสุข, สมาชิกชุมชนวัดโบสถ์ องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ จังหวัดชลบุรี, ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๘.

ธรรมชาติ ตามวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น และเป็นไปตามหลักธรรมคำสอนเกี่ยวกับความรัก ความเมตตา ความสามัคคีของการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชน^{๑๐} พระสังฆาธิการในพื้นที่เป็นที่เคารพศรัทธาของประชาชนเป็นอย่างมาก และเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานสภาองค์กรชุมชน และมีส่วนในการผลักดันให้การมีส่วนร่วมของการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนเป็นไปด้วยดี ยกตัวอย่างเช่น เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ สุภาจาโร ผู้ริเริ่มในการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนวัดปรกฟ้า และยังเป็นผู้ที่เฝ้าอำนวยความสะดวกในการรวมตัวกันของประชาชนในการประชุมปรึกษาหารือปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในพื้นที่^{๑๑} ความมีอิสระในการบริหารจัดการตนเองของชุมชนนับว่าเป็นจุดแข็งของสภาองค์กรชุมชนที่จะทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนมีมากขึ้น การปรึกษาหารือเพื่อหาทางออกของปัญหาร่วมกันส่งเสริมให้เกิดความคิดใหม่ที่สร้างสรรค์ชุมชน เกิดเป็นการเมืองภาคประชาชนที่มีความสมานฉันท์ มีการเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกองค์กรชุมชน^{๑๒} การให้ความสำคัญต่อการปรึกษาหารือร่วมกันช่วยแก้ปัญหาความขัดแย้งของชุมชน เป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเป็นการส่งเสริมการเคารพในสิทธิของผู้อื่นด้วย^{๑๓} การมีส่วนร่วมในการดำเนินการของประชาชนเป็นรูปแบบการพัฒนาที่ยึดเอาชุมชนเป็นแกนหลักสำคัญ โดยประชาชนในพื้นที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อตอบสนองต่อความต้องการขอประชาชนในพื้นที่อย่างตรงประเด็น อย่างไรก็ตามแม้ชุมชนจะมีบทบาทสำคัญในการจัดการตนเองแต่ก็ยังคงมีความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนมากยิ่งขึ้น^{๑๔} สภาองค์กรชุมชนนับเป็นกระบวนการทางประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือ

^{๑๐} สัมภาษณ์ นางวัลยา แดงพยนต์ สมาชิกสภาชุมชนวัดบ่อทอง องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อทอง จังหวัดชลบุรี, ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๑๑} สัมภาษณ์ นายบุญเลิศ จันทร์ทอง, รองประธานกองทุนที่ดินทำกิน เทศบาลชุมชนเกาะจันทร์ อำเภอกะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, ๕ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๑๒} สัมภาษณ์ นายสุชาติ แสงทอง, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโคกเพรา, องค์การบริหารส่วนตำบลโคกเพรา จังหวัดชลบุรี, ๔ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๑๓} สัมภาษณ์ นายสุฤษฏ์ จันทร์ทอง, ประธานสภาชุมชนเทศบาลชุมชนเกาะจันทร์ เทศบาลชุมชนเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, ๕ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๑๔} สัมภาษณ์ นายบุญเลิศ จันทร์ทอง, รองประธานกองทุนที่ดินทำกิน เทศบาลชุมชนเกาะจันทร์จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๘.

ทำให้คน กลุ่มคน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานโดยผ่านตัวแทนที่น้อยที่สุด^{๑๕} การดำเนินการสภาองค์กรชุมชนเกิดจากการรวมตัวกันของประชาชนในท้องถิ่นมีจิตอาสา มีความสนใจในการพัฒนาพื้นที่ที่ตนอยู่อาศัย ผสมกับความรักความผูกพันกับผืนแผ่นดินที่ตนอยู่อาศัย ทำให้เกิดพลังอันแข็งแกร่งในการปกป้อง พิทักษ์รักษาชุมชนของตนเองได้เป็นอย่างดี^{๑๖} การจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนมิได้เป็นหน่วยงานทางราชการ เพราะกฎหมายมิได้มีการบังคับว่าทุกชุมชนจะต้องมีสภาองค์กรชุมชน อีกทั้งมิได้กำหนดในรายละเอียดว่าสภาองค์กรชุมชนจะต้องดำเนินการไปในทิศทางอย่างไร เพียงแต่ทางภาครัฐได้สนับสนุน ส่งเสริมการมีและการให้สถานภาพกับองค์กรชุมชนที่เกิดจากการรวมตัวกันด้วยจิตอาสา ด้วยการเคารพ สิทธิซึ่งกันและกัน และความศรัทธาในหลักประชาธิปไตย ดังนั้น จึงมีความยืดหยุ่นสูง สามารถดำเนินการ โดยปรับให้เข้ากับสถานการณ์ที่เป็นจริงได้เป็นอย่างดี^{๑๗} สภาองค์กรชุมชนมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของ ประชาชน ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมิได้แยกส่วนกันทำงาน มีกลไกการทำงานโดยใช้ปัญญา มิได้ใช้อำนาจและผลประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้องนำทางในการดำเนินงาน แต่ใช้ประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง จึงไม่เกิดการแก่งแย่ง แย่งชิงบทบาทกัน มีแต่ความร่วมมือกัน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเห็นอกเห็นใจกัน^{๑๘}

จากการสัมภาษณ์ข้างต้นผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นจุดแข็งของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี ดังนี้

^{๑๕} สัมภาษณ์ นางหทัยรัตน์ ปันดี, สมาชิกสภาชุมชนเกษตรสุวรรณ องค์การบริหารส่วนตำบลเกษตรสุวรรณ จังหวัดชลบุรี, ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๑๖} สัมภาษณ์ นายวิกรม นาควันดี, สมาชิกสภาชุมชนหมอนนาง เทศบาลตำบลหมอนนาง จังหวัดชลบุรี, ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๑๗} สัมภาษณ์ นายสุฤษฏ์ จันทร์ทอง, ประธานสภาชุมชนเทศบาลชุมชนเกาะจันทร์ เทศบาลชุมชนเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, ๕ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๑๘} สัมภาษณ์ นางสุดา ประกอบกิจ, สมาชิกสภาองค์กรชุมชนบ่อควางทอง องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อควางทอง จังหวัดชลบุรี, ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๘.

ตารางที่ ๔.๑ แสดง ความถี่ของผู้ตอบประเด็นจุดแข็งของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี

สภาพการณ์ปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี	ความถี่	คนที่
ประเด็นจุดแข็ง	๖	๒, ๑๗, ๑๙, ๒๗, ๒, ๑๙

(๒) การวิเคราะห์ปัจจัยภายในที่เป็นจุดอ่อนในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรีมีจุดอ่อนอยู่ที่กลุ่มผู้นำมีอายุเฉลี่ยที่สูงขึ้น การสร้างทายาทสืบทอดเจตนารมณ์ยังมีไม่มากเท่าที่ควร อีกทั้งผู้นำบางคนยังมีลักษณะผู้นำเดี่ยวที่ขาดวิสัยทัศน์การทำงานเป็นทีมส่งผลให้ขาดความต่อเนื่องทางความคิดที่สร้างสรรค์จากสมาชิกสภาองค์การชุมชน^{๑๙} การมีส่วนร่วมของสภาองค์การชุมชนแม้จะมีการประสานงานอย่างใกล้ชิดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ก็ยังขาดกระบวนการในการตัดสินใจร่วมที่ต้องใช้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนช่วยในการตัดสินใจ การทำงานที่บางครั้งขาดการวางแผนที่ดีส่งผลต่อการขับเคลื่อนสภาองค์การชุมชนที่ไม่ต่อเนื่อง^{๒๐} เนื่องจากเป็นองค์กรที่ขาดด้วยการเสียสละทั้งเวลาและกำลังร่างกาย แต่ด้วยการกิจและอาชีพส่วนตัว ทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง^{๒๑} กลุ่มองค์กรชุมชนยังขาดเรื่องงบประมาณในการสนับสนุนรวมไปถึงเทคโนโลยีต่างๆอีกด้วย^{๒๒} ประชาชนในพื้นที่บางส่วนยังไม่เข้าใจจุดประสงค์ในการดำเนินงานสภาองค์การชุมชนอย่างแท้จริง จึงยังไม่ตัดสินใจสมัครเข้าเป็นสมาชิกสภาองค์การชุมชน อีกทั้งยังมีมุมมองว่าสภาองค์การชุมชนเป็นการหาเสียงทางการเมืองเนื่องจากการประชาสัมพันธ์ให้เข้าใจถึงบทบาท

^{๑๙} สัมภาษณ์ นางสาวรณมา สุชาติ, สมาชิกสภาชุมชนทุ่งขวาง องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง จังหวัดชลบุรี, ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๒๐} สัมภาษณ์ นางสุจุฬารัตน์ ก่อแก้ว, เจ้าหน้าที่สถาบันองค์กรพัฒนาชุมชน สถาบันองค์กรพัฒนาชุมชน จังหวัดชลบุรี, ๒ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๒๑} สัมภาษณ์ นายวิเชียร เจริญทอง, สมาชิกสภาองค์การชุมชนหนองปรือ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ จังหวัดชลบุรี, ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๒๒} สัมภาษณ์ นางวรัณกร นาควันดี, สมาชิกสภาองค์การชุมชนหมอนนาง เทศบาลตำบลหมอนนาง จังหวัดชลบุรี, ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๘.

ของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนยังมีไม่ทั่วถึงจึงเป็นปัญหาที่สำคัญที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเร่งแก้ปัญหาให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง อีกทั้งประชาชนในบางพื้นที่ยังขาดการตระหนักถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นในภายภาคหน้าถึงการพัฒนาที่ยั่งยืนของระบบทุนนิยม^{๒๓} เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทางการเกษตร ประชาชนจึงมีอาชีพเกษตรกรแม้จะนำแนวคิดเกษตรอินทรีย์มาใช้เพื่อปกป้องรักษาทรัพยากรทางดิน และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ แต่ขาดความรู้ในด้านการจัดการผลผลิตเชิงธุรกิจและการตลาด ไม่มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการเกษตรทำให้ยังไม่สามารถแก้ปัญหาเรื่องรายได้ทางเกษตรได้อย่างแท้จริง และฐานะของประชาชนส่วนใหญ่ยังเป็นผู้มีรายได้น้อย^{๒๔} ประชาชนบางชุมชนยังไม่ค่อยเข้าร่วมประชุมเนื่องจากติดภารกิจในการประกอบอาชีพส่วนตัว บางพื้นที่ยังมีการแบ่งพรรคแบ่งพวกขาดความสามัคคี ประชาชนยังเคยชินกับการถูกสั่งการจากภาครัฐ และด้วยความที่ไม่เข้าใจเกี่ยวกับสภาองค์กรชุมชนอย่างแท้จริงจึงมีความเกรงกลัวว่าจะเป็นเรื่องกระทำการที่ผิดกฎหมายความมั่นคงหากเข้าร่วมการประชุม ประกอบกับปัจจุบันมีปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่มีการเข้มนวดกวดขันเกี่ยวกับเรื่องการประชุมของประชาชนส่งผลกระทบต่อความตัดสินใจในการเข้าร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานสภาองค์กรชุมชนด้วย^{๒๕} การขาดสภาพคล่องทางงบประมาณเป็นปัจจัยหนึ่งในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานสภาองค์กรชุมชนเนื่องจากการดำเนินงานต้องพึ่งงบประมาณจากภาครัฐเป็นส่วนใหญ่ การได้รับงบประมาณสนับสนุนตามหลักการผ่านทางสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน จึงทำให้สภาองค์กรชุมชนไม่มีงบประมาณเป็นของตนเองโดยตรง อีกทั้งมีความเป็นทางการสูงการดำเนินงานในการเบิกจ่ายที่รัดกุมและอยู่ภายใต้กฎระเบียบ^{๒๖} การขาดความร่วมมือและการสร้างความเข้าใจระหว่างกันของสภาองค์กรชุมชนและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในบทบาทและภารกิจของตนที่ถูกมองว่ามีความทับซ้อนกัน และสภาองค์กรชุมชนถูกมองว่าเป็นองค์กรที่จะมาตรวจสอบการทำงานขององค์กร

^{๒๓} สัมภาษณ์ นายนิพนธ์ นวลนธา, สมาชิกเทศบาลเมืองพนัสนิคม เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี, ๗ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๒๔} สัมภาษณ์ นายเฉียบ เจริญทอง, สมาชิกสภาชุมชนหนองปรือ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ จังหวัดชลบุรี, ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๒๕} สัมภาษณ์ นางสาวจุฬารัตน์ ก่อแก้ว, เจ้าหน้าที่สถาบันองค์กรพัฒนาชุมชน สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, ๒ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๒๖} สัมภาษณ์ นางสาวรณนา สุชาติ, สมาชิกสภาชุมชนทุ่งขวาง องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง จังหวัดชลบุรี, ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๘.

ปกครองส่วนท้องถิ่นและเข้ามามีส่วนแบ่งในการจัดสรรงบประมาณและเกรงว่าจะมีอำนาจหน้าที่ที่ซ้ำซ้อนกัน^{๒๗} อีกทั้งบรรยากาศทางการเมืองทั้งนักการเมืองท้องถิ่นและนักการเมืองระดับชาติพยายามเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของสภาองค์กรชุมชนเพื่อรักษาฐานเสียงของตน^{๒๘} ประชาชนยังสับสนในบทบาทหน้าที่และภารกิจระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสภาองค์กรชุมชนว่ามีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่แท้จริงอย่างไร จึงทำให้ไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเท่าที่ควร^{๒๙} องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่กล้าที่จะที่จะตัดสินใจในการจัดงบประมาณสนับสนุนให้แก่สภาองค์กรชุมชน ด้วยข้อจำกัดในกฎหมาย กฎ ระเบียบทางการคลังของหน่วยงานที่กำกับดูแลจึงไม่ผ่านการพิจารณากิจกรรม โครงการของสภาองค์กรชุมชนที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาชุมชน^{๓๐}

จากการสัมภาษณ์ข้างต้นผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นจุดอ่อนของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี ดังนี้

ตารางที่ ๔.๒ แสดง ความถี่ของผู้ตอบประเด็นจุดอ่อนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี

สภาพการณ์ปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี	ความถี่	คนที่
ประเด็นจุดอ่อน	๖	๑, ๒๐, ๑๗, ๓, ๒, ๑๘

^{๒๗} สัมภาษณ์ นายวิเชียร เจริญทอง, สมาชิกสภาองค์กรชุมชนหนองปรือ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ จังหวัดชลบุรี, ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๒๘} สัมภาษณ์ นางสุตา ประกอบกิจ, สมาชิกสภาองค์กรชุมชนวัดบ่อแก้วทอง องค์การบริหารส่วนตำบลวัดบ่อแก้วทอง จังหวัดชลบุรี, ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๒๙} สัมภาษณ์ นายขจร ชงมีสุข, สมาชิกสภาชุมชนวัดโบสถ์ องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ จังหวัดชลบุรี, ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๓๐} สัมภาษณ์ นายเฉียบ เจริญทอง, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโคกเพลาะ, องค์การบริหารส่วนตำบลโคกเพลาะ จังหวัดชลบุรี, ๔ มีนาคม ๒๕๕๘.

(๓) การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่เป็นโอกาสในการมีดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ปัจจัยภายนอกที่เป็นโอกาสในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี เกิดจากกระแสพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเรื่อง การพึ่งตนเอง และการพอเพียงเป็นพลังที่ยิ่งใหญ่ในการยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนทุกระดับให้ดำเนินตามแนวพระราชดำริ^{๓๑} กระแสสังคมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน มีความตื่นตัวในการปฏิรูประบบสังคมของเมืองไทย รัฐบาลเห็นความสำคัญต่อสังคมฐานราก เศรษฐกิจฐานราก^{๓๒} กฎหมายรองรับการมีส่วนร่วมของประชาชนมากยิ่งขึ้น^{๓๓} แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเป็นการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันสังคมฐานรากของสังคม และเพิ่มศักยภาพในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน^{๓๔} กฎหมาย พระราชบัญญัติ และกฎระเบียบที่กำหนดเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น พ.ร.บ.สภาองค์กรชุมชน พ.ร.บ.ผู้สูงอายุ เป็นต้น^{๓๕} อีกทั้งสถานการณ์ ASEAN ที่มีมุมมองว่าประเทศไทยเป็นแหล่งทรัพยากรทางอาหารของโลก จึงเป็นโอกาสสำคัญที่องค์กรสภาชุมชนที่จะกำหนดทิศทางในการดำเนินงานของตนเองเพื่อตั้งรับความเปลี่ยนแปลงให้ชุมชนสามารถพัฒนาให้

^{๓๑} สัมภาษณ์ นายนิพนธ์ นวลนาธา, สมาชิกสภาเทศบาลเมืองพนัสนิคม เทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี, ๗ มีนาคม ๒๕๕๗.

^{๓๒} สัมภาษณ์ นายสุชาติ แสงทอง, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโคกเพลาะ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกเพลาะ จังหวัดชลบุรี, ๔ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๓๓} สัมภาษณ์ นายสฤณ จันทร์ทอง, ประธานสภาชุมชนเทศบาลตำบลเกาะจันทร์ เทศบาลตำบลเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, ๔ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๓๔} สัมภาษณ์ นางสาวจุฬารัตน์ ก่อแก้ว, เจ้าหน้าที่สถาบันองค์การพัฒนาชุมชน สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, ๒ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๓๕} สัมภาษณ์ นางพิกุล เขื่อนาค, สมาชิกสภาองค์กรชุมชนวัดบ่อทอง องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อทอง จังหวัดชลบุรี, ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๘.

ก้าวหน้าได้อย่างยั่งยืน^{๓๖} พื้นที่จังหวัดชลบุรีมีทรัพยากรทางอาหารที่อุดมสมบูรณ์ที่ต้องปกป้องรักษาไว้ให้กับคนรุ่นหลัง^{๓๗}

จากการสัมภาษณ์ข้างต้นผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นโอกาสของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี ดังนี้

ตารางที่ ๔.๓ แสดง ความถี่ของผู้ตอบประเด็นโอกาสของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี

สภาพการณ์ปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี	ความถี่	คนที่
ประเด็นโอกาส	๗	๒, ๒๑, ๘, ๔, ๑๔, ๑๓, ๑๑

(๔) การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี จากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ปัจจัยภายนอกที่เป็นอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี คือ ศักยภาพของสภาองค์การชุมชนต่างๆที่จะเข้าถึงแหล่งงบประมาณยังมีน้อยมาก^{๓๘} วงจรทางการเมืองเป็นอุปสรรคสำคัญในการดำเนินการของสภาองค์การชุมชน การใช้สภาองค์การชุมชนเป็นเครื่องมือในการหาคะแนนเสียงเพื่อเข้าไปมีบทบาททางการเมือง^{๓๙} การใช้อำนาจโดยมิชอบทางการเมืองเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน การสร้างระบบอุปถัมภ์ในพื้นที่เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับพวก

^{๓๖} สัมภาษณ์ นายฤทธิ์ ธาราดล, สมาชิกสภาองค์การชุมชนไร่หลักทอง องค์การบริหารส่วนตำบลไร่หลักทอง จังหวัดชลบุรี, ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๓๗} สัมภาษณ์ นายเจริญ พันพรม, สมาชิกสภาองค์การชุมชนทุ่งขวาง, องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง จังหวัดชลบุรี, ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๓๘} สัมภาษณ์ นางหทัยรัตน์ ปันดี, สมาชิกสภาชุมชนเกษตรสุวรรณ จังหวัดชลบุรี องค์การบริหารส่วนตำบลเกษตรสุวรรณ, จังหวัดชลบุรี, ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๓๙} สัมภาษณ์ นายวิเชียร เจริญทอง, สมาชิกสภาชุมชนหนองปรือ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ จังหวัดชลบุรี, ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๘.

พ้องของตน^{๔๐} มีกลุ่มคนที่แสวงหาผลประโยชน์จากการจัดตั้ง จัดตั้งสภาองค์กรชุมชน^{๔๑} และยังมีการแบ่งพรรค แบ่งพวกทางการเมืองโดยไม่เกิดความร่วมมือระหว่างกัน^{๔๒} ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือต้องสูญเสียที่ดินทำกินให้กับนายทุนทำให้เกิดความท้อถอยที่จะทำการเกษตรต่อไป^{๔๓} การเกิดภัยพิบัติ แหล่งน้ำในการพัฒนาการเกษตร ระบบเศรษฐกิจที่ตกต่ำอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดหนี้สินอย่างรุนแรงจนยากที่จะแก้ปัญหาด้วยการบริหารจัดการในระดับชุมชน^{๔๔} การบริหารงานแบบแยกส่วนระหว่างองค์กรภาครัฐและสภาองค์กรชุมชนจึงยากที่จะสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานสภาองค์กรชุมชนอย่างต่อเนื่องได้ อีกทั้งการให้ความสำคัญต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นลดน้อยลงจนบางครั้งมีการสูญหายไปแล้วก็มี^{๔๕} การเข้ามาของนายทุนข้ามชาติ การส่งเสริมการขายตัวในการลงทุนทางอุตสาหกรรมทำให้ประชาชนละทิ้งถิ่นฐานบ้านเกิดหันไปประกอบอาชีพในโรงงานอุตสาหกรรมมากขึ้น^{๔๖} การถอดบทเรียนการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนยังมีน้อยมาก ทำให้การค้นหาคำรู้ใหม่ๆ หรือการเกิดนวัตกรรมจึงเป็นไปได้ยาก^{๔๗} ในชุมชนไม่มีการส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าวิจัยอย่างกว้างขวาง จึงยังไม่สามารถพัฒนาให้ก้าวทันสถานการณ์ภายนอกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การจัดเก็บข้อมูลยังดำเนินการอย่างไม่ค่อยเป็นระบบ และการให้ความร่วมมือของประชาชนบางชุมชนในด้านการให้ข้อมูล

^{๔๐} สัมภาษณ์ นายฤทธิ ธาราดล, สมาชิกชุมชนไร่หลักทอง องค์การบริหารส่วนตำบลไร่หลักทอง จังหวัดชลบุรี, ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๔๑} สัมภาษณ์ นายขจร ชงมีสุข, สมาชิกสภาชุมชนวัดโบสถ์ องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ จังหวัดชลบุรี, ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๔๒} สัมภาษณ์ นางวิไล ปรีเปรม, สมาชิกสภาชุมชนเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๔๓} สัมภาษณ์ นายวิเชียร เจริญทอง, สมาชิกสภาชุมชนหนองปรือ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ จังหวัดชลบุรี, ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๔๔} สัมภาษณ์ นางวัลยา แดงพยนต์, สมาชิกสภาองค์กรชุมชนบ่อทอง องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อทอง, จังหวัดชลบุรี, ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๔๕} สัมภาษณ์ นายสุชาติ แสงทอง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโคกเพลาะ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกเพลาะ จังหวัดชลบุรี, ๔ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๔๖} สัมภาษณ์ นางสาวรรณา สุชาติ สมาชิกสภาองค์กรชุมชนทุ่งขวาง องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง จังหวัดชลบุรี, ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๔๗} สัมภาษณ์ นายขจร ชงมีสุข, สมาชิกสภาองค์กรชุมชนวัดโบสถ์ องค์การบริหารส่วนตำบลวัดโบสถ์ จังหวัดชลบุรี, ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๘.

ยังไม่เพียงพอ^{๔๘} แกนนำชุมชนที่เข้าร่วมดำเนินงานจะเป็นแกนนำที่ถูกจัดตั้งมาโดยองค์กรอื่นมาก่อน แนวคิดและการสร้างสรรค์งานพัฒนาเชิงการเปลี่ยนแปลงยังต้องได้รับการพัฒนาตลอดจนยกระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการ^{๔๙} การให้แกนนำสามารถขับเคลื่อนงานสู่เป้าหมายของชุมชนได้จึงมีความจำเป็นต้องจัดทำโครงการแก้ไขปัญหาวชาวบ้านที่ยังไม่เข้าใจไม่รับรู้บทบาทภารกิจของสภาในการแก้ไขปัญหาด้วยตัวเองของชาวบ้าน^{๕๐} การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นทางการสูง และต้องยึดติดกับกฎ ระเบียบและข้อบังคับของหน่วยงาน และมีหน้าที่กำกับดูแลในหลายภาคส่วนจึงไม่สามารถเข้าถึงปัญหาของชาวบ้าน และชุมชนอย่างแท้จริงได้ส่งผลให้การแก้ปัญหาต่างของสภาองค์กรชุมชนเป็นไปได้อย่างช้าๆ และมีความยืดเยื้อเรื้อรังมาโดยตลอด^{๕๑} การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเพียงการดำเนินการตามรูปแบบเท่านั้น ไม่ได้เข้าถึงปัญหา และการตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในชุมชน^{๕๒} วิถีวิถีทางการเมืองส่งผลให้เกิดการแบ่งฝ่ายและเกิดความขัดแย้งในสังคมโดยใช้ประชาชนเป็นเครื่องมือทางการเมือง และสถานการณ์ทางการเมืองมีความผันผวน ไม่แน่นอนตลอดเวลา^{๕๓} การเปลี่ยนแปลงผู้นำทางการเมืองส่งผลต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนเป็นอย่างมาก ทำให้การดำเนินงานขาดความต่อเนื่อง^{๕๔} ช่องทางการสื่อสารระหว่างภาครัฐกับประชาชนในการ

^{๔๘} สัมภาษณ์ นายเฉียบ เจริญทอง, สมาชิกสภาองค์กรชุมชนหนองปรือ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ จังหวัดชลบุรี, ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๔๙} สัมภาษณ์ นางสาวจุฬารัตน์ ก่อแก้ว สมาชิกสภาองค์กรชุมชนทุ่งขวาง องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง จังหวัดชลบุรี, ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๕๐} สัมภาษณ์ นางสาวสุตา ก่อกิจ สมาชิกสภาองค์กรชุมชนวัดบ่อขวางทอง องค์การบริหารส่วนตำบลวัดบ่อขวางทอง จังหวัดชลบุรี ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๕๑} สัมภาษณ์ นายสุฤษณ์ จันทร์ทอง, ประธานสภาองค์กรชุมชนวัดเกาะจันทร์ เทศบาลตำบลเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, ๕ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๕๒} สัมภาษณ์ นายพริ้งโก ไม้ออกสี, สมาชิกสภาองค์กรชุมชนท่าบุญมี เทศบาลตำบลท่าบุญมี จังหวัดชลบุรี, ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๕๓} สัมภาษณ์ นายฤทธิ ธาราดล, สมาชิกสภาองค์กรชุมชนไร่หลักทอง องค์การบริหารส่วนตำบลไร่หลักทอง จังหวัดชลบุรี, ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๕๔} สัมภาษณ์ นางวัลยา แดงพยนต์, สมาชิกสภาองค์กรชุมชนวัดบ่อทอง องค์การบริหารส่วนตำบลวัดบ่อทอง จังหวัดชลบุรี, ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๘.

ขับเคลื่อนงานเป็นไปโดยจำกัดและควบคุมกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด^{๕๕} การเอื้อประโยชน์ให้กับภาคธุรกิจมากกว่าภาคประชาสังคมทำให้การดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนไม่เกิดความเข้มแข็งตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ^{๕๖}

ตารางที่ ๔.๔ แสดง ความถี่ของผู้ตอบประเด็นอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี

สภาพการณ์ปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี	ความถี่	คนที่
อุปสรรค	๑๖	๑๖, ๑๗, ๑๓, ๑๔, ๓, ๑๕, ๘, ๑, ๑๘, ๒๑, ๒๐, ๔, ๑๒, ๑๓, ๗, ๕

๔.๑.๓ สารสำคัญของสภาพการณ์ปัจจุบันในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี

จากข้อมูลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการณ์ปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีผู้วิจัยจำแนกสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

๑. จุดแข็งในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี

๑) สภาองค์กรชุมชนเป็นการเมืองภาคประชาชนตามแนวทางประชาธิปไตยการรวมตัวของประชาชนที่มีความคิด มีอุดมการณ์เหมือนกัน

๒) มีการจัดการตนเอง

๓) การอยู่ในบริบทสภาพแวดล้อมที่เหมือนกันมีวัฒนธรรมท้องถิ่นเดียวกัน จึงเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้น

๔) การมีกฎหมายรองรับการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชน

^{๕๕} สัมภาษณ์ นายสุรพล เถลิงพงษ์, สมาชิกสภาชุมชนทุ่งขวาง องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง จังหวัดชลบุรี, ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๘.

^{๕๖} สัมภาษณ์ นางณอม ไชยวรรณ, ประธานกองทุนที่ดินทำกิน สภาองค์กรชุมชนเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๘.

- ๕) มีหน่วยงานหลักที่ส่งเสริม ช่วยเหลือการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชน
- ๖) การดำเนินงานที่มีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๗) การดำเนินงานทำได้โดยการถ่ายทอดภูมิปัญญาที่มีอยู่ในชุมชนจากผู้นำชุมชน
- ปราชญ์ชาวบ้าน
- ๘) การดำเนินการเชื่อมโยงกับองค์กรชุมชนอื่นๆ
- ๙) การวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับสถานการณ์
- ๑๐) การมีส่วนร่วมของสภาองค์กรชุมชนในลักษณะภาคีเครือข่าย
- ๑๑) ประชาชนจะเข้ามามีบทบาทร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางในการ
- แก้ปัญหา
- ๑๒) การปลูกฝังวัฒนธรรมความถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน จึงมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกัน
- และกัน
- ๑๓) มีจิตผูกพันในผืนแผ่นดินที่ตนเองอยู่อาศัย จึงมีความเสียสละเพื่อส่วนรวมสูง
- ๑๔) สถาบันทางพระพุทธศาสนามีส่วนช่วยในการรวมกลุ่มของสภาองค์กรชุมชนได้
- เป็นอย่างดี
- ๑๕) การมีส่วนร่วมที่เป็นไปตามธรรมชาติ ตามวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น
- ๑๖) การมีส่วนร่วมเป็นไปตามหลักธรรมคำสอนเกี่ยวกับความรัก ความเมตตา ความ
- สามัคคีของการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชน
- ๑๗) พระสงฆ์การเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
- การดำเนินงานสภาองค์กรชุมชน
- ๑๘) วัดเป็นสถานที่ในการรวมตัวกันของประชาชนในการประชุม
- ๑๙) ความมีอิสระในการบริหารจัดการตนเองของชุมชน
- ๒๐) มีการเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกองค์กรชุมชน
- ๒๑) การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเป็นการส่งเสริมการเคารพในสิทธิของผู้อื่น
- ด้วย
- ๒๒) การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเป็นการส่งเสริมการเคารพในสิทธิของผู้อื่น
- ๒๓) ประชาชนในท้องถิ่นมีจิตอาสา มีความสมัครใจในการพัฒนาพื้นที่ที่ตนอยู่อาศัย

๒๔) มีกลไกการทำงานโดยใช้ปัญญามีได้ใช้อำนาจและผลประโยชน์ส่วนตนและพวก

๒๕) ใช้ประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

๒. จุดอ่อนในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี

๑) กลุ่มผู้นำมีอายุเฉลี่ยที่สูงขึ้น การสร้างทายาทสืบทอดเจตนารมณ์ยังมีไม่มากเท่าที่ควร

๒) ผู้นำบางคนยังมีลักษณะผู้นำเดี่ยวที่ขาดวิสัยทัศน์การทำงานเป็นทีมขาดความต่อเนื่องทางความคิดที่สร้างสรรค์จากสมาชิกสภาองค์การชุมชน

๓) ขาดกระบวนการในการตัดสินใจร่วมของทุกภาคส่วน

๔) ขาดการวางแผนที่ดีส่งผลต่อการขับเคลื่อนสภาองค์การชุมชนที่ไม่ต่อเนื่อง

๕) ประชาชนติดภารกิจในอาชีพส่วนตัว ทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง

๖) กลุ่มองค์การชุมชนยังขาดเรื่องงบประมาณในการสนับสนุนรวมถึงเทคโนโลยี

๗) ประชาชนในพื้นที่บางส่วนยังไม่เข้าใจจุดประสงค์ในการดำเนินงานสภาองค์การชุมชนอย่างแท้จริง

๘) ประชาชนยังไม่ตัดสินใจสมัครเข้าเป็นสมาชิกสภาองค์การชุมชน

๙) มุมมองว่าสภาองค์การชุมชนเป็นการหาเสียงทางการเมือง

๑๐) การประชาสัมพันธ์ให้เข้าใจถึงบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนยังมีไม่ทั่วถึง

๑๑) ประชาชนในบางพื้นที่ยังขาดการตระหนักถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตถึงการพัฒนาที่ยั่งยืนของระบบทุนนิยม

๑๒) ประชาชนขาดความรู้ในด้านการจัดการผลผลิตเชิงธุรกิจและการตลาด

๑๓) การแก้ปัญหาเรื่องรายได้ทางเกษตรไม่ได้

๑๔) ฐานะของประชาชนส่วนใหญ่ยังเป็นผู้มีรายได้น้อย

๑๕) ประชาชนบางชุมชนไม่ค่อยเข้าร่วมประชุมเนื่องจากติดภารกิจการประกอบอาชีพ

๑๖) การแบ่งพรรคแบ่งพวกขาดความสามัคคี

๑๗) ประชาชนยังเคยชินกับการถูกสั่งการจากภาครัฐ

๑๘) ความเกรงกลัวว่าจะเป็นเรื่องกระทำการที่ผิดกฎหมายความมั่นคงหากเข้าร่วมการประชุม

๑๙) การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่มีการเข้มงวดกวดขันเกี่ยวกับเรื่องการชุมนุมของประชาชนส่งผลกระทบต่อความตัดสินใจในการเข้าร่วมของประชาชน

๒๐) การขาดสภาพคล่องทางงบประมาณเป็นปัจจัยหนึ่งในการมีส่วนร่วมของประชาชน

๒๑) การได้รับงบประมาณสนับสนุนตามหลักการผ่านทางสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน

๒๒) สภาองค์กรชุมชนไม่มีงบประมาณเป็นของตนเองโดยตรง

๒๓) ความเป็นทางการสูงการดำเนินงานในการเบิกจ่ายที่รัดกุมและอยู่ภายใต้กฎระเบียบ

๒๔) การขาดความร่วมมือและการสร้างความเข้าใจระหว่างกันของสภาองค์กรชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒๕) สภาองค์กรชุมชนถูกมองว่าเป็นองค์กรที่จะมาตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒๖) นักการเมืองท้องถิ่นและนักการเมืองระดับชาติพยายามเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของสภาองค์กรชุมชนเพื่อรักษาฐานเสียงของตน

๒๗) ประชาชนยังสับสนในบทบาทหน้าที่และภารกิจระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสภาองค์กรชุมชนว่ามีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่แท้จริงอย่างไร

๒๘) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่กล้าที่จะที่จะตัดสินใจในการจัดงบประมาณสนับสนุนให้แก่สภาองค์กรชุมชน ด้วยข้อจำกัดในกฎหมาย กฎ ระเบียบทางการคลังของหน่วยงาน

๓. โอกาสในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี

๑) กระแสพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเรื่อง การพึ่งตนเองและการพอเพียงเป็นพลังที่ยิ่งใหญ่ในการยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนทุกระดับ

๒) กระแสสังคมเกี่ยวกับความตื่นตัวในการปฏิรูประบบสังคมของเมืองไทย

๓) รัฐบาลเห็นความสำคัญต่อสังคมฐานราก เศรษฐกิจฐานราก

- ๔) กฎหมายรองรับการมีส่วนร่วมของประชาชนมากยิ่งขึ้น
- ๕) แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเป็นการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันสังคมฐานรากของสังคม และเพิ่มศักยภาพในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน
- ๖) กฎหมาย พระราชบัญญัติ และกฎ ระเบียบที่กำหนดเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๗) สถานการณ์ ASEAN ที่มีมุมมองว่าประเทศไทยเป็นแหล่งทรัพยากรทางอาหารโลก
- ๘) พื้นที่จังหวัดชลบุรีมีทรัพยากรทางอาหารที่อุดมสมบูรณ์

๔. อุปสรรคในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี

- ๑) ศักยภาพของสภาองค์กรชุมชนที่จะเข้าถึงแหล่งงบประมาณยังมีน้อยมาก
 - ๒) วงจรทางการเมืองเป็นอุปสรรคสำคัญในการดำเนินการของสภาองค์กรชุมชน
 - ๓) การใช้สภาองค์กรชุมชนเป็นเครื่องมือในการหาคะแนนเสียง
 - ๔) การใช้อำนาจโดยมิชอบทางการเมืองเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน
 - ๕) การสร้างระบบอุปถัมภ์ในพื้นที่เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้องของตน
 - ๖) การแบ่งพรรค แบ่งพวกทางการเมืองโดยไม่เกิดความร่วมมือระหว่างกัน
 - ๗) ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง
 - ๘) การเกิดภัยพิบัติ
 - ๙) ปัญหาแหล่งน้ำในการพัฒนาการเกษตร
 - ๑๐) ระบบเศรษฐกิจที่ตกต่ำอย่างต่อเนื่อง
 - ๑๑) การบริหารงานแบบแยกส่วนระหว่างองค์กรภาครัฐและสภาองค์กรชุมชน
 - ๑๒) การให้ความสำคัญต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นลด
 - ๑๓) การเข้ามาของนายทุนข้ามชาติ
 - ๑๔) การส่งเสริมการขยายตัวในการลงทุนทางอุตสาหกรรมทำ
 - ๑๕) การถอดบทเรียนการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนยังมีน้อยมาก
 - ๑๖) ชุมชนไม่มีการส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าวิจัยจึงไม่สามารถพัฒนาให้ก้าวหน้า
- สถานการณ์ภายนอกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
- ๑๗) การจัดเก็บข้อมูลยังดำเนินการอย่างไม่ค่อยเป็นระบบ

- ๑๘) การให้ความร่วมมือของประชาชนบางชุมชนในด้านการให้ข้อมูลยังไม่เพียงพอ
- ๑๙) แกนนำชุมชนที่เข้าร่วมดำเนินงานจะเป็นแกนนำที่ถูกจัดตั้งมาโดยองค์กรอื่นมาก่อน
- ๒๐) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นทางการสูง และต้องยึดติดกับกฎ ระเบียบ และข้อบังคับของหน่วยงาน
- ๒๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่กำกับดูแลในหลายภาคส่วนจึงไม่สามารถเข้าถึงปัญหาของชาวบ้าน และชุมชนอย่างแท้จริงได้
- ๒๒) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเพียงการดำเนินการตามรูปแบบไม่สามารถตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในชุมชน
- ๒๓) วิถีวิถีทางการเมืองส่งผลให้เกิดการแบ่งฝ่ายและเกิดความขัดแย้งในสังคมโดยใช้ประชาชนเป็นเครื่องมือทางการเมือง
- ๒๔) สถานการณ์ทางการเมืองมีความผันผวน ไม่แน่นอนตลอดเวลา
- ๒๕) การเปลี่ยนแปลงผู้นำทางการเมืองส่งผลต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน
- ๒๖) ช่องทางการสื่อสารระหว่างภาครัฐกับประชาชนในการขับเคลื่อนงานเป็นไปโดยจำกัดและควบคุมกำกับดูแลอย่างเข้มงวด
- ๒๗) การเอื้อประโยชน์ให้กับภาคธุรกิจมากกว่าภาคประชาสังคมทำให้การดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนไม่เกิดความเข้มแข็งตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

๔.๑.๔ การตีความหมายของปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี

ปัจจัยภายในของสภาองค์กรชุมชนที่เป็นจุดแข็งในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี

สภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีเป็นการเมืองภาคประชาชนตามแนวทางประชาธิปไตย เกิดจากการรวมตัวของประชาชนที่มีความคิดที่มีอุดมการณ์เดียวกัน มีการจดแจ้ง และจัดตั้งโดยเป็นไปตามกฎหมายที่กำหนดไว้ โดยหน่วยงานหลักจากส่วนกลาง คือ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนทำหน้าที่ส่งเสริมช่วยเหลือการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชน ดำเนินงานโดยการจัดการตนเองเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น เนื่องจากการที่ประชาชนในพื้นที่อยู่ในบริบทสภาพแวดล้อมเดียวกันจึงมีความเข้าใจถึงปัญหาที่เกิดขึ้น

อย่างแท้จริง ในการดำเนินงานมีการประสานงานอย่างใกล้ชิดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาชุมชน การสร้างความร่วมมือโดยอาศัยวัฒนธรรมเครือญาติและความศรัทธาเชื่อถือในตัวผู้นำ ปราชญ์ชาวบ้าน มาสร้างองค์ความรู้ของชุมชน โดยมีการวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับสถานการณ์จริง โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา การมีส่วนร่วมที่เป็นไปตามธรรมชาติ ตามวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นที่ปลูกฝังวัฒนธรรมให้เอื้ออาทร ถ้อยทีถ้อยอาศัยซึ่งกันและกัน ผนวกกับความรักความผูกพันต่อผืนแผ่นดินแม่ที่ตนเองอาศัยอยู่ส่งผลให้เกิดความเสียสละต่อส่วนรวม อีกทั้งสถาบันทางพระพุทธศาสนามีส่วนช่วยในการรวมกลุ่มของสภาองค์กรชุมชนได้เป็นอย่างดี มีพระสังฆาธิการเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานสภาองค์กรชุมชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้เป็นไปตามหลักธรรมคำสอนเกี่ยวกับความรัก ความเมตตา ความสามัคคีของการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชน วัดเป็นสถานที่หนึ่งที่ใช้เป็นสถานที่ในการรวมตัวกันเพื่อประชุมปรึกษาหารือ และเกิดการเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกขององค์กรชุมชน ในที่ประชุมสมาชิกส่วนใหญ่ยอมรับฟังความความคิดเห็นของผู้อื่นซึ่งแสดงถึงการเคารพในสิทธิของผู้อื่นด้วย การดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการตนเองของชุมชน โดยประชาชนในท้องถิ่นมีจิตอาสา มีความสนใจในการพัฒนาพื้นที่ที่ตนอยู่อาศัย กลไกการทำงานโดยใช้ปัญญา มิได้ใช้อำนาจและผลประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้องโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

ปัจจัยภายในของสภาองค์กรชุมชนที่เป็นจุดอ่อนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี

สภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีมีจุดด้อยที่ควรดำเนินการแก้ไขโดยกลุ่มผู้นำมีอายุเฉลี่ยที่สูงขึ้น การสร้างทายาทสืบทอดเจตนารมณ์ยังมีไม่มากเท่าที่ควร ผู้นำบางคนยังมีลักษณะผู้นำเดี่ยวที่ขาดวิสัยทัศน์การทำงานเป็นทีมขาดความต่อเนื่องทางความคิดที่สร้างสรรค์จากสมาชิกสภาองค์กรชุมชน ขาดกระบวนการในการตัดสินใจร่วมของทุกภาคส่วน แม้จะมีการวางแผนที่ดีและเป็นระบบ แต่การดำเนินงานขาดความต่อเนื่อง ปัจจัยที่เกิดจากประชาชนติดภารกิจในอาชีพส่วนตัว ทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง กลุ่มองค์กรชุมชนยังขาดเรื่องงบประมาณในการสนับสนุน รวมไปถึงเทคโนโลยีต่างๆ ประชาชนในพื้นที่บางส่วนยังไม่เข้าใจจุดประสงค์ในการดำเนินงานสภาองค์กรชุมชนอย่างแท้จริง และจากมุมมองที่ว่าสภาองค์กรชุมชนเป็นการหาเสียงทางการเมือง เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประชาชนยังไม่ตัดสินใจสมัครเข้าเป็นสมาชิกสภา

องค์กรชุมชน อีกทั้งการประชาสัมพันธ์ให้เข้าใจถึงบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนยังมีไม่ทั่วถึง ประชาชนในบางพื้นที่ยังขาดการตระหนักถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตถึงการพัฒนาที่ยั่งยืนของระบบทุนนิยม ประชาชนขาดความรู้ในด้านการจัดการผลผลิตเชิงธุรกิจและการตลาด ปัญหาเรื่องรายได้ทางการเกษตร และฐานะของประชาชนส่วนใหญ่ยังเป็นผู้มีรายได้น้อย รวมไปถึงการแบ่งพรรคแบ่งพวกทำให้เกิดการขาดความสามัคคี ประชาชนยังเคยชินกับการถูกสั่งการจากภาครัฐ มีความเกรงกลัวว่าจะเป็นเรื่องกระทำการที่ผิดกฎหมายความมั่นคงหากเข้าร่วมการประชุม การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่มีการเข้มงวดกวดขันเกี่ยวกับเรื่องการประชุมของประชาชนส่งผลกระทบต่อความตัดสินใจในการเข้าร่วมของประชาชน สภาองค์กรชุมชนไม่มีงบประมาณเป็นของตนเองโดยตรง บางครั้งการขาดสภาพคล่องทางงบประมาณเป็นปัจจัยหนึ่งในการมีส่วนร่วมของประชาชน และการได้รับงบประมาณสนับสนุนตามหลักการผ่านทางสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนซึ่งมีความเป็นทางการสูง การดำเนินงานในการเบิกจ่ายที่รัดกุมและอยู่ภายใต้กฎระเบียบ และการขาดความร่วมมือและการสร้างความเข้าใจระหว่างกันของสภาองค์กรชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาองค์กรชุมชนถูกมองว่าเป็นองค์กรที่จะมาตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และยังมีปัจจัยจากนักการเมืองท้องถิ่นและนักการเมืองระดับชาติพยายามเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของสภาองค์กรชุมชนเพื่อรักษาฐานเสียงของตน ประชาชนยังสับสนในบทบาทหน้าที่และภารกิจระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสภาองค์กรชุมชนว่ามีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่แท้จริงอย่างไร รวมไปถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่กล้าที่จะตัดสินใจในการจัดงบประมาณสนับสนุนให้แก่สภาองค์กรชุมชน ด้วยข้อจำกัดในกฎหมาย กฎ ระเบียบทางการคลังของหน่วยงาน

ปัจจัยของสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นโอกาสของสภาองค์กรชุมชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี

สภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีมีโอกาสจากปัจจัยภายนอกในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน คือ การที่ประชาชนทุกระดับยึดกระแสพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเรื่อง การพึ่งตนเองและการพอเพียงมาเป็นพลังที่ยิ่งใหญ่ในการยึดเหนี่ยวจิตใจ แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันสังคมฐานรากของสังคม และเพิ่มศักยภาพในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และกระแสสังคมเกี่ยวกับความตื่นตัวในการปฏิรูประบบสังคมของเมืองไทย โดยรัฐบาลเล็งเห็นความสำคัญต่อสังคมฐานราก กระตุ้นให้พัฒนาเศรษฐกิจฐานราก การมีกฎหมายรองรับการมีส่วนร่วมของ

ประชาชน เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงสถานการณ์ ASEAN ที่มีมุมมองว่าประเทศไทยเป็นแหล่งทรัพยากรทางอาหารของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่จังหวัดชลบุรีซึ่งเป็นพื้นที่ภาคตะวันออกของประเทศไทยที่มีทรัพยากรทางอาหารที่อุดมสมบูรณ์ และประกาศเป็น”แหล่งอาหารของโลก”

ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นอุปสรรคของสภาองค์กรชุมชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี

สภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีมีอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานจากวงจรทางการเมืองเป็นอุปสรรคสำคัญในการดำเนินการของสภาองค์กรชุมชนที่ใช้สภาองค์กรชุมชนเป็นเครื่องมือในการหาคะแนนเสียง มีการใช้อำนาจโดยมิชอบทางการเมืองเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน การสร้างระบบอุปถัมภ์ในพื้นที่เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้องของตน โดยแกนนำชุมชนที่เข้าร่วมดำเนินงานจะเป็นแกนนำที่ถูกจัดตั้งมาโดยองค์กรอื่นมาก่อน จึงมีการแบ่งพรรค แบ่งพวกทางการเมือง โดยไม่เกิดความร่วมมือระหว่างกัน ศักยภาพของสภาองค์กรชุมชนที่จะเข้าถึงแหล่งงบประมาณยังมีน้อยมาก ระบบเศรษฐกิจที่ตกต่ำอย่างต่อเนื่อง การเข้ามาของนายทุนข้ามชาติที่เกิดจากการส่งเสริมการขายตัวในการลงทุนทางอุตสาหกรรม ประกอบประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง และการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ ประชาชนจึงต้องดิ้นรนไปรับจ้างทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม การให้ความสำคัญต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นลดลง การถอดบทเรียนการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนยังมีน้อยมาก เนื่องจากการให้ความร่วมมือของประชาชนบางชุมชนในด้านการให้ข้อมูลยังไม่เพียงพอ การจัดเก็บข้อมูลดำเนินการอย่างไม่ค่อยเป็นระบบ รวมไปถึงชุมชนไม่มีการส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าวิจัยจึงไม่สามารถพัฒนาให้ก้าวหน้าสถานการณ์ภายนอกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แม้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีความใกล้ชิดกับสภาองค์กรชุมชนก็ตาม แต่การบริหารงานยังเป็นแบบแยกส่วนระหว่างองค์กรภาครัฐและสภาองค์กรชุมชน ด้วยความที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นทางการสูง และต้องยึดติดกับกฎระเบียบและข้อบังคับของหน่วยงาน ประกอบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่กำกับดูแลในหลายภาคส่วนจึงไม่สามารถเข้าถึงปัญหาของชาวบ้าน และชุมชนอย่างแท้จริงได้ จึงทำให้การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเพียงการดำเนินการตามรูปแบบไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในชุมชนได้ และปัจจัยจากวิกฤติทางการเมืองส่งผลให้เกิดการแบ่งฝ่ายและเกิดความขัดแย้งในสังคมโดยใช้ประชาชนเป็นเครื่องมือทางการเมือง รวมไปถึงสถานการณ์ทางการเมืองมีความผันผวน ไม่แน่นอน

ตลอดเวลา การเปลี่ยนแปลงผู้นำทางการเมืองส่งผลต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ช่องทางการสื่อสารระหว่างภาครัฐกับประชาชนในการขับเคลื่อนงานเป็นไปโดยจำกัดและควบคุมกำกับดูแลอย่างเข้มงวด การเอื้อประโยชน์ให้กับภาครัฐมากกว่าภาคประชาสังคมทำให้การดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนไม่เกิดความเข้มแข็งตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

๔.๑.๕ การสรุปวิเคราะห์ สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี

โดยสรุปจากการศึกษาสภาพปัจจุบันในความเป็นจริงในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีนำไปสู่การวิเคราะห์ด้วย SWOT Analysis โดยการวิเคราะห์ถึงปัจจัยภายใน ได้แก่ จุดแข็ง (Strength) และจุดอ่อน (Weakness) และปัจจัยภายนอก ได้แก่ โอกาส (Opportunity) และภัยคุกคาม (Threat) สรุปได้ว่า

๑) สภาพปัจจุบันที่เป็นจุดแข็ง (Strength) ในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี ได้แก่

๑. องค์กรสภาองค์กรชุมชนมีการดำเนินการโดยการมีอุดมการณ์ร่วมกันตามแนวทางประชาธิปไตย
๒. สภาองค์กรชุมชนดำเนินการจัดตั้งโดยมีกฎหมายรองรับ
๓. สภาองค์กรชุมชนมีบริบทสภาพแวดล้อมที่มีวัฒนธรรมเดียวกัน
๔. สภาองค์กรชุมชนมีปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำชุมชน ที่ได้รับการเคารพศรัทธา
๕. สภาองค์กรชุมชนเกิดจากการเข้าใจปัญหาและเข้าถึงข้อมูลปัญหาของชุมชนท้องถิ่นอย่างแท้จริง
๕. สภาองค์กรชุมชนมีการใช้ปัญญาแก้ปัญหามากกว่าการใช้อำนาจ

๒) สภาพปัจจุบันที่เป็นจุดอ่อน (Weakness) ในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี ได้แก่

๑. ผู้สืบทอดมรดกยังมีน้อยในการดำเนินการงานของสภาองค์กรชุมชน
๒. ผู้นำไม่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล
๓. ขาดทักษะการทำงานเป็นทีม
๔. ในการดำเนินการงานของสภาองค์กรชุมชนที่ขาดความต่อเนื่อง

๕. การดำเนินการของสภาองค์การชุมชนขาดความเสียสละต่อส่วนรวม

๖. การขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี ทำให้ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นไม่เข้าใจบทบาทของตนเองในการมีส่วนร่วมในสภาองค์การชุมชน

๗. การขาดความคล่องตัวในการดำเนินงานเนื่องจากไม่มีงบประมาณในการบริหารงานเป็นขององค์กร ต้องได้รับความเห็นชอบจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓) สภาพปัจจุบันที่เป็นโอกาส (Opportunity) ในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี ได้แก่

๑. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่เกิดจากแรงจูงใจจากกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเรื่อง การพึ่งตนเองและการพอเพียงมาเป็นพลังที่ยิ่งใหญ่ในการยึดเหนี่ยวจิตใจ

๒. รัฐบาลให้ความสำคัญกับสังคมฐานรากโดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

๓. กฎหมาย กฎ ระเบียบต่างๆเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานในทุกภาคส่วน

๔. พื้นที่ของจังหวัดชลบุรีเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ เอื้ออำนวยต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการสภาองค์การชุมชน

๔) สภาพปัจจุบันที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี ได้แก่

๑. ปัญหาจากวงจรทางการเมือง

๒. แขนงนำถูกจัดตั้งจากองค์กรอื่น

๓. ระบบอุปถัมภ์

๔. ระบบเศรษฐกิจตกต่ำต่อเนื่อง

๕. นายทุนข้ามชาติ

๖. ภัยพิบัติทางธรรมชาติ

๗. ระบบการจัดเก็บองค์ความรู้ท้องถิ่นไม่มีประสิทธิภาพ

๘. การบริหารงานแบบแยกส่วน

๙. การเอื้อประโยชน์ต่อภาคธุรกิจมากกว่าภาคประชาสังคม
จากข้อมูลที่สรุปมาข้างต้น สามารถแสดงได้ดังแผนภาพที่ ๔.๑

จุดแข็ง (ปัจจัยภายในองค์กร)	จุดอ่อน (ปัจจัยภายนอกองค์กร)
๑. การมีอุดมการณ์ร่วมกัน ๒. การมีกฎหมายรองรับ ๓. การมีวัฒนธรรมเดียวกัน ๔. การเคารพศรัทธาผู้นำ ๕. การเคารพในสิทธิผู้อื่น ๖. การใช้ปัญญาแก้ปัญหามากกว่าการใช้อำนาจ	๑. สืบเจตนารมณ์ยังมีน้อย ๒. ผู้นำไม่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ๓. ขาดทักษะการทำงานเป็นทีม ๔. ขาดความต่อเนื่อง ๕. ขาดความเสียสละเพื่อส่วนรวม ๖. ขาดการประชาสัมพันธ์ และ ๗. งบประมาณไม่เพียงพอ
โอกาส (ปัจจัยภายนอกองค์กร)	อุปสรรค(ปัจจัยภายนอกองค์กร)
๑. การยึดเหนี่ยวจิตใจโดยรวมของประชาชนทุกระดับจากกระแสพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๒. หลักเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทาง ๓. การปฏิรูปเศรษฐกิจฐานราก ๔. มีกฎหมายคุ้มครองการมีส่วนร่วม ๕. สถานการณ์ ASEAN ๖. พื้นที่มีแหล่งทรัพยากรทางอาหารของโลก	๑. ปัญหาจากวงจรทางการเมือง ๒. แกนนำถูกจัดตั้งจากองค์กรอื่น ๓. ระบบอุปถัมภ์ ๔. ระบบเศรษฐกิจตกต่ำต่อเนื่อง ๕. นายทุนข้ามชาติ ๖. ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ๗. ระบบการจัดเก็บองค์ความรู้ท้องถิ่นไม่มีประสิทธิภาพ ๘. การบริหารงานแบบแยกส่วน ๙. การเอื้อประโยชน์ต่อภาคธุรกิจมากกว่าภาคประชาสังคม

แผนภาพที่ ๔.๑ แสดงการวิเคราะห์สภาพการณ์ปัจจุบันในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี

๔.๑.๖ การสังเคราะห์สภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี

ผลจากการวิเคราะห์สถานการณ์โดยใช้ SWOT Analysis ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาสังเคราะห์ข้อมูลโดยนำแนวคิดการมีส่วนร่วม ๔ ประการ คือ ๑) การมีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจ ๒) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (ปฏิบัติงาน) ๓) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ๔) การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผล มาเป็นแนวทางในการสังเคราะห์สภาพการณ์ปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. การมีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจของประชาชน

การมีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจของประชาชนเกิดแรงจูงใจจากกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในเรื่อง การพึ่งตนเองและการพอเพียงมาเป็นพลังที่ยิ่งใหญ่ในการยึดเหนี่ยวจิตใจ แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของเป็นการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้ตนเองและครอบครัวรวมไปถึงสังคม ความรักในถิ่นฐานบ้านเกิด การมีวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน อีกทั้งความศรัทธา เชื่อถือในผู้นำชุมชน ผู้นำทางศาสนา ปราชญ์ชาวบ้าน ทำให้เกิดการรวมตัวกันเข้ามาดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน

๒. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของประชาชน

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของประชาชน โดยการรวมตัวกันเป็นองค์กรชุมชนดำเนินการ มีการจดแจ้ง จัดตั้งเป็นสภาองค์กรชุมชนในระดับตำบล มีการคัดเลือกคณะกรรมการของสภาองค์กร พร้อมทั้งคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ และที่ปรึกษาสภาองค์กรชุมชน การดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี จากปี ๒๕๕๑ – ๒๕๕๘ ได้รับรองสถานภาพองค์กรชุมชนถึง ๗๙ กลุ่ม และจัดตั้งสภาองค์กรชุมชน ๔๕ องค์กร โดยชาวบ้านสามารถขับเคลื่อนแผนพัฒนาได้บ้างเป็นบางด้านเท่านั้น มีการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนและนำเสนอแผนการพัฒนาตำบล ต่อระดับนโยบายท้องถิ่น หน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม ด้านเกษตรอินทรีย์ มีการลด ละ เลิก การใช้สารเคมี การถ่ายทอดภูมิปัญญาการทำนาให้กับเยาวชน นักเรียน นักศึกษา และกับประชาชนโดยทั่วไป จัดเวทีให้ประชาชนเข้าร่วมรับรู้ และชี้แจงเรื่องการทำนาแบบเกษตรอินทรีย์ วิเคราะห์ปัญหา ข้อดี ข้อเสีย พร้อมหาแนวทางในการแก้ไขอย่างเป็นระบบ ด้านวัฒนธรรมชุมชน ประชาชนในพื้นที่เชิงภูพราย และคนในพื้นที่เดิมที่เคยได้รู้เห็นเรื่องราวในอดีตมาเล่าเรื่องของชุมชนในอดีตให้กลุ่มเยาวชนฟังและจดเป็นบันทึก

ของชุมชนเหตุการณ์ต่างๆ ด้านสุขภาพและสุขภาวะ สร้างสุขภาพเพื่ออาหารปลอดภัย โดยตระหนักถึงความสำคัญอันหลากหลายทางชีวภาพที่ทรงคุณค่าและความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ

๓. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อผลประโยชน์ของประชาชน

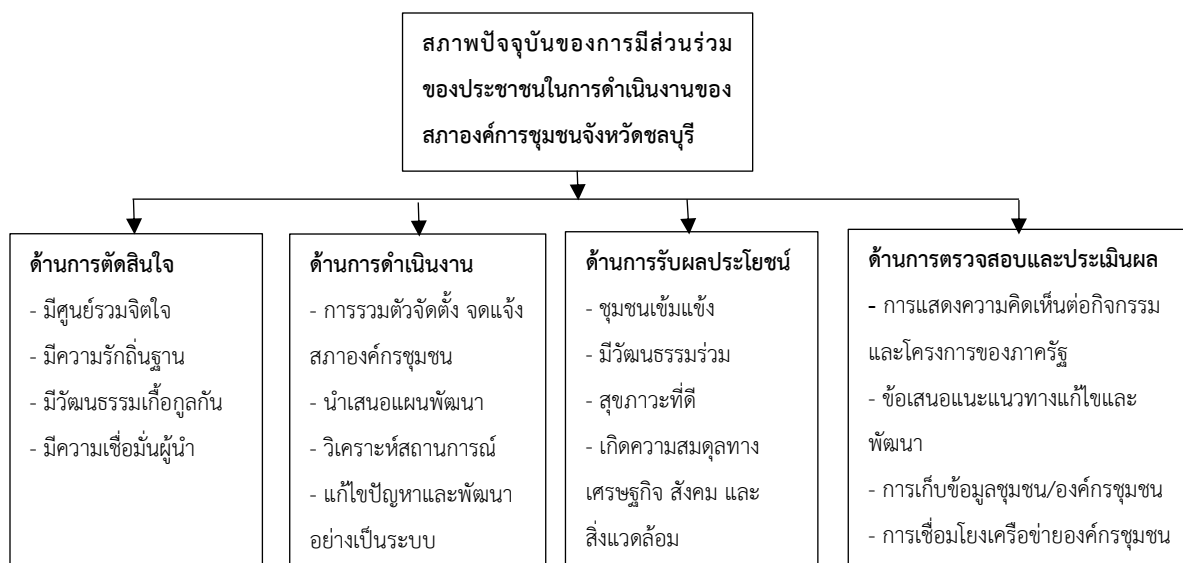
ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนโดยรวม ผลประโยชน์ที่กล่าวถึง เป็นผลประโยชน์ทั้งทางส่วนรวม และผลประโยชน์ส่วนตัว และวัดได้ทั้งทางด้านวัตถุ ด้านร่างกาย และด้านจิตใจ กล่าวคือผลประโยชน์จากการรวมตัวกันจัดตั้งเป็นองค์กรชุมชนช่วยในการแก้ปัญหาสังคม เกิดความเข้มแข็งของชุมชนที่มีวัฒนธรรมแบบเครือญาติที่สร้างความอบอุ่น และการช่วยเหลือเกื้อกูล การเข้าใจซึ่งกันและกัน การสร้างธรรมณูสุขภาพชุมชน เพื่อการมีสุขภาวะที่ดี จากการรับประทานอาหารที่ปลอดภัย การรับรู้เรื่องราวในอดีตเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน เกิดการเรียนรู้ของเยาวชนปลูกจิตสำนึกรักบ้านเกิด เกิดความสัมพันธ์ระหว่างคนหลายวัย และเกิดการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาอาชีพในแต่ละชุมชนเพื่อสร้างรายได้ และดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีวิถีชีวิตอยู่บน “วัฒนธรรมข้าว” และ “วัฒนธรรมน้ำ” เป็นหลักในชีวิตประจำวัน และเป็นหลักประกันในการ “มีกิน มีใช้” และความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม

๔. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตรวจสอบ และประเมินผลของประชาชน

ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการตรวจสอบ และประเมินผล จากการจัดให้มีเวทีการศึกษาหารือกันเพื่อแสดงความคิดเห็นในโครงการหรือกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีผลหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือทรัพยากรทางธรรมชาติ สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะปัญหา แนวทางแก้ไขและแนวทางการพัฒนาต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่แสดงถึงองค์กรชุมชนในตำบลเกิดความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน อีกทั้งการวางแผนขยายพื้นที่สภาองค์กรชุมชนตำบลใหม่ใน ๘ พื้นที่เพื่อครอบคลุมพื้นที่ของจังหวัดชลบุรี การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มองค์กรชุมชน การสำรวจกลุ่มองค์กรชุมชน การจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนใหม่ การเชื่อมโยงองค์กรชุมชน - ท้องถิ่นและท้องที่ในการจัดสวัสดิการให้ครอบคลุมทุกระดับ ทุกหมู่บ้าน และทุกชุมชน โดยพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมให้กับเกษตรกรและเยาวชนในสถานศึกษา บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียงให้ครบวงจร

สรุป สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี พบว่า ในการดำเนินงานของสภาชุมชนมีจุดแข็งที่การมีอุดมการณ์ร่วมกัน การมีกฎหมายรองรับ มีวัฒนธรรมเดียวกัน การเคารพศรัทธาผู้นำ การเคารพในสิทธิผู้อื่น และการใช้ปัญญาแก้ปัญหา มากกว่าการใช้อำนาจ ส่วนจุดอ่อนอยู่ที่ผู้สืบทอดนามยังมีน้อย ผู้นำไม่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ขาดทักษะการทำงานเป็นทีม ขาดความต่อเนื่อง ขาดความเสียสละเพื่อส่วนรวม ขาดการประชาสัมพันธ์ และงบประมาณไม่เพียงพอ โอกาสจากการยึดเหนี่ยวจิตใจโดยรวมของประชาชนทุกระดับจากกระแสพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หลักเศรษฐกิจพอเพียง การปฏิรูปเศรษฐกิจฐานราก กฎหมายคุ้มครองการมีส่วนร่วม สถานการณ์ ASEAN พื้นที่มีแหล่งทรัพยากรทางอาหารของโลก มีอุปสรรคที่เกิดจากวงจรทางการเมือง แขนงนำถูกจัดตั้งจากองค์กรอื่น ระบบอุปถัมภ์ ระบบเศรษฐกิจตกต่ำต่อเนื่อง นายทุนข้ามชาติ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ระบบการจัดเก็บองค์ความรู้ท้องถิ่นไม่มีประสิทธิภาพ การบริหารงานแบบแยกส่วน การเอื้อต่อภาคธุรกิจมากกว่าภาคประชาสังคม

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชน ในด้านการตัดสินใจ เกิดจากพลังยึดเหนี่ยวจิตใจจากกระแสพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และแนวทางจากหลักเศรษฐกิจพอเพียง วัฒนธรรมท้องถิ่น ความศรัทธาในผู้นำ และหลักศาสนา ด้านการดำเนินงาน(การปฏิบัติ) มีการรวมตัวจัดตั้ง จัดตั้งองค์กรสภาชุมชน นำเสนอแผนพัฒนา และขับเคลื่อนแผนพัฒนา มีผลการดำเนินงานเป็นรูปธรรม วิเคราะห์ปัญหา ข้อดี ข้อเสีย พร้อมหาแนวทางในการแก้ไขอย่างเป็นระบบ ด้านการรับผลประโยชน์ ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง มีวัฒนธรรมร่วมกัน มีสังคมที่อบอุ่น มีสุขภาวะที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม การตรวจสอบ และประเมินผลของประชาชน มีการปรึกษาหารือ แสดงความคิดเห็น ในโครงการและกิจกรรมต่างๆของภาครัฐ เสนอแนะแนวทางแก้ไขและแนวทางการพัฒนา การประเมินผลจากการจัดให้มีเวทีการศึกษาหารือกันเพื่อแสดงความคิดเห็นในโครงการหรือกิจกรรมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น การเสนอแนะปัญหา แนวทางแก้ไขและแนวทางการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือทรัพยากรทางธรรมชาติ สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนเพื่อประกอบการพิจารณาในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มองค์กรชุมชน การสำรวจกลุ่มองค์กรชุมชน การจัดตั้งสภาองค์การชุมชนใหม่ การเชื่อมโยงองค์กรชุมชน - ท้องถิ่นและท้องที่ในการจัดสวัสดิการให้ครอบคลุมทุกระดับ ทุกหมู่บ้าน และทุกชุมชน โดยสรุปได้ตั้งแผนภาพที่ ๔.๒

แผนภาพที่ ๔.๒ แสดงสภาพการณ์ปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ

๔.๒ ผลการศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี โดยการวิจัยเชิงเอกสาร

๔.๒.๑ แนวคิด ทฤษฎีที่และหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

จากการศึกษาวิเคราะห์เชิงเอกสารจากแนวคิด ทฤษฎี หลักพุทธธรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทที่ ๒ ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ดังต่อไปนี้

๑) แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี หมายถึง ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย มีการร่วมมือ มีส่วนเกี่ยวข้อง เข้าไปมีส่วนช่วย เข้าไปมีอิทธิพลและบทบาท ไม่ว่าขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง หรือในทุกขั้นตอนของกิจกรรมในการดำเนินการ อันจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อชุมชน องค์กร หรือสังคมนั้น ๆ และยังเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิในกระบวนการนโยบายสาธารณะทั้งในด้านต่าง ๆ คือการให้และรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ ร่วม

ตัดสินใจ ทั้งในขั้นตอนการริเริ่มนโยบาย การจัดทำแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมการปฏิบัติตามโครงการ การติดตามและประเมินผลตามนโยบายแผนงาน กล่าวได้ว่าเป็นการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ บริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นครบถ้วน ทุกขั้นตอนตั้งแต่ในระดับเบื้องต้น ระดับกลาง และ ระดับสูง เพื่อสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือและเข้ามามีอิทธิพลต่อ กระบวนการดำเนินกิจกรรมในการพัฒนาความร่วมมือ ร่วมใจ การประสานงาน ความรับผิดชอบ ความ ร่วมมือร่วมใจ รวมถึงได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนานั้นอย่างเสมอภาค

การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญต่อการทำงานเป็นทีม มีผลต่อจิตใจทำให้เขาารู้สึกว่า เขาเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน กลุ่ม องค์กร และมีความกระตือรือร้นในการพัฒนา การแก้ไขปัญหา จน สามารถหาทางออกที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ลดค่าใช้จ่ายและเวลา เป็นฉันทามติที่ได้รับการยอมรับ และมีความเชื่อมั่นว่ามีความเป็นธรรม เป็นการพัฒนาศักยภาพบุคคลให้เกิดการเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา และสร้างความเจริญให้กับชุมชนหรือหมู่บ้านของตนผ่านกิจกรรมตามโครงการต่างๆ และถือเป็นวิธีการที่ มีความสำคัญที่สุดในการปกครองระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากมีวัตถุประสงค์เพื่อให้รัฐยอมรับฟัง ปัญหาตามความต้องการและข้อเสนอของประชาชน

ขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ ต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ต้น จนเสร็จสิ้นโครงการหรือกิจกรรม โดยร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ร่วมในการตัดสินใจ ร่วมในการดำเนินการ ร่วมในผลประโยชน์และร่วมในการติดตามประเมินผล ตลอดจนร่วมบำรุงรักษาใน ระยะยาว และการมีส่วนร่วมของประชาชนในแต่ละระดับ จะเป็นปฏิภาคกับระดับการมีส่วนร่วม การมี ส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุดถึงมากที่สุด คือ การถูกบังคับ ถูกหลอก ถูกชักชวน ถูกสัมภาษณ์ความคิดเห็น มีโอกาสเสนอความคิดเห็น มีโอกาสเสนอโครงการ และมีโอกาสตัดสินใจด้วยตนเองเรียงตามลำดับ

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนคือปัจจัยด้านกลไกภาครัฐที่ต้องทำความเข้าใจ ความแตกต่างของวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่น และประชาชนต้องมีความรู้ความเข้าใจ ในตนเอง และความเชื่อความศรัทธาต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของภาครัฐ โดยอาจจะใช้ตัวแทน หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมโดยตรง โดยมีนักพัฒนาซึ่งต้องเป็นที่ยอมรับในความรู้ความสามารถเป็นผู้ส่งเสริม และร่วมกับประชาชนในการแก้ไขปัญหา โดยมุ่งใจด้วยการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่ได้รับ การได้รับการ ตอบสนองตามที่ต้องการ

การมีส่วนร่วมของประชาชนแบ่งเป็น ๓ ประเด็น คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน ภาครัฐ และกระบวนการมีส่วนร่วมจะนำไปสู่สังคมแห่งความพร้อมเพรียง ความร่วมมือ ความเข้าใจ การตัดสินใจในความเป็นเจ้าของท้องถิ่นนั้นโดยมีวิธีการ ลักษณะ ขั้นตอนต่าง ๆ มากมายรวมทั้งพฤติกรรมของประชาชนที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างถูกต้องกับระบอบประชาธิปไตยของคนในชาติทั้งการร่วมการวางแผนหรือร่วมกันตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การร่วมกันปฏิบัติตามสิ่งที่ตนเองให้ความเห็นหรือเป็นข้อตกลงร่วมกัน ร่วมกันรับประโยชน์ที่เกิดจากการตัดสินใจในการกระทำของชุมชน ร่วมกันตรวจสอบ ประเมินผลภายหลังจากการกระทำ และร่วมกันปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้นอย่างชัดเจน การมีส่วนร่วมของประชาชนผู้ที่มีอุดมการณ์ทางประชาธิปไตยจะต้องมีพฤติกรรมที่ความสนใจความเข้าใจ ถึงคุณค่าของการมีส่วนร่วมนั้นๆตลอดจนมีทัศนคติความรู้สึกรักชาติมีคุณสมบัติของพลเมืองที่ดีของสังคมประชาธิปไตยในระดับที่ดี

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นทฤษฎีกล่าวถึงการมีส่วนร่วมตามแนวทางประชาธิปไตย ได้แก่ทฤษฎีเกี่ยวกับตัวแทน ที่เน้นที่ตัวแทนหรือผู้นำในการบริหารงาน ทฤษฎีเกี่ยวกับประชาธิปไตยความเชื่อเบื้องต้นของทฤษฎีนี้ ก็คือประชาชนทุกคนมีความเท่าเทียมกันทั้งในด้านการแสดงออก ความคิดเห็นในเรื่องของรัฐที่ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงออก ทฤษฎีตามลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ กล่าวถึงความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ๕ ประการที่ภาครัฐจะต้องคำนึงถึงเป็นเบื้องต้นในความต้องการของประชาชน ซึ่งมีความสัมพันธ์กับทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่กล่าวถึงการคิดตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การร่วมรับผลประโยชน์ และการตรวจสอบประเมินผล ทฤษฎีการระดมสร้างขวัญของคนในชาติ กล่าวถึงความต้องการทางกายและใจ ถ้าคนมีขวัญกำลังใจดีพอ ผลของการทำงานจะสูงตามไปด้วย ทฤษฎีสร้างความรู้สึกรักชาตินิยมการสร้างความรู้สึกรักชาตินิยมให้เกิดขึ้น เกิดค่านิยมรักชาติ เพื่อที่จะอุทิศตนเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติ และทฤษฎีการสร้างผู้นำ กล่าวถึงการสร้างผู้นำจะช่วยจูงใจให้ประชาชนทำงานด้วยความเต็มใจเพื่อบรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน

๒) แนวคิดเกี่ยวกับสภาองค์กรชุมชน

ชุมชน หมายถึง กลุ่มคนที่รวมตัวกันในลักษณะที่เป็นรูปธรรมหรือนามธรรมก็ได้ โดยมีได้จำกัดอยู่กับอาณาบริเวณทางภูมิศาสตร์ มีความสัมพันธ์กันตามบรรทัดฐานทางสังคม สิ่งสำคัญอยู่ที่สมาชิกของชุมชนมีการติดต่อสื่อสารกัน มีความเอื้ออาทรต่อกัน มีกิจกรรมร่วมกันมีการเรียนรู้ร่วมกัน มี

วัตถุประสงค์ที่แน่ชัด และรวมตัวกันในระยะเวลาที่นานพอสมควร จนเกิดระบบความสัมพันธ์ และความผูกพันเกิดขึ้น

แนวคิดชุมชนตามแนวคิดทางสังคมวิทยา มองชุมชนว่าเป็นหน่วยทางสังคมและทางกายภาพ โดยมีลักษณะร่วมประกอบด้วย อาณาบริเวณทางภูมิศาสตร์ ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม มีความผูกพัน ชุมชนตามแนวคิดทางมานุษยวิทยา เป็นแนวคิดของกลุ่มโลกสังคมในอุดมคติ สืบเนื่องมาจากข้อจำกัดทางสังคมที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของปัจเจกบุคคลได้ โดยมุ่งเน้นความเป็นชุมชนที่ก่อให้เกิดมิตรภาพ ความเอื้ออาทร ความมั่นคง และความผูกพัน ชุมชนในมิติประชาสังคมเป็นแนวคิดเกี่ยวกับ การที่ผู้คนในสังคมเห็นสภาพปัญหาในสังคมที่สลับซับซ้อนยากแก่การแก้ไข เกิดจิตสำนึกร่วมกันรวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือองค์กร มีลักษณะเป็นหุ้นส่วนกัน เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาด้วยความรักสมัครสมาน ความเอื้ออาทรกัน ชุมชนในมิติชุมชนเสมือนจริง เกิดขึ้นจากการพัฒนาเทคโนโลยี เป็นชุมชนที่ไม่จำเป็นต้องมีพื้นที่ทางกายภาพ ไม่จำเป็นว่าสมาชิกต้องพบปะหน้าตากันโดยตรง แต่เป็นชุมชนที่อาศัยเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องสานความสัมพันธ์ และจิตสำนึกร่วมของสมาชิก

สภาองค์กรชุมชน เป็นองค์กรชุมชนที่ประชาชนร่วมกันจัดตั้งขึ้น มาภายใต้การรับรองของกฎหมาย คือ พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนในท้องถิ่น ส่งเสริมสนับสนุนให้กลุ่มหรือองค์กรต่าง ๆ เกิดการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมโดยใช้เวทีพูดคุยเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนท้องถิ่นร่วมกัน ถือเป็นเครื่องมือที่เชื่อมต่อฐานของความคิด ความจริงไปสู่นโยบายทุกระดับและยังเป็นเป็นเครื่องมือของชุมชนฐานรากในการสร้างการเมืองใหม่ ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสังคม ชุมชน และการดำเนินชีวิตผสมผสานกันไป

สภาองค์กรชุมชน มีความเป็นมาจากประวัติศาสตร์ สภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ผลักดันแนวคิดของการมีสภาองค์กรชุมชน กำหนดพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนขึ้นมา เพื่อสร้างการยอมรับการทำงานร่วมกันแบบสภาองค์กรชุมชน เพื่อให้การดำเนินงานต่างๆ ที่ทำมาแล้วขยายออกไปพื้นที่อื่น พื้นที่ที่สนใจ และพร้อมจะร่วมกันสร้างสภาองค์กรชุมชน ซึ่งถือเป็นเครื่องมือในการสร้างระบอบประชาธิปไตยในระดับฐานราก สำคัญของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ ว่าด้วยสิทธิชุมชนและประชาชนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นตามความหลากหลายของวิถีชีวิต วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่นโดยมีภาครัฐส่งเสริม

และสนับสนุนให้ชุมชนและประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้กำหนด กระบวนการจัดตั้ง คุณลักษณะของสมาชิก และโครงสร้างในการบริหารงาน

๓) แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การกระจายอำนาจของส่วนกลางไปให้หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นได้อำนาจในการปกครองร่วมรับผิดชอบทั้งหมดหรือบางส่วน โดยประชาชนคิดตัดสินใจและดำเนินการบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเอง ในวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และบริการสาธารณะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต เศรษฐกิจ และความสงบเรียบร้อยภายในเขตท้องถิ่นของตนเอง การบริหารการเงินและการคลังและกำหนดนโยบายของตนเองรวมทั้งหน้าที่ดำเนินกิจกรรมภายในกรอบที่กฎหมายบัญญัติไว้ ความเป็นอิสระตามสมควร ราชการส่วนกลางเป็นเพียงหน่วยคอยกำกับดูแลเท่านั้น

ปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในบางส่วนที่รัฐมอบหมายให้ สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน สามารถพัฒนา แก้ไขปัญหา สาธารณูปโภค สาธารณูปการพื้นฐานให้กับประชาชนเป็นฐานรากการพัฒนาการเมืองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติประชาชนในท้องถิ่นเข้าใจระบบและกลไกของประชาธิปไตย ความสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น และการพัฒนาประชาธิปไตยและการพัฒนาประเทศและเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลอีกด้วย

การปกครองส่วนท้องถิ่นมีลักษณะเป็น ๒ รูปแบบ คือรูปแบบปกติทั่วไปได้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และรูปแบบพิเศษ ได้แก่กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง และเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐส่วนกลาง ทำให้สามารถประหยัดงบประมาณ อีกทั้งเป็นแหล่งการเรียนรู้ระบอบประชาธิปไตยให้กับประชาชน โดยมีลักษณะสำคัญ คือ เป็นนิติบุคคล มีอำนาจเฉพาะ ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองโดยการเลือกตั้งผู้บริหาร ความเป็นอิสระในการบริหารงาน มีอำนาจในการจัดหารายได้และใช้จ่ายรายได้ โดยการกำกับดูแลจากรัฐ

๕) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี

สภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยกำหนดให้มีการจัดตั้ง จัดตั้งเป็นสภาองค์กรชุมชนในระดับตำบลได้โดยให้องค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชนได้นำเสนอข้อมูลของกลุ่มองค์กรที่มีการจัดตั้ง จัดตั้งในระดับหมู่บ้านจะได้รับจัดตั้งโดยผู้ใหญ่บ้าน เครือข่ายองค์กรชุมชนจัดตั้งจัดตั้งโดย

กำนัน หรือนายกเทศมนตรีของแต่ละตำบล และเมื่อมีการจัดแจ้งจัดตั้งในระดับหมู่บ้านแล้ว จะมีการคัดเลือกคณะกรรมการของสภาองค์กรชุมชนในระดับตำบล โดยแต่ละหมู่บ้านจะส่งผู้แทนของกลุ่มองค์กรจำนวน ๔ กลุ่ม เพื่อที่จะคัดเลือกเป็นคณะกรรมการของสภาองค์กรชุมชนแต่ละตำบล พร้อมทั้งคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ และที่ปรึกษาสภาองค์กรชุมชน

การก่อตัวของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีเริ่มขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ที่อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี เกิดจากการรวมตัวของประชาชนโดยมีเจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ สุภาจาโร(ผู้วิจัย) ผู้นำสถาบันทางศาสนาเป็นแกนนำในการพัฒนาชุมชนด้านการสื่อสารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ต่อมาสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนจัดตั้งกลุ่มปัญญาพัฒนาเกาะจันทร์ในหมู่ที่ ๓ และสถาบันส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้เข้ามาพัฒนาชุมชนโดยการส่งเสริม โครงการชุมชนเป็นสุข มีชาวบ้าน ร่วมในโครงการรวมทั้งสิ้นประมาณ ๕๐ คน ต่อมาในปีพ.ศ. ๒๕๕๑ มีพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนจึงได้มีการจัดแจ้งสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีจำนวน ๑๐ สภาองค์กรชุมชน โดยมีสภาองค์กรชุมชนตำบลเกาะจันทร์เป็นสภาองค์กรชุมชนแห่งแรกที่มีการจัดแจ้ง จนกระทั่งปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๕๘ มีสภาองค์กรชุมชนรวมทั้งสิ้นจำนวน ๔๕ องค์กรกระจายทั่วทั้งจังหวัดชลบุรี

วัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างประชาชนซึ่งเป็นสมาชิกสภาองค์กรชุมชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานของภาครัฐ ดำเนินการในการคุ้มครอง บำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์ร่วมในทรัพยากรทางธรรมชาติของท้องถิ่น โดยจัดให้มีเวทีการศึกษาหารือกันเพื่อแสดงความคิดเห็นในโครงการหรือกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีผลหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือทรัพยากรทางธรรมชาติ สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะปัญหา แนวทางแก้ไขและแนวทางการพัฒนาต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่แสดงถึงองค์กรชุมชนในตำบลเกิดความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

การวางแผนขยายพื้นที่สภาองค์กรชุมชนตำบลใหม่ใน ๘ พื้นที่เพื่อครอบคลุมพื้นที่ของจังหวัดชลบุรี การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มองค์กรชุมชน การสำรวจกลุ่มองค์กรชุมชน การจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนใหม่

การดำเนินงานด้านสวัสดิการชุมชน โดยการเชื่อมโยงองค์กรชุมชน - ท้องถิ่นและท้องที่ในการจัดสวัสดิการให้ครอบคลุมทุกระดับ ทุกหมู่บ้าน และทุกชุมชน โดยพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมให้กับ

เกษตรกรและเยาวชนในสถานศึกษา บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียงให้ครบวงจรส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรเพื่อนำมาเป็นอาหารและยารักษาโรค สร้างจิตสำนึกของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม จัดทำแผนการพัฒนาชุมชนให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้านเกิดการเชื่อมโยงการทำงานของท่าน้องกัน และท่าน้องที่ มีการพัฒนาอาชีพในแต่ละชุมชนเพื่อสร้างรายได้ และดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว เชื่อมโยงเกษตรกรอินทรีย์หรือสิ่งแวดล้อมในการดูแลสุขภาพของชุมชนให้คนในชุมชนมีสุขภาพอนามัยและโภชนาการที่ดี มีสุขภาพที่แข็งแรง มีคุณภาพชีวิตที่ดี สร้างเครือข่ายที่เป็นวัฒนธรรมของชุมชน มีการอนุรักษ์ พันธุ์ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สามารถดำรงอยู่ และสืบทอดต่อไปอย่างยั่งยืน

ผลการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี จากปี ๒๕๕๑ – ๒๕๕๘ ได้รับรองสถานภาพองค์กรชุมชนถึง ๗๙ กลุ่ม และจัดตั้งสภาองค์กรชุมชน ๔๕ องค์กร โดยชาวบ้านสามารถขับเคลื่อนแผนพัฒนาได้บ้างเป็นบางด้านเท่านั้น มีการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนและนำเสนอแผนการพัฒนาตำบล ต่อระดับนโยบายท้องถิ่น หน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม

ด้านเกษตรกรอินทรีย์ การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ทุกหมู่บ้าน พันธุ์พื้นที่ในชุมชนให้มีการลด ละ เลิก การใช้สารเคมี ดังกรณีพื้นที่สภาองค์กรตำบลเกาะจันทร์ชาวบ้านได้ร่วมมือกันทำปุ๋ยหมักแล้วนำมาใช้กันเองได้ สภาองค์กรชุมชนหนองปลาไหล อนุรักษ์ นาท้องถิ่น ปลูกข้าวไว้กินเอง พื้นแผ่นดินบรรพบุรุษ” โดยได้ถ่ายทอดภูมิปัญญาการทำนาให้กับเยาวชน นักเรียน นักศึกษา และกับประชาชนโดยทั่วไป ได้ศึกษาการทำนา องค์กรชุมชนไร่หลักทอง ได้จัดทำโครงการแปลงนาสาธิตแบบเกษตรกรอินทรีย์ จัดเวทีให้ประชาชนเข้าร่วมรับรู้ และชี้แจงเรื่องการทำนาแบบเกษตรกรอินทรีย์ วิเคราะห์ปัญหา ข้อดี ข้อเสีย พร้อมหาแนวทางในการแก้ไขอย่างเป็นระบบ สภาองค์กรชุมชนเทศบาลตำบลเกาะจันทร์มีการปรับพื้นที่ในการปลูกพืชทางเลือกใหม่ และจัดทำแผนขององค์กรชุมชน การทำฝาย บ่อบาดาล เพื่อการบริโภคและการเพาะปลูก การบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ มีการจัดประชุมประชาคมเพื่อรับฟังปัญหา ลงสำรวจพื้นที่ที่เกิดปัญหา นำปัญหาที่พบมาวิเคราะห์และวางแผนแก้ไข นำข้อมูลที่ได้ไปเขียนเป็นแผนงานโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ มีการติดตามผลการดำเนินงาน และพัฒนาจนครบทุกหมู่บ้าน

สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองเหียง อำเภอนนทบุรี จังหวัดชลบุรี ได้ริเริ่มจัดทำโครงการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตร ปัญหาพืชผลทางการเกษตรมีราคาตกต่ำ ดินปนเปื้อนสารเคมี ชาวบ้านจึงรวมตัวกันแก้ปัญหาโดยหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อปรับปรุงดิน การรวมกลุ่มกันผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อใช้เอง

และลดต้นทุนทางการเกษตร และลดการใช้สารเคมี การดำเนินการมีส่วนร่วมโดยการจัดประชุม ๒ ครั้ง ผลการดำเนินงาน คือ ประชาชนใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ชาวบ้านเกิดความรักและหวงแหนที่ดินทำกิน และมีการปลูกพืชผสมผสานเพื่อป้องกันผลผลิตล้นตลาด

ผลการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ด้านวัฒนธรรมชุมชน สภาองค์กรชุมชนตำบลห้วยกะปิประชาชนในพื้นที่เชิญปราชญ์ และคนในพื้นที่เดิมที่เคยได้รู้เห็นเรื่องราวในอดีตมาเล่าเรื่องของชุมชนในอดีตให้กลุ่มเยาวชนฟังและจัดเป็นบันทึกของชุมชนเหตุการณ์ต่างในอดีต ทำให้การเรียนรู้ของเยาวชนปลูกจิตสำนึกรักบ้านเกิด เกิดความสัมพันธ์ระหว่างคนหลายวัย และเกิดการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองเสือช้าง ประชาชนร่วมมือกัน ค้นหาคณะความรู้ สร้างขบวนการเรียนรู้ เกิดความเข้าใจเรื่องการรักษาสีงแวดล้อมเพื่อสุขภาพและสอดส่องดูแลทรัพยากรทางธรรมชาติไม่ให้ถูกทำลาย องค์การสภาชุมชนตำบลพุดาหลวงร่วมมือกับอนุรักษ์สัตว์น้ำสายพันธุ์ปลากัดพื้นบ้าน เพื่อสร้างเป็นอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ และสามารถกำจัดลูกน้ำยุงลาย

ผลการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ด้านสุขภาพและสุขภาวะ สภาองค์กรชุมชนเครือข่ายจังหวัดชลบุรี สร้างสุขภาพเพื่ออาหารปลอดภัย โดยตระหนักถึงความสำคัญอันหลากหลายทางชีวภาพที่ทรงคุณค่าและความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ มีวิถีชีวิตอยู่บน “วัฒนธรรมข้าว” และ “วัฒนธรรมน้ำ” เป็นหลักในชีวิตประจำวัน และเป็นหลักประกันในการ “มีกิน มีใช้” และความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม โดยมีได้อิงอยู่กับความร่ำรวย ประชาชนในพื้นที่รวมตัวกัน เชื่อมโยงทั้งองค์ความรู้ และพลังในการปกป้องพื้นที่ดำรงไว้ซึ่งนิเวศวัฒนธรรมอันดีงาม กำหนดทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืน ด้วยการสร้างความเข้าใจ สร้างความตระหนัก และเกิดการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคมท้องถิ่น มีการใช้เครื่องมือ “ธรรมนูญสุขภาพ” อันก่อให้เกิดสัญญาประชาคมสุขภาพ พัฒนาให้เป็นนโยบายสาธารณะ การแก้ไขปัญหา พัฒนาสุขภาพ เพื่อนำไปสู่สุขภาพ สุขภาวะของประชาชนในจังหวัดชลบุรี มีการเชื่อมโยงประเด็นในทุกมิติ มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปสถานการณ์ที่สำคัญโดยมีการอ้างอิงฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบ การขับเคลื่อนอยู่ในระดับตำบลนำร่องเพื่อผลักดันให้เกิดมาตรการทางสังคมจนพัฒนาเป็นนโยบายสาธารณะระดับจังหวัด

๖) หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

หลักอปริหานิยธรรม เป็นหลักธรรมที่นำมาสู่ความสามัคคี ความเจริญรุ่งเรืองของหน่วยงานองค์กรที่ได้ประพฤติปฏิบัติตาม คือ การหมั่นประชุมกันเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ เป็นการระดมมันสมอง รวมความสามารถที่ทุกคนมี นำมาแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่อง ส่งเสริมพัฒนาหมู่คณะให้มีความเจริญใน

ด้านต่างๆ ความพร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม และพร้อมเพรียงกันปฏิบัติกิจของหมู่คณะ รับผิดชอบร่วมกัน ดำเนินไปอย่างพร้อมเพรียง และเมื่อถึงตอนทำงานก็ต้องทำงานของส่วนรวมให้ดี การปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ โดยทุกคนที่เป็นสมาชิกของสังคมจะต้องถือระเบียบข้อบังคับเพื่อปฏิบัติอย่างเสมอภาคกัน และเป็นเหตุส่งเสริมให้การปกครองการบริหารเกิดผลดี มีประสิทธิภาพ การให้ความเคารพนับถือผู้ใหญ่ เชื่อฟังคำสอนของท่าน ความเป็นผู้ใหญ่กับความเป็นผู้น้อยเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน อย่างแยกไม่ออกเพราะการปกครองการบริหารจำเป็นต้องมีผู้นำและผู้ตาม หน้าที่ปกครอง หน้าที่สั่งการ เป็นต้น เป็นเรื่องที่ผู้ใหญ่หรือผู้นำจำต้องปฏิบัติ โดยไม่ลู่แก่อำนาจความอยาก ความเห็นแก่ตัว ถ้าใครปฏิบัติได้ดั่งนี้ย่อมทำให้สังคมมีระเบียบวินัยดีขึ้น สามารถที่จะดำรงรักษาสิ่งที่มีคุณค่าของสังคมไว้ได้ยั่งยืน ไม่ก่อให้เกิดความสูญเสียด้านเศรษฐกิจ การปกครอง รักสันติภาพขัดเกลาคิดใจอยู่เสมอ ตลอดจนการดูแลอารักขาพระภิกษุสงฆ์หรือผู้ทรงศีล เป็นการจัดการให้ความอารักขา บำรุง ค้ำครอง อันชอบธรรม แก่บรรพชิต ผู้ทรงศีลทรงธรรมบริสุทธิ์ ซึ่งเป็นหลักใจและเป็นตัวอย่างทางศีลธรรมของประชาชน เต็มใจต้อนรับและหวังให้ท่านอยู่โดยผาสุกตลอดไป

๗) การบูรณาการการมีส่วนร่วมของประชาชนกับหลักอภิปรินิยธรรม

การมีส่วนร่วมด้วยการหมั่นประชุมกันเนื่องกัน ในสังคมที่คนอยู่รวมกันเป็นหมู่คณะ และแนวทางในการแก้ไขปัญหา การร่วมกันปรึกษาหารือบ่อยๆจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เกิดความคิดสร้างสรรค์ส่งผลให้งานก้าวหน้าไปด้วยดี

การมีส่วนร่วมโดยการพร้อมเพรียงกันประชุมและพร้อมเพรียงกันเลิกประชุม เป็นหลักการของการประชุมที่ดี แสดงถึงการอยู่ในระเบียบวินัย เป็นความรับผิดชอบต่อหมู่ของคณะไม่ให้ความบกพร่อง สามารถทำงานของส่วนรวมให้ดีและติดตามงานได้ถูกต้องแสดงถึงความพร้อมใจเป็นหนึ่งเดียวกันการร่วมทุกข์ สุขกันเพื่อปฏิบัติภารกิจของหมู่คณะให้ลุล่วงไปได้ตามเป้าหมายและกำหนดเวลา การพร้อมใจกันพิทักษ์รักษากองศ์กรให้ผ่านพ้นอุปสรรคและวิกฤติอันตรายแสดงถึงความพร้อมใจเป็นหนึ่งเดียวกัน เป็นพลังในการแสดงออกถึงเอกภาพของหมู่คณะ

บทบัญญัติที่พระพุทธองค์ทรงบัญญัติไว้แล้วใครๆ ไม่พึงเปรียบเทียบในทางบ้านเมืองการไม่บัญญัติสิ่งที่ขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ และไม่เลิกล้มกฎหมายรัฐธรรมนูญเพราะเป็นกฎหมายแม่บทของการปกครองเพื่อให้บ้านเมืองสงบสุข อีกทั้งไม่บัญญัติและไม่ล้มเลิก ระเบียบกฎหมายต่าง ๆ ขององค์กร

ตามความพอใจของตนหรือของกลุ่มโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง การปฏิบัติอย่างเสมอภาคกันส่งผลให้การ
บริหารเกิดผลดี มีประสิทธิภาพ

การมีส่วนร่วมโดยการเชื่อฟังผู้นำ นักปราชญ์ ผู้รู้ ผู้อาวุโสเป็นการสร้างความร่วมมือกันใน
การทำงาน พึ่งพาอาศัยกัน และแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันบรรลุไปตามวัตถุประสงค์และนโยบายของ
องค์กรด้วยความซื่อสัตย์และขยันหมั่นเพียร โดยผู้นำ นักปราชญ์ ผู้รู้ ผู้อาวุโสต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรม
จริยธรรมที่น่าเชื่อถือศรัทธา จะเป็นแรงจูงใจให้ผู้ตามเสียสละและทำประโยชน์ให้ชุมชน พื้นที่ เพิ่มขึ้น

การมีส่วนร่วมโดยไม่ลู่แก่อำนาจความอยาก ความเห็นแก่ตัว มีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน
ในด้านการทำงาน ค่าจ้าง การประกันสังคม การตัดสินใจ และทุกคน ทุกเพศ ทุกวัยมีสิทธิในการพัฒนา
ทั้งการศึกษา สันทนาการ การมีส่วนร่วมทั้งการเลือกตั้ง การรับตำแหน่ง การปฏิบัติหน้าที่ราชการในทุกๆ
ระดับ มีการคุ้มครองสิทธิสตรี ไม่ข่มเหงล่วงเกินสตรี ควรให้เกียรติ และยกย่อง โดยมีมาตรฐานความเสมอ
ภาคระหว่างหญิงและชาย คือ ความเสมอภาคในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาคทางสังคม ความ
เสมอภาคในครอบครัว ความเสมอภาคในการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ โดยการสร้างค่านิยมที่ส่งเสริมสิทธิ
มนุษยชนอาจจะเป็นค่านิยมดั้งเดิมที่สั่งสมกันมาในสังคมไทยที่มีพื้นฐานมาจากพระพุทธศาสนา คือความ
เมตตาต่อกัน การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน การแบ่งปันกัน จะนำไปสู่สังคมที่สงบสุขในที่สุด

การมีส่วนร่วมโดยการส่งเสริมและรักษาวัดวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามวัฒนธรรมของคนไทยที่
แสดงถึงความเป็นผู้มีนิตยัตติ รักสันติภาพ ช่วยขัดเกลาจิตใจอยู่เสมอ เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต มา
ช่วยปลูกฝังจิตสำนึกให้คนรักท้องถิ่นรักแผ่นดินของตนเองการคุ้มครอง การปกป้อง และการดำรงรักษา
พระพุทธศาสนาให้คงอยู่ตลอดไป โดยสั่งสมสิ่งสร้างสรรค์และภูมิธรรม ภูมิปัญญาที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมา
ของสังคมนั้นๆเป็นการสั่งสมประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถภูมิธรรมภูมิปัญญาทั้งหมดที่ได้ช่วยให้
มนุษย์ในสังคมนั้นๆ อยู่รอดและเจริญสืบต่อมา เป็นผลรวมของทุกสิ่งซึ่งความเจริญงอกงามที่สังคมนั้นๆ
ได้ทำไว้หรือได้สั่งสมมาจนถึงบัดนี้ และเป็นพื้นฐานของความเจริญงอกงามต่อไป

การมีส่วนร่วมในการอารักขา บำรุง คุ้มครอง อันชอบธรรมแก่ ผู้ทรงศีล ผู้ทรงธรรมบริสุทธิ์
เป็นการคุ้มครอง การปกป้อง และการดำรงรักษา พระพุทธศาสนาให้คงอยู่ตลอดไป ด้วยการถวายปัจจัยสี่
การปลูกฝังจิตสำนึกการมีส่วนร่วมกิจกรรมในทางพระพุทธศาสนา การสนับสนุนการนำหลักธรรมของ
ศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และพัฒนาคุณภาพชีวิต สำหรับวัดเป็นการสร้างความรู้สึ
พร้อมที่จะพบเห็นเพื่อนภิกษุสามเณร ที่แสดงออกถึงความไม่เห็นแก่ตัว ความไม่หวงที่อยู่ ความไม่อิจฉา

ริษยาคนอื่น สำหรับสังคมทั่วไปในการตั้งใจสนับสนุนคนดี ปกป้องคนดี ส่งเสริมคนดี เลือกคนดีมีความสามารถเข้ามา เป็นกำลังพัฒนาหมู่คณะของตน มีความเสียสละ รู้จักการให้ เป็นการนำมาซึ่งสันติภาพในสังคม และรัฐจะต้องให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา ส่งเสริมความเข้าใจ อันดีและความสมานฉันท์ระหว่างพุทธศาสนิกชน รวมทั้งสนับสนุนการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต

๔.๒.๒ สารสำคัญของแนวคิด ทฤษฎีที่และหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

๑) สารสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน

๑. การมีส่วนร่วมเป็นการที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคล
๒. การร่วมมือกันเข้าไปมีอิทธิพลและมีบทบาทในการดำเนินการอันจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อชุมชน
๓. การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิในกระบวนการนโยบายสาธารณะ
๔. การให้และรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ ร่วมตัดสินใจ การปฏิบัติตามโครงการ การติดตามและประเมินผลตามนโยบายแผนงาน
๕. มีส่วนร่วมในทุกระดับ คือ ระดับเบื้องต้น ระดับกลาง และระดับสูง
๖. การร่วมมือ ร่วมใจ การประสานงาน ความรับผิดชอบและรับผลประโยชน์จากการพัฒนานั้นอย่างเสมอภาค
๗. มีลักษณะการทำงานเป็นทีมในการพัฒนา การแก้ไขปัญหา
๘. การทำงานที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด
๙. เป็นฉันทามติที่ได้รับการยอมรับ และมีความเชื่อมั่นว่ามีความเป็นธรรม
- ๑๐ เป็นการพัฒนาศักยภาพบุคคลให้เกิดการเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา
๑๑. เป็นวิธีการที่มีความสำคัญที่สุดในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
๑๒. ประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นจนเสร็จสิ้นโครงการหรือกิจกรรม
๑๓. การร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ร่วมในการตัดสินใจ ร่วมในการดำเนินการ ร่วมในผลประโยชน์และร่วมในการติดตามประเมินผล และบำรุงรักษาในระยะยาว

๑๔. การมีส่วนร่วมของประชาชนในแต่ละระดับ จะเป็นปฏิภาคกับระดับการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุดถึงมากที่สุด

๑๕. กลไกภาครัฐที่ต้อง ส่งเสริมและร่วมกับประชาชนในการแก้ไขปัญหา โดยมุ่งใจด้วย การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่ได้รับ การได้รับการตอบสนองตามที่ต้องการ

๑๖. การมีส่วนร่วมตามแนวทางประชาธิปไตย คือประชาชนทุกคนมีความเท่าเทียมกัน ทั้งในด้านการแสดงออก ความคิดเห็นในเรื่องของรัฐที่ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงออก

๑๗. ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ๕ ประการที่ภาครัฐจะต้องคำนึงถึงความต้องการ ของประชาชนในเบื้องต้น

๑๘. การใช้คำพูดหรือการเขียน เพื่อมุ่งให้เกิดความเชื่อถือและการกระทำ ซึ่งการ เคลี้ยกล่อมมีประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในการปฏิบัติงาน

๑๙. การระดมสร้างขวัญของคนในชาติ กล่าวถึงความต้องการทางกายและใจ

๒๐. การสร้างความรู้สึกชาตินิยมการสร้างความรู้สึกชาตินิยมให้เกิดขึ้น

๒๑. การสร้างผู้นำจะช่วยจูงใจให้ประชาชนทำงานด้วยความเต็มใจเพื่อบรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน

๒) สารสำคัญของแนวคิดเกี่ยวกับสภาองค์กรชุมชน

๑. กลุ่มคนที่รวมตัวกันในลักษณะที่เป็นรูปธรรมหรือนามธรรมก็ได้

๒. สมาชิกของชุมชนมีการติดต่อสื่อสาร มีกิจกรรมร่วมกันมีการเรียนรู้ร่วมกัน มี วัตถุประสงค์ที่แน่ชัด มีความสัมพันธ์และความผูกพันเกิดขึ้น

๓. การเกิดจิตสำนึกร่วมกันรวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือองค์กร มีลักษณะเป็นหุ้นส่วนกัน เพื่อ ร่วมกันแก้ปัญหาด้วยความรักสมัครสมาน ความเอื้ออาทรกัน

๔. องค์กรชุมชนที่ประชาชนร่วมกันจัดตั้งขึ้น มาภายใต้การรับรองของกฎหมาย

๕. เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนในท้องถิ่น

๖. เป็นเครื่องมือที่เชื่อมต่อฐานของความคิด ความจริงไปสู่นโยบายทุกระดับ

๗. สร้างการยอมรับการทำงานร่วมกันแบบสภาองค์กรชุมชน เพื่อให้การดำเนินงานต่างๆ ที่ทำมาแล้วขยายออกไปพื้นที่อื่น

๘. เป็นเครื่องมือในการสร้างระบอบประชาธิปไตยในระดับฐานราก

๙. กฎหมายว่าด้วยสิทธิชุมชนและประชาชนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นตามความหลากหลายของวิถีชีวิต วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่น

๑๐. มีภาครัฐส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนและประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) สารสำคัญของแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการกระจายอำนาจ
๒. ประชาชนคิด ตัดสินใจและดำเนินการบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเอง
๓. ดำเนินการตามวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และความจำเป็นในเขตท้องถิ่นของตนเอง
๔. การบริหารการเงินและการคลังและกำหนดนโยบายของตนเองภายในกรอบที่กฎหมายบัญญัติไว้

๕. มีความเป็นอิสระตามสมควร ราชการส่วนกลางเป็นเพียงหน่วยคอยกำกับดูแลเท่านั้น

๖. สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน

๗. พัฒนา แก้ไขปัญหา สาธารณูปโภค สาธารณูปการพื้นฐานให้กับประชาชน

๘. เป็นฐานรากการพัฒนาการเมืองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติ

๙. เป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล

๑๐. มีลักษณะเป็นรูปแบบปกติทั่วไป และรูปแบบพิเศษ

๑๑. มีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนของประชาชนในท้องถิ่น

๑๒. เป็นแหล่งการเรียนรู้ระบอบประชาธิปไตยให้กับประชาชน

๑๓. มีลักษณะ เป็นนิติบุคคล มีอำนาจเฉพาะ

๑๔. ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองโดยการเลือกตั้งผู้บริหาร

๑๕. มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน

๑๖. มีอำนาจในการจัดหารายได้และใช้จ่ายรายได้ โดยการกำกับดูแลจากรัฐ

๔) สารสำคัญการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี

๑. สภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย

๒. ดำเนินการจัดตั้งในชุมชน และสร้างเครือข่ายในระดับตำบล

๓. มีคณะกรรมการของสภาองค์กรชุมชนที่มาจากการเลือกตั้ง

๔. การก่อตั้งริเริ่มจากผู้นำสถาบันทางศาสนาเป็นแกนนำ
๕. ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาคประชาสังคม
๖. มีการพัฒนาชุมชนโดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
๗. วัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างประชาชนกับองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น

๘. ดำเนินการในการคุ้มครอง บำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์ร่วมในทรัพยากรทางธรรมชาติของท้องถิ่น

๙. จัดให้มีเวทีการศึกษาหารือกันเพื่อแสดงความคิดเห็นในโครงการหรือกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑๐. ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะปัญหา แนวทางแก้ไขและแนวทางการพัฒนา
๑๑. องค์กรชุมชนในตำบลเกิดความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน
๑๒. มีการวางแผนขยายพื้นที่สภาองค์กรชุมชนตำบลให้ครอบคลุมพื้นที่ของจังหวัดชลบุรี
๑๓. การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มองค์กรชุมชน
๑๔. การดำเนินงานด้านสวัสดิการทุกระดับ ทุกหมู่บ้าน และทุกชุมชน
๑๕. พัฒนาอาชีพเกษตรกรรมให้กับเกษตรกรและเยาวชนในสถานศึกษา
๑๖. พื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง
๑๗. สร้างจิตสำนึกของการมีส่วนร่วมของประชาชน
๑๘. การพัฒนาอาชีพในแต่ละชุมชนเพื่อสร้างรายได้และดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ
๑๙. ส่งเสริมให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว
๒๐. เชื่อมโยงเกษตรกรอินทรีย์หรือสิ่งแวดล้อมในการดูแลสุขภาพของชุมชน
๒๑. สร้างเครือข่ายที่เป็นวัฒนธรรมของชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้มีความยั่งยืน
๒๒. สถานภาพองค์กรชุมชนได้รับการรองรับถึง ๗๙ กลุ่ม
๒๓. ผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม มีการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ทุกหมู่บ้าน
๒๔. โครงการอนุรักษ์ดินเพื่อการเกษตร
๒๕. ประชาชนในพื้นที่เชิญปราชญ์ให้ความรู้เหตุการณ์ต่างในอดีต
๒๖. สร้างการเรียนรู้ของเยาวชนปลูกจิตสำนึกรักบ้านเกิด

๒๖. ประชาชนร่วมมือกันค้นหาคำถามความรู้ สร้างขบวนการเรียนรู้การรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อสุขภาพ

๒๗. เกิดการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒๘. เรียนรู้วิถีชีวิตอยู่บน “วัฒนธรรมข้าว” และ “วัฒนธรรมน้ำ” เป็นหลักในชีวิตประจำวัน

๒๙. เรียนรู้หลักประกันในการ “มีกิน มีใช้” และความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม

๓๐. ประชาชนในพื้นที่รวมตัวกันเชื่อมโยงทั้งองค์ความรู้ และพลังในการปกป้องพื้นที่ดำรงไว้ซึ่งนิเวศน์วัฒนธรรมอันดีงาม

๓๑. การสร้างความเข้าใจ สร้างความตระหนัก และเกิดการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคมท้องถิ่น

๓๒. การใช้เครื่องมือ “ธรรมนูญสุขภาพ” อันก่อให้เกิดสัญญาประชาคมสุขภาพ

๓๓. พัฒนาให้เป็นนโยบายสาธารณะ การแก้ไขปัญหาพัฒนาสุขภาพ

๓๔. การเชื่อมโยงประเด็นในทุกมิติ

๓๕. มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปสถานการณ์ที่สำคัญโดยมีการอ้างอิงฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบ

๓๖. แนวคิดการขับเคลื่อนอยู่ในระดับตำบลนำร่องเพื่อผลักดันให้เกิดมาตรการทางสังคมจนพัฒนาเป็นนโยบายสาธารณะระดับจังหวัด

๕) สาระสำคัญของหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

๑. หลักอปริหานิยธรรม เป็นหลักธรรมที่นำมาสู่ความสามัคคี ความเจริญรุ่งเรืองของหน่วยงาน

๒. การหมั่นประชุมกันเป็นประจำ บ่อยๆ เป็นการระดมมันสมอง รวมความสามารถนำมาแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่อง

๓. การพร้อมเพรียงกันปฏิบัติกิจของหมู่คณะมีรับผิดชอบร่วมกันทำงานของส่วนรวมให้ดี

๔. การปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ ที่สมาชิกของสังคมจะต้องถือระเบียบข้อบังคับเพื่อปฏิบัติอย่างเสมอภาคกัน

๕. การให้ความเคารพนับถือผู้ใหญ่ เชื่อฟังคำสอนของผู้เฒ่า เพราะการปกครองการบริหารจำเป็นต้องมีผู้นำและผู้ตาม

๖. ไม่ลู่แก่อำนาจความอยาก ความเห็นแก่ตัว รักสันติภาพขัดเกลาคใจอยู่เสมอ

๗. การดูแลรักษาพระภิกษุสงฆ์หรือผู้ทรงศีล เป็นการจัดการให้ความอารักขา บำรุงคุ้มครอง อันชอบธรรม แก่ผู้ทรงศีลทรงธรรมบริสุทธิ์

๖) สาระสำคัญของการบูรณาการการมีส่วนร่วมของประชาชนกับหลักอภิธานิธรรม

๑. การมีส่วนร่วมด้วยการหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์เป็นการร่วมกันการแก้ไขปัญหาก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เกิดความคิดสร้างสรรค์ส่งผลให้งานก้าวหน้าไปด้วยดี

๒. การมีส่วนร่วมในการพร้อมเพียงกันประชุมและพร้อมเพียงกันเลิกประชุม แสดงถึงการอยู่ในระเบียบวินัย เป็นความรับผิดชอบของหมู่ของคณะการทำงานเป็นทีม

๓. การร่วมกันปฏิบัติตามหลักพุทธธรรมและกฎหมายรัฐธรรมนูญ เพื่อให้เกิดความสันติบ้านเมืองสงบสุข คำนึงถึงความถูกต้อง การปฏิบัติที่เสมอภาคกัน

๔. การมีส่วนร่วมโดยการเชื่อฟังผู้นำ นักปราชญ์ ผู้รู้ ผู้อาวุโสเป็นการร่วมกันนำประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถภูมิธรรมภูมิปัญญาเดิมในสังคมที่อยู่รอดและเจริญสืบต่อมา นำใช้ให้เกิดประโยชน์สอดคล้องกับบริบท

๕. การมีส่วนร่วมโดยให้เกียรติและเคารพสิทธิสตรี เป็นการเปิดโอกาสให้สตรี มีสิทธิ มีบทบาทในสังคมเท่าเทียมผู้ชาย โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติ และมีความเสมอภาคเท่าเทียมกันในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

๖. การมีส่วนร่วมโดยการส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามวัฒนธรรมของคนไทยที่แสดงถึงความเป็นผู้มีนิสัยดี รักสันติภาพ ช่วยขัดเกลาคใจอยู่เสมอ ปลุกฝังจิตสำนึกให้คนรักท้องถิ่นรักแผ่นดินของตนเอง และร่วมกันดำรงรักษาพระพุทธศาสนาให้คงอยู่ตลอดไป

๗. การมีส่วนร่วมในการอารักขา บำรุง คุ้มครอง อันชอบธรรมแก่ ผู้ทรงศีล ผู้ทรงธรรมบริสุทธิ์ เป็นการคุ้มครอง การปกป้อง และการดำรงรักษา พระพุทธศาสนาด้วยการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และพัฒนาคุณภาพชีวิต การตั้งใจสนับสนุนคนดี ปกป้องคน

ดี ส่งเสริมคนดี เลือคนดีมีความสามารถเข้ามา เป็นกำลังพัฒนาหมู่คณะของตน มีความเสียสละ รู้จักการให้ เป็นการนำมาซึ่งสันติภาพในสังคม

๔.๒.๓ การตีความหมายของ แนวคิด ทฤษฎีที่และหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

๑) แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี

การที่ประชาชนในชุมชนแต่ละชุมชนของจังหวัดชลบุรี มีการร่วมมือกันเข้าไปมีอิทธิพลและมีบทบาทในการดำเนินการอันจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อชุมชน มีสิทธิในกระบวนการนโยบายสาธารณะ โดยมีกฎหมายรองรับการรวมตัวกันจัดตั้งเป็นสภาองค์กรชุมชน สมาชิกของชุมชนมีการติดต่อสื่อสาร มีกิจกรรมร่วมกันมีการเรียนรู้ร่วมกัน มีวัตถุประสงค์ที่แน่ชัด มีความสัมพันธ์และความผูกพันเกิดขึ้นในการให้และรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนในท้องถิ่นในการให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ ร่วมตัดสินใจ ในการปฏิบัติตามโครงการ การติดตามและประเมินผลตามนโยบายแผนงาน สภาองค์กรชุมชนยังเป็นเครื่องมือที่เชื่อมต่อฐานความคิดของความคิดที่ดีและนำความจริงไปสู่การกำหนดนโยบายในทุกระดับ คือ ระดับเบื้องต้น ระดับกลาง และระดับสูง ด้วยการร่วมมือ ร่วมใจ การประสานงาน ความรับผิดชอบและรับผลประโยชน์จากการพัฒนานั้นอย่างเสมอภาคมีลักษณะการทำงานเป็นทีมในการพัฒนา การแก้ไขปัญหา เพื่อให้การทำงานที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด มีการลงฉันทามติที่ได้รับการยอมรับ และมีความเชื่อมั่นว่ามีความเป็นธรรม ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพบุคคลให้เกิดการเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นวิธีการที่มีความสำคัญที่สุดในการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นจนเสร็จสิ้นโครงการหรือกิจกรรม ในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาร่วมในการตัดสินใจ ร่วมในการดำเนินการ ร่วมในผลประโยชน์และร่วมในการติดตามประเมินผล และบำรุงรักษาในระยะยาว การมีส่วนร่วมของประชาชนในแต่ละระดับ จะเป็นปฏิกิริยากับระดับการมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุดถึงมากที่สุด อีกทั้งกลไกภาครัฐที่ต้อง ส่งเสริมและร่วมกับประชาชนในการแก้ไขปัญหา โดยจงใจด้วยการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่ได้รับ การได้รับการตอบสนองตามที่ต้องการ ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ๕ ประการที่ภาครัฐจะต้องคำนึงถึงความต้องการของประชาชนในเบื้องต้น โดยใช้การระดมสร้างขวัญของคนในชาติ กล่าวถึงความต้องการทางกายและใจ การสร้างความรู้สึกชาตินิยมการสร้างความรู้สึกราชาชาตินิยมให้เกิดขึ้นการสร้างผู้นำจะช่วยจูงใจให้ประชาชนทำงานด้วยความเต็มใจเพื่อบรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน

๒) แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานสภาองค์กรชุมชนกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานภาครัฐที่ให้หลักการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชน การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจและดำเนินการบริหารจัดการท้องถิ่น ตามวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และความจำเป็นในเขตท้องถิ่นของตนเอง มีการบริหารการเงินและการคลังและกำหนดนโยบายของตนเองภายในกรอบที่กฎหมายบัญญัติไว้ ความเป็นอิสระตามสมควร ราชการส่วนกลางเป็นเพียงหน่วยคอยกำกับดูแลเท่านั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อสามารถตอบสนองตรงตามความต้องการของประชาชน และการพัฒนา แก้ไขปัญหา สาธารณูปโภค สาธารณูปการพื้นฐานให้กับประชาชน อีกทั้งยังเป็นฐานรากการพัฒนาการเมืองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติและเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล โดยมีลักษณะเป็นรูปแบบปกติทั่วไป และรูปแบบพิเศษ เป็นแหล่งการเรียนรู้ระบอบประชาธิปไตยให้กับประชาชน เนื่องจากประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองโดยการเลือกตั้งผู้บริหาร โดยการกำกับดูแลจากรัฐ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสภาองค์กรชุมชน ด้วยการมีหน้าที่ดูแลความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนต่างๆในพื้นที่ท้องถิ่นของตนเอง อีกทั้งกฎหมายได้กำหนดให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ในการรวมตัวกันจัดตั้ง จัดตั้งสภาองค์กรชุมชน รวมไปถึงการประสานงานกับสภาองค์กรชุมชนในพื้นที่เพื่อทราบถึงข้อมูลความต้องการ ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในชุมชนเพื่อร่วมกันหาแนวในการแก้ไขปัญหาเหล่านั้น อีกทั้งยังพิจารณาสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินโครงการ และกิจกรรมต่างๆของสภาองค์กรชุมชนที่พิจารณาว่าเห็นสมควร และเหมาะสมในการดำเนินงานอีกด้วย การเชื่อมโยงแผนพัฒนาของสภาองค์กรชุมชนไปสู่แผนพัฒนาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหนทางหนึ่งที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปกำหนดนโยบายและแผนเพื่อตอบสนองตรงตามความต้องการของประชาชน จะเห็นได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับสภาองค์กรชุมชนเป็นอย่างมาก และเป็นหน่วยงานที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานสภาองค์กรชุมชน

๓) การบูรณาการหลักอปริหานิยธรรมในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานสภาองค์กรชุมชน

การศึกษาหลักอปริหานิยธรรม เป็นหลักธรรมที่นำมาสู่ความสามัคคี ความเจริญรุ่งเรืองขององค์กรต่างๆ ประกอบด้วย การหมั่นประชุมกันเป็นประจำเป็นการระดมความคิด ระดมสมอง รวม

ความสามารถนำมาแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่อง การพร้อมเพรียงกันปฏิบัติกิจของหมู่คณะมีรับผิชอบร่วมกันทำงานของส่วนรวมให้ดี การปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ ที่สมาชิกของสังคมจะต้องถือระเบียบข้อบังคับเพื่อปฏิบัติอย่างเสมอภาคกัน การให้ความเคารพนับถือผู้ใหญ่ เชื่อฟังคำสอนของเพราะการปกครองการบริหารจำเป็นต้องมีผู้นำและผู้ตาม หน้าที่ปกครอง หน้าที่สั่งการ การให้เกียรติและยกย่องสตรีเป็นการแสดงถึงการไม่ดูแก่อำนาจความอยาก ความเห็นแก่ตัว รักสันติภาพ และมีการขัดเกลาจิตใจ อยู่เสมอ การดูแลรักษาพระภิกษุสงฆ์หรือผู้ทรงศีล เป็นการจัดการให้ความอารักขา บำรุง ค้ำครอง อันชอบธรรม แก่ผู้ทรงศีลทรงธรรมบริสุทธิ์ การนำหลักอภิธานิธรรมมาประยุกต์ใช้ในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานสภาองค์กรชุมชน ทำให้ประชาชนเกิดความตระหนักรับผิชอบในหน้าที่พลเมืองที่ดีด้วยการหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์เป็นการร่วมกันการแก้ไขปัญหา เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เกิดความคิดสร้างสรรค์ส่งผลให้งานก้าวหน้าไปด้วยดี การมีส่วนร่วมในการพร้อมเพรียงกันประชุมและพร้อมเพรียงกันเลิกประชุม แสดงถึงการอยู่ในระเบียบวินัย เป็นความรับผิดชอบของประชาชนในชุมชน และแสดงถึงความสามารถในการทำงานเป็นทีม การที่ประชาชนร่วมมือ ร่วมใจกันปฏิบัติตามหลักพุทธธรรมและกฎหมายรัฐธรรมนูญ เพื่อให้เกิดความสันติบ้านเมืองสงบสุข คำนึงถึงความถูกต้อง การปฏิบัติที่เสมอภาคกัน การมีส่วนร่วมโดยการเชื่อฟังผู้นำ นักปราชญ์ ผู้รู้ ผู้อาวุโสเป็นการร่วมกันนำประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถภูมิธรรมภูมิปัญญาเดิมในสังคมที่อยู่รอดและเจริญสืบต่อมามาใช้ให้เกิดประโยชน์สอดคล้องกับบริบท การมีส่วนร่วมโดยให้เกียรติและเคารพสิทธิสตรี เป็นการเปิดโอกาสให้สตรี มีสิทธิ มีบทบาทในสังคมเท่าเทียมผู้ชาย โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติ และมีความเสมอภาคเท่าเทียมกันในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และแสดงถึงการไม่ดูแก่อำนาจความอยาก ความเห็นแก่ตัว รักสันติภาพ และมีการขัดเกลาจิตใจอยู่เสมอ การมีส่วนร่วมโดยการส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามวัฒนธรรมของคนไทยที่แสดงถึงความเป็นผู้มีนินัยดี รักสันติภาพ ช่วยขัดเกลาจิตใจอยู่เสมอ ปลุกฝังจิตสำนึกให้คนรักท้องถิ่นรักแผ่นดินของตนเอง และร่วมกันดำรงรักษาพระพุทธศาสนาให้คงอยู่ตลอดไป การมีส่วนร่วมในการอารักขา บำรุง ค้ำครอง อันชอบธรรมแก่ ผู้ทรงศีล ผู้ทรงธรรมบริสุทธิ์ เป็นการค้ำครอง การปกป้อง และการดำรงรักษา พระพุทธศาสนาด้วยการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และพัฒนาคุณภาพชีวิต การตั้งใจสนับสนุนคนดี ปกป้องคนดี ส่งเสริมคนดี เลือกคนดีมีความสามารถเข้ามา เป็นกำลังพัฒนาหมู่คณะของตน มีความเสียสละ รู้จักการให้ เป็นการนำมาซึ่งสันติภาพในสังคม

๔.๒.๔ การสรุปวิเคราะห์ และสังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีและหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

ผลจากการวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีที่และหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาสังเคราะห์ข้อมูล โดย การบูรณาการหลักอุปนิทานิยธรรมเข้ากับการมีส่วนร่วมของประชาชน นำแนวทางดังกล่าวไปเชื่อมโยงการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน โดยสรุปได้ดังต่อไปนี้

๑. การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีด้านการคิดตัดสินใจตามหลักอุปนิทานิยธรรม

- สภาองค์กรชุมชนมีการประชุมกันเสมอๆเพื่อระดมความคิดเห็น และแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน
- สภาองค์กรชุมชนมีการพร้อมเพรียงกันเข้าประชุมเพื่อรับฟังแนวความคิดต่างๆ และลงมติที่เป็นเอกฉันท์ของชุมชน
- สภาองค์กรชุมชนมีการแสดงความคิดเห็น เพื่อร่วมกันตัดสินใจกำหนดกฎระเบียบในการใช้เพื่อปฏิบัติร่วมกัน โดยไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดี และกฎหมายบ้านเมือง
- สภาองค์กรชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นของผู้นำ ผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์เพื่อประกอบการคิดตัดสินใจที่ดีและรอบคอบ
- สภาองค์กรชุมชนต้องเปิดใจกว้างในการให้สตรีมีบทบาทมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แสดงถึงความเสมอภาคเท่าเทียมกันในสังคม และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
- สภาองค์กรชุมชนมีการตัดสินใจที่ตั้งมั่นอยู่บนวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น เป็นการสืบทอดอนุรักษ วัฒนธรรมท้องถิ่นให้เกิดความยั่งยืน
- สภาองค์กรชุมชนมีการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้ดำรงรักษาคนดีของสังคม

๒. การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ด้านการดำเนินงานตามหลักอุปนิทานิยธรรม

- สภาองค์กรชุมชนมีการรวมตัวกัน ปกปักรักษาหรือ เพื่อดำเนินการจัดตั้ง จัดแจ้ง สภาองค์กรชุมชน

- สภาองค์กรชุมชนมีความพร้อมเพรียงกันปฏิบัติตนโดยมีเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่ร่วมกันกำหนด
- สภาองค์กรชุมชนมีการปฏิบัติตามกฎระเบียบ กฎหมาย และศีลธรรมอันดีงามของชุมชนและสังคม
- สภาองค์กรชุมชนให้การเคารพเชื่อผู้นำ ผู้รู้ ผู้อาวุโส โดยนำแนวคิด ข้อเสนอแนะมาปฏิบัติให้เกิดคุณประโยชน์ต่อส่วนรวมของชุมชน
- สภาองค์กรชุมชนยกย่องและให้เกียรติ สตรีในการแสดงความสามารถในการบริหารงานต่างๆ
- สภาองค์กรชุมชนแสดงเอกลักษณ์ของชุมชนโดยสืบสาน และส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นเพื่อรวมพลังให้เป็นหนึ่งเดียวกัน
- สภาองค์กรชุมชนได้ส่งเสริม สนับสนุนบุคคลผู้ประพฤติดี ปฏิบัติชอบ เป็นตัวอย่างที่ดีของสังคมเพื่อสร้างความสงบสุข สันติในสังคม

๓. การมีส่วนร่วมของประชาชนมีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ตามหลักอภิธานิธรรม

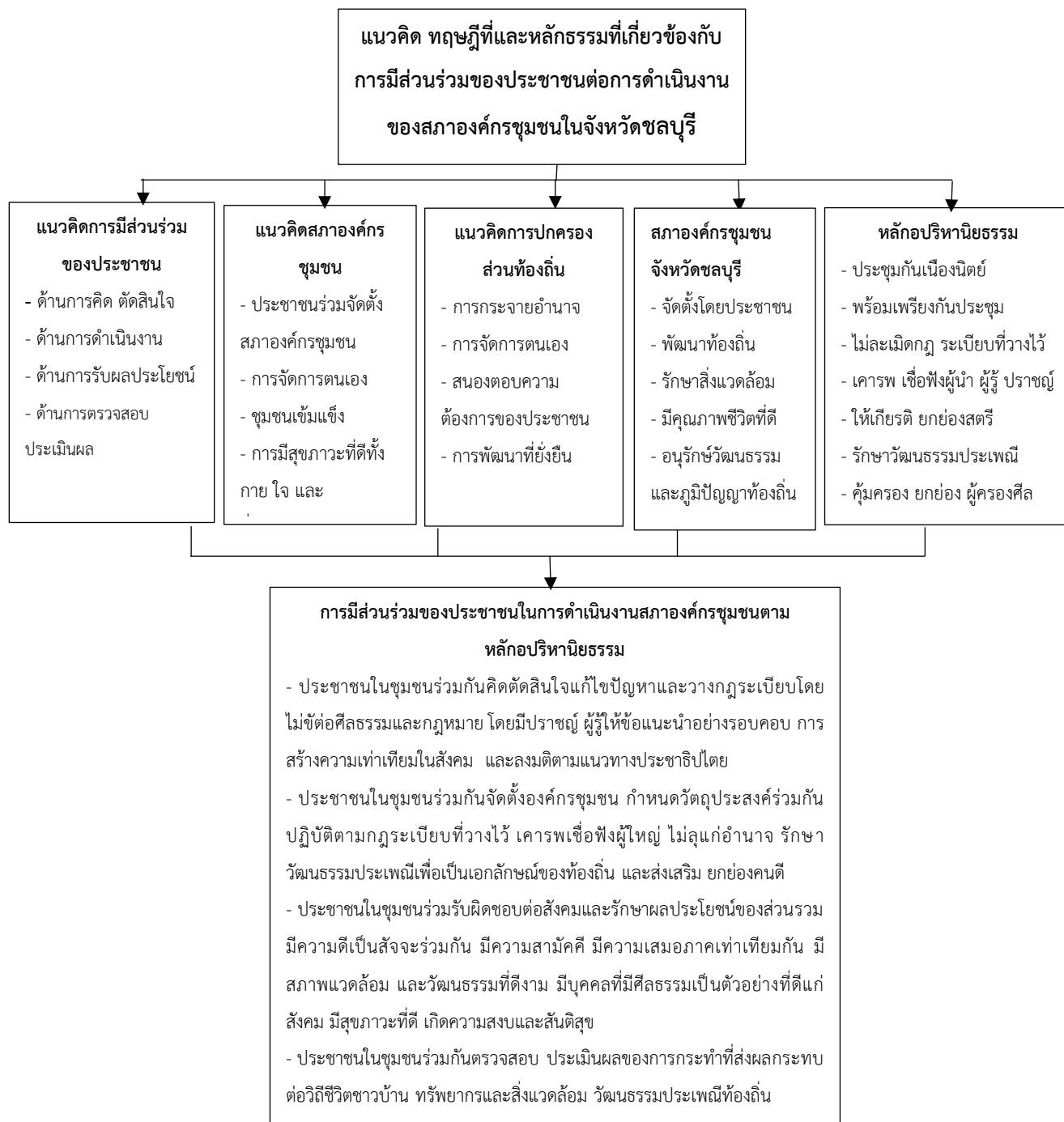
- สภาองค์กรชุมชนมีอุดมการณ์ร่วมที่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักที่สำคัญ
- สภาองค์กรชุมชนมีความพร้อมเพรียง ที่แสดงถึงความสมัครสมาน สามัคคี ในการสร้างพลังเข้มแข็งของชุมชน
- สภาองค์กรชุมชนยึดถือความดี ความถูกต้องเป็นสัจจะร่วมกันในการปฏิบัติ เพื่อสังคมที่มีความเจริญรุ่งเรือง
- สภาองค์กรชุมชน มีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน
- สภาองค์กรชุมชน มีสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรมที่ดีงาม
- สภาองค์กรชุมชน มีบุคคลที่มีศีล มีธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีแก่สังคม เพื่อความสงบและสันติสุข

๔. การมีส่วนร่วมของประชาชนมีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัด ชลบุรี ด้านตรวจสอบ และประเมินผล ตามหลักอภิธานิธรรม

- สภาองค์กรชุมชนจัดเวทีเพื่อปรึกษาหารือการดำเนินโครงการ กิจกรรมของภาครัฐที่มีผลกระทบกับวิถีชีวิตของประชาชน
- สภาองค์กรชุมชนมีความพร้อมในการร่วมกับภาครัฐในการเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน
- สภาองค์กรชุมชนร่วมกันตรวจสอบการใช้อำนาจที่มีขอบด้วยกฎหมาย เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการทำงานของภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- สภาองค์กรชุมชนร่วมกันค้นหาภูมิปัญญาท้องถิ่นจากผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อนำมาจัดทำองค์ความรู้ของท้องถิ่น
- สภาองค์กรชุมชนร่วมกันตรวจตราการกระทำที่ละเมิดหรือก่อให้เกิดการทำลายวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและสังคมไทย
- สภาองค์กรชุมชนร่วมกันสอดส่อง ดูแลมิให้ผู้ใดมาก้าวล่วงต่อพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นที่เคารพบูชาของชุมชน

สรุป การศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่และหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี เป็นการเชื่อมโยงแนวคิด ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน แนวคิดสภาองค์กรชุมชน แนวคิดการปกครองส่วนท้องถิ่น และหลักอภิธานิธรรมสังเคราะห์ออกมาเป็นหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตามหลักอภิธานิธรรม ๔ ด้าน กล่าวคือ ด้านการคิดตัดสินใจตามหลักอภิธานิธรรม สภาองค์กรชุมชนมีการประชุมกันเสมอๆโดยพร้อมเพรียงกันเพื่อระดมความคิดเห็น และแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนรวมไปถึงการตัดสินใจกำหนดกฎระเบียบในการใช้เพื่อปฏิบัติร่วมกัน โดยไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีและกฎหมายบ้านเมือง ได้รับการปรึกษา และข้อเสนอแนะจากผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์เพื่อประกอบการคิดตัดสินใจที่ดีและรอบคอบ และมีการลงมติเป็นเอกฉันท์ซึ่งเป็นไปตามแนวทางประชาธิปไตย ด้านการดำเนินงานตามหลักอภิธานิธรรม สภาองค์กรชุมชนมีการรวมตัวกันจัดตั้ง จัดตั้ง สภาองค์กรชุมชนปฏิบัติตามกฎระเบียบ กฎหมาย และศีลธรรมอันดีงามของชุมชน และสังคม ดำเนินการตามเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่ร่วมกันกำหนด โดยเคารพ เชื้อฟังผู้รู้ ผู้นำ หรือนักปราชญ์ของชุมชนเพื่อประโยชน์ของ

ส่วนรวม ให้เกียรติสตรีในการแสดงความสามารถบริหารงานต่างๆ ร่วมกันแสดงเอกลักษณ์ของชุมชนโดยสืบสานประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ส่งเสริมผู้ประพาศิตี ปฏิบัติชอบเป็นบุคคลตัวอย่างควรปฏิบัติตามด้านการร่วมรับผลประโยชน์ตามหลักการบริหารนิยธรรม สภาองค์กรชุมชนมีอุดมการณ์ร่วมที่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักการสำคัญมีความพร้อมเพรียง ที่แสดงถึงความสมัคสมาน สามัคคี ในการสร้างพลังเข้มแข็งของชุมชน ยึดถือความดี ความถูกต้องเป็นสัจจะร่วมกันในการปฏิบัติ เพื่อสังคมที่มีความเจริญรุ่งเรือง มีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน มีสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรมที่ดีงาม มีบุคคลที่มีศีล มีธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีแก่สังคม เพื่อความสงบและสันติสุข ด้านการตรวจสอบและประเมินผลตามหลักการบริหารนิยธรรม สภาองค์กรชุมชนจัดเวทีเพื่อปรึกษาหารือการดำเนินโครงการ กิจกรรมของภาครัฐที่มีผลกระทบกับวิถีชีวิตของประชาชน มีความพร้อมในการร่วมกับภาครัฐในการเสนอแนะแนวทางแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน รวมถึงร่วมกันตรวจสอบการใช้อำนาจที่มีชอบด้วยกฎหมาย เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการทำงานของภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันค้นหาภูมิปัญญาท้องถิ่นจากผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อนำมาจัดทำองค์ความรู้ของท้องถิ่น ตรวจตราการกระทำที่ละเมิดหรือก่อให้เกิดการทำลายวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและสังคมไทย และสอดส่อง ดูแลมิให้มีผู้ใดมาทำลายต่อพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นที่เคารพบูชาของชุมชน ข้อมูลโดยสรุปได้ตั้งแผนภาพที่ ๔.๒

**แผนภาพที่ ๔.๒ แนวคิด ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการ
ดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี**

๔.๓ รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

จากผลการวิจัยจากหัวข้อที่ ๔.๑ เกี่ยวกับสภาพการณ์ปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี และผลการวิจัยในหัวข้อที่ ๔.๒ เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการจัดสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยระดมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่มเฉพาะที่ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน ๑๒ รูป/คนเกี่ยวกับการสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิปรายนิยธรรม มีสาระสำคัญที่ผู้วิจัยได้แยกประเด็นออกเป็น ๔ ประเด็น ดังมีข้อมูลสำคัญต่อไปนี้

๔.๓.๑ การแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญในรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิปรายนิยธรรม

๑) ด้านการคิดตัดสินใจของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิปรายนิยธรรม

๑.๑ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีด้านการตัดสินใจด้วยการหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์

สภาองค์กรชุมชนเกิดจากแนวคิดการกระจายอำนาจ การกระจายรายได้ไปสู่ชุมชนในพื้นที่เพื่อความเสมอภาคตามหลักประชาธิปไตยว่าด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการตนเองให้เกิดความสมดุลระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อมจนเกิด “องค์กรเข้มแข็ง” การเข้าร่วมประชุมต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ^{๕๗} การประชุมกันเสมอๆเป็นช่องทางในการสื่อสารเพื่อการร่วมกันปรึกษาหารือ แสดงความคิดเห็นในการแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยทุกคนที่เข้าร่วมต้องมีสิทธิเท่าเทียมกันในการแสดงความคิดเห็น และการตัดสินใจ^{๕๘} จากประสบการณ์ที่ผ่านมาการจัดเวทีในการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่

^{๕๗} สนทนากลุ่มเฉพาะนางสาวธีรลาภรณ์ พันธุ์อมพร ประธานสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๕๘} สนทนากลุ่มเฉพาะนายสิทธิชัย สมานมิตร สมาชิกสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

ก่อให้เกิดประสิทธิผลในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจในทุกสถานการณ์เท่าใดนัก เนื่องจากการจัดเวทีการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นบางครั้งจัดเพียงครั้งเดียวแล้วลงประชามติเลยทำให้ขาดกระบวนการที่มีคุณภาพ เพราะข้อมูลที่ได้รับเพื่อนำมาพิจารณาทั้งสองฝ่ายต้องเพียงพอต่อการตัดสินใจ ดังนั้น การประชุมอย่างสม่ำเสมอจะทำให้เกิดประสิทธิภาพต่อการดำเนินงานที่ได้ข้อมูลเพียงพอต่อการนำไปตัดสินใจในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน^{๕๙} การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ^{๖๐} เพื่อดำเนินชีวิตร่วมกันอย่างสันติสุข นำไปสู่แนวความคิดของสภาองค์กรชุมชนภาคตะวันออกเฉียงในการเปลี่ยนด้วย “เรา” ในการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน เป็นจุดเริ่มต้นของการคิด ตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี^{๖๑} เกิดจากอุดมการณ์ร่วมกันในการคิดที่จะแก้ไขปัญหาของชุมชน และเป็นจุดเริ่มต้นของการมีส่วนร่วมในการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชน และยังมีพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ รองรับการประชุมของประชาชนนับว่าเป็นการเปิดโอกาสและให้ความมั่นใจแก่ประชาชนในการตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมมากขึ้น^{๖๒} การมีส่วนร่วมของประชาชนในการหมั่นประชุมกันเสมอๆ เป็นแนวคิดของผู้ที่มีจิตสาธารณะ ที่ยอมเสียสละเวลาส่วนตนเพื่อทำงานให้กับส่วนรวม เป็นผู้ที่กำลังเผชิญความจริง นำข้อมูลที่เป็นสถานการณ์จริงเข้าชี้แจงในที่ประชุมกล้าแสดงออกซึ่งความคิดเห็นในที่ประชุม^{๖๓} เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อจะหาทางออกของปัญหาที่มีอยู่ในชุมชน เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน มีความเข้าใจกัน สามารถทำงานเป็นทีมได้^{๖๔} และเป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นไปสู่ความสำเร็จ ในการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชน ซึ่งนับว่าเป็นแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการ

^{๕๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางชุดิภาญจน์ ฉิมพลีกุล, สมาชิกสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๖๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระมหานลวัชร ธมมจารี เจ้าคณะตำบลเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๖๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ ว่าที่ ร้อยตรี ประสาท ทรัพย์ประเสริฐ พัฒนาการอำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๖๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ สิบเอกอภิณพ มังกรแก้ว นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๖๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายวิสิทธิ์ ยิ้มแย้ม นักวิชาการชุมชนปฏิบัติการ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๖๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายไพรัตน์ อมรเอกอิทธิ ประธานสภาเทศบาลเมืองปรกฟ้า, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

ดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน^{๖๕} การหมั่นประชุมกันอย่างสม่ำเสมอเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิในกระบวนการนโยบายสาธารณะต่างๆในพื้นที่ ทั้งในด้านการให้และรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ และการร่วมตัดสินใจ^{๖๖} การมีส่วนร่วมในการประชุมยังเป็นการริเริ่มนโยบายการจัดทำแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมในชุมชน^{๖๗} รวมไปถึงการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน การจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ และการปฏิบัติ การติดตาม และประเมินผลตามนโยบายแผนงานโครงการหรือกิจกรรมนั้น^{๖๘}

๑.๒ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีด้านการตัดสินใจด้วยพร้อมเพรียงกันประชุมและเลิกประชุม

การที่ประชาชนในชุมชนร่วมกันวางแผนการประชุม มีการกำหนดวาระการประชุม และกำหนดเวลาประชุมที่ชัดเจนเป็นการแสดงถึงการมีระเบียบ วินัยที่ดี^{๖๙} เป็นวิธีการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มและของชุมชนในฐานะสมาชิกหรือผู้นำโดยพร้อมเพรียงกันประชุมเป็นการแสดงพลังอันเข้มแข็งของชุมชนที่แสดงออกซึ่งความคิดเห็นต่อปัญหา และแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน^{๗๐} เป็นการดำเนินงานที่มีเป้าหมายมีวัตถุประสงค์ที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ได้ร่วมกันคิดหาแนวทางการแก้ปัญหา และการพัฒนาท้องถิ่นที่ถูกต้อง และเหมาะสม เพราะคนในท้องถิ่นจะทราบถึงข้อมูลและสถานการณ์ต่างๆได้ดีกว่าคนอื่น^{๗๑} ดังนั้น ในการลงมติในที่ประชุมจึงสามารถดำเนินการได้โดยเอกฉันท์ตามหลัก

^{๖๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางวาสนา ศรีสมุทร สมาชิกองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๖๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายบุญชัย ผลบุญเจริญชัย ที่ปรึกษาสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๖๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายสิทธิชัย สมานมิตร สมาชิกสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๖๘} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูประภัศร์ธรรมนา, เจ้าอาวาสวัดเกาะจันทร์, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๖๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางชุดิภาญจน์ ฉิมพลีกุล สมาชิกสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๗๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาวธีรลาภรณ์ พันธ์อัมพร ประธานสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๗๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายวิสิทธิ์ ยิ้มแย้ม, นักวิชาการชุมชนปฏิบัติการ, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

ประชาธิปไตย^{๗๒} เนื่องจากเป็นมติของที่ประชุมโดยความพร้อมเพรียงกัน และความพร้อมเพรียงกันเข้าประชุมสามารถชี้แจงข้อสงสัย สร้างความเข้าใจกันได้เป็นอย่างดี^{๗๓} การตัดสินใจด้วยการพร้อมเพรียงกันจึงเป็นการสร้างความยุติธรรม โปร่งใสในชุมชนอีกด้วย^{๗๔} ความพร้อมเพรียงกันประชุมเป็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลในเรื่องเกี่ยวกับสาธารณชนและชุมชน เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อสร้างความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม^{๗๕} ยังแสดงถึงความรับผิดชอบร่วมกันในการแก้ไขปัญหาหรือความขัดแย้งโดยสันติวิธี^{๗๖} และการมีส่วนร่วมโดยประชาชนโดยพร้อมเพรียงกัน เพื่อแก้ปัญหา ข้อขัดแย้งที่มีอยู่ทั้งหมด^{๗๗} ความพร้อมเพรียงกันยังแสดงถึงความมีจิตสำนึกในตนเองและการถือเป็นภาระหน้าที่แห่งความเป็นพลเมืองดีตนในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมหรือชุมชนที่ตนเองอยู่^{๗๘}

๑.๓ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจด้วยการไม่ละเมิด กฎหมาย กฎระเบียบที่วางไว้

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจด้วยการไม่ละเมิด กฎหมาย กฎระเบียบที่วางไว้ เป็นการแสดงความเคารพซึ่งกฎหมายบ้านเมืองจะนำมาซึ่งความสันติสุข และยุติธรรมของสังคม^{๗๙}การมีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยของบุคคล ซึ่ง

^{๗๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายบุญชัย ผลบุญเจริญชัย ที่ปรึกษาสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๗๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ ว่าที่ ร้อยตรี ประสาท ทรัพย์ประเสริฐ, พัฒนาการอำเภอเกาะจันทร์, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๗๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายไพรัตน์ อมรเอกอิทธิ ประธานสภาเทศบาลเมืองปรกฟ้า จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๗๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางชุดิภาญจน์ ฉิมพลีกุล สมาชิกสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๗๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ สิบเอกอภิณพ มังกรแก้ว นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๗๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางวาสนา ศรีสมุทร สมาชิกองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๗๘} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูประภัสร์ธรรมนาถ เจ้าอาวาสวัดเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๗๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาวธิดาภรณ์ พันธ์อัมพร, ประธานสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

ประกอบด้วยพฤติกรรมที่แสดงออกในลักษณะของการเคารพในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์^{๘๐} การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจใดๆด้วยเคารพในกฎ ระเบียบของสังคม แสดงถึงการมีเสรีภาพและใช้เสรีภาพในขอบเขตของกฎหมาย^{๘๑} อีกทั้งกฎระเบียบที่ร่วมกันกำหนดขึ้นมาเป็น “ธรรมนูญชุมชน” โดยไม่ขัดต่อกฎหมายของบ้านเมือง และประเพณี ศีลธรรมอันดีงามของชุมชน แสดงถึงความเจริญของสังคม^{๘๒} การสร้างธรรมนูญชุมชนเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติร่วมกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้^{๘๓} ทั้งนี้ การตัดสินใจกำหนดกฎ ระเบียบใดๆก็ตามต้องไม่ขัดกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ และไม่ขัดต่อหลักศีลธรรมอันดีของศาสนา^{๘๔} และต้องไม่ขัดกับจารีตประเพณี ไม่นำมาซึ่งความทุกข์ยากลำบากใจของผู้ปฏิบัติ^{๘๕} อีกทั้งยังเป็นการรักษาสัจจะที่มีไว้ต่อกัน^{๘๖} ซึ่งหากปฏิบัติตามแล้วต้องนำมาซึ่งความยุติธรรม ความสงบสุขของสังคมโดยรวม^{๘๗} ในการตัดสินใจในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนต้องมิฐานข้อมูลรองรับ มีการประเมินทางเลือกต่างๆด้วยกฎเกณฑ์ที่มีมาตรฐานมีความรัดกุมด้วย^{๘๘} การมีกฎหมายรองรับจะทำให้การคิดตัดสินใจมีประสิทธิภาพที่ดีมีความยุติธรรมต่อส่วนรวม^{๘๙} สามารถนำไป

^{๘๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายวิสิทธิ์ ยิ้มแย้ม นักวิชาการชุมชนปฏิบัติการ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๘๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางชุดิภาญจน์ ฉิมพลีกุล, สมาชิกสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๘๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระมหานลวัชร ธรรมจารี เจ้าคณะตำบลเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๘๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ สิบเอกอภิณพ มังกรแก้ว นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๘๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูประภัสร์ธรรมนาถ เจ้าอาวาสวัดเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๘๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางวาสนา ศรีสมุทร สมาชิกองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๘๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ ว่าที่ ร้อยตรี ประสาท ทรัพย์ประเสริฐ, พัฒนาการอำเภอเกาะจันทร์, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๘๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายไพรัตน์ อมรเอกอิทธิ ประธานสภาเทศบาลเมืองปรกฟ้า จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๘๘} สนทนากลุ่มนายสิทธิชัย สมานมิตร, สมาชิกสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๘๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายบุญชัย ผลบุญเจริญชัย ที่ปรึกษาสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

ปฏิบัติด้วยความ “ชอบธรรม” โดยเฉพาะอย่างยิ่งสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ซึ่งถือว่าเป็นหลักการสำคัญของการบริหารงานภาครัฐในสังคมประชาธิปไตย^{๙๐}

๑.๔ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจด้วยการเคารพ เชื้อฟังผู้นำ ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจด้วยการเคารพ เชื้อฟังผู้นำ ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูลระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชนที่เป็นผู้นำ ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน อย่างเป็นรูปธรรมและกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจน ^{๙๑}โดยข้อมูลที่ได้รับจะนำไปสู่การตัดสินใจในทางเลือกต่างๆที่ต้องใช้คณะกรรมการร่วมของภาครัฐและภาคเอกชน และคณะที่ปรึกษาฝ่ายประชาชน เพราะประชาชนหรือตัวแทนของประชาชนที่เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่ไม่ใช่เพียงให้ความคิดเห็นต่อองค์กรเท่านั้น แต่เป็นการแสดงความความคิดเห็นต่างๆจากผู้นำ ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ที่จะช่วยให้ได้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจที่ครบถ้วนรอบคอบมากขึ้น^{๙๒} และยังช่วยให้เกิดทางเลือกใหม่ที่ได้รับการยอมรับโดยเฉพาะการตัดสินใจที่กระทบกับประชาชนโดยตรง เนื่องจากสังคมไทยเป็นสังคมแห่งพระพุทธศาสนา อีกทั้งจารีตประเพณีก็ให้ความเคารพ นอบน้อมต่อผู้ใหญ่ ผู้อาวุโสอยู่แล้ว^{๙๓} ผู้ได้รับการยอมรับจากประชาชนในชุมชน ถือได้ว่าเป็นผู้นำทางธรรมชาติที่ได้รับการยอมรับศรัทธาจากชาวบ้านตามจารีต ประเพณี^{๙๔} อีกทั้งสังคมไทยจะยกย่องผู้มีความรู้ ความสามารถโดยถือว่าเป็นผู้มีบุญวาสนาเป็นเจ้าคนนายคน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้าราชการทั้งในท้องถิ่น ท้องถิ่น และในส่วนกลาง^{๙๕} ส่วนปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้

^{๙๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาวธีรลาภรณ์ พันธ์อัมพร ประธานสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๙๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ ว่าที่ ร้อยตรี ประสาท ทรัพย์ประเสริฐ, พัฒนาการอำเภอเกาะจันทร์, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๙๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายไพรัตน์ อมรเอกอิทธิ, ประธานสภาเทศบาลเมืองปรกฟ้า, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๙๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางวาสนา ศรีสมุทร สมาชิกสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๙๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาวธีรลาภรณ์ พันธ์อัมพร ประธานสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๙๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายสิทธิชัย สมานมิตร สมาชิกสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวภูมิปัญญาของท้องถิ่นเป็นอย่างดี^{๙๖} ปัจจุบันในทุกพื้นที่พยายามจะค้นหาผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับความรู้ของท้องถิ่นที่บรรพบุรุษได้เกิดการเรียนรู้จากการสั่งสมประสบการณ์ชีวิตในการแก้ปัญหาในท้องถิ่น ทั้งด้านสุขภาพ ด้านวัฒนธรรมประเพณี ด้านสภาพแวดล้อม และวิถีการดำเนินชีวิต สิ่งเหล่านี้เป็นคุณประโยชน์มหาศาลของชุมชน^{๙๗} ดังนั้น ต้องร่วมกันค้นหาและเคารพ ยกย่อง ผู้นำผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้านเพื่อมาสร้างภูมิปัญญา ภูมิความรู้ให้กับท้องถิ่นของตนเอง^{๙๘} เพื่อให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และการตัดสินใจในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี เพื่อให้เกิดการยอมรับและแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและวิถีของชุมชน^{๙๙}

๑.๕ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจด้วยการไม่ลุแก่อำนาจ ให้เกียรติ และยกย่องสตรี

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจด้วยการไม่ลุแก่อำนาจ ให้เกียรติ และยกย่องสตรี ในการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย ด้วยความเสมอภาค โดยมีความเชื่อว่าไม่ควรเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ด้วยเหตุผลของความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ หรือเพศ เป็นการยอมรับความความแตกต่างของคนในสังคม เปิดใจกว้าง และยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างและหลากหลาย^{๑๐๐} สภาองค์กรชุมชนเป็นองค์กรที่เกิดจากฐานความคิดของความดีเชื่อมต่อไปสู่การกำหนดแผนและนโยบาย ไม่ได้ใช้อำนาจในการสั่งการเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชน^{๑๐๑} สภาองค์กรชุมชนไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง เป็นสภาองค์กรชุมชนที่มีได้แสวงหาอำนาจ การ

^{๙๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางชุดิภาญจน์ ฉิมพลีกุล สมาชิกสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๙๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายวิสิทธิ์ ยิ้มแย้ม นักวิชาการชุมชนปฏิบัติการ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๙๘} สนทนากลุ่มเฉพาะ สิบเอกอภินพ มังกรแก้ว นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๙๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูประภัสร์ธรรมนาถ เจ้าอาวาสวัดเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๐๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายสิทธิชัย สมานมิตร, สมาชิกสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๐๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางวาสนา ศรีสมุทร สมาชิกองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

ตัดสินใจต่างๆจึงอยู่บนพื้นฐานความคิดแห่ง “ความดีและความเท่าเทียมกัน”^{๑๐๒} ในการให้เกียรติ และ ยกย่องสตรีเข้ามามีบทบาทร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในการแก้ปัญหาต่างๆของ สภาองค์กรชุมชน เป็นการคำนึงถึงความเท่าเทียมในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ที่ไม่มีการแบ่งแยกชั้น วรรณะของประชาชนในสังคม ไม่มองว่าผู้อื่นด้อยกว่าตน มีการเอื้อประโยชน์ให้ซึ่งกันและกัน^{๑๐๓} สตรีใน สภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีมีบทบาทในการดำเนินงานของสภาองค์กรเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากสตรีเป็น ผู้ที่มีบทบาทอย่างใกล้ชิดในการดำเนินชีวิตของสมาชิกในสถาบันครอบครัว ทำหน้าที่มารดาที่ให้ความรัก ความอบอุ่นแก่บุตรหลาน การดูแลอาหารการกินที่เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพ การให้สตรีเพศเข้ามามี บทบาทในการคิดตัดสินใจในปัญหาต่างๆนั้น เนื่องจากสตรีเป็นเพศที่มีความคิดที่ความละเอียดอ่อนและ รอบคอบในการแก้ปัญหาต่างๆได้เป็นอย่างดี^{๑๐๔} การแสดงความคิดเห็นของสตรียังเป็นการให้ข้อมูล เกี่ยวกับปัญหา ความต้องการของสตรีในชุมชน เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการจัดทำแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมในการส่งเสริมบทบาทสตรี^{๑๐๕} เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรี พัฒนาครอบครัว พัฒนาอาชีพ และส่งเสริมให้สตรีอาสาเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นแกนนำ ในการคิด ตัดสินใจ วางแผนแก้ปัญหาและพัฒนาสตรี รวมไปถึงปัญหาอื่นที่เกี่ยวข้อง และเป็นการส่งเสริม ให้เกิดการพัฒนาตนเองเพื่อสร้างและพัฒนาผู้นำสตรีรุ่นใหม่อันเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนา บทบาทสตรีในการพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้าต่อไป^{๑๐๖}

^{๑๐๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายบุญชัย ผลบุญเจริญชัย ที่ปรึกษาสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๐๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูประภัศร์ธรรมนาถ เจ้าอาวาสวัดเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๐๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาวธีรลาภรณ์ พันธ์อัมพร ประธานสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๐๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายวิสิทธิ์ ยิ้มแย้ม นักวิชาการชุมชนปฏิบัติการ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๐๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ ว่าที่ ร้อยตรี ประสาท ทรัพย์ประเสริฐ, พัฒนาการอำเภอเกาะจันทร์, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

๑.๖ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนใน จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจด้วยการรักษาวัฒนธรรมประเพณี

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นมีความเป็นศาสตร์และเป็นศิลป์ในตัวเอง โดยการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาต่างๆของชุมชนเป็นแนวทางที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาจนกลายเป็นวัฒนธรรมประเพณีของสังคม ชุมชน^{๑๐๗} เป็นลักษณะการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข้อเท็จจริง ความรู้สึก และความคิดเห็นประกอบการตัดสินใจจากวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นที่ให้ข้อเท็จจริงที่ครอบคลุม เพียงพอประกอบการตัดสินใจอย่างมีคุณภาพ^{๑๐๘} การสร้างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วยการรักษาวัฒนธรรมประเพณี สามารถลดความขัดแย้งทางการเมืองและเกิดความชอบธรรมในการตัดสินใจของรัฐ^{๑๐๙} อีกทั้งเป็นการสร้างการยอมรับโดยการคิด ตัดสินใจด้วยการคำนึงถึงวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นเป็นสำคัญ เนื่องจากประเพณีท้องถิ่นเป็นรากเหง้าของการดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่ เป็นการส่งสมภูมิปัญญาอันล้ำค่าให้กับลูกหลานได้ประพุดติ ปฏิบัติสืบต่อกันมา^{๑๑๐} การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีคุณภาพในทางปฏิบัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจต้องคำนึงถึงบริบทของสังคม และชุมชนด้วย การเชื่อมโยงแนวความคิดของสภาองค์กรภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ประกาศให้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นพื้นที่แหล่งอาหารโลก จังหวัดชลบุรีมี “วัฒนธรรมข้าว” และ “วัฒนธรรมน้ำ” ที่ควรรักษาไว้ สามารถนำมาสร้างอัตลักษณ์ร่วมกันได้^{๑๑๑} การใช้พื้นที่เกษตรกรรมอย่างรู้คุณค่าและศักดิ์ศรีของเกษตรกร ปรับเปลี่ยนแนวคิด และขยายผลวงจรอาหารทั้งระบบ จากปัจจัยการผลิต สู่ระบบการผลิต

^{๑๐๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระมหานลวัชร ธมมจารี เจ้าคณะตำบลเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๐๘} สนทนากลุ่มเฉพาะ สิบเอกอภิณพ มังกรแก้ว นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๐๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายสิทธิชัย สมานมิตร สมาชิกสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๑๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูประภัสร์ธรรมนาถ เจ้าอาวาสวัดเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๑๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายวิสิทธิ์ ยิ้มแย้ม นักวิชาการชุมชนปฏิบัติการ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

และระบบการค้า เพื่อเปิดตัวให้สังคมทั่วไปรับรู้ถึงวัฒนธรรมที่งดงามที่ควรรักษาไว้คู่สังคมชาวชลบุรี และ
เกิดการพัฒนอย่างสร้างสรรค์และเพื่อความยั่งยืนสืบต่อไป^{๑๑๒}

๑.๗ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนใน จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจด้วยการอารักขา บำรุง ค้ำครอง อันชอบธรรมแก่ ผู้ทรงศีล ผู้ทรงธรรม บริสุทธิ์

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ด้านการ
ตัดสินใจด้วยการอารักขา บำรุง ค้ำครอง อันชอบธรรมแก่ ผู้ทรงศีล ผู้ทรงธรรมบริสุทธิ์เป็นการค้ำครอง
การปกป้อง และการดำรงรักษาพระพุทธศาสนาให้คงอยู่ตลอดไป^{๑๑๓} การอารักขาพระภิกษุสงฆ์หรือผู้ทรง
ศีล เป็นการจัดการให้ความอารักขา บำรุง ค้ำครอง อันชอบธรรม แก่บรรพชิต ผู้ทรงศีลทรงธรรมบริสุทธิ์
ซึ่งเป็นหลักใจและเป็นตัวอย่างทางศีลธรรมของประชาชน เต็มใจต้อนรับและหวังให้ท่านอยู่^{๑๑๔} การ
สนับสนุนผู้มีศีลธรรม หรือมีมนุษยธรรม ที่เรียกได้ว่าเป็นอารยชน มีธรรม คือ คุณสมบัติของผู้มีความ
ประพฤติดี ประพฤติชอบ ประพฤติตามอารยธรรม โดยปฏิบัติถูกต้องตามทางแห่งกุศลกรรม เป็นคนมีคุณ
แก่ส่วนรวม เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม^{๑๑๕} ผู้ที่มีศีลจะเป็นผู้ที่มีความประพฤติดี มีวินัย ดำเนินชีวิตโดยสุจริต
ทั้งทางกาย ทางวาจา มีวินัย และการประกอบกรสัมมาชีพ รู้จักเลือกเสวนาเข้าหาที่ปรึกษาหรือผู้แนะนำ
สั่งสอนที่ดี เลือกสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับและถือเอียงอย่างสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ดี ซึ่งจะทำให้ชีวิตเจริญอก
งาม^{๑๑๖} สมาชิกที่ดีจะช่วยสร้างสรรค์สังคมเป็นผู้มีพรหมวิหารธรรมประจำใจ เมื่อคิด ตัดสินใจสิ่งใดจะ
เป็นไปด้วยเมตตา มีความรัก ความปรารถนาดีมี ไมตรี ต้องการช่วยเหลือผู้อื่น ให้ทำทุกคนประสบ
ประโยชน์และมีความสุขมีความกรุณาอยากช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากความทุกข์ มีใจที่จะปลดปล่อยบ่วง

^{๑๑๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาวธีรลาภรณ์ พันธ์อัมพร ประธานสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖
เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๑๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระมหานลวัชร ธมมจารี เจ้าคณะตำบลเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน
๒๕๕๘.

^{๑๑๔} สนทนากลุ่มนางสาวธีลาภรณ์ พันธ์อัมพร, ประธานสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๑๕} สนทนากลุ่มนางชุดิภาญจน์ ฉิมพลีกุล, สมาชิกสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๑๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายไพรัตน์ อมรเอกอิทธิ, ประธานสภาเทศบาลเมืองปรังพ่า, วันที่ ๖ เมษายน
๒๕๕๘.

ความทุกข์ยาก เดือดร้อนของผู้อื่น^{๑๑๗} คนมีศีลธรรมจะเป็นผู้สันโดษรู้พอดี คือ ยินดี พึงพอใจแต่ในลาภผล ผลงานและผลสำเร็จต่าง ๆ ที่ตนสร้างหรือแสวงหามาได้ด้วยเรี่ยวแรงความเพียรพยายามของตนเองโดยทางชอบธรรม และไม่มัวเมาเห็นแก่ความสุขทางวัตถุ^{๑๑๘} คนมีศีลธรรมจะมีปัญญาเหนืออารมณ์ในการคิด ตัดสินใจ มีปัญญาหยั่งรู้เหตุผล รู้ดี รู้ชั่ว คุณโทษ ประโยชน์มิใช่ประโยชน์ มองสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริงรู้จักพิจารณาวินิจฉัยด้วยใจเป็นอิสระ ทำการต่าง ๆ ด้วยความคิดและมีวิจารณ์ญาณ^{๑๑๙} คนดีมีศีลธรรมจะมีใจเป็นกลาง คือ มองตามเป็นจริง โดยวางจิตเรียบสมมาเสมอ มั่นคง เทียบตรงดุจตาชั่ง มองเห็นการที่บุคคลจะได้รับผลดี หรือชั่วสมควรแก่เหตุที่ตนประกอบ พร้อมทั้งจะวินิจฉัย วางตน และปฏิบัติไปตามหลักการเหตุผล และความเที่ยงธรรม บุคคลดังที่กล่าวมานั้นจะเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำที่สร้างสรรค์สังคมที่ดี นำมาซึ่งความเจริญรุ่งเรือง^{๑๒๐} ดังนั้น ต้องสนับสนุนคนดีมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจในการของสภาองค์กรชุมชน และยังเป็นการส่งเสริมการประพฤติดี ปฏิบัติชอบในสังคม เกิดเป็นสังคมแห่งความดี สังคมคนดี มีการสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และพัฒนาคุณภาพชีวิต^{๑๒๑} สำหรับสังคมทั่วไปในการตั้งใจสนับสนุนคนดี ปกป้องคนดี ส่งเสริมคนดี เลือกคนดี มีความสามารถเข้ามา เป็นกำลังพัฒนาหมู่คณะของตนมีความเสียสละ รู้จักการให้เป็นการนำมาซึ่งสันติภาพในสังคม ^{๑๒๒} และรัฐจะต้องให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา ส่งเสริมความเข้าใจ

^{๑๑๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายสิทธิชัย สมานมิตร, สมาชิกสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๑๘} สนทนากลุ่มเฉพาะ. นายบุญชัย ผลบุญเจริญชัย, ที่ปรึกษาสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๑๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางวาสนา ศรีสมุทร, สมาชิกองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๒๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ ว่าที่ ร้อยตรี ประสาท ทรัพย์ประเสริฐ, พัฒนาการอำเภอเกาะจันทร์, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๒๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูประภัศร์ธรรมนาถ เจ้าอาวาสวัดเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๒๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระมหานลวัชร ธมมจารี เจ้าคณะตำบลเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

อันดีและความสมานฉันท์ระหว่างพุทธศาสนิกชน^{๑๒๓} รวมทั้งสนับสนุนการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต^{๑๒๔}

ตารางที่ ๔.๕ แสดง ความถี่ของผู้ร่วมสนทนากลุ่มประเด็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ

ข้อที่	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ความถี่	คนที่
๑	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจด้วยการหมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์	๑๑	๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๖, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑, ๑๒
๒	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจด้วยการพร้อมเพรียงกันประชุมและเลิกประชุม	๑๑	๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๖, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑, ๑๒
๓	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจด้วยการไม่ละเมิด กฎหมาย กฎระเบียบที่วางไว้	๑๑	๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๖, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑, ๑๒
๔	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจด้วยการเคารพ เชื้อพ้องผู้นำ ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน	๙	๑, ๓, ๔, ๕, ๖, ๘, ๙, ๑๐, ๑๒
๕	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจด้วยการไม่ลุแก่อำนาจ ให้เกียรติ และยกย่องสตรี	๗	๑, ๓, ๕, ๖, ๙, ๑๐, ๑๒
๖	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจด้วยการรักษาวัฒนธรรมประเพณี	๖	๑, ๒, ๔, ๕, ๖, ๑๐
๗	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจด้วยการรักษา บำรุง ค้ำครองอันชอบธรรมแก่ ผู้ทรงศีล ผู้ทรงธรรมบริสุทธิ์	๑๑	๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๖, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑, ๑๒

^{๑๒๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ สิบเอกอภิณพ มังกรแก้ว นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๒๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายวิสิทธิ์ ยิ้มแย้ม นักวิชาการชุมชนปฏิบัติการ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

๒) ด้านการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิธานิย

ธรรม

๒.๑ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนใน จังหวัดชลบุรีด้านการดำเนินงานด้วยการหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์

จากพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชนพ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๙ ที่กำหนดให้สภาองค์กรชุมชนต้องจัดให้มีการประชุมอย่างน้อยปีละ ๔ ครั้ง เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามภารกิจของภารกิจของสภาองค์กรชุมชนนั้น ถือว่าน้อยมากสำหรับการดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ เพราะการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทั่วไปมีความรวดเร็วและรุนแรงเป็นอย่างมาก จากแผนพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งตะวันออก หรือเป็นที่รู้จักในชื่อ Eastern Seaboard Development Plan ที่มีโครงการขนาดใหญ่เกิดขึ้นมากมายที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตชาวบ้าน และทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การเกิดขยะล้นเมือง การปล่อยน้ำเสียลงสู่แม่น้ำบางปะกงส่งผลกระทบต่อแหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์และระบบนิเวศอันเปราะบางของปากแม่น้ำบางปะกง การขยายตัวของพื้นที่อุตสาหกรรมทับพื้นที่การเกษตร การปกป้องพื้นที่ลุ่มต่ำผืนสุดท้ายจากการบุกรุกและการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่เหมาะสมปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาสำคัญที่ทุกฝ่ายต้องตระหนักและร่วมมือกันอย่างรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา^{๑๒๕} จังหวัดชลบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งที่ปลูกข้าวแล้วไม่พอกิน จากสถิติสามารถปลูกข้าวได้เพียง ๑๘.๘๘ % ของความต้องการในจังหวัด ทั้งที่เป็นจังหวัดที่เป็นแหล่งปลูกข้าวหอมมะลิที่มีคุณภาพ^{๑๒๖} ดังนั้น ประชาชนต้องตระหนักและเข้ามามีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีด้วยการหมั่นประชุมกันเพื่อปรึกษาหารือในปัญหาที่เกิดขึ้นและหาแนวทางป้องกัน แก้ไขอยู่เสมอๆ เพื่อมิให้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นสายเกินกว่าจะแก้ไข ^{๑๒๗}การประชุมปีละ ๔ ครั้งนี้นับว่าน้อยเกินไปที่จะสามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที จึงควรปรับเปลี่ยนวาระการประชุมให้มีการอยู่เสมอๆซึ่งสอดคล้องกับหลักอภิธานิยธรรมในข้อแรกเพื่อมิให้จังหวัดชลบุรีเป็นพื้นที่ที่เสื่อมสลายทั้งด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ทรัพยากรทางธรรมชาติ

^{๑๒๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายไพรัตน์ อมรเอกอิทธิ ประธานสภาเทศบาลเมืองปรกฟ้า จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๒๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางชุดิภาญจน์ ฉิมพลีกุล สมาชิกสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๒๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ สิบเอกอภิณพ มังกรแก้ว, นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

ดิน ป่าไม้ แหล่งน้ำที่อุดมสมบูรณ์ในการเป็นแหล่งผลิตอาหารโลก ยังคงอนุรักษ์ รักษาวัฒนธรรมข้าว และน้ำ ให้คงอยู่ต่อไปอย่างยั่งยืน^{๑๒๘} และยังเป็นการเตรียมความพร้อมของชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งในการรับมือกับสถานการณ์ของสภาพแวดล้อมภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างรวดเร็วและสามารถแก้ปัญหาได้อย่างฉับไว^{๑๒๙} การเอาใจใส่ช่วยเหลือรัฐและกิจการของชนร่วมหมู่คณะ ญาติ เพื่อนพ้อง และของชุมชน อยู่เสมอรู้จักใช้ปัญญาไตร่ตรองหาวิธีดำเนินการที่เหมาะสมทำได้ จัดได้ ให้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี^{๑๓๐} การจัดการประชุมของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี สืบเนื่องมาจากแนวคิดร่วมในการเข้ามาช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นของชุมชน การจัดการตนเองเพื่อให้ชุมชนเข้มแข็ง สามารถปกป้องวิถีเกษตร การร่วมกันประชุมเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืน มีการกระจายรายได้เพื่อการอยู่ดีมีสุขอย่างถ้วนหน้าของประชาชนในพื้นที่^{๑๓๑}

๒.๒ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีด้านการดำเนินงานด้วยพร้อมเพรียงกันประชุมและเลิกประชุม

การดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจะต้องอาศัยความพร้อมในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องบุคลากร งบประมาณ เครื่องมือหรืออุปกรณ์การสื่อสารต่างๆ^{๑๓๒} ความพร้อมเพรียงในการดำเนินงานมิใช่แค่พร้อมเพรียงกันประชุมเท่านั้น แต่เป็นความพร้อมในทุกๆด้านในการบริหารจัดการ^{๑๓๓} การร่วมมือกันอย่างพร้อมเพรียงในการจัดทำแผนพัฒนา การนำแผนพัฒนาไปปฏิบัติโดยการดำเนินงานให้เป็นไปตาม

^{๑๒๘} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาวธีรลาภรณ์ พันธ์อัมพร ประธานสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๒๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายบุญชัย ผลบุญเจริญชัย ที่ปรึกษาสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๓๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายสิทธิชัย สมานมิตร, สมาชิกสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๓๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายวิสิทธิ์ ยิ้มแย้ม นักวิชาการชุมชนปฏิบัติการ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๓๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ ว่าที่ ร้อยตรี ประสาท ทรัพย์ประเสริฐ พัฒนาการอำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๓๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ สิบเอกอภิณพ มังกรแก้ว, นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

แผนการพัฒนาที่วางไว้^{๑๓๔} มีการกำหนดแผนการประชุม วาระการประชุม รวมไปถึงการได้ข้อสรุปด้วยความพึงพอใจของทุกฝ่าย^{๑๓๕} การพบปะปรึกษาหารือกิจการงาน ที่พึงรับผิดชอบตามระดับของตน โดยสม่ำเสมอ นับว่าเป็นการดำเนินงานที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ ไม่สิ้นเปลืองงบประมาณ^{๑๓๖} และใช้เวลาที่เหมาะสม แสดงถึงการทำงานเป็นทีม อีกทั้งการยกระดับองค์กรชุมชนให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น^{๑๓๗} จากการพร้อมเพรียงการประชุมสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม และสมาชิกระหว่างกลุ่มควรจะมีการขยายเครือข่ายให้กว้างออกไป เพื่อเสริมเพิ่มพลังที่แข็งแกร่งมากขึ้น^{๑๓๘} การจัดอบรมสัมมนา เป็นการส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยน ข้อมูล ข่าวสาร การเรียนรู้ศึกษาเพิ่มเติม รวมทั้งทางเทคโนโลยี เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนในพื้นที่เป็นแนวทางหนึ่งของกิจกรรมที่ให้ความรู้ สร้างทัศนคติด้านบวกในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในหมู่คณะ เกิดความสามัคคีสามารถเชื่อมโยงและสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน^{๑๓๙}

๒.๓ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ด้านการดำเนินงานด้วยการไม่ละเมิด กฎหมาย กฎระเบียบที่วางไว้

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ด้านการดำเนินงานด้วยการไม่ละเมิด กฎหมาย กฎระเบียบที่วางไว้ ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้กำหนดให้ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น “ประชาชนมีสิทธิในกระบวนการยุติธรรมโดยเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย สะดวก และรวดเร็ว และมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น แต่ต้องไม่ละเมิดสิทธิ เสรีภาพ เกียรติ ชื่อเสียง สิทธิในครอบครัว

^{๑๓๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายไพรัตน์ อมรเอกอิทธิ, ประธานสภาเทศบาลเมืองปรังพญา, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๓๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูประภัสร์ธรรมนาค เจ้าอาวาสวัดเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๓๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายสิทธิชัย สมานมิตร, สมาชิกสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๓๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายวิสิทธิ์ อัมมัย นักวิชาการชุมชนปฏิบัติการ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๓๘} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางชุดิยาญจน์ ฉิมพลีกุล สมาชิกสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๓๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางวาสนา ศรีสมุทร สมาชิกองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวของผู้อื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันและระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชน”^{๑๔๐} และรัฐธรรมนูญยังได้กำหนดถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและชุมชน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การตัดสินใจทางการเมือง การจัดทำบริการสาธารณะ การดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุมชน การรวมกลุ่มของประชาชนในลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบที่สามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอความต้องการของชุมชนในพื้นที่ ^{๑๔๑} ประชาชนสามารถตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยการขอรับข้อมูล คำชี้แจงและเหตุผลการดำเนินโครงการที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสนอร่างกฎหมาย หรือใช้อำนาจในการตรวจสอบฝ่ายบริหารเป็นไปตามหลักประชาธิปไตยที่ประชาชนใช้อำนาจโดยตรงไม่ต้องผ่านผู้แทน^{๑๔๒} ประชาชนมีสิทธิติดตามและร้องขอให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ^{๑๔๓} สิทธิตามกฎหมายในการรวมตัวกันเพื่อพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค^{๑๔๔} สิทธิบุคคลในการต่อต้านโดยสันติวิธีซึ่งการกระทำใดๆ ที่เป็นไปเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ^{๑๔๕} จากนโยบายการปกป้องพื้นที่ผลิตอาหารและความมั่นคงด้านอาหาร ของสภาองค์กรชุมชนภาคตะวันออก เป็นแนวทางที่ทุกฝ่ายต้องร่วมกันปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรม แม้จะมีกฎหมายบังคับใช้ และมีบทลงโทษต่อผู้กระทำผิด แต่ก็ยังมีผู้ที่มีความเห็นแก่ตัวกระทำความผิดอยู่เสมอๆจนสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติในท้องถิ่นถูกทำลายลงอย่างเห็นอยู่ในปัจจุบัน^{๑๔๖} การกำหนด “ธรรมนูญชุมชน” เป็นแนวทางหนึ่งที่เป็นข้อตกลง

^{๑๔๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ. นายบุญชัย ผลบุญเจริญชัย, ที่ปรึกษาสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๔๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายวิสิทธิ์ ยิ้มแย้ม, นักวิชาการชุมชนปฏิบัติการ, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๔๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาวธิลาภรณ์ พันธ์อัมพร, ประธานสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๔๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางชุดิภาญจน์ ฉิมพลีกุล, สมาชิกสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๔๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ ว่าที่ ร้อยตรี ประสาท ทรัพย์ประเสริฐ, พัฒนาการอำเภอเกาะจันทร์, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๔๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางวาสนา ศรีสมุทร, สมาชิกองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๔๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายไพรัตน์ อมรเอกอิทธิ ประธานสภาเทศบาลเมืองปรกฟ้า จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

ร่วมกันของประชาชนในชุมชนที่จะร่วมกันปฏิบัติตามเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ชุมชนต้องการ อาจจะเรียกได้ว่าเป็นการให้ “สัจจะ” ร่วมกัน^{๑๔๗} โดยมีข้อตกลงในการนำหลักพุทธธรรมมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติเป็นสิ่งที่ดีที่สุด เพราะหลักพุทธธรรมสามารถนำไปใช้แยกแยะ “ผิด ชอบ ชั่ว ดี” ให้กับผู้ปฏิบัติตามได้เป็นอย่างดี เป็นการปลูกจิตสำนึกรับผิดชอบในตนเองมากกว่าการจะถูกบังคับใช้ด้วยกฎหมาย^{๑๔๘} ดังนั้น การไม่ละเมิดต่อศีลธรรมอันดีงามเป็นแนวทางที่สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด^{๑๔๙} อย่างไรก็ตามประชาชนก็ต้องมีการเรียนรู้ที่จะใช้การมีส่วนร่วมในรูปแบบต่างๆ โดยสันติวิธีในการเข้าชื้อกันเสนอกฎหมายในการได้รับการคุ้มครอง และมีอำนาจตามสิทธิประโยชน์โดยชอบธรรมในการดำรงชีวิตการรักษานบธรรมเนียม ประเพณีในชุมชน การจัดการทรัพยากร สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของตน^{๑๕๐} การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนที่อยู่ภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพทั้งส่วนตน ครอบครัว ชุมชนและสังคม แต่ทั้งนี้ต้องไม่กระทบเสรีภาพในการบริหารราชการแผ่นดินและความต่อเนื่องในการจัดบริการสาธารณะ และเพื่อคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน^{๑๕๑} อีกทั้งการรวมตัวกันเป็นชุมชน ชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนดั้งเดิม ย่อมมีสิทธิอนุรักษ์ฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการบำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล และยั่งยืน^{๑๕๒}

^{๑๔๗} สทนากลุ่มเฉพาะ พระมหานลวัชร ธรรมจารี เจ้าคณะตำบลเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๔๘} สทนากลุ่มเฉพาะ พระครูประภัสร์ธรรมนาถ เจ้าอาวาสวัดเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๔๙} สทนากลุ่มเฉพาะ สิบเอกอภิณพ มังกรแก้ว นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๕๐} สทนากลุ่มเฉพาะ. นายบุญชัย ผลบุญเจริญชัย, ที่ปรึกษาสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๕๑} สทนากลุ่มเฉพาะ นายสิทธิชัย สมานมิตร, สมาชิกสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๕๒} สทนากลุ่มเฉพาะ นางสาวธิดาภรณ์ พันธ์อัมพร, ประธานสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

๒.๔ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัด ชลบุรี ด้านการดำเนินงานด้วยการเคารพ เชื้อพืงผู้นำ ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน

การรวมตัวของประชาชนของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีมีจุดเริ่มต้นจากโดยมีเจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ สุภาจาโร ผู้นำสถาบันทางศาสนาเป็นแกนนำในการพัฒนาชุมชนด้านการสื่อสารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ต่อมา มีการขยายตัวขององค์กรชุมชนเนื่องจากหน่วยงานทางภาครัฐสนับสนุนการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนในพื้นที่ จะเห็นได้ว่าการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจำเป็นต้องมีผู้นำ หรือที่เรียกว่าแกนนำชุมชนเพื่อชี้แนะ จูงใจชาวบ้านให้มีการรวมตัวดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ^{๑๕๓} ผู้นำเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการชี้แนะหรือเสริมแรงจูงใจให้เกิดการปฏิบัติตาม ดังนั้น ผู้นำที่ดีต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม ที่สร้างความเชื่อมั่น ศรัทธาของผู้ตามได้ ผู้นำที่ดีต้องไม่ใช้อำนาจในการบังคับขู่เข็ญให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม^{๑๕๔} การถ่ายทอดความรู้ หรือประสบการณ์ดั้งเดิมต่อกันมาจากบรรพบุรุษ หรือการได้รับความรู้มาจากสถาบันต่างๆในชุมชน เช่น ครอบครัว ผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชน จากสถาบันการศึกษา สถาบันทางศาสนาถึงความเป็นมาของความรู้ ฐานความคิด ความเชื่อ ความศรัทธา การประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับการดำรงชีวิตของคนในชุมชน มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสภาพทางสังคมและวัฒนธรรม^{๑๕๕} ผู้สูงอายุที่มีประสบการณ์ยาวนาน ควรให้ความสำคัญ ยกย่องและให้เกียรติเคารพนับถือท่านเหล่านั้น มองเห็นความสำคัญต่อการแนะนำของท่านว่าเป็นสิ่งอันพึงรับฟังและนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ^{๑๕๖} ผู้นำทางศาสนาเป็นบุคคลผู้ซึ่งที่ได้รับการยอมรับและศรัทธาจากชาวบ้านโดยธรรมชาติ เพราะเป็นผู้ครองธรรม ส่วนผู้รู้ คือ ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในเรื่องต่างๆที่สามารถแก้ปัญหาให้กับชุมชนได้^{๑๕๗} สำหรับปราชญ์ชาวบ้านนั้นมีความสำคัญต่อชุมชนเป็นอย่างยิ่งเพราะเป็นผู้ที่มีประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่บรรพบุรุษได้สั่งสมมาเป็นเวลานาน ซึ่งความรู้เหล่านี้

^{๑๕๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายไพรัตน์ อมรเอกอิทธิ ประธานสภาเทศบาลเมืองปรังพ่า จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๕๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางวาสนา ศรีสมุทร สมาชิกองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๕๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ สิบเอกอภินพ มังกรแก้ว, นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๕๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางชุดิภาญจน์ ฉิมพลีกุล, สมาชิกสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๕๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาวธีรวิลาพรรณ พันธ์อัมพร ประธานสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

มีความเหมาะสมกับวิถีชีวิตชาวบ้าน และสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นเป็นอย่างดี หากไม่มีการนำมาถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับชนรุ่นหลังนับวันที่จะสูญหายไปอย่างน่าเสียดาย^{๑๕๘} ดังนั้น ประชาชนในพื้นที่ต้องเห็นความสำคัญและเคารพยกย่องต่อผู้นำ ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน โดยการสืบทอดแนวความคิด องค์ความรู้ต่างๆของชุมชนอย่างเป็นระบบ มีบริหารจัดการองค์ความรู้ของท้องถิ่นต่างๆ ให้มีการสืบทอดแก่เยาวชนคนรุ่นหลัง เพื่อให้องค์ความรู้ของท้องถิ่นนำมาสร้างคุณประโยชน์ในการพัฒนาชุมชนได้อย่างยั่งยืนต่อไป^{๑๕๙} การรวบรวมองค์ความรู้ต่างๆของชุมชน ต้องมีการนำมาจัดเก็บอย่างเป็นระบบ มีการศึกษาเพื่อประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน เพื่อเกิดการพัฒนาที่สมดุลของพหุสังคมอย่างยั่งยืนต่อไป^{๑๖๐}

๒.๕ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ด้านการดำเนินงานด้วยการไม่ลู่แก่อำนาจ ให้เกียรติ และยกย่องสตรี

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ด้านการดำเนินงานด้วยการไม่ลู่แก่อำนาจ ให้เกียรติ และยกย่องสตรี ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทยฉบับที่ ๑๐ ได้กำหนดยุทธศาสตร์การสร้างเสริม ปรับเปลี่ยนเจตคติในสังคมไทยเรื่องการเพิ่มโอกาสการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมือง และการบริหารในการพัฒนาคุณภาพคน และสังคมไทย โดยการส่งเสริมความเสมอภาคหญิง ชาย โดยเฉพาะบทบาทของผู้หญิงในการบริหาร การปกครองทุกระดับ^{๑๖๑} การส่งเสริมให้สตรีมีบทบาทในการดำเนินการของสภาองค์กรชุมชน สร้างความเป็นธรรมระหว่างหญิง/ชายด้วยการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ธารรงค์ประชาสัมพันธ์ให้สังคมเห็นความสำคัญของผู้หญิง ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กรสภาชุมชน และเครือข่ายทางสังคม^{๑๖๒} สร้างให้เกิดความเป็นธรรมตามหลักการเป็นผู้แทนในระบอบประชาธิปไตย มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ

^{๑๕๘} สทนากลุ่มเฉพาะ ว่าที่ ร้อยตรี ประสาท ทรัพย์ประเสริฐ พัฒนาการอำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๕๙} สทนากลุ่มเฉพาะ นายสิทธิชัย สมานมิตร, สมาชิกสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๖๐} สทนากลุ่มเฉพาะ. นายบุญชัย ผลบุญเจริญชัย, ที่ปรึกษาสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๖๑} สทนากลุ่มเฉพาะ นายวิสิทธิ์ ยิ้มแย้ม, นักวิชาการชุมชนปฏิบัติการ, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๖๒} สทนากลุ่มเฉพาะ นางชุดิภาญจน์ ฉิมพลีกุล, สมาชิกสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

ตัดสินใจในเรื่องสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของตนเอง ครอบครัว ชุมชน ต้องให้ความสำคัญกับการให้ความรู้ความเข้าใจ และการให้การพัฒนาเครือข่ายเหล่านี้ด้วย^{๑๖๓} ไม่ว่าจะเป็นการเปิดโอกาสให้เครือข่ายได้เข้าร่วมการประชุมสัมมนา หรือ ร่วมแลกเปลี่ยนกับเครือข่ายอื่นองค์กรอื่นเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเพื่อการพัฒนา^{๑๖๔} กระบวนการที่จะชักจูงให้สตรีเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาชุมชนมากขึ้นนั้นก่อนอื่นสตรีเองต้องมีความมั่นใจในตัวเอง “มีความเชื่อมั่น และมีความมั่นใจ” ว่าสตรีมีความสามารถทำได้ ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ มีความสามารถในการกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชน^{๑๖๕} พระพุทธศาสนากล่าวถึงความเท่าเทียมในสังคมของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเท่าเทียมนี้มีได้แบ่งแยกชั้น วรรณะในสังคม ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี จึงควรสร้างความเท่าเทียมโดยการเปิดโอกาสให้สตรีเข้ามามีบทบาทต่างๆในการดำเนินงาน^{๑๖๖} โดยให้สตรีเข้ามามีอำนาจในการต่อรองในสิ่งที่ต้องการ และสิ่งที่สตรีไม่ต้องการด้วย เช่น การส่งเสริมการรวมกลุ่มในการสร้างงานสร้างอาชีพของสตรีในชุมชน ซึ่งเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของสตรี ที่นับว่าเป็นการใช้ระบบคุณธรรมที่วัดด้วยความรู้ความสามารถของบุคคลเป็นหลัก^{๑๖๗} โดยธรรมชาติแล้วสตรีมีความละเอียดอ่อน มีความคิดที่แยบยลในการแก้ปัญหา เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการหล่อหลอมทางสังคม เนื่องจากการทำบทบาทมารดาที่ดูแลใกล้ชิดบุตรหลานและการดำเนินชีวิตของคนในครอบครัวมากกว่าบุรุษ^{๑๖๘} วัฒนธรรมด้านอาหารสตรีก็มีบทบาทสำคัญ เนื่องจากส่วนใหญ่มีหน้าที่ทำอาหารให้กับคนในครอบครัว อีกทั้งวัฒนธรรมประเพณีทางศาสนา สตรีเป็นผู้มีศิลปะในการประดิษฐ์ประดอยสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆในงานประเพณีท้องถิ่น เช่น การทำ

^{๑๖๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูประภัศร์ธรรมนา, เจ้าอาวาสวัดเกาะจันทร์, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๖๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ สิบเอกอภิณพ มังกรแก้ว, นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๖๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาวธิดาภรณ์ พันธ์อัมพร, ประธานสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๖๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางชุดิภาญจน์ ฉิมพลีกุล สมาชิกสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๖๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางวาสนา ศรีสมุทร สมาชิกองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๖๘} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายไพรัตน์ อมรเอกอิทธิ ประธานสภาเทศบาลเมืองปรังพำ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

บายศรี การแกะสลักผัก ผลไม้ในงานบุญต่างๆ^{๑๖๙} ดังนั้น สตรีเป็นผู้มีบทบาทสำคัญของชุมชนทั้งด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ รวมไปถึงการบริหารจัดการด้านการเงินของครอบครัว จึงนับว่าสตรีเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่ควรให้การยกย่องและส่งเสริมให้เข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานสภาองค์กรชุมชนเป็นอย่างยิ่ง^{๑๗๐} การกำหนดบทบาทการดำเนินงานของสตรีจึงต้องคำนึงถึงพื้นฐานของลักษณะพื้นที่และวัฒนธรรมรวมถึงวัตรกรรมในพื้นที่แตกต่างกันไป^{๑๗๑} การคำนึงถึงการดำเนินชีวิตในแต่ละช่วงอายุของสตรีทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาสตรีนั้นครอบคลุมในทุกกลุ่มอายุและสอดคล้องตามความต้องการและความจำเป็นของแต่ละกลุ่มที่มีความแตกต่างกัน การดำเนินงานที่ครอบคลุมในด้านต่างๆ เพื่อให้สตรีทุกกลุ่มอายุได้รับการพัฒนา^{๑๗๒} ในการบริหารจัดการต้องศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของสตรี บริบทการพัฒนาสตรีในปัจจุบัน แนวคิดการพัฒนาสตรีตามกรอบแผนพัฒนาสตรีของชาติและมาตรฐานการส่งเสริมการพัฒนาสตรี^{๑๗๓} การรับฟังความคิดเห็นของผู้แทนจากฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาคประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของภาครัฐและเอกชนโดยการจัดเวทีแลกเปลี่ยน การพูดคุยปรึกษา ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนหาจุดรวมความเต็มใจและตั้งใจ และแสวงหาความร่วมมือกับสภาองค์กรชุมชนต่างๆ^{๑๗๔} มีกระบวนการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาสตรีจำเป็นต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วมรับรู้และให้ข้อมูลเพื่อให้เกิดการรับรู้ซึ่งจะนำไปสู่การยอมรับและการสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้^{๑๗๕} วางกรอบในการกำหนดโครงการ/กิจกรรมซึ่งเมื่อได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว นำข้อมูลที่ได้นำมาพัฒนาสู่โครงการหรือกิจกรรมในแผนพัฒนา ๓ ปี

^{๑๖๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายบุญชัย ผลบุญเจริญชัย ที่ปรึกษาสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๗๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายสิทธิชัย สมานมิตร, สมาชิกสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๗๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางวาสนา ศรีสมุทร, สมาชิกองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๗๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ. นายบุญชัย ผลบุญเจริญชัย, ที่ปรึกษาสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๗๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางชุดิภาญจน์ ฉิมพลีกุล, สมาชิกสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๗๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาวธีลาภรณ์ พันธ์อัมพร, ประธานสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๗๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ สิบเอกอภิณพ มังกรแก้ว, นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยพิจารณาตามความสำคัญของปัญหาความเร่งด่วนของงบประมาณ และการดำเนินการ^{๑๗๖}

๒.๖ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนใน จังหวัดชลบุรี ด้านการดำเนินงานด้วยการรักษาวัฒนธรรมประเพณี

การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยการส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม วัฒนธรรม ประเพณีไทยยึดติดกับหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา จะเห็นได้จากประเพณีต่างๆที่แสดงถึงการมีส่วนร่วม ความรัก ความสามัคคีของคนในชุมชน เช่น ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา การทำบุญ กลางบ้าน^{๑๗๗} แสดงถึงการความเป็นผู้มีนียสดี รักสันติภาพ ช่วยขัดเกลาจิตใจอยู่เสมอ เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต ช่วยปลูกฝังจิตสำนึกให้คนรักท้องถิ่น รักแผ่นดินของตนเอง^{๑๗๘} การเสริมสร้างกระบวนการทำงานในระดับท้องถิ่นโดยเน้นชุมชนซึ่งเป็นชุมชนฐานรากที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ในแต่ละท้องถิ่น ที่มีวิถีชีวิต และวัฒนธรรมแบบเครือญาติ^{๑๗๙} และวัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้านที่หลากหลายตาม ภูมิโนเวศน์ ประชาชนในพื้นที่เท่านั้นที่จะเข้าใจวัฒนธรรมของตนเองอย่างลึกซึ้ง ดังนั้น การรักษา วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นจำเป็นต้องให้ประชาชนในพื้นที่เป็นผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินการ เพื่อการ ค้ำครอง การปกป้อง และการดำรงรักษา พระพุทธศาสนาให้คงอยู่ตลอดไป^{๑๘๐} โดยสังสมสิ่งสร้างสรรค์ และภูมิธรรม ภูมิปัญญาที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมาของสังคมนั้นๆเป็นการสังสมประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ ภูมิธรรม ภูมิปัญญาทั้งหมดที่ได้ช่วยให้มนุษย์ในสังคมนั้นๆ อยู่รอดและเจริญสืบต่อมา วัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นผลรวมของทุกสิ่งซึ่งความเจริญงอกงามที่สังคมนั้นๆ ได้ทำไว้หรือได้สังสมมาจนถึง

^{๑๗๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ, พระมหานลวัชร ธรรมจารี, เจ้าคณะตำบลเกาะจันทร์, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๗๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายไพรัตน์ อมรเอกอิทธิ ประธานสภาเทศบาลเมืองปรกฟ้า จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๗๘} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายบุญชัย ผลบุญเจริญชัย ที่ปรึกษาสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๗๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายวิสิทธิ์ ยิ้มแย้ม นักวิชาการชุมชนปฏิบัติการ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๘๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูประภัสร์ธรรมนาถ เจ้าอาวาสวัดเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

บัดนี้ และเป็นพื้นฐานของความเจริญงอกงามต่อไป^{๑๘๑} ภูมิปัญญาชาวบ้านเป็นเอกลักษณ์ และวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่เกื้อประโยชน์ทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม คนส่วนใหญ่ของชุมชนสามารถรับภูมิปัญญาเหล่านั้นเข้ามาอยู่ในวิถีชีวิตได้อย่างเป็นระบบและมีพลัง กลายเป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่นในการขับเคลื่อนชุมชนอย่างสร้างสรรค์และเป็นวิธีการตอบสนองปัญหาของชุมชนอย่างเหมาะสม^{๑๘๒} คุณค่าแห่งความรู้และภูมิปัญญาของชาวบ้านเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น ซึ่งได้สืบทอดและพัฒนาซึ่งความรู้ความสามารถ ที่ผ่านการสั่งสมอย่างหลากหลาย สอดคล้องเหมาะสมกับวิถีชีวิตและมีศิลปะที่สวยงามแห่งภูมิปัญญาของบรรพบุรุษนำมาใช้พัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยบนพื้นฐานคุณค่าเดิมที่เน้นความเรียบง่าย การพึ่งพาตนเองตามความพอกิน พอกิน การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การกลมกลืนและสอดคล้องกับธรรมชาติ อีกทั้งยังยึดถือความดีงาม เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่ทุกฝ่ายต้องช่วยกันอนุรักษ์และรักษาสমบัติทางวัฒนธรรมเหล่านี้ให้คู่กับสังคมสืบไป^{๑๘๓}

๒.๗ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ด้านการดำเนินงานด้วยการอารักขา บำรุง คุ้มครอง อันชอบธรรมแก่ ผู้ทรงศีล ผู้ทรงธรรมบริสุทธิ์

ประชาชนในชุมชนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการอารักขา บำรุง คุ้มครอง อันชอบธรรมแก่ ผู้ทรงศีล ผู้ทรงธรรมบริสุทธิ์ เป็นการดำเนินการเพื่อการสืบทอดพระพุทธศาสนาดำรงอยู่ตลอดไป สามารถกระทำได้ด้วยการปลูกฝังจิตสำนึกการมีส่วนร่วมกิจกรรมในทางพระพุทธศาสนา^{๑๘๔} การสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และพัฒนาคุณภาพชีวิต แสดงออกถึงความไม่เห็นแก่ตัว มีความเมตตาต่อกัน การช่วยเหลือผู้ที่ด้อยกว่าตน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ผู้อื่นจนเป็นนิสัย เป็นค่านิยมร่วม

^{๑๘๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระมหานลวัชร ธมมจารี เจ้าคณะตำบลเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๘๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาวธีลาภรณ์ พันธ์อัมพร, ประธานสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๘๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ ว่าที่ ร้อยตรี ประสาท ทรัพย์ประเสริฐ, พัฒนาการอำเภอเกาะจันทร์, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๘๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูประภัสร์ธรรมนาถ เจ้าอาวาสวัดเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

ของสังคม^{๑๘๕} อีกทั้งการเคารพบูชาพระรัตนตรัยเป็นสิ่งที่จรรโลงพระพุทธศาสนาให้เจริญก้าวหน้าไปอย่างดียิ่ง สังคมก็จะมีแต่คนประพฤติ ปฏิบัติดี เป็นสังคมแห่งคนดี เป็นผู้มีความฉลาดทางปัญญา สามารถแก้ปัญหาต่างๆได้ด้วยการมีสติ ปัญญาที่ดี เป็นผู้มีอารมณ์มั่นคง และควบคุมสติได้ดี และรัฐสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมวัฒนธรรมประเพณีทางพระพุทธศาสนาเพื่อสร้างสังคมที่มีความรัก ความเข้าใจอันดีและความสมานฉันท์ระหว่างพุทธศาสนิกชน ^{๑๘๖}รวมทั้งสนับสนุนการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างค่านิยมร่วมของสังคมให้เป็นสังคมแห่งคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เป็นผู้เจริญแล้วตามพระธรรมคำสอนแห่งพระพุทธศาสนา^{๑๘๗}การส่งเสริมให้สมาชิกในสภาองค์กรชุมชนมีความประพฤติ การกระทำและความคิดที่ถูกต้องเหมาะสมการทำหน้าที่ของตนอย่างถูกต้องสมบูรณ์ เว้นสิ่งควรเว้น ทำสิ่งควรทำ ด้วยความฉลาดรอบคอบ รู้เหตุรู้ผลถูกต้องตามกาลเทศะและบุคคล^{๑๘๘} การคุ้มครองคนดีทุกคนในทุกวิชาชีพทุกชุมชน ส่งผลให้สังคมอยู่รอดด้วยจริยธรรม^{๑๘๙} สภาองค์กรชุมชนจึงควรมีการดำเนินงานด้วยการพัฒนาวิธีปลูกฝัง อบรม สั่งสอนศีลธรรม จริยธรรม ตามความเหมาะสมแก่สมาชิกสภาองค์กรชุมชน มีการสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมของสังคมอันได้แก่ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ถูกต้องดีงามตามหลักศีลธรรมและจริยธรรม จัดกิจกรรมพัฒนาจิตใจโดยการดำเนินการพัฒนาต่อเนื่องเป็นการอารักขาบำรุง คุ้มครองคนดีในสังคมโดยชอบธรรม^{๑๙๐}

^{๑๘๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายวิสิทธิ์ ยิ้มแย้ม นักวิชาการชุมชนปฏิบัติการ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๘๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางชุดิภาญจน์ ฉิมพลีกุล, สมาชิกสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๘๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาวธีรลาชกรณ์ พันธ์อัมพร ประธานสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๘๘} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางวาสนา ศรีสมุทร, สมาชิกองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๘๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายไพรัตน์ อมรเอกอิทธิ, ประธานสภาเทศบาลเมืองปรกฟ้า, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๙๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ ว่าที่ ร้อยตรี ประสาท ทรัพย์ประเสริฐ, พัฒนาการอำเภอเกาะจันทร์, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

ตารางที่ ๔.๖ แสดง ความถี่ของผู้ร่วมสนทนากลุ่มประเด็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี ด้านการดำเนินงาน

ข้อที่	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ความถี่	คนที่
๑	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานด้วยการหมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์	๗	๔, ๕, ๖, ๘, ๑๐, ๑๑, ๑๒
๒	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานด้วยการพร้อมเพรียงกันประชุมและเลิกประชุม	๘	๑, ๓, ๔, ๕, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑
๓	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานด้วยการไม่ละเมิด กฎหมาย กฎระเบียบที่วางไว้		๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๖, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑, ๑๒
๔	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานด้วยการเคารพ เชื้อพังผู้นำ ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน	๙	๑, ๓, ๔, ๕, ๖, ๘, ๙, ๑๐, ๑๒
๕	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานด้วยการไม่ลุแก่อำนาจ ให้เกียรติ และยกย่องสตรี	๑๑	๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๖, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑, ๑๒
๖	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานด้วยการรักษาวัฒนธรรมประเพณี	๘	๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๖, ๑๑, ๑๒
๗	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานด้วยการอารักขา บำรุง คุ้มครองอันชอบธรรมแก่ผู้ทรงศีล ผู้ทรงธรรมบริสุทธิ์	๗	๑, ๓, ๕, ๖, ๘, ๙, ๑๑

๓) การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์

๓.๑ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนใน จังหวัดชลบุรีด้านการร่วมรับผลประโยชน์ด้วยการหมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อร่วมรับผลประโยชน์ของสภาองค์กรชุมชนในการหมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์เกิดมาจากแนวคิดการรับผิดชอบต่อสาธารณะ เป็นแนวทางหนึ่งที่เป็นจุดเริ่มต้นของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ระดมความคิดที่จะร่วมกันรักษาผลประโยชน์ต่อส่วนรวม^{๑๙๑} การรู้จักคุ้มครองสิทธิของตนเอง โดยไม่ตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบหรือต้องทนอยู่ในภาวะจำยอม เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกันทุกฝ่ายในชุมชน^{๑๙๒} มีการประชุมเพื่อหาแนวทาง วิธีการอย่างไรที่จะรักษาทรัพยากรทางธรรมชาติในพื้นที่ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์โดยรวมและดำรงอยู่อย่างยั่งยืน^{๑๙๓} การหมั่นติดตามความก้าวหน้าของสถานการณ์ด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองโดยการรวมตัวกันประชุมปรึกษาหารืออยู่เสมอๆ การมีเจตนารมณ์เดียวกันจึงรวมพลังร่วมกันจัดตั้งสภาองค์กรชุมชน แสดงถึงการได้รับการรับรองสถานภาพองค์กรชุมชนและสภาองค์กรชุมชนเพื่อสามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการของประชาชน^{๑๙๔} จากแนวคิดตามหลักธรรมาภิบาลที่ภาครัฐต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้ร่วมรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจร่วมทำงาน ร่วมรับผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วม^{๑๙๕} จนกระทั่งถึงการร่วมตรวจสอบเพื่อโปร่งใส เพื่อเพิ่มคุณภาพในการตัดสินใจของภาครัฐให้ดีขึ้น และเกิดการยอมรับด้วยกันทุกฝ่าย^{๑๙๖} เกิดการเรียนรู้แนวทางประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของประชาชน การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน^{๑๙๗} การแสดงความพร้อมของชุมชน เมื่อมีความพร้อมก็สามารถเลือกผู้แทนของหมู่บ้าน

^{๑๙๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายสิทธิชัย สมานมิตร สมาชิกสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๙๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ, พระมหานลวัชร ธรรมจารี, เจ้าคณะตำบลเกาะจันทร์, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๙๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางวาสนา ศรีสมุทร สมาชิกองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๙๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ สิบเอกอภิณพ มังกรแก้ว, นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๙๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาวธีลาภรณ์ พันธ์อัมพร, ประธานสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๙๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางชุดิภาญจน์ ฉิมพลีกุล, สมาชิกสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๙๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายไพรัตน์ อมรเอกธิ, ประธานสภาเทศบาลเมืองปรกฟ้า, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

หรือชุมชนในฐานะสมาชิกของสภาองค์กรชุมชน เป็นการกระจายอำนาจ การกระจายรายได้ รวมไปถึง เพื่อการจัดการทรัพยากรทางธรรมชาติให้เกิดประโยชน์กับทุกฝ่ายอย่างยั่งยืน^{๑๙๘}

๓.๒ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนใน จังหวัดชลบุรีด้านการร่วมรับผลประโยชน์ด้วยพร้อมเพรียงกันประชุมและเลิกประชุม

การมีส่วนร่วมในการประชุมโดยพร้อมเพรียงกันเพื่อการได้มาซึ่งผู้แทนชุมชนในแต่ละหมู่บ้าน อีกทั้งยังเป็นไปตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ได้บัญญัติไว้ในการประชุมในระดับ ตำบลในการประชุมปรึกษาหารือกัน ที่ต้องมีผู้แทนชุมชนท้องถิ่น หรือผู้แทนชุมชนท้องถิ่นเดิมในแต่ละ หมู่บ้าน และผู้แทนชุมชนอื่นในตำบลมาร่วมประชุมไม่น้อยกว่าร้อยละหกสิบของผู้แทนชุมชนทุกประเภท เป็นการแสดงให้เห็นว่าหากไม่มีความร่วมมือกันในการเข้าร่วมประชุมโดยพร้อมเพรียงกันก็ไม่สามารถหา ตัวแทนของชุมชนได้ และในการประชุมสภาองค์กรชุมชนตำบลแต่ละครั้งจะต้องมีสมาชิกร่วมประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดยื่นหนังสือ หากไม่มีความพร้อมเพรียงกันเข้าร่วมประชุม ก็ไม่สามารถ เปิดการประชุมได้ ไม่เกิดการวางแผนร่วมกันในการรักษาผลประโยชน์ร่วมของชุมชนได้^{๑๙๙} ความพร้อม เพรียงในการประชุมแสดงการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของประชาชน การพร้อมเพรียงกันแก้ปัญหาโดย นำเสนอแนวคิดต่างๆก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และความชำนาญในการแก้ปัญหาาร่วมกัน^{๒๐๐} และยัง แสดงถึงความกระตือรือร้นของประชาชนอย่างมีพลังในกระบวนการตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมายของ ชุมชนและการจัดสรรทรัพยากรให้บรรลุเป้าหมาย^{๒๐๑} การมีส่วนร่วมโดยพร้อมเพรียงกันจะเกี่ยวข้อง ทางด้านจิตใจและอารมณ์ของสมาชิกในกลุ่ม ทุกคนต่างย่อมปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ได้รับการยอมรับ และปฏิบัติอย่างเป็นธรรม ^{๒๐๒} ความพร้อมเพรียงกันจะส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการ ค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา จัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา การกำหนดเป้าหมาย และการ จัดการปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนที่ตรงความต้องการของประชาชนโดยรวม ดังนั้น หากต้องการให้เกิดผล

^{๑๙๘} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายบุญชัย ผลบุญเจริญชัย ที่ปรึกษาสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๑๙๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายวิสิทธิ์ ยิ้มแย้ม นักวิชาการชุมชนปฏิบัติการ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๐๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูประภัสร์ธรรมนา, เจ้าอาวาสวัดเกาะจันทร์, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๐๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาวธีลาภรณ์ พันสอัมพร, ประธานสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๐๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางวาสนา ศรีสมุทร, สมาชิกองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

ประโยชน์ต่อส่วนรวม ประชาชนในท้องถิ่นต้องร่วมมือ ร่วมใจกันให้เกิดความพร้อมเพรียงในการเข้าร่วมประชุม เกิดการยอมรับชื่นชมความคิดเห็น ความรู้สึกของเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ความเข้าใจในประสบการณ์สภาพ และขีดจำกัดของสมาชิกด้วยตนเอง^{๒๐๓} ความพร้อมเพรียงกัน เป็นกลไกในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึงในชุมชนทั้งข้อเท็จจริง ความคิด ความรู้สึก ความคาดหวังที่แสดงออกมาให้ที่ประชุมได้รับข้อมูลอย่างสมบูรณ์^{๒๐๔} ความพร้อมเพรียงกันยังเป็นการสร้างฉันทามติจากการที่ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่ยุ่ยากซับซ้อนของชุมชนร่วมกัน เป็นวิธีการที่สันติ ไม่รู้สึกต่อต้านหรือวิจารณ์เชิงลบในความคิดเห็นของเพื่อนสมาชิก ทุกคนในกลุ่มมีโอกาสที่จะให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง เหตุผล ความรู้สึก และการแสดงออกที่เป็นจริงเกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน^{๒๐๕} เกิดข้อตกลงที่เป็นฉันทามติของสังคม เกิดการยอมรับระหว่างกลุ่ม สามารถลดความขัดแย้ง^{๒๐๖} มีความรู้สึกที่ดีมีเมตตาต่อกันเกิดพลังร่วมกันและ ความรู้สึกเป็นเครือข่าย เป็นประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม และการแสดงความคิดเห็นอันก่อให้เกิดมติที่เป็นเอกฉันท์ ร่วมวางแผนการดำเนินงานเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ส่งผลดีต่อชุมชนและสังคมโดยรวม เป็นการแสดงถึง “พลังชุมชน” ที่จะผลักดันให้เกิดขบวนการดำเนินงานต่างๆ ซึ่งนำไปสู่ความ “อยู่ดีมีสุข” ของประชาชน^{๒๐๗}

๓.๓ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ด้วยการไม่ละเมิด กฎหมาย กฎระเบียบที่วางไว้

การดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ด้วยการไม่ละเมิด กฎหมาย กฎระเบียบที่วางไว้ การร่วมรับผลประโยชน์ของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ด้วยการไม่ละเมิด กฎหมาย กฎระเบียบที่วางไว้ เป็นการแสดงถึงความมีระเบียบวินัยของชุมชน ที่ทุกคน

^{๒๐๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายไพรัตน์ อมรเอกอิทธิ ประธานสภาเทศบาลเมืองปรกฟ้า จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๐๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางชุดิภาญจน์ ฉิมพลีกุล, สมาชิกสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๐๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ ว่าที่ ร้อยตรี ประสาท ทรัพย์ประเสริฐ พัฒนาการอำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๐๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ. นายบุญชัย ผลบุญเจริญชัย, ที่ปรึกษาสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๐๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายสิทธิชัย สมานมิตร สมาชิกสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

“พร้อมใจ” กันปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบ ที่กำหนดไว้^{๒๐๘} จากพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ให้ความหมาย “ชุมชน” หมายถึง กลุ่มประชาชนที่รวมตัวกัน โดยมีผลประโยชน์และวัตถุประสงค์ร่วมกัน เพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนกัน หรือกระทำอันชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรมร่วมกัน หรือการดำเนินการอื่นอันเป็นประโยชน์ร่วมกันของสมาชิก^{๒๐๙} แสดงให้เห็นว่าการกำหนดด้วยอาณาเขตของชุมชน ไม่สำคัญเท่าการรวมกลุ่มของคนที่มีการติดต่อสัมพันธ์เป็นปกติอย่างต่อเนื่องเพราะมีความสนใจ มีอาชีพ หรือมีผลประโยชน์ร่วมกัน^{๒๑๐} ดังนั้น สมาชิกสภาองค์กรชุมชนจึงเป็นการรวมตัวกันของคนที่มีการติดต่อสัมพันธ์เป็นปกติอย่างต่อเนื่องเพราะมีความสนใจ มีอาชีพ หรือมีผลประโยชน์ร่วมกัน เช่น กลุ่มเกษตรอินทรีย์ ที่ตั้งกฎ กติการ่วมกันว่าจะไม่ใช้สารเคมีที่ทำลายสภาพแวดล้อมและสุขภาพของผู้บริโภค รวมทั้งชุมชนที่เกิดขึ้นในเครือข่ายทางสังคมออนไลน์ ที่มีการกำหนดกฎระเบียบต่างๆ เพื่อปฏิบัติร่วมกันโดยไม่ผิดกฎหมายและศีลธรรมอันดี^{๒๑๑} โดยร่วมมือกันปฏิบัติตามเป็นการ “เคารพ กฎ กติกา” ที่วางไว้ เป็นการสร้างความ “ยุติธรรม” และความ “เสมอภาคในสังคม” เช่น การสร้างธรรมนูญชุมชน ถือเป็นการวางกฎ ระเบียบในการปฏิบัติร่วมกัน เพื่อผลประโยชน์ที่มีต่อชุมชน คือ เกิดเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน สร้างความสงบและสันติสุขต่อชุมชน^{๒๑๒}

๓.๔ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ด้วยการเคารพ เชื้อฟังผู้นำ ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน

การให้ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำชุมชนรวมตัวกันดูแลช่วยเหลือสมาชิกชุมชนกันเอง มีการฟื้นฟูระบบคุณค่าในการช่วยเหลือเกื้อกูลกันที่เป็นทุนเดิมของสังคมไทย ซึ่งถือเป็นระบบโครงข่ายการคุ้มครองสังคมที่สำคัญ เพื่อจัดระบบสวัสดิการให้คนในชุมชน สามารถร่วมกันสร้างระบบหลักประกันความมั่นคง

^{๒๐๘} สนทนากลุ่มเฉพาะ สิบเอกภินพ มังกรแก้ว นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๐๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางวาสนา ศรีสมุทร สมาชิกองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๑๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายวิสิทธิ์ ยิ้มแย้ม นักวิชาการชุมชนปฏิบัติการ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๑๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระมหานลวัชร ธมมจารี เจ้าคณะตำบลเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๑๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางชุดิภาญจน์ ฉิมพลีกุล สมาชิกสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

ในชีวิต^{๒๑๓} การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการที่ต้องการให้มีประชาชนเข้าร่วมอย่างกว้างขวาง การดำเนินการมีส่วนร่วมต้องมั่นใจว่ากลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชนดีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วม โดยแต่ละชุมชนอาจมีความต้องการที่แตกต่างกันไป เพื่อเอื้อให้เกิดประโยชน์อย่างกว้างขวางเท่าเทียมในการร่วมรับผลประโยชน์ด้วยการรับคำแนะนำข้อมูลจากผู้รู้ ผู้นำ หรือปราชญ์ของท้องถิ่นนำมาประกอบการตัดสินใจ ในการกำหนดนโยบายและการวางแผนการดำเนินงานเป็นไปอย่างรอบรู้ รอบคอบและรอบด้านยิ่งขึ้น^{๒๑๔} การเริ่มต้นจากครอบครัว ชุมชนท้องถิ่นของตนเอง และให้รัฐร่วมสนับสนุนในบางส่วน โดยเป้าหมายที่สำคัญคือ ประชาชนในพื้นที่มีชีวิตที่มั่นคง พอเพียง^{๒๑๕} และดำเนินงานตามหลักการบริหารจัดการที่ดี มีคุณธรรม เกิดชุมชนที่เข้มแข็ง พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน^{๒๑๖} และอยู่เย็นเป็นสุขบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีวัฒนธรรมภูมิปัญญาพื้นบ้าน มีการคุ้มครองทรัพยากรทางธรรมชาติ และบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม (ดิน น้ำ ป่า) เชื่อมโยงกับหน่วยงานภาคีพัฒนาในท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด ^{๒๑๗}

๓.๕ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัด

ชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ด้วยการไม่ลุแก่อำนาจ ให้เกียรติ และยกย่องสตรี

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ด้วยการไม่ลุแก่อำนาจ ให้เกียรติ และยกย่องสตรี จากมุมมองตามแนวคิดเรื่องการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคระหว่างหญิงชายแนวคิดเกี่ยวกับความเท่าเทียมในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นแนวคิดให้เกิดการยอมรับฟังความคิดเห็นของสตรีซึ่งเป็นการให้เกียรติซึ่งกันและกันในสังคม และสร้างการมีส่วนร่วมในชุมชนได้เป็นอย่างดี ในอดีตสังคมไทยกำหนดให้สตรีคือผู้อยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือนคอยอบรม เลี้ยงดูบุตรหลานและบุรุษเป็นหัวหน้าครอบครัว มีอำนาจสั่งการต่างๆที่

^{๒๑๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระมหานลวัชร ธมมจารี เจ้าคณะตำบลเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๑๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ สิบเอกอภิณพ มังกรแก้ว, นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๑๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายวิสิทธิ์ ยิ้มแย้ม นักวิชาการชุมชนปฏิบัติการ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๑๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาวธีรลาขรณ์ พันธ์อัมพร ประธานสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๑๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางวาสนา ศรีสมุทร สมาชิกองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

สมาชิกทุกคนในครอบครัวต้องเคารพเชื่อฟัง ปัจจุบันสถานการณ์แวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป สตรีต้องทำงานคู่กับบุรุษเพื่อช่วยการหาเงินมาเลี้ยงดูครอบครัวอีกทางหนึ่ง แสดงให้เห็นว่าสตรีเพศมีความรู้ความสามารถในการทำงานไม่ต่างจากบุรุษ^{๒๑๘} สังคมปัจจุบันจึงให้ความสำคัญต่อสตรีมากขึ้น และจากสภาพชุมชนในบางตำบลที่มีคนว่างงานอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะกลุ่มแม่บ้านและผู้สูงอายุ สภาองค์กรชุมชนจึงมีบทบาทส่งเสริมสนับสนุนอาชีพและสวัสดิการชุมชนแก่ชาวบ้านในตำบล^{๒๑๙} สภาองค์กรชุมชนต้องส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชน โดยจัดตั้งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกสตรีที่มีความเหมาะสมในการสรรหาให้คำนึงถึงองค์ประกอบจากบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถในการด้านต่างๆ ที่แตกต่างกัน โอกาสและความเท่าเทียมกันทางเพศ^{๒๒๐} และมีความเสมอภาค ในที่นี้ไม่ได้หมายถึงแค่ความเสมอภาคทางกฎหมาย การขจัดการเลือกการปฏิบัติเท่านั้น แต่ยังหมายถึงความถึงเสมอภาคทางสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ และโอกาสสำหรับสตรีในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทั้งในฐานะผู้ได้รับประโยชน์และผู้ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างจริงจังด้วย^{๒๒๑} ส่งเสริมให้มั่นนโยบายที่จริงจังและชัดเจน ในการที่จะผสมผสานมิติหญิงชายในกระบวนการกำหนดนโยบายและแผนงานต่างๆ เพื่อให้แน่ใจว่า ก่อนที่จะมีการตัดสินใจใดๆ ได้มีการวิเคราะห์ผลต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นต่อผู้หญิงและผู้ชาย^{๒๒๒} สตรีมีความสามารถในการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนจากการรวมกลุ่มพัฒนางานและอาชีพ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ อีกทั้งการที่สตรีเป็นผู้มีบทบาทใกล้ชิดในการเลี้ยงดูบุตรธิดาให้เป็นคนดีของสังคม เป็นผู้ที่สร้างวัฒนธรรมการกินในครอบครัวรวมถึงการดำเนินชีวิตประจำวันของครอบครัว^{๒๒๓} ส่งเสริมการรวมกลุ่มจากสมาชิกสตรีหลายคนหรือหลายครัวเรือนและมี

^{๒๑๘} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายวิสิทธิ์ ยัมแย้ม นักวิชาการชุมชนปฏิบัติการ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๑๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางชุดิภาญจน์ ฉิมพลีกุล สมาชิกสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๒๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางวาสนา ศรีสมุทร, สมาชิกองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๒๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาวธิดาภรณ์ พันธ์อัมพร, ประธานสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๒๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายสิทธิชัย สมานมิตร, สมาชิกสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๒๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายบุญชัย ผลบุญเจริญชัย ที่ปรึกษาสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

การตั้งคณะกรรมการเข้ามารับผิดชอบดำเนินการแทนสมาชิกทั้งหมด^{๒๒๔} มีการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจโดยการนำศักยภาพของสตรีมาเป็นประโยชน์ในการสร้างสรรค์การพัฒนาชุมชน การส่งเสริมการพัฒนาตนเองให้มารเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา อีกทั้งการก้าวทันเทคโนโลยีที่นำมาเป็นประโยชน์ในการติดต่อสื่อสารเพื่อเสริมสร้างพลังและเครือข่าย^{๒๒๕} การส่งเสริมการประกอบอาชีพและรายได้ที่เพียงพอเพื่อช่วยเหลือครอบครัวเป็นการมีรายได้ที่แน่นอน เกิดการอยู่ดี กินดี และมีครอบครัวที่มีความสุขเป็นการเสริมแรงจูงใจให้สตรีเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมในสภาองค์กรชุมชนมากขึ้น^{๒๒๖} สตรีมีบทบาทในการสภาองค์กรชุมชนเพื่อปกป้องสิทธิประโยชน์ของสตรีในการวางแผน การกำหนดนโยบาย การจัดสรรทรัพยากรโดยความเสมอภาคให้สตรีมีรายได้ มีการศึกษา สุขภาพที่ดี รวมไปถึงการมีโอกาสในการจ้างงาน^{๒๒๗} ดังนั้น จึงไม่ควรกีดกันความสามารถของสตรีโดยมองเพียงแค่เป็นเพศที่อ่อนแอ หรือการเป็นช้างเท้าหลัง เพราะความเท่าเทียมในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามหลักพระพุทธศาสนาเป็นสิ่งที่ทำให้สตรีมีบทบาทในการสร้างคุณประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมได้เป็นอย่างดี^{๒๒๘} ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการส่งเสริมศักยภาพของสตรีได้แก่ ความมีเสถียรภาพ ความเสมอภาคที่ตั้งอยู่บนฐานความยุติธรรม ^{๒๒๙}

^{๒๒๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางชุดิภาญจน์ ฉิมพลีกุล, สมาชิกสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๒๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ ว่าที่ ร้อยตรี ประสาท ทรัพย์ประเสริฐ, พัฒนาการอำเภอเกาะจันทร์, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๒๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ สิบเอกอภินพ มังกรแก้ว, นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๒๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายไพรัตน์ อมรเอกอิทธิ, ประธานสภาเทศบาลเมืองปรกฟ้า, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๒๘} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูประภัสร์ธรรมนาถ เจ้าอาวาสวัดเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๒๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ. นายบุญชัย ผลบุญเจริญชัย, ที่ปรึกษาสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

๓.๖ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนใน จังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ด้วยการรักษาวัฒนธรรมประเพณี

การดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ในการร่วมรับผลประโยชน์ด้วยการรักษาวัฒนธรรมประเพณี การรักษาวัฒนธรรมประเพณีของชุมชนด้วยการสร้างค่านิยมร่วมให้คนในสังคมยอมรับว่ามีคุณค่าต่อตนเองและส่วนรวม^{๒๓๐} มีการปลูกฝังค่านิยมในสังคมไทยจากวัฒนธรรมซึ่งเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคลในการดำเนินชีวิตระหว่างสมาชิกในสังคมให้สอดคล้องสัมพันธ์กันช่วยเสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นให้แก่สังคมได้^{๒๓๑} เมื่อมีการรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาทำให้มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต จึงจำเป็นที่จะต้องปลูกฝังค่านิยมไทย ให้ประชาชนทุกคนได้รับรู้และสืบทอดอย่างยั่งยืน แนวความคิด ความเชื่อ เป็นอุดมการณ์ เป็นความต้องการของกลุ่มคนในสังคมซึ่งยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดีมีคุณค่าควรแก่การนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เป็นกรอบของการดำเนินชีวิตเพื่อประโยชน์สุขของตนเองและส่วนรวม ทั้งนี้ การเสริมสร้างค่านิยมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ควบคู่กันไปในแต่ละสังคมให้เป็นมรดกทางความคิดของคนไทยและเป็นพื้นฐานของการเกิดขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอีกด้วย^{๒๓๒} การสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณี โดยนำหลักธรรมทางศาสนามาปลูกจิตสำนึกร่วมในความรับผิดชอบต่อสังคม^{๒๓๓} การนำวัฒนธรรมการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันมาเป็นจุดเด่น ในการส่งเสริมเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงศิลปะและวัฒนธรรมในพื้นที่^{๒๓๔} และเกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างคุณค่าที่ดีในสังคมไทยบนพื้นฐานของการอนุรักษ์วัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของความเป็นไทย สามารถสร้างคนให้เป็นคนดี คนเก่ง ถึงพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม และมีระเบียบวินัยของสังคม^{๒๓๕} การส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนเกิดความเกรงกลัวและละอายต่อการทำ

^{๒๓๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ สิบเอกอภิณพ มังกรแก้ว, นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๓๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาวธิลาภรณ์ พันธ์อัมพร, ประธานสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๓๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูประภัตรธรรมนา, เจ้าอาวาสวัดเกาะจันทร์, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๓๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระมหานลวัชร ธมมจารี เจ้าคณะตำบลเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๓๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายสิทธิชัย สมานมิตร, สมาชิกสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๓๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ ว่าที่ ร้อยตรี ประสาท ทรัพย์ประเสริฐ, พัฒนาการอำเภอเกาะจันทร์, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

บาป การอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างสมดุล การประกอบอาชีพที่อาศัยแม่น้ำ ลำคลอง หรือจากน้ำฝน^{๒๓๖} การส่งเสริมวัฒนธรรมไทยเดิมที่มีความเข้าใจไว้วางใจกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หรือแม้แต่การทำงานที่ต้องใช้เวลาจำกัด เช่น การทำนา ทำไร่ หรือจัดงานบุญที่บ้านหรือที่วัด ก็นิยมช่วยเหลือกันเรียกประเพณีนี้ว่า “การลงแขก” และส่งเสริมให้มีการใช้ชีวิตแบบสันโดษที่สอดคล้องกับหลักธรรม เป็นกลุ่มอนุรักษ์นิยมมากกว่าการแสวงหาความก้าวหน้าโดยสร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น^{๒๓๗} สิ่งที่เกิดประโยชน์ในการมีส่วนร่วมในการรักษาวัฒนธรรมประเพณี คือ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจากการสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีไทย การมีสังคมที่สงบสุขจากการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การสร้างค่านิยมร่วมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการมีระเบียบวินัยในสังคม เกิดพลังที่มั่นคงของความรัก ความสามัคคี^{๒๓๘}

๓.๗ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ด้วยการอารักขา บำรุง ค้ำครอง อันชอบธรรมแก่ ผู้ทรงศีล ผู้ทรงธรรมบริสุทธิ์

การดำเนินงานด้วยการอารักขา บำรุง ค้ำครอง อันชอบธรรมแก่ ผู้ทรงศีล ผู้ทรงธรรมบริสุทธิ์ โดยการส่งเสริมคนดี และคนเก่งในชุมชน ให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางศาสนา สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ด้วยตนเองและสามารถประยุกต์ใช้ในการทำงานอย่างมีความสุข^{๒๓๙} ทุกคนควรมีศีลธรรมไว้เป็นหลักในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลให้ดำเนินไปอย่างเหมาะสม^{๒๔๐} มีจิตสำนึกพร้อมที่จะปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม^{๒๔๑} ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมในเชิงสร้างสรรค์และความสงบ

^{๒๓๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายวิสิทธิ์ ยิ้มแย้ม, นักวิชาการชุมชนปฏิบัติการ, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๓๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางชุดิภาญจน์ ฉิมพลีกุล, สมาชิกสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๓๘} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางวาสนา ศรีสมุทร, สมาชิกองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๓๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายไพรัตน์ อมรเอกอิทธิ ประธานสภาเทศบาลเมืองปรังพ่า จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๔๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาวสีลาภรณ์ พันธ์อัมพร, ประธานสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๔๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายสิทธิชัย สมานมิตร สมาชิกสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

เรียบง่ายของสังคม^{๒๔๒}และแก้ไข ส่งเสริมระบบคุณธรรมให้เกิดขึ้นในชุมชน^{๒๔๓}เพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวมและรักษาไว้ซึ่งสังคมประชาธิปไตยองค์กรสภาชุมชนต้องมีสมาชิกที่เป็นผู้ที่มีความเป็นประชาธิปไตยมีความเสียสละ จะส่งผลต่อความมั่นคง และความก้าวหน้าของสภาองค์กรชุมชนและ ชุมชน^{๒๔๔}ผู้ที่มีศีล มีธรรมจะเป็นผู้ที่รู้จักเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น เช่น บุคคลมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม ชุมชน ประเทศชาติ มีการทำงานเป็นหมู่คณะได้^{๒๔๕} การส่งเสริมการทำความดีที่ส่งผลให้เกิดความสุขและความเจริญของสังคม โดยการส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนมีระเบียบวินัย คือ การปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนและข้อบังคับของของสังคมและชุมชนที่กำหนดไว้^{๒๔๖}มีความรับผิดชอบ คือ การทำสิ่งต่างๆ ตามหน้าที่ของตนเอง เช่น การตรงต่อเวลา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ คือ การช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความตั้งใจจริง โดยไม่มุ่งหวังสิ่งตอบแทน แบ่งปันสิ่งต่างๆ ให้แก่ผู้อื่น มีความกตัญญูกตเวที มีอารมณ์แจ่มใสร่าเริงมีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี^{๒๔๗}

^{๒๔๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางชุดิภาญจน์ ฉิมพลีกุล สมาชิกสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๔๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางวาสนา ศรีสมุทร สมาชิกองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๔๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ. นายบุญชัย ผลบุญเจริญชัย, ที่ปรึกษาสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๔๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูประภัสร์ธรรมนา, เจ้าอาวาสวัดเกาะจันทร์, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๔๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ ว่าที่ ร้อยตรี ประสาท ทรัพย์ประเสริฐ, พัฒนาการอำเภอเกาะจันทร์, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๔๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายวิสิทธิ์ ยิ้มแย้ม, นักวิชาการชุมชนปฏิบัติการ, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

ตารางที่ ๔.๗ แสดง ความถี่ของผู้ร่วมสนทนากลุ่มประเด็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ตามหลักอภิธานิธรรม

ข้อที่	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ความถี่	คนที่
๑	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมรับผลประโยชน์ด้วยการหมั่นประชุมกันเองนิตย	๘	๒, ๔, ๕, ๖, ๘, ๑๐, ๑๑, ๑๒
๒	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมรับผลประโยชน์ด้วยการพร้อมเพรียงกันประชุมและเลิกประชุม	๑๐	๑, ๓, ๔, ๕, ๖, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑, ๑๒
๓	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมรับผลประโยชน์ด้วยการไม่ละเมิด กฎหมาย กฎระเบียบที่วางไว้	๕	๒, ๔, ๕, ๘, ๙
๔	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมรับผลประโยชน์ด้วยการเคารพ เชื้อพังผู้นำ ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน	๙	๑, ๓, ๔, ๕, ๖, ๘, ๙, ๑๐, ๑๒
๕	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมรับผลประโยชน์ด้วยการไม่ลุแก่อำนาจ ให้เกียรติ และยกย่องสตรี	๑๑	๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๖, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑, ๑๒
๖	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมรับผลประโยชน์ด้วยการรักษาวัฒนธรรมประเพณี	๙	๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๖, ๘, ๙, ๑๐
๗	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมรับผลประโยชน์ด้วยการอารักขา บำรุง ค้ำครองอันชอบธรรมแก่ ผู้ทรงศีล ผู้ทรงธรรมบริสุทธิ์	๙	๑, ๓, ๕, ๖, ๘, ๙, ๑๑, ๑๒

๔) การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

ด้านการตรวจสอบ ประเมินผล

๔.๑ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีด้านการตรวจสอบ ประเมินผลด้วยการหมั่นประชุมกันเองนิตย

การจัดการประชุมของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี เป็นส่วนหนึ่งของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานตามขั้นตอนของสภาองค์กรชุมชน สืบเนื่องมาจากแนวคิดร่วมในการเข้ามาช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นของชุมชน การจัดการตนเองเพื่อให้ชุมชนเข้มแข็ง โดยการจัดตั้ง จัดตั้งสภาองค์กรชุมชน^{๒๔๘} การกำหนดวัตถุประสงค์ของสภาองค์กรชุมชน การกำหนดทิศทางการดำเนินงาน การศึกษาถึงข้อมูลในท้องถิ่นเกี่ยวกับทรัพยากรในพื้นที่ นำมาจัดทำเป็นผังชุมชน จัดทำบัญชีฐานทุนของการพัฒนา^{๒๔๙} อีกทั้งประเมินผลกระทบจากโครงการและนโยบายและเหตุการณ์ในอนาคต หาแนวทางแก้ไข ปัญหาให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน มีการศึกษาการวิจัย จัดระเบียบเรียงอย่างเป็นระบบ^{๒๕๐} และดำเนินการร่วมกับสภาองค์กรชุมชนเครือข่ายจังหวัดชลบุรี เครือข่ายภาคตะวันออก และเครือข่ายทั่วประเทศ ซึ่งการร่วมประชุมกันอยู่เสมอนับว่ามีความสำคัญมากที่สุด ในการตรวจสอบข้อมูล การประเมินผลสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในระดับภูมิภาค และระดับประเทศ ทำให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมโดยทั่วไป^{๒๕๑} ผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆได้เป็นอย่างดี เวทีประชุมประจำเดือน ที่องค์กรชุมชนทุกกลุ่มจะเข้ามารายงานสถานการณ์ความคืบหน้าว่ามีการดำเนินงานที่ผ่าน มา ทำกิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องอะไรไปถึงไหน อย่างไรบ้าง เพื่อเป็นการติดตามหนุนเสริมกัน^{๒๕๒} นอกจากนี้ในแต่ละครั้งจะหยิบยกนำประเด็นปัญหาของชุมชนมาวิเคราะห์ พร้อมหาทางแก้ไขร่วมกัน ชาวบ้านทุกคน

^{๒๔๘} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายสิทธิชัย สมานมิตร, สมาชิกสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๔๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ สิบเอกอภิณพ มังกรแก้ว นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๕๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายไพรัตน์ อมรเอกอิทธิ, ประธานสภาเทศบาลเมืองปรกฟ้า, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๕๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาวธีรลาภรณ์ พนัสัมพร ประธานสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๕๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ ว่าที่ ร้อยตรี ประสาท ทรัพย์ประเสริฐ พัฒนาการอำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

จะรับทราบข่าวสารการประชุม^{๒๕๓} หากในวันประชุมมีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเขาก็จะมาเข้าร่วมประชุม หากมีกรณีพิพาทขัดแย้งกันในชุมชน สภาก็จะเชิญทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมาเจรจาตกลงร่วมกันในเวทีกลางนี้ โดยเปิดโอกาสให้แต่ละฝ่ายได้นำเสนอข้อมูลข้อเท็จจริงของตนเอง ที่ผ่านมาก็มีการขัดแย้งกันทางความคิดเกิดขึ้น แต่ไม่ได้ทำให้ชุมชนเกิดความแตกแยก ทุกคนจะยอมรับข้อตกลงร่วมกัน เนื่องจากรากฐานความสัมพันธ์ของชุมชนเป็นเครือญาติ เป็นเพื่อนพ้องน้องพี่กัน^{๒๕๔}

๔.๒ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีด้านการตรวจสอบ ประเมินผลด้วยพร้อมเพรียงกันประชุมและเลิกประชุม

การดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีด้านการตรวจสอบ ประเมินผลด้วยพร้อมเพรียงกันประชุมและเลิกประชุม^{๒๕๕}ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสำคัญ หรือการออกกฎหมายที่มีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างมาก เช่น การขึ้นภาษี การสร้างเขื่อนหรือโรงไฟฟ้า ฯลฯ ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนในชุมชน และเพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่ถูกต้องโดยมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนโดยการจัดให้มีเวทีเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ความพร้อมเพรียงกันของประชาชนจึงมีความสำคัญในการตรวจสอบในฐานะเจ้าของอำนาจอธิปไตยสามารถเรียกร้องให้รัฐรับฟังมติของประชาชนเสียก่อนที่จะตรากฎหมาย หรือดำเนินการสำคัญๆ^{๒๕๖} โดยการจัดให้มีการลงประชามติเพื่อถามความคิดเห็นของประชาชนส่วนใหญ่อันเป็นการตัดสินใจขั้นสุดท้ายจากการเข้าร่วมประชุมกันโดยพร้อมเพรียงกัน เพื่อการรับทราบข้อมูลความต้องการและปัญหาของชุมชน และร่วมกันหาข้อสรุปผลข้อมูลความต้องการของชุมชน ความพร้อมเพรียงกันประชุมจะทำให้ทุกฝ่ายรับทราบถึงข้อมูลต่างๆตรงกัน^{๒๕๗} สามารถวางแผนร่วมกันในการขับเคลื่อน

^{๒๕๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายวิสิทธิ์ ยิ้มแย้ม นักวิชาการชุมชนปฏิบัติการ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๕๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระมหานลวัชร ธมมจารี เจ้าคณะตำบลเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๕๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายสิทธิชัย สมานมิตร, สมาชิกสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๕๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายวิสิทธิ์ ยิ้มแย้ม, นักวิชาการชุมชนปฏิบัติการ, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๕๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ สิบเอกอภินพ มังกรแก้ว นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

โครงการต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการตรวจสอบข้อมูลต่างๆไปพร้อมๆกัน^{๒๕๘} และสามารถประเมินผลโครงการต่างๆที่ทำไปแล้ว^{๒๕๙} และร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาไปพร้อมๆกันด้วย รวมไปถึงการมีส่วนร่วมในการลงมติของที่ประชุมโดยพร้อมเพรียงกัน ด้วยข้อยุติที่เป็น ”เอกฉันท์” อีกด้วย^{๒๖๐} เพื่อหลักการที่ถูกต้อง หรือเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวมที่แท้จริง^{๒๖๑}

๔.๓ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ด้านการตรวจสอบ ประเมินผลด้วยการไม่ละเมิด กฎหมาย กฎระเบียบที่วางไว้

การแสดงออกของประชาชนในการเฝ้าดูตรวจสอบและควบคุมการทำงานของตัวแทนของประชาชน ในกรณีที่ฝ่ายนิติบัญญัติหรือฝ่ายบริหารเตรียมออกกฎหมายหรือกำหนดนโยบายหรือมาตรการใดๆ ก็ตามอันมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่หรือสิทธิ เสรีภาพของประชาชน ประชาชนในฐานะเจ้าของอำนาจอธิปไตยสามารถที่จะเรียกร้องให้มีการชี้แจงข้อเท็จจริงและผลดีผลเสีย ก่อนการออกหรือบังคับใช้กฎหมาย นโยบาย หรือมาตรการนั้นๆได้^{๒๖๒} การมีหลักเกณฑ์ ระเบียบปฏิบัติเพื่อยึดถือเป็นหลักที่เน้นความรับผิดชอบต่อส่วนรวม เป็นการสร้างความสามัคคีของหมู่คณะและการเคารพนับถือซึ่งกันและกัน^{๒๖๓} การสอดส่องดูแลมิให้ผู้กระทำความผิดกฎระเบียบที่วางไว้ เป็นการรักษาไว้ซึ่งความสามัคคีของหมู่คณะ และป้องกันมิให้เกิดการแตกแยกในชุมชนสมาชิกสภาองค์กรชุมชนต้องกระทำกิจกรรมใดๆในสิ่งที่ถูกต้อง โดยมีจิตสำนึกสาธารณะ ซื่อสัตย์ สุจริต ยึดมั่นในหลักการ ปฏิบัติหน้าที่โดยสันติวิธี มีความชอบธรรม ปราศจากอคติและการถูกครอบงำจากอิทธิพลใดๆ ด้วยความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้^{๒๖๔} ในขณะเดียวกันต้องไม่เรียกหรือรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยมิชอบด้วยกฎหมาย รวมไปถึง

^{๒๕๘} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาวธีลาภรณ์ พันธ์อัมพร, ประธานสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๕๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางชุดิภาญจน์ ฉิมพลีกุล, สมาชิกสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๖๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ ว่าที่ ร้อยตรี ประสาท ทรัพย์ประเสริฐ พัฒนาการอำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๖๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ. นายบุญชัย ผลบุญเจริญชัย, ที่ปรึกษาสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๖๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายสิทธิชัย สมานมิตร, สมาชิกสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๖๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระมหานลวัชร ธมมาจารี เจ้าคณะตำบลเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๖๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ สิบเอกอภินพ มังกรแก้ว นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

ครอบครัว และญาติมิตรต้องไม่กระทำการใดๆในการเอื้อประโยชน์ต่อตนเอง และญาติพี่น้องโดยผิดกฎระเบียบและศีลธรรมอันดีอีกด้วย^{๒๖๕}

๔.๔ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนใน จังหวัดชลบุรี ด้านการตรวจสอบ ประเมินผลด้วยการเคารพ เชื้อพังผู้นำ ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน

สภาองค์กรชุมชนเป็นฐานรากที่สำคัญในการขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง โดยแกนนำสภาองค์กรชุมชนจะใช้ประสบการณ์ชีวิตหรือประสบการณ์ในการทำงานมาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์หรือข้อเท็จจริงของสังคมในปัจจุบัน^{๒๖๖} แกนนำหรือผู้นำจำเป็นจะต้องมีความเข้มแข็งทางความคิด เป็นผู้ที่มีเหตุมีผล มีคุณธรรมในจิตใจ มีจิตใจมุ่งมั่นคิดทำเพื่อส่วนร่วม เสียสละประโยชน์ส่วนตน^{๒๖๗} เป็นพวกกล้าคิด กล้าทำ เริ่มจากความถนัด ความสนใจทำเรื่องใกล้ตัว แล้วก็จะเกิดการขยายกลุ่มใหญ่ขึ้นมาเอง มีคนมาร่วมทำเพิ่มขึ้น แบบนี้เรียกผู้นำโดยธรรมชาติ^{๒๖๘} แกนนำจำเป็นจะต้องมีเป็นคนที่ดีสื่อสารดี ประสานส่งต่อข้อความข่าวสารถึงกันได้ตลอดเวลา เป็นการตรวจสอบประเมินผลการทำงานประการหนึ่งที่เกิดการสื่อสารเรียนรู้ร่วมกันตลอดเวลา^{๒๖๙} หากเห็นสิ่งใดผิดปกติสามารถดำเนินการแก้ไขได้ทันที่^{๒๗๐} และยังช่วยในการเสริมสร้างภูมิปัญญาท้องถิ่น ภายใต้อาณัติปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นแหล่งการเรียนรู้และการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนอีกด้วย^{๒๗๑} ดังนั้น สภาองค์กรชุมชนจึงควรเชิญ ผู้นำ ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้านมาเป็นที่ปรึกษา เพื่อชี้แนะแนว

^{๒๖๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางชุดิภาญจน์ ฉิมพลีกุล สมาชิกสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๖๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายสิทธิชัย สมานมิตร สมาชิกสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๖๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายไพรัตน์ อมรเอกอิทธิ ประธานสภาเทศบาลเมืองปรังพ่า จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๖๘} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายบุญชัย ผลบุญเจริญชัย ที่ปรึกษาสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๖๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางวาสนา ศรีสมุทร, สมาชิกองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๗๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระครูประภัสร์ธรรมนาถ เจ้าอาวาสวัดเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๗๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ สิบเอกอภิณพ มังกรแก้ว นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

ทางการแก้ปัญหาต่างๆได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และทันท่วงที่^{๒๗๒}เพื่อให้เกิดประสิทธิผลโดยการ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ทั้งโดยการตรวจสอบกันเอง และการตรวจสอบรัฐ^{๒๗๓}

๔.๕ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนใน จังหวัดชลบุรี ด้านการตรวจสอบ ประเมินผลด้วยการไม่ลุแก่อำนาจ ให้เกียรติ และยกย่องสตรี

การตรวจสอบ ประเมินผลด้วยการไม่ลุแก่อำนาจ ให้เกียรติ และยกย่องสตรีในการละเมิดสิทธิมนุษยชนก็ยิ่งปรากฏอย่างต่อเนื่อง^{๒๗๔}มีการตั้งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนของสตรี^{๒๗๕}การตรวจสอบ การใช้ความรุนแรงต่อผู้หญิงในครอบครัว ความรุนแรงทางเพศในที่สาธารณะ^{๒๗๖}การพัฒนาและขยาย ศักยภาพบทบาทสตรีให้เป็นพลังทางสังคมที่เข้มแข็ง สามารถช่วยนำพาและร่วมสร้างสังคมไปสู่ความ เสมอภาค อย่างสร้างสรรค์และมีสันติสุขอย่างเคียงบ่าเคียงไหล่กับผู้ชาย^{๒๗๗}สำหรับการดำเนินงานสภา องค์กรชุมชน การเปิดโอกาสให้โอกาสสตรีในทุกพื้นที่ ทุกชุมชน ได้มีส่วนร่วมใน การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วม พัฒนาในการขับเคลื่อนสภาองค์กรชุมชน^{๒๗๘}ให้สตรีในการมีส่วนร่วมสร้างสรรค์พัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมของชุมชน เป็นการแสดงถึงความเท่าเทียมในสังคม ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพสตรีและเครือข่าย สตรีด้วยการเฝ้าระวังและดูแลปัญหาของสตรีตลอดจนการช่วยเหลือเยียวยาสตรีที่ประสบปัญหาในทุก รูปแบบ^{๒๗๙}มีการณรงค์ให้สังคมเข้าใจปัญหาสตรีในทุกมิติและการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิสตรี^{๒๘๐}

^{๒๗๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาวธีรลาภรณ์ พันธ์อัมพร ประธานสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๗๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ ว่าที่ ร้อยตรี ประสาท ทรัพย์ประเสริฐ, พัฒนาการอำเภอเกาะจันทร์, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๗๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายวิสิทธิ์ ยิ้มแย้ม, นักวิชาการชุมชนปฏิบัติการ, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๗๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางชุดิภาญจน์ ฉิมพลีกุล, สมาชิกสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๗๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางวาสนา ศรีสมุทร, สมาชิกองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๗๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ ว่าที่ ร้อยตรี ประสาท ทรัพย์ประเสริฐ พัฒนาการอำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๗๘} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายไพรัตน์ อมรเอกอิทธิ, ประธานสภาเทศบาลเมืองปรกฟ้า, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๗๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระมหานลวัชร ธมมจารี เจ้าคณะตำบลเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๘๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ. นายบุญชัย ผลบุญเจริญชัย, ที่ปรึกษาสภาองค์กรชุมชน, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

๔.๖ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนใน จังหวัดชลบุรี ด้านการตรวจสอบ ประเมินผลด้วยการรักษาวัฒนธรรมประเพณี

สภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีสนับสนุนการสำรวจและการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรม และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการสำรวจแหล่งเรียนรู้สำหรับชุมชน เพื่อเป็น แหล่งเผยแพร่กิจกรรมการอนุรักษ์ฟื้นฟู^{๒๘๑}หลักการตรวจสอบข้อมูลโดยการตรวจสอบแหล่งที่มาของ ข้อมูล ตรวจสอบการบันทึกข้อมูลถูกต้อง ครบถ้วน ตรวจสอบคุณภาพและข้อเท็จจริงของข้อมูล โดยการ สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากหลายแหล่งมีวิจารณ์ฐานในการรับข้อมูล และแยกแยะระหว่างข้อเท็จจริงของ ข้อมูล^{๒๘๒} ในการอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและศาสนา และควรร่วมมือกับสถานศึกษาจัด การศึกษาชุมชนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น^{๒๘๓}ในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อการ รักษาวัฒนธรรมประเพณีอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งจัดการศึกษาได้ด้วยตนเองที่สอดคล้องกับสภาพบริบท วิถี ชีวิต ฐานเศรษฐกิจชุมชน ศิลปะ วัฒนธรรมของพื้นที่^{๒๘๔} รวมทั้งสามารถมีส่วนร่วมในการกำหนด ออกแบบ หลักสูตรการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมพื้นบ้านในสถานศึกษาของพื้นที่อีกด้วย^{๒๘๕}

๔.๗ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนใน จังหวัดชลบุรี ด้านการตรวจสอบ ประเมินผลด้วยการอารักขา บำรุง คຸ້ມครอง อันชอบธรรมแก่ ผู้ทรง ศิล ผู้ทรงธรรมบริสุทธิ์

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอารักขา บำรุง คຸ້ມครอง อันชอบธรรมแก่ ผู้ทรงศีล ผู้ทรง ธรรมบริสุทธิ์ ผู้เป็นทายาทของพระพุทธเจ้า ธรรมทายาทของพระพุทธศาสนา การชักนำเหล่าพุทธบริษัท

^{๒๘๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายไพรัตน์ อมรเอกอิทธิ ประธานสภาเทศบาลเมืองปรกฟ้า จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๘๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ ว่าที่ ร้อยตรี ประสาท ทรัพย์ประเสริฐ, พัฒนาการอำเภอเกาะจันทร์, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๘๓} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายบุญชัย ผลบุญเจริญชัย ที่ปรึกษาสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๘๔} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายสิทธิชัย สมานมิตร สมาชิกสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๘๕} สนทนากลุ่มเฉพาะ นางสาวธีรลาภรณ์ พันธ์อัมพร ประธานสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

เข้ามาสู่พระพุทธศาสนา เป็นกิจกรรมของผู้เมตตา ผู้ทรงศีลธรรม^{๒๘๖} เป็นกิจกรรมที่ประเสริฐ ถ้าเลิศ ทุกประการ นำมาเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตาม และพัฒนาบุคลากรในองค์กรให้เป็นบุคลากรยุคใหม่สามารถนำพาองค์กรไปสู่องค์กรแห่งคุณธรรม จริยธรรม สามารถบริหารจัดการองค์กรด้วยระบบการบริหารสมัยใหม่ได้เป็นอย่างดี^{๒๘๗} ด้วยความยินดีให้มีความสุข องค์กรสมาชิกต้องมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมกันคิด ร่วมกันทำและร่วมกันรับผิดชอบ สังคมใดก็ตามหากมีสมาชิกที่เปี่ยมไปด้วยคุณธรรมจริยธรรม สังคมนั้นจะเจริญรุ่งเรืองเป็นอย่างมาก ^{๒๘๘}หากมีการจัดการให้ความอาทร บำรุงคุ้มครองอันชอบธรรมแก่บรรพชิต ผู้ทรงศีล ทรงธรรม บริสุทธิ นำมาเป็นหลักใจและเป็นตัวอย่างทางศีลธรรมของประชาชนเต็มใจ ต้อนรับและหวังให้ท่านอยู่โดยมีความสุขความตั้งใจที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และปรารถนาดีต่อมนุษยชาติ และต้อนรับผู้มาเยือนด้วยความยินดีมีสุข สังคมนั้นมีแต่ความเจริญรุ่งเรืองเต็มใจ ต้อนรับและหวังให้ท่านอยู่โดยมีความสุขความตั้งใจที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และปรารถนาดีต่อมนุษยชาติ และต้อนรับผู้มาเยือนด้วยความยินดีมีสุข สังคมนั้นมีแต่ความเจริญรุ่งเรือง^{๒๘๙} รวมไปถึงการเสริมสร้างเครือข่ายจริยธรรม โดยการประสานงาน และร่วมดำเนินการกับเครือข่ายต่างๆ ในภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และหน่วยงานอิสระ เพื่อเป็นการผนึกกำลังจากทุกภาคส่วนในการเสริมสร้าง จริยธรรม และป้องกันทุจริตในระบบราชการ^{๒๙๐}

^{๒๘๖} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายไพรัตน์ อมรเอกอิทธิ ประธานสภาเทศบาลเมืองปรกฟ้า จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๘๗} สนทนากลุ่มเฉพาะ พระมหานลวัชร ธมมจารี เจ้าคณะตำบลเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๘๘} สนทนากลุ่มเฉพาะ ว่าที่ ร้อยตรี ประสาท ทรัพย์ประเสริฐ พัฒนาการอำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๘๙} สนทนากลุ่มเฉพาะ สิบเอกกนิพ มังกรแก้ว นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

^{๒๙๐} สนทนากลุ่มเฉพาะ นายสิทธิชัย สมานมิตร สมาชิกสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

ตารางที่ ๔.๘ แสดง ความถี่ของผู้ร่วมสนทนากลุ่มประเด็นของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี ด้านการตรวจสอบและประเมินผลตามหลักอภิธานิยธรรม

ข้อที่	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ความถี่	คนที่
๑	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบและประเมินผลด้วยการหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์	๗	๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๖, ๑๐
๒	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบและประเมินผลด้วยการพร้อมเพรียงกันประชุมและเลิกประชุม	๗	๓, ๔, ๕, ๖, ๘, ๑๐, ๑๒
๓	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบและประเมินผลด้วยการไม่ละเมิด กฎหมายกฎระเบียบที่วางไว้	๔	๑๐, ๒, ๔, ๘,
๔	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบและประเมินผลด้วยการเคารพ เชื้อพียงผู้นำ ผู้รู้ปราชญ์ชาวบ้าน	๗	๑, ๓, ๖, ๙, ๑๐, ๑๑, ๑๒
๕	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบและประเมินผลด้วยการไม่ลุแก่อำนาจ ให้เกียรติและยกย่องสตรี	๗	๒, ๓, ๕, ๘, ๙, ๑๑, ๑๒
๖	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบและประเมินผลด้วยการรักษาวัฒนธรรมประเพณี	๕	๒, ๓, ๔, ๑๐, ๑๑
๗	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบและประเมินผลด้วยการอารักขา บำรุง ค้ำครองอันชอบธรรมแก่ ผู้ทรงศีล ผู้ทรงธรรมบริสุทธิ์	๙	๑, ๓, ๕, ๖, ๘, ๙, ๑๑, ๑๒

**๔.๓.๒ สารสำคัญของรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภา
องค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิธานิยธรรม**

ด้านการคิดตัดสินใจของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิธานิยธรรม

๑. แนวคิดการกระจายอำนาจตามหลักประชาธิปไตย
๒. แนวคิดการบริหารจัดการตนเองให้เกิดความสมดุลระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อม
๓. แนวคิดองค์กรเข้มแข็ง
๔. การร่วมกันปรึกษาหารือ แสดงความคิดเห็นในการแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นด้วย
“เรา”
๕. เกิดจากอุดมการณ์ร่วมกันในการคิดที่จะแก้ไขปัญหาของชุมชน
๖. การเปิดโอกาสและให้ความมั่นใจแก่ประชาชนในการตัดสินใจ
๗. กล้าเผชิญความจริง กล้าแสดงออกซึ่งความคิดเห็น
๘. เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
๙. เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน มีความเข้าใจกัน สามารถทำงานเป็นทีมได้
๑๐. เป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นไปสู่ความสำเร็จ
๑๑. การที่ประชาชนร่วมกันวางแผนการประชุม
๑๒. การแสดงถึงการมีระเบียบ วินัยที่ดี
๑๓. การดำเนินงานที่มีเป้าหมาย การพัฒนาท้องถิ่นที่ถูกต้อง และเหมาะสม
๑๔. สร้างความเข้าใจกันได้เป็นอย่างดี
๑๕. การสร้างความยุติธรรม สันติสุขในชุมชน
๑๖. การร่วมกันกำหนด “ธรรมนูญชุมชน” โดยไม่ขัดต่อกฎหมายของบ้านเมือง และ
ประเพณี ศีลธรรมอันดีงามของชุมชน
๑๗. แสดงถึงความเจริญของสังคม
๑๘. การรักษาสิ่งที่มีไว้ต่อกัน
๑๙. ความเคารพ นอบน้อมต่อผู้ใหญ่ ผู้อาวุโส
๒๐. ผู้นำที่มีความรู้ความสามารถ ได้รับการยอมรับศรัทธาจากชาวบ้าน
๒๑. การค้นหาผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับความรู้ของท้องถิ่นที่

๒๒. การสร้างภูมิปัญญา ภูมิความรู้ให้กับท้องถิ่นของตนเอง
๒๓. ฐานความคิดของความดีเชื่อมต่อไปสู่การกำหนดแผนและนโยบาย
๒๔. การตัดสินใจต่างๆจึงอยู่บนพื้นฐานความคิดแห่ง “ความดีและความเท่าเทียมกัน”
๒๕. การเอื้อประโยชน์ให้ซึ่งกันและกัน
๒๖. ประเพณีท้องถิ่นเป็นรากเหง้าของการดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่
๒๗. คุณค่าและศักดิ์ศรีของเกษตรกรด้วย “วัฒนธรรมข้าว” และ “วัฒนธรรมน้ำ” ที่ควรรักษาไว้
๒๘. การสร้างอัตลักษณ์ร่วมกันได้
๒๙. การเปิดตัวให้สังคมทั่วไปรับรู้ถึงวัฒนธรรมที่ดงามที่ควรรักษาไว้คู่สังคมชาวชลบุรี
๓๐. การคุ้มครอง การปกป้อง และการดำรงรักษาพระพุทธศาสนาให้คงอยู่
๓๑. การส่งเสริมการประพฤติปฏิบัติชอบในสังคมเกิดเป็นสังคมแห่งความดี สังคมคนดี
๓๒. พัฒนาหมู่บ้านให้มีความเสียสละรู้จักการให้
๓๓. รัฐจะต้องให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา
๓๔. การสร้างความสมานฉันท์ระหว่างพุทธศาสนิกชน
๓๕. การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต

ด้านการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีตามหลักการบริหารนิยธรรม

๑. การดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่
๒. โครงการต่าง ๆ ผลกระทบต่อวิถีชีวิตชาวบ้าน และทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๓. การขยายตัวของพื้นที่อุตสาหกรรมทับพื้นที่การเกษตร การปกป้องพื้นที่ลุ่มต่ำผืน
๔. ปัญหาสำคัญที่ทุกฝ่ายต้องตระหนักและร่วมมือกันอย่างรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา
๕. ประชาชนต้องตระหนักและเข้ามามีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานของสภาองค์กร

ชุมชน

แก้ไข

๖. การหมั่นประชุมกันเพื่อปรึกษาหารือในปัญหาที่เกิดขึ้นและหาแนวทางป้องกัน

๗. ดำเนินการแก้ไขปัญหาได้อย่างทัน่วงที

๘. การเตรียมความพร้อมของชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง

๙. การร่วมกันประชุมเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑๐. การกระจายรายได้เพื่อการอยู่ดีมีสุขอย่างถ้วนหน้าของประชาชนในพื้นที่

๑๑. การเตรียมความพร้อมในทุกด้าน

๑๒. การดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนการพัฒนาที่วางไว้

๑๓. การกำหนดแผนการประชุม วาระการประชุม ข้อสรุปด้วยความพึงพอใจของทุก

ฝ่าย

๑๔. การดำเนินงานที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ

๑๕. การทำงานเป็นทีม มีศักยภาพ

๑๖. การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม

๑๗. การขยายเครือข่าย

๑๘. การเสริมเพิ่มพลังที่แข็งแกร่ง

๑๙. การจัดอบรมสัมมนา

๒๐. การส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยน ข้อมูล ข่าวสาร

๒๑. กิจกรรมที่ให้ความรู้

๒๒. การสร้างทัศนคติด้านบวกในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน

๒๓. ความสัมพันธ์ที่ดีในหมู่คณะ

๒๔. ความสามัคคีสามารถเชื่อมโยงและสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน

๒๕. การปกป้องพื้นที่ผลิตอาหารและความมั่นคงด้านอาหาร

๒๖. การร่วมกันปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรม

๒๗. การกำหนด “ธรรมนูญชุมชน”

๒๘. การกำหนดข้อตกลงร่วมกันของประชาชนในชุมชนที่จะร่วมกันปฏิบัติตาม

๒๙. เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ชุมชนต้องการ

๓๐. เป็น “สัจจะ” ร่วมกัน

๓๑. การนำหลักพุทธธรรมมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติเป็นสิ่งที่ดีที่สุด

๓๒. หลักพุทธธรรมสามารถนำไปใช้แยกแยะ “ผิด ชอบ ชั่ว ดี”

๓๓. การปลูกจิตสำนึกรับผิดชอบในตนเองมากกว่าการจะถูกบังคับใช้ด้วยกฎหมาย

๓๔. การไม่ละเมิดต่อศีลธรรมอันดีงามเป็นแนวทางที่สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน

ที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด

๓๕. ผู้นำสถาบันทางศาสนาเป็นแกนนำในการพัฒนาชุมชน

๓๖. แกนนำชุมชนเพื่อชี้นำ จูงใจชาวบ้านให้มีการรวมตัวดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่

ต้องการ

๓๗. ผู้นำเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการชี้นำหรือเสริมแรงจูงใจให้เกิดการปฏิบัติตาม

๓๘. ผู้นำที่ดีต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม ที่สร้างความเชื่อมั่น ศรัทธาของผู้ตามได้

๓๙. ผู้นำที่ดีต้องไม่ใช้อำนาจในการบังคับขู่เข็ญให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม

๔๐. ผู้นำทางศาสนาเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับและศรัทธาจากชาวบ้านโดยธรรมชาติ

เพราะเป็นผู้ครองธรรม

๔๑. ผู้รู้ คือ ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในเรื่องต่างๆที่สามารถแก้ปัญหาให้กับชุมชนได้

๔๒. ประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ที่มีประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

๔๓. ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความเหมาะสมกับวิถีชีวิตชาวบ้าน และสภาพแวดล้อมของ

ท้องถิ่นเป็นอย่างดี

๔๔. สตรีเข้ามามีอำนาจในการต่อรองในสิ่งที่สตรีต้องการ และสิ่งที่สตรีไม่ต้องการด้วย

๔๕. การใช้ระบบคุณธรรมที่วัดด้วยความรู้ ความสามารถของบุคคล

๔๖. สตรีก็มีบทบาทสำคัญด้านวัฒนธรรมด้านอาหารสตรี และวัฒนธรรมประเพณีทาง

ศาสนา

๔๗. วัฒนธรรม ประเพณีไทยยึดติดกับหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา

๔๘. ความรัก ความสามัคคีของคนในชุมชน

๔๙. แสดงถึงการความเป็นผู้มีนิสัยดี รักสันติภาพ

๕๐. การปลูกฝังจิตสำนึกให้คนรักท้องถิ่น รักแผ่นดินของตนเอง

๕๑. การเสริมสร้างกระบวนการทำงานในระดับท้องถิ่น
๕๒. ชุมชนฐานรากความสำคัญทางประวัติศาสตร์ในแต่ละท้องถิ่น
๕๓. วิถีชีวิต และวัฒนธรรมแบบเครือญาติ
๕๔. วัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้านที่หลากหลายตามภูมินิเวศน์
๕๕. ประชาชนในพื้นที่เท่านั้นที่จะเข้าใจวัฒนธรรมของตนเองอย่างลึกซึ้ง
๕๖. ประชาชนในพื้นที่เป็นผู้มีส่วนร่วมในการคุ้มครอง การปกป้อง และการดำรงรักษา พระพุทธศาสนาให้คงอยู่ต่อไป
๕๗. การส่งเสริมสร้างสรรค์และภูมิธรรม ภูมิปัญญา
๕๘. การส่งเสริมประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถภูมิธรรมภูมิปัญญาช่วยให้นุชนในสังคมอื่นๆ อยู่รอดและเจริญสืบต่อมา
๕๙. การปลูกฝังจิตสำนึกการมีส่วนร่วมกิจกรรมในทางพระพุทธศาสนา
๖๐. การสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และพัฒนาคุณภาพชีวิต
๖๑. การเคารพบูชาพระรัตนตรัย
๖๒. แสดงออกถึงความไม่เห็นแก่ตัว มีความเมตตาต่อกัน
๖๓. การช่วยเหลือผู้ที่ด้อยกว่าตน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ผู้อื่นจนเป็นนิสัย
๖๔. เป็นค่านิยมร่วมของสังคม เป็นสังคมแห่งคนดี
๖๕. เป็นผู้มีความฉลาดทางปัญญา
๖๖. ผู้มีสติปัญญาดี
๖๗. ผู้มีอารมณ์มั่นคง และควบคุมสติได้ดี
๖๘. สังคมสมานฉันท์
๖๙. สังคมแห่งคุณธรรม

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีด้านการ ร่วมรับผลประโยชน์ตามหลักอภิธานิธรรม

๑. แนวคิดการรับผิดชอบสาธารณะ
๒. ระดมความคิดที่จะร่วมกันรักษาผลประโยชน์ต่อส่วนรวม
๓. เกิดผลประโยชน์ร่วมกันทุกฝ่ายในชุมชน
๔. มีเจตนารมณ์ร่วมกันจนสามารถจัดแจ้ง จัดตั้งสภาองค์กรชุมชน
๕. การได้รับการรับรองสถานภาพองค์กรชุมชนและสภาองค์กรชุมชน
๖. เกิดการเรียนรู้แนวทางประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของประชาชน
๗. การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
๘. การแสดงความพร้อมของชุมชน
๙. การกระจายอำนาจ การกระจายรายได้
๑๐. การจัดการทรัพยากรทางธรรมชาติให้เกิดประโยชน์กับทุกฝ่ายอย่างยั่งยืน
๑๑. การได้มาซึ่งผู้แทนชุมชน
๑๒. ความร่วมมือกันในการเข้าร่วมประชุมโดยพร้อมเพรียงกันสามารถหาตัวแทนของ
ชุมชนได้
๑๓. ความพร้อมเพรียงกันเข้าร่วมประชุม สามารถเปิดการประชุมได้
๑๔. เกิดการวางแผนร่วมกันในการรักษาผลประโยชน์ร่วมของชุมชน
๑๕. การร่วมมือ ร่วมใจกันให้เกิดความพร้อมเพรียงในการเข้าร่วมประชุม
๑๖. การยอมรับชื่นชมความคิดเห็น ความรู้สึกของเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม
๑๗. ความเข้าใจในประสบการณ์สภาพ และขีดจำกัดของสมาชิกด้วยตนเอง
๑๘. การมีโอกาสนี้จะให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง เหตุผล ความรู้สึก และการแสดงออก
๑๙. เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน มีความรู้สึกที่ดีมีเมตตาต่อกัน
๒๐. เกิดพลังร่วมกันและ ความรู้สึกเป็นเครือข่าย
๒๑. เกิดมติที่เป็นเอกฉันท์
๒๒. เกิด“พลังชุมชน” ที่จะผลักดันนำไปสู่ความ “อยู่ดีมีสุข”ของประชาชน
๒๓. การแสดงถึงความมีระเบียบวินัยของชุมชน

๒๔. “พร้อมใจ” กันปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบ ที่กำหนดไว้
๒๕. เกิดความสนใจ มีอาชีพ หรือมีผลประโยชน์ร่วมกัน
๒๖. เกิดความ “ยุติธรรม” และความ “เสมอภาคในสังคม”
๒๗. เกิดเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน สร้างความสงบและสันติสุขต่อชุมชน
๒๘. การฟื้นฟูระบบคุณค่าในการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
๒๙. ระบบโครงข่ายการคุ้มครองสังคมที่สำคัญ
๓๐. ร่วมกันสร้างระบบหลักประกันความมั่นคงในชีวิต
๓๑. ประชาชนในพื้นที่มีชีวิตที่มั่นคง พอเพียง
๓๒. หลักการบริหารจัดการที่ดี มีคุณธรรม
๓๓. เกิดชุมชนที่เข้มแข็ง พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน
๓๔. การอยู่เย็นเป็นสุขบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีวัฒนธรรมภูมิปัญญา

พื้นที่บ้าน

๓๕. การคุ้มครองทรัพยากรทางธรรมชาติ
๓๖. การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมโดยเชื่อมโยงกับหน่วยงานภาคี
๓๗. เกิดการยอมรับฟังความคิดเห็นของสตรี
๓๘. การให้เกียรติซึ่งกันและกันในสังคม
๓๙. สตรีเพศมีความรู้ความสามารถในการทำงานไม่ต่างจากบุรุษ
๔๐. ส่งเสริมสนับสนุนอาชีพและสวัสดิการชุมชน
๔๑. ผู้ที่สร้างวัฒนธรรมการกิน การดำเนินชีวิตประจำวันของครอบครัว
๔๒. การสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณี
๔๓. นำหลักธรรมทางศาสนามาปลูกจิตสำนึกร่วมในความรับผิดชอบต่อสังคม
๔๔. วัฒนธรรมการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันมาเป็นจุดเด่น
๔๕. การเปลี่ยนแปลงและสร้างคุณค่าที่ดีในสังคมไทย
๔๖. การสร้างคนดี คนเก่ง ถึงพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม และมีระเบียบวินัยของ

สังคม

๔๗. การอารักขา บำรุง คุ้มครอง อันชอบธรรมแก่ ผู้ทรงศีล ผู้ทรงธรรมบริสุทธิ์

๔๘. การส่งเสริมคนดี และคนเก่งในชุมชน

๔๙. ความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางศาสนา

๕๐. การทำงานอย่างมีความสุข

**การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีด้านการ
ตรวจสอบ ประเมินผลตามหลักอปริหานิยธรรม**

๑. การกำหนดทิศทางในการดำเนินงาน
๒. การศึกษาถึงข้อมูลในท้องถิ่นเกี่ยวกับทรัพยากรในพื้นที่
๓. การจัดทำผังชุมชน จัดทำบัญชีฐานทุนของการพัฒนา
๔. ประเมินผลกระทบจากโครงการและนโยบายและเหตุการณ์ในอนาคต
๕. การศึกษาการวิจัย จัดระเบียบเรียงอย่างเป็นระบบ
๖. การตรวจสอบข้อมูล การประเมินผลสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในระดับภูมิภาค และระดับประเทศ
๗. การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมโดยทั่วไป
๘. วิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ
๙. การรายงานสถานการณ์ความคืบหน้าว่ามีการดำเนินงานที่ผ่านมา
๑๐. การนำประเด็นปัญหาของชุมชนมาวิเคราะห์ พร้อมหาทางแก้ไขร่วมกัน
๑๑. การเจรจาตกลงร่วมกันในกรณีพิพาทขัดแย้งกันในชุมชน
๑๒. การเปิดโอกาสให้แต่ละฝ่ายได้นำเสนอข้อมูลข้อเท็จจริงของตนเอง
๑๓. การขัดแย้งกันทางความคิดแต่ไม่ความแตกแยก
๑๔. ความสัมพันธ์ของชุมชนเป็นเครือญาติ เป็นเพื่อนพ้องน้องพี่กัน
๑๕. ร่วมกันหาข้อสรุปผลข้อมูลความต้องการของชุมชน
๑๖. ทุกฝ่ายรับทราบถึงข้อมูลต่างๆตรงกัน
๑๗. การตรวจสอบข้อมูลต่างๆไปพร้อมๆกัน
๑๘. การประเมินผลโครงการต่างๆที่ทำไปแล้ว
๑๙. การสร้างความสามัคคีของหมู่คณะและการเคารพนับถือซึ่งกันและกัน
๒๐. การสวดสวดคุณมีให้มีผู้กระทำความผิดถูกระเบียบที่วางไว้

๒๑. การรักษาไว้ซึ่งความสามัคคีของหมู่คณะ และป้องกัน
๒๒. มีจิตสำนึกสาธารณะ ซื่อสัตย์ สุจริต ยึดมั่นในหลักการ
๒๓. ปฏิบัติหน้าที่โดยสันติวิธี มีความชอบธรรม ปราศจากอคติ
๒๔. ความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้
๒๕. ผู้นำจำเป็นจะต้องมีความเข้มแข็งทางความคิด
๒๖. ผู้ที่มีเหตุมีผล มีคุณธรรมในจิตใจ มีจิตใจมุ่งมั่นคิดทำเพื่อส่วนร่วม
๒๗. เสียสละประโยชน์ส่วนตน เป็นพวกกล้าคิด กล้าทำ
๒๘. จากความถนัด ความสนใจทำเรื่องใกล้ตัว เกิดการขยายกลุ่มใหญ่
๒๙. ผู้นำโดยธรรมชาติ
๓๐. เป็นคนที่สื่อสารดี เกิดการรู้ร่วมกันตลอดเวลา
๓๑. การเสริมสร้างภูมิปัญญาท้องถิ่นภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๓๒. เป็นแหล่งการเรียนรู้และการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนอีก
๓๓. แนวทางการแก้ปัญหาต่างๆได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และทัน่วงที
๓๔. การพัฒนาและขยายศักยภาพพบทบาทสตรีให้เป็นพลังทางสังคมที่เข้มแข็ง
๓๕. นำพาและร่วมสร้างสังคมไปสู่ความเสมอภาค อย่างสร้างสรรค์และมีสันติสุข
๓๖. ส่วนร่วมใน การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนาในการขับเคลื่อนสภาองค์กรชุมชน
๓๗. สตรีในการมีส่วนร่วมสร้างสรรค์พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน
๓๘. ความเท่าเทียมในสังคม
๓๙. สังคมเข้าใจปัญหาสตรีในทุกมิติและการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิสตรี
๔๐. การสำรวจแหล่งเรียนรู้สำหรับชุมชน
๔๑. การเผยแพร่กิจกรรมการอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและศาสนา
๔๒. การศึกษาชุมชนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๔๓. การศึกษาด้วยตนเองที่สอดคล้องกับสภาพบริบท วิถีชีวิต ฐานเศรษฐกิจชุมชน ศิลปะ วัฒนธรรมของพื้นที่
๔๔. การกำหนด ออกแบบ หลักสูตรการเรียนการสอนในสถานศึกษาของในพื้นที่อีก

ด้วย

๔๕. ธรรมทายาทของพระพุทธศาสนา

๔๖. การชักนำเหล่าพุทธบริษัทเข้ามาสู่พระพุทธศาสนา

๔๗. แบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตาม

๔๘. บุคลากรยุคใหม่สามารถนำพาองค์กรไปสู่องค์กรแห่งคุณธรรม จริยธรรม

๔๙. มีการบริหารจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

๕๐. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมกันคิด ร่วมกันทำและร่วมกัน

รับผิดชอบ

๕๑. มีสมาชิกที่เปี่ยมไปด้วยคุณธรรมจริยธรรม

๕๒. หลักใจและเป็นตัวอย่างทางศีลธรรมของประชาชน

๕๓ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และปรารถนาดีต่อมนุษยชาติ

๕๔. การเสริมสร้างเครือข่ายจริยธรรม

๕๕. การประสานงาน และร่วมดำเนินการกับเครือข่ายต่างๆในภาครัฐ ภาคเอกชน

ภาคประชาสังคม และหน่วยงานอิสระ

๕๖. การผนึกกำลังจากทุกภาคส่วนในการเสริมสร้าง จริยธรรม และป้องกันทุจริตใน

ระบบราชการ

๔.๓.๓ สรุปแนวความคิดจากการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) ของรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิธานิยธรรม

๑) การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีด้านการคิดตัดสินใจของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิธานิยธรรม

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีเกิดจากแนวคิดการกระจายอำนาจตามหลักประชาธิปไตย นำมาเป็นแนวทางการบริหารจัดการตนเองให้เกิดความสมดุลระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้องค์กรเข้มแข็ง โดยการร่วมกันประชุมปรึกษาหารือ แสดงความคิดเห็นในการแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น จากการเปลี่ยนด้วย “เรา” ในการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน มีอุดมการณ์ร่วมกันในการคิดที่จะแก้ไขปัญหาของชุมชน จากการเปิดโอกาสและความมั่นใจของประชาชนที่เป็นผู้ที่มีจิตสาธารณะ ยอมเสียสละเวลาส่วนตนเพื่อทำงานให้กับส่วนรวม มีความกล้าเผชิญความจริง

กล้าแสดงออกซึ่งความคิดเห็นในที่ประชุม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อจะหาทางออกของปัญหาที่มีอยู่ในชุมชน เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน มีความเข้าใจกัน สามารถทำงานเป็นทีม มีความมุ่งมั่นไปสู่ความสำเร็จ โดยร่วมกันวางแผนการประชุม สร้างการมีระเบียบ วินัยที่ดี เพื่อความพร้อมเพรียงกันประชุมเป็นการแสดงพลังอันเข้มแข็งของชุมชน มีการดำเนินงานที่มีเป้าหมาย การพัฒนาท้องถิ่นที่ถูกต้อง และเหมาะสม มีการลงมติในที่ประชุมจึงสามารถดำเนินการได้โดยเอกฉันท์ตามหลักประชาธิปไตย เป็นแนวทางที่นำไปสู่ความเข้าใจกันเป็นอย่างดี ความยุติธรรม โปร่งใสในชุมชน นำมาซึ่งความสันติสุข และยุติธรรมของสังคม มีการร่วมกันกำหนด “ธรรมนูญชุมชน” โดยไม่ขัดต่อกฎหมายของบ้านเมือง และประเพณี ศีลธรรมอันดีงามของชุมชน แสดงถึงความเจริญของสังคม เป็นการรักษาสัจจะที่มีไว้ต่อกัน นำไปปฏิบัติตามนำมาซึ่งความยุติธรรม ความสงบสุขของสังคมโดยรวม อีกทั้งความเคารพ นอบน้อมต่อผู้ใหญ่ ผู้อาวุโส เกิดผู้นำทางธรรมชาติที่ได้รับการยอมรับศรัทธาจากชาวบ้าน และสังคมไทยจะยกย่องผู้มีความรู้ ความสามารถให้เป็นปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวภูมิปัญญาของท้องถิ่นเป็นอย่างดี โดยประชาชนร่วมกันการค้นหาผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับความรู้ของท้องถิ่น เพื่อการเรียนรู้จากการสั่งสมประสบการณ์ชีวิตในการแก้ปัญหาในท้องถิ่น และการสร้างภูมิปัญญา ภูมิความรู้ให้กับท้องถิ่นของตนเอง มีฐานความคิดของความคิดดีเชื่อมต่อไปสู่การกำหนดแผนและนโยบาย ไม่ได้ใช้อำนาจในการสั่งการเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชน การตัดสินใจต่างๆจึงอยู่บนพื้นฐานความคิดแห่ง “ความดีและความเท่าเทียมกัน” เป็นการคำนึงถึงความเท่าเทียมในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เกิดการเอื้อประโยชน์ให้ซึ่งกันและกัน การคำนึงถึงประเพณีท้องถิ่นเป็นรากเหง้าของการดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่ มี “วัฒนธรรมข้าว” และ “วัฒนธรรมน้ำ” ที่ควรรักษาไว้ ในการสร้างอัตลักษณ์ร่วมกันได้ รู้คุณค่าและศักดิ์ศรีของเกษตรกร การเปิดตัวให้สังคมทั่วไปรับรู้ถึงวัฒนธรรมที่ดีงามที่ควรรักษาไว้คู่สังคมชาวชลบุรี การคุ้มครอง การปกป้อง และการดำรงรักษาพระพุทธศาสนาให้คงอยู่ การส่งเสริมการประพฤติปฏิบัติชอบในสังคม เกิดเป็นสังคมแห่งความดี สังคมคนดี มีการสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และพัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาหมู่คณะของตนให้มีความเสียสละ รู้จักการให้ การนำมาซึ่งสันติภาพในสังคม การสร้างความสมานฉันท์ระหว่างพุทธศาสนิกชน

๒) การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

ด้านการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิธานิธรรม

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีด้านการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีเพื่อดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ มีการศึกษาถึงโครงการต่างๆผลกระทบต่องิ๊ชีวิตชาวบ้าน และทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องตระหนักและร่วมมือกันอย่างรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา การหมั่นประชุมกันเพื่อปรึกษาหารือในปัญหาที่เกิดขึ้น การเตรียมความพร้อมของชุมชนหาแนวทางป้องกัน และแก้ไขได้อย่างทันท่วงที กำหนดทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืน มีการกระจายรายได้เพื่อการอยู่ดีมีสุขอย่างถ้วนหน้าของประชาชนในพื้นที่ การกำหนดแผนการประชุม วาระการประชุม ข้อสรุปด้วยความพึงพอใจของทุกฝ่ายนำไปดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนการพัฒนาที่วางไว้อย่างมีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ มีศักยภาพ เกิดการทำงานเป็นทีม การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม และการขยายเครือข่ายเพื่อเสริมเพิ่มพลังที่แข็งแกร่ง มีการจัดอบรมสัมมนา เพื่อเกิดการแลกเปลี่ยน ข้อมูล ข่าวสาร มีกิจกรรมที่ให้ความรู้ เกิดการสร้างทัศนคติด้านบวกในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน ความสัมพันธ์ที่ดีในหมู่คณะ ความสามัคคี การร่วมกันปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรม การปกป้องพื้นที่ผลิตอาหารและความมั่นคงด้านอาหาร การกำหนด “ธรรมนูญชุมชน” เป็นข้อตกลงร่วมกันของประชาชนในชุมชนที่จะร่วมกันปฏิบัติตามเป็น “สัจจะ” ร่วมกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ชุมชนต้องการ การนำหลักพุทธธรรมมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติเป็นสิ่งที่ดีที่สุด เพราะหลักพุทธธรรมสามารถนำไปใช้แยกแยะ “ผิด ชอบ ชั่ว ดี” การปลูกจิตสำนึกรับผิดชอบในตนเองมากกว่าการจะถูกบังคับใช้ด้วยกฎหมาย การไม่ละเมิดต่อศีลธรรมอันดีงามเป็นแนวทางที่สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ผู้นำทางศาสนาเป็นผู้ที่ได้รับ การยอมรับและศรัทธาจากชาวบ้านโดยธรรมชาติ เพราะเป็นผู้ครองธรรม เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการ ชี้นำหรือเสริมแรงจูงใจให้ปฏิบัติตามในการพัฒนาชุมชน เพื่อเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เพื่อเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม ที่สร้างความเชื่อมั่น ศรัทธาของผู้ตามได้ ไม่ใช้อำนาจในการบังคับขู่เข็ญให้ผู้อื่น ปฏิบัติตาม ส่วนผู้รู้ คือ ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในเรื่องต่างๆที่สามารถแก้ปัญหาให้กับชุมชนได้ สำหรับ ประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ที่มีประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีความเหมาะสมกับวิถีชีวิตชาวบ้าน และสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นเป็นอย่างดี และการให้เกียรติสตรีเข้ามามีอำนาจในการ ต่อรองในสิ่งที่สตรีต้องการ และสิ่งที่สตรีไม่ต้องการด้วย เป็นการใช้ระบบคุณธรรมที่วัดด้วยความรู้

ความสามารถ เนื่องจากสตรีก็มีบทบาทสำคัญด้านวัฒนธรรมด้านอาหารสตรี และวัฒนธรรมประเพณีทางศาสนา และควรส่งเสริมวัฒนธรรม ประเพณีไทยเนื่องจากเชื่อมโยงจากหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา เกิดความรัก ความสามัคคีของคนในชุมชน แสดงถึงการความเป็นผู้มีนิสัยดี รักสันติภาพ มีการปลูกฝังจิตสำนึกให้คนรักท้องถิ่น รักแผ่นดินของตนเอง การเสริมสร้างกระบวนการทำงานในระดับท้องถิ่น มีฐานรากความสำคัญทางประวัติศาสตร์ในแต่ละท้องถิ่น วิถีชีวิต และวัฒนธรรมแบบเครือญาติ วัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้านที่หลากหลายตามภูมิโนเวศน์ ประชาชนในพื้นที่เท่านั้นที่จะเข้าใจวัฒนธรรมของตนเองอย่างลึกซึ้ง จึงเป็นผู้มีส่วนร่วมในการคุ้มครอง การปกป้อง และการดำรงรักษา พระพุทธศาสนา ให้คงอยู่ตลอดไป การส่งเสริมสิ่งสร้างสรรค์และภูมิธรรม ภูมิปัญญาการส่งเสริมประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถภูมิธรรมภูมิปัญญาช่วยให้มนุษย์ในสังคมนั้นๆ อยู่รอดและเจริญสืบต่อมา โดยการปลูกฝังจิตสำนึกการมีส่วนร่วมกิจกรรมในทางพระพุทธศาสนา การนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และพัฒนาคุณภาพชีวิต การเคารพบูชาพระรัตนตรัยเป็นที่ตั้ง มีความเมตตาต่อกัน การช่วยเหลือผู้ที่ด้อยกว่าตน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ผู้อื่นจนเป็นนิสัย เพื่อเกิดเป็นค่านิยมร่วมของสังคม เป็นสังคมแห่งคนดี เป็นผู้มีความฉลาดทางปัญญา มีสติปัญญาดี เป็นผู้มีอารมณ์มั่นคง และควบคุมสติได้ดี เกิดสังคมสามานฉันท์ และสังคมแห่งคุณธรรม

๓) การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีด้าน การร่วมรับผลประโยชน์ตามหลักอภิธานิยธรรม

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีเกิดจากแนวคิดการรับผิดชอบสาธารณะ จึงระดมความคิดเพื่อร่วมกันรักษาผลประโยชน์ต่อส่วนรวม และเกิดผลประโยชน์ร่วมกันทุกฝ่ายในชุมชน จากเจตนารมณ์เดียวกัน รวมตัวกันจนสามารถจัดตั้ง สภาองค์กรชุมชน ซึ่งได้รับการรับรองสถานภาพองค์กรชุมชนและสภาองค์กรชุมชน เกิดการเรียนรู้แนวทางประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน แสดงถึงความพร้อมของชุมชน ในการกระจายอำนาจ การกระจายรายได้ และการจัดการทรัพยากรทางธรรมชาติให้เกิดประโยชน์กับทุกฝ่ายอย่างยั่งยืน ความพร้อมเพรียงกันเปิดการประชุม คัดเลือกเพื่อให้ได้มาซึ่งผู้แทนชุมชน มีการวางแผนร่วมกันในการรักษาผลประโยชน์ร่วมของชุมชน มีการร่วมมือ ร่วมใจ และการยอมรับชื่นชมความคิดเห็น ความรู้สึกของเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม เกิดความเข้าใจในประสบการณ์สภาพ และขีดจำกัดของสมาชิกด้วยตนเอง อีกทั้งยังเป็นการเปิดโอกาสที่จะให้และรับข้อมูล ข้อเท็จจริง เหตุผล ความรู้สึก เกิด

การยอมรับซึ่งกันและกัน มีความรู้สึกที่ดีมีเมตตาต่อกัน เกิดพลังร่วมกันและ ความรู้สึกเป็นเครือข่าย เกิดมิติที่เป็นเอกฉันท์ เกิด“พลังชุมชน” ที่จะผลักดันนำไปสู่ความ “อยู่ดีมีสุข”ของประชาชน เป็นการแสดงถึงความมีระเบียบวินัยของชุมชน ที่ “พร้อมใจ” กันปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบ ที่กำหนดไว้ เกิดความสนใจ มีอาชีพ หรือมีผลประโยชน์ร่วมกัน เกิดความ “ยุติธรรม”และความ “เสมอภาคในสังคม” เกิดเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ทำให้เกิดความสงบและสันติสุขต่อชุมชน เป็นการฟื้นฟูระบบคุณค่าในการช่วยเหลือเกื้อกูลกันที่สามารถเสริมหนุนระบบโครงข่ายการคุ้มครองสังคมที่สำคัญ ร่วมกันสร้างระบบหลักประกันความมั่นคงในชีวิต ให้ประชาชนในพื้นที่มีชีวิตที่มั่นคง ตามหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการที่ดี มีคุณธรรม เกิดชุมชนที่เข้มแข็ง พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน การนำวัฒนธรรมภูมิปัญญาพื้นบ้าน มาเป็นแนวทางในการคุ้มครองทรัพยากรทางธรรมชาติ การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมโดยเชื่อมโยงกับหน่วยงานภาคี รวมไปถึงการยอมรับฟังความคิดเห็นของสตรี เป็นการให้เกียรติซึ่งกันและกัน ในสังคม และยอมรับในความรู้ความสามารถในการทำงานของสตรี ผู้ที่สร้างวัฒนธรรมการกิน การดำเนินชีวิตประจำวันของครอบครัว และการสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณี โดยนำหลักธรรมทางศาสนามาปลูกจิตสำนึกร่วมในความรับผิดชอบต่อสังคม เกิดวัฒนธรรมการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันมาเป็นจุดเด่น นำไปเปลี่ยนแปลงและสร้างคุณค่าที่ดีในสังคมไทย การสร้างคนดี คนเก่งถึงพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม และมีระเบียบวินัยของสังคม มีการอารักขา บำรุง คุ้มครอง อันชอบธรรมแก่ ผู้ทรงศีล ผู้ทรงธรรมบริสุทธิ เป็นการส่งเสริมคนดี และคนเก่งในชุมชน และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางศาสนา ให้เกิดการทำงานอย่างมีความสุข

๔) การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี **ด้านการตรวจสอบ ประเมินผลตามหลักการบริหารนิยธรรม**

มีส่วนร่วมของประชาชนต่อดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี มีการกำหนดทิศทางการดำเนินงาน การศึกษาถึงข้อมูลในท้องถิ่นเกี่ยวกับทรัพยากรในพื้นที่ เพื่อนำมาจัดทำผังชุมชน จัดทำบัญชีฐานทุนของการพัฒนา และประเมินผลกระทบจากโครงการและนโยบายและเหตุการณ์ในอนาคต นำไปการศึกษาการวิจัย จัดระเบียบเรียงอย่างเป็นระบบ มีการตรวจสอบข้อมูล การประเมินผลสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในระดับภูมิภาค และระดับประเทศ เพื่อทราบถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมโดยทั่วไป นำไปวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ และรายงานผลถึงสถานการณ์ความคืบหน้าในการดำเนินงานที่ผ่านมา และการนำเสนอประเด็นปัญหาของชุมชนมาวิเคราะห์ พร้อมหาทางแก้ไขร่วมกัน

หากเกิดปัญหาก็จะมีการเจรจาตกลงร่วมกันในกรณีพิพาทขัดแย้งกันในชุมชน โดยเปิดโอกาสให้แต่ละฝ่ายได้นำเสนอข้อมูลข้อเท็จจริงของตนเอง เป็นการขัดแย้งกันทางความคิดแต่ไม่ความแตกแยก เกิดความสัมพันธ์ของชุมชนเป็นเครือญาติ เป็นเพื่อนพ้องน้องพี่กัน ร่วมกันหาข้อสรุปผลข้อมูลความต้องการของชุมชน โดยให้ทุกฝ่ายรับทราบถึงข้อมูลต่างๆตรงกัน มีการตรวจสอบข้อมูลต่างๆไปพร้อมๆกัน และมีการประเมินผลโครงการต่างๆที่ทำไปแล้ว เพื่อการสร้างความสามัคคีของหมู่คณะและการเคารพนับถือซึ่งกันและกัน และการสวดสวดดูแลมิให้มีผู้กระทำความผิดกฎระเบียบที่วางไว้ เพื่อให้เกิดการรักษาไว้ซึ่งความสามัคคีของหมู่คณะ มีจิตสำนึกสาธารณะ ซื่อสัตย์ สุจริต ยึดมั่นในหลักการ ปฏิบัติหน้าที่โดยสันติวิธี มีความชอบธรรม ปราศจากอคติ มีความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ โดยที่ผู้นำจำเป็นจะต้องมีความเข้มแข็งทางความคิด เป็นผู้ที่มีเหตุผล มีคุณธรรมในจิตใจ มีจิตใญ่มุ่งมั่นคิดทำเพื่อส่วนร่วม เสียสละประโยชน์ส่วนตน เป็นพวกกล้าคิด กล้าทำ ใช้ความถนัด ความสนใจทำเรื่องใกล้ตัว เกิดการขยายกลุ่มใหญ่ ผู้นำโดยธรรมชาติจะเป็นคนที่สื่อสารดี เกิดการรู้ร่วมกันตลอดเวลา เป็นการเสริมสร้างภูมิปัญญาท้องถิ่นภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เกิดเป็นแหล่งการเรียนรู้และการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน อีกทั้งยังเป็นแนวทางการแก้ปัญหาต่างๆได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และทันทั่วทั้ง การพัฒนาและขยายศักยภาพพบทบาทสตรีให้เป็นพลังทางสังคมที่เข้มแข็ง สามารถนำพาและร่วมสร้างสังคมไปสู่ความเสมอภาค อย่างสร้างสรรค์และมีสันติสุข เกิดการมีส่วนร่วมใน การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนาในการขับเคลื่อนสภาองค์กรชุมชน ให้สตรีในการมีส่วนร่วมสร้างสรรค์พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน มีความเท่าเทียมในสังคม สังคมเกิดเข้าใจปัญหาสตรีในทุกมิติและการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิสตรี และการอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีโดยการสำรวจแหล่งเรียนรู้สำหรับชุมชน เพื่อเผยแพร่กิจกรรมการอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและศาสนา การศึกษาชุมชนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการศึกษาด้วยตนเองที่สอดคล้องกับสภาพบริบท วิถีชีวิต ฐานเศรษฐกิจชุมชน ศิลปะ วัฒนธรรมของพื้นที่ เพื่อร่วมกันในการกำหนด ออกแบบ หลักสูตรการเรียนการสอนในสถานศึกษาของในพื้นที่ และการส่งเสริมธรรมทายาทของพระพุทธศาสนา โดยการชักนำเหล่าพุทธบริษัทเข้ามาสู่พระพุทธศาสนาเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตาม ส่งผลให้มีบุคลากรยุคใหม่สามารถนำพาองค์กรไปสู่องค์กรแห่งคุณธรรมจริยธรรม มีการบริหารจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมกันคิด ร่วมกันทำและร่วมกันรับผิดชอบ สังคม ชุมชนมีสมาชิกที่เปี่ยมไปด้วยคุณธรรมจริยธรรม มีหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นหัวใจและเป็นตัวอย่างทางศีลธรรมของ

ประชาชน เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และปรารถนาดีต่อมนุษยชาติ เป็นการเสริมสร้างเครือข่ายจริยธรรม มีการประสานงาน และร่วมดำเนินการกับเครือข่ายต่างๆในภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และหน่วยงานอิสระ เป็นการผนึกกำลังจากทุกภาคส่วนในการเสริมสร้าง จริยธรรม และป้องกันทุจริตในระบอบราชการ

๔.๓.๔ การวิเคราะห์และสังเคราะห์รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักการบริหารนิยธรรม

๑) รูปแบบการมีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักการบริหารนิยธรรม

การมีส่วนร่วมของประชาชนด้วยการเริ่มจากตนเองต้องเป็นผู้มีจิตสาธารณะ มีความคิดเสียสละเพื่อส่วนรวม นำไปสู่การมีอุดมการณ์ร่วมกันโดยใช้ความเป็น “เรา” มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความกล้าแสดงออก ต้องการเรียนรู้ร่วมกัน มีความเข้าใจกัน จนสามารถร่วมกันทำงานเป็นทีม มีระเบียบวินัยที่ดี โดยร่วมกันกำหนด “ธรรมนูญชุมชน” มีสัจจะต่อกัน ด้วยความยุติธรรม และความสงบสุขของสังคมโดยรวม มีความศรัทธาผู้มีความรู้ ความสามารถมาสร้างภูมิปัญญา ภูมิความรู้ให้กับท้องถิ่นของตนเอง ใช้ฐานความคิดของความดีเชื่อมต่อไปสู่การกำหนดแผนและนโยบาย บนพื้นฐานความคิดแห่ง “ความดีและความเท่าเทียมกัน” เกิดการเอื้อประโยชน์ให้ซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างอัตลักษณ์ร่วมกันได้ รู้ถึงวัฒนธรรมที่ดีงามที่ควรส่งเสริมการประพฤติปฏิบัติชอบในสังคม เกิดเป็นสังคมแห่งความดี สังคมคนดี โดยนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และพัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาหุ้มนะของตนให้มีความเสียสละ รู้จักการให้ การนำมาซึ่งสันติภาพในสังคม การสร้างความสมานฉันท์ระหว่างพุทธศาสนิกชน ศรัทธาความดี มีสัจจะ เสียสละเพื่อส่วนรวม ร่วมรักษาวินัยธรรมท้องถิ่น ยินดีต่อความสงบสุข สังคมสมานฉันท์สรุปได้ดังแผนภาพที่ ๔.๓

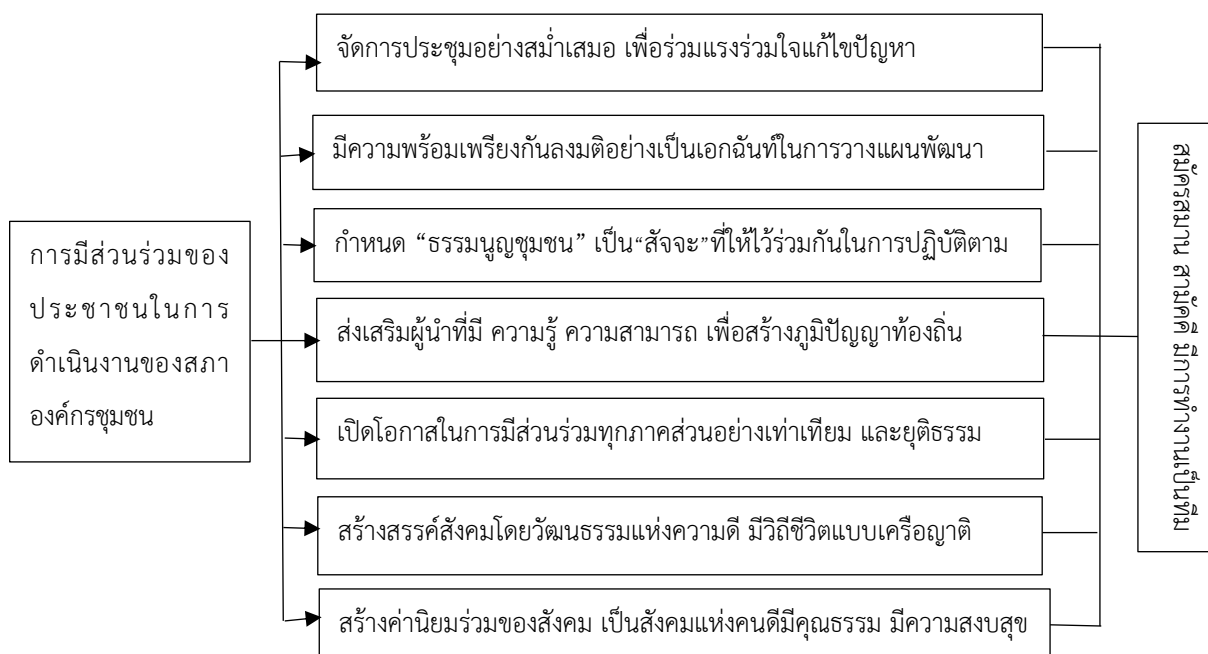

แผนภาพที่ ๔.๓ แสดงรูปแบบการมีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิธานิยธรรม

๒) รูปแบบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิธานิยธรรม

การศึกษาถึงผลกระทบของโครงการต่อวิถีชีวิตชาวบ้าน ทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมแรงร่วมใจแก้ไขปัญหา โดยประชุมอย่างสม่ำเสมอ มีการวางแผนการพัฒนา ด้วยมติที่เป็นเอกฉันท์ ปฏิบัติตามแผนอย่างประสิทธิภาพ มีศักยภาพ รวมพลังกันทำงานเป็นทีม ด้วยความสัมพันธ์ที่ดีภายในกลุ่ม และขยายเครือข่ายเพื่อเสริมเพิ่มพลังที่แข็งแกร่ง มีการแลกเปลี่ยน ข้อมูล ข่าวสาร มีกิจกรรมที่ให้ความรู้ มีความสามัคคี ดำเนินการโดยยึดมั่นใน“ธรรมานุชุมชน” เป็น“สัจจะ”ร่วมกัน นำหลักพุทธธรรมมาปลูกจิตสำนึกรับผิดชอบในตนเอง ส่งเสริมผู้นำที่มีคุณธรรม ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เชื่อมโยงจากหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา เกิดความรัก ความสามัคคีของคนในชุมชนจิตสำนึกให้คนรักท้องถิ่น รักแผ่นดินของตนเอง ใช้วัฒนธรรมแบบเครือญาติ

วัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้านเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และพัฒนาคุณภาพชีวิต เกิดเป็นค่านิยมร่วมของสังคม เป็นสังคมแห่งคนดี มีสมานฉันท์ และเกิดเป็นสังคมแห่งคุณธรรมสรุปได้ดังแผนภาพที่ ๔.๔

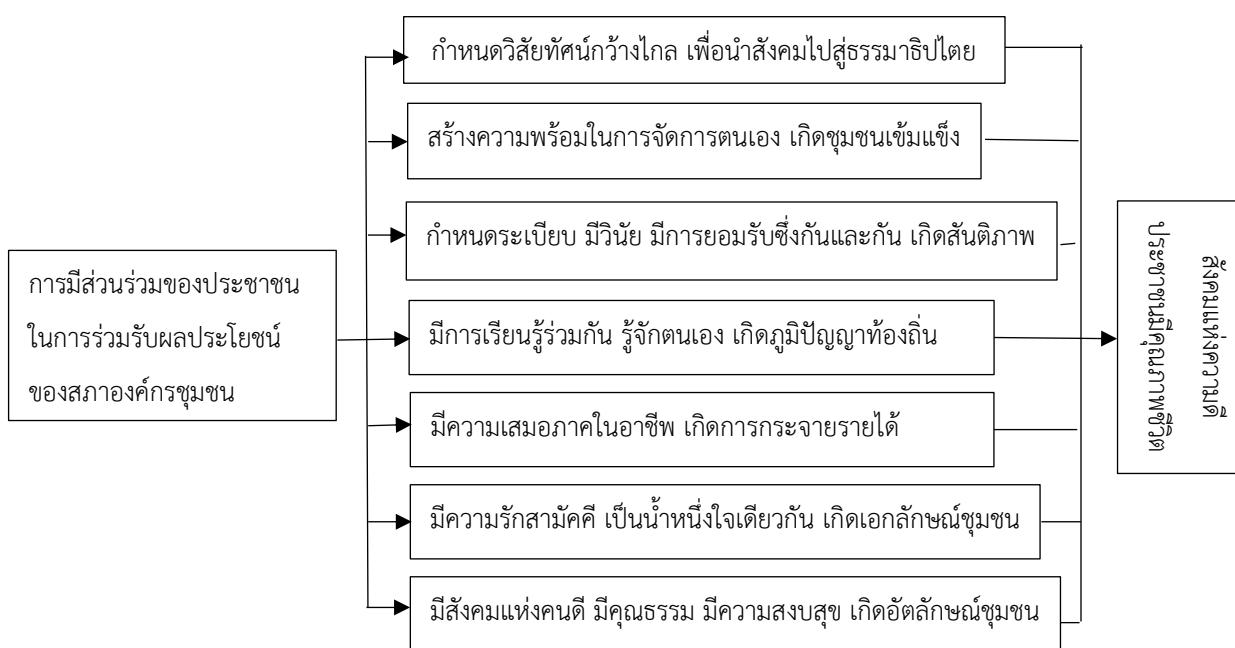

แผนภาพที่ ๔.๔ แสดงรูปแบบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิธานิธรรม

๓) รูปแบบการมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ของประชาชนต่อดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิธานิธรรม

จากแนวคิดการรับผิดชอบสาธารณะจากเจตนารมณ์เดียวกัน จึงร่วมกันรักษาผลประโยชน์ต่อส่วนรวม และเกิดผลประโยชน์ร่วมกันทุกฝ่ายในชุมชน รวมตัวกันจนสามารถจัดแจ้ง จัดตั้งสภาองค์กรชุมชน ซึ่งได้รับการรับรองสถานภาพองค์กรชุมชนและสภาองค์กรชุมชน เกิดการเรียนรู้แนวทางประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักพุทธธรรม เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน มีความพร้อมในการจัดการทรัพยากรทางธรรมชาติ เกิดความเข้าใจ และยอมรับซึ่งกันและกัน เกิดชุมชนแห่งสันติภาพ มีความรู้สึกที่ดีมีเมตตาต่อกัน เกิดพลังร่วมกัน เกิดมดีที่เป็นเอกฉันท์ เกิด“พลังชุมชน” ที่จะ

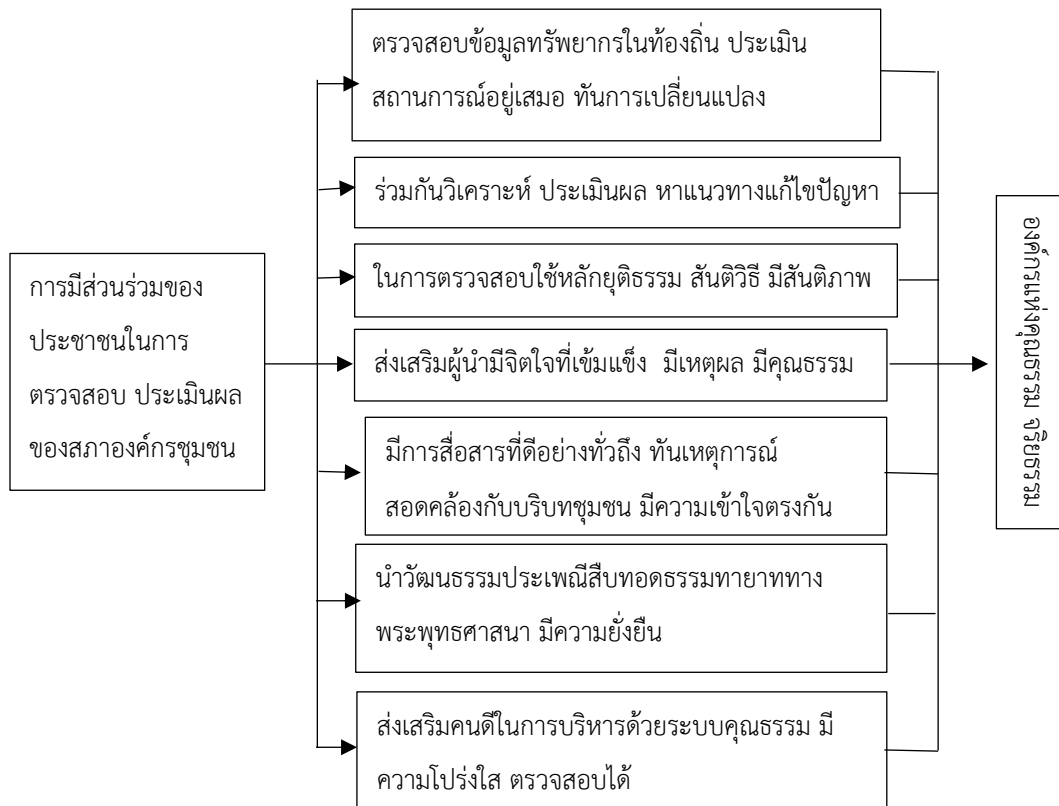
ผลักดันไปสู่การสร้างงานสร้างอาชีพ เพื่อความ “อยู่ดีมีสุข” ของประชาชน เกิดความมีระเบียบวินัย ของชุมชน ที่ “พร้อมใจ” กันปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบ ที่กำหนดไว้ เกิดความสนใจ มีอาชีพ หรือมี ผลประโยชน์ร่วมกัน เกิดความ “ยุติธรรม” และความ “เสมอภาคในสังคม” เกิดเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ทำให้เกิดความสงบและสันติสุขต่อชุมชน เป็นการฟื้นฟูระบบคุณค่าในการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ประชาชน ในพื้นที่มีชีวิตที่มั่นคง มีการบริหารจัดการที่ดี มีคุณธรรม เกิดชุมชนที่เข้มแข็ง พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน เกิด วัฒนธรรมการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันมาเป็นจุดเด่น นำไปเปลี่ยนแปลงและสร้างคุณค่าที่ดีในสังคมไทย การ สร้างคนดี คนเก่ง ถึงพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม และมีระเบียบวินัยของสังคม สรุปได้ดังแผนภาพที่ ๔.๕

แผนภาพที่ ๔.๕ แสดงรูปแบบในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรีด้านการร่วมรับผลประโยชน์ตามหลักอภิธานิธรรม

๔) รูปแบบการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ประเมินผลของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีตามหลักอปปรานิชธรรม

การศึกษาถึงข้อมูลในท้องถิ่นเกี่ยวกับทรัพยากรในพื้นที่ จัดทำผังชุมชน จัดทำบัญชีฐานทุนของการพัฒนา และประเมินผลกระทบจากโครงการและนโยบายและเหตุการณ์ในอนาคต มีการศึกษาการวิจัย จัดเรียงเรียงอย่างเป็นระบบ มีการตรวจสอบข้อมูล การประเมินผลสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในระดับภูมิภาค และระดับประเทศ วิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ และรายงานผลถึงสถานการณ์ความคืบหน้าในการดำเนินงานที่ผ่านมา และการนำประเด็นปัญหาของชุมชนมาวิเคราะห์ พร้อมหาทางแก้ไขร่วมกัน การนำเสนอข้อมูลข้อเท็จจริงแม้ขัดแย้งกันทางความคิดแต่ไม่ความแตกแยก เกิดความสัมพันธ์ของชุมชนเป็นเครือญาติ เป็นเพื่อนพ้องน้องพี่กัน ร่วมกันหาข้อสรุปผลข้อมูลความต้องการของชุมชน โดยให้ทุกฝ่ายรับทราบถึงข้อมูลต่างๆตรงกัน มีการตรวจสอบข้อมูลต่างๆไปพร้อมๆกัน มีจิตสำนึกสาธารณะ ซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในหลักการ ปฏิบัติหน้าที่โดยสันติวิธี มีความชอบธรรม ปราศจากอคติ มีความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ โดยที่ผู้นำมีความเข้มแข็งทางความคิด เป็นผู้มีเหตุผล มีคุณธรรมในจิตใจ มีจิตใจมุ่งมั่นคิดทำเพื่อส่วนร่วม เสียสละประโยชน์ส่วนตน เป็นพวกกล้าคิด กล้าทำ มีการสื่อสารที่ดี เกิดการเรียนรู้ร่วมกันตลอดเวลา เกิดเป็นแหล่งการเรียนรู้และการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนอีกทั้งยังเป็นแนวทางการแก้ปัญหาต่างๆได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และทันท่วงที สร้างสังคมไปสู่ความเสมอภาค อย่างสร้างสรรค์และมีสันติสุข สอดคล้องกับสภาพบริบท วิถีชีวิต ฐานเศรษฐกิจชุมชน ศิลปะ วัฒนธรรมของพื้นที่ ในการส่งเสริมธรรมทายาทของพระพุทธศาสนา สามารถนำพาองค์กรไปสู่องค์กรแห่งคุณธรรมจริยธรรม มีการบริหารจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นหลักใจและเป็นตัวอย่างทางศีลธรรมของประชาชน เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และปรารถนาดีต่อมนุษยชาติ สรุปได้ดังแผนภาพที่ ๔.๖

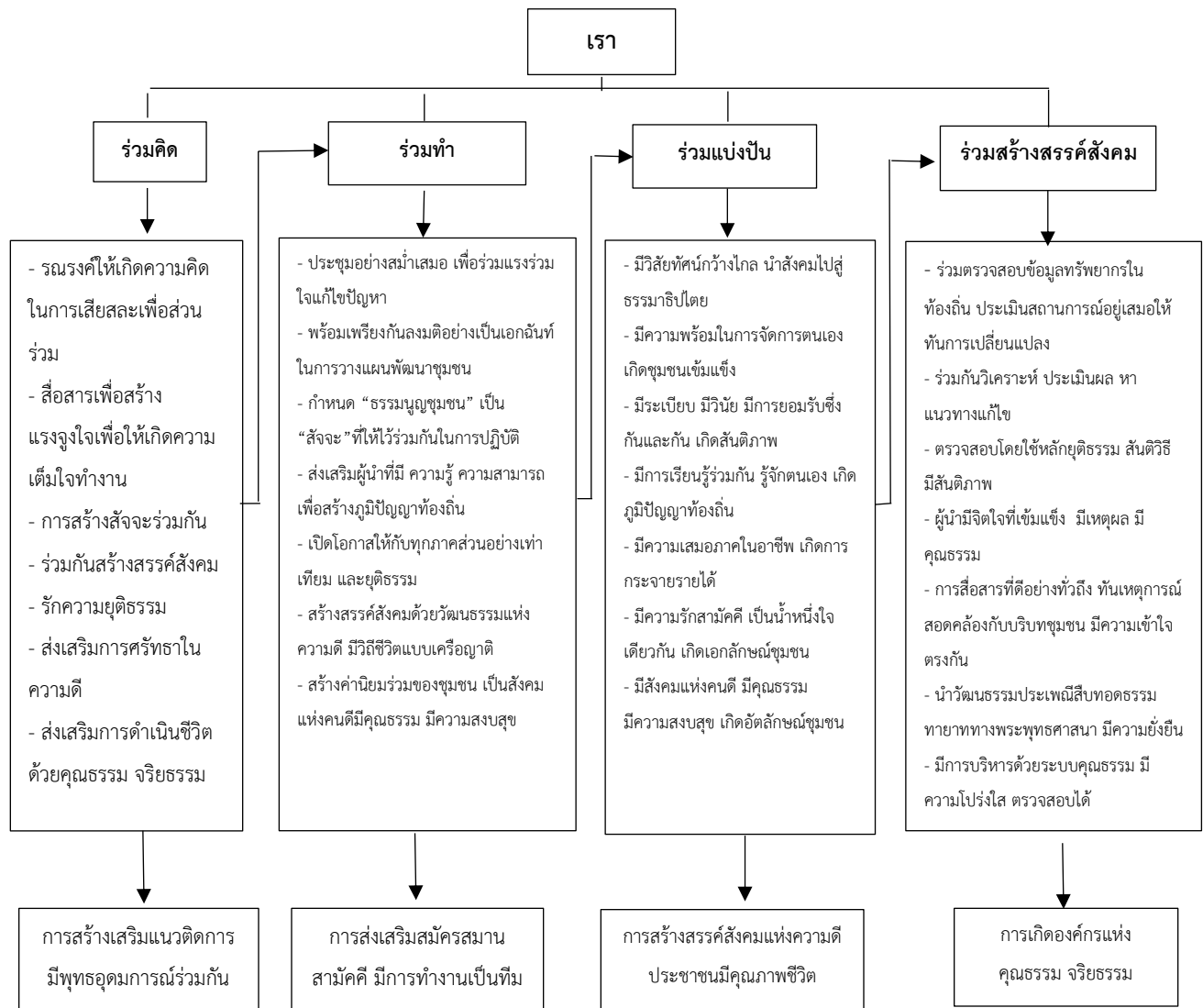
แผนภาพที่ ๔.๖ แสดงรูปแบบการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ประเมินผลของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิธานิธรรม

๔.๔ สรุปรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิธานิธรรม

จากการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลการวิเคราะห์ สังเคราะห์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนและหลักพุทธธรรมที่สอดคล้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยพบว่าหลักอภิธานิธรรมที่มีความสอดคล้อง และเหมาะสมกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี เพราะว่าเป็นหลักธรรมที่นำมาสู่ความสามัคคี ความเจริญรุ่งเรืองขององค์กร ตลอดจนการค้นหา รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิธานิธรรมพบว่า มี ๔ รูปแบบ คือ

๑. รูปแบบมีส่วนร่วมในการการคิด ตัดสินใจ
๒. รูปแบบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
๓. รูปแบบการมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์
๔. รูปแบบการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผล

ซึ่งผู้วิจัยได้นำรูปแบบดังกล่าวมาสร้างเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักการบริหารนิยธรรม โดยสรุปดังแผนภาพที่ ๔.๗

แผนภาพที่ ๔.๗ แสดงรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักการบริหารนิยธรรม

จากแผนภาพที่ ๔.๗ พบว่าการมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิธานิธรรม ประชาชนมีอุดมการณ์ร่วมกัน โดยมีความคิดที่จะเสียสละเวลาเพื่อเข้าร่วมประชุมอย่างสม่ำเสมอในการแก้ไขปัญหาของส่วนรวม มีความพร้อมที่จะศึกษาข้อมูล สร้างความเข้าใจ และแสดงความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา โดยคิดหาแนวทางในการปฏิบัติร่วมกันด้วยการกำหนดเป็น “ธรรมนูญชุมชน” แสดงถึงการมีสัจจะที่ให้ไว้ต่อกัน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำ ผู้รู้ในท้องถิ่น รักความยุติธรรมโดยการใช้ปัญญาแก้ปัญหามากกว่าการใช้อำนาจ ยึดมั่นในความดี ศรัทธาในความดีเพื่อสร้างสรรค์วัฒนธรรมท้องถิ่น ยกย่องคนดีมีคุณธรรมเพื่อให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิธานิธรรม ประชาชนร่วมประชุมอย่างสม่ำเสมอ ในการแก้ไขปัญหา เพื่อการวางแผนพัฒนาชุมชน กำหนดแนวทางในการปฏิบัติเป็น “ธรรมนูญชุมชน” เป็น “สัจจะ” ที่ให้ไว้ร่วมกันในการปฏิบัติตาม โดยการสร้างภูมิปัญญาท้องถิ่นจากการรวบรวมความรู้และประสบการณ์ของปราชญ์ชาวบ้าน ผู้รู้ ผู้อาวุโสและผู้นำ เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน โดยนำวิถีชีวิตวัฒนธรรมแบบเครือญาติของสังคมไทยที่ทุกคนเปรียบเสมือนญาติพี่น้องที่ต้องใจใส่เกื้อกูลกัน การสร้างเสริมสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสงบสุขและยั่งยืนตามแนวทางพุทธธรรม

การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิธานิธรรม การร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคม แสดงถึงการมีวิสัยทัศน์กว้างไกล นำสังคมไปสู่ธรรมาธิปไตย มีความพร้อมในการจัดการตนเอง เกิดชุมชนที่เข้มแข็ง มีระเบียบ มีวินัย มีการยอมรับซึ่งกันและกัน เกิดสันติภาพในสังคม การเรียนรู้ร่วมกัน รู้จักตนเอง เกิดภูมิปัญญาท้องถิ่น นำมาส่งเสริมการสร้างงาน สร้างอาชีพด้วยความเสมอภาค เป็นการกระจายรายได้ในชุมชน มีวัฒนธรรมไทยที่สร้างความรักสามัคคี เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เกิดเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน มีค่านิยมของชุมชนในการยกย่องคนดีเพื่อเป็นศรีแก่สังคม เป็นสังคมแห่งคนดี มีคุณธรรม มีความสงบสุข เกิดเป็นอัตลักษณ์ชุมชน เป็นสังคมแห่งความดีมีความสุขสงบ แสดงถึงประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

การมีส่วนร่วมในตรวจสอบ และประเมินผลของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิธานิธรรม มีการตรวจสอบข้อมูลทรัพยากรในท้องถิ่น และประเมิน

สถานการณ์โดยรวมอยู่เสมอ เพื่อทันเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอก ร่วมมือกันวิเคราะห์ ประเมินผล เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างฉับไว โดยใช้หลักยุทธธรรม สันติวิธี ลดความขัดแย้ง เพื่อให้เกิดสันติภาพในสังคม ผู้นำต้องมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีเหตุผล มีคุณธรรมนำทางในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาชุมชน มีการใช้ปัญญาในการแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดความเสมอภาพ เท่าเทียมกัน ในสังคมด้วยการสื่อสารที่ดีอย่างทั่วถึง ทันเหตุการณ์ สอดคล้องกับบริบทชุมชน เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน นำวัฒนธรรมประเพณีไทยที่สืบเนื่องจากหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาสืบทอดธรรมทายาทให้เกิดความยั่งยืน และนำพาองค์กรไปสู่องค์กรแห่งคุณธรรม จริยธรรม มีการบริหารด้วยระบบคุณธรรม มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้

๔.๕ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิธานิธรรม” ผู้วิจัยค้นพบองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดจากการได้วิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลตามกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ตั้งแสดงในแผนภาพ ต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๔.๘ แสดงองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีในตามหลักอภิธานิธรรม”

จากแผนภาพที่ ๔.๘ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย พบว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิธานิธรรม จากการนำแนวคิด ทฤษฎีที่ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ข้อมูลจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของสภา องค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี และหลักอภิธานิธรรมเพื่อค้นหา รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิธานิธรรมพบว่า มี ๔ รูปแบบ คือ

๑. รูปแบบการมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจของประชาชน ในการดำเนินงานของ สภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิธานิธรรม

สภาองค์กรชุมชนเกิดจากแนวคิดการกระจายอำนาจ การกระจายรายได้ไปสู่ชุมชนใน พื้นที่เพื่อความเสมอภาคตามหลักประชาธิปไตยว่าด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการ ตนเองให้เกิดความสมดุลระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อมจนเกิด “องค์กรเข้มแข็ง” การจัดการประชุมอย่าง สม่ำเสมอ เป็นช่องทางในการสื่อสารเพื่อการร่วมกันปรึกษาหารือ แสดงความคิดเห็นในการแก้ปัญหา ต่างๆที่เกิดขึ้น โดยทุกคนที่เข้าร่วมต้องเป็นไปอย่างสมัครใจมีสิทธิเท่าเทียมกันในการแสดงความคิดเห็น และการตัดสินใจ การจัดเวทีในการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เกิดประสิทธิผลในการแก้ปัญหาและการ ตัดสินใจในทุกสถานการณ์ต้องมีกระบวนการที่มีคุณภาพ การประชุมกันบ่อยครั้งเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ เพราะข้อมูลที่ได้รับจะนำมาพิจารณาเพียงพอต่อการตัดสินใจ ทั้งในทางด้านการเมือง การวาง แผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ และการดำเนินชีวิตร่วมกันอย่าง สันติสุข นำไปสู่แนวความคิดของสภาองค์กรชุมชนภาคตะวันออกในการเปลี่ยนด้วย “เรา” ในการมีส่วน ร่วมทุกภาคส่วน เป็นจุดเริ่มต้นของการคิด ตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของ สภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีที่มีอุดมการณ์ร่วมกันในการคิดที่จะแก้ไขปัญหาของชุมชน และเป็น จุดเริ่มต้นของการมีส่วนร่วมในการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชน และยังมีพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ รองรับการประชุมของประชาชนนับว่าเป็นการเปิดโอกาสและให้ความมั่นใจแก่ประชาชนใน การตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมมากขึ้น เป็นแนวคิดของผู้ที่มีจิตสาธารณะ ที่ยอมเสียสละเวลา ส่วนตนเพื่อทำงานให้กับส่วนรวม เป็นผู้ที่กำลังเผชิญความจริง นำข้อมูลที่เป็นสถานการณ์จริงเข้าชี้แจงในที่ ประชุม กล่าวแสดงออกซึ่งความคิดเห็นในที่ประชุม เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อจะหาทางออก ของปัญหาที่มีอยู่ในชุมชน เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน มีความเข้าใจกัน สามารถทำงานเป็นทีมได้ และเป็นผู้ที่ มีความมุ่งมั่นไปสู่ความสำเร็จ ในการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชน ซึ่งนับว่าเป็นแนวทางที่เหมาะสมสำหรับการ

ดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน และเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิในกระบวนการนโยบายสาธารณะต่างๆในพื้นที่ ทั้งในด้านการให้และรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ และการร่วมตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการประชุมยังเป็นการริเริ่มนโยบาย การจัดทำแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมในชุมชน รวมไปถึงการวางแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของชุมชน การจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ และการปฏิบัติการติดตาม และประเมินผลตามนโยบายแผนงานโครงการหรือกิจกรรมนั้น

การตัดสินใจด้วยพร้อมเพรียงกันประชุมและเลิกประชุมของประชาชนในชุมชนที่ร่วมกันวางแผนการประชุม มีการกำหนดวาระการประชุม และกำหนดเวลาประชุมที่ชัดเจนเป็นการแสดงถึงการ มีระเบียบ วินัยที่ดี เป็นวิธีการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม และของชุมชนในฐานะสมาชิกหรือผู้นำโดยพร้อมเพรียงกันประชุมเป็นการแสดงพลังอันเข้มแข็งของชุมชนที่แสดงออกซึ่งความคิดเห็นต่อปัญหา และแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน เป็นการดำเนินงานที่มีเป้าหมายมีวัตถุประสงค์ที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ได้ร่วมกันคิดหาแนวทางการแก้ปัญหา และการพัฒนาท้องถิ่นที่ถูกต้อง และเหมาะสม เพราะคนในท้องถิ่นจะทราบถึงข้อมูลและสถานการณ์ต่างๆได้ดีกว่าคนอื่น ดังนั้น ในการลงมติในที่ประชุม จึงสามารถดำเนินการได้โดยเอกฉันท์ตามหลักประชาธิปไตย เนื่องจากเป็นมติของที่ประชุมโดยความ พร้อมเพรียงกัน สามารถชี้แจงข้อสงสัย สร้างความเข้าใจกันได้เป็นอย่างดี การตัดสินใจด้วยการพร้อมเพรียงกันจึงเป็นการสร้างความยุติธรรม โปร่งใสในชุมชนอีกด้วย ความพร้อมเพรียงกันประชุมเป็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลในเรื่องเกี่ยวกับสาธารณชนและชุมชน เป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อสร้างความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม ยังแสดงถึงความรับผิดชอบร่วมกันในการแก้ไขปัญหาหรือความขัดแย้งโดยสันติวิธี และการมีส่วนร่วมโดยประชาชนโดยพร้อมเพรียงกัน เพื่อแก้ปัญหา ข้อขัดแย้งที่มีอยู่ทั้งหมด ความพร้อมเพรียงกันยังแสดงถึงความมีจิตสำนึกในตนเองและการถือเป็นภาระหน้าที่แห่งความเป็นพลเมืองดีตนในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมหรือชุมชนที่ตนเองอยู่

การตัดสินใจด้วยการไม่ละเมิด กฎหมาย กฎระเบียบที่วางไว้เป็นการแสดงความเคารพ ซึ่งกฎหมายบ้านเมืองจะนำมาซึ่งความสันติสุข และยุติธรรมของสังคม การมีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย ของบุคคล ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมที่แสดงออกในลักษณะของการเคารพในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการเคารพในกฎ ระเบียบของสังคม แสดงถึงการมีเสรีภาพและใช้เสรีภาพในขอบเขตของกฎหมาย อีกทั้งกฎระเบียบที่ร่วมกันกำหนดขึ้นมาเป็น “ธรรมนูญชุมชน” โดยไม่ขัดต่อ

กฎหมายของบ้านเมือง และประเพณี ศีลธรรมอันดีงามของชุมชน แสดงถึงความเจริญของสังคม การสร้างธรรมนูญชุมชนเป็นแนวทางหนึ่งในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติร่วมกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ทั้งนี้ การตัดสินใจกำหนดกฎ ระเบียบใดๆก็ตามต้องไม่ขัดกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ และไม่ขัดต่อหลักศีลธรรมอันดีของศาสนา และต้องไม่ขัดกับจารีตประเพณี ไม่นำมาซึ่งความทุกข์ยากลำบากใจของผู้ปฏิบัติ อีกทั้งยังเป็นการรักษาสัจจะที่มีไว้ต่อกัน ซึ่งหากปฏิบัติตามแล้วต้องนำมาซึ่งความยุติธรรม ความสงบสุขของสังคมโดยรวม ในการตัดสินใจในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนต้องมีความรอบรู้รอบรับ มีการประเมินทางเลือกต่างๆด้วยกฎเกณฑ์ที่มีมาตรฐานมีความรัดกุมด้วย การมีกฎหมายรองรับจะทำให้การตัดสินใจมีประสิทธิภาพที่ดีมีความยุติธรรมต่อส่วนรวม สามารถนำไปปฏิบัติด้วยความ “ชอบธรรม” โดยเฉพาะอย่างยิ่งสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ซึ่งถือว่าเป็นหลักการสำคัญของการบริหารงานภาครัฐในสังคมประชาธิปไตย

การตัดสินใจด้วยการเคารพ เชื้อฟังผู้นำ ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นการมีส่วนร่วมโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูลระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชนที่เป็นผู้นำ ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน อย่างเป็นรูปธรรมและกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจน โดยข้อมูลที่ได้รับจะนำไปสู่การตัดสินใจในทางเลือกต่างๆที่ต้องใช้คณะกรรมการร่วมของภาครัฐและภาคเอกชน และคณะที่ปรึกษาฝ่ายประชาชน เพราะประชาชนหรือตัวแทนของประชาชนที่เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่ไม่ใช่เพียงให้ความคิดเห็นต่อองค์กรเท่านั้น แต่เป็นการแสดงความคิดเห็นต่างๆจากผู้นำ ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ที่จะช่วยให้ได้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจที่ครบถ้วนรอบคอบมากขึ้น และยังช่วยให้เกิดทางเลือกใหม่ที่ได้รับการยอมรับโดยเฉพาะการตัดสินใจที่กระทบกับประชาชนโดยตรง เนื่องจากสังคมไทยเป็นสังคมแห่งพระพุทธศาสนา อีกทั้งจารีตประเพณีก็ให้ความเคารพ นอบน้อมต่อผู้ใหญ่ ผู้อาวุโสอยู่แล้ว ผู้ได้รับการยอมรับจากประชาชนในชุมชน ถือได้ว่าเป็นผู้นำทางธรรมชาติที่ได้รับการยอมรับศรัทธาจากชาวบ้านตามจารีต ประเพณี ปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวภูมิปัญญาของท้องถิ่นเป็นอย่างดี ปัจจุบันในทุกพื้นที่พยายามจะค้นหาผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับความรู้ของท้องถิ่นที่บรรพบุรุษได้เกิดการเรียนรู้จากการสั่งสมประสบการณ์ชีวิตในการแก้ปัญหาในท้องถิ่น ทั้งด้านสุขภาพ ด้านวัฒนธรรมประเพณี ด้านสภาพแวดล้อม และวิถีการดำเนินชีวิต สิ่งเหล่านี้เป็นคุณประโยชน์มหาศาลของชุมชน ดังนั้น ต้องร่วมกันค้นหาและเคารพ ยกย่อง ผู้นำ ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้านเพื่อมาสร้างภูมิปัญญา ภูมิความรู้ให้กับท้องถิ่นของตนเอง เพื่อให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และการตัดสินใจในการดำเนินงานของสภาองค์กร

ชุมชนในจังหวัดชลบุรี เพื่อให้เกิดการยอมรับและแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และวิถีของชุมชน

การตัดสินใจด้วยการไม่ลุแก่อำนาจ ให้เกียรติ และยกย่องสตรี จากแนวทางการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยว่าด้วยความเสมอภาค โดยมีความเชื่อว่าไม่ควรเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ด้วยเหตุผลของความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ หรือเพศ เป็นการยอมรับความแตกต่างของคนในสังคม เปิดใจกว้าง และ ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างและหลากหลาย สภาองค์กรชุมชนเป็นองค์กรที่เกิดจากฐานความคิดของความดีเชื่อมต่อไปสู่การกำหนดแผนและนโยบาย ไม่ได้ใช้อำนาจในการสั่งการเพื่อแก้ไขปัญหของชุมชน สภาองค์กรชุมชนไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง เป็นสภาองค์กรชุมชนที่มีได้แสวงหาอำนาจ การตัดสินใจต่างๆจึงอยู่บนพื้นฐานความคิดแห่ง “ความดีและความเท่าเทียมกัน” การให้เกียรติ และยกย่องสตรีเข้ามามีบทบาทร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในการแก้ปัญหาต่างๆของสภาองค์กรชุมชน เป็นการคำนึงถึงความเท่าเทียมในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ที่ไม่มีการแบ่งแยกชั้น วรรณะของประชาชนในสังคม ไม่มองว่าผู้อื่นด้อยกว่าตน มีการเอื้อประโยชน์ให้ซึ่งกันและกัน สตรีในสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีมีบทบาทในการดำเนินงานของสภาองค์กรเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากสตรีเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างใกล้ชิดในการดำเนินชีวิตของสมาชิกในสถาบันครอบครัว ทำหน้าที่มารดาที่ให้ความรัก ความอบอุ่นแก่บุตรหลาน การดูแลอาหารการกินที่เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพ การมีบทบาทในการคิดตัดสินใจในปัญหาต่างๆนั้น เนื่องจากสตรีเป็นเพศที่มีความคิดที่ความละเอียดอ่อนและรอบคอบในการแก้ปัญหาต่างๆได้เป็นอย่างดี การแสดงความคิดเห็นของสตรียังเป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการของสตรีในชุมชน เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการจัดทำแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมในการส่งเสริมบทบาทสตรี เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรี พัฒนาครอบครัว พัฒนาอาชีพ และส่งเสริมให้สตรีอาสาเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นแกนนำในการคิด ตัดสินใจ วางแผนแก้ปัญหาและพัฒนาสตรี รวมไปถึงปัญหาอื่นที่เกี่ยวข้อง และเป็นการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตนเองเพื่อสร้างและพัฒนาผู้นำสตรีรุ่นใหม่อันเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาบทบาทสตรีในการพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

การตัดสินใจด้วยการรักษาวัฒนธรรมประเพณี การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นมีความเป็นศาสตร์และเป็นศิลป์ในตัวเอง โดยการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาต่างๆของชุมชนเป็นแนวทางที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาจนกลายเป็นวัฒนธรรมประเพณีของสังคม

ชุมชน เป็นลักษณะการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้สึก และความคิดเห็น ประกอบการตัดสินใจจากวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นที่ให้ข้อเท็จจริงที่ครอบคลุม เพียงพอ ประกอบการตัดสินใจอย่างมีคุณภาพ การสร้างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วยการรักษาวัฒนธรรม ประเพณี สามารถลดความขัดแย้งทางการเมืองและเกิดความชอบธรรมในการตัดสินใจของรัฐ อีกทั้งเป็น การสร้างการยอมรับโดยการคิด ตัดสินใจด้วยการคำนึงถึงวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นเป็นสำคัญ เนื่องจากประเพณีท้องถิ่นเป็นรากเหง้าของการดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่ เป็นการส่งสมภูมิปัญญา อันล้ำค่าให้กับลูกหลานได้ประพุดติ ปฏิบัติสืบต่อกันมา การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีคุณภาพในทาง ปฏิบัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจต้องคำนึงถึงบริบทของสังคม และชุมชนด้วย การ เชื่อมโยงแนวความคิดของสภาองค์กรภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ประกาศให้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นพื้นที่แหล่งอาหาร โลก จังหวัดชลบุรีมี “วัฒนธรรมข้าว” และ “วัฒนธรรมน้ำ” ที่ควรรักษาไว้ สามารถนำมาสร้างอัตลักษณ์ ร่วมกันได้ การใช้พื้นที่เกษตรกรรมอย่างรู้คุณค่าและศักดิ์ศรีของเกษตรกร ปรับเปลี่ยนแนวคิด และขยาย ผลวงจรรอาหารทั้งระบบ จากปัจจัยการผลิต สู่ระบบการผลิต และระบบการค้า เพื่อเปิดตัวให้สังคมทั่วไป รับรู้ถึงวัฒนธรรมที่ดีงามที่ควรรักษาไว้คู่สังคมชาวชลบุรี และเกิดการพัฒนอย่างสร้างสรรค์และเพื่อความ ยั่งยืนสืบต่อไป

การตัดสินใจด้วยการอารักขา บำรุง ค้ำครอง อันชอบธรรมแก่ ผู้ทรงศีล ผู้ทรงธรรม บริสุทธ์ เป็นการค้ำครอง การปกป้อง และการดำรงรักษาพระพุทธศาสนาให้คงอยู่ตลอดไป การอารักขา พระภิกษุสงฆ์หรือผู้ทรงศีล เป็นการจัดการให้ความอารักขา บำรุง ค้ำครอง อันชอบธรรม แก่บรรพชิต ผู้ ทรงศีลทรงธรรมบริสุทธ์ซึ่งเป็นหลักใจและเป็นตัวอย่างทางศีลธรรมของประชาชน เต็มใจต้อนรับและหวัง ให้ท่านอยู่ การสนับสนุนผู้มีศีลธรรม หรือมีมนุษยธรรม ที่เรียกได้ว่าเป็นอารยชน มีธรรม คือ คุณสมบัติ ของผู้มีคุณประพุดติดี ประพุดติชอบ ประพุดติตามอารยธรรม โดยปฏิบัติถูกต้องตามทางแห่งกุศลกรรม เป็นคนมีคุณแก่ส่วนรวม เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ผู้ที่มีศีลจะเป็นผู้ที่มีความประพุดติดี มีวินัย ดำเนินชีวิต โดยสุจริต ทั้งทางกาย ทางวาจา มีวินัย และการประกอบการสัมมาชีพ รู้จักเลือกเสวนาเข้าหาที่ปรึกษา หรือผู้แนะนำสั่งสอนที่ดี เลือกสัมพันธ์เกี่ยวข้องและถ้อยเยี่ยงอย่างสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ดี ซึ่งจะทำให้ชีวิต เจริญงอกงาม สมาชิกที่ดีจะช่วยสร้างสรรค์สังคมเป็นผู้มีพรหมวิหารธรรมประจำใจ เมื่อคิด ตัดสินใจสิ่งใด จะเป็นไปด้วยเมตตา มีความรัก ความปรารถนาดีมี ไมตรี ต้องการช่วยเหลือผู้อื่น ให้ทำทุกคนประสบ ประโยชน์และมีความสุขมีความกรุณาอยากช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากความทุกข์ มีใจที่จะปลดปล่อยบ่าบับ

ความทุกข์ยากเดือดร้อนของผู้อื่น คนมีศีลธรรมจะเป็นผู้สันโดษรู้พอดี คือ ยินดี พึงพอใจแต่ในลาภผล ผลงานและผลสำเร็จต่าง ๆ ที่ตนสร้างหรือแสวงหามาได้ด้วยเรี่ยวแรงความเพียรพยายามของตนเองโดยทางชอบธรรม และไม่มัวเมาเห็นแก่ความสุขทางวัตถุ คนมีศีลธรรมจะมีปัญญาเหนืออารมณ์ในการคิด ตัดสินใจ มีปัญญาหยั่งรู้เหตุผล รู้ดี รู้ชั่ว คุณโทษ ประโยชน์มิใช่ประโยชน์ มองสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริงรู้จักพิจารณาวินิจฉัยด้วยใจเป็นอิสระ ทำการต่าง ๆ ด้วยความคิดและมีวิจารณ์ญาณ คนที่มีศีลธรรมจะมีใจเป็นกลาง คือ มองตามเป็นจริง โดยวางจิตเรียบสม่ำเสมอ มั่นคง เทียบตรงดุจตาชั่ง มองเห็นการที่บุคคลจะได้รับผลดี หรือชั่วสมควรแก่เหตุที่ตนประกอบ พร้อมทั้งจะวินิจฉัย วางตน และปฏิบัติไปตามหลักการเหตุผล และความเที่ยงธรรม บุคคลดังที่กล่าวมานั้นจะเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำที่สร้างสรรค์สังคมที่ดี นำมาซึ่งความเจริญรุ่งเรือง ดังนั้น ต้องสนับสนุนคนดีมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน และยังเป็นการส่งเสริมการประพฤติดี ปฏิบัติชอบในสังคม เกิดเป็นสังคมแห่งความดี สังคมคนดี มีการสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และพัฒนาคุณภาพชีวิต สำหรับสังคมทั่วไปในการตั้งใจสนับสนุนคนดี ปกป้องคนดี ส่งเสริมคนดี เลือกคนดีมีความสามารถเข้ามา เป็นกำลังพัฒนาหมู่คณะของตนมีความเสียสละ รู้จักการให้เป็นการนำมาซึ่งสันติภาพในสังคม และรัฐจะต้องให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา ส่งเสริมความเข้าใจ อันดีและความสมานฉันท์ระหว่างพุทธศาสนิกชน รวมทั้งสนับสนุนการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิตการมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจของประชาชน การมีอุดมการณ์ร่วมกัน มีความคิดที่จะเสียสละเวลาเพื่อเข้าร่วมประชุมอย่างสม่ำเสมอเพื่อระดมสมองแก้ไขปัญหาของส่วนรวม มีความพร้อมที่จะศึกษาข้อมูล สร้างความเข้าใจ และแสดงความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา โดยคิดหาแนวทางในการปฏิบัติร่วมกันด้วยการกำหนดเป็น “ธรรมนูญชุมชน” แสดงถึงการที่ประชาชนมีสัจจะที่ให้ไว้ต่อกัน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์โดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่จากการรวบรวมของปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำ ผู้รู้ในท้องถิ่น อีกทั้งประชาชนต้องรักความยุติธรรม พิจารณาตัดสินเรื่องต่างๆอย่างถี่ถ้วนโดยการใช้ปัญญาแก้ไขปัญหามากกว่าการใช้อำนาจ มีความยึดมั่นในความดี ศรัทธาในความดีเพื่อสร้างสรรค์วัฒนธรรมท้องถิ่น ยกย่องคนดีมีคุณธรรมเพื่อให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม

๒. รูปแบบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของประชาชน ในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิธานิธรรม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานด้วยการหมั่นประชุมกันเนื่องด้วย การดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ที่เกิดจากการขยายตัวของพื้นที่อุตสาหกรรมทับพื้นที่การเกษตร การปกป้องพื้นที่ลุ่มต่ำผืนสุดท้ายจากการบุกรุกและการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่เหมาะสมปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาสำคัญที่ทุกฝ่ายต้องตระหนักและร่วมมือกันอย่างรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา ด้วยการหมั่นประชุมกันเพื่อปรึกษาหารือในปัญหาที่เกิดขึ้นและหาแนวทางป้องกัน แก้ไขอยู่เสมอๆ เพื่อมิให้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นสายเกินกว่าจะแก้ไข เพื่อให้จังหวัดชลบุรีเป็นพื้นที่ที่มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ทรัพยากรทางธรรมชาติดี ป่าไม้ แหล่งน้ำที่อุดมสมบูรณ์ในการเป็นแหล่งผลิตอาหารโลก ยังคงอนุรักษ์ รักษาวัฒนธรรม ข้าว และน้ำ ให้คงอยู่ต่อไปอย่างยั่งยืน การประชุมกันเสมอๆเพื่อเตรียมความพร้อมของชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งในการรับมือกับสถานการณ์ของสภาพแวดล้อมภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างรวดเร็ว และสามารถแก้ปัญหาได้อย่างฉับไว การใช้ปัญญาไตร่ตรองหาวิธีดำเนินการที่เหมาะสมทำได้ จัดได้ ให้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี เป็นการจัดการตนเองเพื่อให้ชุมชนเข้มแข็ง สามารถกำหนดวิถิเกษตร กำหนดทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืน มีการกระจายรายได้เพื่อการอยู่ดีมีสุขอย่างถ้วนหน้าของประชาชนในพื้นที่

การดำเนินงานด้วยพร้อมเพรียงกันประชุมและเลิกประชุมของสภาองค์กรชุมชนจะต้องอาศัยความพร้อมในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง บุคลากร งบประมาณ เครื่องมือหรืออุปกรณ์การสื่อสารต่างๆ ความพร้อมเพรียงในการดำเนินงานมิใช่แค่พร้อมเพียงกันประชุมเท่านั้น แต่เป็นความพร้อมในทุกๆ ด้านในการบริหารจัดการ การจัดทำแผนพัฒนา การนำแผนพัฒนาไปปฏิบัติโดยการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนการพัฒนาที่วางไว้ มีการกำหนดแผนการประชุม วาระการประชุม รวมไปถึงการได้ข้อสรุปด้วยความพึงพอใจของทุกฝ่าย การพบปะปรึกษาหารือกิจการงานที่พึงรับผิดชอบตามระดับของตน โดยสม่ำเสมออันว่าเป็นการดำเนินงานที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ ไม่สิ้นเปลืองงบประมาณ และใช้เวลาที่เหมาะสม แสดงถึงการทำงานเป็นทีม อีกทั้งการยกระดับองค์กรชุมชนให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น จากการพร้อมเพรียงการประชุมสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม และสมาชิกระหว่างกลุ่มควรจะมีการขยายเครือข่ายให้กว้างออกไป เพื่อเสริมเพิ่มพลังที่แข็งแกร่งมากขึ้น การจัดอบรมสัมมนา เป็นการส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยน ข้อมูล ข่าวสาร การเรียนรู้ศึกษาเพิ่มเติม รวมทั้งทางเทคโนโลยี เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนในพื้นที่เป็นแนวทางหนึ่งของกิจกรรมที่ให้ความรู้

สร้างทัศนคติด้านบวกในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในหมู่คณะ เกิดความสามัคคีสามารถเชื่อมโยงและสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน

การดำเนินงานด้วยการไม่ละเมิด กฎหมาย กฎระเบียบที่วางไว้เป็นไปตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่กำหนดให้ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น “ประชาชนมีสิทธิในกระบวนการยุติธรรมโดยเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย สะดวก และรวดเร็ว และมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น แต่ต้องไม่ละเมิดสิทธิ เสรีภาพ เกียรติ ชื่อเสียง สิทธิในครอบครัวหรือความเป็นอยู่ส่วนตัวของผู้อื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันและระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชน” การส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การตัดสินใจทางการเมือง การจัดทำบริการสาธารณะ การดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุมชน การรวมกลุ่มของประชาชนในลักษณะเครือข่ายทุกระดับที่สามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอความต้องการของชุมชนในพื้นที่ ประชาชนสามารถตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยการขอรับข้อมูล คำชี้แจงและเหตุผลการดำเนินโครงการที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเสนอร่างกฎหมาย หรือใช้อำนาจในการตรวจสอบฝ่ายบริหารเป็นไปตามหลักประชาธิปไตยที่ประชาชนใช้อำนาจโดยตรงไม่ต้องผ่านผู้แทน ประชาชนมีสิทธิติดตามและร้องขอให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ สิทธิตามกฎหมายในการรวมตัวกันเพื่อพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค สิทธิบุคคลในการต่อต้านโดยสันติวิธีซึ่งการกระทำใดๆ ที่เป็นไปเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ จากนโยบายการปกป้องพื้นที่ผลิตอาหารและความมั่นคงด้านอาหาร ของสภาองค์กรชุมชนภาคตะวันออก เป็นแนวทางที่ทุกฝ่ายต้องร่วมกันปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรม แม้จะมีกฎหมายบังคับใช้ และมีบทลงโทษต่อผู้กระทำผิด แต่ก็ยังมีผู้ที่มีความเห็นแก่ตัวกระทำความผิดอยู่เสมอจนสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติในท้องถิ่นถูกทำลายลงอย่างเห็นอยู่ในปัจจุบัน การกำหนด “ธรรมนูญชุมชน” เป็นแนวทางหนึ่งที่เป็นข้อตกลงร่วมกันของประชาชนในชุมชนที่จะร่วมกันปฏิบัติตามเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ชุมชนต้องการ อาจจะเรียกได้ว่าเป็นการให้ “สัจจะ” ร่วมกัน โดยมีข้อตกลงในการนำหลักพุทธธรรมมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติเป็นสิ่งที่ดีที่สุด เพราะหลักพุทธธรรมสามารถนำไปใช้แยกแยะ “ผิด ชอบ ชั่ว ดี” ให้กับผู้ปฏิบัติตามได้เป็นอย่างดี เป็น

การปลูกจิตสำนึกรับผิดชอบในตนเองมากกว่าการจะถูกบังคับใช้ด้วยกฎหมาย ดังนั้น การไม่ละเมิดต่อศีลธรรมอันดีงามเป็นแนวทางที่สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด อย่างไรก็ตาม ประชาชนก็ต้องมีการเรียนรู้ที่จะใช้การมีส่วนร่วมในรูปแบบต่างๆ โดยสันติวิธีในการเข้าชื้อกันเสนอกฎหมายในการได้รับการคุ้มครอง และมีอำนาจตามสิทธิประโยชน์โดยชอบธรรมในการดำรงชีวิตการรักษานบธรรมเนียม ประเพณีในชุมชน การจัดการทรัพยากร สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของตน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนที่อยู่ภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพทั้งส่วนตน ครอบครัว ชุมชนและสังคม แต่ทั้งนี้ต้องไม่กระทบเสรีภาพในการบริหารราชการแผ่นดินและความต่อเนื่องในการจัดบริการสาธารณะ และเพื่อคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน อีกทั้งการรวมตัวกันเป็นชุมชน ชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนดั้งเดิม ย่อมมีสิทธิอนุรักษ์พื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการบำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล และยั่งยืน

การดำเนินงานด้วยการเคารพ เชื้อพืงผู้นำ ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน การรวมตัวของประชาชนของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีโดยมีผู้นำหรือที่เรียกว่าแกนนำชุมชนเพื่อชี้นำ จูงใจชาวบ้านให้มีการรวมตัวดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ผู้นำเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการชี้นำหรือเสริมแรงจูงใจให้เกิดการปฏิบัติตาม ผู้นำที่ดีต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม ที่สร้างความเชื่อมั่น ศรัทธาของผู้ตามได้ ผู้นำที่ต้องไม่ใช่อำนาจในการบังคับขู่เข็ญให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม การถ่ายทอดความรู้ หรือประสบการณ์ดั้งเดิมต่อกันมาจากบรรพบุรุษ หรือการได้รับความรู้มาจากสถาบันต่างๆในชุมชน เช่น ครอบครัว ผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชน จากสถาบันการศึกษา สถาบันทางศาสนาถึงความเป็นมาของความรู้ ฐานความคิด ความเชื่อ ความศรัทธา การประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับการดำรงชีวิตของคนในชุมชน มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสภาพทางสังคมและวัฒนธรรม ผู้สูงอายุที่มีประสบการณ์ยาวนาน ชุมชนควรให้ความสำคัญ ยกย่องและให้เกียรติเคารพนับถือท่านเหล่านั้น มองเห็นความสำคัญต่อการแนะนำของท่านว่าเป็นสิ่งอันพึงรับฟังและนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ผู้นำทางศาสนาเป็นบุคคลผู้ซึ่งที่ได้รับการยอมรับและศรัทธาจากชาวบ้านโดยธรรมชาติ เพราะเป็นผู้ครองธรรม ส่วนผู้รู้ คือ ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในเรื่องต่างๆที่สามารถแก้ปัญหาให้กับชุมชนได้ สำหรับปราชญ์ชาวบ้านนั้นมีความสำคัญต่อชุมชนเป็นอย่างยิ่งเพราะเป็นผู้ที่มีประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่

บรรพบุรุษได้สั่งสมมาเป็นเวลานาน ซึ่งความรู้เหล่านี้มีความเหมาะสมกับวิถีชีวิตชาวบ้าน และสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นเป็นอย่างดี หากไม่มีการนำมาถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับชนรุ่นหลังนับวันที่จะสูญหายไปอย่างน่าเสียดาย ดังนั้น ประชาชนในพื้นที่ต้องเห็นความสำคัญและเคารพยกย่องต่อผู้นำ ผู้รู้ ปรชาญชาวบ้าน โดยการสืบทอดแนวความคิด องค์ความรู้ต่างๆ ของชุมชนอย่างเป็นระบบ มีบริหารจัดการองค์ความรู้ของท้องถิ่นต่างๆ ให้มีการสืบทอดแก่เยาวชนคนรุ่นหลัง เพื่อให้องค์ความรู้ของท้องถิ่นนำมาสร้างคุณประโยชน์ในการพัฒนาชุมชนได้อย่างยั่งยืนต่อไป การรวบรวมองค์ความรู้ต่างๆ ของชุมชนต้องมีการนำมาจัดเก็บอย่างเป็นระบบ มีการศึกษาเพื่อประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน เพื่อเกิดการพัฒนาที่สมดุลของพหุสังคมอย่างยั่งยืนต่อไป

การดำเนินงานด้วยการไม่ลู่แก่อำนาจ ให้เกียรติ และยกย่องสตรี โดยการสร้างเสริมปรับเปลี่ยนเจตคติในสังคมไทยเรื่องสิทธิสตรี การเพิ่มโอกาสการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมือง การส่งเสริมความเสมอภาคหญิง ชาย ในการบริหาร การปกครองทุกระดับ การสร้างความเป็นธรรมระหว่างหญิง/ชายด้วยการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ รมรงค์ประชาสัมพันธ์ให้สังคมเห็นความสำคัญของผู้หญิง ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กรสภาชุมชน และเครือข่ายทางสังคม เกิดความเป็นธรรมตามหลักการเป็นผู้แทนในระบอบประชาธิปไตย มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจในเรื่องสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของตนเอง ครอบครัว ชุมชน การให้ความรู้ความเข้าใจ และการพัฒนาเครือข่ายสตรี ไม่ว่าจะเป็นการเปิดโอกาสให้เครือข่ายได้เข้าร่วมการประชุมสัมมนา หรือร่วมแลกเปลี่ยนกับเครือข่ายอื่นองค์กรอื่นเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเพื่อการพัฒนา กระบวนการที่จะชักจูงให้สตรีเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาชุมชนมากขึ้นนั้นก่อนอื่นสตรีเองต้องมีความมั่นใจในตัวเอง “มีความเชื่อมั่น และมีความมั่นใจ” ว่าสตรีมีความสามารถทำได้ ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ มีความสามารถในการกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับปัญหา ด้วยความเท่าเทียมในสังคมของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ความเท่าเทียมนี้มีได้แบ่งแยกชั้น วรรณะในสังคม การให้สตรีเข้ามามีอำนาจในการต่อรองในสิ่งที่สตรีต้องการ และสิ่งที่สตรีไม่ต้องการด้วย และนำศักยภาพตามธรรมชาติของสตรีที่มีความละเอียดอ่อน มีความคิดที่แยบยลในการแก้ปัญหา มาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการหล่อหลอมทางสังคม เนื่องจากการทำบทบาทมารดาที่ดูแลใกล้ชิดบุตรหลานและการดำเนินชีวิตของคนในครอบครัวมากกว่าบุรุษ วัฒนธรรมด้านอาหารสตรีก็มีบทบาทสำคัญ เนื่องจากส่วนใหญ่มีหน้าที่ทำอาหารให้กับคนในครอบครัว อีกทั้งวัฒนธรรมประเพณีทางศาสนา สตรีเป็นผู้มีศิลปะในการ

ประติประดอยสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆในงานประเพณีท้องถิ่น เช่น การทำบายศรี การแกะสลักผัก ผลไม้ในงานบุญต่างๆ ดังนั้น สตรีเป็นผู้มีบทบาทสำคัญของชุมชนทั้งด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ รวมไปถึงการบริหารจัดการด้านการเงินของครอบครัว จึงนับว่าสตรีเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่ควรให้การยกย่องและส่งเสริมให้เข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานสภาองค์กรชุมชนเป็นอย่างยิ่ง การกำหนดบทบาทการดำเนินงานของสตรีจึงต้องคำนึงถึงพื้นฐานของลักษณะพื้นที่และวัฒนธรรม รวมไปถึงนวัตกรรมในพื้นที่แตกต่างกันไป การคำนึงถึงการดำเนินชีวิตในแต่ละช่วงอายุของสตรีทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาสตรีนั้นครอบคลุมในทุกกลุ่มอายุและสอดคล้องตามความต้องการและความจำเป็นของแต่ละกลุ่มที่มีความแตกต่างกัน ในการบริหารจัดการต้องศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของสตรี บริบทการพัฒนาสตรีในปัจจุบัน แนวคิดการพัฒนาสตรีตามกรอบแผนพัฒนาสตรีของชาติและมาตรฐานการส่งเสริมการพัฒนาสตรี การรับฟังความคิดเห็นของผู้แทนจากฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาคประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของภาครัฐและเอกชนโดยการจัดเวทีแลกเปลี่ยน การพูดคุยปรึกษา ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนหาจุดรวมความเต็มใจและตั้งใจ และแสวงหาความร่วมมือกับสภาองค์กรชุมชนต่างๆ มีกระบวนการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาสตรีจำเป็นต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วมรับรู้และให้ข้อมูลเพื่อให้เกิดการรับรู้ซึ่งจะนำไปสู่การยอมรับและการสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ วางกรอบในการกำหนดโครงการ/กิจกรรม ซึ่งเมื่อได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว นำข้อมูลที่ไดมาพัฒนาสู่โครงการหรือกิจกรรมในแผนพัฒนา ๓ ปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยพิจารณาตามความสำคัญของปัญหาความแรงดวนของงบประมาณและการดำเนินการ

การดำเนินงานด้วยการรักษาวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของไทยที่ยึดติดกับหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา จะเห็นได้จากประเพณีต่างๆที่แสดงถึงการมีส่วนร่วม ความรัก ความสามัคคีของคนในชุมชน เช่น ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา การทำบุญกลางบ้าน แสดงถึงการความเป็นผู้มีนินัยดี รักสันติภาพ ช่วยขัดเกลาจิตใจอยู่เสมอ เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต ช่วยปลูกฝังจิตสำนึกให้คนรักท้องถิ่น รักแผ่นดินของตนเอง การเสริมสร้างกระบวนการทำงานในระดับท้องถิ่นโดยเน้นชุมชนซึ่งเป็นชุมชนฐานรากที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ในแต่ละท้องถิ่น ที่มีวิถีชีวิต และวัฒนธรรมแบบเครือญาติ และวัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้านที่หลากหลายตามภูมินิเวศน์ ประชาชนในพื้นที่เท่านั้นที่จะเข้าใจวัฒนธรรมของตนเองอย่างลึกซึ้ง ดังนั้น การรักษาวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นจำเป็นต้องให้ประชาชนในพื้นที่เป็นผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินการ เพื่อการคุ้มครอง การปกป้อง และการดำรงรักษา พระพุทธศาสนา

ให้คงอยู่ต่อไป โดยสิ่งสมสิ่งสร้างสรรค์และภูมิธรรม ภูมิปัญญาที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมาของสังคมนั้นๆ เป็นการสั่งสมประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ ภูมิธรรม ภูมิปัญญาทั้งหมดที่ได้ช่วยให้มนุษย์ในสังคมนั้นๆ อยู่รอดและเจริญสืบต่อมา วัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นผลรวมของทุกสิ่งซึ่งความเจริญงอกงามที่สังคมนั้นๆ ได้ทำไว้หรือได้สั่งสมมาจนถึงบัดนี้ และเป็นพื้นฐานของความเจริญงอกงามต่อไป ภูมิปัญญาชาวบ้านเป็นเอกลักษณ์ และวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่เกื้อประโยชน์ทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม คนส่วนใหญ่ของชุมชนสามารถรับภูมิปัญญาเหล่านั้นเข้ามาอยู่ในวิถีชีวิตได้อย่างเป็นระบบและมีพลัง กลายเป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่นในการขับเคลื่อนชุมชนอย่างสร้างสรรค์และเป็นวิธีการตอบสนองปัญหาของชุมชนอย่างเหมาะสม คุณค่าแห่งความรู้และภูมิปัญญาของชาวบ้านเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น ซึ่งได้สืบทอดและพัฒนาซึ่งความรู้ความสามารถ ที่ผ่านการสั่งสมมาอย่างหลากหลาย สอดคล้องเหมาะสมกับวิถีชีวิตและมีศิลปะที่สวยงามแห่งภูมิปัญญาของบรรพบุรุษนำมาใช้พัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยบนพื้นฐานคุณค่าเดิมที่เน้นความเรียบง่าย การพึ่งพาตนเองตามความพอมี พอกิน การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การกลมกลืนและสอดคล้องกับธรรมชาติ อีกทั้งยังยึดถือความดีงาม เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่ทุกฝ่ายต้องช่วยกันอนุรักษ์และรักษาสมบัติทางวัฒนธรรมเหล่านี้ให้คู่กับสังคมสืบไป

การดำเนินงานด้วยการอารักขา บำรุง ค้ำครอง อันชอบธรรมแก่ ผู้ทรงศีล ผู้ทรงธรรม บริสุทธิ์เป็นการดำเนินการเพื่อการสืบทอดพระพุทธศาสนาดำรงอยู่ต่อไป ด้วยการปลูกฝังจิตสำนึกการมีส่วนร่วมกิจกรรมในทางพระพุทธศาสนา การสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และพัฒนาคุณภาพชีวิต แสดงออกถึงความไม่เห็นแก่ตัว มีความเมตตาต่อกัน การช่วยเหลือผู้ที่ด้อยกว่าตน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ผู้อื่นจนเป็นนิสัย เป็นค่านิยมร่วมของสังคม อีกทั้งการเคารพบูชาพระรัตนตรัยเป็นสิ่งที่จรรโลงพระพุทธศาสนาให้เจริญก้าวหน้าไปอย่างดียิ่ง สังคมก็จะมีแต่คนประพฤติปฏิบัติดี เป็นสังคมแห่งคนดี เป็นผู้มีความฉลาดทางปัญญา สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ด้วยการมีสติ ปัญญาที่ดี เป็นผู้ที่มีอารมณ์มั่นคง และควบคุมสติได้ดี และรัฐสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมวัฒนธรรมประเพณีทางพระพุทธศาสนาเพื่อสร้างสังคมที่มีความรัก ความเข้าใจอันดีและความสมานฉันท์ระหว่างพุทธศาสนิกชน รวมทั้งสนับสนุนการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างค่านิยมร่วมของสังคมให้เป็นสังคมแห่งคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เป็นผู้เจริญแล้วตามพระธรรมคำสอนแห่งพระพุทธศาสนา การส่งเสริมให้สมาชิกในสภาองค์กรชุมชนมีความประพฤติ การกระทำและความคิดที่ถูกต้องเหมาะสม การทำหน้าที่ของตนอย่างถูกต้องสมบูรณ์ เว้นสิ่งควรเว้น ทำสิ่งควรทำ ด้วยความฉลาดรอบคอบ รู้เหตุ รู้

ผล ถูกต้องตามกาลเทศะและบุคคล การคุ้มครองคนดีทุกคนในทุกวิชาชีพทุกชุมชน ส่งผลให้สังคมอยู่รอดด้วยจริยธรรม สภาองค์กรชุมชนจึงควรมีการดำเนินงานด้วยการพัฒนาวิถีปลูกฝัง อบรม สั่งสอนศีลธรรม จริยธรรม ตามความเหมาะสมแก่สมาชิกสภาองค์กรชุมชน มีการสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมของสังคมอันได้แก่ ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ถูกต้องตั้งตามหลักศีลธรรมและจริยธรรม จัดกิจกรรมพัฒนาจิตใจโดยการดำเนินการพัฒนาต่อเนื่องเป็นการอารักขา บำรุง คุ้มครองคนดีในสังคมโดยชอบธรรม

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของประชาชน โดยการประชาชนได้เข้าร่วมประชุมอย่างสม่ำเสมอในการแก้ไขปัญหา มีการวางแผนพัฒนาชุมชน กำหนดแนวทางในการปฏิบัติเป็น “ธรรมนูญชุมชน” เป็น“สัจจะ”ที่ให้ไว้ร่วมกันในการปฏิบัติตาม โดยการสร้างภูมิปัญญาท้องถิ่นจากการรวบรวมความรู้และประสบการณ์ของปราชญ์ชาวบ้าน ผู้รู้ ผู้อาวุโสและผู้เฒ่า เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน โดยนำวิถีชีวิตวัฒนธรรมประเพณีทางพุทธศาสนา และความเป็นอยู่แบบเครือญาติของสังคมไทยที่ทุกคนเปรียบเสมือนญาติพี่น้องกันที่ต้องใจใส่เกื้อกูลกัน การสร้างเสริมสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสงบสุขและยั่งยืนตามแนวทางพุทธธรรม

๓. รูปแบบการมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ของประชาชน ในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิธานิยธรรม

การร่วมรับผลประโยชน์ของประชาชนจากการหมั่นประชุมกันเนื่องนิยต์เกิดมาจากแนวคิดการรับผิดชอบสาธารณะ เป็นแนวทางหนึ่งที่เป็นจุดเริ่มต้นของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ระดมความคิดที่จะร่วมกันรักษาผลประโยชน์ต่อส่วนรวม การรู้จักคุ้มครองสิทธิของตนเอง โดยไม่ตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบหรือต้องทนอยู่ในภาวะจำยอม เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกันทุกฝ่ายในชุมชน มีการประชุมเพื่อหาแนวทางวิธีการอย่างไรที่จะรักษาทรัพยากรทางธรรมชาติในพื้นที่ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์โดยรวมและดำรงอยู่อย่างยั่งยืน การหมั่นติดตามความก้าวหน้าของสถานการณ์ด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองโดยการรวมตัวกันประชุมปรึกษาหารืออยู่เสมอๆ เพื่อสร้างสรรค์การมีเจตนารมณ์เดียวกัน ร่วมพลังร่วมกันจัดตั้ง จัดตั้งสภาองค์กรชุมชน แสดงถึงการได้รับการรับรองสถานภาพองค์กรชุมชนและสภาองค์กรชุมชนเพื่อสามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการของประชาชน จากแนวคิดตามหลักธรรมาภิบาลที่ภาครัฐต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้ร่วมรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจร่วมทำงาน ร่วมรับผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วม จนกระทั่งถึงการร่วมตรวจสอบเพื่อโปร่งใส เพื่อ

เพิ่มคุณภาพในการตัดสินใจของภาครัฐให้ดีขึ้น และเกิดการยอมรับด้วยกันทุกฝ่าย เกิดการเรียนรู้แนวทางประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของประชาชน การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน การแสดงความพร้อมของชุมชน เมื่อมีความพร้อมก็สามารถเลือกผู้แทนของหมู่บ้านหรือชุมชนในฐานะสมาชิกของสภาองค์กรชุมชน เป็นการกระจายอำนาจ การกระจายรายได้ รวมไปถึงเพื่อการจัดการทรัพยากรทางธรรมชาติให้เกิดประโยชน์กับทุกฝ่ายอย่างยั่งยืน

การร่วมรับผลประโยชน์ด้วยพร้อมเพรียงกันประชุมและเลิกประชุม ในการประชุมปรึกษาหารือกัน ที่ต้องมีผู้แทนชุมชนท้องถิ่น หรือผู้แทนชุมชนท้องถิ่นเดิมในแต่ละหมู่บ้าน และผู้แทนชุมชนอื่นในตำบลมาร่วมประชุมไม่น้อยกว่าร้อยละหกสิบของผู้แทนชุมชนทุกประเภท เป็นการแสดงให้เห็นว่าหากไม่มีความร่วมมือกันในการเข้าร่วมประชุมโดยพร้อมเพรียงกันก็ไม่สามารถหาตัวแทนของชุมชนได้ และในการประชุมสภาองค์กรชุมชนตำบลแต่ละครั้งจะต้องมีสมาชิกร่วมประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดยื่นหนังสือ หากไม่มีความพร้อมเพรียงกันเข้าร่วมประชุม ก็ไม่สามารถเปิดการประชุมได้ ไม่เกิดการวางแผนร่วมกันในการรักษาผลประโยชน์ร่วมของชุมชนได้ ความพร้อมเพรียงในการประชุมแสดงการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของประชาชน การพร้อมเพรียงกันแก้ปัญหาโดยนำเสนอแนวคิดต่างๆ ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และความชำนาญในการแก้ปัญหาร่วมกัน และยังแสดงถึงความกระตือรือร้นของประชาชนอย่างมีพลังในกระบวนการตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมายของชุมชนและการจัดสรรทรัพยากรให้บรรลุเป้าหมาย การมีส่วนร่วมโดยพร้อมเพรียงกันจะเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ของสมาชิกในกลุ่ม ทุกคนต่างย่อมปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขได้รับการยอมรับ และปฏิบัติอย่างเป็นธรรม ความพร้อมเพรียงกันจะส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา จัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา การกำหนดเป้าหมาย และการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนที่ตรงความต้องการของประชาชนโดยรวม ดังนั้น หากต้องการให้เกิดผลประโยชน์ต่อส่วนรวม ประชาชนในท้องถิ่นต้องร่วมมือ ร่วมใจกันให้เกิดความพร้อมเพรียงในการเข้าร่วมประชุม เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน คิดเห็น ความรู้สึกของเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ความเข้าใจในประสบการณ์สภาพ และขีดจำกัดของสมาชิกด้วยกันเอง ความพร้อมเพรียงกัน เป็นกลไกในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึงในชุมชนทั้งข้อเท็จจริง ความคิด ความรู้สึก ความคาดหวังที่แสดงออกมาให้ที่ประชุมได้รับข้อมูลอย่างสมบูรณ์ ความพร้อมเพรียงกันยังเป็นการสร้างฉันทามติจากการที่ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่ยั่งยืนของชุมชนร่วมกัน เป็นวิธีการที่สันติ ไม่รู้สึกต่อต้านหรือวิจารณ์เชิงลบในความคิด

เห็นของเพื่อนสมาชิก ทุกคนในกลุ่มมีโอกาสที่จะให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง เหตุผล ความรู้สึก และการแสดงออกที่เป็นจริงเกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน เกิดข้อตกลงที่เป็นฉันทามติของสังคม เกิดการยอมรับระหว่างกลุ่ม สามารถลดความขัดแย้ง มีความรู้สึกที่ดีมีเมตตาต่อกันเกิดพลังร่วมกันและ ความรู้สึกเป็นเครือข่าย เป็นประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม และการแสดงความคิดเห็นอันก่อให้เกิดมิติที่เป็นเอกลักษณ์ร่วมวางแผนการดำเนินงานเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ส่งผลดีต่อชุมชนและสังคมโดยรวม เป็นการแสดงถึง “พลังชุมชน” ที่จะผลักดันให้เกิดขบวนการดำเนินงานต่างๆซึ่งนำไปสู่ความ “อยู่ดีมีสุข” ของประชาชน

การร่วมรับผลประโยชน์ด้วยการไม่ละเมิด กฎหมาย กฎระเบียบที่วางไว้ เป็นการแสดงถึงความมีระเบียบวินัยของชุมชน ที่ทุกคน “พร้อมใจ” กันปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบ ที่กำหนดไว้ การรวมของกลุ่มประชาชนในการช่วยเหลือและสนับสนุนกัน หรือกระทำอันชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรมร่วมกัน หรือการดำเนินการอื่นอันเป็นประโยชน์ร่วมกันของสมาชิก แสดงให้เห็นว่าการกำหนดด้วยอาณาเขตของชุมชน ไม่สำคัญเท่าการรวมกลุ่มของคนที่มีการติดต่อสัมพันธ์เป็นปกติอย่างต่อเนื่องเพราะมีความสนใจ มีอาชีพ หรือมีผลประโยชน์ร่วมกัน สามารถตั้งกฎ กติการ่วมกันว่าจะกระทำ หรือไม่กระทำที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อตนเองและผู้อื่นอันเป็นไปตามแนวทางของกฎหมายและศีลธรรมอันดี และร่วมมือกันปฏิบัติตามเป็นการ “เคารพ กฎ กติกา” ที่วางไว้ เป็นการสร้างความ “ยุติธรรม” และความ “เสมอภาคในสังคม” เช่น การสร้างธรรมนูญชุมชน ถือเป็นการวางกฎ ระเบียบในการปฏิบัติร่วมกัน เพื่อผลประโยชน์ที่มีต่อชุมชน คือ เกิดเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน สร้างความสงบและสันติสุขต่อชุมชน

การร่วมรับผลประโยชน์ด้วยการเคารพ เชื้อพืงผู้นำ ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน การที่ประชาชนของชุมชนรวมตัวกันดูแลช่วยเหลือสมาชิกชุมชนกันเอง มีการฟื้นฟูระบบคุณค่าในการช่วยเหลือเกื้อกูลกันที่เป็นทุนเดิมของสังคมไทย ซึ่งถือเป็นระบบโครงข่ายการคุ้มครองสังคมที่สำคัญ เพื่อจัดระบบสวัสดิการให้คนในชุมชน สามารถร่วมกันสร้างระบบหลักประกันความมั่นคงในชีวิต การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการที่ต้องการให้มีประชาชนเข้าร่วมอย่างกว้างขวาง การดำเนินการมีส่วนร่วมต้องมั่นใจว่ากลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชนดีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วม โดยแต่ละชุมชนอาจมีความต้องการที่แตกต่างกันไปเพื่อเอื้อให้เกิดประโยชน์อย่างกว้างขวางเท่าเทียมในการร่วมรับผลประโยชน์ด้วยการรับคำแนะนำข้อมูลจากผู้รู้ ผู้นำ หรือปราชญ์ของท้องถิ่นนำมาประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายและการวางแผนการดำเนินงานเป็นไปอย่างรอบรู้ รอบคอบและรอบด้านยิ่งขึ้น การเริ่มต้นจากครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่นของตนเอง และให้รัฐร่วมสนับสนุนในบางส่วน โดยเป้าหมายที่สำคัญคือ ประชาชนในพื้นที่มีชีวิตที่

มั่นคง พอเพียง และดำเนินงานตามหลักการบริหารจัดการที่ดี มีคุณธรรม เกิดชุมชนที่เข้มแข็ง พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน และอยู่เย็นเป็นสุขบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีวัฒนธรรมภูมิปัญญาพื้นบ้าน มีการคุ้มครองทรัพยากรทางธรรมชาติ และบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม (ดิน น้ำ ป่า) เชื่อมโยงกับหน่วยงานภาคีพัฒนาในท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด

การร่วมรับผลประโยชน์ด้วยการไม่ลู่แก่อำนาจ ให้เกียรติ และยกย่องสตรี จากมุมมองตามแนวคิดเรื่องการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย แนวคิดเกี่ยวกับความเท่าเทียมในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นแนวคิดให้เกิดการยอมรับฟังความคิดเห็นของสตรีซึ่งเป็นการให้เกียรติซึ่งกันและกันในสังคม การให้ความสำคัญต่อสตรีมากขึ้น สภาองค์กรชุมชนจึงมีบทบาทส่งเสริมสนับสนุนอาชีพและสวัสดิการชุมชนแก่ชาวบ้านในตำบล ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชน โดยจัดตั้งคณะกรรมการสรรหาสมาชิกสตรีที่มีความเหมาะสมในการสรรหาให้ดำรงถึงองค์ประกอบจากบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถในด้านต่างๆ ที่แตกต่างกัน โอกาสและความเท่าเทียมกันทางเพศ และมีความเสมอภาค ทางสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ และโอกาสสำหรับสตรีในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทั้งในฐานะผู้ได้รับประโยชน์และผู้ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างจริงจังด้วย ส่งเสริมให้มั่นนโยบายที่จริงจังและชัดเจน ในการที่จะผสมผสานมิติหญิงชายในกระบวนการกำหนดนโยบายและแผนงานต่างๆ เพื่อให้แน่ใจว่า ก่อนที่จะมีการตัดสินใจใดๆ ได้มีการวิเคราะห์ผลต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นต่อผู้หญิงและผู้ชาย สตรีมีความสามารถในการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนจากการรวมกลุ่มพัฒนางานและอาชีพ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ อีกทั้งการที่สตรีเป็นผู้มีบทบาทใกล้ชิดในการเลี้ยงดูบุตรธิดาให้เป็นคนดีของสังคม เป็นผู้สร้างวัฒนธรรมการกินในครอบครัว รวมไปถึงการดำเนินชีวิตประจำวันของครอบครัว ส่งเสริมการรวมกลุ่มจากสมาชิกสตรีหลายคนหรือหลายครัวเรือนและมีการตั้งคณะกรรมการเข้ามารับผิดชอบดำเนินการแทนสมาชิกทั้งหมด มีการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจโดยการนำศักยภาพของสตรีมาเป็นประโยชน์ในการสร้างสรรค์การพัฒนาชุมชน การส่งเสริมการพัฒนาตนเองให้มารเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา อีกทั้งการก้าวทันเทคโนโลยีที่นำมาเป็นประโยชน์ในการติดต่อสื่อสารเพื่อเสริมสร้างพลังและเครือข่าย การส่งเสริมการประกอบอาชีพและรายได้ที่เพียงพอเพื่อช่วยเหลือครอบครัวเป็นการมีรายได้ที่แน่นอน เกิดการอยู่ดี กินดี และมีครอบครัวที่มีความสุขเป็นการเสริมแรงจูงใจให้สตรีเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมในสภาองค์กรชุมชนมากขึ้น สตรีมีบทบาทในการสภาองค์กรชุมชนเพื่อปกป้องสิทธิประโยชน์ของสตรีในการวางแผน การกำหนดนโยบาย การจัดสรร

ทรัพยากรโดยความเสมอภาคให้สตรีมีรายได้ มีการศึกษา สุขภาพที่ดี รวมไปถึงการมีโอกาสดำเนินงาน
ดังนั้น จึงไม่ควรกีดกันความสามารถของสตรีโดยมองเพียงแค่ว่าเป็นเพศที่อ่อนแอ หรือการเป็นช้างเท้าหลัง
เพราะความเท่าเทียมในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามหลักพระพุทธศาสนาเป็นสิ่งที่ทำให้สตรีมีบทบาทใน
การสร้างคุณประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมได้เป็นอย่างดี ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการส่งเสริมศักยภาพของ
สตรีได้แก่ ความมีเสรีภาพ ความเสมอภาคที่ตั้งอยู่บนฐานความยุติธรรม

การร่วมรับผลประโยชน์ด้วยการรักษาวินัยธรรมประเพณี

การร่วมรับผลประโยชน์ด้วยการรักษาวินัยธรรมประเพณี การรักษาวินัยธรรมประเพณี
ของชุมชนด้วยการสร้างค่านิยมร่วมให้คนในสังคมยอมรับว่ามีคุณค่าต่อตนเองและส่วนรวม มีการปลูกฝัง
ค่านิยมในสังคมไทยจากวัฒนธรรมซึ่งเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคลในการดำเนินชีวิตระหว่างสมาชิก
ในสังคมให้สอดคล้องสัมพันธ์กันช่วยเสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นให้แก่สังคมได้ มีปลูกฝังค่านิยมไทย ให้
ประชาชนทุกคนได้รับรู้และสืบทอดอย่างยั่งยืน แนวความคิด ความเชื่อ เป็นอุดมการณ์ เป็นความต้องการ
ของกลุ่มคนในสังคมซึ่งยอมรับว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญควรแก่การนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เป็นกรอบ
ของการดำเนินชีวิตเพื่อประโยชน์สุขของตนเองและส่วนรวม ทั้งนี้ การเสริมสร้างค่านิยมที่พึงประสงค์และ
ไม่พึงประสงค์ควบคู่กันไปในแต่ละสังคม ให้เป็นมรดกทางความคิดของคนไทยและเป็นพื้นฐานของการ
เกิดขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอีกด้วย การสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของชุมชนใน
การอนุรักษ์ฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณี โดยนำหลักธรรมทางศาสนา มาปลูกจิตสำนึกร่วมในความรับผิดชอบ
ต่อสังคม การนำวัฒนธรรมการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันมาเป็นจุดเด่น ในการส่งเสริมเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิง
ศิลปะและวัฒนธรรมในพื้นที่ และเกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างคุณค่าที่ดีในสังคมไทยบนพื้นฐานของ
การอนุรักษ์วัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของความเป็นไทย สามารถสร้างคนให้เป็นคนดี คนเก่ง ถึงพร้อม
ด้วยคุณธรรม จริยธรรม และมีระเบียบวินัยของสังคม การส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนเกิดความเกรงกลัว
และละอายต่อการทำบาป การอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างสมดุล การประกอบอาชีพที่อาศัยแม่น้ำ ลำคลอง
หรือจากน้ำฝน การส่งเสริมวัฒนธรรมไทยเดิมที่มีความเข้าใจไว้วางใจกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หรือ
แม้แต่การทำงานที่ต้องใช้เวลาจำกัด เช่น การทำนา ทำไร่ หรือจัดงานบุญที่บ้านหรือที่วัด ก็นิยมช่วยเหลือ
กันเรียกประเพณีนี้ว่า “การลงแขก” และส่งเสริมให้มีการใช้ชีวิตแบบสันโดษที่สอดคล้องกับหลักธรรม
เป็นกลุ่มอนุรักษ์นิยมมากกว่าการแสวงหาความก้าวหน้าโดยสร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น สิ่งที่เกิด
ประโยชน์ในการมีส่วนร่วมในการรักษาวินัยธรรมประเพณี คือ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจากการสืบ

ทอดวัฒนธรรมประเพณีไทย การมีสังคมที่สงบสุขจากการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การสร้างค่านิยมร่วมกันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการมีระเบียบวินัยในสังคม เกิดพลังที่มั่นคงของความรัก ความสามัคคี

การร่วมรับผลประโยชน์ด้วยการอารักขา บำรุง คุ้มครอง อำนวยชอบธรรมแก่ ผู้ทรงศีล ผู้ทรงธรรมบริสุทธิ์ โดยการส่งเสริมคนดี และคนเก่งในชุมชน ให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางศาสนา สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ด้วยตนเองและสามารถประยุกต์ใช้ในการทำงานอย่างมีความสุข ปลุกฝังให้ทุกคนควรมีศีลธรรมไว้เป็นหลักในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลให้ดำเนินไปอย่างเหมาะสม มีจิตสำนึกพร้อมที่จะปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม เกิดพฤติกรรมในเชิงสร้างสรรค์และความสงบเรียบร้อยของสังคม และแก้ไข ส่งเสริมระบบคุณธรรมให้เกิดขึ้นในชุมชน เพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวมและรักษาไว้ซึ่งสังคมประชาธิปไตยองค์การสภาชุมชนต้องมีสมาชิกที่เป็นผู้ที่มีความเป็นประชาธิปไตยมีความเสียสละ จะส่งผลต่อความมั่นคง และความก้าวหน้าของสภาองค์กรชุมชนและ ชุมชน ผู้ที่มีศีล มีธรรมจะเป็นผู้ที่รู้จักเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น เช่น บุคคลมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม ชุมชน ประเทศชาติ มีการทำงานเป็นหมู่คณะได้ การส่งเสริมการทำความดีที่ส่งผลให้เกิดความสุขและความเจริญของสังคม โดยการส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนมีระเบียบวินัย คือ การปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนและข้อบังคับของของสังคมและชุมชนที่กำหนดไว้ มีความรับผิดชอบ คือ การทำสิ่งต่างๆ ตามหน้าที่ของตนเอง เช่น การตรงต่อเวลา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ คือ การช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความตั้งใจจริง โดยไม่มุ่งหวังสิ่งตอบแทน แบ่งปันสิ่งต่างๆ ให้แก่ผู้อื่น มีความกตัญญู กตเวที มีอารมณ์แจ่มใสร่าเริงมีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ของประชาชน แสดงถึงการมีวิสัยทัศน์กว้างไกล นำสังคมไปสู่ธรรมาธิปไตย มีความพร้อมในการจัดการตนเอง เกิดชุมชนที่เข้มแข็ง มีระเบียบ มีวินัย มีการยอมรับซึ่งกันและกัน เกิดสันติภาพในสังคม การเรียนรู้ร่วมกัน รู้จักตนเอง เกิดภูมิปัญญาท้องถิ่น นำมาส่งเสริมการสร้างงาน สร้างอาชีพด้วยความเสมอภาค เป็นการกระจายรายได้ในชุมชน มีวัฒนธรรมไทยที่สร้างความรักสามัคคี เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เกิดเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน มีค่านิยมของชุมชนในการยกย่องคนดีเพื่อเป็นศรีแก่สังคม เป็นสังคมแห่งคนดี มีคุณธรรม มีความสงบสุข เกิดเป็นอัตลักษณ์ชุมชน เป็นสังคมแห่งความดีมีความสุขสงบ แสดงถึงประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

๔. รูปแบบการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผลของประชาชน ในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิธานิธรรม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบ ประเมินผลด้วยการหมั่นประชุมกัน เองนิตย การจัดการประชุมของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี เป็นการดำเนินงานตามขั้นตอนของสภา องค์กรชุมชน เพื่อช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นของชุมชน ในการจัดการตนเองเพื่อให้ชุมชนเข้มแข็ง ด้วย การศึกษาถึงข้อมูลในท้องถิ่นเกี่ยวกับทรัพยากรในพื้นที่ นำมาจัดทำเป็นผังชุมชน จัดทำบัญชีฐานทุนของ การพัฒนา ประเมินผลกระทบจากโครงการและนโยบายและเหตุการณ์ในอนาคต หาแนวทางแก้ไข ปัญหาให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน มีการศึกษาการวิจัย จัดระเบียบเรียงอย่างเป็นระบบ และดำเนินการร่วมกับ สภาองค์กรชุมชนเครือข่ายจังหวัดชลบุรี เครือข่ายภาคตะวันออก และเครือข่ายทั่วประเทศ การร่วม ประชุมกันอยู่เสมอๆ ในการตรวจสอบข้อมูล การประเมินผลสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในระดับภูมิภาค และ ระดับประเทศถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมโดยทั่วไป ผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น สามารถ วิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆได้เป็นอย่างดี จัดเวทีประชุมประจำเดือนให้สภาองค์กรชุมชนทุกกลุ่มเข้ามา รายงานสถานการณ์ความคืบหน้าว่ามีการดำเนินงานที่ผ่านมา ทำกิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องอะไรไปถึงไหน อย่างไรบ้าง เพื่อเป็นการติดตามหนุนเสริมกัน และนำประเด็นปัญหาของชุมชนมาวิเคราะห์ พร้อมหาทาง แก้ไขร่วมกัน และจัดทำรายงานการประชุมให้ชาวบ้านทราบ หากมีกรณีพิพาทขัดแย้งกันในชุมชน สภา ก็ จะเชิญทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมาเจรจาตกลงร่วมกันในเวทีกลางนี้ โดยเปิดโอกาสให้แต่ละฝ่ายได้นำเสนอ ข้อมูลข้อเท็จจริงของตนเองซึ่งไม่ได้ทำให้ชุมชนเกิดความแตกแยก ทุกคนจะยอมรับข้อตกลงร่วมกัน เนื่องจากรากฐานความสัมพันธ์ของชุมชนเป็นเครือญาติ เป็นเพื่อนพ้องน้องพี่กัน

การตรวจสอบ ประเมินผลด้วยพร้อมเพรียงกันประชุมและเลิกประชุมในส่วนที่เกี่ยวข้อง กับนโยบายสำคัญ หรือการออกกฎหมายที่มีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน อย่างมาก อาจจะส่งผลกระทบวิถีชีวิตของประชาชนในชุมชน โดยการจัดให้มีเวทีเพื่อรับฟังความคิดเห็น ของประชาชนด้วยความพร้อมเพรียงกันของประชาชนในการตรวจสอบในฐานะเจ้าของอำนาจอธิปไตย และสามารถเรียกร้องให้รัฐรับฟังมติของประชาชนเสียก่อนที่จะตรากฎหมาย หรือดำเนินการใดๆ จัดให้มี การลงประชามติ ความพร้อมเพรียงกันประชุมจะทำให้ทุกฝ่ายรับทราบถึงข้อมูลต่างๆตรงกัน สามารถ วางแผนร่วมกันในการขับเคลื่อนโครงการต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการตรวจสอบข้อมูลต่างๆไป

พร้อมๆกัน และสามารถประเมินผลโครงการต่างๆที่ทำไปแล้ว และร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาไปพร้อมๆกันด้วย ด้วยข้อยุติที่เป็น”เอกฉันท์” เป็นหลักการที่ถูกต้องเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวมที่แท้จริง

การตรวจสอบ ประเมินผลด้วยการไม่ละเมิด กฎหมาย กฎระเบียบที่วางไว้ การแสดงออกของประชาชนในการเฝ้าตรวจสอบและควบคุมการทำงานของตัวแทนของประชาชน ในกรณีที่ฝ่ายนิติบัญญัติหรือฝ่ายบริหารเตรียมออกกฎหมายหรือกำหนดนโยบายหรือมาตรการใดๆ ก็ตามอันมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่หรือสิทธิ เสรีภาพของประชาชน การมีหลักเกณฑ์ ระเบียบปฏิบัติเพื่อยึดถือเป็นหลักที่เน้นความรับผิดชอบต่อส่วนรวม เป็นการสร้างความสามัคคีของหมู่คณะและการเคารพนับถือซึ่งกันและกัน การสอดส่องดูแลมิให้ผู้กระทำความผิดกฎระเบียบที่วางไว้ เป็นการรักษาไว้ซึ่งความสามัคคีของหมู่คณะ และป้องกันมิให้เกิดการแตกแยกในชุมชนสมาชิกสภาองค์กรชุมชนต้องกระทำกิจกรรมใดๆในสิ่งที่ถูกต้อง โดยมีจิตสำนึกสาธารณะ ซื่อสัตย์ สุจริต ยึดมั่นในหลักการ ปฏิบัติหน้าที่โดยสันติวิธี มีความชอบธรรม ปราศจากอคติและการถูกครอบงำจากอิทธิพลใดๆ ด้วยความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ ในขณะที่ด้วยกันต้องไม่เรียกรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยมิชอบด้วยกฎหมาย รวมไปถึงครอบครัว และญาติมิตรต้องไม่กระทำการใดๆในการเอื้อประโยชน์ต่อตนเอง และญาติพี่น้องโดยผิดกฎ ระเบียบและศีลธรรมอันดีอีกด้วย

การตรวจสอบ ประเมินผลด้วยการเคารพ เชื้อพังผู้นำ ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน สภาองค์กรชุมชนเป็นฐานรากที่สำคัญในการขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาประเทศ แกนนำสภาองค์กรชุมชนจะใช้ประสบการณ์ชีวิตหรือประสบการณ์ในการทำงานมาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์หรือข้อเท็จจริงของสังคมในปัจจุบัน ผู้นำต้องมีความเข้มแข็งทางความคิด เป็นผู้ที่มีเหตุมีผล มีคุณธรรมในจิตใจ มีจิตใญ่มุ่งมั่นคิดทำเพื่อส่วนร่วม เสียสละประโยชน์ส่วนตน เป็นพวกกล้าคิด กล้าทำ เริ่มจากความถนัด ความสนใจทำเรื่องใกล้ตัว แล้วก็จะเกิดการขยายกลุ่มใหญ่ขึ้นมาเอง มีคนมาร่วมทำเพิ่มขึ้น แบบนี้เรียกผู้นำโดยธรรมชาติ และเป็นผู้ที่สื่อสารดี ประสานส่งต่อข้อความข่าวสารถึงกันได้ตลอดเวลาเป็นการตรวจสอบประเมินผลการทำงานเกิดเรียนรู้ร่วมกันตลอดเวลา หากเห็นสิ่งใดผิดปกติสามารถดำเนินการแก้ไขได้ทันทีทั้งที่ และยังช่วยในการเสริมสร้างภูมิปัญญาท้องถิ่นภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นแหล่งการเรียนรู้และการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนอีกด้วย ดังนั้น สภาองค์กรชุมชนจึงควรเชิญ ผู้นำ ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้านมาเป็นที่ปรึกษา เพื่อชี้แนะแนวทางการ

แก้ปัญหาต่างๆได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และทันท่วงที เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพโดยการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ทั้งโดยการตรวจสอบกันเอง และการตรวจสอบรัฐ

การตรวจสอบ ประเมินผลด้วยการไม่ลุแก่อำนาจ ให้เกียรติ และยกย่องสตรี การตั้งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนของสตรี การพัฒนาและขยายศักยภาพบทบาทสตรีให้เป็นพลังทางสังคมที่เข้มแข็ง สามารถช่วยนำพาและร่วมสร้างสังคมไปสู่ความเสมอภาค อย่างสร้างสรรค์และมีสันติสุข การเปิดโอกาสให้โอกาสสตรีในทุกพื้นที่ ทุกชุมชน ได้มีส่วนร่วมใน การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนาในการขับเคลื่อนสภาองค์กรชุมชน มีการรณรงค์ให้สังคมเข้าใจปัญหาสตรีในทุกมิติและการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิสตรี

การตรวจสอบ ประเมินผลด้วยการรักษาวัฒนธรรมประเพณี สภาองค์กรชุมชนต้องสนับสนุนการสำรวจและการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรม และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การสำรวจแหล่งเรียนรู้สำหรับชุมชน เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่กิจกรรมการอนุรักษ์ฟื้นฟู หลักการตรวจสอบข้อมูลโดยการตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูล ตรวจสอบการบันทึกข้อมูลถูกต้อง ครบถ้วน ตรวจสอบคุณภาพและข้อเท็จจริงของข้อมูล โดยการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากหลายแหล่งมีวิจยารณญาณในการรับข้อมูล และแยกแยะระหว่างข้อเท็จจริงของข้อมูลในการอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลป วัฒนธรรม ประเพณีและศาสนา และควรร่วมมือกับสถานศึกษาจัดการศึกษาชุมชนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อการรักษาวัฒนธรรมประเพณีอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งจัดการศึกษาได้ด้วยตนเองที่สอดคล้องกับสภาพบริบท วิถีชีวิต ฐานเศรษฐกิจชุมชน ศิลปะ วัฒนธรรมของพื้นที่ รวมทั้งสามารถมีส่วนร่วมในการกำหนด ออกแบบ หลักสูตรการเรียนการสอนที่สอดคล้องวัฒนธรรมพื้นบ้านในสถานศึกษาของพื้นที่อีกด้วย

การตรวจสอบ ประเมินผลด้วยการอารักขา บำรุง คุ้มครอง อันชอบธรรมแก่ ผู้ทรงศีล ผู้ทรงธรรมบริสุทธิ์ ผู้เป็นธรรมทายาทของพระพุทธศาสนา การชักนำเหล่าพุทธบริษัทเข้ามาสู่พระพุทธศาสนา เป็นกิจกรรมของผู้เมตตา ผู้ทรงศีลธรรม เป็นกิจกรรมที่ดีนำมาเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตาม และพัฒนาบุคลากรในองค์กรให้เป็นบุคลากรยุคใหม่สามารถนำพาองค์กรไปสู่องค์กรแห่งคุณธรรม จริยธรรม สามารถบริหารจัดการองค์กรด้วยระบบการบริหารสมัยใหม่ให้มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ และร่วมกันรับผิดชอบ การบำรุงรักษาความดีและน้อมนำมาเป็นหลักใจและเป็นตัวอย่างทางศีลธรรมของประชาชนก็จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติ รวมไปถึงการเสริมสร้างเครือข่ายจริยธรรม โดยการประสานงาน และ

ร่วมดำเนินการกับเครือข่ายต่างๆในภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และหน่วยงานอิสระ เพื่อเป็นการผนึกกำลังจากทุกภาคส่วนในการเสริมสร้าง จริยธรรม และป้องกันทุจริตในระบบราชการ

การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ประเมินผลของสภาองค์กรชุมชน ด้วยการตรวจสอบข้อมูลทรัพยากรในท้องถิ่น และประเมินสถานการณ์โดยรวมอยู่เสมอ เพื่อทันเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอก ร่วมมือกันวิเคราะห์ ประเมินผล เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างฉับไว โดยใช้หลักยุทธธรรม สันติวิธี ลดความขัดแย้ง เพื่อให้เกิดสันติภาพในสังคม ผู้นำต้องมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีเหตุผล มีคุณธรรมนำทางในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาชุมชน มีการใช้ปัญญาในการแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดความเสมอภาพ เท่าเทียมกันในสังคมด้วยการสื่อสารที่ดีอย่างทั่วถึง ทันเหตุการณ์ สอดคล้องกับบริบทชุมชน เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน นำวัฒนธรรมประเพณีไทยที่สืบเนื่องจากหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาสืบทอดธรรมทายาทให้เกิดความยั่งยืน มีการบริหารด้วยระบบคุณธรรม มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ นำพาองค์กรไปสู่องค์กรแห่งคุณธรรม จริยธรรม

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี” โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ๓ ประการได้แก่ ๑. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ๒. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ๓. เพื่อนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๒๑ รูป/คน และการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๑๒ รูป/คน ผลการศึกษาสรุปได้ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๓ ข้อเสนอแนะในการวิจัย

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนมีจุดแข็งที่การมีอุดมการณ์ร่วมกัน การมีกฎหมายรองรับ มีวัฒนธรรมเดียวกัน การเคารพศรัทธาผู้นำ การเคารพในสิทธิผู้อื่น และการใช้ปัญญาแก้ปัญหามากกว่าการใช้อำนาจ ส่วนจุดอ่อนอยู่ที่ผู้สืบทอดมรดกยังมีน้อย ผู้นำไม่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ขาดทักษะการทำงานเป็นทีม ขาดความต่อเนื่อง ขาดความเสียสละเพื่อส่วนรวม ขาดการประชาสัมพันธ์ และงบประมาณไม่เพียงพอ โอกาสจากการยึดเหนี่ยวจิตใจโดยรวมของประชาชนทุกระดับจากกระแสพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หลักเศรษฐกิจพอเพียง การปฏิรูปเศรษฐกิจฐานราก กฎหมายคุ้มครองการมีส่วนร่วม สถานการณ์ ASEAN พื้นที่มีแหล่งทรัพยากรทาง

อาหารของโลก มีอุปสรรคที่เกิดจากวงจรทางการเมือง แขนงนำถูกจัดตั้งจากองค์กรอื่น ระบบอุปถัมภ์ ระบบเศรษฐกิจตกต่ำต่อเนื่อง นายทุนข้ามชาติ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ระบบการจัดเก็บองค์ความรู้ท้องถิ่น ไม่มีประสิทธิภาพ การบริหารงานแบบแยกส่วน การเอื้อต่อภาคธุรกิจมากกว่าภาคประชาสังคม

สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีด้านการตัดสินใจ เกิดจากพลังยึดเหนี่ยวจิตใจจากกระแสพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และแนวทางจากหลักเศรษฐกิจพอเพียง วัฒนธรรมท้องถิ่น ความศรัทธาในผู้นำ และหลักศาสนา ด้านการดำเนินงาน (การปฏิบัติ) มีการรวมตัวจัดตั้ง จัดตั้งองค์กรสภาชุมชน นำเสนอแผนพัฒนา และขับเคลื่อนแผนพัฒนา มีผลการดำเนินงานเป็นรูปธรรม วิเคราะห์ปัญหา ข้อดี ข้อเสีย พร้อมหาแนวทางในการแก้ไขอย่างเป็นระบบ ด้านการรับผลประโยชน์ ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง มีวัฒนธรรมร่วมกัน มีสังคมที่อบอุ่น มีสุขภาวะที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม การตรวจสอบ และประเมินผลของประชาชน มีการปรึกษาหารือ แสดงความคิดเห็น ในโครงการและกิจกรรมต่างๆของภาครัฐ เสนอแนะแนวทางแก้ไขและแนวทางการพัฒนา การประเมินผลจากการจัดให้มีเวทีการศึกษาหารือกันเพื่อแสดงความคิดเห็นในโครงการหรือกิจกรรมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น การเสนอแนะปัญหา แนวทางแก้ไขและแนวทางการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือทรัพยากรทางธรรมชาติ สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนเพื่อประกอบการพิจารณาในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มองค์กรชุมชน การสำรวจกลุ่มองค์กรชุมชน การจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนใหม่ การเชื่อมโยงองค์กรชุมชน - ท้องถิ่นและท้องที่ในการจัดสวัสดิการให้ครอบคลุมทุกระดับ ทุกหมู่บ้าน และทุกชุมชน

๕.๑.๒ แนวคิด ทฤษฎีที่และหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี เป็นการศึกษาโดยเชื่อมโยงแนวคิด ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน แนวคิดสภาองค์กรชุมชน แนวคิดการปกครองส่วนท้องถิ่น และหลักอภิธานิธรรม สังเคราะห์ออกมาเป็นหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตามหลักอภิธานิธรรม ๔ ด้าน กล่าวคือ ด้านการคิดตัดสินใจตามหลักอภิธานิธรรม สภาองค์กรชุมชนมีการประชุมกันเสมอๆโดยพร้อมเพรียงกันเพื่อระดมความคิดเห็น และแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนรวมไปถึงการตัดสินใจกำหนดกฎระเบียบในการใช้เพื่อปฏิบัติร่วมกัน โดยไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดี และกฎหมายบ้านเมือง ได้รับการปรึกษา และขอแนะนำจากผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์เพื่อประกอบการ

คิดตัดสินใจที่ดีและรอบคอบ และมีการลงมติเป็นเอกฉันท์ซึ่งเป็นไปตามแนวทางประชาธิปไตย ด้านการดำเนินงานตามหลักอปหิธานิยธรรม สภาองค์กรชุมชนมีการรวมตัวกันจัดตั้ง จัดแจ้ง สภาองค์กรชุมชน ปฏิบัติตามกฎหมาย กฏหมาย และศีลธรรมอันดีงามของชุมชน และสังคม ดำเนินการตามเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่ร่วมกันกำหนด โดยเคารพ เชื้อฟังผู้รู้ ผู้นำ หรือนักปราชญ์ของชุมชนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ให้เกียรติสตรีในการแสดงความสามารถบริหารงานต่างๆ ร่วมกันแสดงเอกลักษณ์ของชุมชนโดยสืบสานประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ส่งเสริมผู้ประพฤดีดี ปฏิบัติชอบเป็นบุคคลตัวอย่างควรปฏิบัติตามด้านการร่วมรับผลประโยชน์ตามหลักอปหิธานิยธรรม สภาองค์กรชุมชนมีอุดมการณ์ร่วมที่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักการสำคัญมีความพร้อมเพรียง ที่แสดงถึงความสมัครสมาน สามัคคี ในการสร้างพลังเข้มแข็งของชุมชน ยึดถือความดี ความถูกต้องเป็นสัจจะร่วมกันในการปฏิบัติ เพื่อสังคมที่มีความเจริญรุ่งเรือง มีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน มีสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรมที่ดีงาม มีบุคคลที่มีศีล มีธรรมเป็นตัวอย่งที่ดีแก่สังคม เพื่อความสงบและสันติสุข ด้านการตรวจสอบและประเมินผลตามหลักอปหิธานิยธรรม สภาองค์กรชุมชนจัดเวทีเพื่อปรึกษาหารือการดำเนินโครงการ กิจกรรมของภาครัฐที่มีผลกระทบกับวิถีชีวิตของประชาชน มีความพร้อมในการร่วมกับภาครัฐในการเสนอแนะแนวทางแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน รวมถึงร่วมกันตรวจสอบการใช้อำนาจที่มีชอบด้วยกฎหมาย เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการทำงานของภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันค้นหาภูมิปัญญาท้องถิ่นจากผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อนำมาจัดทำองค์ความรู้ของท้องถิ่น ตรวจสอบการกระทำที่ละเมิดหรือก่อให้เกิดการทำลายวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและสังคมไทย และสอดส่อง ดูแลมิให้มีผู้ใดมาก้าวล่วงต่อพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นที่เคารพบูชาของชุมชน

๕.๑.๓ รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอปหิธานิยธรรม

รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอปหิธานิยธรรม ผลการวิจัยพบว่า การคิด ตัดสินใจของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอปหิธานิยธรรม โดยประชาชนมีอุดมการณ์ร่วมกัน โดยมีความคิดที่จะเสียสละเวลาเพื่อเข้าร่วมประชุมอย่างสม่ำเสมอในการแก้ไขปัญหาของส่วนรวม มีความพร้อมที่จะศึกษาข้อมูล สร้างความเข้าใจ และแสดงความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา โดยคิดหาแนวทางในการปฏิบัติร่วมกันด้วยการกำหนดเป็น “ธรรมนูญชุมชน” แสดงถึงการมีสัจจะที่ให้ไว้ต่อกัน มีความคิดริเริ่ม

สร้างสรรค์ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำ ผู้รู้ในท้องถิ่น รักความยุติธรรมโดยการใช้ปัญญา แก้ปัญหามากกว่าการใช้อำนาจ ยึดมั่นในความดี ศรัทธาในความดีเพื่อสร้างสรรค์วัฒนธรรมท้องถิ่น ยกย่องคนดีมีคุณธรรมเพื่อให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอภินิหารธรรม ประชาชนร่วมประชุมอย่างสม่ำเสมอ ในการแก้ไขปัญหา เพื่อการวางแผนพัฒนาชุมชน กำหนดแนวทางในการปฏิบัติเป็น “ธรรมนูญชุมชน” เป็น“สัจจะ”ที่ให้ไว้ร่วมกันในการปฏิบัติตาม โดยการสร้างภูมิปัญญาท้องถิ่นจากการรวบรวมความรู้และประสบการณ์ของปราชญ์ชาวบ้าน ผู้รู้ ผู้อาวุโสและผู้นำ เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน โดยนำวิถีชีวิตวัฒนธรรมแบบเครือญาติของสังคมไทยที่ทุกคนเปรียบเสมือนญาติพี่น้องที่ต้องใจใส่เกื้อกูลกัน การสร้างเสริมสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสงบสุขและยั่งยืนตามแนวทางพุทธธรรม

การมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอภินิหารธรรม การร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคม แสดงถึงการมีวิสัยทัศน์กว้างไกล นำสังคมไปสู่ธรรมาธิปไตย มีความพร้อมในการจัดการตนเอง เกิดชุมชนที่เข้มแข็ง มีระเบียบ มีวินัย มีการยอมรับซึ่งกันและกัน เกิดสันติภาพในสังคม การเรียนรู้ร่วมกัน รู้จักตนเอง เกิดภูมิปัญญาท้องถิ่น นำมาส่งเสริมการสร้างงาน สร้างอาชีพด้วยความเสมอภาค เป็นการกระจายรายได้ในชุมชน มีวัฒนธรรมไทยที่สร้างความรักสามัคคี เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เกิดเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน มีค่านิยมของชุมชนในการยกย่องคนดีเพื่อเป็นศรีแก่สังคม เป็นสังคมแห่งคนดี มีคุณธรรม มีความสงบสุข เกิดเป็นอัตลักษณ์ชุมชน เป็นสังคมแห่งความดีมีความสุขสงบ แสดงถึงประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

การมีส่วนร่วมในตรวจสอบ และประเมินผลของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอภินิหารธรรม มีการตรวจสอบข้อมูลทรัพยากรในท้องถิ่น และประเมินสถานการณ์โดยรวมอยู่เสมอ เพื่อทันเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอก ร่วมมือกันวิเคราะห์ ประเมินผล เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างฉับไว โดยใช้หลักยุติธรรม สันติวิธี ลดความขัดแย้ง เพื่อให้เกิดสันติภาพในสังคม ผู้นำต้องมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีเหตุผล มีคุณธรรมนำทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน มีการใช้ปัญญาในการแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดความเสมอภาค เท่าเทียมกัน ในสังคมด้วยการสื่อสารที่ดีอย่างทั่วถึง ทันเหตุการณ์ สอดคล้องกับบริบทชุมชน เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน

นำวัฒนธรรมประเพณีไทยที่สืบเนื่องจากหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาสืบทอดธรรมทายาทให้เกิดความยั่งยืน และนำพาวงค์กรไปสู่องค์กรแห่งคุณธรรม จริยธรรม มีการบริหารด้วยระบบคุณธรรม มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

๕.๒.๑ สภาพการณ์ปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี

ในการศึกษาถึงสภาพการณ์ปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษาสภาพการณ์ปัจจุบันออกเป็น ๓ ระดับ คือ ระดับชาติ เป็นการศึกษาสภาพการณ์ปัจจุบันโดยรวมของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค เป็นการศึกษาสภาพการณ์ปัจจุบันโดยรวมของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนเครือข่ายภาคตะวันออก และระดับจังหวัดเป็นการศึกษาสภาพการณ์ปัจจุบันโดยรวมของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี ซึ่งทั้ง ๓ ระดับมีความเชื่อมโยงกันด้านนโยบาย และการขยายเครือข่ายในการดำเนินงาน โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้ศึกษามาวิเคราะห์โดยใช้วิธี SWOT Analysis เพื่อให้ทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี เพื่อนำมาพัฒนาเพื่อสร้างเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการณ์ปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์การชุมชนจังหวัดชลบุรี พบว่า

ในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชนเกิดจากพลังยึดเหนี่ยวจิตใจจากกระแสพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และแนวทางจากหลักเศรษฐกิจพอเพียง วัฒนธรรมท้องถิ่น ความศรัทธาในผู้นำ และหลักศาสนา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **วิทยา จันทรแดง** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบการบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน” ผลการวิจัยพบว่า ๑) นโยบายการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีการดำเนินการในด้านการเพิ่มศักยภาพขององค์กรชุมชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วม การจัดการความรู้และการเรียนรู้ของคนในชุมชน ๒) ชุมชนมีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการ

บริหารจัดการชุมชน การประกอบอาชีพการจัดการทรัพยากรในชุมชน และการพัฒนาองค์กรในชุมชน ๓) รูปแบบใหม่ที่ค้นพบ คือ การบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งแบบบูรณาการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง^๑

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน(การปฏิบัติ)ของประชาชน มีการรวมตัวจัดตั้ง จัดตั้ง องค์กรสภาชุมชน นำเสนอแผนพัฒนา และขับเคลื่อนแผนพัฒนา มีผลการดำเนินงานเป็นรูปธรรม วิเคราะห์ปัญหา ข้อดี ข้อเสีย พร้อมหาแนวทางในการแก้ไขอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ **สุพัฒน์ ไพไธ** ศึกษาวิจัยเรื่อง “กระบวนการทัศน์พัฒนาเพื่อการพึ่งตนเองของกลุ่มเครือข่ายอินแปง ใน จังหวัดสกลนคร อุดรธานี กาฬสินธุ์ และมุกดาหาร” ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบ วิธีการ กระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนากระบวนการทัศน์ของกลุ่มเครือข่ายอินแปงมีรูปแบบเป็นแบบบอกเล่า แบบกลุ่ม ด้วยการ ปฏิบัติ การเลียนแบบธรรมชาติ บุคคล ชุมชน และจากวิถีชีวิต โดยใช้วิธีการเฉพาะของตนเองคือ ประชา วิจัย และพัฒนา การจัดการตนเอง และเครือข่ายทางสังคม^๒

ด้านการมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ของประชาชน ทำให้เกิดชุมชนเข้มแข็งที่เข้มแข็ง มีวัฒนธรรมร่วมกัน มีสังคมที่อบอุ่น มีสุขภาวะที่ดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม การตรวจสอบ และประเมินผลของประชาชน มีการปรึกษาหารือ แสดงความคิดเห็น ในโครงการและกิจกรรมต่างๆของภาครัฐ เสนอแนะแนวทางแก้ไขและแนวทางการ พัฒนา สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **ปริยา โสภณา** ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อความ เข้มแข็งของหมู่บ้านชุมชนชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งของหมู่บ้านชุมชนชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างเรียงตามลำดับ

^๑ วิทยา จันทร์แดง, “การพัฒนาแบบการบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต**, (วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์, ๒๕๕๕).

^๒ สุพัฒน์ ไพไธ, “กระบวนการทัศน์พัฒนาเพื่อการพึ่งตนเองของกลุ่มเครือข่ายอินแปง ในจังหวัดสกลนคร อุดรธานี กาฬสินธุ์ และมุกดาหาร”, **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชาสังคมวิทยา, (บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๖).

ของความสำเร็จ คือ บุคคล ครัวเรือน กองทุนชุมชน กลุ่มองค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชนโดยมีความสัมพันธ์ทางโครงสร้าง^๓

ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบ ประเมินผล มีการจัดให้มีเวทีการศึกษาหารือกันเพื่อแสดงความคิดเห็นในโครงการหรือกิจกรรมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสนอแนะปัญหา แนวทางแก้ไขและแนวทางการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือทรัพยากรทางธรรมชาติ สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนเพื่อประกอบการพิจารณาในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มองค์กรชุมชน การสำรวจกลุ่มองค์กรชุมชน การจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนใหม่ การเชื่อมโยงองค์กรชุมชน - ท้องถิ่นและท้องที่ในการจัดสวัสดิการให้ครอบคลุมทุกระดับ ทุกหมู่บ้าน และทุกชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ **โชติ ถาวร** ศึกษาวิจัยเรื่อง “องค์กรชุมชนในการจัดการป่าชายเลน อ่าวป่าคลอก จังหวัดภูเก็ต” ผลการวิจัยพบว่า การจัดการป่าชายเลน ชุมชนบ้านบางโรงเกิดขึ้นจากการพบปะพูดคุยกันประจำ แล้วจัดตั้งกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ และสวัสดิการให้กับสมาชิกองค์กรชุมชนมีบทบาทในการจัดการป่าชายเลน ในการกำหนดกติกาในการรักษาป่าชายเลน จัดทำสื่อเผยแพร่ และกระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญของป่าชายเลน และการสร้างความมั่นคงให้กับสมาชิกของชุมชน เพื่อให้มีอาชีพ รายได้ สวัสดิการ และสร้างประโยชน์สาธารณะให้กับชุมชน^๔

๕.๒.๒ แนวคิด ทฤษฎีและหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

ผลการวิจัยพบว่า หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตามหลักอภิธานียธรรมมี ๔ ด้าน กล่าวคือ

ด้านการคิดตัดสินใจตามหลักอภิธานียธรรม สภาองค์กรชุมชนมีการประชุมกันเสมอๆ โดยพร้อมเพรียงกันเพื่อระดมความคิดเห็น และแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนรวมไปถึงการตัดสินใจกำหนดกฎระเบียบในการใช้เพื่อปฏิบัติร่วมกัน โดยไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดี และกฎหมายบ้านเมือง ได้รับ

^๓ ปรียา โสภณา, “ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อความเข้มแข็งของหมู่บ้านชุมชนชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย”, **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชายุทธศาสตร์และพัฒนาภูมิภาค, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๓)

^๔ โชติ ถาวร, “องค์กรชุมชนในการจัดการป่าชายเลน อ่าวป่าคลอก จังหวัดภูเก็ต”, **วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรดุษฎีบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๔).

การศึกษา และข้อเสนอแนะจากผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์เพื่อประกอบการคิดตัดสินใจที่ดีและรอบคอบ และมีการลงมติเป็นเอกฉันท์ซึ่งเป็นไปตามแนวทางประชาธิปไตย สอดคล้องกับผลงานวิจัย **สิริกาญจน์ เอี่ยมอาจหาญ** ได้วิจัยเรื่อง การนำนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: วิเคราะห์กรณี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนมีอิทธิพลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น^๕

ด้านการดำเนินงานตามหลักอปริหานิยธรรม สภาองค์กรชุมชนมีการรวมตัวกันจัดตั้ง จัดตั้งสภาองค์กรชุมชน ปฏิบัติตามกฎหมาย กฏหมาย และศีลธรรมอันดีงามของชุมชน และสังคม ดำเนินการตามเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่ร่วมกันกำหนด โดยเคารพ เชื้อฟังผู้รู้ ผู้นำ หรือนักปราชญ์ของชุมชนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ให้เกียรติสตรีในการแสดงความสามารถบริหารงานต่างๆ ร่วมกันแสดงเอกลักษณ์ของชุมชนโดยสืบสานประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ส่งเสริมผู้ประพฤดี ปฏิบัติชอบเป็นบุคคลตัวอย่างควรปฏิบัติตาม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ **เสนอ อัครมณฑา** ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการตามหลักอปริหานิยธรรมขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรมในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี สามารถนำหลักอปริหานิยธรรมไปบูรณาการเข้าไปในทุกขั้นตอนของกระบวนการบริหาร เพื่อพัฒนาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม ความสามัคคีเป็นทีม (Teamwork) และสามารถนำมาบูรณาการเข้ากับบริหารงานทั้งในด้านการบริหารจัดการบุคลากร (Staffing) การประสานงาน (Coordinating) และการจัดองค์กร (Organizing) โดยการร่วมแรงร่วมใจเป็นคณะแต่ละฝ่าย เป็นการผนึกกำลัง (Synergy) และพบว่า อปริหานิยธรรม ๗ เป็นหลักป้องกันความเสื่อม เป็นไปเพื่อความเจริญขององค์การฝ่ายเดียว องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี สามารถนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติด้านการบริหารจัดการได้เป็นอย่างดี

ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ตามหลักอปริหานิยธรรม สภาองค์กรชุมชนมีอุดมการณ์ร่วมที่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักการสำคัญมีความพร้อมเพรียง ที่แสดงถึงความสมัครสมาน สามัคคีในการสร้างพลังเข้มแข็งของชุมชน ยึดถือความดี ความถูกต้องเป็นสัจจะร่วมกันในการปฏิบัติ เพื่อสังคมที่มีความเจริญรุ่งเรือง มีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน มีสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรมที่ดีงาม มีบุคคลที่มีศีล

^๕ สิริกาญจน์ เอี่ยมอาจหาญ, “ประสิทธิผลในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดนครปฐม”, วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ๒๕๕๔).

มีธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีแก่สังคม เพื่อความสงบและสันติสุข สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ**ประพันธ์ นีกะโทก** ศึกษาวิจัยเรื่อง “ทุนทางสังคมกับการจัดการความรู้สู่องค์กรชุมชนพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง” ผลการวิจัยพบว่า การนำทุนทางสังคมมาจัดการความรู้สู่องค์กรชุมชนพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ด้วยความไว้วางใจเป็นการขอคำปรึกษาจากสมาชิกภายในชุมชน การขอคำปรึกษาจากพระสงฆ์ โดยอาศัยความร่วมมือจากภาครัฐและเอกชนนำเอาความเชี่ยวชาญด้านการบริหารธุรกิจ การนำป่าไม้ในชุมชนมีแหล่งอาหารให้ชาวบ้านดำรงชีวิต มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติที่ใช้พอเพียงสำหรับใช้ทำการเกษตร ด้านบุคคลเป็นการนำองค์ความรู้ของบุคคลที่ได้จากการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพการประกอบสัมมาอาชีพหาเลี้ยงตนเองและครอบครัวคนในชุมชนได้รับการดูแลสุขภาพด้านร่างกายและจิตใจอย่างทั่วถึงมีการให้ความรู้มีการพัฒนาการเรียนรู้ครั้งในระบบนอกระบบ การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตการสร้างความสุขและความพอดีในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจสังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม^๖

ด้านการตรวจสอบและประเมินผลตามหลักการบริหารนิยธรรม สภาองค์กรชุมชนจัดเวทีเพื่อปรึกษาหารือการดำเนินโครงการ กิจกรรมของภาครัฐที่มีผลกระทบกับวิถีชีวิตของประชาชน มีความพร้อมในการร่วมกับภาครัฐในการเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน รวมถึงร่วมกันตรวจสอบการใช้อำนาจที่มีขอบด้วยกฎหมาย เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการทำงานของภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันค้นหาภูมิปัญญาท้องถิ่นจากผู้รู้ ปรชาญชาวบ้าน เพื่อนำมาจัดทำองค์ความรู้ของท้องถิ่น ตรวจสอบการกระทำที่ละเมิดหรือก่อให้เกิดการทำลายวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและสังคมไทย และสอดส่อง ดูแลมิให้มีผู้ใดมาก้าวล่วงต่อพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นที่เคารพบูชาของชุมชนสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ภาส ภาสสัทธา** ศึกษาวิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการด้านความโปร่งใสขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า การนำการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารงาน ประกอบด้วย ๓ ประเด็นสำคัญ คือ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ในการบริหารงานและการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารและบุคลากร ด้านการนำความรับผิดชอบ

^๖ ประพันธ์ นีกะโทก, “ทุนทางสังคมกับการจัดการความรู้สู่องค์กรชุมชนพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสนดุสิตบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

มาปฏิบัติเพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารงาน ประกอบด้วย ๓ ประเด็นสำคัญ คือ ความรับผิดชอบ ต่อตนเอง ความรับผิดชอบต่อชุมชนท้องถิ่น ความรับผิดชอบต่อสังคม^๗

๕.๒.๓ รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรีตามหลักอปหิธานิยธรรม พบว่า มี ๔ รูปแบบ ได้แก่

๑. รูปแบบการมีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอปหิธานิยธรรม การมีส่วนร่วมของประชาชนด้วยการเริ่มจากตนเอง ต้องเป็นผู้มีจิตสาธารณะ มีความคิดเสียสละเพื่อส่วนรวม นำไปสู่การมีอุดมการณ์ร่วมกันโดยใช้ความเป็น “เรา” มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความกล้าแสดงออก ต้องการเรียนรู้ร่วมกัน มีความเข้าใจกัน จนสามารถร่วมกันทำงานเป็นทีม มีระเบียบ วินัยที่ดี โดยร่วมกันกำหนด “ธรรมนูญชุมชน” มีสัจจะต่อกัน ด้วยความยุติธรรม และความสงบสุขของสังคมโดยรวม มีความศรัทธาผู้มีความรู้ ความสามารถมาสร้างภูมิปัญญา ภูมิความรู้ให้กับท้องถิ่นของตนเอง ใช้ฐานความคิดของความดีเชื่อมต่อไปสู่การกำหนดแผนและนโยบาย บนพื้นฐานความคิดแห่ง “ความดีและความเท่าเทียมกัน” เกิดการเอื้อประโยชน์ให้ซึ่งกันและกัน เพื่อสร้างอัตลักษณ์ร่วมกันได้ รู้ถึงวัฒนธรรมที่ดีงามที่ควรส่งเสริมการประพฤติปฏิบัติชอบในสังคม เกิดเป็นสังคมแห่งความดี สังคมคนดี โดยนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และพัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาหมู่คณะของตนให้มีความเสียสละ รู้จักการให้ การนำมาซึ่งสันติภาพในสังคม การสร้างความสมานฉันท์ระหว่างพุทธศาสนิกชน ศรัทธาความดี มีสัจจะ เสียสละเพื่อส่วนรวม ร่วมรักษา วัฒนธรรมท้องถิ่น ยินดีต่อความสงบสุข สังคมสมานฉันท์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ **เสนอ อัครมณฑา** ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการตามหลักอปหิธานิยธรรมขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่าการประยุกต์ใช้หลักอปหิธานิยธรรมในการบริหารจัดการขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัดนนทบุรี สามารถนำหลักอปหิธานิยธรรมไปบูรณาการเข้าไปในทุกขั้นตอนของกระบวนการบริหาร เพื่อพัฒนาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม ความสามัคคีเป็นทีม (Teamwork) และสามารถนำบูรณาการเข้ากับบริหารงานทั้งในด้านการบริหารจัดการ บุคลากร (Staffing) การประสานงาน (Coordinating) และการจัดองค์กร (Organizing) โดยการร่วมแรง

^๗ ภาส ภาสสัทธา, “การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการด้านความโปร่งใสขององค์กร ปกครอง ส่วนท้องถิ่น”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

ร่วมใจเป็นคณะแต่ละฝ่าย เป็นการผนึกกำลัง (Synergy) เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และพบว่า อปธานิยธรรม ๗ เป็นหลักป้องกันความเสื่อม เป็นไปเพื่อความเจริญขององค์การฝ่ายเดียว องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี สามารถนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติด้านการบริหารจัดการได้เป็นอย่างดี และสอดคล้องกับ **สุพัฒน์ ไพไธล** ศึกษาเรื่อง “กระบวนการทัศน์พัฒนาเพื่อการพึ่งตนเองของกลุ่มเครือข่ายอินแปง ในจังหวัดสกลนคร อุดรธานี กาฬสินธุ์ และมุกดาหาร” ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบ วิธีการ กระบวนการเรียนรู้และการพัฒนากระบวนการทัศน์ของกลุ่มเครือข่ายมีรูปแบบเป็นแบบบอกเล่า แบบกลุ่ม ด้วย การปฏิบัติ การเลียนแบบธรรมชาติ บุคคล ชุมชน และจากวิถีชีวิต โดยใช้วิธีการเฉพาะของตนเองคือ ประชาวิจัย และพัฒนา การจัดการตนเอง และเครือข่ายทางสังคม มีโครงสร้างและระบบ เศรษฐกิจ สังคมแบบอินแปง มีทั้งในแนวลึกและแนวกว้างที่นำไปสู่การพึ่งตนเอง ในแนวลึก ประกอบด้วยเศรษฐกิจครัวเรือนหรือแบบพอเพียงและเศรษฐกิจวัฒนธรรม โดยสัมพันธ์กับการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยี มีตัวชี้วัดความสำเร็จการพึ่งตนเองและการพัฒนาที่ยั่งยืน ๓ ประการ คือ รอด พอเพียง และยั่งยืน^๔ และสอดคล้องกับ **สิริกาญจน์ เอี่ยมอาจหาญ** ได้วิจัยเรื่อง “การนำนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: วิเคราะห์กรณี องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี” ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการตามปัจจัยในการบริหารงานที่กำหนดทุกด้าน ซึ่งได้แก่ การใช้หลักนิติธรรม คุณธรรม ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ และความคุ้มค่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านการกำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน ปัจจัยด้านผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านการบริหารงานบุคคล ปัจจัยด้านสมรรถนะองค์การ รวมทั้งปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน^๕

^๔ สุพัฒน์ ไพไธล, “กระบวนการทัศน์พัฒนาเพื่อการพึ่งตนเองของกลุ่มเครือข่ายอินแปง ในจังหวัดสกลนคร อุดรธานี กาฬสินธุ์ และมุกดาหาร”, **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชาสังคมวิทยา, (บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๖).

^๕ สิริกาญจน์ เอี่ยมอาจหาญ, “ประสิทธิผลในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดนครปฐม”, **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ๒๕๕๔).

๒. รูปแบบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอปริหานิยธรรม

การศึกษาถึงผลกระทบของโครงการต่อวิถีชีวิตชาวบ้าน ทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมแรงร่วมใจแก้ไขปัญหา โดยประชุมอย่างสม่ำเสมอ มีการวางแผนการพัฒนา ด้วยมติที่เป็นเอกฉันท์ ปฏิบัติตามแผนอย่างประสิทธิภาพ มีศักยภาพ รวมพลังกันทำงานเป็นทีม ด้วยความสัมพันธ์ที่ดีภายในกลุ่ม และขยายเครือข่ายเพื่อเสริมเพิ่มพลังที่แข็งแกร่ง มีการแลกเปลี่ยน ข้อมูล ข่าวสาร มีกิจกรรมที่ให้ความรู้ มีความสามัคคี ดำเนินการโดยยึดมั่นใน“ธรรมานุชุมชน” เป็น“สัจจะ”ร่วมกัน นำหลักพุทธธรรมมาปลูกจิตสำนึกรับผิดชอบในตนเอง ส่งเสริมผู้นำที่มีคุณธรรม ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เชื่อมโยงจากหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา เกิดความรัก ความสามัคคีของคนในชุมชนจิตสำนึกให้คนรักท้องถิ่น รักแผ่นดินของตนเอง ใช้วัฒนธรรมแบบเครือญาติ วัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้านเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และพัฒนาคุณภาพชีวิต เกิดเป็นค่านิยมร่วมของสังคม เป็นสังคมแห่งคนดี มีสมานฉันท์ และเกิดเป็นสังคมแห่งคุณธรรม สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **สุทธญาณ โอบอ้อม** สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **ภาส ภาสสัทธา** ศึกษาวิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการด้านความโปร่งใสขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่าการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการด้านความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่าการนำหลักอปริหานิยธรรมกับหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อสร้างความโปร่งใสในการบริหารงานร่วมกับหลักธรรมาภิบาลทำให้ได้รูปแบบในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๓ รูปแบบหลัก ประกอบด้วย รูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อความโปร่งใส ในงานบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านนิติธรรม ด้านการมีส่วนร่วม ในด้านความรับผิดชอบ

๓. รูปแบบการมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ของประชาชนต่อดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีตามหลักอปริหานิยธรรม

จากแนวคิดการรับผิดชอบต่อสาธารณะจากเจตนารมณ์เดียวกัน จึงร่วมกันรักษาผลประโยชน์ต่อส่วนรวม และเกิดผลประโยชน์ร่วมกันทุกฝ่ายในชุมชน รวมตัวกันจนสามารถจัดตั้งสภาองค์กรชุมชน ซึ่งได้รับการรับรองสถานภาพองค์กรชุมชนและสภาองค์กรชุมชน เกิดการเรียนรู้แนวทางประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักพุทธธรรม เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน มีความ

พร้อมในการจัดการทรัพยากรทางธรรมชาติ เกิดความเข้าใจ และยอมรับซึ่งกันและกัน เกิดชุมชนแห่งสันติภาพ มีความรู้สึกที่ดีมีเมตตาต่อกัน เกิดพลังร่วมกัน เกิดมดีที่เป็นเอกฉันท์ เกิด “พลังชุมชน” ที่จะผลักดันไปสู่การสร้างงานสร้างอาชีพ เพื่อความ “อยู่ดีมีสุข” ของประชาชน เกิดความมีระเบียบวินัยของชุมชน ที่ “พร้อมใจ” กันปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบ ที่กำหนดไว้ เกิดความสนใจ มีอาชีพ หรือมีผลประโยชน์ร่วมกัน เกิดความ “ยุติธรรม” และความ “เสมอภาคในสังคม” เกิดเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ทำให้เกิดความสงบและสันติสุขต่อชุมชน เป็นการฟื้นฟูระบบคุณค่าในการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ประชาชนในพื้นที่มีชีวิตที่มั่นคง มีการบริหารจัดการที่ดี มีคุณธรรม เกิดชุมชนที่เข้มแข็ง พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน เกิดวัฒนธรรมการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันมาเป็นจุดเด่น นำไปเปลี่ยนแปลงและสร้างคุณค่าที่ดีในสังคมไทย การสร้างคนดี คนเก่ง ถึงพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม และมีระเบียบวินัยของสังคม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ **สุทธญาณ โอบอ้อม** ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา” ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการฝึกอบรมเพื่อ ปรับแก้การแสดงออกของพฤติกรรมกาย วาจา ใจ ๓ ประการ คือ พัฒนาจิตใจให้มีสภาวะอดทน ชั้นปัญญา คือ ชี้แนะให้เห็นพฤติกรรมที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ การศึกษาชั้นศีลในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้วยระบบการศึกษา ชั้นสมาธิ คือ พัฒนาพฤติกรรมจิตใจให้มี EQ ชั้นปัญญา คือ ให้มีการศึกษาเพิ่มเติม การพัฒนาด้วยการบ่มเพาะพฤติกรรมนิสัยที่ดีงาม ชั้นสมาธิ คือ ฝึกจิตใจให้เป็นไปในทิศทางที่ควร ชั้นปัญญาคือ ส่งเสริมพัฒนาให้มีการศึกษาเพิ่มเติม^{๑๐} สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **สุพัฒน์ ไพไหล** ศึกษาวิจัยเรื่อง “กระบวนการพัฒนาเพื่อการพึ่งตนเองของกลุ่มเครือข่ายอินแปง ในจังหวัดสกลนคร อุดรธานี กาฬสินธุ์ และมุกดาหาร” ผลการวิจัยพบว่าโครงสร้างและระบบ เศรษฐกิจ สังคมแบบอินแปง มีทั้งในแนวลึกและแนวกว้างที่นำไปสู่การพึ่งตนเอง ในแนวลึก ประกอบด้วยเศรษฐกิจครัวเรือนหรือแบบพอเพียงและเศรษฐกิจวัฒนธรรม โดยสัมพันธ์กับการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีในแนวกว้างประกอบด้วยเศรษฐกิจชุมชนและวิสาหกิจชุมชน ส่วนระบบสังคมในแนวลึกมีวัฒนธรรมชุมชนเป็นหลัก และแนวกว้างได้แก่ทุนทางสังคมและเครือข่ายทางสังคมที่นำไปสู่การพึ่งตนเองได้ โดยวัด

^{๑๐} สุทธญาณ โอบอ้อม, “การพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘).

ความสำเร็จการพึ่งตนเองและการพัฒนาที่ยั่งยืน ๓ ประการ คือ รอด (Survival) พอเพียง (Sufficiency) และยั่งยืน (Sustainability)^{๑๑}

๔. รูปแบบการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ประเมินผลของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิธานิธรรม

ประชาชนในท้องถิ่นได้ศึกษาถึงข้อมูลในท้องถิ่นเกี่ยวกับทรัพยากรในพื้นที่ จัดทำผังชุมชนจัดทำบัญชีฐานทุนของการพัฒนา และประเมินผลกระทบจากโครงการและนโยบายและเหตุการณ์ในอนาคต มีการศึกษาการวิจัย จัดระเบียบเรื่องอย่างเป็นระบบ มีการตรวจสอบข้อมูล การประเมินผลสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในระดับภูมิภาค และระดับประเทศ วิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ และรายงานผลถึงสถานการณ์ความคืบหน้าในการดำเนินงานที่ผ่านมา และการนำประเด็นปัญหาของชุมชนมาวิเคราะห์พร้อมหาทางแก้ไขร่วมกัน การนำเสนอข้อมูลข้อเท็จจริงแม้ขัดแย้งกันทางความคิดแต่ไม่ความแตกแยกเกิดความสัมพันธ์ของชุมชนเป็นเครือญาติ เป็นเพื่อนพ้องน้องพี่กัน ร่วมกันหาข้อสรุปผลข้อมูลความต้องการของชุมชน โดยให้ทุกฝ่ายรับทราบถึงข้อมูลต่างๆตรงกัน มีการตรวจสอบข้อมูลต่างๆไปพร้อมๆกัน มีจิตสำนึกสาธารณะ ซื่อสัตย์ สุจริต ยึดมั่นในหลักการ ปฏิบัติหน้าที่โดยสันติวิธี มีความชอบธรรมปราศจากอคติ มีความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ โดยที่ผู้นำมีความเข้มแข็งทางความคิด เป็นผู้ที่มีเหตุผล มีคุณธรรมในจิตใจ มีจิตใจมุ่งมั่นคิดทำเพื่อส่วนร่วม เสียสละประโยชน์ส่วนตน เป็นพวกกล้าคิดกล้าทำ มีการสื่อสารที่ดี เกิดการเรียนรู้ร่วมกันตลอดเวลา ชุมชนเกิดเป็นแหล่งการเรียนรู้และการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนอีกทั้งยังเป็นแนวทางการแก้ปัญหาต่างๆได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และทันทั่วทั้งที่ สร้างสังคมไปสู่ความเสมอภาค อย่างสร้างสรรค์และมีสันติสุข สอดคล้องกับสภาพบริบท วิถีชีวิต ฐานเศรษฐกิจชุมชน ศิลปะ วัฒนธรรมของพื้นที่ ในการส่งเสริมธรรมทายาทของพระพุทธศาสนา สามารถนำพาองค์กรไปสู่องค์กรแห่งคุณธรรม จริยธรรม มีการบริหารจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นหลักใจและเป็นตัวอย่างทางศีลธรรมของประชาชน เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และปรารถนาดีต่อมนุษยชาติ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของโชติ ถาวร ศึกษาวิจัย

^{๑๑} สุพัฒน์ ไพไธล, “กระบวนการค้นพบพัฒนาเพื่อการพึ่งตนเองของกลุ่มเครือข่ายอินแปง ในจังหวัดสกลนคร อุดรธานี กาฬสินธุ์ และมุกดาหาร”, *วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต* สาขาวิชาสังคมวิทยา, (บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๖).

เรื่อง “องค์กรชุมชนในการจัดการป่าชายเลน อ่าวป่าคลอก จังหวัดภูเก็ต” ผลการวิจัยพบว่าพัฒนาการขององค์กรชุมชนในการจัดการป่าชายเลน ชุมชนบ้านป่าคลอกเกิดจากประชาชนที่ร่วมกันจับกุมนายทุนบุกรุกป่าชายเลน แล้วพัฒนามาเป็นกลุ่มอนุรักษ์ป่าชายเลนและทรัพยากรชายฝั่งและสร้างกลุ่มสวัสดิการเพื่อความมั่นคงให้กับสมาชิกในระยะต่อมา โดยมีองค์กรพัฒนาเอกชนให้การสนับสนุน ส่วนองค์กรชุมชนในการจัดการป่าชายเลน ชุมชนบ้านบางโรงเกิดขึ้นจากการพบปะพูดคุยกันประจำ ที่มีสียัด ร้านน้ำชาในชุมชน แล้วจัดตั้งกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ และสวัสดิการให้กับสมาชิก สำหรับบทบาทขององค์กรชุมชนในการจัดการป่าชายเลนทั้งสองชุมชน จำแนกออกเป็น ๒ บทบาท คือบทบาทโดยตรงในการกำหนดกติกาในการรักษาป่าชายเลน จัดทำสื่อเผยแพร่ และกระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญของป่าชายเลน และบทบาทโดยอ้อม โดยการสร้างความมั่นคงให้กับสมาชิกของชุมชน เพื่อให้มีอาชีพ รายได้ สวัสดิการ และสร้างประโยชน์สาธารณะให้กับชุมชน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ^{๑๒} **กุลวัชร หงษ์คุ** ได้วิจัยเรื่อง ธรรมชาติของการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลนครสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรมีทัศนคติในทางบวกอยู่ในระดับมาก เกี่ยวกับหลักความเป็นธรรม (Equity) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หลักการบริหารด้วยนิติธรรม (Rule of Law) หลักความโปร่งใส (Transparency) หลักการตรวจสอบได้ (Accountability) หลักการยึดมติเสียงส่วนมาก (Consensus) หลักความรับผิดชอบ (Responsibility) และหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency)^{๑๓} สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **ปริยา โสภณา** ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อความเข้มแข็งของหมู่บ้านชุมชนชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งของหมู่บ้านชุมชนชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างเรียงตามลำดับของความสำคัญ คือ ๑) บุคคล ๒) ครัวเรือน ๓) กองทุนชุมชน ๔) กลุ่มองค์กรชุมชน ๕) เครือข่ายองค์กรชุมชนโดยมีความสัมพันธ์ทางโครงสร้าง ดังนี้ ๑. บุคคลที่มีอิทธิพลทางตรงต่อกองทุนชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน ๒. ครัวเรือนมีอิทธิพลทางตรงกับกองทุนชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน ๓. กลุ่มองค์กรชุมชนมีอิทธิพลทางตรงกับกองทุนชุมชน กลุ่มองค์กรชุมชน ๔. บุคคล ครัวเรือน และกลุ่ม

^{๑๒} โชติ ถาวร, “องค์กรชุมชนในการจัดการป่าชายเลน อ่าวป่าคลอก จังหวัดภูเก็ต”, **วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรดุษฎีบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๔).

^{๑๓} กุลวัชร หงษ์คุ, “ธรรมชาติของการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลนครสมุทรสาคร”, **รายงานวิจัย**, (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, ๒๕๕๓), หน้า ข

องค์กรชุมชน ต่างมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความเข้มแข็งของหมู่บ้านชุมชนโดยมีอิทธิพลทางตรงมากกว่าทางอ้อมทั้ง ๓ ปัจจัย^{๑๔}

สรุป การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี” โดยการนำหลักอภิปธานิธรรมมาบูรณาการร่วมกับหลักการมีส่วนร่วมทำให้ได้รูปแบบในการการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ๔ รูปแบบ คือ ๑. รูปแบบการมีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิปธานิธรรม ที่ประชาชนได้ “ร่วมกันคิด” เสียสละเพื่อส่วนร่วม ด้วยความเต็มใจ ตั้งใจทำงาน โดยมีสัจจะร่วมกันเพื่อสร้างสรรค์สังคม เกิดความรัก ความยุติธรรม ศรัทธาความดีมีคุณธรรม จริยธรรมนำทาง ๒. รูปแบบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิปธานิธรรม โดยประชาชน “ร่วมกันทำ” มีการประชุมกันอย่างสม่ำเสมอ ร่วมแรงร่วมใจแก้ไข ปัญหา พร้อมเพรียงกันลงมตอย่างเป็นเอกฉันท์ในการวางแผนพัฒนาชุมชน มีการกำหนด “ธรรมนูญชุมชน” เป็น “สัจจะ” ที่ให้ไว้ร่วมกันในการปฏิบัติ ส่งเสริมผู้นำที่มี ความรู้ ความสามารถ เพื่อสร้างภูมิปัญญาท้องถิ่นเปิดโอกาสให้กับทุกภาคส่วนอย่างเท่าเทียม และยุติธรรม สร้างสรรค์สังคมด้วยวัฒนธรรมแห่งความดี มีวิถีชีวิตแบบเครือญาติ สร้างค่านิยมร่วมของชุมชน เป็นสังคมแห่งคนดีมีคุณธรรม มีความสงบสุข ๓. รูปแบบการมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิปธานิธรรม โดยประชาชน “ร่วมแบ่งปัน” ด้วยการมีวิสัยทัศน์กว้างไกล นำสังคมไปสู่ธรรมาธิปไตย มีความพร้อมในการจัดการตนเอง เกิดชุมชนเข้มแข็ง มีระเบียบ มีวินัย มีการยอมรับซึ่งกันและกัน เกิดสันติภาพ มีการเรียนรู้ร่วมกัน รู้จักตนเอง เกิดภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความเสมอภาคในอาชีพ เกิดการกระจายรายได้ มีความรักสามัคคี เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เกิดเอกลักษณ์ชุมชน มีสังคมแห่งคนดี มีคุณธรรม มีความสงบสุข และเกิดเป็นอัตลักษณ์ชุมชน และ ๔. รูปแบบการมีตรวจสอบ ประเมินผลของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอภิปธานิธรรม โดยประชาชน “ร่วมกันสร้างสรรค์สังคม” ด้วยการร่วมตรวจสอบข้อมูลทรัพยากรใน

^{๑๔} ปรียา โสภณา, “ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อความเข้มแข็งของหมู่บ้านชุมชนชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย”, *วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต* สาขาวิชายุทธศาสตร์และพัฒนาภูมิภาค, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๓).

ท้องถิ่น ประเมินสถานการณ์อยู่เสมอให้ทันการเปลี่ยนแปลง ร่วมกันวิเคราะห์ ประเมินผล หาแนวทางแก้ไขตรวจสอบโดยใช้หลักคุณธรรม สันติวิธี มีสันติภาพ ผู้นำมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีเหตุผล มีคุณธรรม มีการสื่อสารที่ดีอย่างทั่วถึง ทันเหตุการณ์ สอดคล้องกับบริบทชุมชน มีความเข้าใจตรงกัน นำวัฒนธรรมประเพณีสืบทอดธรรมทายาททางพระพุทธศาสนาให้มีความยั่งยืน มีการบริหารด้วยระบบคุณธรรม มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และรูปแบบโดยรวมของ รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีตามหลักอปริหานิยธรรม คือ ประชาชนมีอุดมการณ์ร่วมกัน มีความสมัครสมานสามัคคีกัน สามารถทำงานเป็นทีมได้ ผลักดันให้เกิดสังคมแห่งความดี ประชาชนมีคุณภาพชีวิต และเกิดชุมชน สังคมแห่งคุณธรรม จริยธรรม

๕.๓ ข้อเสนอแนะในการวิจัย

สำหรับการวิจัยเรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี ทำให้พบสาระสำคัญที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีให้เป็นชุมชนที่เข้มแข็ง สามารถจัดการตนเองได้นอกจากนี้ยังพบว่า หลักอปริหานิยธรรม ๗ ประการสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการมีส่วนร่วมของประชาชนได้เป็นอย่างดี และผู้วิจัยยังได้มีข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยเฉพาะการนำหลักอปริหานิยธรรมไปประยุกต์ใช้ให้เกิดการมีเจตนารมณ์ร่วมกัน มีความรัก ความสมัครสมาน สามัคคี มีการทำงานเป็นทีม ร่วมกันผลักดันให้เกิดสังคมแห่งความดี ประชาชนมีคุณภาพชีวิต และสภาองค์กรชุมชนเป็นองค์กรแห่งคุณธรรม จริยธรรม โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

๑. การกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนมีความตระหนักถึงหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อสังคม

๒. การกำหนดนโยบายในการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างถูกต้องตามกฎหมายและตามหลักประชาธิปไตย

๓. การจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อการส่งเสริมการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน

๔. การกำหนดนโยบายในการสร้างเสริมความรู้เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ การจัดการผลผลิตทางการเกษตรเพื่อสร้างรายได้ให้กับประชาชน

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๑. สภาองค์กรชุมชนที่ดำเนินงานอยู่แล้ว ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เยาวชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นเพื่อสืบทอดเจตนารมณ์ของกลุ่มผู้นำเดิมที่มีอายุเฉลี่ยสูงขึ้น และการค้นหาเยาวชนหรือคนรุ่นใหม่มาเป็นสมาชิก

๒. สภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ควรสร้างเสริมการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเพื่อการวางแผนที่ดีในการขับเคลื่อนสภาองค์กรชุมชน และดำเนินงานไปอย่างต่อเนื่อง

๓. สภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ควรจัดสรรงบประมาณและเทคโนโลยีทางการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจถึงบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนอย่างทั่วถึง และเกิดความเข้าใจถึงปัญหาในพื้นที่อย่างถูกต้อง

๔. สภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ควรมีการสร้างเสริมความรู้ในด้านการจัดการผลผลิตเชิงธุรกิจและการตลาด และเทคโนโลยีทางการเกษตรเพื่อแก้ปัญหาเรื่องรายได้ทางเกษตรอย่างแท้จริง

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป จะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยการนำหลักพุทธธรรมและระเบียบวิธีวิจัย รูปแบบอื่นๆมาใช้ เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสภาองค์กรชุมชนต่อไป ดังนี้

๑. การนำหลักสาราณียธรรม หลักสังคหวัตถุ ๔ หลักพรหมวิหาร ๔ มาใช้ในการพัฒนาสภาองค์กรชุมชน

๒. การนำระเบียบวิธีวิจัยเชิงผสวนวิธีมาใช้ในการศึกษาการส่งเสริมการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๓. การศึกษาถึงการสร้างค่านิยมร่วมในการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนตามวิถีพุทธ

บรรณานุกรม

๑. ภาษาบาลี-ไทย

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources)

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ:

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. ชุมชนนิยม: ฝ่าวิกฤตชุมชนล่มสลาย. กรุงเทพมหานคร: ชัคเชสมิเดีย, ๒๕๔๔.

โกวิทย์ พวงงาม. การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์, ๒๕๕๓.

———. การปกครองท้องถิ่นไทย, พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๔.

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. เส้นทางสู่สิทธิมนุษยชนศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, ๒๕๔๖.

โครงการสตรีและเยาวชนศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. มาตรฐานและตัวชี้วัดความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, ๒๕๕๒.

เจมส์ แอล เครย์ตัน. คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจของชุมชน. แปลโดย วันชัย วัฒนศัพท์. พิมพ์ครั้งที่ ๒. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๔.

เจมส์ คัดดี้ ปิ่นทอง. การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาในการบริหารงานพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๘.

ฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร. คู่มือศูนย์วัฒนธรรมในสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, ๒๕๕๒.

ชัยวัฒน์ ธีระพันธุ์ และปาริชาติ สถาปิตานนท์, ดร.. การประชุมอย่างสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร: สถาบันการเรียนรู้และพัฒนาประชาสังคม, ๒๕๔๗.

ชาติชาย ณ เชียงใหม่. การมีส่วนร่วมกับการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นที่สมดุล. กรุงเทพมหานคร: บริษัทธรรมดาเพรส จำกัด, ๒๕๔๕.

ชูวงศ์ ฉายะบุตร. **การปกครองท้องถิ่นไทย**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์พรินต์ติ้งเซ็นเตอร์, ๒๕๓๙.

ฐิติรัตน์ สมศิริวัฒนา. **การปกครองส่วนท้องถิ่นและอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๕๕.

ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ”. นนทบุรี: มูลนิธิเอเชีย สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๒.

——— **ทศธรรม: ตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๐.

ทงศักดิ์ คุ่มไชนะ. **หลักการพัฒนาชุมชน**. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๐.

ธเนศวร์ เจริญเมือง. **๑๐๐ ปี การปกครองส่วนท้องถิ่นไทย พ.ศ. ๒๔๔๐ – ๒๕๔๐**. กรุงเทพมหานคร: โครงการจัดพิมพ์คปไฟ, ๒๕๔๘.

ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์. **กระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ประชาคม ประชาสังคม**. ขอนแก่น: โครงการจัดตั้งมูลนิธิเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ชมรมนักวิชาการสาธารณสุข ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ๒๕๔๓.

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. **การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่าง**. (เชียงใหม่: สิริลักษณ์ การพิมพ์, ๒๕๔๗).

นันทรัตน์ จำปาแดง. **การเป็นลูกน้องที่ดี**. กรุงเทพมหานคร: วังอักษร, ๒๕๔๘.

นันทิยา หุตาวัตร และณรงค์ หุตาวัตร. **การพัฒนาองค์กรชุมชน**. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท, ๒๕๔๖.

เนตร์พัฒนา ยาวีราช. **ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์**. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร: บริษัททริปปี้เกิ้ลกรุ๊ปจำกัด, ๒๕๕๒.

ปกรณ์ ปรียากร. **การวางแผนกลยุทธ์ แนวคิดและแนวทางเชิงประยุกต์**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๓. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสมาธรรม, ๒๕๕๒.

ปธาน สุวรรณมงคล. **การปกครองท้องถิ่นไทยในบริบทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๕๓.

ประณต นันทิยะกุล. **การปฏิรูปการเมือง**. กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการการเลือกตั้ง, ๒๕๔๐.

ประเวศ วะสี. **“การเมืองสมานฉันท์ สร้างสรรค์ความเข้มแข็งท้องถิ่น” ใน ต้นทางชุมชน ชุมชนประชาธิปไตย**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยการจัดการทางสังคม, ๒๕๔๙.

ประเวศ วะสี. **ชุมชนเข้มแข็ง ทูทางสังคมของไทย**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนเพื่อสังคมและธนาคารออมสิน, ๒๕๕๑.

———. **ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาไทย: ทิศทางใหม่ของการศึกษาเอกสารประกอบการอบรมทิศทาง**

———. **การศึกษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันไทยศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

ประสาน บุญโสภาคย์. ศรีราชา เจริญพานิช และพวงผกา บุญโสภาคย์. **รายงานการศึกษาพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.๒๕๕๑**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน), ๒๕๕๒.

ปรัชญา เวสารัชช์. “การเมืองการปกครองระดับท้องถิ่น” ในเอกสารชุดวิชาสถาบันและกระบวนการ **ทางการเมืองไทย**. สาขาวิชารัฐศาสตร์: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๒.

ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ. **กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: อูษาการพิมพ์, ๒๕๔๘.

———. **กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร: โครงการเสริมสร้างความรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข, ๒๕๕๒.

———. “**รายงานการวิจัยกระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา**”. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๔๓.

พระเทพคุณาภรณ์ (โสภณ โสภณจิตโต). **อภิธานิยธรรม**. กรุงเทพมหานคร: หจก. ดวงกมล ปรีณัติ, ๒๕๕๐.

พระเทพดิลก (ระแบบ จิตญาโณ). **ธรรมปริทรรศน์**. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาภูมิบาลวิทยาลัย, ๒๕๔๔.

พระเทพวิสุทธิญาณ (อุบล นนทโก). **อธิบายธรรมวิภาค**. พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

พระธรรมปริยัติโสภณ (วรวิทย์ คงคปณโม). **การคณะสงฆ์และการพระศาสนา**. กรุงเทพมหานคร: มหาเถรสมาคม, ๒๕๔๘.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๒. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

พระภาวนาวิริยคุณ (เผด็จ ทตฺตชีโว). **ความรู้ประมาฐานรากของพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร: พี พี พรินต์ติ้ง, ๒๕๔๘.

พัชรี สิริอรส. **การมีส่วนร่วมของประชาชน**. กรุงเทพมหานคร: คณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์, ๒๕๕๖.

ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม. “การเมืองสมานฉันท์: หนทางสู่การแก้ไขความขัดแย้งในสังคมสองชั่ว” **ต้นทางชุมชน ชุมชนประชาธิปไตย**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยการจัดการทางสังคม, ๒๕๕๙.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๒**. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, ๒๕๕๖.

วศิน อินทสระ. **หลักธรรมอันเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร: ธรรมดาการพิมพ์, ๒๕๕๘.

วิรัช วิรัชนิการวรรณ. **การบริหารและการจัดการทางทรัพยากรธรรมชาติ: บทบาทขององค์กรในท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๕๑.

วีระกิตต์ หาญปริพรรณ์ และคณะ. **การมีส่วนร่วมของชุมชนในงานยุติธรรม**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงยุติธรรม, ๒๕๕๑.

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน). **ขวบปีที่ผ่านมากับการสานสร้างสภาองค์กรชุมชน**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน), ๒๕๕๒.

——— **สภาองค์กรชุมชน: รวมพลังสร้างความเข้มแข็งของชุมชน**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน), ๒๕๕๐.

——— **รายงานผลการดำเนินงานการส่งเสริมจัดตั้งและพัฒนากิจการของสภาองค์กรชุมชนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน), ๒๕๕๘.

——— **คู่มือการจัดตั้งและพัฒนากิจการของสภาองค์กรชุมชนตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ.๒๕๕๑**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน), ๒๕๕๓.

——— **พระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน), ๒๕๕๑.

สนธยา พลศรี. **การพึ่งตนเองศักยภาพในการพัฒนาชนบท**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๕๐.

สถาบันพระปกเกล้า. แนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐: ปัญหา อุปสรรค และทางออก. นนทบุรี: บริษัทธรรมดาเพรส
จำกัด, ๒๕๕๕.

สภาพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์กรมหาชน). รายงานผลการดำเนินงานสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน
ประจำปี ๒๕๕๖. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน, ๒๕๕๖.

สมคิด บางโม. องค์การและการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร: บริษัทจุฬาลงกรณ์ฯ จำกัด,
๒๕๕๘.

สมคิด เลิศไพฑูรย์. กฎหมายการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจา
นุเบกษา, ๒๕๕๗.

สมนึก ปัญญาสิงห์. การทำงานแบบมีส่วนร่วม. ขอนแก่น: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหา
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๒.

สมลักษณ์ ไชยเสรี. การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในคณะกรรมการตรวจสอบและ
ติดตามการบริหารงานตำรวจสถานีตำรวจนครบาล. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราช
ภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๙.

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. การมีส่วนร่วมของชุมชน.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏและทบวงมหาวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (๒๕๕๔). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและพัฒนา
สังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๐ พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี,
๒๕๕๔.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ.
พ.ศ.๒๕๕๒-๒๕๕๓. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๕๐.

สำนักงานมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการ และ
ประเมินโครงการ. กรุงเทพมหานคร: เอส.อาร์. พรินติ้ง แมสโปรดักส์, ๒๕๕๕.

สุจิต บุญบงการ. การพัฒนาทางการเมืองของไทย:ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทาสสถาบันทางการเมืองและ
การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
๒๕๕๗.

สุวรรณ พินตานนท์. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพมหานคร:
อาสารักขาตินแดน, ๒๕๕๖.

อคิน รพีพัฒน์. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย.

กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๗.

(๒) บทความ:

พระครูปลัดไพฑูรย์ เมธิโก (มหาบุญ). อปริหานิยธรรม ๗: สันติภาพสู่สังคมไทย. บทความวิชาการ.

Journal of Nakornratchasima College, Vol.8 No.2 (July – December 2014): ๗๖.

ยุคติ มุกตาวจิตร. “ชนชั้นใหม่ ชนบทใหม่ และท้องถิ่นใหม่ บทบาททวนวรรณกรรมว่าด้วยการเมืองไทย

ทศวรรษ ๒๕๓๐-๒๕๕๐”. **ฟ้าเดียวกัน** ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๘ (ตุลาคม – ธันวาคม, ๒๕๕๓): ๙๗.

(๓) วิทยานิพนธ์/งานวิจัย:

กฤษฎาภรณ์ ยุงทอง. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาजू อำเภอ

เมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์: กรณีศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ

แผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาजू”. **รายงานการวิจัย**. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์:

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, ๒๕๕๕.

กุลวัชร หงส์คู่. “ธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลนคร

สมุทรสาคร”. **รายงานวิจัย**. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, ๒๕๕๓.

รัฐ กันภัย. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองชะอำ

อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี. **รายงานการวิจัย**.บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี,

๒๕๕๗.

โชติ ถาวร. “องค์กรชุมชนในการจัดการป่าชายเลน อ่าวป่าคลอก จังหวัดภูเก็ต”. **วิทยานิพนธ์สังคม**

ศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๔.

ณัฐพงษ์ สุวรรณพาณิชย์. “การมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมชุมชน: ศึกษากรณีสำนักงานอัยการ

สูงสุด”. **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๐.

ธงชัย ปัญญรัตน์. “การมีส่วนร่วมของผู้นำองค์กรชุมชนในการพัฒนาสุขภาพระดับตำบล ในเขต

อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์”. **รายงานวิจัย**. แผนพัฒนาระบบสุขภาพ กระทรวง

สาธารณสุข, ๒๕๕๑.

- ประพันธ์ นีกะระโทก. “ทุนทางสังคมกับการจัดการความรู้สู่องค์กรชุมชนพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘.
- ประสาน บุญโสภณและคณะ. “การศึกษาพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑. **รายงานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน), ๒๕๕๒.
- ปรียา โสภณ. “ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อความเข้มแข็งของหมู่บ้านชุมชนชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย”. **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**. สาขาวิชาพุทธศาสตร์และพัฒนาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๓.
- พรินทร เฟื่องสุวรรณ. “ธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการบริหารงานของเทศบาล”. **รายงานวิจัย**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๕๗.
- ภาส ภาสสัทธา. “การบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการด้านความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘.
- ภูสิทธิ์ ชันติกุล. “รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร”. **รายงานการวิจัย**. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๕๓.
- เลอภพ โสรรัตน์. “บทบาทสื่อมวลชนกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองไทย”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, ๒๕๕๔.
- วิทยา จันทรแดง. “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต**. วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์, ๒๕๕๕.
- วิวัฒน์ หามนตรี. “การพัฒนารูปแบบการจัดทำแผนพัฒนาการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง”. **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์, ๒๕๕๔.
- วีระศักดิ์ เครือเทพ. “การวิเคราะห์ความเข้มแข็งทางการเมืองการคลังของเทศบาล”. **รายงานวิจัย**. คณะรัฐศาสตร์: มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

ศิริชัย เพชรรักษ์. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในประเทศไทย”. **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์.

บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย, ๒๕๕๓.

อัญชลี โสมดี. “การประยุกต์พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นงานหัตถกรรมสาขากระดาษของจังหวัดเชียงใหม่”. **รายงานวิจัย**. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, ๒๕๕๔.

สิริกาญจน์ เอี่ยมอาจหาญ. “ประสิทธิผลในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดนครปฐม”. **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ๒๕๕๔.

สิริพงษ์ ปานจันทร์. “ประสิทธิผลในการบริหารงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดนครปฐม”. **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ๒๕๕๔.

สุทธธัญญ์ โอบอ้อม. “การพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘.

สุพัฒน์ ไพไหล. “กระบวนการพัฒนาเพื่อการพึ่งตนเองของกลุ่มเครือข่ายอินแปง ในจังหวัดสกลนคร อุดรธานี กาฬสินธุ์ และมุกดาหาร”. **วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชาสังคมวิทยา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๖.

เสนอ อัสวมันดา. “รูปแบบการบริหารจัดการตามหลักอปริหานิยธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.

(๔) เอกสารอื่นๆที่ไม่ได้ตีพิมพ์ (Other Unprinted Documents)

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. **แผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๗**, (อัดสำเนา)

ธีรลาขกรณ์ พันธ์อัมพรและคณะ. **รายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการประสานเครือข่ายอาหารปลอดภัยของคนชลบุรี**, ๒๕๕๘. (ถ่ายเอกสารเย็บเล่ม)

เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ. “การวิจัยการมีส่วนร่วมทางส่งเสริมการเกษตร”. **ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยเพื่อการพัฒนาการส่งเสริมการเกษตรหน่วยที่ ๙**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๔. (ถ่ายเอกสารเย็บเล่ม)

พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตฺโต). “วัฒนธรรมกับการพัฒนา”. ปาฐกถาพิเศษ ๑๐๐ ปี พระยาอนุนามราช
ธน. (ถ่ายเอกสารเย็บเล่ม)

(๕) ผู้ให้ข้อมูลหลัก

นางสุวรรณา สุชาติ สมาชิกสภาชุมชนทุ่งขวาง จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๘.

นายนิพนธ์ นวลนาธา. สมาชิกสภาเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๘.

นางวรัญญา. นาควันดีสมาชิกสภาชุมชนหมอนนาง จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๘.

นางสฤณี จันทร์ทอง. ประธานสภาชุมชนเทศบาลชุมชนเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๕ มีนาคม
๒๕๕๘.

นางณอม ไชยวรรณ. ประธานกองทุนที่ดินทำกินชุมชนเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๑๕ มีนาคม
๒๕๕๘.

นายวิไล ปรีเปรม. สมาชิกสภาชุมชนเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๘.

นายสุรพล เถลิงพงษ์. สมาชิกสภาชุมชนทุ่งขวาง จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๘.

นายสุชาติ แสงทอง. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโคกพะาะ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๘.

นายบุญเลิศ จันทร์ทอง. รองประธานกองทุนที่ดินทำกินชุมชนเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๕ มีนาคม
๒๕๕๘.

นางสุตา ก่อกิจ. สมาชิกสภาชุมชนบ่อทองขวาง จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๘.

นายเจริญ พันพรม.. สมาชิกสภาชุมชนทุ่งขวาง จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๘.

นายฟรังโก้ ไม้ออกซี. สมาชิกสภาชุมชนท่าบุญมี จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๘.

นางสุวรรณา สุชาติ สมาชิกสภาชุมชนทุ่งขวาง จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๘.

นายฤทธิ ธาราดล. สมาชิกชุมชนไร่หลักทอง จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๘.

นางพิกุล เข็มนาค. สมาชิกชุมชนบ่อทอง จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๘.

นางวัลยา แดงพยนต์. สมาชิกชุมชนบ่อทอง จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๘.

นางหทัยรัตน์ ปันดี. สมาชิกสภาชุมชนเกษตรสุวรรณ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๘.

นายวิเชียร เจริญทอง. สมาชิกสภาชุมชนหนองปรือ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๘.

นายเลียบ เจริญทอง. สมาชิกสภาชุมชนหนองปรือ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๘.

นายขจร ขงมีสุข. สมาชิกสภาชุมชนวัดโบสถ์ จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๘.

นางสุดา ประกอบกิจ. สมาชิกสภาชุมชนบ่อคว่างทอง จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๘.

นางสาวจุฬารัตน์ ก่อแก้ว. เจ้าหน้าที่สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี, วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๘.

(๖) ผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่มเฉพาะ

พระครูประภัสร์ธรรมนาถ.เจ้าอาวาสวัดเกาะจันทร์, ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

พระมหานลวัชร ธรรมจารี. เจ้าคณะตำบลเกาะจันทร์, ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

ว่าที่ ร้อยตรี ประสาท ทรัพย์ประเสริฐ.พัฒนาการอำเภอเกาะจันทร์, ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

สืบเอกอินท มังกรแก้ว. นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ, ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

นายวิสิทธิ์ ยิ้มแย้ม. นักวิชาการชุมชนปฏิบัติการ. ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

นางสาวธีลาภรณ์ พันธัมพร. ประธานสภาองค์กรชุมชน, ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

นายโสภณ ชุตแก้ว. รองประธานสภาองค์กรชุมชน, ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

นางชุตติกาญจน์ ฉิมพลีกุล. สมาชิกสภาองค์กรชุมชน, ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

นางวาสนา ศรีสมุทร. สมาชิกองค์กรชุมชน, ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

นายสิทธิชัย สมานมิตร. สมาชิกสภาองค์กรชุมชน, ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

นายไพรัตน์ อมรเอกอิทธิ. ประธานสภาเทศบาลเมืองปรกฟ้า, ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

นายบุญชัย ผลบุญเจริญชัย. ที่ปรึกษาสภาองค์กรชุมชน, ๖ เมษายน ๒๕๕๘.

(๗) สื่ออิเล็กทรอนิกส์

จรัล ดิษฐาอภิชัย, ผศ.. เรื่องสิทธิมนุษยชน: การละเมิดสิทธิสตรี. สถาบันนโยบายศึกษา. [ออนไลน์].

แ ห ล ง ที่ ม า : <http://www.fpps.or.th/news.php?detail=n1137953826.news> [๒ ๓ ,
มกราคม ๒๕๕๙].

ชญานิศ เขียวสด. อปธานิยธรรม: หลักธรรมกับความสำเร็จและความมั่นคงขององค์กร. [ออนไลน์].

แหล่งข้อมูล : <http://www.file:///C:/Users/user/Downloads> [๒๕ ธ.ค.๕๗].

ชูเพ็ญ วิบูลสันติ. การวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน จุดด้อยโอกาส และอุปสรรค(ความเสี่ยง) ขององค์กร (SWOT Analysis), [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.pharmacy.cmu.ac.th/pharmcare/pharad/swot982.htm> [๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘].

พระครูปลัดไพฑูรณ์ เมธิโก (มหาบุญ). **อภิธานียธรรม: สันติภาพสู่สังคมไทย**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.culturalapproach.siam.edu/images/magazine/w16ch29/73-82.pdf> [๒๓ มกราคม ๒๕๕๙].

เมธาวิทย์ ไชยะจิตกรกำธร, **SWOT Analysis**, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://methawit.blogspot.com/2012/04/blog-post.html> [๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๘].

วัฒนา อนันตภณัฒน์. **SWOT Analysis**. บริษัทปริทรรศน์. [ออนไลน์]. แหล่งข้อมูล [www: http://www.drcprintery.com/article_8.html](http://www.drcprintery.com/article_8.html) [๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๘].

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน). **โครงสร้าง – แผนผังองค์กร**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.oic.go.th/ginfo/moreinfo> [๒๔ มกราคม ๒๕๕๙].

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน). **สภาองค์กรชุมชน**. ออนไลน์. สืบค้นจาก http://www.codi.or.th/codi_sapa/pages/Login.aspx.

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน). ๒๕๕๒ข. **ความเป็นมาของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน**, (ออนไลน์): แหล่งที่มา, www.codi.or.th/sapa/index.php?option=com_content&task=view&id=MP&Itemid=Rm [๒๒ มกราคม ๒๕๕๙].

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน. **ประวัติพอช**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา, <http://www.codi.or.th/index.php/2015-07-21-04-08-51/history> [๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๘].

สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน. **ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: www.pda.or.th [๒๒ มกราคม ๒๕๕๙].

——— **ผลการดำเนินงานส่งเสริมการจัดตั้งและพัฒนาสภาองค์กรชุมชน ประจำปี ๒๕๕๘**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.codi.or.th/index.php/2015-08-04-11-00-16/14142-2558> [๒๒ มกราคม ๒๕๕๙].

สำนักงานจังหวัดชลบุรี. **ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดชลบุรี**. ออนไลน์. แหล่งที่มา: <http://www.chonburi.chonburi.go.th/Portals/0/1.1> [๒๒ มกราคม ๒๕๕๙].

๒. ภาษาอังกฤษ:

Cohen and Uphoff. “**Participation Place in Rural Development: Seeking Clarity through Specificity**”. World Development, 1980.

Davis Keith & John Newstrom W. **Human Behavior**. 8th ed., (New York: Mc Graw-Hill, 1989.
Delen, Corazan Alma G. **People Participation**. Philippine Encyclopedia of Social Works, 1977.

Dennis E. Poplin. **Communities a Survey of Theories and Methods of Research**. New York: Macmillan Publishing, 1979.

Douglas Schuler. **New Community Network: Wire for Change**. New York: AMC Press, 1996.

Erwin Williams. **Participation Management: Concept, Theory and Implementation**. Atlanta Ga: Georgia State University Press, 1976.

Koontz & others. **Essential of management**. New York: Mc Graw-Hill, 1986.

M. Gottdiener and Leslie Budd. **Key Concepts in Urban Studies**. London: SAGE Publication, 2009.

Maslow, Abraham. **Motivation and Personality**. New York: Harper and Row Publishers, 1970.

Montagu, Montagu, Harris G. **Comparative Local Government**. Great Britain: William Brendon and son Lt.d, 1984.

Newstrom, J.W. and Davis, K. **Human Behavior at Work: Organizational Behavio**. 7 th. ed. New York: McGraw – Hill Book Company, 1993.

Philip, H. **Development Dilemmas in Rural Thailand**. Oxford: Oxford University Press, 1990.

Phillip Hirsch. “**The Thai Village from The Villager’s Perspective**” In **Development Dilemmas in Rural Thailand**”. Singapore: Oxford University Press, 1990.

Putti Joseph M. **Management: A Functional**. Singapore: Mc Graw-Hill, 1987.

Rogers, E. M. & Shoemaker, F. F. **Communication of Innovations: A Cross Culture Approach**. New York: The Free Press, 1975.

UNICEF. **“Glossary: Communication Participation: What does it mean? Adult Education and Development.** Paris/Verhagen: Koen road, 1985.

United Nation. **Popular Participation as a Strategy for Promoting Community Level Action and Nation Development.** Report of the Meeting for the Adhoc Group of Expert. New York: United Nation, 1981.

White, Alastair T. **The community A Discussion of the Agreement Community Participation.** Current issue and Lesson Learned. U.S.A.: The United Nations Children’s Fund, 1982.

William W. Reeder. **Some Expect of The Informal Social Participation of Farm Family in New York State.** New York: Cornell University, 1974.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงานคณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต โทร/แฟกซ์ ๐-๒๘๘๒-๓๑๕๕ ภายใน (๒๑๓๘)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๔๙

วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน อาจารย์ ดร.บุษกร วัฒนบุตร

ด้วย เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ ฉายา สุภาจาโร รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๐๑๕๐๔๐๙๒ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ในจังหวัดชลบุรี" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ สุธะพจน์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือการวิจัยเรียบร้อยแล้ว

อ.ดร.บุษกร วัฒนบุตร

๒๐ / มี.ค. / ๒๕๕๗

ผู้ประสานงาน : เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ ฉายาจาโร

โทรศัพท์ต่อ. ๐๘๑-๙๙๖-๕๕๙๓

บันทึกข้อความ

ส่วนงานคณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต โทร/แพทซ์ ๐-๒๘๘๒-๓๑๕๔ ภายใน (๒๑๓๘)

ที่ ศธ ๖๑๐๕/๒/๑๔๔

วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน อาจารย์ ดร.ยุหนะ ปราณิโต

ด้วย เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ ฉายา สุภาจาโร รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๐๑๕๐๔๐๙๒ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ในจังหวัดชลบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ดร.ยุหนะ ปราณิโต
ทพ.ด. ๕๗

ผู้ประสานงาน : เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ ฉายาสุภาจาโร

โทรศัพท์ติดต่อ ๐๘๑-๙๙๖-๕๙๙๓

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๒๕๖๗

สํานักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และสํานักงานข้าราชการระดับกลาง
ภาควิชาการศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อธิบาย : ศษ ๑ สํานักเลขาธิการ อํานาจวินัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
โทร. ๐๖-๗๘๒-๙๑๕๕ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑๑ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ จันทะนี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ เล่ม

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย เจ้าอธิการพิจิตต์ศักดิ์ ฉายา สุภาจาโร รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๐๑๕๐๔๐๙๗ นิสิตหลักสูตร
พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน
ในจังหวัดชลบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านเป็น
ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธ
ศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่าง
ยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ตรวจเช็คตัวอักษร
เรียบร้อยแล้ว

ผู้ประสานงาน : เจ้าอธิการพิจิตต์ศักดิ์ ฉายาจาโร

โทรศัพท์ : ๐๘๑-๙๙๖๖-๕๙๗๓

บันทึกข้อความ

ส่วนงานคณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต โทร/แฟกซ์ ๐-๒๘๘๒-๓๑๕๕ ภายใน (๒๑๓๘)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๔๔

วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน อาจารย์ ดร.ยุธนา พูนเกิดมะเริง ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ด้วย เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ ฉายา สุภาจาโร รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๐๑๕๐๔๐๙๒ นิสิตหลักสูตร
พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน
ในจังหวัดชลบุรี" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านเป็น
ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธ
ศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพธ สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ สุภาจาโร

โทรศัพท์ ๐๘๓-๙๙๖-๕๙๙๓

(ดร. ยุธนา พูนเกิดมะเริง)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป

บันทึกข้อความ

ส่วนงานคณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต โทร.แฟกซ์ ๐-๒๘๘๒-๓๑๕๔ ภายใน (๒๑๓๘)

ที่ ศธ ๖๑๐๕๒/๑๔๙

วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗

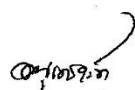
เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

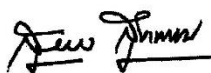
นมัสการ พระครูปริมาณวัธน์, รศ.ดร.

ด้วย เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ ฉายา สุภาจาโร รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๐๑๕๐๔๐๙๒ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ในจังหวัดชลบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าพระคุณท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขออาราธนาพระคุณท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้ว นี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

อ.ดร.ท
อ.ดร.ท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน : เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ ฉายาจาโร
โทรศัพท์ต่อ. ๐๘๑-๙๙๖-๕๙๙๓

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ กบ ๒๕๐๔.๒

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารบัณฑิตศึกษาศาสตร์ อาคารบางขุนนนท์
เลขที่อาคารศูนย์ กุศลธรรมาราม ๕๐๐๐๐
กรุงเทพฯ ๑๐๔ ๓๖ ๑ ตำบลจันทน์ อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา ๙๓๐๐๑
โทร. ๐๖-๐๒๖-๒๕๐๔ ต่อ ๒๕๐๐, ๒๕๐๑, ๒๕๐๒

๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้บัณฑิตกับข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร นายนิพนธ์ นวธนาธา สมาชิกสภาเทศบาลเมืองพหลโยธิน จังหวัดชลบุรี
ซึ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ ฉายา สุภาจาโร วรโธประจักษ์วินิต ๕๔๐๑๕๐๔๐๗๒
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของ
สภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี" เพื่อเป็นตัวแทนของภาควิชาศึกษาศาสตร์สุพรรณบุรี

การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้
จึงได้ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้บัณฑิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวม
ข้อมูลในการวิจัยจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พึงเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเมตตาเพื่อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระครูสังฆรักษ์ปัทมศักดิ์ กิตฺติปัญโญ, ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วิจัย)

ผู้ประสานงาน เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ สุภาจาโร
โทรศัพท์ ๐๘๑-๙๙๐-๕๕๗๖

Phra B. Phra.

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : หมู่ ๓ ตำบลลำไทร อำเภอรังนกน้อย จังหวัดระบมครศรีอยุธยา
โทร. ๐๖-๘๘๒-๑๑๕๔ (ข) ๒๓๓๐, ๒๓๓๓, ๒๓๓๘

๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร นางสาวรณมา สุชาติ สมาชิกสภาชุมชนทุ่งขวาง จังหวัดชลบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ ฉายา สุภาจาโร รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๐๑๕๐๔๐๔๒
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของ
สภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มี ความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้
จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวม
ข้อมูลในการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ, ดร.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วังน้อย)

รับทราบและให้สัมภาษณ์ 7/25

(นางสาววิมลภา กุศล ๖)
12 มี.ค. 58

ผู้ประสานงาน, เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ สุภาจาโร
โทรศัพท์. ๐๘๑-๙๙๖-๕๙๙๓

ที่ ศธ ๖๓๐๕.๒/

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๖๙ หมู่ ๓ ตำบลลำไทร อำเภอโพธิ์น้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
โทร. ๐๖-๘๘๖-๓๑๕๔ ต่อ ๒๕๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร นายสถิตย์ จันทร์ทอง ประธานสภาชุมชนเทศบาลชุมชนเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ ฉายา สุภาจาโร รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๐๑๕๐๔๐๙๒
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของ
สภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มี ความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้
จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวม
ข้อมูลในการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

รับทราบ ๗๐/๒๕๕๘ ม.๖๕/๑๖

๙๕

๗๐๒.๑.๒๕๕๘

ขอเจริญพร

๗๐๒.๘.๒๕๕๘

(พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา, คร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วังน้อย)

ผู้ประสานงาน, เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ สุภาจาโร
โทรศัพท์. ๐๘๓-๙๐๖๐-๕๕๙๙๓

ที่ ศธ ๖๓๐๕.๒/

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๓ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
โทร. ๐๒-๘๘๖-๓๐๕๔ ถึง ๒๑๑๐, ๒๑๑๓, ๒๑๓๘

๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร นางณอม ไชยวรรณ ประธานกองทุนที่ดินทำกินชุมชนเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ ฉายา สุภาจาโร รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๐๑๕๐๔๐๙๒
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของ
สภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้
จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวม
ข้อมูลในการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอไม่พินาศขอบคุนในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

รับทราบไว้ ณ วันที่ ๑๖/๓/๕๕

(นางณอม ไชยวรรณ)

๑๕ มี.ค. ๒๕๕๘.

ขอเจริญพร

๑๖ มี.ค. ๒๕๕๘.

(พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา, ดร.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วังน้อย)

ผู้ประสานงาน, เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ สุภาจาโร
โทรศัพท์. ๐๘๑-๙๙๖-๕๐๙๓

ที่ ศธ ๖๑๐๕๒/

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาประวัติศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
หมายเลข : ๙๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๔
โทร. ๐๖-๙๘๖๖-๓๐๕๕ ต่อ ๒๓๓๐, ๒๓๓๑, ๒๓๓๔

๓ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร นายสุรพล เกลิงพงษ์ สมาชิกสภาชุมชนทุ่งขวาง จังหวัดชลบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ ฉายา สุภาจาโร วรโสมบรรพชาวัณนิต ๕๕๐๑๕๐๔๐๙๒
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของ
สภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้
จึงใคร่ขออนุญาตให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวม
ข้อมูลในการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมหาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

30 ก.พ. ๖๐: ๒๕๕๘
๒๕๕๘

(พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ, ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาปรัชญาประวัติศาสตร์ (วังน้อย)

ผู้ประสานงาน เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ สุภาจาโร
โทรศัพท์ ๐๘๑-๙๙๖-๕๙๙๓

ที่ ศธ ๒๑๐๕.๒/

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
โทร. ๐๖-๔๘๖-๓๓๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๑, ๒๑๓๒

๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร นายบุญเลิศ จันทร์ทอง รองประธานกองทุนที่ดินทำกินชุมชนเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ ฉายา สุภาจาโร รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๐๑๕๐๔๐๙๒
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของ
สภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้
จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวม
ข้อมูลในการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออุทิศขอบพระทัยในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

ร.ม.ทรมได้ใช้เมื่อวันที่ ๑๕/๓/๕๘

(พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ, คร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วังน้อย)

10 มี.ค 2558

ผู้ประสานงาน, เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ สุภาจาโร

โทรศัพท์ต่อ. ๐๘๑-๙๙๐๖-๕๕๙๓

ที่ ศบ ๒๓๐๔.๒/

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
 สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 กรุงเทพมหานคร อาคารเรียนศูนย์วัดสุทัศน์ฯ แขวงบางขุนพรหม
 เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
 โทรศัพท์ ๐๒-๒๖๕๓๖๑๑๕ โทรสาร ๐๒-๒๖๕๓๖๑๑๕
 โทรสาร ๐๒-๒๖๕๓๖๑๑๕ โทร ๒๖๕๓๖๑๑๕, ๒๖๕๓๖๑๑๕, ๒๖๕๓๖๑๑๕

๓ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
 เจริญพร บางสุตา ก่อกิจ สมาธิศึกษาชุมชนของหลวง จันทวัดชลบุรี
 จังหวัดสกลนคร แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ ฉายา สุภาจาโร วัดประจักษ์วินนิสิต ๕๕๐๑๕๐๔๐๓๒๒
 นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
 ราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของ
 สมาคมการศึกษาในจังหวัดชลบุรี" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของงานศึกษาค้นคว้าวิทยานิพนธ์

การศึกษานี้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้
 จึงได้ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวม
 ข้อมูลในการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
 รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
 อนุเคราะห์จากท่านด้วย และขอขอบคุณในความเอ็นดูเพื่อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระครูสังฆรักษ์ปรีชาศักดิ์ ปิณฑโกศล, ศร.)

 ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต
 สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วินัย)

 ผู้ประสานงาน เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ สุภาจาโร
 โทรศัพท์ ๐๘๑-๙๙๙๐-๕๕๕๕๕

๑ ในส่วนคณะที่ ๑ และ ๒
 ๑ ในส่วนที่ ๑ และ ๒
 ๑ ในส่วนที่ ๑ และ ๒

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาประวัติศาสตร์
ภาควิชาปรัชญา ศณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุดาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๓๔ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอรังนกน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑
โทร. ๐๖-๔๘๖-๗๑๕๕ ต่อ ๒๑๓๓๐, ๒๑๓๓๑, ๒๑๓๓๔

๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิพนธ์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร นายเจริญ พันพรม สมาชิกสภาชุมชนทุ่งขวาง จังหวัดชลบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ ฉายา สุภาจาโร รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๐๑๕๐๔๐๕๒
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของ
สภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้
จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิพนธ์ดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวม
ข้อมูลในการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
ปรัชญาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

รับทราบ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๘
เจริญพร
17 มี.ค. ๕๘

ขอเจริญพร

(พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ, คร.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาปรัชญาประวัติศาสตร์ (วังน้อย)

ผู้ประสานงาน เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ สุภาจาโร
โทรศัพท์ ๐๘๑-๙๙๖-๕๙๙๓๓

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยู่ประจำ : ๗๔ หมู่ ๑ ตำบลสำโรง อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
โทร. ๐๖-๘๘๖-๓๓๕๕ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร นายพริ้งไถ่ ไม้ออกชิ สมาชิกสภาชุมชนตำบลนิคม จังหวัดชลบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ ฉายา สุภาจาโร รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๐๑๕๐๔๐๙๒
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของ
สภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้
จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวม
ข้อมูลในการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพามาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

วิกรม 16/1/2558
[Signature]

10 มี.ค. 2558

ขอเจริญพร

[Signature]

(พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ, ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วังน้อย)

ผู้ประสานงาน เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ สุภาจาโร
โทรศัพท์ ๐๘๑-๙๙๖-๕๙๙๓

ที่ ศธ ๒๑๐๕.๒/

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาศาสนาศาสตร์
ภาควิชาปรัชญา ศาสตร์ ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วิจัยพุทธธรรม อาคารเลขที่ ๒๒๒
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : หมู่ ๑ ตำบลบ้านใหม่ อำเภอบ้านแพรก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
โทร. ๐๒-๕๕๒๒ ๓๕๕๕ ต่อ ๒๑๐๑, ๒๑๑๑, ๒๑๒๑

๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้มีติดกับข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร นางพิศุฑ เข็มมาก สมาชิกสภาชุมชนบ่อทอง จังหวัดชลบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ ฉายา สุภาจาโร รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๐๑๕๐๕๐๕๒
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาศาสนาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของ
สภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีคามจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้
จึงได้ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้มีติดดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวม
ข้อมูลในการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
ปรัชญาศาสนาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการ ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพามาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ, ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาปรัชญาศาสนาศาสตร์ (วังน้อย)

ผู้ประสานงาน เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ สุภาจาโร
โทรศัพท์ ๐๘๑-๕๕๒๒-๕๕๕๕

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
โทร. ๐๒-๔๔๐-๓๐๕๔ ต่อ ๒๑๓๓๐, ๒๑๓๓๑, ๒๑๓๓๔

๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้บัณฑิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร นางวิลยา แดงพยนต์ สมาชิกสภาชุมชนบ่อทอง จังหวัดชลบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ ฉายา สุภาจาโร รัชสประจำดับนิสิต ๕๕๐๑๕๐๕๐๕๓
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของ
สภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มี ความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้
จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้บัณฑิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวม
ข้อมูลในการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

รับทราบแล้ว

ขอเจริญพร

วิมล 11/03/2558
13. ๖.๖๖๖ 2558

(พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ, ดร.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วังน้อย)

ผู้ประสานงาน. เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ สุภาจาโร
โทรศัพท์ต่อ. ๐๘๑-๙๙๖-๕๙๙๓๓

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๙

โทร. ๐๒-๘๘๖๖-๖๖๕๕ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๑, ๒๑๓๔

๓ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร นางหทัยรัตน์ ปิ่นดี สมาชิกสภาชุมชนเกษตรสุวรรณ จังหวัดชลบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย เจ้าอธิการพิจิตต์ศักดิ์ ฉายา สุภาจาโร รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๐๑๕๐๔๐๔๒
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของ
สภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้
จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวม
ข้อมูลในการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

รับทราบแล้วให้สัมภาษณ์แล้ว

11 มี.ค ๒๕๕๘

ขอเจริญพร

(พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ, ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วังน้อย)

ผู้ประสานงาน เจ้าอธิการพิจิตต์ศักดิ์ ฉายา สุภาจาโร
โทรศัพท์ ๐๘๑-๙๙๖-๕๕๙๓

ที่ ศธ ๖๑๐๕๒/

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาศาสนา
ภาควิชาปรัชญา ศณะสังฆศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : หมู่ ๓ ตำบลลำไทร อำเภอรับน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๗๑๓๓
โทร. ๐๒-๕๘๖-๖๑๕๕ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๓, ๒๑๓๔

๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร นายวิเชียร เจริญทอง สมาชิกสภาชุมชนหนองปรือ จังหวัดชลบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ ฉายา สุภาจาโร รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๐๑๕๐๕๐๗๒
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของ
สภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้
จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ที่ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวม
ข้อมูลในการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
ปรัชญาศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

รับทราบแล้ว
11 มี.ค. ๕๘
12 มี.ค. ๕๘

ขอเจริญพร

๑๓ มี.ค. ๕๘
(พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา, คร.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาปรัชญาศาสนา (วังน้อย)

ผู้ประสานงาน, เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ สุภาจาโร
โทรศัพท์ต่อ. ๐๘๑-๙๙๖-๕๙๙๓

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชาปรัชญาวิทยาศาสตร์
ภาควิชาปรัชญา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๑๐๐
หมายเลข : ๘๘๓ หมู่ ๘ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
โทร. ๐๖-๘๘๖-๓๓๕๕ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๑, ๒๑๓๘

๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร นายเจียบ เจริญทอง สมาชิกสภาชุมชนหนองปรือ จังหวัดชลบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ ฉายา สุภาจาโร รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๐๑๕๐๕๐๓๒
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของ
สภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้
จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตรวบรวมข้อมูลในการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวม
ข้อมูลในการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
ปรัชญาวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

3/11/58
1150
12/2/58

อ.ร. 8. ๕๕๐๑๕๐๓๒
(พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ, คร.)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาปรัชญาวิทยาศาสตร์ (วังน้อย)

ผู้ประสานงาน เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ สุภาจาโร
โทรศัพท์ ๐๘๑-๙๙๖-๕๕๙๓

ที่ ศธ ๖๓๐๕.๒/

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๖๐

อยุธยา : ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลสำเภาใหญ่ อำเภอร้อยใหญ่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๙

โทร. ๐๒-๘๖๒-๑๑๕๕ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๑, ๒๑๓๘

๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตรเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร นายชจร ขงมีสุข สมาชิกสภาชุมชนวัดโบสถ์ จังหวัดชลบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ ฉายา สุภาจาโร รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๐๑๕๐๔๐๔๒
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของ
สภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้
จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวม
ข้อมูลในการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออโนทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพามาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

วิภาดา และ วิภาดา
๒๒.๑.๕๕๕๘

ขอเจริญพร

(พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ, คร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วังน้อย)

ผู้ประสานงาน, เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ สุภาจาโร

โทรศัพท์. ๐๘๑-๙๙๖-๕๙๙๓

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุธาราม แขวงบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

อยุธยา : ๗๔ หมู่ ๑ ตำบลสำเภา อำเภอรังนก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา :

โทร. ๐๖-๘๘๖-๓๑๕๔ ถึง ๒๑๓๐, ๒๑๓๗, ๒๑๓๘

๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร นางสุตา ประกอบกิจ สมาชิกสภาชุมชนวัดบ่อขวางทอง จังหวัดชลบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ ฉายา สุภาจาโร รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๐๑๕๐๔๐๙๒
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของ
สภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้
จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวม
ข้อมูลในการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

รับทราบ
และได้ดำเนินการแล้ว
ทางวัด ๗๕๐๖๖
10 มีนาคม 2558

ขอเจริญพร

(พระครูสังวรวิมลเกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา, ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วังน้อย)

ผู้ประสานงาน เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ สุภาจาโร
โทรศัพท์ ๐๘๑-๙๙๖-๕๙๙๓

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธารม แขวงบางขุนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
ผู้ขอ : ๗๗ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
โทร. ๐๖-๘๘๖-๓๓๕๔ ต่อ ๒๑๓๐, ๒๑๓๑, ๒๑๓๒

๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร นายพัชรสุชาติ แสงทอง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโคกเกาะ จังหวัดชลบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ ฉายา สุภาจาโร รัชสประจำตัวนิสิต ๕๕๐๑๕๐๔๐๙๒
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของ
สภาองค์การชุมชนในจังหวัดชลบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้
จึงใคร่ขออนุญาตให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวม
ข้อมูลในการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพามาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

รับทราบและให้สัมภาษณ์แล้ว ✓

๗๗

14 มี.ค. 2558

ขอเจริญพร

๗๗

(พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ, ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วังน้อย)

ผู้ประสานงาน. เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ สุภาจาโร
โทรศัพท์ต่อ. ๐๘๑-๙๙๖-๕๙๙๓

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/

ศูนย์บัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงยุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร : อาคารเรียนศูนย์วัดศรีสุทธาราม แขวงบางขุนนนท์
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
อยุธยา : ๓๔๔ หมู่ ๓ ตำบลท่าไกร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
โทร. ๐๖-๘๘๖-๖๑๕๕ ต่อ ๖๑๓๐, ๖๑๓๙, ๖๑๓๘

๑ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
เจริญพร นางสาวจุฬารัตน์ ก่อแก้ว เจ้าหน้าที่สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ ฉายา สุภาจาโร รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๐๑๕๐๕๐๙๒
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของ
สภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้
จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตรวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวม
ข้อมูลในการวิจัยซึ่งเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพามาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา, ดร.)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วังน้อย)

ผู้ประสานงาน, เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ สุภาจาโร

โทรศัพท์ต่อ. ๐๘๑-๙๙๖-๕๙๙๓

ภาคผนวก ค

ใบลงทะเบียน การจัดสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

ใบลงทะเบียน
การจัดสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussions)
คุณูปนิพนธ์เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี
วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๘
ณ วัดปรกฟ้า อ.เกาะจันทร์ จ.ชลบุรี
เวลา ๑๓.๐๐-๑๕.๐๐ น.

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ
๑	พระครูประภัสร์ธรรมนาถ	เจ้าอาวาสวัดเกาะจันทร์	พ.อ.ประภัสร์ธรรมนาถ
๒	พระมหานลวัชร ธรรมจารี	เจ้าคณะตำบลเกาะจันทร์	พ.อ.นลวัชร ธรรมจารี
๓	ว่าที่ ร้อยตรี ประสาท ทรัพย์ประเสริฐ	พัฒนาการอำเภอเกาะจันทร์	พ.อ.ประสาท ทรัพย์ประเสริฐ
๔	สิบเอกกนิท มังกรแก้ว	นักวิชาการพัฒนาชุมชน ชำนาญการ	พ.อ.กนิท มังกรแก้ว
๕	นายวิสิทธิ์ อิ่มเย็น	นักวิชาการชุมชนปฏิบัติการ	พ.อ.วิสิทธิ์ อิ่มเย็น
๖	น.ส.วิลากรณ พนัสอัมพร	ประธานสภาองค์กรชุมชน	พ.อ.วิลากรณ พนัสอัมพร
๗	นายโสภณ ขุดแก้ว	รองประธานสภาองค์กรชุมชน	พ.อ.โสภณ ขุดแก้ว
๘	นางชุดิถายูจน์ ชิมพลีกุล	สมาชิกสภาองค์กรชุมชน	พ.อ.ชุดิถายูจน์ ชิมพลีกุล
๙	นางวาสนา ศรีสมุทร	สมาชิกสภาองค์กรชุมชน	พ.อ.วาสนา ศรีสมุทร
๑๐	นายสิทธิชัย สมานมิตร	สมาชิกสภาองค์กรชุมชน	พ.อ.สิทธิชัย สมานมิตร
๑๑	นายไพรัตน์ อมรเอกอิทธิ	ประธานสภาเทศบาล เมืองปรกฟ้า	พ.อ.ไพรัตน์ อมรเอกอิทธิ
๑๒	นายบุญชัย ผลบุญเจริญชัย	ที่ปรึกษาสภาองค์กรชุมชน	พ.อ.บุญชัย ผลบุญเจริญชัย

ภาคผนวก ง
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

**เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย**

**เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงาน
ของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี**

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยในการศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยโดยมีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและหลักธรรมที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ๒) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี ๓) เพื่อนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี การตอบแบบสัมภาษณ์จะไม่ส่งผลกระทบในทางลบใด ๆ ต่อท่านกรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ทุกข้อตามความเห็นที่เป็นจริง คำตอบของท่านจะเป็นสิ่งที่มีคุณค่าในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

ขอขอบคุณที่กรุณาให้ความร่วมมือด้วยดี
เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ สุภาจาโร
นิสิตปริญญาเอกสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์
เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงาน
ของสภาองค์กรชุมชนในจังหวัดชลบุรี

๑. ปัจจุบันการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนเป็นอย่างไร
 - ๑.๑ ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานสภาองค์กรชุมชนมีมากน้อยเพียงไร
 - ๑.๒ ผลการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นอย่างไร
๒. สภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรี ในทัศนะของท่านเป็นอย่างไร และองค์กรของท่านมีบทบาทกับสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีหรือไม่อย่างไร
 - ๒.๑ สภาองค์กรชุมชนมีผลต่อการดำรงชีวิตของท่านหรือชุมชนอย่างไร
 - ๒.๒ องค์กรชุมชนของท่านมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานสภาองค์กรชุมชนจังหวัดชลบุรีหรือไม่อย่างไร
๓. ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานสภาองค์กรชุมชนเป็นอย่างไร
 - ๓.๑ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ลักษณะเด่นกิจกรรมเด่น เป็นอย่างไร
๔. วัดมีส่วนร่วมกับสภาองค์กรชุมชนหรือไม่อย่างไร
 - ๔.๑ วัดในจังหวัดชลบุรีเกี่ยวข้องกับสภาองค์กรชุมชนมากน้อยเพียงไร
 - ๔.๒ ลักษณะการมีส่วนร่วมของวัดกับการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนขัดต่อพระธรรมวินัยหรือไม่ หากไม่ขัด เข้าไปมีส่วนร่วมอย่างไร
๕. ประชาชนได้ประโยชน์อะไร เมื่อต้องเข้ามามีส่วนร่วมกับสภาองค์กรชุมชน
 - ๕.๑ เหตุผลใดสภาองค์กรชุมชนจึงต้องการมีส่วนร่วมจากประชาชน
 - ๕.๒ ท่านคิดว่าประโยชน์ที่เกิดขึ้นคุ้มค่าต่อการเข้ามามีส่วนร่วมกับการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนอย่างไร
๖. มีการกำหนดบทบาทในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อสภาองค์กรชุมชนหรือไม่อย่างไร
 - ๖.๑ ประชาชนแสดงบทบาทในขั้นตอนหรือกิจกรรมของสภาองค์กรชุมชนหรือไม่อย่างไร
 - ๖.๒ สภาองค์กรชุมชนต้องการให้ประชาชนแสดงบทบาทต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนผ่านขั้นตอนหรือกิจกรรมใด

๗. รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานสภาองค์กรชุมชนตามทัศนะของท่านเป็นอย่างไร

๗.๑ รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนมีลักษณะเด่นอย่างไร

๗.๒ ผลที่เกิดจากรูปแบบที่ประชาชนแสดงออกเมื่อเข้ามามีส่วนร่วมกับการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชน ท่านคิดว่าเหมาะสมหรือควรปรับเปลี่ยนอย่างไร

๘. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจต่อการดำเนินงานสภาองค์กรชุมชนเป็นอย่างไร

๘.๑ ประชาชนสามารถตัดสินใจแทนสภาองค์กรชุมชนได้หรือไม่อย่างไร

๘.๒ ผลต่อการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนใดที่สะท้อนการตัดสินใจของประชาชน

๙. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติการต่อการดำเนินงานสภาองค์กรชุมชนเป็นอย่างไร

๙.๑ สภาองค์กรชุมชนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างไร

๙.๒ แนวปฏิบัติใดที่ประชาชนเข้ามาร่วมดำเนินงานกับสภาองค์กรชุมชนที่เป็นเช่นนี้เพราะเหตุใด

๑๐. การมีส่วนร่วมของประชาชนในผลประโยชน์ต่อการดำเนินงานสภาองค์กรชุมชนเป็นอย่างไร

๑๐.๑ ผลประโยชน์ทางตรงของประชาชนที่เกิดจากการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนเป็นอย่างไร

๑๐.๒ ผลประโยชน์ทางอ้อมของประชาชนที่เกิดจากการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนเป็นอย่างไร

๑๑. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลต่อการดำเนินงานสภาองค์กรชุมชนเป็นอย่างไร

๑๑.๑ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมประเมินผลการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนผ่านช่องทางใด

๑๑.๒ ประชาชนรับรู้ผลการดำเนินงานของสภาองค์กรชุมชนหรือไม่อย่างไร

ขอขอบคุณทุกท่าน

ภาคผนวก จ

ประมวลภาพการสัมภาษณ์ และการจัดสนทนากลุ่มเฉพาะ

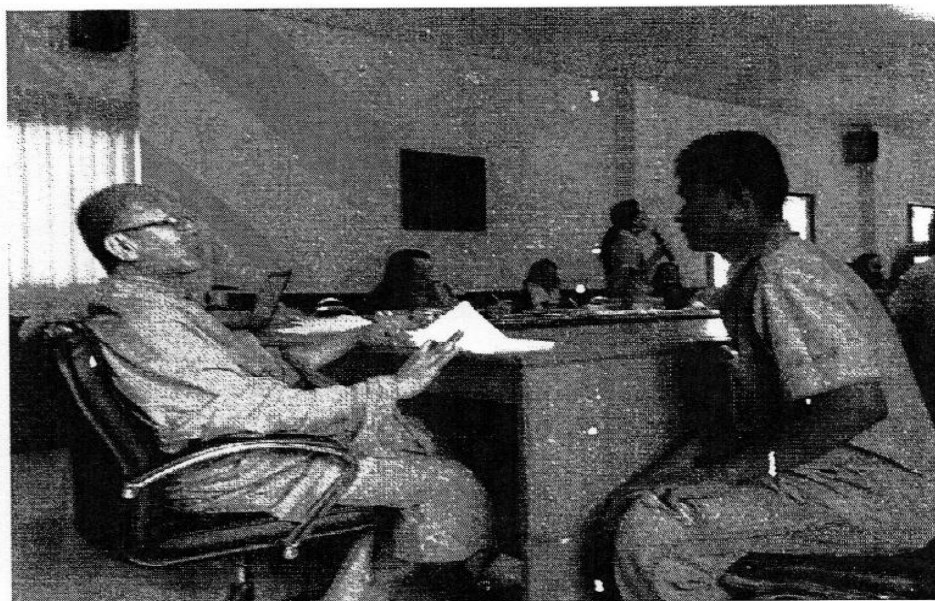
สัมภาษณ์นาวีไล ปรีเปรม, สมาชิกสภาชุมชนเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี

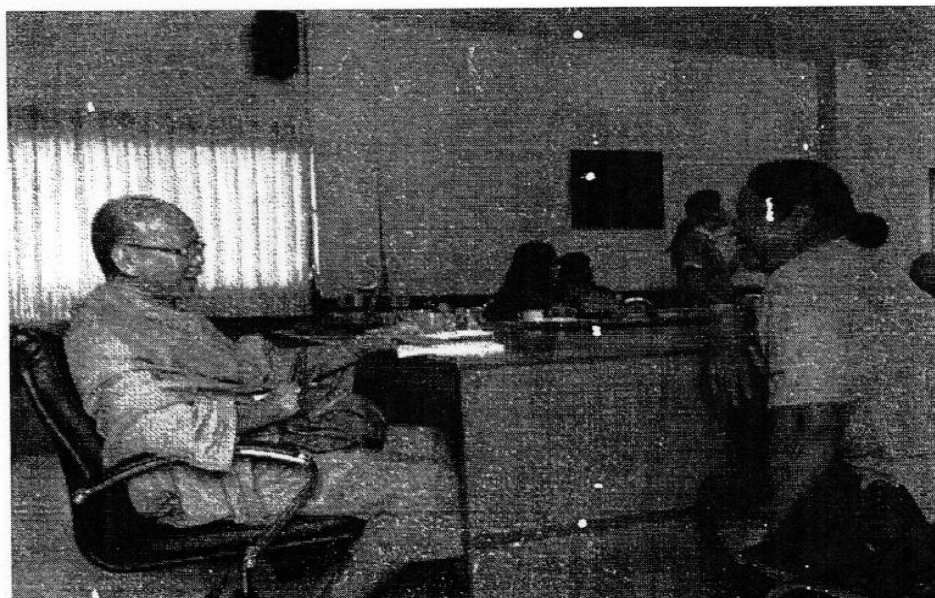
สัมภาษณ์นายนิพนธ์ นवलนธา, สมาชิกเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

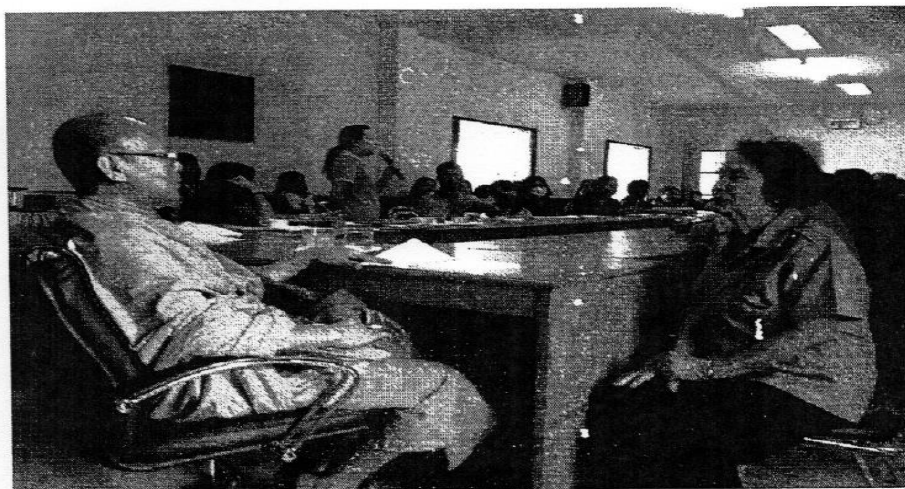

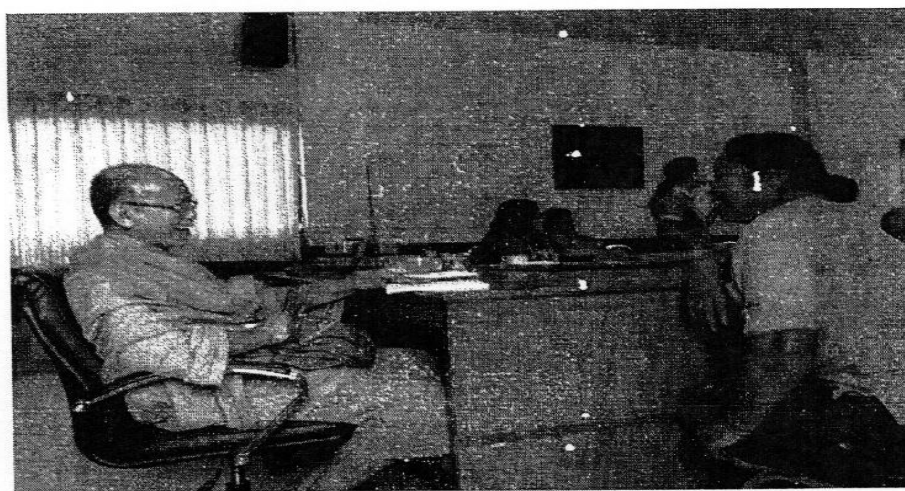
สัมภาษณ์ นายพิพนธ์ นวลนาธา, สมาชิกสภาเทศบาลเมืองพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

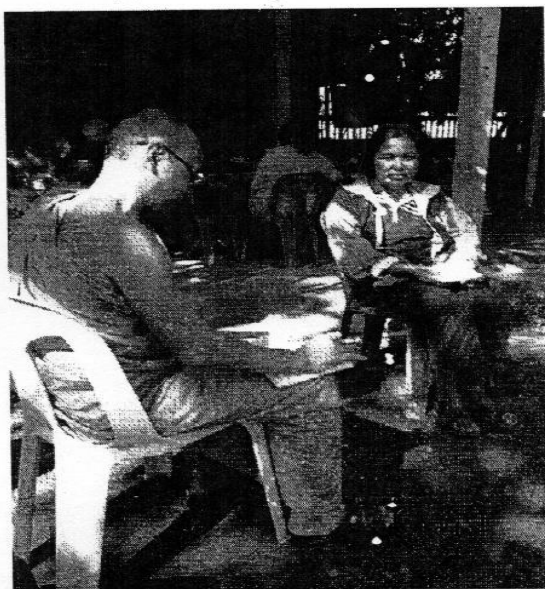
สัมภาษณ์ นางสาวรรณา สุชาติ, สมาชิกสภาชุมชนทุ่งขวาง จังหวัดชลบุรี

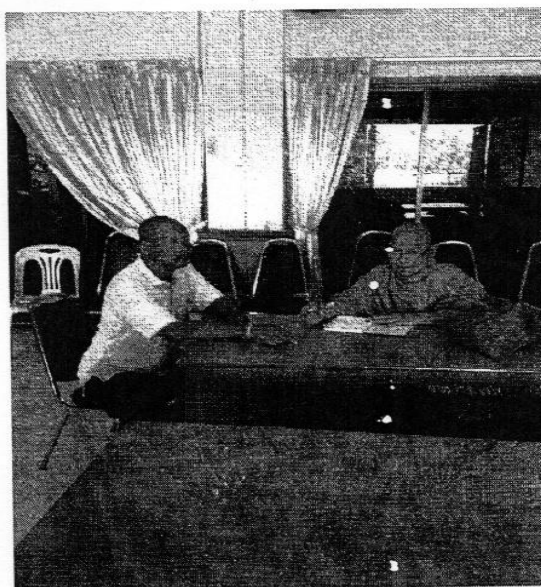
สัมภาษณ์ นางพิกุล เข็มนาค, สมาชิกสภาชุมชนบ่อทอง จังหวัดชลบุรี

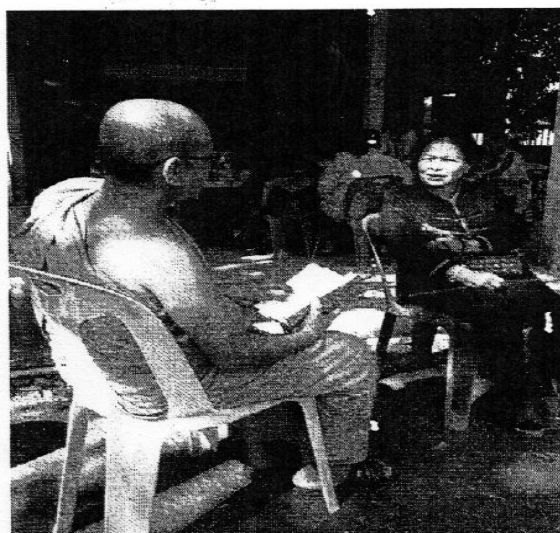
สัมภาษณ์ นางวัลยา แดงพยนต์, สมาชิกสภาชุมชนบ่อทอง จังหวัดชลบุรี

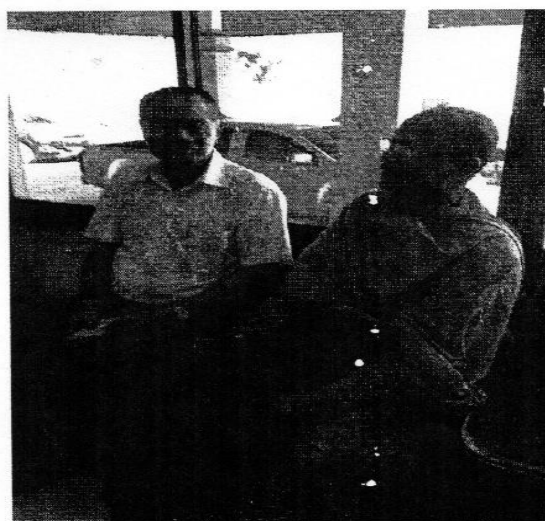
สัมภาษณ์ นางหทัยรัตน์ ปันดี, สมาชิกสภาชุมชนเกษตรสุวรรณ จังหวัดชลบุรี

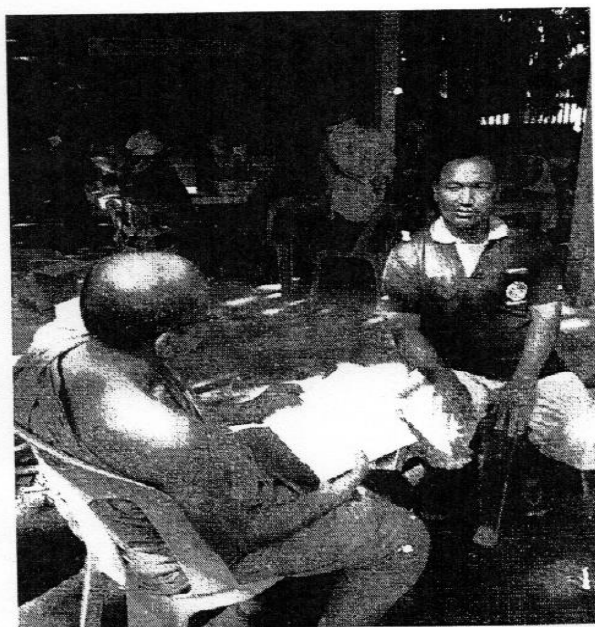
สัมภาษณ์ นายขจร ขงมีสุข, สมาชิกสภาชุมชนวัดโบสถ์ จังหวัดชลบุรี

สัมภาษณ์ นางสาวจุฬารัตน์ ก่อแก้ว, เจ้าหน้าที่สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน จังหวัดชลบุรี

สัมภาษณ์ นายฤทธิ ธาราดล, สมาชิกสภาชุมชนไร่หลักทอง จังหวัดชลบุรี

สัมภาษณ์ นายเจริญ พันพรม, สมาชิกสภาชุมชนทุ่งขวาง จังหวัดชลบุรี.

การสนทนากลุ่มเฉพาะ

การสนทนากลุ่มเฉพาะ

การสนทนากลุ่มเฉพาะ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	เจ้าอธิการพิชิตศักดิ์ ฉายา สุภาจาโร นามสกุล จีบสันเทียะ
วัน เดือน ปีเกิด	๒๑ มกราคม ๒๔๙๗
สถานที่เกิด	จังหวัดนครราชสีมา
ประวัติการศึกษา	พ.ศ.๒๕๐๖ ประถมศึกษา โรงเรียนวัดถนนโพธิ์ อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๘ มัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนวัดใหญ่สูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. ๒๕๔๕ มัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอพนัสนิคม อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี พ.ศ. ๒๕๕๑ ปริญญาตรี พุทธศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๕๓ ปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต
ที่อยู่ปัจจุบัน	วัดปรกฟ้า อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี
ตำแหน่งปัจจุบัน	เจ้าอาวาสวัดปรกฟ้า
หมายเลขโทรศัพท์	๐๓๘-๑๖๗๐๒๗, ๐๘๑-๙๙๖๕๙๙๓
อีเมลล์	www.watprokfac@gmail.com